KOTKAN KAUPUNKI **PÖYTÄKIRJA** **Nro 8/2024**

Kaupunginhallitus

KOKOUSAIKA 15.04.2024 klo 16:30

KOKOUSPAIKKA Kaupunginhallituksen kokoushuone, 5. krs

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Läsnäolijat ... 1

128 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus ... 2

129 § Pöytäkirjan tarkastajat ... 3

130 § Käsittelyjärjestys ... 4

131 § Selvitys Kotkan luovien ja hyvinvointialojen keskuksen perustamiseksi ... 5

- Luovien alojen toimintakeskus LUOTO (työnimi) Kotkansaaren vanha kaupunginsairaala uuteen käyttöön. Selvitys Kotkan luovien ja hyvinvointialojen keskuksen perustamiseksi. ... 10

- Selvitys Kotkan luovien ja hyvinvointialojen keskuksen perustamiseksi. Power Point-esitys ... 53

132 § Rekrytointilisäohjeen päivitys ... 87

- Rekrytointilisä 2024 ... 89

133 § OTO-korvausohjeen päivitys ... 92

- Oto-korvausohjeistus ... 94

134 § Opetustoimenjohtajan hakuprosessin eteneminen ... 97

- Lista hakijoista ... 101

135 § Vakituiset tehtävän täyttöluvat 5439-5440 ... 102

- LIITE Vakituiset tehtävän täyttöluvat 5439-5440 ... 103

136 § Osallisuustyön raportointi 2023 ja painopisteet vuodelle 2024 ... 105

- Osallisuustoimenpiteiden raportointi vuodelta 2023 ... 109

- Osallisuuden teemoja 2024 ... 118

137 § THL:n päihdetilannekyselyn raportointi ... 120

- THL:n päihdetilannekyselyn tulokset Kymenlaakso ... 126

- THL:n päihdetilannekyselyn tulokset, Kotka, aikuiset ... 141

- THL:n päihdetilannekyselyn tulokset, Kotka, alaikäiset ... 171

138 § Kotkan kaupungin hyvinvointikertomuksen raportointi 2023 ... 184

- Vuosiraportti ... 188

139 § Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelma 2024–2025 ... 232

- Kymenlaakson turvallisuusohjelman kertomusosa 2022 ... 240

- Kymenlaakson turvallisuusohjelma 2024-2025 ... 363

- Kotkan kuntakortti ... 393

- Poliisin tilastot ... 406

- Yhteenveto annetuista lausunnoista ... 431

140 § Kaavoituskatsaus 2023 ja kaavoitusohjelma 2024–2025 ... 439

141 § Eron myöntäminen kaupunginhallituksen varajäsenen tehtävästä ja uuden varajäsenen valitseminen ... 441

142 § Virallinen vierailu ystävyyskaupunki Greifswaldiin 2. - 4.5.2024 ... 442

Kaupunginhallitus

KOKOUSAIKA 15.04.2024 klo 16:30

KOKOUSPAIKKA Kaupunginhallituksen kokoushuone, 5. krs

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

- Virallinen kutsu Greifswald 444
143 § Kaatuneitten muistopäivän tilaisuudet 19.5.2024 445
144 § Vaalilautakuntien ja -toimikuntien asettaminen; europarlamenttivaalit 2024 447
- Vaalilautakunnat ja -toimikunnat 450
- Äänestyspaikkaluettelo 454
145 § Sähköenergian hankinta 456
146 § Vastaus valtuustoaloitteisiin Karhulan kanjonin ympäriltä yöksi liikennevalot pois ja Karhulan alueen valo-opastetuista risteyksistä 459
- Vesa Levosen aloite Karhulan kanjonin ympäriltä yöksi liikennevalot pois 461
- Valtuustoaloite Karhulan alueen valo-opastetuista risteyksistä 462
147 § Vastaus valtuustoaloitteeseen töyssystä Mussalon Harjantauksentien ja Ruukkimaanpolun risteykseen 463
- Valtuustoaloite töyssystä Mussalon Harjantauksentien ja Ruukkimaanpolun risteykseen 465
148 § Vastaus valtuustoaloitteeseen Leppätien ja Urheilijankadun turvallisuuden parantamisesta 466
- Valtuustoaloite Leppätien ja Urheilijankadun turvallisuuden parantaminen 468
149 § Vastaus valtuustoaloitteeseen liikuntapaikkojen osoitteiden merkitsemisestä 469
- Valtuustoaloite liikuntapaikkojen osoitteiden merkitsemisestä 471
150 § Toimielimien pöytäkirjajäljennökset ja viranhaltijoiden päätökset 472
151 § Kaupunginjohtajan ajankohtaiset asiat 473
153 § Opetustoimen virka-apulaisrehtoreiden virkojen perustaminen 474
Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus 477
Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus markkinaoikeuteen, kynnysarvon ylittävät 481

KOKOUSAIKA	Maanantai 15.4.2024, klo 16.30 – 18.00
KOKOUSPAIKKA	Kaupunginhallituksen kokoushuone, 5. krs

OSALLISTUJAT Päätöksentekijät	Virtanen Sami Rauhala Jouko Paananen Jani Hasu Johanna Heikkilä Anne Holmberg Mia Hyyryläinen Antti Jäntti Carina Niininen Kari Saikkonen Sanna Vuorela Jarkko Savolainen Kai Harkko Mia	puheenjohtaja I varapuheenjohtaja II varapuheenjohtaja jäsen Sami Ristiniemen varajäsen Milla Tuomelan varajäsen
Muut osallistujat	Sirviö Esa Lönnfors Kristina Hirvonen Pasi Lopperi Jukka Kekkonen Olli Frilander-Paavilainen Eeva-Liisa Makkonen Kari Purovaara Tomi Uusitalo Minna	kaupunginjohtaja kansliapäällikkö, sihteeri valtuuston puheenjohtaja valt. I varapuheenjohtaja valt. II varapuheenjohtaja valt. III varapuheenjohtaja yhteyspäällikkö kulttuurijohtaja, § 131 käsittelyn ajan henkilöstöjohtaja, § 132-135 käsittelyn ajan
Poissa	Ristiniemi Sami Tuomela Milla Koskimies Sanna	jäsen jäsen hallinto- ja kehittämispäällikkö
ALLEKIRJOITUKSET	Puheenjohtaja Sami Virtanen	Sihteeri Kristina Lönnfors
LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	 Todetaan	 Pykälät 128 - 152
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS Pöytäkirjan tarkastajat	Kotkassa 22.4.2024 Sanna Saikkonen	 Jani Paananen
PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ	Yleinen tietoverkko: www.kotka.fi/esityslistat 23.4.2024 Sihteeri	 Kristina Lönnfors

128 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kh 15.4.2024 § 128

Päätös: Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

129 § Pöytäkirjan tarkastajat

Kh 15.4.2024 § 129

Päätös: Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Sanna Saikkonen ja Jani Paananen.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

130 § Käsittelyjärjestys

Kh 15.4.2024 § 130

Hyväksytään listan mukaisena.

Asian käsittely: Puheenjohtajan avattua keskustelun asiassa, puheenvuoron käyttivät jäsenet Anne Heikkilä ja Anti Hyyryläinen.

Päätös: Kaupunginhallitus päätti ottaa käsiteltäväkseen pöytäjakelulla tuodun asian § 153 Opetustoimen virka-apulaisrehtoreiden virkojen perustaminen.

Muilta osin käsittelyjärjestys hyväksyttiin listan mukaisena.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

D/4226/12.03.00/2023

131 § Selvitys Kotkan luovien ja hyvinvointialojen keskuksen perustamiseksi

Hyla 17.10.2023 § 149

Valmistelija: Kulttuurijohtaja Tomi Purovaara, p. 040 668 27 47
Toimitusjohtaja Outi Raatikainen, Pink Eminence Oy, p. 050 55 23 135
Arkkitehti Henna Helander, Pink Eminence Oy, p. 040 51 33 530

Esittelyteksti: Hyvinvointilautakunta hyväksyi 24.1.2022 kokouksessaan Kotkansaaren vanhan kaupunginsairaalan käyttötarkoituksen mahdollista muutosta koskevan tarveselvityksen. Kokouksessa lautakunnan toiveena oli, että sairaalan vastaiseen käyttöön liittyviä asioita selvitetään edelleen.

Jatkoselvitystä varten kaupunki haki Kymenlaakson maakuntaliiton AKKE-rahoitusta. Hankkeelle myönnettiin 21.4.2023 maakuntajohtajan viranhaltijapäätöksellä yhteensä 36 327 euron avustus. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 51 895 euroa, joten kaupungin omarahoitusosuudeksi jää 15 568 euroa. Omarahoitusosuuden kustannus jaetaan kulttuuri- ja tapahtumapalvelujen, hyvinvoinnin ja terveyden vastuualueen sekä teknisten palvelujen kesken.

Kilpailutuksen selvityksen tekijäksi valikoitui helsinkiläinen Pink Eminence Oy. Tehtävänasettelun mukaan yritys on selvittänyt Kotkan luovien ja hyvinvointialojen keskuksen toimintaedellytyksiä Kotkansaaren vanhalla kaupunginsairaalalla, työstäen myös ehdotuksen keskuksen toimintakonseptiksi ja hallinnointimalliksi. Tavoitteena on luoda toiminta-alusta, joka edistää alueen luovien ja hyvinvointialojen yritysten ja yhteisöjen toiminnan kehittymistä, liiketaloudellista kannattavuutta ja eri tahojen välistä synergiaa. Selvityksessä listataan keskukseen tulevien eri alojen toimijoita, arvioidaan kiinteistön omistus- ja hallintomallivaihtoehtoja sekä suunnitellaan keskuksen toiminta- ja talousmallin konsepti. Erillisenä, Kotkan tilapalvelujen tilaamana työnä Insinööristudio Oy on tutkinut sairaalan eri rakennusten tekninen kunto ja korjaustarpeet.

Hanketta on johtanut ohjausryhmä, johon kuuluvat kulttuurijohtaja Tomi Purovaara, hyvinvointijohtaja Kati Homanen, tilapalvelupäällikkö Tero Huusko, toimitilainsinööri Vesa Minkkinen, asiantuntija Marjo Luomi Cursor Oy:sta sekä maakuntaliiton edustajana kehittämispäällikkö Anna-Riikka Karhunen.

Liitteet: Luovien alojen toimintakeskus LUOTO (työnimi) Kotkansaaren vanha kaupunginsairaala uuteen käyttöön. Selvitys Kotkan luovien ja hyvinvointialojen keskuksen perustamiseksi.

Selvitys Kotkan luovien ja hyvinvointialojen keskuksen perustamiseksi. Power Point-esitys

Esittelijä: Kulttuurijohtaja Tomi Purovaara

Ehdotus: Hyvinvointilautakunta merkitsee selvityksen tiedoksi, ja esittää kaupunginhallitukselle, että kulttuurijohtaja valtuutetaan edistämään vanhan sairaalan kunnostamista koskevan hankesuunnitelman tekemistä, selvittämään sairaalan tiloja koskevien eri hallintomallien toteuttamismahdollisuuksia sekä sopimaan kaupungin tilapalvelujen kanssa sairaalan hyväkuntoisiksi todettujen tilojen antamisesta kulttuuri- ja hyvinvointialojen toimijoiden käyttöön käyttöoikeussopimuksella.

Päätös: Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

_____

Kh 30.10.2023 § 285

Liitteet: Luovien alojen toimintakeskus LUOTO (työnimi) Kotkansaaren vanha kaupunginsairaala uuteen käyttöön. Selvitys Kotkan luovien ja hyvinvointialojen keskuksen perustamiseksi.

Selvitys Kotkan luovien ja hyvinvointialojen keskuksen perustamiseksi. Power Point-esitys

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus merkitsee selvityksen tiedoksi ja päättää, että ennen kaupunginhallituksen päätöksentekoa, vanhan sairaalan kunnostamista koskevan hankesuunnitelman tekemisestä ja sairaalan kiinteistön jatkokäytöstä pyydetään lausunto kaupunkirakennelautakunnalta.

Asian käsittely: Puheenvuoroja asiasta käyttivät kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sami Virtanen, kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja Jouko Rauhala, valtuuston puheenjohtaja Pasi Hirvonen sekä kaupunginhallituksen jäsenet Johanan Hasu, Mia Holmberg, Kari Niininen sekä Sami Ristiniemi.

Päätös: Hyväksyttiin.

_____

Kara 23.1.2024 § 4

Valmistelijat Toimitilapäällikkö Tero Huusko, p. 040 844 9744
Tekninen johtaja Päivi Ala-Vannesluoma, p. 040 120 8764

Tausta: Kaupunginhallitus on 30.10.2023 merkinnyt luovien alojen keskusta koskevan selvityksen tiedoksi ja päättänyt, että ennen kaupunginhallituksen päätöksentekoa, vanhan sairaalan kunnostamista koskevan hankesuunnitelman tekemisestä ja sairaalan kiinteistön jatkokäytöstä pyydetään lausunto kaupunkirakennelautakunnalta.

Esittelyteksti:

Kotkansaaren sairaalan tyhjentyessä nykyisistä käyttäjistä tulisi sille löytää arvoisensa uusi käyttötarkoitus ja uudet käyttäjät. Kotkansaaren sairaalan rakennukset ovat vuoden 2017 salkutuksessa merkitty salkkuun C eli realisoitaviin rakennuksiin. Kotkansaaren sairaalan rakennuskokonaisuus on laaja ja siihen liittyvät taloudelliset vaikutukset ovat merkittävät. Lisäksi kohteen arvokas historia ja rakennustaiteellinen ja -historiallinen arvo on tunnistettu. Rakennuksille ei ole löydetty uutta omistajaa / käyttäjää viime vuosien aikana tehdyistä yrityshauissa.

Sairaalan rakennuksien tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että sille löydettäisiin sellainen käyttäjä/omistaja joka pystyisi taloudellisesti panostamaan rakennuksien ylläpitoon ja investointeihin omavaraisesti ilman kaupungin tukea.

Konsulttityönä tehdyssä selvityksessä on esitetty erilaisia etenemismalleja luovien alojen keskuksen synnyttämiseksi. Kaupunkirakennelautakunnan mukaan luovien alojen keskushanketta tulisi löytää ”hankkeeseen ryhtyvä” eli taho, joka ottaisi vetovastuun asioiden eteenpäin viemisestä. Kaupunkirakennelautakunnan alaisten vastuualueiden virkamiesten valmisteluna hankkeen eteenpäin viemistä tulisi välttää. Kaupunkirakennelautakunta suosittelee, että kulttuurijohtaja edistäisi hanketta, kunnes hankkeeseen ryhtyvä taho löytyy.

Hankkeeseen ryhtyvä tulisi vastata hankkeen rahoituksesta ja rahoituslähteiden hakemisesta. Luovien alojen keskuksen taloussuunnittelu tulisi rakentaa realistiselle tulo-/rahoituspohjalle, jotta siitä ei tulisi kaupungin tiukkenevassa taloustilanteessa vuotuinen talousarvioissa tuettava kohde. Perustettava hankkeesta vastaava taho ottaa vastuun hankkeen kokonaisvaltaisesta eteenpäin viemisestä. Kaupungin omistamien rakennuksien tai niistä osan luovuttamisehdoista hankkeelle päätetään myöhemmin, mikäli hanke etenee.

Em. huomioiden Kotkansaaren sairaalan kehittämistä Luovien alojen keskukseksi ei tulisi jatkaa kaupungin omien hankkeiden hankesuunnitteluprosessin mukaisesti, jossa tarveselvityksen jälkeen asiaa edistettäisiin hankesuunnitteluvaiheella. Kaupunkirakennelautakunnan alainen Teknisten palveluiden vastuualue vastaa kaupungin omien hankkeiden edistämisestä hankesuunnittelun muodossa, mikäli tarveselvitys hyväksytään ja se antaa riittävät lähtötiedot hankesuunnittelun käynnistämiseksi. Luovien alojen keskuksen kehittämisvaihetta ja valmistelua tulisi jatkaa hankkeeseen ryhtyvän toimesta (perustettava yhtiö/säätiö tms.), eikä kaupungin hankesuunnitteluprosessin mukaisesti.

Toimitilahallinto voi voimassa olevien normaalein käytänteiden vuokrata käyttökuntoisia tiloja kulttuurin vastuualueelle, mutta tilojen hallintaa ei tule luovuttaa vastikkeettomasti käyttöoikeussopimuksin.

Kulttuurin vastuualue voi jälleenvuokraa tai luovuttaa vuokratiloja kulttuuri- ja hyvinvointialojen toimijoiden käyttöön.

Kotkansaaren sairaalan luovien ja hyvinvointialueen keskuksen toimintamallin kehittelyvaiheen aikana ei muun uusiokäytön hakemista rakennuksille tulisi keskeyttää. Mikäli muita potentiaalisia käyttötarkoituksia rakennuksille löytyy, tulee niiden yhteensovittamista Luovien alojen keskuksen tarpeiden kesken tutkia.

Kohteen teknisen kunnon arviointi tulisi huomioida tarkemmin kuin mitä konsulttiselvitys antaa ymmärtää. Kohteen käyttöhistorian aikana rakennuksen eri osissa on havaittu erilaisia ja laajuisia sisäilmaan liitettyjä olosuhdehaittoja tms., joiden vaikutuksia eri käyttötarkoituksiin tulee hankkeeseen ryhtyvän suhtautua asiaan kuuluvalla vakavuudella. Kaupungin toimesta rakennuksien peruskorjaamiseen tai muuhun investointitasoiseen korjaukseen ei tule ryhtyä, mikäli rakennus ei tule kaupungin järjestämisvastuulla olevaan omaan palvelukäyttöön.

Liitteet: Luovien alojen toimintakeskus LUOTO (työnimi) Kotkansaaren vanha kaupunginsairaala uuteen käyttöön. Selvitys Kotkan luovien ja hyvinvointialojen keskuksen perustamiseksi.

Selvitys Kotkan luovien ja hyvinvointialojen keskuksen perustamiseksi. Power Point-esitys

Päätösesitys: Kaupunkirakennelautakunta esittää edellä esitetyn lausuntonaan luovien ja hyvinvointialojen keskuksen perustamiseen liittyen. Lisäksi kaupunkirakennelautakunta suosittaa, että kulttuurijohtaja jatkaa sairaalan tiloja koskevien eri hallintomallien toteuttamismahdollisuuksien selvittämistä ja edistäisi osaltaan luovien alojen keskuksen perustamista, jotta hankkeeseen ryhtyvä taho löytyisi.

Asian käsittely: Toimitilapäällikkö Tero Huusko ja kulttuurijohtaja Tomi Purovaara esittelivät asian.
Esittelyn jälkeen puheenvuoroja käyttivät Saku Sorsa, Tiina Rosberg, Kai Savolainen, Päivi Leijamaa, Pia Hurtta, Pirjo Tujula ja Sami Hohti.

Päätös: Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Jarkko Vuorela saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 17.26. Tomi Purovaara poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 17.35.

———

Kh 15.4.2024 § 131

Liitteet: Luovien alojen toimintakeskus LUOTO (työnimi) Kotkansaaren vanha kaupunginsairaala uuteen käyttöön. Selvitys Kotkan luovien ja hyvinvointialojen keskuksen perustamiseksi.

Power Point -esitys.

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää

- merkitä tarveselvityksen tiedokseen
- kehottaa valmistelijoita ennen hankesuunnitelmavaiheeseen etenemistä kulttuurijohtajan johdolla selvittämään luovien alojen keskuksen toiminnan taloudelliset edellytykset pitäen sisällään muun muassa tiloihin vaadittavat investoinnit ja niiden rahoitus, tilojen omistajuus pitkällä tähtäimellä sekä mahdollisen toiminnan tuottamat menot ja tulot.

Asian käsittely: Kulttuurijohtaja Tomi Purovaara osallistui kutsuttuna asian käsittelyyn.

Puheenjohtajan avattua keskustelun asiassa puheenvuoroja käyttivät ja kysymyksiä esittivät jäsen Kari Niininen, Sanna Saikkonen, valtuuston puheenjohtaja Pasi Hirvonen, kulttuurijohtaja Tomi Purovaara, valtuuston 1. varapuheenjohtaja Juha Lopperi.

Kysymyksiin vastaisi kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sami Virtanen, kaupunginjohtaja Esa Sirviö ja kulttuurijohtaja Tomi Purovaara.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

Kulttuurijohtaja Tomi Purovaara poistui kokouksesta.

Toimeenpano: Ote: kulttuurijohtaja

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

SELVITYS KOTKAN LUOVIEN JA HYVINVOINTIALOJEN KESKUKSEN PERUSTAMISEKSI 9.10.2023

Pink Eminence Oy (2163278-7)
Outi Raatikainen ja Henna Helander
Museokatu 46 B 30, FIN-00100 Helsinki

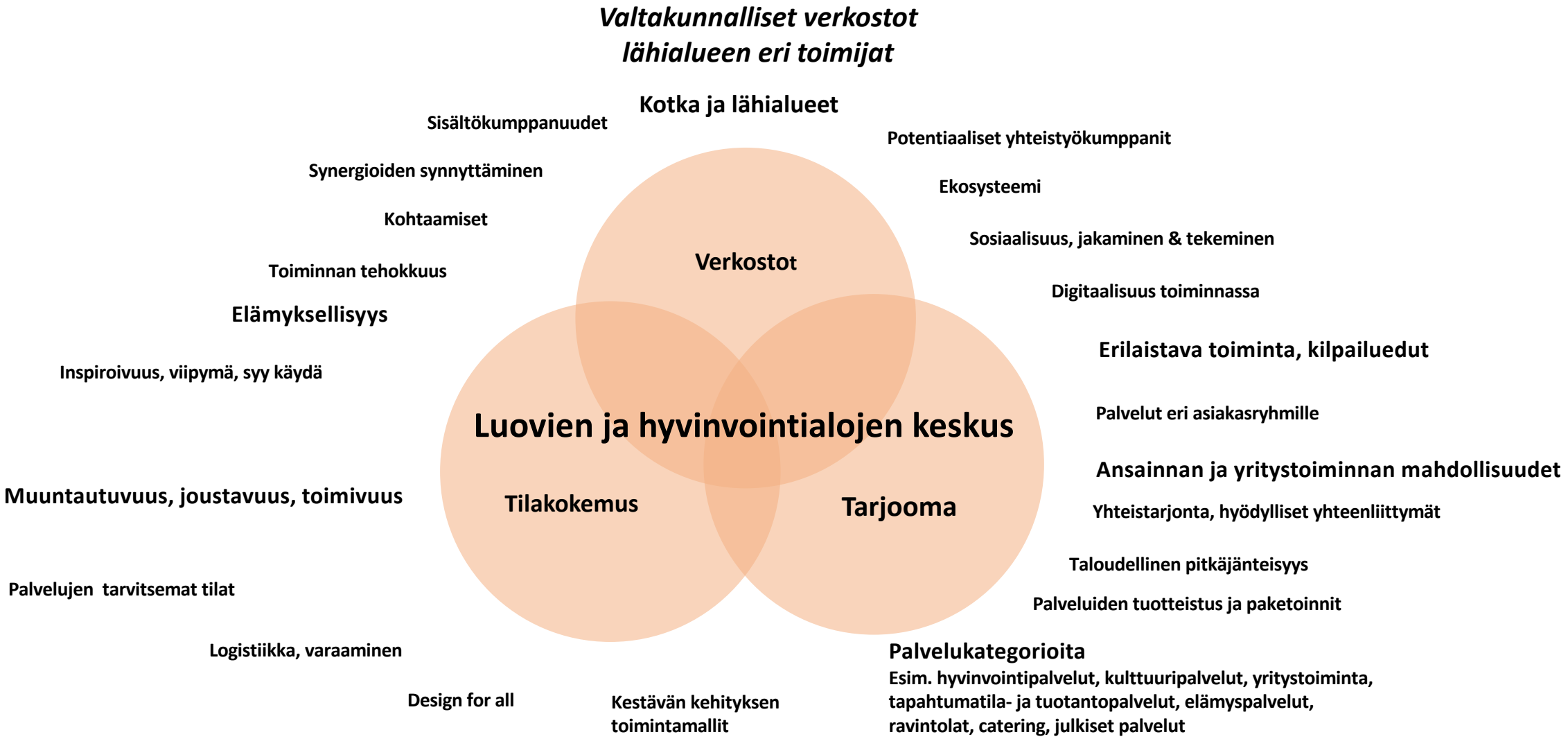
Työn tavoite ja tarkoitus

”Kotkan kaupunki suunnittelee Kotkansaaren vanhalle, tyhjillään olevalle kaupunginsairaalalle uutta käyttötarkoitusta. Erääksi vaihtoehdoksi on selvitetty Kotkan kaupungin omistaman, 1925 valmistuneen päärakennuksen muuttamista luovien ja hyvinvointialojen keskukseksi. Tavoitteena on luoda toiminta-alusta, joka edistää alueen luovien ja hyvinvointialojen yritysten ja yhteisöjen toiminnan kehittymistä, liiketaloudellista kannattavuutta ja eri tahojen välistä synergiaa.”

Työn sisältöä:

- Keskuksen toimintakonseptin suunnitteleminen (tilojen käyttäjätahot, toiminnan eri muodot, keskuksen toiminnan taloudellinen malli, toiminnan käynnistämiseen johtavat toimenpiteet ja aikataulu)
- Keskukseen tulevien eri alojen toimijoiden listaaminen (kotkalaiset toimijat, näkemys potentiaalisista Kotkan ulkopuolisista toimijoista)
- Kiinteistön omistus- ja hallintomallivaihtoehtojen selvittäminen

Näkökulmiamme konseptisuunnitteluun

Teemaksi: Kulttuurihyvinvoinnin keskus

- Työn tuloksena voidaan saada syntymään Kotkan kulttuurihyvinvointikeskus, jossa sijaitsee ”Kotkan musiikkihautomo”, ”Kotkan taideverstas”, ”Luova yrityspaja” sekä ”Kotkan kulttuuriparantamo”.
- Avaintoimijoista isoin osa on yhdistyksiä, joiden toiminta on ei-kaupallista. Vapaaehtoistyön merkitys on suuri.
- Hyvällä yhteisöllisyyden rakentamisella luovien- ja hyvinvointialojen tekijöiden sijoittuminen lähelle toisiaan synnyttää keskinäistä synergiaa ja vahvistuvaa yhteistyötä.
- Keskus tarvitsee toimijoitaan sekä asiakkaitaan varten peruspalveluksi ainakin kahvila/ravintolapalveluita sekä yhden isomman tilan, johon kokoontuminen ja muu toiminta on mahdollista.
- Keskus tarjoaa alustan myös Ekamin ja XAMKin pitkäjänteiselle oppilaitos- ja hankeyhteistyölle sekä Cursorin luovien alojen liiketoiminnan kehittämisen projekteille.
- Keskus työllistää ja voi toimia välityöllistämisen toimijana vuokralaistensa kautta.

Kulttuurin, luovien alojen ja hyvinvoinnin keskus

Kotkan musiikkihautomo
Musiikkiopisto
Lohisoitto; Kotka Jazz, Kotkan Muusikot
Treenikämpät

Kotkan taideverstas
Kotkan taiteilijat
Visuaalinen kulttuuri
Työhuoneet
Residenssitilat

Kotkan luovat yrityspaja
Toimitiloja joka tarpeeseen
Co working-tila
Kokoushuoneet ja pop up –tilat
Yritysten showroomit
Omia huoneita ja huonekokonaisuuksia

Kotkan
Kulttuuriparantola
Kulttuurihyvinvoinninkeskus
Hyvinvointijärjstöt
Tiloja harrastajille
Erilaiset kurssit
Lyhytaikainen asuminen eri tarpeisiin

Ketä kulttuurihyvinvoinnin keskus palvelee?

- Kotkan tiloja tarvitsevia kulttuurin, luovien alojen ja hyvinvoinnin toimijoita (yhdistyksiä ja freelancereitä, taiteilijoita ja mikroyrityksiä/yrittäjiä) vuokralaisina.
- Vuokralaisten omia asiakkaita, yleisöjä ja sidosryhmiä
- Kotkan kaikkia asukkaita lasten muskareista ikäihmisten ja erityisryhmien toimintaan
- Luovien alojen hanketoiminnan alustana XAMKia
- Oppilaitosyhteistyön pitkäjänteisenä kumppanina Ekamia
- Kulttuurisen hyvinvoinnin teeman ympärille voi ja pitää rakentua myös yritystoimintaa, työpaikkoja, välityömarkkinatoimintaa ja työllistymistä, työkykyä ylläpitäviä ja kehittäviä palveluita, harraste- ja vapaa-ajanpalveluita kaiken ikäisille sekä alan koulutuksen (XAMKin koulutusala) yhteistyöhankkeiden kautta syntyvää innovaatiotoimintaa.

Luovien alojen, kulttuurin, hyvinvoinnin ja oppimisen palveluita

Tilojen tarvitsijoita ja kiinnostuneita tahoja

Musiikkihautomon 1.vaiheen toimijat:

- Musiikkiopisto (arvio 600-900 m2), Kotka Jazz, Kotkan Muusikot ja Lohisoitto toimistoineen, alan yritykset/ bändikämppävuokraus (arvio n. 200-300 m2 yhteensä)
- Musiikkiopisto uskoo, että riittävä ääneneristys syntyy levyillä, molton-verhoilulla ja tarvittaessa tuplaovilla, ei vaadi suurta kustannusta.

Taideverstaan toimijoita:

- Kotkan taiteilijaseura ja Kotkan kulttuuriyhdistys
- Yksittäiset taiteilijat työtilatarpeineen eri aloilta
- Näyttelyjen järjestäjät
- Taiteilijaresidenssit
- Taidekokoelmien esillepanon mahdollisuus

Kulttuurihyvinvoinnin avaintoimijat:

- Kakspy ry (arvio 400-500 m2), Mieli ry, Kotkan Korttelikodit ry (arvio 400-500m2)
- Vakiintuneita kotkalaistoimijoita, joilla on runsaasti kokemusta myös hankekehittämisestä

Luovat pienyritykset ja yhteisöt:

- Yksittäisiä pienyrityksiä ja freelancereitä ei ole erikseen kontaktoitu työtilatarpeesta. Cursorin kautta saa luovien alojen yritysten ajankohtaiset tiedot tarvittaessa.
- Käsityöharrastajayhteisöt/kutojat, joiden kangaspuut tarvitsevat tiloja.

Oppilaitokset:

Ekami: korjaustoimiston/työpajatilan vuokraaminen ja oppilastyön tekeminen kiinteistönhoidon- ja tilahallinnoinnin opetuksen osana

XAMK: ei tilantarpeita, mutta vahva kiinnostus keskuksen kehittämiseen hankeyhteistyön kautta

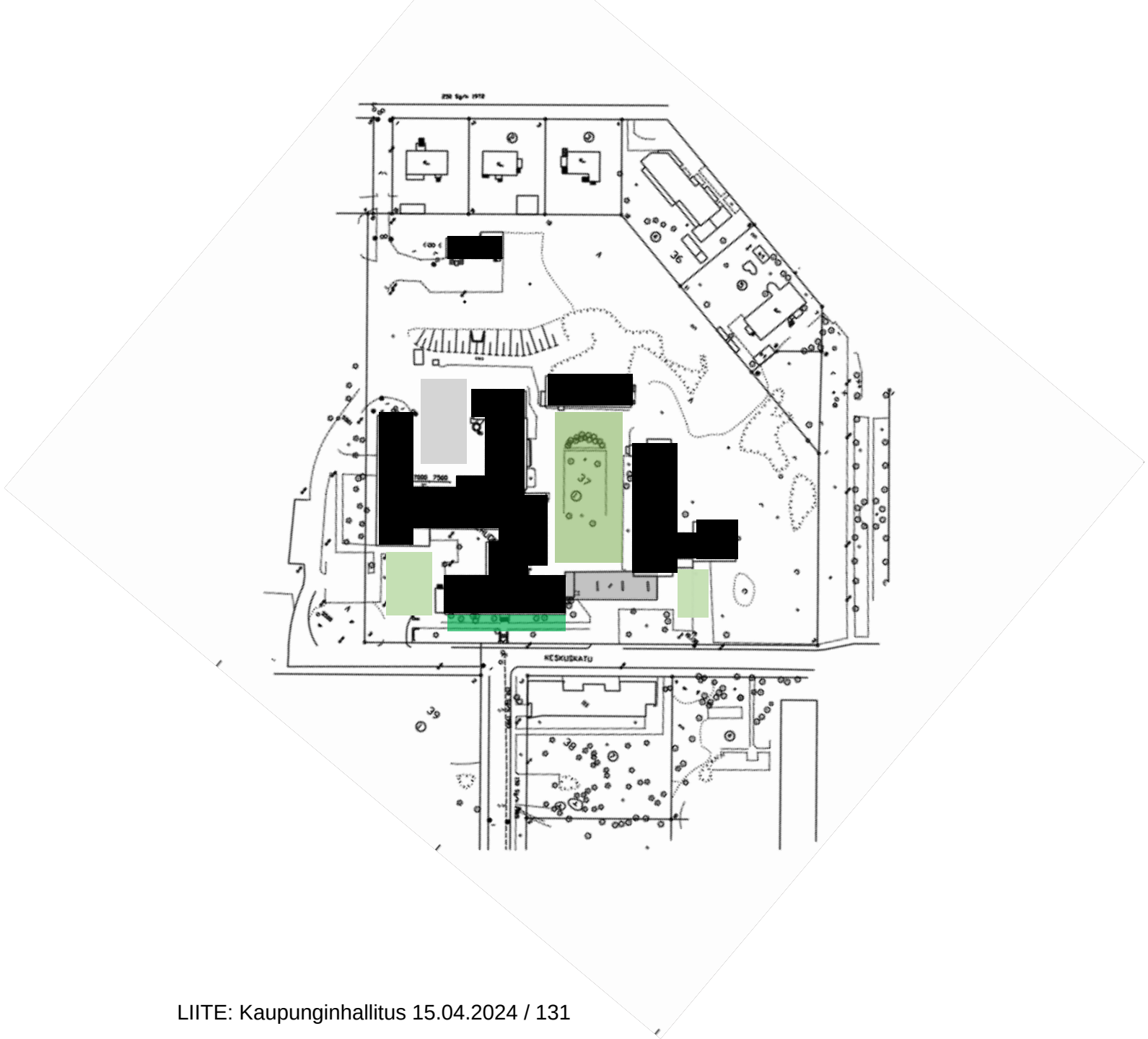
Oletusarvo on, että tiloja saisi vuokrattua nopeasti yhteensä noin 2000-2500 m2 maltillisella noin 8 euron neliövuokralla/kk.

Tilat / Kotkansaaren entinen sairaala

- 1. vaihe valmistunut 1925.
- Vuodeosastot suljettu 2010-2011

- Kotkan kaupunki on asettanut kiinteistön myyntiin.
- Rakennusten kokonaispinta-ala on noin 11 800 m2.
- Rakennuksia ei ole suojeltu nykyisessä kaavassa.

KESKUSKATU
36
37
38
39

Noin XXm2 huonetiloja /kerros

1 kerros

Kolme sisäänkäyntiä

Noin XXm2 huonetiloja /kerros

1 kerros

Kaksi omaa sisäänkäyntiä

Noin 120m2 huonetiloja /kerros

2 kerrosta

Omat sisäänkäynnit

Noin XXm2 huonetiloja /kerros

1 kerros

Ei omaa sisäänkäyntiä

Noin 350m2 huonetiloja /kerros + aulatilat ja käytävät

Huoneet 15m2/30m3 (/45/60)

4 kerrosta

Kaksi sisäänkäyntiä sisääntulokerroksessa

Noin XXm2 huonetiloja /kerros

3 kerrosta

Kaksi sisäänkäyntiä

Noin 120m2 huonetiloja /kerros

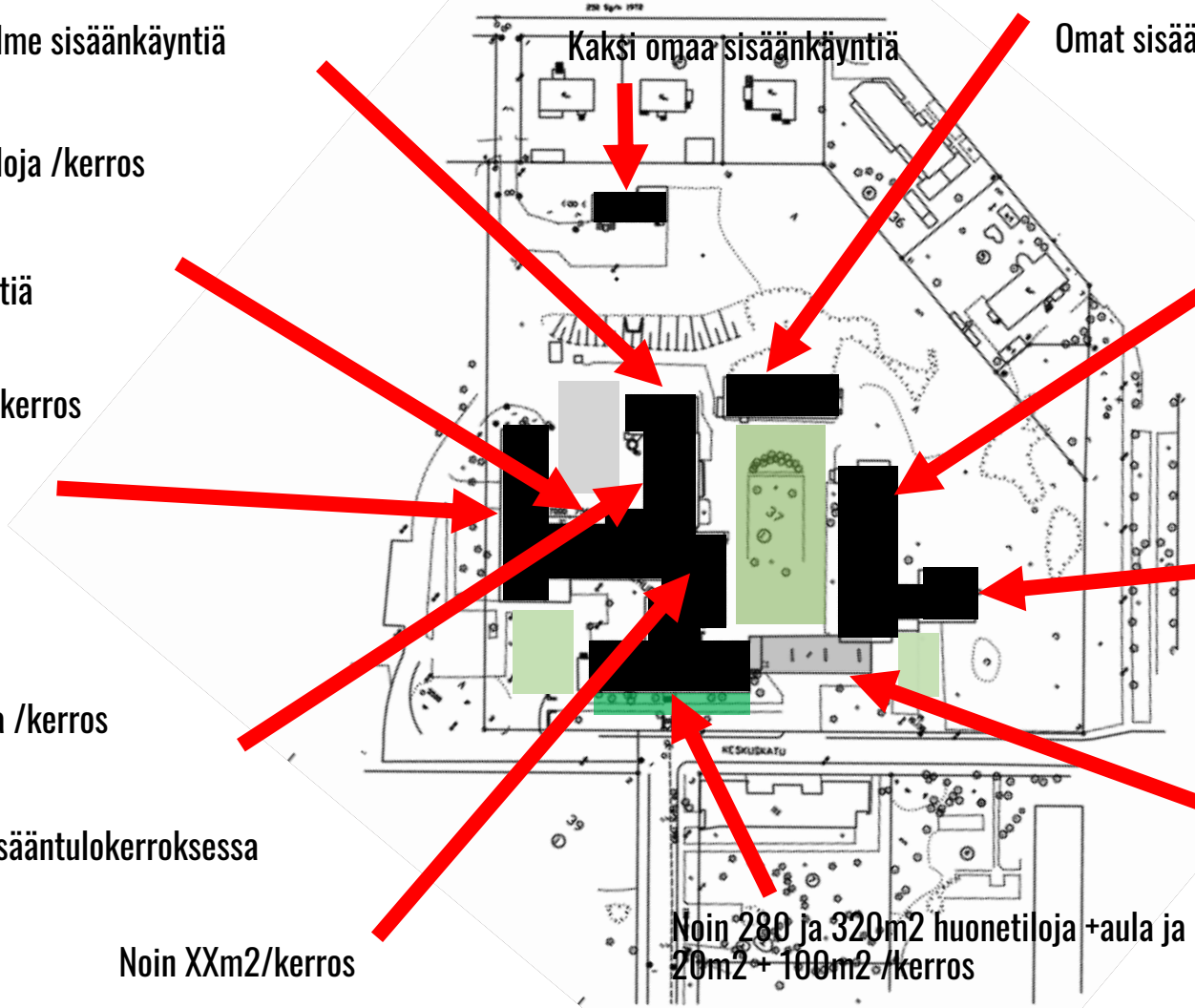
2 kerrosta

Omat sisäänkäynnit

Noin XXm2 huonetiloja /kerros

3 kerrosta

Kaksi sisäänkäyntiä sisääntulokerroksessa

Noin 150m2 huonetiloja /kerros + aula

1 kerros

Ei omaa sisäänkäyntiä

Parveke

Noin XXm2/kerros

1 kerros

Oma sisäänkäynti sisääntulokerroksessa

LAAJENNUSOSAN PAIKKA

Noin 280 ja 320m2 huonetiloja +aula ja 20m2 + 100m2 /kerros

3 kerrosta

Oma sisäänkäynti sisääntulokerroksessa

Parvekeet

HUOM! Tilojen neliömäärät suuntaa-antavia

Ei tarkistusmitattuja

Tilojen kunto ja arkkitehtuuri

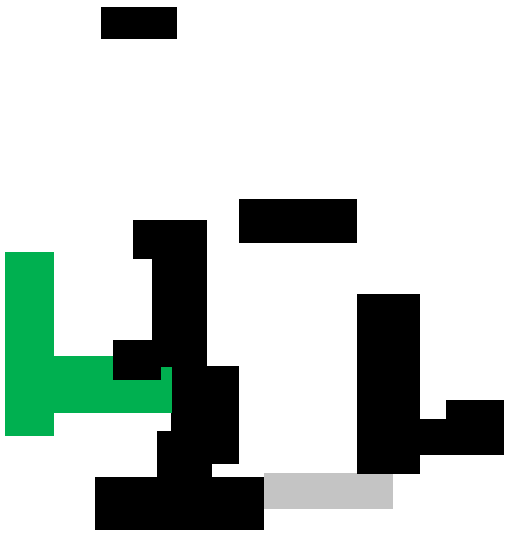
Tilojen kunto on selvitetty kesällä 2023 kaupungin toimitilahallinnon teettämissä rakennuskohtaisissa kuntoraporteissa. Niiden perusteella tilat ovat täysin mahdollisia suunniteltuun käyttöön. Haasteita on myöhemmin rakennetulla röntgenosastolla, joka olisi myös alueella tarvittavan kokoontumistilan/salin paikka.

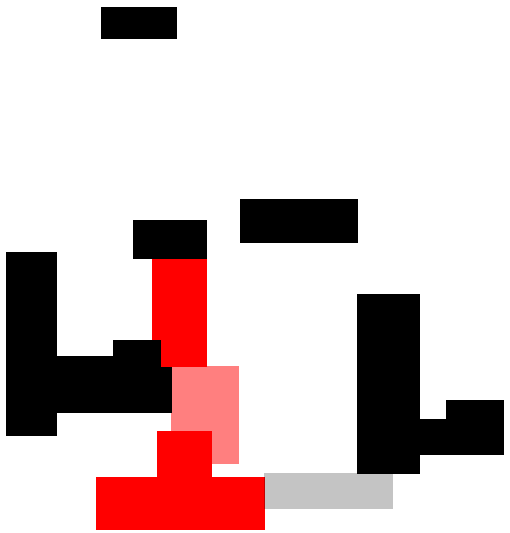
Arkkitehtuuri ja identiteetti

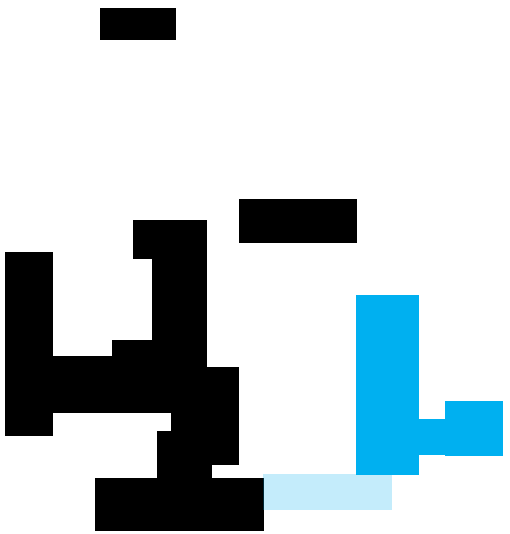
- Kotkansaaren entinen sairaala-alue on kaunis ja tasapainoinen kokonaisuus, johon kuuluu rakennuksia eri aikakausilta. Mielikuviamme siitä, mikä on vanha sairaala, hallitsee Kotkansaaren sairaalan vanhin rakennus. Sen symmetrinen fasadi Keskuskadulle on lähes jokaiselle kotkalaiselle tuttu. 1920-luvulla rakennetun kolme kerroksisen rakennuksen keskellä on myös koko rakennuskompleksin pääsisäänkäynti.

- Vanhimman rakennuksen takana, pihanpuolella on toinen yhtä vanha ja yhtä korkea rakennus. Nämä kaksi rakennusta muodostavat yhdessä koko sairaala-alueen pääakselin, ryhdikkään arkkitehtonisen kokonaisuuden. Niiden välissä on myöhemmin rakennettu yksikerroksinen nivelosa.

- Entisen sairaala-alueen rakennukset ovat valmistuneet 50 vuoden aikana. Silti niiden arkkitehtoninen henki on ulkoa yllättävän yhdenmukainen. Kaikki rakennukset ovat lämpimän vaaleiksi rapattuja, yksinkertaisia ja selkeitä. Vanhin, hieman linnamainen osa dominoi kompleksia monimuotoisella tiilikatollaan ja korkeilla kerroksillaan, ryhdikkäänä ja vankkana. Linnamaisuuden mielikuvaa ruokkivat myös myöhempien rakennusten sijoittelu tontille.

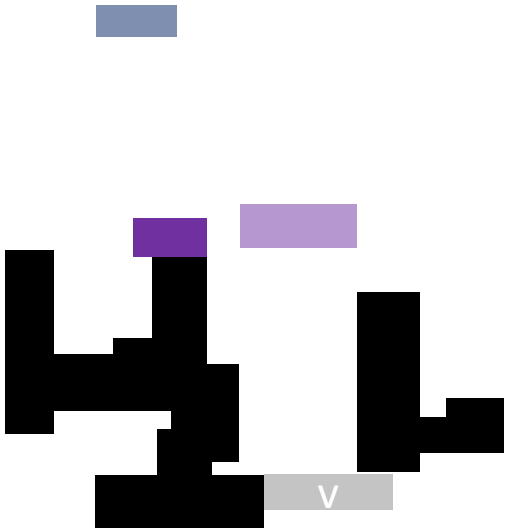
Matala siipi ent. terveyskeskus

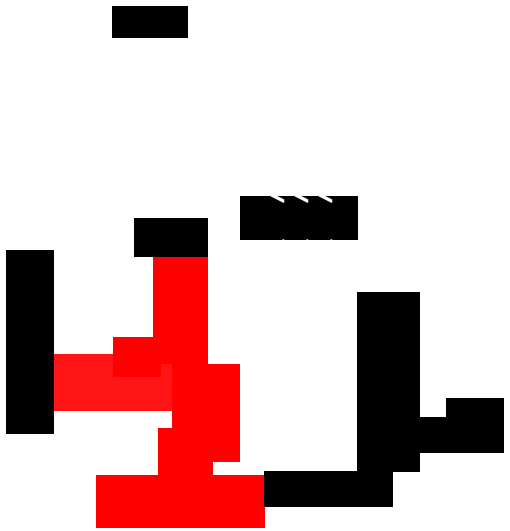
Vanha osa

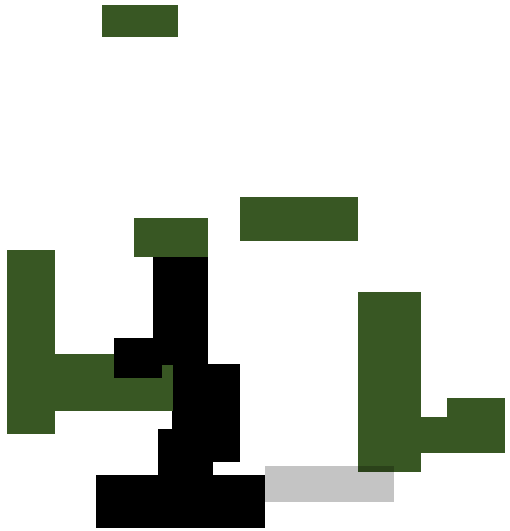
Mahdollinen lisärakennusosa SALI

Funkis-siipi

2.Kerroksen yhdyssilta

Autotalli, varasto

Rivitalo

Ruumishuone

Yleisötilat pääsisäänkäyntikerros

Yritys, yhdistys, taiteilijatilat sisäänkäyntikerros

Julkiset tilat

Pääsisäänkäynti ja pääakseli

- Sairaalan pääsisäänkäynti tulee säilyttää jo pelkästään alueidentiteetin takia vanhalla paikallaan. Kaikki satunnaiset kävijät on syytä ohjata yhdelle sisäänkäynnille, jonka jälkeen tarjolla on yleisölle avoimia tiloja. Sisääntuloon on syytä panostaa sekä opastuksen selkeyteen että lämpimän ja energisoivan tunnelmaan. Tulijalle pitää tulla rauhallinen ja tervetullut olo.

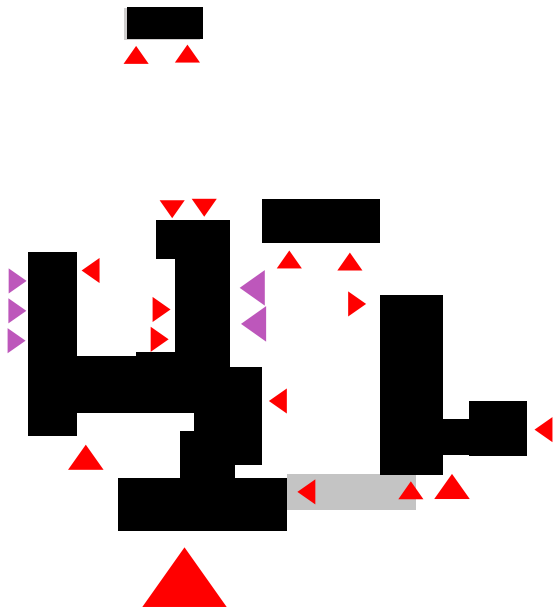
- Sisääntulokerros kannattaa pitää yleisölle avoimena tilana tai vähintään yleisölle lyhytvuokrattavana tilana. Vaihtuvat näyttelyt, hankenäyttelyt ja erityisesti ilman aikataulua tapahtuvat suuren yleisön tapahtumat ovat hyviä sisääntulokerroksen toimintoja. Sen sijaan kerrokseen ei kannata sijoittaa toistuvia toimintoja tai muuta kuin suoraa yleisöä palvelevaa hallintoa.

- Sisäänkäyntiakseli on pääsisäänkäynnistä suoraan eteenpäin johdattava pääakseli. Akseli kulkee molempien vanhojen sairaalarakennuksen kautta ja niiden välisen yksikerroksisen yhdyssiiven kautta entinen ns. röntgentila.

Kahvila-ravintola

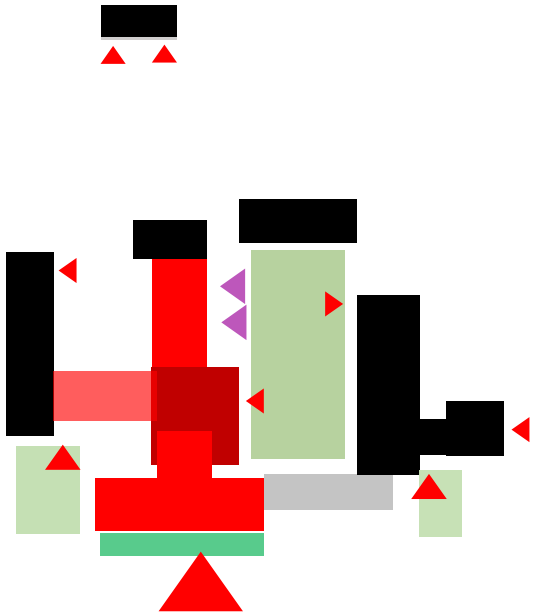
- Kahvila-ravintola on hyvinvointi- ja kulttuurikeskuksen sydän. Sen tulee ilmentää sekä taustayhteisöjensä käsitystä ravinnon merkityksestä sekä ihmisen hyvinvoinnin että kulttuurin kannalta. Visuaalisuus tulee olla hallittua, mutta niin että vanhan rakennuksen historia ja säröt tekevät siitä lempeää ja monimuotoista.

- Pihanpuoleisen vanhanrakennuksen sisäänkäyntikerroksessa on sijainnut sairaalan ravintolatilat, keittiön sijoittuessa useaan osaan. Vanhan asuintalon sisääntulokerroksen kaksi suurta tilaa on paras paikka kokonaisuuden ravintola- ja kahvilapalveluille. Ns. alakeittiön umpeenmuuratut oviaukkojen palauttaminen aukaisee kahvilan myös kauniille puistopihalle ja tekee tilasta valoisan ja kutsuvan. Keittiön sijoittaminen on tasoeroista johtuen hieman haasteellista, muttei lainkaan mahdotonta.

Sisäänkäynti

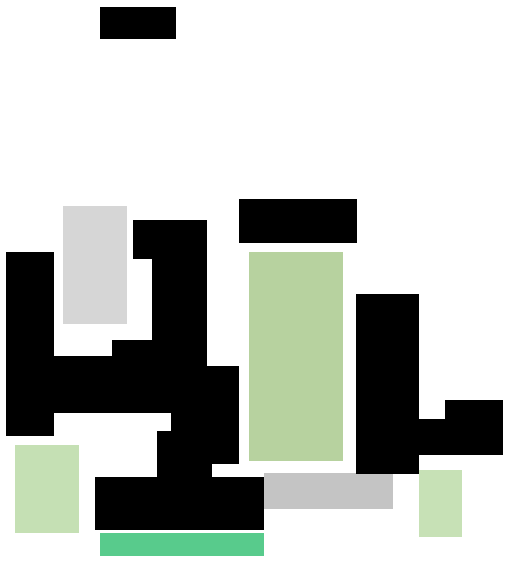
Uusi sisäänkäynti

Julkiset yleisötilat

Sali

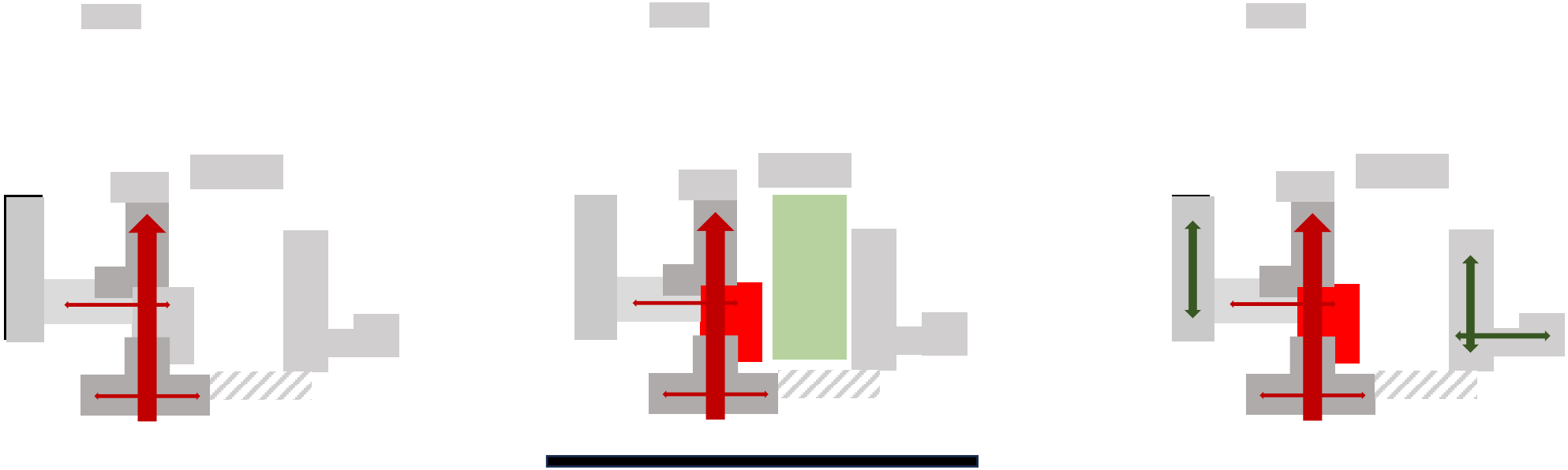
Yritys/taiteilija/yhdistys

Puistopiha

Edustapuutarha

Huoltopiha

Pääakseli, yleisö

Yritys/palveluakselit

Uudisrakennus / SALI

Julkiset tilat

Suuri sali ja mahdollinen uudisosa

- Ns. röntgentiloille rakennettu yksikerroksinen liitososa pääsisäänkäyntiakselilla on keskeisellä kohdalla toimintojen onnistumisen suhteen. Liitoskohta on myöhemmin rakennettu ja luonteeltaan sokkeloinen. Aluetta tulee kehittää voimakkaasti yleisölle avoimeksi ja miellyttäväksi ympäristöksi.
- Rakennuskokonaisuudesta puuttuu suurehko sali, johon mahtuisi noin 200 h kerralla ja jota voitaisiin käyttää muun muassa pienimuotoisiin konsertteihin, tanssitapahtumiin sekä taidenäyttelyihin sekä yhteisön kokoontumisiin.
- Liitososan purkaminen mahdollistaisi uuden puisen, yksikerroksisen saliosan rakentamisen pääakselille. Toinen vaihtoehto on tutkia väliseinien purkua, ja rakentaa sali nykyisen liitososan sisälle. Vaikeutena tällöin tulee olemaan ainakin matala huonekorkeus.

Korjaamisen periaatteita

- Kotkansaaren entinen sairaalarakennus on toiminut sairaalana ja terveyskeskuksena ennen tyhjilleen jäämistä. Tyhjät kiinteistöt alkavat rapistua nopeasti, vaikka niissä ylläpidettäisiin peruslämpöä. Päällisin puolin, pinnallisesti katsoen rakennukset näyttävät yllättävän hyvä kuntoisilta. Julkisivut näyttävät hyvin pidetyiltä.

- Nykyisen rakennuslain mukaan, vanhojen rakennuksien korjauksissa tulee noudattaa ns. hienovaraisen korjaamisen periaatetta. Se tarkoittaa, että rakennuksia ei tarvitse korjata nykynormiston mukaisiksi vaan rakennusten ominaispiirteet tulee säilyttää. Rakennuksien ominaisuuksia ei tarvitse parantaa, mutta niitä ei saa myöskään huonontaa. Henkilöturvallisuutta ei saa kuitenkaan vaarantaa.

- Rakennuskokonaisuudesta tulee laatia rakennushistoriallinen selvitys. Hankesuunnitteluvaiheessa tulee laatia karkea aluepriorisointi kartta joka kerroksesta. Karttaan tulee merkitä liikennevalovärein alueet, jotka tulee säilyttää / palauttaa; alueet, joissa tietyt periaatteet tulee säilyttää esimerkiksi alkuperäiset lattiapinnat, oviaukkojen rytmi tai tilan yleishahmo; alueet, joissa voi tehdä käytännössä katsoen lähes mitä vain toimintojen tarpeiden mukaan.

- Rakennuskokonaisuuteen sopisi hyvin jatkuvan korjaamisen periaate hienovaraisen korjaamisen periaatteen lisäksi. Jatkuvassa korjauksessa pyritään välttämään laajamittakaavaista peruskorjausta vaan tilojen kunnossapitoon ja jatkuviin pieniin korjauksiin panostetaan normaalia enemmän.

- Tämä korjaustapa sopii erityisen hyvin kohteeseen, jossa käyttö vaihtelee ja korjaaminen voi olla osa kulttuuri- ja hyvinvointitoimintaa koulutuksen ja työllistämisen lisäksi.

Tilojen teknisten järjestelmät 1

Periaatteita

- Rakennuksien peruskorjauksista noin 70 % on LVIS-korjauksia. Vähentämällä eri teknisten järjestelmien määriä, voidaan vähentää samalla myös ylläpito- ja myöhemmin uusien korjausten kustannuksia. Sairaalassa on ollut useita teknisiä järjestelmiä, joille ei ole enää käyttöä. Ne tulee vähitellen purkaa alakattojen päältä, huoneiden seiniltä ja hormeista. Myös seinien keskellä olevia alumiinisia sähkökouruja voidaan poistaa, ja vapauttaa seiniä turhista jakolinjoista.
- Samalla voitaisiin purkaa alakattoja erityisesti käytävistä ja keskittää niitä vain pieneen osaan huonetiloista, kun järjestellään teknisten installaatioiden paikkoja uudelleen.
- Purkaminen ja suunnittelu voidaan tehdä rakennus kerrallaan.

Sähkö

- Sähkökaapelit ovat nykyisin tilaa vieviä kaapelimattoja. Sähköistys tulee suunnitella uutta käyttöä palvelevaksi, muttei ylimitoittaa. Sähkösuunnittelun periaatteiden jälkeen voidaan luoda tapa, tehdä sähköistystä rakennus, kerros tai muu luonteva osa kerrallaan.

Valaistus

- Valaistuksen pääperiaatteet tulee luoda kokonaisuudesta pienempiin osiin päin. Valaistuksen väri tulee olla koko rakennuskokonaisuudessa yhtenäinen, lämmin valkoinen esimerkiksi 3000 Kelviniä on sopiva yleisempiin toimintoihin. Värilämpötila on oleellinen myös kokonaisuuden ulko-olemuksen kannalta.
- Ulkovalaistuksen tulee tukea paikkojen tunnelmaa ja toimintaa. Varsinaisia julkisivuvalaistusta ei tarvita, kun valo tulee itse toimintojen valaistuksen kautta. Pihat voidaan valaista hämärän aikaan kevyesti, jotta niissä on turvallista kulkea ja jotta sisäänkäynnit ovat havaittavissa.

Kulunvalvonta

- Sairaalan aikainen sähköinen kulunvalvonta on käyttöikänsä loppuvaiheessa. Kulunvalvonnalle on olemassa kevyempiä uusia lukitusperustaisia vaihtoehtoja, jotka eivät tarvitse ovien sähköistyksiä ja sitä kautta myös säännöllistä huoltoa.

Netti

- Toimiva käyttäjilleen ilmainen nettiyhteys on rakennuksen monimuotoisen toiminnan kannalta perusedellytys.

Tilojen teknisten järjestelmät 2

Ilmanvaihto

- Kaikki rakennukset ovat alun perin toimineet painovoimaisella ilmanvaihdolla tai ehkä 1970-luvun osissa on ollut ns. likaisten tilojen koneellinen poistoilma. Sairaala-aikana tiloissa on siirrytty koneelliseen tulo- ja poistoilmanvaihtoon.
- Kiinteistön ylläpidon kannalta ja esimerkiksi musiikin harjoitteluun liittyvien vaatimusten kannalta, painovoimainen ilmanvaihdon palauttaminen on harkitsemisen arvoinen asia. Painovoimainen ilmanvaihto toimii parhaiten korkeissa tiloissa, joita löytyy erityisesti sairaalan vanhimmista osista.
- Koneellisen ilmanvaihdon paineolojen hallinta on vanhoissa rakennuksissa erityisen haastavia, koska rakennuksia ei ole tehty tiiviiksi ns. pullotaloiksi. Painovoimaisessa ilmanvaihdossa ei voida tehdä lämpimän ilman takaisinottoa LTO:ta, mutta painovoimaisen vähäisempi sähkönkulutus kompensoi puolestaan tätä. Ilmanvaihtolaitteiston elinkaari on myös lyhyehkö. Myös painovoimainen ilmanvaihto ja sen käyttö vaatii panostusta. Se tulee suunnitella huolella ja myös siihen liittyy rakenteellisia osia.
- Toisaalta, näin isossa kokonaisuudessa voi olla halua satsata myös ylimääräiseen tekniseen henkilökuntaan joka ylläpitää ja säätää kiinteistön teknisiä järjestelmiä jatkuvasti ja rakentaa kokonaisuuteen uusi koneellinen ilmanvaihtojärjestelmä. Samalla se tarkoittaisi myös uusien alakattojen ja todennäköisesti uusien hormien asentamista. Nykyinen järjestelmä lienee käyttöikänsä päässä.

Vesi- ja viemäröinti

- Tyhjillään oleva rakennus ruostuttaa nopeasti vesi- ja viemäriverkoston. Vesi- ja viemäriverkoston perusteellinen kuvantaminen perusverkoston osalta on hyvä lähtötieto seuraavaan vaiheeseen ja korjausten tavan määrittelemiseksi esimerkiksi riittääkö sukitus toimenpiteeksi. Samalla selviää, voidaanko nykyisiä vesipisteitä käyttää ilman korjausta esimerkiksi taiteilijoiden ateljeetiloissa. Tilojen saaminen matalalla kynnyksellä käyttöön on tärkeää.
- Sairaalassa on lähes joka huoneessa vesipisteet. Tuleva käyttö tarvitsee vesipisteitä huomattavasti olemassa olevaa vähemmän. Vesi- ja viemäröintitarpeita pitää keskittää ja vähentää.

Haitta-aineet

- Kaikissa kiinteistön rakennuksissa, joissa kartoitusta ei ole tehty, on hyvä tehdä rakennusosien haitta-ainekartoitus, josta ilmenee mm. asbesti, PAH:it, PCB, lyijy ja kreosiitti. Vanhoissa rakennuksissa näitä aineita löytyy, ja niihin on syytä varautua sekä tehdä yleissuunnitelma toimenpiteistä.

Toiminnot

- Hyvinvointi- ja kulttuurikeskus on monipuolinen toiminnoiltaan. Parasta olisi muutama suurempi toimija, joiden lisäksi laaja kirjo pienempiä toimijoita, yrityksiä, yhteisöjä ja hankkeita.
- Ainoa selkeä toiminta, joka rajaa muiden toimintaa merkittävästi, on pysyvä asuminen. Se tulee rajata pois valikoimasta. Asumisterveellisyyteen liittyy muun muassa desibelivaateita, joiden takia konserttien ynnä muiden tapahtumien pito hankaloituu.

Vanha osa

Ehdotettu toiminta

- Sisääntulokerros yleisöpalvelut, kokous- ja kokoontumistiloja lyhytvuokraukseen, näyttelytiloja
- 2. ja 3.kerros Kotkan musiikkiopisto
- **Lisäosa ns. röntgenosa / Uudisosa**
- 1.kerros Sali

Vanha asuinosa

- Sisääntulokerros kahvila ja ravintolatilat
- 2. ja 3.kerros lyhytaikainen asuminen / harjoitusasuntoja tms.

- **Liitososa Matalaan siipeen**
- Sisääntulokerros Hyvinvointipalvelutiloja, hanke-showroomeja yms. puolijulkista

Toiminnot

Matala siipi ns. terveyskeskus

- Sisääntulokerros palvelutiloja hyvinvointiyrittäjille, terapeuteille yms.
- 2.kerros taiteilijatiloja esim. kirjailijat
- kellarikerros tiloja mahdollisesti uusilla sisäänkäynneillä pihalle

Funkis-siipi

- 1.kerros huonetiloja taiteilijoille, yhdistyksille
- 2.-4.kerros mieluiten kokonainen kerros yhdelle toimijalle esim.

Funkispääty

- 1.kerros yritystila omalla sisäänkäynnillä
- kellari yritystila omalla sisäänkäynnillä

Rivari residenssiasuntoyhteisö
Autotallit taloverstas / taiteilijatiloja
Ruumishuone Bänditila tai muuta erillisyydestä hyötyvää toimintoa

Omistaminen, hallinnointi ja ylläpito

Kaupungin rooli ei poistu, mutta yhteistyöllä rahoitusta voi löytyä myös muualta.

Kiinteistön omistus alueella

- Kaupunki omistaa nyt
  - Kiinteistö kaupungin taseessa.
  - Omistaja hoitaa ja vuokraa, mutta ei pysty sijoittamaan alueelle esim. paikalla olevaa kiinteistöhuoltoa/palveluita eikä kehittämään alueen muuta toimintaa, joka jää vuokralaisten omalle vastuulle.
  - Kaupungilla ei resursseja suureen korjaukseen.
  - Kaupungilla käynnissä selvitys kaupungin omistamista kiinteistöistä. Valmistuu keväällä 2024.

Omistuksen muut vaihtoehdot

- Kaupungin omistamaksi **kiinteistöosakeyhtiöksi** (korjausvelka yhtiölle) -> vuokraus erilaisille toimijoille, yhtiö organisoi kiinteistön hoidon ja hallinnoinnin (2 hlöä paikan päällä), ennallistava korjaaminen vaiheittain (Kaapelitehtaan malli). Ei sisällöllistä operointiagendaa muutoin kuin vuokralaisten valinnassa.
- JUKI Oy – ei ole yrityksenä kiinnostunut, mutta toimijana vapaampi kuin kaupungin toimitilapalvelut.
- **Kiinteistöosakeyhtiö,** jossa on kaupungin ohella muita omistajia vrt. Lapinlahti-säätiön pyrkimys alueen osa-omistukseen. Löytyykö muita tahoja?
- Kaupunki **perustaa 100 % omistamansa Luovien alojen toimintakeskus -osakeyhtiön** hoitamaan operaattoritehtäviä ja isännöinti- ja tilahallinnon tehtäviä. Palkkaa siihen vetäjän ja tuottajan (yht. 2 hlöä) myös sisältöjä silmällä pitäen. Vrt. Turku ja Turun uusi Taiteiden talo Oy. Kaupunki osti tarkoitusta varten Rettigin entisen tupakkatehtaan. Kaupunki ei heti Turussa peri osakeyhtiöltä vuokraa niistä tiloista, joille ei ole vielä löytynyt vuokralaisia, mutta investoi talon toiminnan käynnistämiseen. On luonnollista, että osakeyhtiön toimintaa olisi Kotkassakin subventoitava ei-kaupallisten tahojen osalta edullisin vuokraehdoin ja mahdollisten muutostöiden kulujen osalta ainakin alkuvaiheessa.
- Kaupunki voi myös **vuokrata kaikki tai osan tiloista luovien alojen ja hyvinvoinnin sisältöagendasta kiinnostuneelle operaattorille/toimijalle, joka alivuokraa niitä edelleen**, tuottaa vuokralaispalvelut sekä ottaa vastuun alueen lyhytaikaisesta vuokrauksesta, tapahtumallisuudesta, yhteisön ja yhteisöllisyyden kehittämisestä sekä sisällöllisistä, aluetta koskevista hankekumppanuuksista. Operaattorilla voi olla **mahdollisuus erilaisten, sisällön kehittämistä edistävien rahoitusten hankintaan** kuin kaupungilla jos kyseessä on ei-kaupallinen taho (esim. yksityisten säätiöiden avustukset). Vrt. Mieli ry ja Lapinlahden Lähde Oy Lapinlahdessa tilanvuokraajina.
- Kaupunki myy kiinteistön korjaustarpeineen hyvin edullisesti kiinnostuneelle taholle esim. perustettavalle säätiölle vrt. Paimion parantola

Tilojen vuokraaminen

Lyhytaikaisen ja pitkäaikaisen vuokraamisen koordinointitarve

- Lyhytaikainen tilanvuokraus vaatii nopeaa reagointia ja myyntiä palveluineen (kokoushuoneet, lyhytaikainen asuminen, tapahtumatilat, piha-alueiden vuokraus tapahtumille jne.)
- Pitkäaikainen vuokraaminen tuo vakautta ja vaatii hallinnon ja kiinteistöhuollon
- Entisen sairaalan alueelle tulee molempia
- Vuokralaisia hyvin palveleva vastuutaho tarvitaan operaattoriksi
- Tuettu väliaikaisasuminen tarvitsee vastuutahon ja toiminnan kehittäjän erikseen

HUOM. Tilojen vuokraamisesta ollaan kiinnostuneita jo nyt. Rouheus ja korjaamattomuus ei vähennä kulttuuritoimijoiden intressiä. Pikemminkin päin vastoin: se koetaan inspiroivaksi. Näin ollen väliaikaisen haltuunoton malli kannattaa pohtia saman tien.

Alueen ja sen vuokralaistoimijoiden yhteistoiminta (operaattorin tarve)

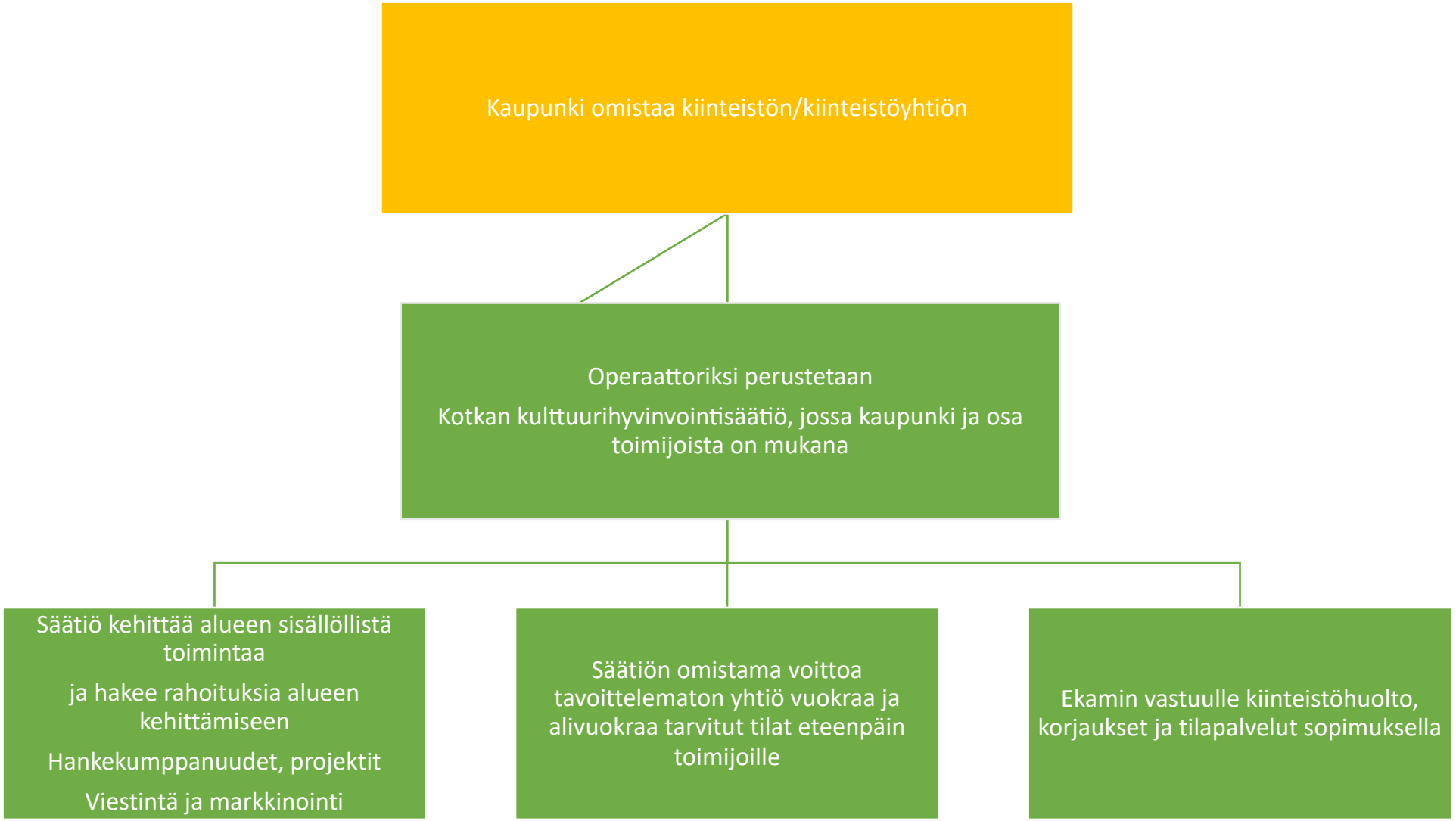
Mikäli halutaan alueelle tilojen vuokraamisen ohella palveluita ja identiteettiä synnyttävää toimintaa, joka myös luo yhteisöllisyyttä potentiaalisen vuokralaistoimijoiden joukolle, tarvitaan operaattoritaho, jonka vastuulla asia on. Vrt. Start up centerit. Operaattoritaho koordinoi kehitystyötä ja osallistuu aluetta kehittäviin hankkeisiin. Operaattori myös huolehtii alueen markkinoinnista ja sisäisestä- ja ulkoisesta viestinnästä. Vetäjä on “alueen kasvot”.

Vaihtoehtoja:

1. Yksityinen toimijataho (mielellään alueen ideaa ja sisältöjä ymmärtävä ja kannattava taho) ostopalveluna
2. Vuokralaisten itsensä muodostama osuuskunta vrt. Lapinlahden tilajakamo, joka alivuokraa esim. työtiloja ja lyhytaikaisen vuokrauksen tiloja
3. Yhdistys, joka perustetaan vuokralaisten kesken alueen edistämiseksi
4. Säätiö, joka perustetaan edistämään Kotkaan alueen kulttuuri- ja hyvinvointitoimintaa sekä alueen kehittämistä (omistustavoite). Kaupunki voi olla mukana säätiössä.
5. Yhdistys, jolla on vuokralaisena iso intressi alueen kehittämiseen yhteistyössä muiden alueen toimijoiden kanssa

HUOM. Operaattoritaho voi myös vuokrata tilat tai osan niistä ja alivuokrata edelleen

Mahdollinen malli 1

Keskuksen talousvaikutukset

- Uudelleenkäytön hankesuunnittelu ja toteutus synnyttävät kustannuksia
- Kiinteistön omistajalle syntyy korjausvelkaa, operaattorikustannuksia ja markkinointikuluja.
- **Vaikka keskuksen käynnistys tehdään mahdollisimman edullisesti, monipuolinen varainhankinta sekä tilanvuokrauksen liiketoiminnan potentiaalin arviointi ovat keskiössä.**
- Korjauskustannusten osalta arvio syntyy kuluarvio vasta vuokralaisten tarpeiden ja hankesuunnitelmassa laadittavan budjetoinnin avulla.
- Lähtökohta on, ettei kaikkea tarvitse korjata yhtä aikaa ja tehdään niin vähän kuin mahdollista.
- (Tilat kelpaavat osalle toimijoista jo sellaisenaan.)

Riittääkö potentiaalinen ansainta alueen päärakennuksen vuokrattavien tilojen käyttöönottoon, määräytyy korjausbudjetoinnin ja päätöksenteon myötä.

Ansainnan lähteet

Keskuksen kiinteistön omistajan pitkäjänteinen ansainta muodostuu tilojen lyhytaikaisesta tai pitkäaikaisesta tilojen vuokrauksesta:

- Keskus maksaa nyt kaupungille n. 3€ /neliö/kk -> noin 424 800 € (enimmäkseen lämmityskuluina)
- Mikäli esim. 2000 m2-2500 m2 vuokrataan hintaan 8 euroa/m2, kiinteistökuluihin /korjauksiin/operaattorikuluihin on mahdollista tulouttaa 192 000 € - 240 000 € /vuosi.
- Lisäksi lyhytaikaisen tilanvuokrauksen tulot kokoontumistiloista ja näyttelytilojen ja kokous- ja tapahtumatilojen vuokrista esimerkiksi 5 000 €/vuosi sekä kahvila-ja ravintolan, mahdollisen kesäterassin palvelujen /pihan käytön liikevaihtosidonnaiset tuotot esimerkiksi 10 000 €/vuosi (varovaisesti arvioiden).
- Kaupunki käyttää saman neliömäärän(2000-2500) ylläpitoon tällä hetkellä noin 72 000-90 000 €/vuosi. Erotus on 135 000-165 000 euroa, jolla mahdollistettaisiin operointiin ja korjauksiin liittyviä kuluja.

  ➔ **Ajatus täytyy kuitenkin olla, että alkuvaiheen käynnistykseen pyritään löytämään myös muuta perustamis- ja korjausrahoitusta sekä perustettavan operaattorisäätiön pääoman lisäksi myös käyttöpääomaa.**

- Vertailun vuoksi: Helsingin Kaapelitehtaalla on vuokratilojen porrastus: yritykset maksavat vuokrastaan enemmän kuin voittoa tavoittelemattomat toimijat.
- Kotkassa täytyy huomioida alueen markkinahinnat, jotka ovat hyvin alhaiset sekä kaupungin avustamien yhdistysten maksukyky. Hankerahoitukset, käyttöpääomalahjoitukset operaattorisäätiölle ja avustusten saaminen ovatkin kovin tärkeitä.

Liiketoiminnan riskejä

- Vuokralaispotentiaalin vetäytyminen hankkeesta
- Liian korkeat vuokratoiveet
- Operaattorisäätiön pieni pääoma ja kykenemättömyys varainhankintaan
- Ennakoimattomat, isot korjauskustannukset
- Kotkan taloustilanne heikkenee edelleen
- Alueen houkuttelevan imagon ja identiteetin rakentamisessa ei onnistuta
- Yleinen talouslama ja hintojen nousu
- Kunnallispoliittinen päätöksenteko ei tue asiaa

Tiekartta käyttöönottoon

Tilaa lähdetään kehittämään vanhasta päärakennuksesta alkaen vaiheittain, vuokralaisten tarpeita hankesuunnitelmassa sovitellen tarjolla oleviin tiloihin.

Vaihe 1

1. Kunnallinen päätöksentekoprosessi hankkeen edistämiseksi ja käynnistämiseksi
2. Heti: väliaikaisen käyttöönoton suunnitelma korjaamattomasta tilasta kiinnostuneiden vuokralaisten sisään ottamiseksi.
3. Hankesuunnittelu ennallistavaa korjausta varten (tason ja korjaustavan määrittely, alustava budjetti sekä aikataulu)
    a. Kustannukset alustavasti selville
    b. Päätös röntgenosaston kohtaan suunnitellun kokoontumistilan toteutustavasta purku ja yksinkertainen uusi halliosa vai aiemman korjaus ja väliseinien purku.
4. Neuvottelut potentiaalisten avainvuokralaisten kanssa. Tilantarpeen ja vuokrahintojen täsmennys. Sijoittumisen suunnittelurakennuksiin neliötarpeineen -> Aiesopimukset tai vuokrasopimukset avaintoimijoita.
5. Säätiön suunnittelu

Vaihe 2

1. Hankerahoitusten suunnittelu ja hakeminen korjaustarpeisiin ja sisällön suunnitteluun. Keskuksen operaattorisäätiön pääomien varainhankintaneuvottelut sen perustamiseksi ja käynnistämiseksi (OKM, STM, STEA, EU, Maakuntaliitto, Google, Mieli ry, yksityiset säätiöt ja yritykset)
2. Markkinointimateriaali luovien alojen ja kulttuurihyvinvoinnin keskuksen synnyttämisestä. Tilaisuudet konseptin markkinoimiseksi myös alueen yrityksille.

Tiekarttaa

Vaihe 3

1. Operaattoriksi kaavaillun Säätiön rahoittajaneuvottelut ja säätiön perustaminen
   a. Paikalliset säätiöt ja myös aihepiirin säätiörahoitusmahdollisuudet valtakunnallisesti
   b. Aihepiiristä ja paikallisesta hyvinvoinnista kiinnostuneet yritykset lahjoittajina ja/tai sponsoreina

- Vaihe 4

1. Tilojen markkinointi luovien alojen yksityisille yrityksille

- Vaihe 5

1. Ennallistavat/tarvittavat korjaukset ennen vuokralaisten saapumista
2. Operaattorisäätiön ja sen voittoa tavoittelemattoman osakeyhtiön työn käynnistäminen
3. Operaattorin ja Ekami-yhteistyön käynnistäminen kiinteistöhuollon ja korjausten osalta

- Vaihe 6

1. Jatkuvan korjauksen periaate oppilaitosyhteistyössä
2. Huom. Käyttöönotto vaiheittain!

- Aikataulu riippuu päätöksenteosta. Myös esim. OKM:n korjausrahan hakemisen aikataulu on huomion arvioinen. Monet vaiheet on tehtävä yhtä aikaa.

Rahoitusmahdollisuuksia

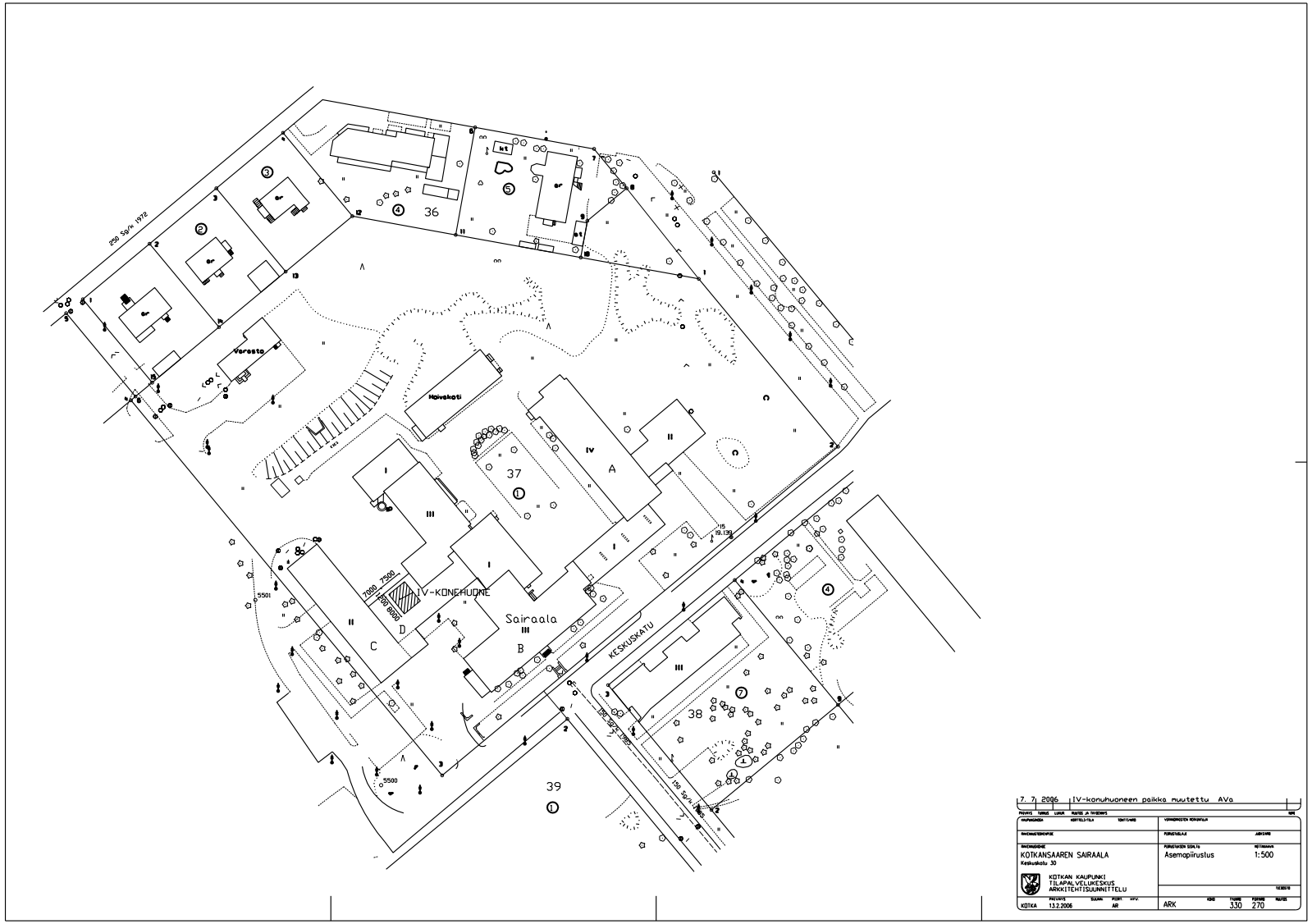
- Entisen sairaalan uusiokäyttöä mahdollistavia rahoituksia ja tukia voinee löytää sekä rakennusprojektiin liittyen, sisällöllistä toimintaa ja kumppanuuksia edistäviin projekteihin, alueeseen liittyvään luovien alojen yritystoimintaan ja rakennemuutokseen liittyen.
- Kotkassa XAMK ja hyvinvointialan järjestöt ovat osaavia hanketoimijoita sekä valtakunnallisella tasolla että kansainvälisesti. Kulttuurin toimijat ovat osaavia sisältöihin ja projekteihin liittyvissä säätiö-, Taike ja OKM -rahoituksissa. Yhteistyö mahdollistaa monialaiset hakemiset. Luova Eurooppa rahoitukset ja EU:n lukuisat instrumentit voivat soveltua sisällöistä riippuen.
- Alueelliset, taloudelliset kriisit voivat antaa mahdollisuuden hakea uusille hankkeille rahoitusta eri yhteyksissä (Stora Enson lopetus).
- Rakennusten korjausprojektin selkein avustusmahdollisuus on kuntien mahdollista hakea OKM:ltä.
- STEA ja hyvinvointirahoittajat

Esimerkkejä:

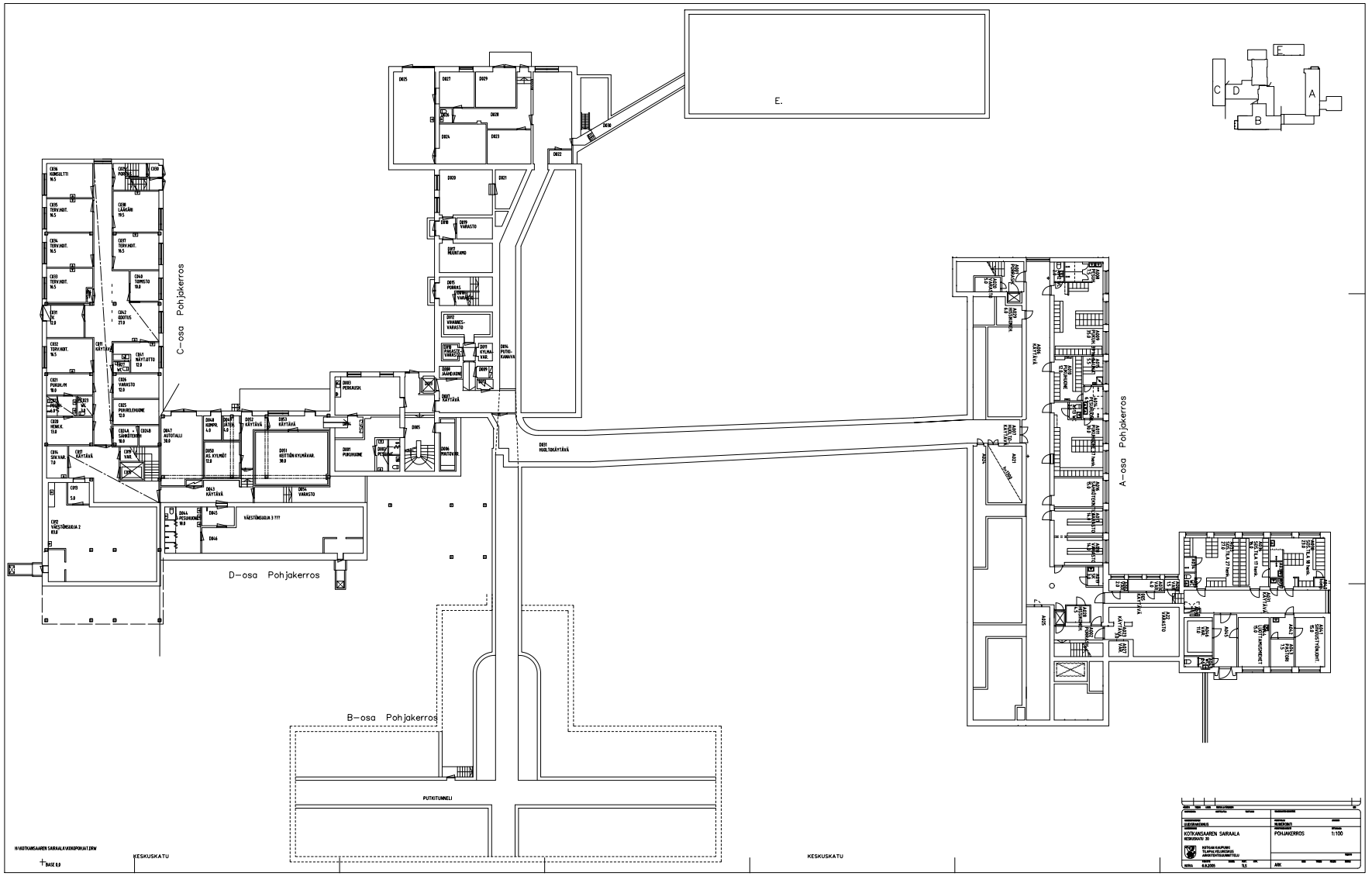
- https://okm.fi/-/kulttuuritilojen-peruskorjaukset-ja-perustamishankkeet (vrt. vuonna 2023 Turun taiteiden talo sai tilan muuttamiseen kulttuurikäyttöön, perustamiseen ja peruskorjaukseen 316 000 €)
- https://okm.fi/-/kulttuuri-ja-luovien-alojen-uudistumisen-rakennetuki (hallituksen budjettivaroista riippuen 2024)
- EU:n koottuja luovien alojen rahoitushakuja: file:///Users/outi/Downloads/cultureu-funding-guide_fi%20(3).pdf

- EU: https://new-european-bauhaus.europa.eu/index_en (voi olla, että ei ole riittävän konkreettinen tähän)
- ELY-EAKR -toimintaympäristön kehittäminen
- https://www.ely-keskus.fi/avustukset-rakennusperinnon-hoitoon
- https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_en
- ESR-rahoitus: Sisältöagendan kehittämiseen? Esim. Kulttuurihyvinvointi ja työllistäminen rakennemuutosalueella
- Säätiöt: Säätiöiltä todella isot avustukset kannattaa kuulostella etukäteen henkilökohtaisella kontaktoinnilla. Jos on epävarma, voiko oma projekti soveltua, aina voi soittaa ennalta.
- https://saatiotrahastot.fi/meista/#jasenet
- Sisältötyöhön: https://www.kymin100.fi/ Kymin osakeyhtiön 100-vuotissäätiö
- Yrityksiä lahjoittajiksi säätiön pääomitukseen: Google, Stora Enso ja muut isot alueelliset yritykset UPM-Kymmene, paikalliset pankit. – Lahjoitus motivoidaan alueen hyvinvoinnin kehittämisellä.

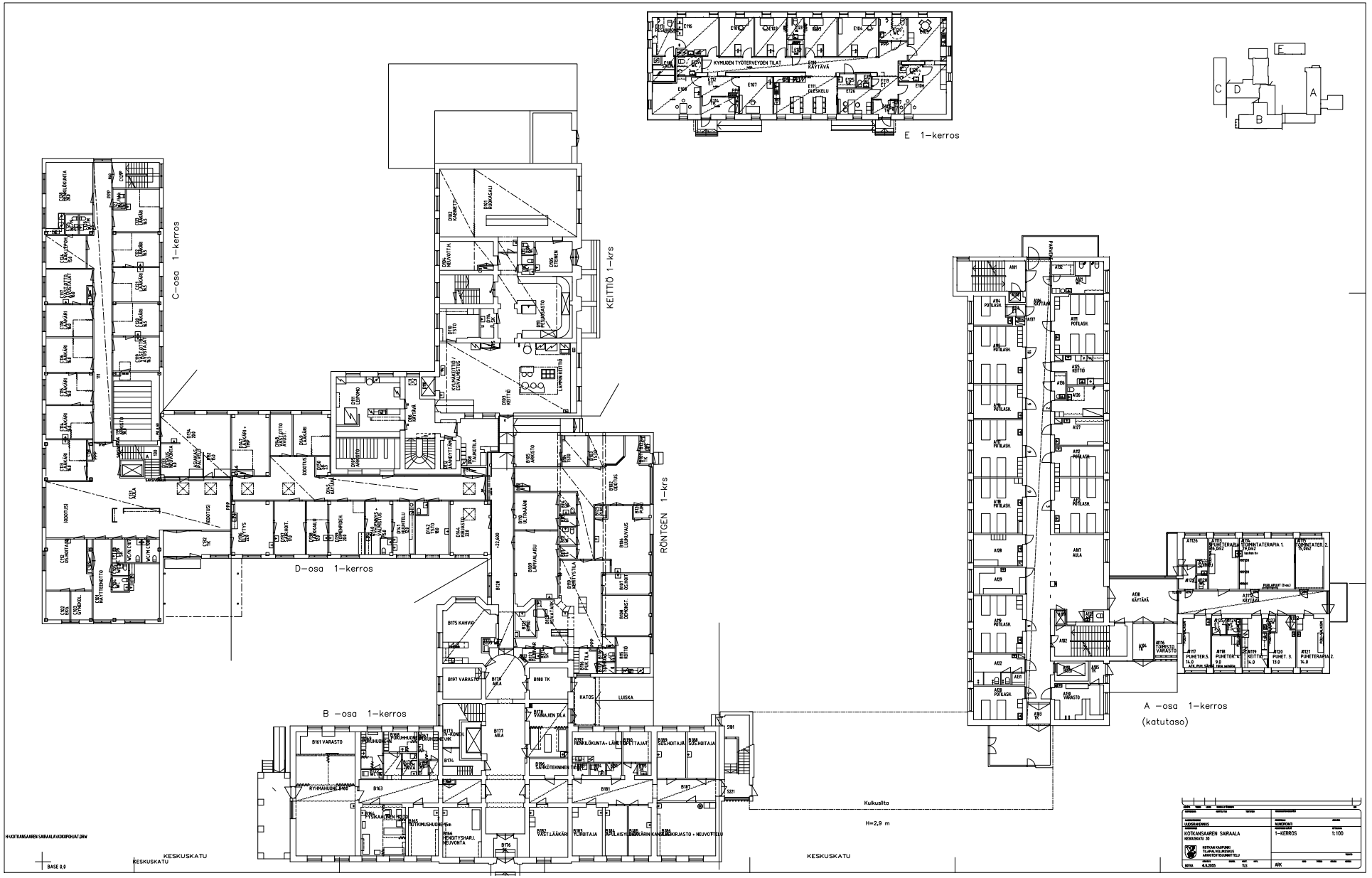
Asemapiirros

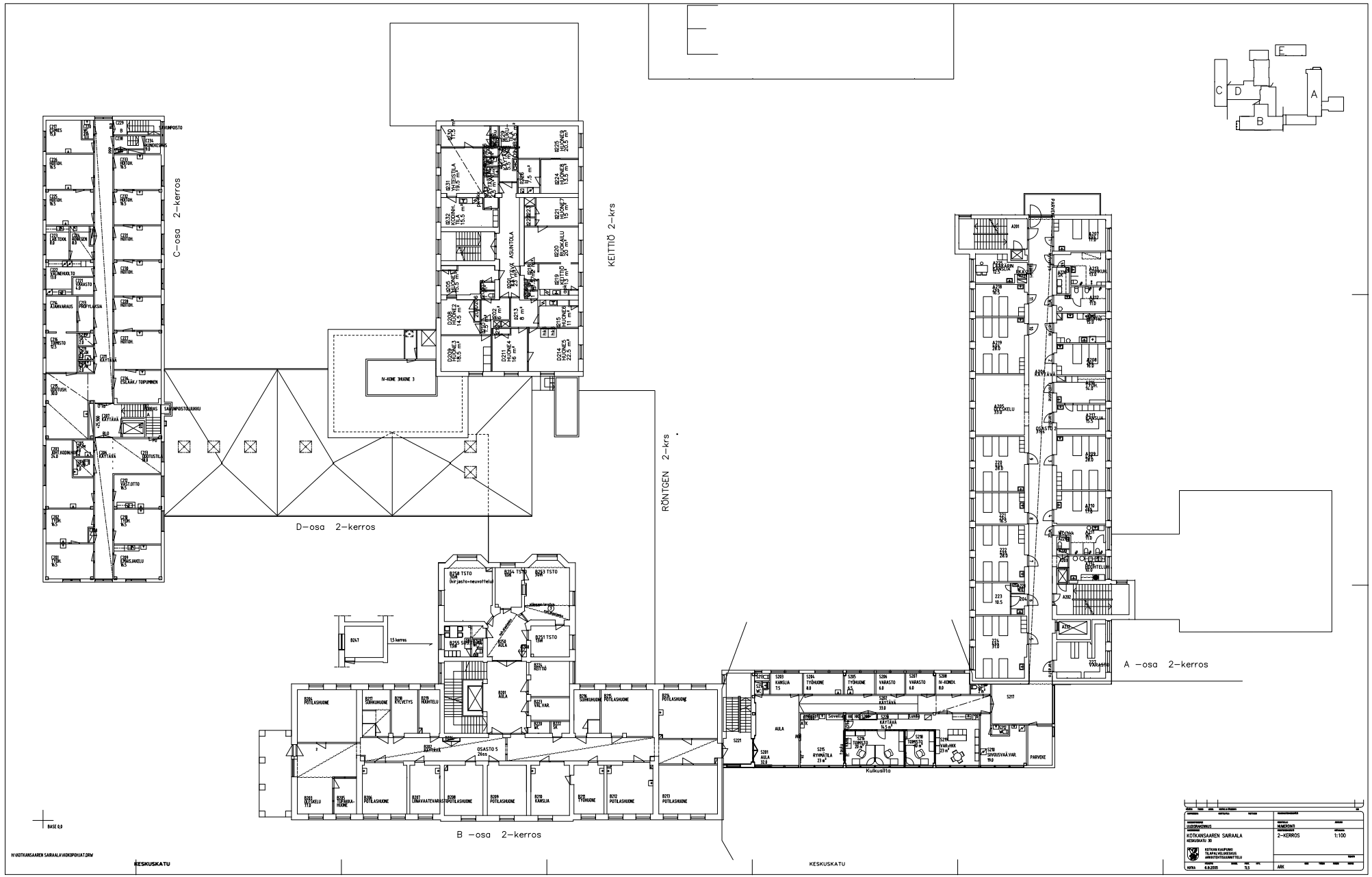
Pohjakerros

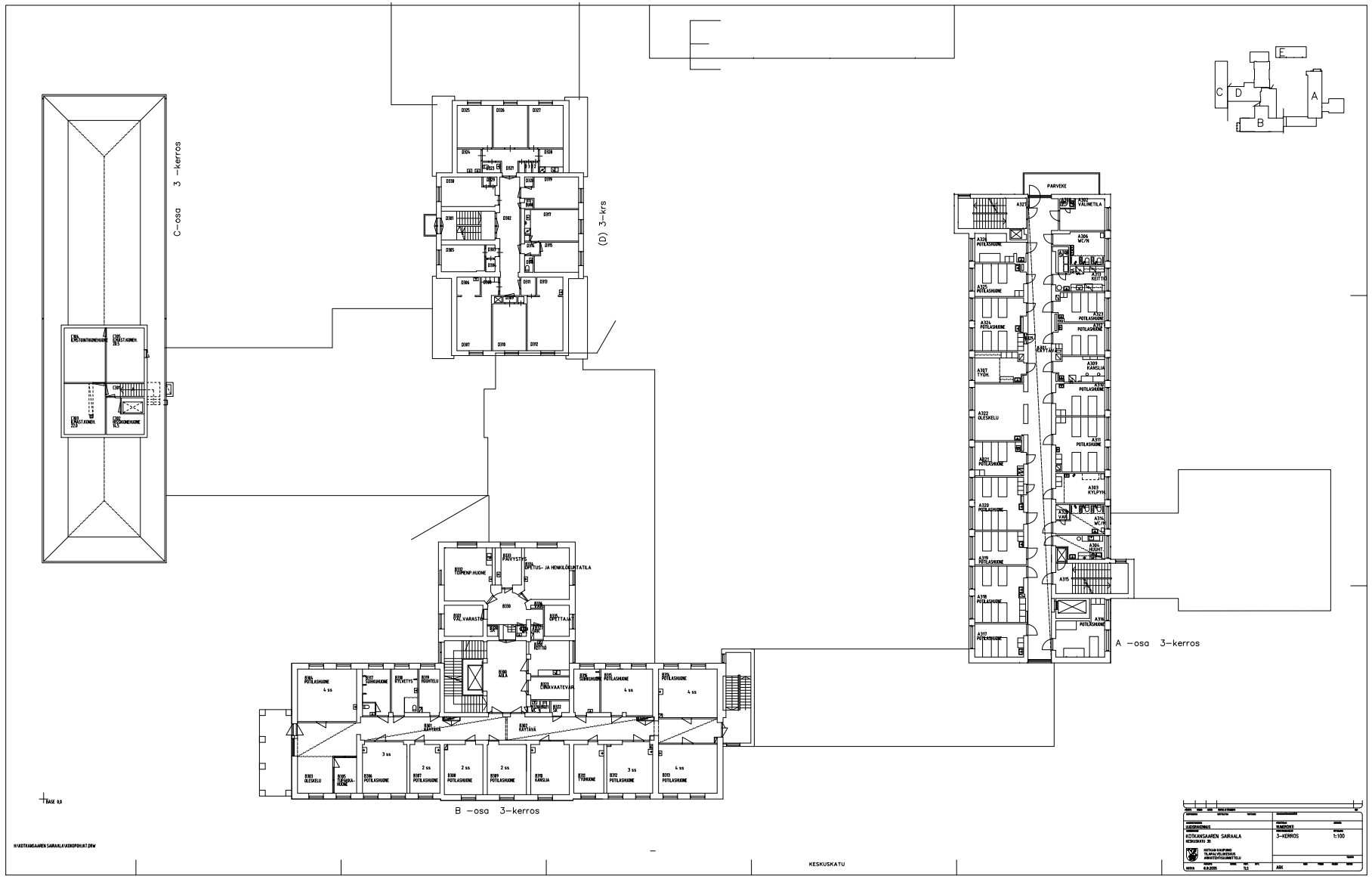
1. Krs

E 1–kerros
C–osa 1–kerros
KEITTIÖ 1–krs
RÖNTGEN 1–krs
D–osa 1–kerros
B –osa 1–kerros
A –osa 1–kerros
(katutaso)
Kulkusilta
H=2,9 m
KESKUSKATU
KESKUSKATU
KOTKANSAAREN SAIRAALA
KESKUSKATU 30
1–KERROS
1:100

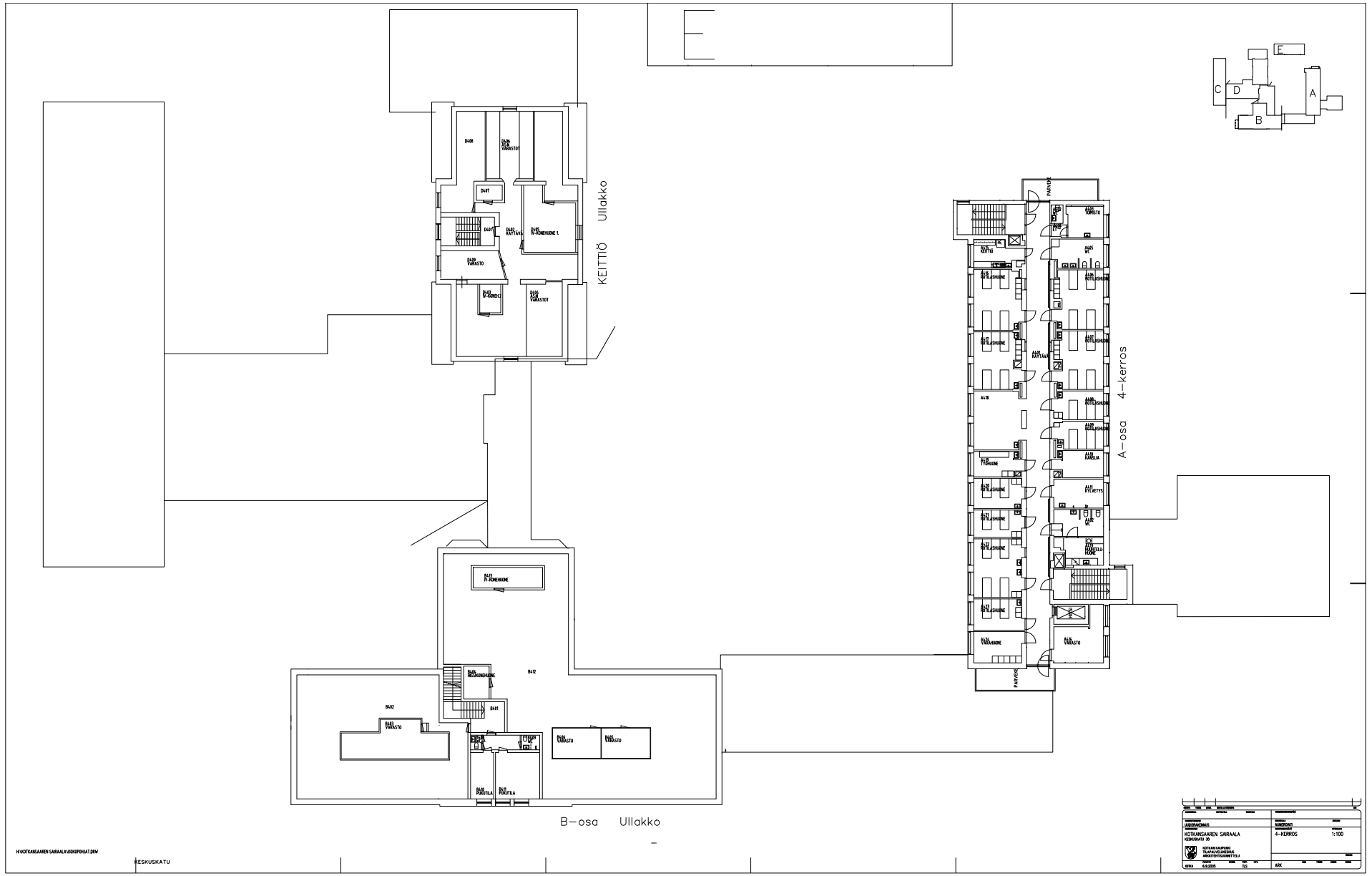
2.Krs

C–osa 2–kerros
D–osa 2–kerros
KEITTIÖ 2–krs
RÖNTGEN 2–krs
A –osa 2–kerros
B –osa 2–kerros
KESKUSKATU
KESKUSKATU
KOTKANSAAREN SAIRAALA
2–KERROS
1:100

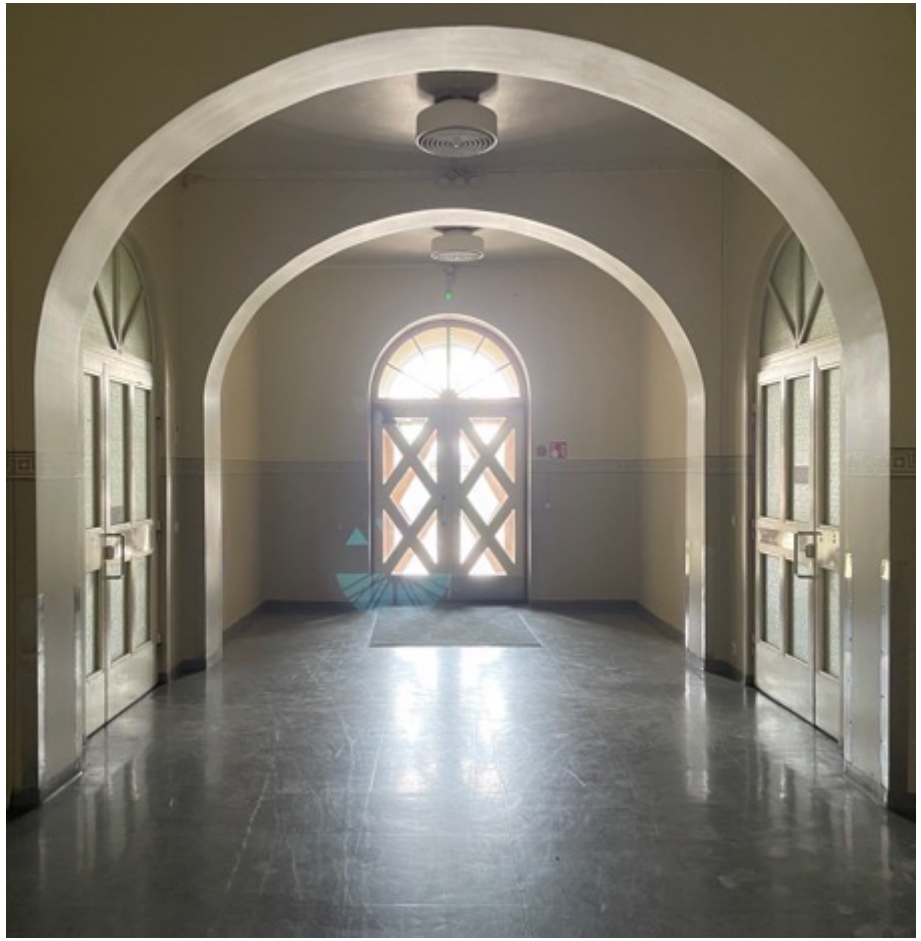
3.krs

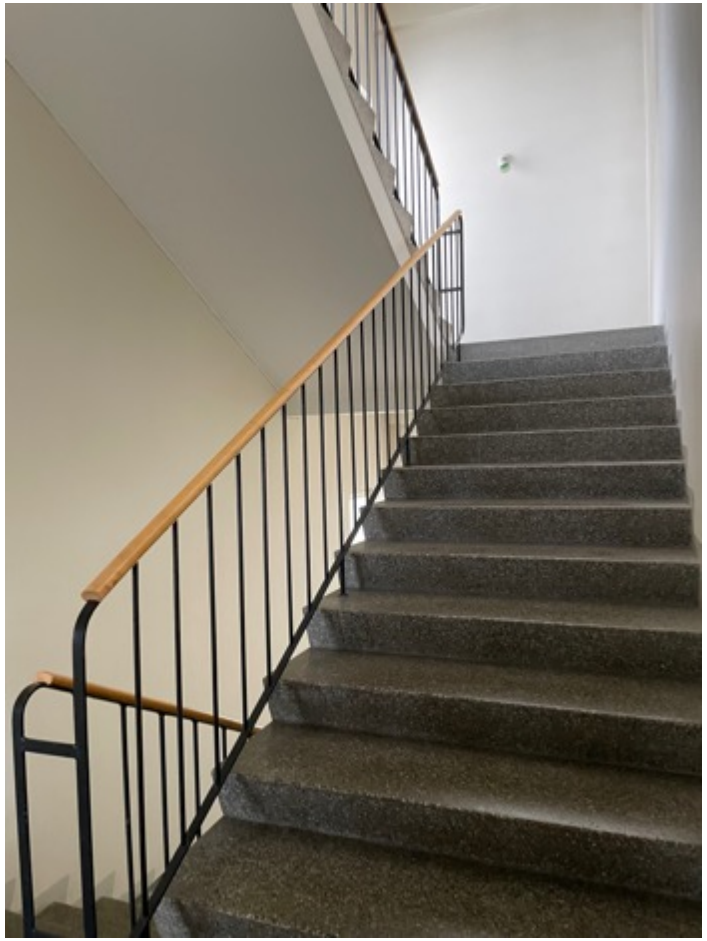

C –osa 3 –kerros
(D) 3–krs
PARVEKE
A –osa 3–kerros
B –osa 3–kerros
KESKUSKATU
KOTKANSAAREN SAIRAALA
3–KERROS
1:100

4.Krs

KEITTIÖ
Ullakko
A–osa 4–kerros
B–osa Ullakko
KOTKANSAAREN SAIRAALA
4–KERROS
1:100
KESKUSKATU

Kotkansaaren ex-sairaala

Pink Eminence

Yhteyshenkilö:
Tj. Outi Raatikainen
outi@pinkeminence.fi
+358 50 552 3135

Museokatu 46 B 30
00100 Helsinki

Pink Eminence

Luovien alojen toimintakeskus LUOTO (työnimi)
Kotkansaaren vanha kaupunginsairaala uuteen käyttöön

Selvitys Kotkan luovien ja hyvinvointialojen keskuksen perustamiseksi

Helsinki 10.10.2023

Outi Raatikainen ja Henna Helander
Pink Eminence Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 131

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO **3**

2. KOTKANSAAREN ENTISEN SAIRAALAN NYKYTILANNEKATSAUS **6**
2.1. Kotkan kaupungin tavoitteet, visio keskuksesta 6
2.2. Kotka toimintaympäristönä 6
2.3. Kotkan kulttuuri- ja hyvinvointipalveluista 6
2.4. Kotkan hyvinvointitoimijat 7
2.5. Kotkansaaren entisen sairaalan rooli kaupungin kehityksessä 8

3. KOTKAN ENTISEN KESKUSSAIRAALARAKENNUKSEN TILAKOKONAISUUS JA ALUE **10**
3.1. Arkkitehtuuri ja identiteetti 10
3.2. Arkkitehtonisia kehittämisperiaatteita 12
3.3. Toiminnallinen rakenne 13
3.4. Tilojen kunto 15
3.5. Korjaamisen periaatteet 15
3.6. Tilojen teknisten järjestelmät 16

4. KONSEPTIN KUVAUS **19**
4.1. Mikä on luovien alojen ja hyvinvoinnin keskus? 19
4.2. Kenelle keskusta suunnitellaan? Käyttäjät, toimijat ja sidosryhmät 20
4.2.1.Toimijoiden konkreettinen kiinnostus 20
4.3. Ekosysteemi: keskuksen kumppanuudet ja sisäinen yhteisöllisyys 21
4.4. Miten keskuksen sisäiset palvelut tuotetaan? 21
4.5. Keskuksen yleisösuhde 22

5. KESKUKSEN OMISTUKSEN JA HALLINTOMALLIN VAIHTOEHDOT **22**
5.1. Vaihtoehdot omistukseen ja operointiin 22
5.2. Case Lapinlahti Helsingissä 25

6. LUOVIEN ALOJEN JA HYVINVOINNIN KESKUKSEN TALOUDESTA **26**
6.1. Konseptityön talousvaikutukset 26

7. TIEKARTAN TOIMENPITEET JA NIIDEN AIKATAULU **28**
7.1. Tiekartan vaiheet 28
7.2. Kehitystyön rahoitusmahdollisuudet 29

Liite 1: Pohjapiirustukset 31
Liite 2: Työhön osallistuneita tahoja ja lähteet 34

1. JOHDANTO

Kotkan kaupungin tilakeskuksen omistama Kotkansaaren entinen sairaala-alue rakennuksineen on ollut pitkään vailla suunnitelmaa uudelleenkäytöstä ja kehittämisestä. Kotkan kaupungin Kulttuurin vastuualue / Kulttuuri- ja tapahtumapalvelujen yksikkö tilasi kesäkuussa 2023 Pink Eminence Oy:ltä vuodelta 1925 peräisin olevan päärakennuksen/kahden vanhimman rakennuksen käyttöönottoa koskevan selvityksen luovien ja hyvinvointialojen keskuksen perustamiseksi.

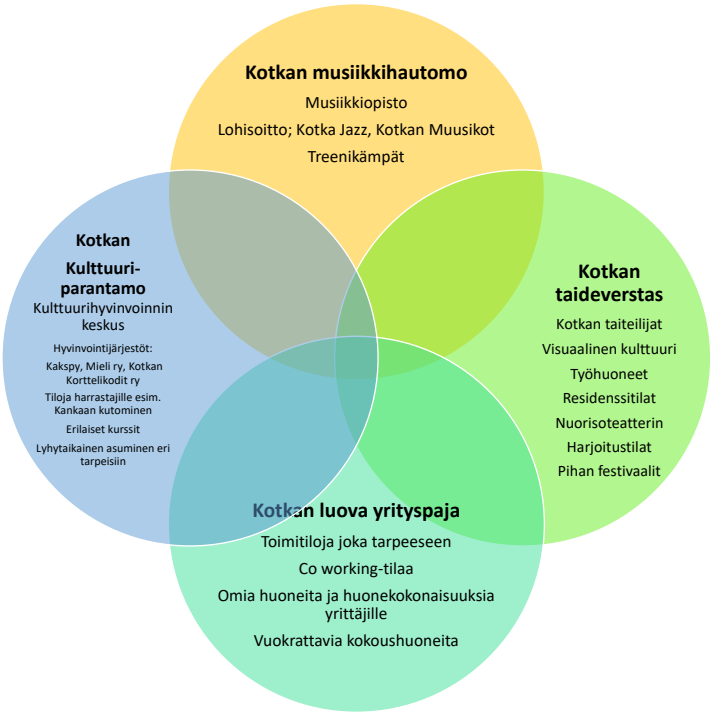
Sairaala-alueen sijainti Kotkansaarella on keskeinen, pysäköintitilaa on runsaasti, rakennuskannan arkkitehtuuri on poikkeuksellisen komeaa ja ympäristö puutarhoineen erittäin hyvin hoidettu. Lisäksi monilla kotkalaisilla on tunnesiteitä entiseen sairaalaan. Siellä on moni kotkalainen syntynytkin. Tahtotila rakennusten käyttöönottoon on olemassa, eikä asemakaava ei estä kokonaisuuden käyttöönottoa kaavailtuun toimintaan. Tiloja on paljon. Eri aikoina alueelle valmistuneiden rakennusten yhteenlaskettu pinta-ala on 11 804 m², joten alueelle mahtuu lukuisia eri toimintoja ja toimijoita.

Kaupungin toimitilapalvelujen teettämät rakennusten (B Päärakennus, B talousrakennus, E, Röntgenosasto) kuntoraportit kesältä 2023 antavat tiedon siitä, että alueen rakennuksen komeimmat ja vanhimmat osat ovat käyttöön otettavissa pienin, ennallistavin investoinnein. Sisäilmaongelmia ei ole löydetty. Röntgenosasto, joka on jälkikäteen tehty, on rakenteellisesti heikoin lenkki, joka edellyttäisi perusteellista korjausta.

Konseptityön tuloksena syntyi Luovien alojen toimintakeskus - LUOTO (työnimi Kotkasta). LUOTO on kaikille kotkalaisille tarjontaa tuottava kulttuurin, kulttuurihyvinvoinnin ja luovien alojen oppimisen, harrastamisen ja ammattimaisten tekijöiden kohtauspaikka.

Näillä eväin saadaan syntymään kulttuurihyvinvointikeskus, jossa sijaitsee ”Kotkan musiikkihautomo”, ”Kotkan taideverstas”, ”Luova yrityspaja” sekä ”Kotkan kulttuuriparantamo”. Hyvällä yhteisöllisyyden rakentamisella luovien- ja hyvinvointialojen tekijöiden sijoittuminen lähelle toisiaan synnyttää keskinäistä synergiaa ja vahvistuvaa yhteistyötä. Keskus tarvitsee toimijoitaan sekä asiakkaitaan varten peruspalveluksi ainakin kahvila/ravintolapalveluita sekä yhden isomman tilan, johon kokoontuminen on mahdollista. Keskus tarjoaa alustan myös Ekamin ja XAMKin pitkäjänteiselle oppilaitos- ja hankeyhteistyölle sekä Cursorin luovien alojen liiketoiminnan kehittämisen projekteille.

Sisältöalueet:

Toimeksiannon mukaisesti työssä on selvitetty paitsi keskuksen toimintakonseptia, myös hallinnointimallin realistisia vaihtoehtoja. Tarjouspyynnön mukaisesti tavoitteena on ollut luoda toiminta-alusta, joka edistää alueen luovien ja hyvinvointialojen yritysten ja yhteisöjen toiminnan kehittymistä, liiketaloudellista kannattavuutta ja eri tahojen välistä synergiaa. Ennen tätä konseptointityötä on keskuksen tarvetta ja alustavaa toimintakonseptia on hahmoteltu kaupungin 2022 teettämässä tarveselvityksessä, tehdyissä haastatteluissa, kyselyissä ja yhteistyöneuvotteluissa muun muassa Kotkan Seudun Musiikkiopiston ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (XAMK) kanssa. Aiemmin ja nyt tehtyjen taustakartoitusten mukaan luovien alojen ja hyvinvoinnin tiloille on Kotkassa paljon tarvetta.

Kulttuurisen hyvinvoinnin teema

Olemme nopeatahtisessa työssä haastatelleet lukuisia sairaalan alueesta kiinnostuneita toimijoita ja pyrkineet löytämään sellaiset avaintoimijat, joiden ympärille löytyisi synergiaa tuottavaa ekosysteemiä yrityksistä, yhteisöistä ja muista toimijoista.

Osallistavassa prosessissa kantavaksi teemaksi tiloihin valikoitui **kulttuurinen hyvinvointi**, joka on myös yksi Kotkan kaupungin strategiassa vuodelle 2030 mainittu asia. Kulttuurinen hyvinvointi on kaikkia kotkalaisia koskettavaa tekemistä. *”Taiteella ja taiteellisella toiminnalla on tutkimuksissa todettu olevan myös moninaisia positiivisia vaikutuksia fyysiseen terveyteen, mielen hyvinvointiin sekä koettuun hyvinvointiin, elämänlaatuun ja onnellisuuteen.”*[1]

Taiteen ja taiteellisen toiminnan eri harrastemuotoineen on tutkitusti havaittu voivan esimerkiksi auttaa vähentämään yksinäisyyttä ja sosiaalista eristäytyneisyyttä ja tukevan mielenterveyden haasteiden kanssa pärjäämistä. Kotkassa väestö ikääntyy ja lapsia syntyy liian vähän. Panostaminen kulttuuriseen hyvinvointiin ehkäisee haasteita muualla ja lisää tyytyväisyyttä asukkaissa. Kulttuurinen hyvinvointi yhdistää luovien alojen ja kulttuurin sisältöjä hoivatyöhön ja työhyvinvointiin kaiken ikäisille.

Kulttuurisen hyvinvoinnin ympärille voi ja pitää rakentua yritystoimintaa, työpaikkoja ja työllistymistä, työkykyä ylläpitäviä ja kehittäviä palveluita, harraste- ja vapaa-ajanpalveluita kaiken ikäisille sekä alan koulutuksen (XAMKin koulutusala) yhteistyöhankkeiden kautta syntyvää innovaatiotoimintaa.

Tässä yhteydessä luovan alan ja hyvinvoinnin toimijoilla tarkoitetaan Kotkassa jo toimivia luovien alojen, kulttuurin sekä hyvinvointialan ammattilais- ja vapaaehtoistyöhön perustuvia yhdistyksiä, yhden tai muutaman hengen pienyrityksiä sekä muita, pääosin julkisin varoin ja avustuksin työtä tekeviä vakiintuneita toimijoita, joita kaupunki tukee joka tapauksessa välillisesti, koska ne tuottavat yleisöilleen ja asiakkailleen kaupungin tarvitsemia ja/tai kaupunkia elävöittäviä palveluita. Mikään ei estä toivottuun tematiikkaan sopivien isompien yritysten ja julkisten toimijoiden mukana oloa, jos sellaisia löytyy. Kiinteistökehittäjien kiinnostusta on jo aiemmin tunnusteltu, sillä alue rakennuksineen on ollut pitkään myynnissä. JUKI on selvittänyt alueen tähänkin konseptiin sopivan huoneistohotellin mahdollisuutta erilliseen rakennukseen. Helposti korjattavat tilat palvelisivat väliaikaista asumista esimerkiksi XAMKin kaupungissa lyhytaikaisesti oleskeleville opettajille, opiskelijoille ja muille.

Kaikki alueen potentiaalinen toiminta tarvitsee operaattoritahon kehittäjäksi ja ylläpitäjäksi. Luovien ja hyvinvointialojen keskuksen synnyttäminen edellyttää myös muuta kuin riittävän maksukykyisten vuokralaisten löytämistä tiloihin. Operaattoritahon tehtävä on varmistaa arjen sujuvuutta, synergiaa synnyttävän yhteisöllisyyden luominen ja verkottuminen. Lisäksi tarvitaan tiloja, joissa talon eri toimijat voivat kohdata toisensa, asiakkaansa ja yleisönsä. Ympärilleen operaattori tarvitsee luovien alojen ja hyvinvoinnin ekosysteemin ja ollakseen hyvä kehittämisen hankekumppani, operoivalta taholta vaaditaan

[1] https://taikusydan.turkuamk.fi/info/taiteesta-hyvinvointia/

tavoitteellista näkemystä ja osaamista luoda strategisesti hyödyllistä, sisällöllistä kehitystyötä ja verkostoitumista myös entisen sairaala-alueen ja Kotkan ulkopuolelle.

Hyvä vaihtoehto tähän voi olla luovien alojen ja kulttuurihyvinvoinnin tunteva, perustettava säätiö, joka huolehtii alueen yhteisöllisyyden syntymisestä, synergioiden synnystä, verkottumisesta, kehittämishankkeista sekä toimii arjen tapahtumallisuutta koordinoivana tahona. Sen kumppanina ja olisi Ekamin kiinteistöpalvelujen koulutusohjelma, joka tuottaa opiskelun yhteydessä sopivia kiinteistönhoito- ja tilahallintapalveluja. Ekami voi sen kautta huolehtia opiskelijatyönä sisätilojen korjausprojekteista, ylläpidosta ja piha-alueiden huollosta, kunhan minimissään materiaalikulujen kustannukset korvataan. Ekami on tästä vastuullisesta kumppanuusroolista kiinnostunut.

Rakennuksista on tehty kuntokartoitus kesällä 2023. Rakennukset vaativat kevyen, ennallistavan korjauksen (usein vain pintaremontin) ollakseen kelvollisia kaavailtuihin tarkoituksiin. Ns. Kaapelitehtaan malli (korjataan pitkäjänteisesti varojen salliessa) toimisi täälläkin. Kuntokartoituksen tulokset kertovat olennaiset korjaustarpeet. Tiloihin tarvitaan palveluja tuottavia tahoja, joiden tilat korjataan kelvolliseen toimivuuteen: kahvila- ja ravintolanpitäjän, siivouksen, hallinnoijatahon ja korjaustilat. Rakennuksen historia sairaalana tarkoittaa tilojen jakoa lukemattomiin pieniin huoneisiin. Toimistohuonetta isompia tiloja on vähän. Konseptin mukaiseen käyttöön olisi tärkeä saada yksi isompi, tasalattiainen tila, johon mahtuu noin 200 henkeä yhtä aikaa. Tällainen tila saataisiin helpoiten tehtyä röntgenosastolle, jotta pienimuotoinen tapahtumallisuus, isompien orkesterien ja musiikkiteatterin harjoitukset sekä näyttelytoiminta voisivat toteutua. Pihan hyödyntäminen kesäisin tuo lisää mahdollisuuksia pienimuotoisille konserteille ja ravintolan terassille. Kiinnostusta pihan hyödyntämiseen on jo löytynyt.

Tilanne on sellainen, että löytyy toimijoita, jotka olisivat jo nyt valmiita muuttamaan entisen sairaalan tiloihin ilman minkäänlaista korjausta. Kulttuuritoimijoille, hyvinvointialan yhdistyksille ja esimerkiksi start up -yrityksille tilojen rouheus on pikemminkin inspiroiva tapa toimia, eikä tilojen tarvitse olla ”viimeisen päälle”. Nämä toimijat kannattaisi sitouttaa tilaan saman tien väliaikaisen haltuunoton periaatteilla ja pidemmällä aikavälillä tapahtuvan korjaamisen suunnitelman laadinnalla.

Suunniteltu käyttötarkoitus, erilaiset alueen toimijat ja oppilaitosten, erityisesti Ekamin ja XAMKin yhteistyö avaa ovia luovien alojen, kulttuurin ja kulttuurihyvinvoinnin hankkeisiin (EU, ESR, Creative Europe, New European Bauhaus jne.), avustuksiin (ministeriöt, yksityiset säätiöt, Maakuntaliitto jne.) ja parhaimmillaan yritysrahoituksiin, kunhan keskuksen operaattoritaholla on tietämys haettavissa ja saatavissa olevien kanavien mahdollisuuksista.

Onnistuminen tulevan luovien ja hyvinvointialojen keskuksen konseptissa lähtee siellä toimivien vuokralaisten ja siellä asioivien tahojen tyytyväisyydestä sen toimintaan. Keskus synnyttää työpaikkoja, tuottaa palveluja, asukkaille sekä kokoaa yhteen toimijoita, joiden keskinäinen synergia antaa tilaa ”pöhinälle” ja innovaatioille, joilla on myös koulutuksellista ja taloudellista merkitystä.

Konseptissa on hahmoteltu keskuksen omistajuuden ja operoinnin vaihtoehtoja, joilla on merkitystä rahoituksen saannin ja yhteisällisyyden syntymisen kannalta. Rakennus kiinnostaa kovasti ja taloudellisen realismin ymmärtävät kaikki. Täysin ilman investointia ja kunnallispoliittista tahtotilaa mitään ei tapahdu.

Kiitokset erityisesti kulttuurijohtaja Tomi Purovaaralle ja kaupunkikehitysjohtaja Markku Hannoselle sekä kaikille muille eri tahojen haastatelluille ja työpajoissa mukana olleille henkilöille, joille Kotkansaaren entisen sairaalan uusi elämän mahdollisuus on isoa innostusta herättävä asia.

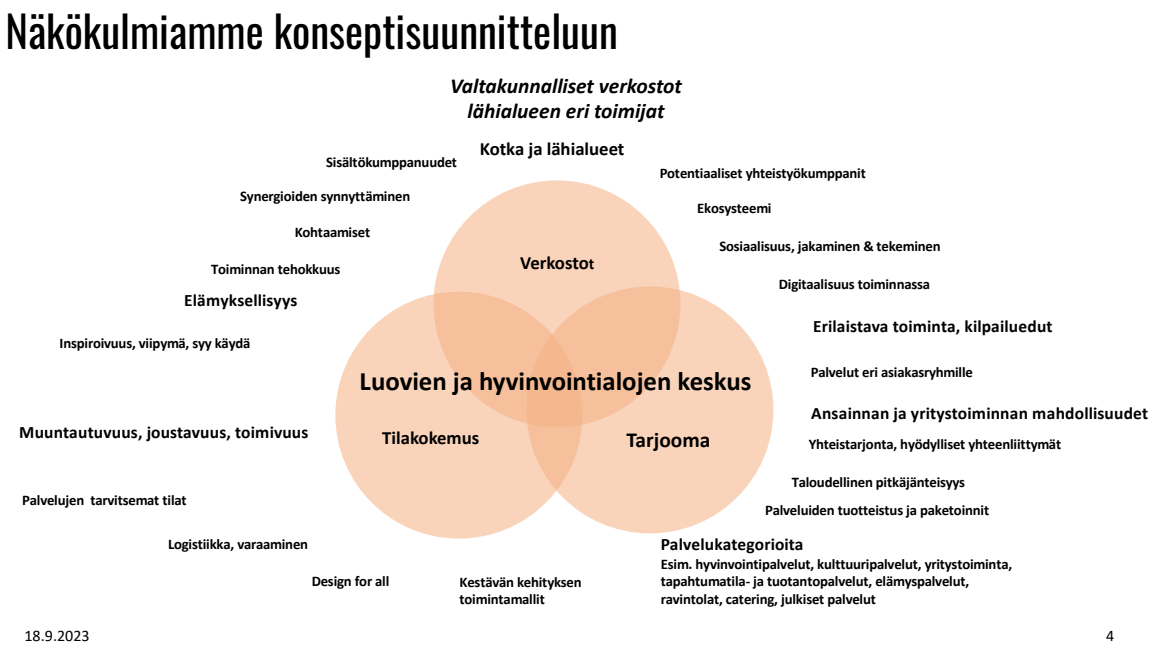
Helsingissä 10.10.2023

Outi Raatikainen ja Henna Helander

2. KOTKANSAAREN ENTISEN SAIRAALAN NYKYTILANNEKATSAUS

2.1. Kotkan kaupungin tavoitteet, visio keskuksesta

Luovien ja hyvinvointialojen keskus Luodon visio on antaa uusi elämä entiselle sairaala-alueelle, yhdistää kotkalaisia kulttuurin ja hyvinvoinnin palveluja tarjoavia toimijoita sekä synnyttää uutta yhteistoimintaa, synergiaa ja kulttuurihyvinvoinnin monialaisia innovaatioita sekä tarjoaa mahdollisuuksia laajaan oppilaitosyhteistyöhön. Luoto kehittää harrastustoimintaa ja vahvistaa alan näkyvyyttä, ammattimaistumista ja työllisyyttä. Luoto antaa Kotkan kulttuuri- ja kulttuurihyvinvointipalveluille mahdollisuuden nousta uudelle tasolle myös kotkalaisten mielissä.

2.2. Kotka toimintaympäristönä

Kotka on noin 51000 asukkaan kaupunki, jolla on vahva teollinen historia ja tarpeita elinkeinorakenteen monipuolistamiseen. Kaupungin väkiluku on ollut laskeva, sama koskee Kotkansaarta alueena. Väestö on ikääntyvää luoden näin lisääntyvää tarvetta hyvinvointialan ja hoiva-alan palveluille. Samalla on panostettava koulutettujen nuorten pysymiseen paikkakunnalla ja lapsiperheiden viihtyvyyteen, jotta alueen yrityksille löytyy osaavaa työvoimaa, ja jotta yritykset kokevat Kotkan kiinnostavaksi sijaintipaikaksi. Nämä tavoitteet on huomioitu Kotkan kaupunkistrategiassa vuodelle 2030.

Kotkansaari on kuitenkin muutoksessa, koska XAMKin kampus valmistuu Kantasatamaan ja tuo mukanaan ison joukon opiskelijoita, jotka mieluusti myös muuttaisivat Kotkansaarelle, jos opiskelija-asuntoja saarella olisi riittävästi. Saarelle muodostuu koulutuskeskittymä. Kotkansaarelle on myös valmistunut SatamaAreena, joka tapahtumillaan elävöittää saarta ja luo osaltaan mahdollisuuksia luovien alojen osaajien työllisyydelle.

2.3. Kotkan kulttuuri- ja hyvinvointipalveluista

Kaupungilla on Kotkassa iso rooli kulttuuripalvelujen rahoittajana (esimerkiksi Kymi Sinfonietta ja Kotkan Teatteri). Kulttuuritoimintaa järjestävät yhdistykset toimivat pääosin avustusten ja vapaaehtoistyön varassa. Kotkassa on monipuolinen kulttuurielämä ja aktiivisia harrastajia, yhdistyksiä kuten Kotkan kulttuuriyhdistys, Kotka Jazz, Kotkan Muusikot ja Kotkan Taiteilijaseura sekä perinteisiä tapahtumia kuten

esimerkiksi Meripäivät ja Lohisoitto. Kaupungin, yhdistysten ja vapaaehtoisten järjestämää kulttuuritoimintaa järjestetään esimerkiksi Kotkan konserttitalossa, Nelosteatterissa, Merikeskus Vellamossa, kirjastoissa, Karhulan Kyminsuussa, Yhteisötalo Messissä, Monikulttuurikeskus Myllyssä, Sunilan Kantolassa, Galleria Uusikuvassa, Kinopalatsi- ja Trio 1-2-3-elokuvateattereissa, Haukkavuoren näkötornissa, nuorisotaloissa sekä Kotkansaaren monissa puistoissa ja kaupunginosien tapahtumatiloissa. SatamaAreena nostaa Kotkan kaupallisen suurten konserttien tarjonnan uudelle tasolle. Kaupungista löytyy myös aktiivista nuoremman sukupolven kulttuuria kuten nuorisoteatteri ja nuorten tekemiä tapahtumia kuten Puistosessarit ja Joutomaa-festivaali/kollektiivi, joka on jo hyödyntänyt entisen sairaala-alueen ruumishuonetta.

Kotkan elinvoimalautakunta hyväksyi 2.6.2020 Kotkan kaupungin kulttuurisuunnitelman, ja kaupunginvaltuusto vahvisti sen 17.8.2020. Dokumentin nimi muutettiin 8.12.2020 Kotkan kaupungin kulttuuriohjelmaksi. Ohjelman laatimisen yhteydessä tehtiin laajoja verkkokyselyitä, joiden vastauksista ohjelma sai sisältöpainotuksensa musiikkiin, elokuvaan ja kuvataiteisiin. Musiikilla ja kuvataiteilla on vahva harrastajakunta ja yhdistykset, jotka tarvitsevat tiloja toiminnalleen. Ohjelma kirjaa kyselyihin perustuen lukuisia kehittämiskohteita, muun muassa luovien alojen keskuksen saamisen ja musiikkiopiston tilakysymyksen:

Kaupunginvaltuustossa vuonna 2020 hyväksytty Kotkan kaupungin kulttuurisuunnitelma toteaa, että tapahtumakeskuksen sisällöntuotantoa tukemaan pyritään perustamaan Kotkan luovien alojen keskus. Taide- ja kulttuuritoimijoille, tapahtumille, oppilaitoksille ja luovien alojen yrityksille tarkoitettu keskus tarjoaisi edullisia ja synergiaa luovia työskentely- ja kokoustiloja, toimien vetovoimatekijänä luovien alojen yrityksille sekä Kotkaan muuttaville taiteen ja kulttuurin ammattilaisille. Keskus tarjoaisi alustan kaupunkilaisten tapahtumille ja ruohonjuuritason kulttuuritoiminnalle. Keskuksen suunniteltu toteuttamisaikataulua Kulttuurisuunnitelma arvioi vuonna 2020, että luovien alojen keskus voitaisiin ottaa käyttöön jo vuonna 2023. (Pandemia vaikutti aikatauluun.) Kaupunginosista vastaajat suosivat eniten Kotkansaarta ja Karhulaa. Tapahtumapaikkoina käytetyimpiä olivat kaupungin vuokratilat ja ulkopaikat. [2]

Musiikkiopiston tilantarve on akuutti. Useassa toimipisteessä toimiminen ei ole omiaan tukemaan opiston kehittämistä ja opettajien yhteisöllisyyttä. Osa sen tiloista on toimintaan ja työpaikaksi lähes soveltumattomia. Musiikkiopisto on perustanut musiikkiteatterilinjan, joka edellyttää isompia yhteisiä koulutustiloja.

Kotkan seudun musiikkiopisto on perustettu 1946, ja se on yksi vanhimpia kannatusyhdistyspohjaisia musiikkiopistoja Suomessa. Opiston toiminta-alue on Kotka, Hamina, Pyhtää, Virolahti ja Miehikkälä. Sen toiminnassa on mukana noin 850 oppilasta ja noin 50 korkeakoulutettua musiikkipedagogia opettajana. Opiston toimipisteet sijaitsevat Kotkassa ja Haminassa. Opisto kuuluu opetustuntikohtaisen valtionavun piiriin, antaen musiikin laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta. Musiikkiopisto tarjoaa opetusta kaikenikäisille. Varhaisiän musiikkikasvatus (muskari) tavoittaa 0- 7-vuotiaat. Perus- ja syventävät opinnot ovat musiikin laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta, joiden sisällöt ja tavoitteet perustuvat Opetushallituksen määrittelemään opetussuunnitelmaan. Suurin osa opiston oppilaista on kouluikäisiä (7 - 18-v.) lapsia ja nuoria. Opistossa toimii myös avoin osasto, jonka opintosisällöt oppilas voi itse määrittää. Opetusta annetaan lähes kaikissa klassisen musiikin instrumenteissa, bändisoittimissa sekä laulussa. Kotkan seudun musiikkiopistossa toimii useita eri tason puhallin- ja jousiorkestereita sekä kuoroja.[3]

2.4. Kotkan hyvinvointitoimijat

Kotkassa on myös joukko merkittäviä, eri ikäryhmille ja eri tarpeisiin hyvinvointipalveluja tuottavia yhdistyksiä, joiden toiminta on erittäin tärkeää ja hyvin organisoitua ammattitekemistä esimerkiksi mielenterveystyössä ja mielenterveysongelmien ennalta ehkäisyssä, vanhustyössä, syrjäytymisen ehkäisyssä sekä tukityöllistämisessä.

[2] https://www.kotka.fi/wp-content/uploads/2021/01/Kotkan-kaupungin-kulttuuriohjelma-2020-2025.pdf
[3] https://www.kotka.fi/wp-content/uploads/2021/01/Kotkan-kaupungin-kulttuuriohjelma-2020-2025.pdf

- MIELI Kotkan seudun mielenterveys ry on valtakunnallisen MIELI ry:n paikallisjärjestö, joka tekee **ennalta ehkäisevää mielenterveystyötä** antamalla tietoa mielenterveydestä ja auttamalla asiakkaitaan löytämään tukea ja apua elämän kriisitilanteisiin. Toiminnan ytimenä on hyvinvointiryhmät eri kohderyhmille. Yhdistys auttaa mm. Kotkassa asuvia maahanmuuttaneita kotoutumaan ohjaamalla pienryhmiä. Se järjestää myös digiopastuksia, lasten kerhoja, juttu- ja muisteluryhmiä palvelutaloyhdistyksen asumisyksiköiden asukkaille. Toimintaa rahoittavat Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA), Mieli ry, Kotkan kaupunki ja Kymenlaakson Osuuspankki.
- Kotkan Korttelikotiyhdistys ry on **välityömarkkinatoimija**, joka järjestää muun muassa työelämävalmennusta, kuntouttavaa työtoimintaa, kodinhoitopalveluita ja työpajatoimintaa, digitutorointia sekä kohtaamisia viidessä eri toimipisteessä. Yhdistys osallistuu työvoimapoliittisiin hankkeisiin ja työllistää vuosittain noin 200 pitkään työelämän ulkopuolella ollutta. Kumppanuustalo Viikarin toiminnan ylläpito kuuluu yhdistyksen pysyvään toimintaan STEAn rahoituksella.
- Kotkan seudun sosiaalipsykiatrinen yhdistys Kakspy ry on **mielen ja päihdetyön asiantuntijaorganisaatio**, joka tukee asiakkaitaan toipumisessa ja järjestää kuntouttavaa työtoimintaa. Yhdistyksellä on klubitoimintaa, perhe- ja läheistyötä, teemallisia päivätoimintaryhmiä ja avoimia kohtauspaikkoja. Esim. kulttuuripaja KotHam on nuorille suunnattua ryhmämuotoista vertaistoimintaa. Yhdistys on kokenut hanketoimija, joka koordinoi esimerkiksi kansainvälistä Erasmus+-kumppanuushanketta ”Involvement in Recovery orientation”. Yhdistyksen ja ALVI ry:n yhteiskunnallinen yritys Kakspy Palvelut Oy järjestää tuettua asumista. Yhdistyksellä on myös osakeyhtiö kiinteistöjenhallintaa varten.

Sairaala-alueen ja keskuksen sisältöalueiden kehittämisen avaintoimijat löytyvät yllä mainituista kulttuurin ja hyvinvoinnin toimijoista, jotka kaikki ovat osoittaneet kiinnostuksensa entisen sairaalan tiloihin siirtymiseen.

Kotkan luova yrittäjyys

Kotkassa on luovien alojen yrityksiä ja ammattilaisia. Cursorin yrityskehitystoiminnot huomioivat kaikkien niiden kehittämisen Karhulan teollisuuspuiston StarttiSatamassa ja Kantasatamaan suunnitellussa yrityskeskuksessa sekä muussa toiminnassaan. Kotkan pienyrittäjät ja freelancerit hyötyisivät sairaalan alueelle sijoittuvan, yhteisöllisen työtilan mahdollisuudesta. Vuokrattavat, edulliset kokoushuoneet ja työhuoneet voivat palvella monia ilman erillistä yrityskehittämistoimintaa samoissa tiloissa..

Alueen oppilaitokset

Oppilaitoksista Ekami ja XAMK ovat kiinnostuneita sairaala-alueesta oppilaitosyhteistyön alustana. Alueen rakennukset tarjoavat Ekamille runsaasti mahdollisuuksia käytännön opetukseen rakennuksen korjaamisessa ja ylläpidossa. XAMK on vahva hanketoimija, jolle erilaiset kehittämisen yhteistyökumppanuudet esimerkiksi kulttuurisen hyvinvoinnin, liiketoiminnan ja hoivatyön suhteen luovat isoja mahdollisuuksia entisen sairaala-alueen toimijoiden kanssa.

Työn kuluessa kaikki mainitut olevat tahot on kontaktoitu ja osallistettu keskusteluun. Kaikilla näillä yhdistyksillä on suuri kiinnostus entisen sairaalan tiloihin ja kulttuurihyvinvointiin liittyvien toimintojen järjestämiseen. Kaikki myös tekevät yhteistyötä keskenään lukuisissa eri projekteissa. Kulttuurihyvinvointia edistävä konsepti entisen sairaalan suhteen avaa niille mahdollisuuksia uusiin projekteihin.

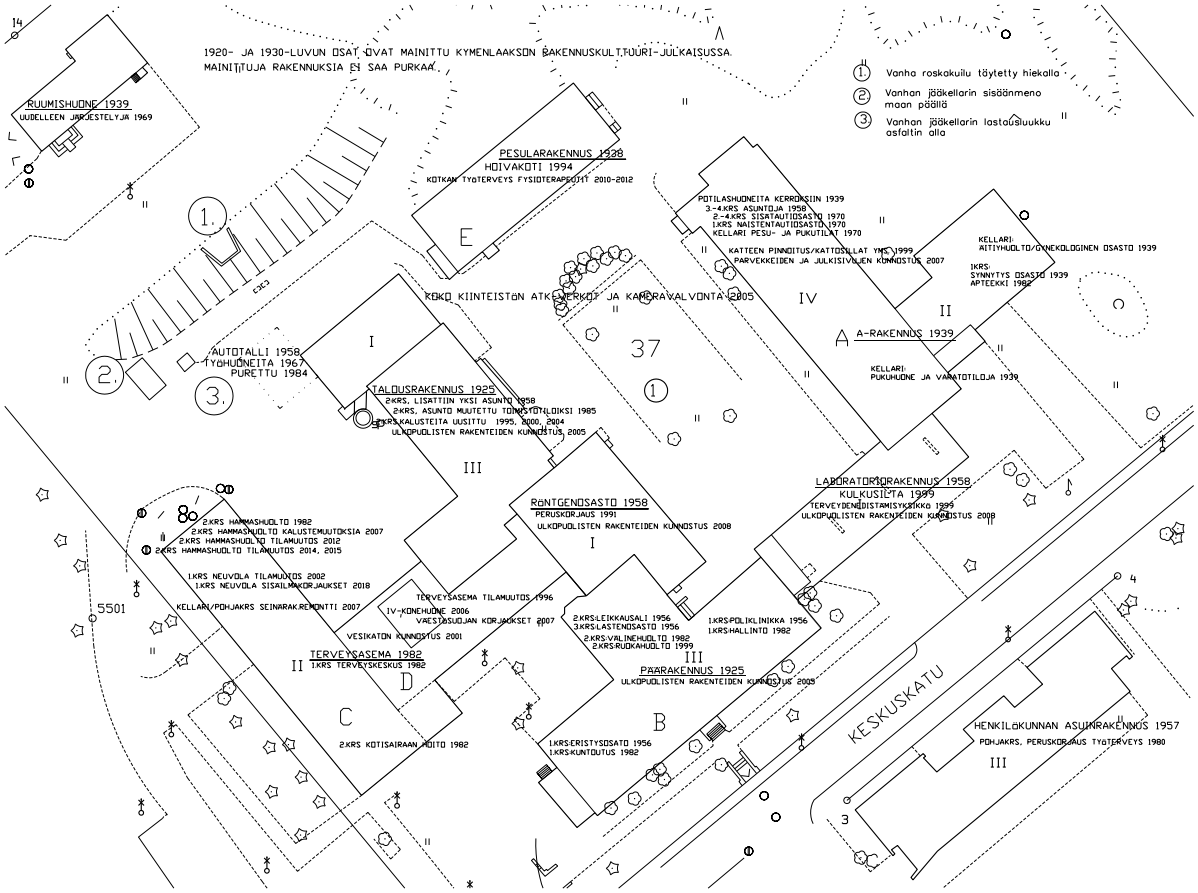
2.5. Kotkansaaren entisen sairaalan rooli kaupungin kehityksessä

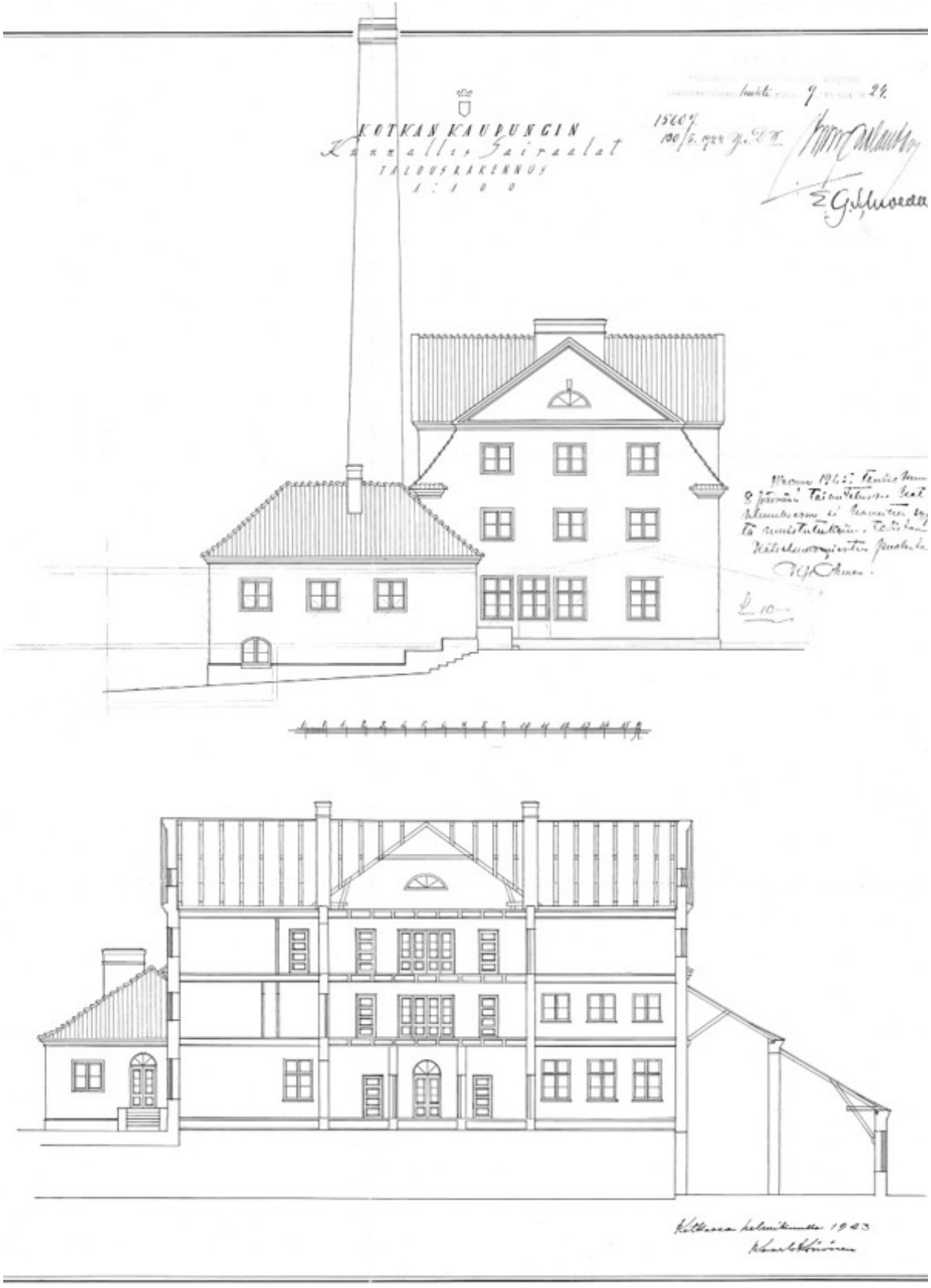
Kotkansaaren entisen keskussairaalan alue ovat osa kotkalaisten identiteettiä ja kaupungin historiaa. Alueen rakennukset aiheuttavat kaupungille säännöllistä ylläpitokulua kuukausittain noin 3 €/m2 myös tyhjillään ja toisarvoisessa käytössä. Kuntoraporttien mukaan rakennuksien ylläpito jatkossa edellyttää joka

tapauksessa myös isompia korjauksia (katto, LVIS jne.), ellei arvorakennuksiksi miellettyjä rakennuksia haluta kokonaan menettää huonolla hoidolla, ilman säännöllistä käyttöä.

Rakennuskokonaisuus vastaisi hyvin Kotkan kulttuurisuunnitelman tavoitteena olleen luovan ja hyvinvointialan keskuksen tarpeisiin. Se voidaan ottaa vaiheittain käyttöön, nyt kaavaillut toiminnot sopivat vanhimman osan sisätiloihin hyvin, samoin kuin vähitellen tehtävien korjausten ideologia. Toiminnan kannalta tarvitaan vain pieniä tilallisia muutostöitä ja yhden 200-300 henkeä vetävän kokoontumistilan aikaansaaminen. Se syntyisi luontevimmin entisen röntgenosaston tiloihin (jossa on kevyet väliseinät) joko peruskorjauksella tai purkamalla röntgenosasto ja rakentamalla sen tilalle yksinkertainen, avoin kokoontumistila. Vrt. Kaapelin malli Helsingissä (kiinteistöä korjataan vähitellen, kun varoja löytyy). Tämä sopii myös toimijoiden ideologiaan ja vuokranmaksukykyyn hyvin. Useimmat tilasta kiinnostuneet toimijat saavat avustuksia kaupungilta ja muista lähteistä. Nämä toimijat ymmärtävät alueen ja sen rakennusten arvon. Kulttuuri ja hyvinvointi viihtyvät inspiroivassa vanhassa, eikä uudisrakentaminen kovine hintoineen olisi ympäristönä edes inspiroiva.

3. KOTKAN ENTISEN KESKUSSAIRAALARAKENNUKSEN TILAKOKONAISUUS JA ALUE

3.1. Arkkitehtuuri ja identiteetti

Kotkansaaren entinen sairaala-alue on kaunis ja tasapainoinen kokonaisuus, johon kuuluu rakennuksia eri aikakausilta. Mielikuviamme siitä, mikä on vanha sairaala, hallitsee Kotkansaaren sairaalan vanhin rakennus.

Sen symmetrinen fasadi Keskuskadulle on lähes jokaiselle kotkalaiselle tuttu. 1920-luvulla rakennetun kolme kerroksisen rakennuksen keskellä on myös koko rakennuskompleksin pääsisäänkäynti.

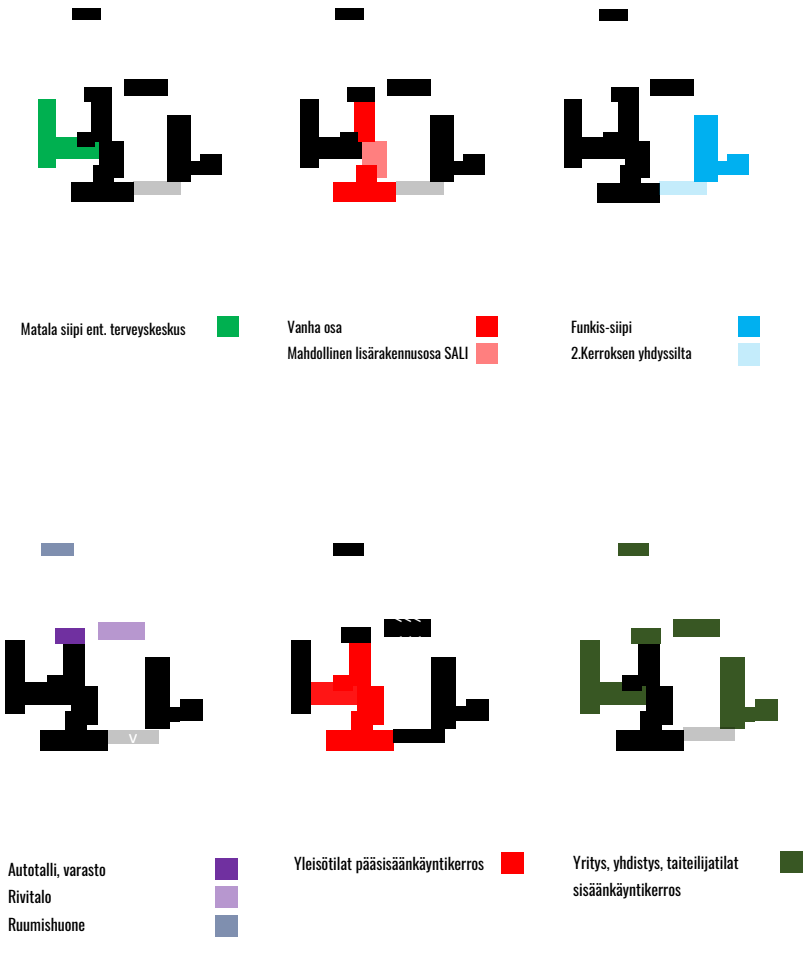
Vanhimman rakennuksen takana, pihanpuolella on toinen yhtä vanha ja yhtä korkea rakennus. Nämä kaksi rakennusta muodostavat yhdessä koko sairaala-alueen pääakselin, ryhdikkään arkkitehtonisen kokonaisuuden. Niiden välissä on myöhemmin rakennettu yksikerroksinen nivelosa.

Entisen sairaala-alueen rakennukset ovat valmistuneet 50 vuoden aikana. Silti niiden arkkitehtoninen henki on ulkoa yllättävän yhdenmukainen. Kaikki rakennukset ovat lämpimän vaaleiksi rapattuja, yksinkertaisia ja selkeitä. Vanhin, hieman linnamainen osa dominoi kompleksia monimuotoisella tiilikatollaan ja korkeilla kerroksillaan, ryhdikkäänä ja vankkana. Linnamaisuuden mielikuvaa ruokkivat myös myöhempien rakennusten sijoittelu tontille.

Pääakselia korostavat sen molemmilla puolilla siipirakennukset, joiden väliin muodostuvat eriluonteiset pihat. Vaikka siipiosat jättäytyvät sivuun visuaalisesti, ovat ne linjakkaita oman aikansa rakennuksia. Idän puolella 1930-luvulla rakennettu neljäkerroksinen, sulavalinjainen funkis-siipi ja lännen puolella 1960-70 luvun vaihteessa rakennettu pääosin kaksikerroksinen terveyskeskus, ns. matala siipi.

Funkis-siiven ja vanhan akselin välissä on vehreä puistopiha. Sen pohjoisreunassa on lisäksi erillinen, vähäeleinen, yksikerroksinen asuntolarakennus. Matalan siiven ja vanhan akselin välissä rinteen puolella on huoltopiha, jota reunustaa matalia täydennysrakennusosia.

Lisäksi sairaalakokonaisuuteen kuuluu myös kauempana, alarinteen reunassa sijaitseva yksikerroksinen, tiilinen ruumishuone.

ASEMAKAAVA

Asemakaava on vuodelta 1969. Tontti on merkitty ’Sairaaloiden ja muiden sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten korttelialue’. Rakennusoikeutta on yhteensä 12 000 k-m2. Rakennusoikeudesta on käytetty 11800 k-m2.

Asemakaavan varhaisesta tekoajankohdasta johtuen, asemakaavassa ei ole suojelumerkintöjä. Asemakaavasuojelumerkinnät helpottavat muun muassa soveltuvien teknisten ratkaisuiden läpimenoa, esimerkiksi jos halutaan palauttaa painovoimainen ilmanvaihto, on se helpompaa rakennusluvituksessa, kun rakennus on suojeltu ja toimi on entisöivä.

Tilat entisen keskussairaalan alueella

3.2. Arkkitehtonisia kehittämisperiaatteita

Orientaatio
Entinen sairaalakokonaisuus on kompaktisti rakennettu. Etäisyydet talon sisällä on haluttu pitää mahdollisimman lyhyinä. Tiiveydestä huolimatta alueesta on saatu vaihteleva ja jäsennelty, ja hakkaavaa toisto on vältetty. Eri oloiset rakennukset ja teemalliset pihat tekevät kokonaisuuden hallinnasta selkeän myös käyttäjilleen, ja auttavat eri paikkojen hahmottamisessa eli orientaatiossa.

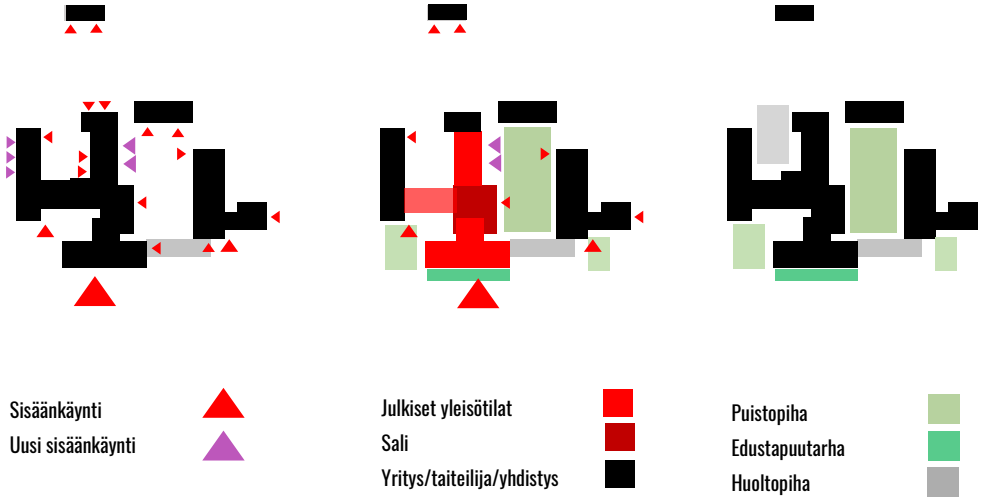
Valo-olosuhteet ja näkymät
Mittakaavaltaan alue on inhimillinen. Rinnetonttia on hyödynnetty monipuolisesti, rakennukset vaikuttavat kokoaan pienemmiltä osittain rinteeseen upoten, huoltopiha laskeutuu puisto- ja sisääntulopihoja alemmaksi. Rinteen hyödyntäminen säilyttää pihojen valoisuuden ja mahdollistaa myös hyvät luonnonvalo-olosuhteet rakennusten sisätiloissa. Tähän vaikuttaa myös se, että rakennukset ovat uusiin rakennuksiin verrattuna ns. kapearunkoisia. Se tarkoittaa valoisampia ja pohjapiirroksiltaan neliömäisempiä huonetiloja.

Valoisien ikkunallisten huoneiden toinen poikkeuksellisen miellyttävä ominaisuus on ulkonäkymät. Rakennusten sijoittuminen rinnetontille eri ilmansuuntiin tarjoaa lavean kirjon erilaisia näkymiä ja vuorokauden vaihteluja riippuen, missä huone sijaitsee. Yläkerrosten ikkunoista ja parvekkeilta avautuvat laajat, merellisen urbaanit näkymät, alakerroksista taas mieltä rauhoittavat, puistomaiset näkymät.

3.3. Toiminnallinen rakenne

Tilojenkäytön ryhmittely
Rakennussiipien erittäin korkeatasoiset rinnetonttiratkaisut tekevät rakennuksen uusiokäytön helpommaksi. Sisäänkäyntejä rakennukseen on poikkeuksellisen monta, joka mahdollistaa rakennuksien toiminnallisen jakamisen monin eri tavoin. Tämä helpottaa myös kulunvalvontaa, joka on monen toimijan rakennuksessa yksi haastavimmista asioista. Erityisesti kun on tarve useille yhteisille tiloille ja palveluille.

Sisä- ja ulkotilojen yhteydet
Rinneratkaisussa tilat voivat hyödyntää pihatiloja nykyistä monipuolisemmin. Sairaala on ollut sisäänpäin kääntynyt toiminnoiltaan, mutta tuleva käyttö voidaan rakentaa ympäristöä merkittävästi aktivoiden. Ulkotilojen ja sisätilojen uudenlaisia tapoja kannattaa tutkia sekä toiminnoista käsin että yleisöä hyödyntäen. Tarvittaessa uusia uloskäyntejä voidaan tehdä erityisesti matalaan siipeen. Vanhan asuinosan alakerran uloskäynnit parantavat sekä keskiosan tilojen käytettävyyttä että aktivoivat pihaa esimerkiksi kahvila-ravintolan pihaterassina.

Vanhassa osassa ja myös funkissiivessä on parvekkeita. Niitä kannattaa käyttää aktiivisina tekemisen paikkoina, eikä ainoastaan esiintymis- ja konserttipaikkoina. Hyvinvointiin liittyvä ruokatuotanto ja kukkien ja ötököiden tuoma monimuotoisuus ilahduttaa käyttäjäryhmiä laajemmin. Myös pienen talvipuutarhan tekeminen rakennuskompleksin osaksi voisi olla kustannuksiltaan vähäinen ja vaikutuksiltaan merkittävä.

Käytävät
Sairaala on rakennettu suorien käytävien ympärille, missä kerrosten välinen liikenne tapahtuu joko rakennuksen keskellä tai päissä sijaitsevien hissien ja portaiden kautta. Pääosin käytävät ovat keskeiskäytäviä, joiden päissä on suuret ikkunat. Käytävät ovat leveitä, joten tilatehokkuus on pienempi, kuin ns. avotila- tai monitilatoimistorakennuksissa. Toisaalta käytäviä voidaan myös hyödyntää esimerkiksi eri toimijoiden näyttelytiloina.

Huoneet
Rakennukset ovat uusiin rakennuksiin verrattuna ns. kapearunkoisia. Se tarkoittaa keskimäärin valoisampia ja pohjapiirroksiltaan neliömäisempiä huonetiloja kuin uudemmissa rakennuksissa, huonetilat eivät siis ole putkimaisia. Neliömalliset huoneet on helppo kalustaa eri tavoin. Tämä lisää huoneiden käyttömahdolllisuuksia.

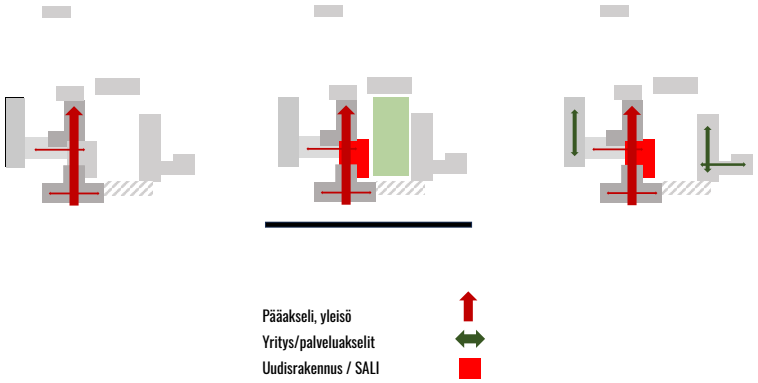
Huoneiden väliset seinät ovat pääosin paikallamuurattuja. Ne takaavat lähtökohtaisesti kohtuullisen ääneneristyksen, jota on tarvittaessa kohtuullisen helposti parantaa. Kaikki väliseinät eivät ole kantavia,

joten suurempien tilakokonaisuuksien esimerkiksi kahden huoneen yhdistelmien tekeminen on verrattain yksinkertaista.

Huoltokäytävät
Rakennukset yhdistyvät myös liitososilla ja maanalaisilla huoltokäytävillä toisiinsa. Liitososat ovat valoisia ja monikäyttöisiä tiloja eri tilaryhmien välillä. Huoltokäytävät ovat lähinnä huoltohenkilökunnan käyttöön soveltuvia. Kellaritiloissa on myös saatavilla käyttäjiä hyödyntäviä varastotiloja.

JULKISET TILAT

Sisäänkäyntiakselilla kävijän pitää pystyä orientoitumaan ja inspiroitumaan, saamaan esimakua paikan tarjoamasta toiminnasta.

Pääsisäänkäynti ja pääakseli
Sairaalan pääsisäänkäynti tulee säilyttää jo pelkästään alueidentiteetin takia vanhalla paikallaan. Kaikki satunnaiset kävijät on syytä ohjata yhdelle sisäänkäynnille, jonka jälkeen tarjolla on yleisölle avoimia tiloja.

Sisääntuloon on syytä panostaa sekä opastuksen selkeyteen että lämpimän ja energisoivan tunnelmaan. Tulijalle pitää tulla rauhallinen ja tervetullut olo, kaikkea ylenmääräistä visuaalista rompetta pitää välttää. Informaation pitää olla vain välttämätöntä, jotta kävijä löytää seuraavan mieleisen paikan. Paikka täytyy helposti ihmisistä, joten kalustuksen tulee olla vähäistä. Sisääntulon lähettyvillä tulee olla lukittavat lokerikot ja yleisöwc-tilat. Parasta on, jos sisääntulon yhteyteen voi sijoittaa aulapalvelun, ja kävijä voi kohdata tarvittaessa ihmisen.

Sisääntulokerros kannattaa pitää yleisölle avoimena tilana tai vähintään yleisölle lyhytvuokrattavana tilana. Vaihtuvat näyttelyt, hankenäyttelyt ja erityisesti ilman aikataulua tapahtuvat suuren yleisön tapahtumat ovat hyviä sisääntulokerroksen toimintoja. Sen sijaan kerrokseen ei kannata sijoittaa toistuvia toimintoja tai muuta kuin suoraa yleisöä palvelevaa hallintoa.

Sisäänkäyntiakseli on pääsisäänkäynnistä suoraan eteenpäin johdattava pääakseli. Akseli kulkee molempien vanhojen sairaalarakennuksen kautta ja niiden välisen yksikerroksisen yhdyssiiven kautta entinen ns. röntgentila.

Kahvila-ravintola
Kahvila-ravintola on Hyvinvointi- ja kulttuurikeskuksen sydän. Sen tulee ilmentää sekä taustayhteisöjensä käsitystä ravinnon merkityksestä sekä ihmisen hyvinvoinnin että kulttuurin kannalta. Visuaalisuus tulee olla hallittua, mutta niin että vanhan rakennuksen historia ja säröt tekevät siitä lempeää ja monimuotoista.

Pihanpuoleisen vanhanrakennuksen sisäänkäyntikerroksessa on sijainnut sairaalan ravintolatilat, keittiön sijoittuessa useaan osaan. Vanhan asuintalon sisääntulokerroksen kaksi suurta tilaa on paras paikka

kokonaisuuden ravintola- ja kahvilapalveluille. Ns. alakeittiön umpeenmuuratut oviaukkojen palauttaminen aukaisee kahvilan myös kauniille puistopihalle ja tekee tilasta valoisan ja kutsuvan. Keittiön sijoittaminen on tasoeroista johtuen hieman haasteellista, muttei lainkaan mahdotonta.

Suuri sali ja mahdollinen uudisosa
Ns. röntgentiloille rakennettu yksikerroksinen liitososa pääsisäänkäyntiakselilla on keskeisellä kohdalla toimintojen onnistumisen suhteen. Liitoskohta on myöhemmin rakennettu ja luonteeltaan sokkeloinen. Aluetta tulee kehittää voimakkaasti yleisölle avoimeksi ja miellyttäväksi ympäristöksi.

Rakennuskokonaisuudesta puuttuu suurehko sali, jota voitaisiin käyttää muun muassa pienimuotoisiin konsertteihin, tanssitapahtumiin sekä taidenäyttelyihin.

Liitososan purkaminen mahdollistaisi uuden puisen, yksikerroksisen saliosan rakentamisen pääakselille. Toinen vaihtoehto on tutkia väliseinien purkua, ja rakentaa sali nykyisen liitososan sisälle. Vaikeutena tällöin tulee olemaan ainakin matala huonekorkeus.

3.4. Tilojen kunto

Tilojen kunto on selvitetty kesällä 2023 kaupungin toimitilahallinnon teettämissä kuntoraporteissa. Niiden perusteella tilat ovat täysin mahdollisia suunniteltuun käyttöön. Lisätietoa sisäilma-asiantuntija Ismo Kirves / Toimitilahallinto, Kotkan kaupunki.

3.5. Korjaamisen periaatteet

Kotkansaaren entinen sairaalarakennus on toiminut sairaalana ja terveyskeskuksena ennen tyhjilleen jäämistä. Tyhjät kiinteistöt alkavat rapistua nopeasti, vaikka niissä ylläpidettäisiin peruslämpöä. Päällisin

puolin, pinnallisesti katsoen rakennukset näyttävät yllättävän hyvä kuntoisilta. Julkisivut näyttävät hyvin pidetyiltä.

Nykyisen rakennuslain mukaan, vanhojen rakennuksien korjauksissa tulee noudattaa ns. hienovaraisen korjaamisen periaatetta. Se tarkoittaa, että rakennuksia ei tarvitse korjata nykynormiston mukaisiksi vaan rakennusten ominaispiirteet tulee säilyttää. Rakennuksien ominaisuuksia ei tarvitse parantaa, mutta niitä ei saa myöskään huonontaa. Henkilöturvallisuutta ei saa kuitenkaan vaarantaa.

Rakennuskokonaisuudesta tulee laatia rakennushistoriallinen selvitys rakennuskokonaisuuden merkittävyyden takia. Hankesuunnitteluvaiheessa tulee laatia karkea aluepriorisointi kartta joka kerroksesta. Karttaan tulee merkitä liikennevalovärein alueet, jotka tulee säilyttää / palauttaa; alueet, joissa tietyt periaatteet tulee säilyttää esimerkiksi alkuperäiset lattiapinnat, oviaukkojen rytmi tai tilan yleishahmo; alueet, joissa voi tehdä käytännössä katsoen lähes mitä vain toimintojen tarpeiden mukaan.

Rakennuskokonaisuuteen sopisi hyvin jatkuvan korjaamisen periaate hienovaraisen korjaamisen periaatteen lisäksi. Jatkuvassa korjauksessa pyritään välttämään laajamittakaavaista peruskorjausta vaan tilojen kunnossapitoon ja jatkuviin pieniin korjauksiin panostetaan normaalia enemmän.
Tämä korjaustapa sopii erityisen hyvin kohteeseen, jossa käyttö vaihtelee ja korjaaminen voi olla osa kulttuuri- ja hyvinvointitoimintaa koulutuksen ja työllistämisen lisäksi.

3.6. Tilojen teknisten järjestelmät

Periaatteita
Rakennuksien peruskorjauksista noin 70 % on LVIS-korjauksia. Vähentämällä eri teknisten järjestelmien määriä, voidaan vähentää samalla myös ylläpito- ja myöhemmin uusien korjausten kustannuksia. Sairaalassa on ollut useita teknisiä järjestelmiä, joille ei ole enää käyttöä. Ne tulee vähitellen purkaa alakattojen päältä, huoneiden seiniltä ja hormeista. Myös seinien keskellä olevia alumiinisia sähkökouruja voidaan poistaa, ja vapauttaa seiniä turhista jakolinjoista.
Samalla voitaisiin purkaa alakattoja erityisesti käytävistä ja keskittää niitä vain pieneen osaan huonetiloista, kun järjestellään teknisten installaatioiden paikkoja uudelleen.

Purkaminen ja suunnittelu voidaan tehdä rakennus kerrallaan.

Sähkö
Sähkökaapelit ovat nykyisin tilaa vieviä kaapelimattoja. Sähköistys tulee suunnitella uutta käyttöä palvelevaksi, muttei ylimitoittaa. Sähkösuunnittelun periaatteiden jälkeen voidaan luoda tapa, tehdä sähköistystä rakennus, kerros tai muu luonteva osa kerrallaan.

Valaistus
Valaistuksen pääperiaatteet tulee luoda kokonaisuudesta pienempiin osiin päin. Valaistuksen väri tulee olla koko rakennuskokonaisuudessa yhtenäinen, lämmin valkoinen esimerkiksi 3000 Kelviniä on sopiva yleisempiin toimintoihin. Värilämpötila on oleellinen myös kokonaisuuden ulko-olemuksen kannalta.

Ulkovalaistuksen tulee tukea paikkojen tunnelmaa ja toimintaa. Varsinaisia julkisivuvalaistusta ei tarvita, kun valo tulee itse toimintojen valaistuksen kautta. Pihat voidaan valaista hämärän aikaan kevyesti, jotta niissä on turvallista kulkea ja jotta sisäänkäynnit ovat havaittavissa.

Kulunvalvonta
Sairaalan aikainen sähköinen kulunvalvonta on käyttöikänsä loppuvaiheessa. Kulunvalvonnalle on olemassa kevyempiä uusia lukitusperustaisia vaihtoehtoja, jotka eivät tarvitse ovien sähköistyksiä ja sitä kautta myös säännöllistä huoltoa.

Netti
Toimiva käyttäjilleen ilmainen nettiyhteys on rakennuksen monimuotoisen toiminnan kannalta perusedellytys.

Ilmanvaihto
Kaikki rakennukset ovat alun perin toimineet painovoimaisella ilmanvaihdolla tai ehkä 1970-luvun osissa on ollut ns. likaisten tilojen koneellinen poistoilma. Sairaala-aikana tiloissa on siirrytty koneelliseen tulo- ja poistoilmanvaihtoon.

Kiinteistön ylläpidon kannalta ja esimerkiksi musiikin harjoitteluun liittyvien vaatimusten kannalta, painovoimainen ilmanvaihdon palauttaminen on harkitsemisen arvoinen asia. Painovoimainen ilmanvaihto toimii parhaiten korkeissa tiloissa, joita löytyy erityisesti sairaalan vanhimmista osista.

Koneellisen ilmanvaihdon paineolojen hallinta on vanhoissa rakennuksissa erityisen haastavia, koska rakennuksia ei ole tehty tiiviiksi ns. pullotaloiksi. Painovoimaisessa ilmanvaihdossa ei voida tehdä lämpimän ilman takaisinottoa LTO:ta, mutta painovoimaisen vähäisempi sähkönkulutus kompensoi puolestaan tätä. Ilmanvaihtolaitteiston elinkaari on myös lyhyehkö. Myös painovoimainen ilmanvaihto ja sen käyttö vaatii panostusta. Se tulee suunnitella huolella ja myös siihen liittyy rakenteellisia osia.

Toisaalta, näin isossa kokonaisuudessa voi olla halua satsata myös ylimääräiseen tekniseen henkilökuntaan joka ylläpitää ja säätää kiinteistön teknisiä järjestelmiä jatkuvasti ja rakentaa kokonaisuuteen uusi koneellinen ilmanvaihtojärjestelmä. Samalla se tarkoittaisi myös uusien alakattojen ja todennäköisesti uusien hormien asentamista. Nykyinen järjestelmä lienee käyttöikänsä päässä.

Vesi- ja viemäröinti
Tyhjillään oleva rakennus ruostuttaa nopeasti vesi- ja viemäriverkoston. Vesi- ja viemäriverkoston perusteellinen kuvantaminen perusverkoston osalta on hyvä lähtötieto seuraavaan vaiheeseen ja korjausten tavan määrittelemiseksi esimerkiksi riittääkö sukitus toimenpiteeksi. Samalla selviää, voidaanko nykyisiä vesipisteitä käyttää ilman korjausta esimerkiksi taiteilijoiden ateljeetiloissa. Tilojen saaminen matalalla kynnyksellä käyttöön on tärkeää.

Sairaalassa on lähes joka huoneessa vesipisteet. Tuleva käyttö tarvitsee vesipisteitä huomattavasti olemassa olevaa vähemmän. Vesi- ja viemäröintitarpeita pitää keskittää ja vähentää.

Haitta-aineet
Kaikissa kiinteistön rakennuksissa, joissa kartoitusta ei ole tehty, on hyvä tehdä rakennusosien haitta-ainekartoitus, josta ilmenee mm. asbesti, PAH:it, PCB, lyijy ja kreosiitti. Vanhoissa rakennuksissa näitä aineita löytyy, ja niihin on syytä varautua sekä tehdä yleissuunnitelma toimenpiteistä.

TOIMINNOT

Hyvinvointi- ja kulttuurikeskus on monipuolinen toiminnoiltaan. Parasta olisi muutama suurempi toimija, joiden lisäksi laaja kirjo pienempiä toimijoita, yrityksiä, yhteisöjä ja hankkeita.

Ainoa selkeä toiminta, joka rajaa muiden toimintaa merkittävästi, on pysyvä asuminen. Se tulee rajata pois valikoimasta. Asumisterveelisyyteen liittyy muun muassa desibelivaateita, joiden takia konserttien ynnä muiden tapahtumien läheisyys on hankalaa.

Vanha osa
Ehdotettu toiminta

Sisääntulokerros	yleisöpalvelut, kokous- ja kokoontumistiloja lyhytvuokraukseen, näyttelytiloja
2. ja 3.kerros	Kotkan musiikkiopisto /Kotkan Musiikkihautomo

Lisäosa ns. röntgenosa
/ Uudisosa

1.kerros	Sali alueen kokoontumistilaksi

Vanha asuinosa

Sisääntulokerros	kahvila ja ravintolatilat
2. ja 3.kerros	lyhytaikainen asuminen / harjoitusasuntoja tms.

Liitososa Matalaan siipeen

Sisääntulokerros	Hyvinvointipalvelutiloja, hanke-showroomeja yms. Puolijulkista **/ Kotkan kulttuurihyvinvointipaja**

Matala siipi ns. terveyskeskus

Sisääntulokerros	palvelutiloja hyvinvointiyrittäjille, terapeuteille yms.
2.kerros	taiteilijatiloja esim. kirjailijat
kellarikerros	tiloja mahdollisesti uusilla sisäänkäynneillä pihalle

Funkis-siipi

Sisääntulokerros	huonetiloja taiteilijoille, yhdistyksille **/ Kotkan taideverstas / Luova yrityskeskus**
2.-4.kerros	mieluiten kokonainen kerros yhdelle toimijalle esim.

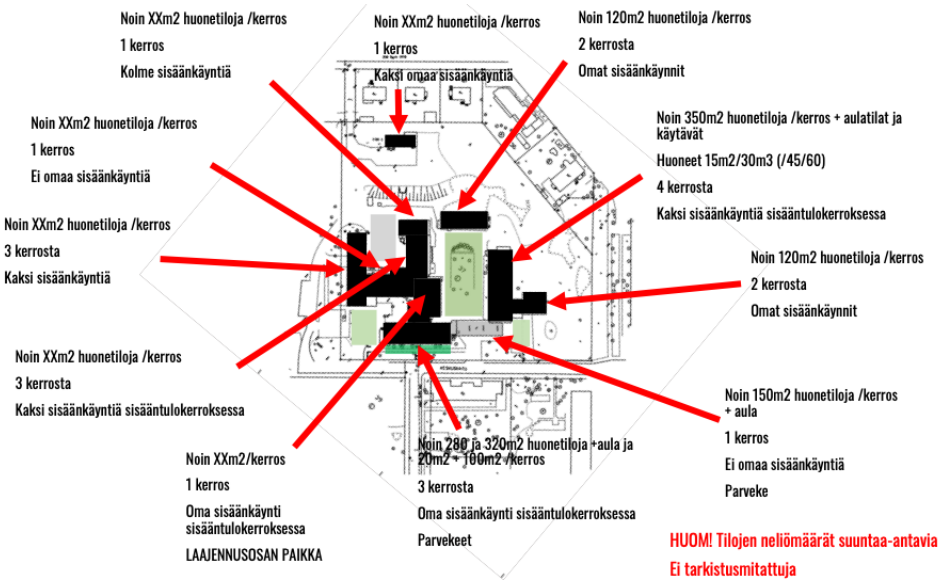
Funkispääty

1.kerros	yritystila omalla sisäänkäynnillä
kellari	yritystila omalla sisäänkäynnillä

Rivari residenssiasuntoyhteisö /lyhytaikainen asuminen

Autotallit taloverstas / taiteilijatiloja

Ruumishuone Bänditila tai muuta erillisyydestä hyötyvää toimintoa

4. KONSEPTIN KUVAUS

4.1. Mikä on luovien alojen ja hyvinvoinnin keskus?

Kotkansaaren entiseen sairaalan vanhimman osan tiloihin rakentuva luovien alojen ja hyvinvoinnin keskus on teemallisesti **kulttuurisen hyvinvoinnin keskittymä**, josta kaiken ikäiset ja kaikissa elämäntilanteissa elävät kotkalaiset pääsevät nauttimaan joko harrastajina, asiakkaina tai vierailijoina. Keskus tarjoaa tilat ja kokoaa yhteen Kotkan musiikin, taiteen ja luovien alojen tekijöitä, yhteisöjä ja yrityksiä sekä törmäyttää ne hyvinvoinnin kehittäjiin ja henkistä hyvinvointia tukevaan toimintaan.

Kaikki tilojen toimijat tuottavat omille asiakkailleen ja yleisöilleen keskuksen ulospäin suunnatun tarjonnan. Keskuksen toimijat työllistävät, toimivat välityöllistäjinä ja voivat eri tavoin vaikuttaa Kotkan alueen luovien alojen osaajien kehitykseen ja alan ammattimaistumiseen. Tavoitteena on vahvan synergian ja yhteistyön synnyttäminen toimijoiden välille – eri muodoissaan.

Keskus tarjoaa vierailumahdollisuuksia myös suurelle yleisölle toimijoiden työn tuloksia esitellen. Se tarjoaa kahvila- ja ravintolapalveluita luovassa hengessä kaikille alueella käyville tahoille. Keskus voi vuokrata lyhytaikaisesti pienimuotoista kokoustilaa, pop-up- ja showroom-tiloja järjestöille, yrityksille ja muille tarvitsijoille. JUKIN aiemmin tekemän suunnitelman mukaisesti lyhytaikainen vuokraus huoneistohotelli-tyyppisesti lyhytaikaiseen asumiseen, residenssitoimintaan tai opiskelija-asunnoiksi soveltuisi hyvin osaan alueen tiloista.

Keskus ei ole luovien alojen yrityshautomo tai start up -keskittymä. Siellä toimivat luovien alojen ja hyvinvoinnin pienyritykset voivat olla mukana Cursorin Kotkansaarella ja Karhulassa tekemässä kehitystoiminnassa.

Hankeyhteistyö keskuksen toimijoiden ja XAMKin välille voi tuoda mahdollisuuksia teemalliseen osallistumiseen kulttuurihyvinvoinnin ja luovien alojen sisältöalueilla tehtävässä kehitystyössä.

Kokonaisuus tarvitsee operaattorin. Entisen sairaalan alueelle tulee sekä lyhyt että pitkäaikaista tilanvuokrausta ja molempia vuokralaisia hyvin palveleva vastuutaho tarvitaan.

- Lyhytaikainen tilanvuokraus vaatii nopeaa reagointia ja myyntiä palveluineen (kokoushuoneet, lyhytaikainen asuminen, pienet tapahtumatilat ja niiden palvelut, piha-alueiden vuokraus tapahtumille jne.)
- Pitkäaikainen vuokraaminen tuo vakautta, mutta vaatii myös tilahallinnon ja kiinteistöhuollon sekä yhteisöllisyyden varmistamisen
- Operaattori voi toimia myös kokonaisuuden kehittämisen hankekumppanuuksien vastuutahona
- Väliaikaisasuminen tarvitsee vastuutahon ja toiminnan kehittäjän, joka voi olla myös ulkoistettu sopimuksella.

Operointi sisältökysymyksissä on hyvä rakentaa esim. sisältöjä edistävän säätiön kautta, joka on toimijoiden ja kaupungin yhteistyöfoorumi.

Ekamille entinen sairaala-alue on erittäin potentiaalinen koulutusympäristö ja Ekamilla onkin mahdollisuus alueella pitkäjänteisen korjaamisen opetuksen, kiinteistöpalvelu- ja tilanhallinto-opetuksen järjestämiseen. Oppilaitos on kiinnostunut ottamaan vastuulleen näitä toimintoja erikseen sovittavan mallin mukaisesti.

4.2. Kenelle keskusta suunnitellaan? Käyttäjät, toimijat ja sidosryhmät

Keskuksen tilanvuokrauksen avainasiakkaita ovat Kotkan seudun musiikkiopisto, Kakspy ry, Kotkan Korttelikodit ry ja muut aiemmin mainitut, musiikin, kulttuurin, taiteen, luovien alojen ja hyvinvointialan toimijat, yritykset ja yhteisöt pitkäaikaisina vuokralaisina. Lyhytaikaisina vuokralaisina voi olla tapahtumanjärjestäjiä, näyttelytilan/showroomien/pop up -tilojen tarvitsijoita, väliaikaisen asumisen tarvitsijoita ja lyhytaikaisten työ- ja kokoustilojen tarvitsijoita.

Keskuksen käyttäjille toiminnan sisällöt ovat mahdollisuutena tarjolla kaikille ja kaiken ikäisille kotkalaisille, joita kulttuuri, sen harrastaminen ja/tai oma tai läheisten henkinen hyvinvointi kiinnostaa. Keskus on myös työllistäjä, välityönantaja ja työpaikka toimijayhteisöille, jotka ovat kiinnostuneita ottamaan tiloja haltuunsa vuokralaisina. Keskuksen ei ole tarkoitus houkutella matkailijoita läheltä tai kaukaa.

Keskuksen sidosryhmät yltävät laajalle kunkin toimijan verkoston mukaisesti. Olennaisinta keskuksen kehittymisen kannalta ovat rahoittajayhteydet, hankekumppanuus- ja oppilaitosyhteydet, päättäjäyhteydet sekä luonnollisesti yleisöt ja asiakkaat.

4.2.1. Toimijoiden konkreettinen kiinnostus

Keskukseen siirtymisestä kiinnostuneita tahoja löytyy lukuisia. Keskukseen tarvitaan muutama enemmän tilaa tarvitseva avaintoimija, joiden ympärille voi syntyä monimuotoisia synergiaetuja tuottava pientoimijoiden yhteisö. Näillä eväin keskukseen saadaan syntymään ”Kotkan musiikkihautomo”, ”Kotkan taideverstas”, ”Luova yrityspaja” sekä ”Kotkan kulttuuriparantamo”, jotka puolestaan synnyttävät keskinäistä synergiaa palvellen ajatusta kulttuurisesta hyvinvointipalvelujen tarjonnasta. Neliömäärät ovat arvioita, joita käyttäjät ovat pohtineet. Käytävien leveys voi aiheuttaa kustannusten jaon keskusteluja potentiaalisten vuokralaisten kanssa.

Musiikkihautomon 1.vaiheen toimijat:

- Musiikkiopisto (arvio 600-900 m2), Kotka Jazz, Kotkan Muusikot ja Lohisoitto toimistoineen, alan yritykset/ bändikämppävuokraus (arvio n. 200-300 m2 yhteensä)
- Musiikkiopistolla on alustava tilantarveohjelma olemassa.
- Musiikkiopisto uskoo, että riittävä ääneneristys syntyy levyillä, molton-verhoilulla ja tarvittaessa tuplaovilla, ei vaadi suurta kustannusta.

Taideverstaan toimijoita:

- Kotkan taiteilijaseura, Kotkan kulttuuriyhdistys
- Yksittäiset taiteilijat työtilatarpeineen eri aloilta
- Näyttelyjen järjestäjät
- Taiteilijaresidenssit
- Taidekokoelmien esillepanon mahdollisuus

Kulttuurihyvinvoinnin toimijat:

- Kakspy ry (arvio 400-500 m2), Mieli ry, Kotkan Korttelikodit ry (arvio 400-500m2)
- Vakiintuneita kotkalaistoimijoita, joilla on runsaasti kokemusta myös hankekehittämisestä

Luovat pienyritykset ja yhteisöt:

- Yksittäisiä pienyrityksiä ja freelancereitä ei ole erikseen kontaktoitu työtilatarpeesta. Cursorin kautta saa luovien alojen yritysten ajankohtaiset tiedot tarvittaessa.
- Käsityöharrastajayhteisöt/kutojat, joiden kangaspuut tarvitsevat tiloja.

Ekami:

- korjaustoimiston/työpajatilan vuokraaminen ja oppilastyön tekeminen kiinteistönhoidon- ja tilahallinnoinnin opetuksen osana

XAMK:

- ei tilantarpeita, mutta vahva kiinnostus keskuksen kehittämiseen hankeyhteistyön kautta

Oletusarvo on, että tiloja saisi vuokrattua nopeasti yhteensä noin 2000-2500 m2 maltillisella noin 8 euron neliövuokralla/kk.

4.3. Ekosysteemi: keskuksen kumppanuudet ja sisäinen yhteisöllisyys

Luovien alojen työskentelyn ympäristöissä olennaista viihtymiselle ja synergian olemassaololle on yhteisöllisyyden synnyttäminen tilojen toimijoiden kesken. Tämä edellyttää yhteisiä kohtaamisia ja tiloja, jotka mahdollistavat niitä organisoidusti yhteisissä tapahtumissa tai satunnaisina kokoontumisina kahvilassa tai lounaalla. Koko entisen sairaalan alueella ei ole yhtään yhtenäistä tilaa, johon mahtuisi alueen toimijajoukko yhtä aikaa (noin 200 hengen yhtenäisen tilan tarve!).

Co working -tiloissa ja hubeissa yhteisöllisyyden synnyttämistä edistävät tavallisesti operaattorin ”yhteisömanagerit”, joiden tehtäviin se kuuluu. Yhteisön kommunikaatiotarpeita varten tarvitaan myös sähköinen sisäisen verkon/keskustelualusta ja infokanava ylläpitoineen. Verkoston rakentaminen ja ekosysteemin huomiointi myös ulospäin on usein osa operaattori/manageritahon vastuita, vaikka jokaisella toimijalla itsellään on oma verkosto hallussaan. Entisen sairaalan alueella yhteisöllisyyden synnyttäminen ja varmistaminen on merkityksellinen tehtävä, joka kuuluu operaattoritaholle. Muutoin sitä ei synny. Vastaavan tyyppisessä keskuksessa on useimmiten toiminnanjohtajana/toimitusjohtajana/vetäjähahmona ”kasvot”, joista alue myös tunnetaan.

4.4. Miten keskuksen sisäiset palvelut tuotetaan?

Keskuksen toimijoille suunnatut sisäiset palvelut hoidetaan operaattoritahon puolesta keskitetysti:

- Kiinteistön omistaja vuokraa tilat suoraan tarvitsijoille tai operaattori vuokraa ne omistajalta ja alivuokraa ne edelleen (kiinteistön hallintomallista riippuen)
- isännöinti ja tilojen hallinnointi (esim. yleisten tilojen siivous, kiinteistön omistajalle kuuluvat korjaukset, jätteiden keruu, verkkoyhteydet ja muut tavanomaiset palvelut, tapahtumapalvelut, lyhytaikaisen asuminen järjestelyt jne.). Voivat olla myös omistajan/operaattorin hankkimia ostopalveluita. Ekami on kiinnostunut integroimaan korjausten, tilahallinnon ja kiinteistöpalvelujen tehtävät omaan opetukseensa oppilaitosyhteistyön kautta. Korjausten suhteen kyse on esim. materiaalikustannuksilla tehdystä työstä.

- Sisäinen ja ulkoinen viestintä sekä yhteisömanagerointi: operaattoritahon vastuulla
- Ulkoinen viestintä keskuksesta ja sen tarjonnasta: operaattoritahon vastuulla (informaatio, myynti, markkinointi jne. eri kanavien ylläpito verkossa ja sosiaalisessa mediassa)

4.5. Keskuksen yleisösuhde

Keskukseen rakentuu yleisösuhde luontaisesti sen vuokralaisten toimesta. Se muodostuu muskari-ikäisistä lapsista vanhempineen, eläkepäiviä viettäviin vanhuksiin, joille kulttuurihyvinvointipainotteinen päivätoiminta on arjen henkireikä. Keskuksessa on toimijoiden omien tilojen ohella suurelle yleisölle avoimia tiloja ja kohtaamispaikkoja (kahvila-/ravintola, taidelainaamo(?), kesäterassi ja ulkotilat sekä esimerkiksi Kotkan taiteilijoiden näyttelytilat ja muut yritysten tai yhteisöjen showroom/pop up-tilat).

Jokainen keskuksen toimija huomioi omassa toiminnassaan tavat, joilla keskuksen suuri yleisö pääsee siihen osalliseksi. Yleisösuhde hyödyttää kaikkia. Keskuksen toimijoiden yhdessä tai erikseen järjestämät tapahtumat ovat kiinnostuneille avoimia esim. musiikkitoimijoiden pienimuotoiset konsertit, hyvinvointitapahtumat, näyttelyt jne. Keskukseen sijoittuu hyvinkin erilaisia palveluja ulkopuolisille asiakkaille tarjoavia toimijoita. Esimerkkeinä voi olla ikäihmisten kohtauspaikat, järjestöjen tapaamiset ja digitaalisten palvelujen avunanto, päiväklubit, kerhot ja lehtienlukutilat, pientuotteiden myyntipisteet jne. Kulttuurihyvinvointi ja välityöllistäminen tuovat oman asiakaskuntansa tiloihin.

5. KESKUKSEN OMISTUKSEN JA HALLINTOMALLIN VAIHTOEHDOT

5.1. Vaihtoehdot omistukseen ja operointiin

Kiinteistön/alueen omistaa tällä hetkellä Kotkan kaupunki, joka on pyrkinyt myymään omistustaan. Vaihtoehdot omistajan muutokselle ovat melko vähissä, koska myynti ei ole tuottanut tuloksia. Julkiset Kiinteistöt Oy:n johto arvioi haastattelussa, että alueen rakennusmassan suuruus 11800 m2 on sellainen, että se puoltaa kiinteistöosakeyhtiön muodostamista kaikissa tapauksissa. Kiinteistöosakeyhtiö voi olla kaupungin omistama tai JUKIn omistuksessa vrt. Backstaff Oy.

Luovan- ja hyvinvointialan keskuksen käynnistämisen kannalta kaupungin omistus on vakautta tuova asia. Kotkan kaupunki on tekemässä selvitystä omistamistaan kiinteistöistä/tiloista. Selvitys valmistuu vasta keväällä 2024. Tilan käyttöä mahdollistavien, tulevien ennallistamis- ja muutostöiden investointi tulee ensi kädessä omistajalle, joka arvioi miten ne toteutetaan vuokralaistarpeiden ja kustannusten hallinnan mukaan. Kukaan tiloista kiinnostuneista toimijoista ei ole kiinnostunut ns. uudisrakennustyyppisistä tiloista, vaan kokee vanhojen tilojen inspiroivana ja persoonallisena ympäristönä, kunhan se toimii omiin tarpeisiin nähden asiallisesti.

Kaikissa tapauksissa Kotkan kaupungilla on päätöksentekijän rooli ja rahoittajan rooli tavalla toisella pitkään (myös silloin kun talo seisoo tyhjänä). Kiinnostavaa on, voiko sisältökonsepti ja osuva hallinnollinen organisointimalli avata mahdollisuuksia sen lisäksi uudentyyppisiin rahoituksiin.

Todennäköistä Kotkassa on, että kaupunki (kulttuuritoimi ja/tai toimitilapalvelut) on alkuvaiheessa myös uudelleenkäyttöönoton käynnistäjä. Kaupunki on alueen rakentumisen mahdollistaja välillisesti myös jatkossa, ovathan useat potentiaaliset toimijat yhdistyksiä, joiden rahoituksesta osa tulee kaupungin avustuksina. Kyse onkin tahtotilasta ja uuden palvelun synnyttämisestä kotkalaisia varten.

Omistaminen:
- Kaupunki omistaa nyt
    - Kiinteistö kaupungin taseessa, mutta ei ole ollut toimenpiteiden kohteena

    - Kaupungin toimitilapalvelut hoitaa ylläpidon ja vuokraa kysyttäessä, mutta ei pysty sijoittamaan alueelle esim. paikalla olevaa kiinteistöhuoltoa/palveluita eikä kehittämään alueen muuta toimintaa, joka jää vuokralaisten ja muun operoijan omalle vastuulle
    - Kaupungilla ei ole resursseja suureen peruskorjaukseen (ei ehkä edes tarvita)
    - Kaupungilla käynnissä selvitys kaupungin omistamista kiinteistöistä. Valmistuu keväällä 2024.
- Muita omistusvaihtoehtoja:
    - Alue muodostetaan kaupungin 100 % omistamaksi **kiinteistöosakeyhtiöksi** (korjausvelka yhtiölle) -> vuokraus erilaisille toimijoille. Kiinteistöosakeyhtiö organisoi kiinteistön hoidon ja tilahallinnoinnin (n. 2 hlöä yhtiöön paikan päällä), ennallistava korjaaminen vaiheittain (Kaapelitehtaan malli). Ei sisällöllistä operointiagendaa muutoin kuin vuokralaisten valinnassa.
    - Kaupunki perustaa 100 % omistamansa Luovien alojen toimintakeskus -osakeyhtiön hoitamaan operaattoritehtäviä ja isännöinti- ja tilahallinnon tehtäviä. Palkkaa siihen vetäjän ja tuottajan (yht. 2 hlöä) myös sisältöjä silmällä pitäen. Vrt. Turku ja Turun uusi Taiteiden talo Oy. Kaupunki osti tarkoitusta varten Rettigin entisen tupakkatehtaan. Kaupunki ei heti Turussa peri osakeyhtiöltä vuokraa niistä tiloista, joille ei ole vielä löytynyt vuokralaisia, mutta investoi talon toiminnan käynnistämiseen. On luonnollista, että osakeyhtiön toimintaa olisi Kotkassakin subventoitava ei-kaupallisten tahojen osalta edullisin vuokraehdoin ja mahdollisten muutostöiden kulujen osalta ainakin alkuvaiheessa.
    - Kaupunki voi myös vuokrata kaikki tai osan tiloista luovien alojen ja hyvinvoinnin sisältöagendasta kiinnostuneelle operaattorille/toimijalle, joka alivuokraa niitä edelleen, tuottaa vuokralaispalvelut sekä ottaa vastuun alueen lyhytaikaisesta vuokrauksesta, tapahtumallisuudesta, yhteisön ja yhteisöllisyyden kehittämisestä sekä sisällöllisistä, aluetta koskevista hankekumppanuuksista. Operaattorilla voi olla mahdollisuus erilaisten, sisällön kehittämistä edistävien rahoitusten hankintaan kuin kaupungilla jos kyseessä on ei-kaupallinen taho (esim. yksityisten säätiöiden avustukset). Vrt. Mieli ry ja Lapinlahden Lähde Oy Lapinlahdessa tilanvuokraajina.
    - Julkiset Kiinteistöt JUKI Oy alueen kiinteistöjen omistajaksi ja vuokraajaksi. Toimijana JUKI olisi päätöksenteossa ja investoinneissa vapaampi kuin kaupungin toimitilapalvelut. JUKI itse arvioi, ettei ole oikea tahon tämäntyyppiseen kiinteistön omistukseen.
    - Kiinteistöosakeyhtiö tai operaattoriosakeyhtiö, jossa on kaupungin ohella muita omistajia vrt. Lapinlahti-säätiön pyrkimys alueen osa-omistukseen.
    - Kaupunki voi myös myydä kiinteistön korjaustarpeineen hyvin edullisesti kiinnostuneelle taholle esimerkiksi perustettavalle säätiölle vrt. Paimion parantola. Kotkan kaupunki joutuisi todennäköisesti joka tapauksessa avustamaan säätiötä.

Tilan operointitehtävä kannattaa irrottaa tilan omistuksesta, jos omistaja ei itse pysty varmistamaan operaattorin tehtäviä. Osaava operaattoritaho tarvitaan tuomaan toiminnan lähelle sisällöllisiä intressiryhmiä tilan vuokralaisina, yleisöinä ja muina käyttäjinä sekä rakentamaan tilan liiketoimintaa, palveluita, varainhankintaa ja hankekumppanuuksia asiantuntemuksensa pohjalta.

Aktivismin synnyttäminen toimijoissa ja niiden sitouttaminen voi syntyä parhaiten mallissa, jossa perustetaan operaattoriksi säätiö, jonka alkupääoman rahoittajina on myös alueen yhdistysmuotoisia toimijatahoja sekä alueellisen intressin omaavia tahoja kaupungin ohella esim. Kakspy ry. Säätiössä on tärkeää, että omistajuus, sisältöjen kehitysosaaminen ja innostus alueen kehittämiseen on laajapohjaista. Säätiön perustajissa voi olla myös pääomaa lahjoittavia tahoja, joille alueen asukkaiden hyvinvointi on tärkeää.

Esimerkkeinä muualta paikalliseen intressiin perustuvasta rahoituspohjasta: Erä- ja luontokulttuurimuseon säätiön perustamisen yhteydessä Imatralla säätiön alkupääomaa saatiin myös Etelä-Karjalan Osuuspankilta[4]. Museon perustamista varten rahoitusta käyttörahoitusta tuli esimerkiksi myös avustuksena EkspSäätiöltä (Etelä-Karjalan Säästöpankin säätiö). Lapinlahdessa säätiön perustajia ovat MIELI Suomen

[4] https://eramuseo.fi/saatio

Mielenterveys ry, Pro Lapinlahti mielenterveysseura ry, Osuuskunta Lapinlahden tilajakamo, Kaakkois-Suomen sosiaalipsykiatrinen yhdistys ry, Y-säätiö sr ja ankkurirahoittajana Dream Broker Oy.[5] Vertailun vuoksi: Arkkitehtuurimuseon ja Designmuseon säätiöiden yhdistyessä niiden toimintaa ylläpitämään perustettiin myös AD-museo Oy. Yhtiö ylläpitää Arkkitehtuurimuseon ja Designmuseon edistää myös uuden museon perustamista yhdessä emosäätiönsä kanssa.[6]

Mikäli siis halutaan alueelle palveluita, yhteisön omaa tapahtumallisuutta ja identiteettiä synnyttävää toimintaa, joka myös luo yhteisöllisyyttä potentiaalisen vuokralaistoimijoiden joukolle, tarvitaan operaattoritaho, jonka vastuulla asia on. Operaattoritaho koordinoi myös keskuksen kokonaisuutta koskevaa kehitystyötä vuokralaisten parhaaksi.

Säätiö on todennäköisesti toimijayhdistystä vakaampi toimija keskuksen pitkäjänteiseen operatiiviseen toimintaan, hankekumppanuuksiin ja varainhankintaan. Kolmas vaihtoehto operaattoriksi, joka sekin on mahdollinen, on toimijoiden oma osuuskunta. Alueen yhteistoiminnan sisällön kehittämisestä voisi siis vastata eri tavoin organisoitu yhteistoiminta. Olisi kuitenkin hyvä, että silläkin olisi suhde kiinteistön omistajaan.

On luonnollista, että Kotkassa säätiötä on avustettava sen käyttöpääoman hankinnan suhteen ainakin alkuvaiheessa.

Olennaista on se, että alueen toimijoiden periaatteena on voittoa tavoittelemattomuus ja yhteiskunnallinen yrittäjyys, jotta monipuoliset avustuksien saantimahdollisuudet säilyvät. Säätiö voikin hyvin perustaa vuokraamista ja muita kaupallisia toimintoja varten voittoa tavoittelemattoman osakeyhtiön ja keskittyä säätiönä sisältöagendan edistämiseen erilaisin hankekumppanuuksin. Yksityinen toimijataho (mielellään alueen ideaa ymmärtävä ja kannattava taho) voi toteuttaa operaattorin tehtäviä ostopalveluna, mutta avustus- tai hankehakemuskumppanina yksityinen taho ei toimi.

Omistajuuden suhteen etenemisen vaihtoehtoja on noussut esiin kaksi:

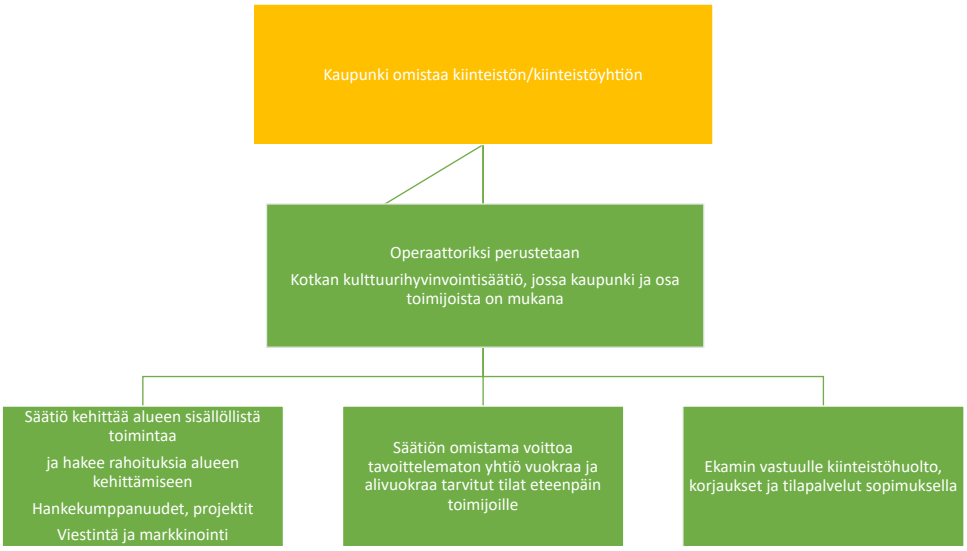
a) Kotkan kaupungin toimitilapalvelut jatkaa tilojen omistajana. Investointi tiloihin on haaste kaupungille nykyisessä taloustilanteessa. Toimitilapalveluissa ei ole resursseja/henkilöstöä, joka vastaisi operaattorina kiinteistön palveluista vuokralaisille ja muille käyttäjille. Tarvitaan erillinen operaattoritaho huolehtimaan keskuksen kehittämisestä ja sen palveluista.
b) Kiinteistö alueineen siirretään kaupungin omistamalle JUKI:lle, Kotkan Julkisille kiinteistöt Oy:lle, joka on kokenut vuokraisäntä ja lyhytaikaisen tilan vuokraaja. On arvioitu, että investointien tekeminen ja hankkeiden hallinnointi JUKIn kautta onnistuu helpoimmin kuin kaupungin budjetin ja organisaation kautta. Operaattorin tarve säilyy. Huom. Juki itse ei halua omistajaksi ryhtyä.

Kiinteistö voi olla organisoitu kiinteistöosakeyhtiöksi, joka vuokraa kulloinkin käytössä olevat tilat operaattorille (säätiö), joka puolestaan alivuokraa ne kulttuurin ja hyvinvoinnin toimijoille oman ei kaupallisen yhtiönsä (oy) kautta. Operaattori neuvottelee sopimuksen Ekamin kanssa oppilaitosyhteistyön osalta.

[5] https://mieli.fi/mieli-ry/organisaatio/lapinlahti-saatio/

[6] https://www.admuseo.fi/fin-site/fin-articles/uusi-yhtio-yllapitamaan-arkkitehtuurimuseon-ja-designmuseon-toimintaa.

Mahdollinen malli 1

Kaupungin kulttuuritoimi voi ottaa vastatakseen alueen käyttöönoton edistämisen, tilan hallinnoinnin ja operoinnin alkuvaiheet ennen tilojen toimijayhteisön organisointia ja operaattoritahon perustamista.

5.2. Case Lapinlahti Helsingissä

Vertailun vuoksi hyvinvointikeskittymä Lapinlahden (Helsingissä) vuokralaisten organisoitumisen malli ei-kaupallisen yhteistyön ja yritystoiminnan perusteella. Tilat omista edelleen Helsingin kaupunki, joka on pyrkinyt eroon omistuksesta. Lapinlahteen on perustettu säätiö, joka pyrkii hankkimaan kiinteistöä haltuunsa. Huom. Kotkassa ajatuksena säätiölle on tilojen sisällöllinen toiminta, sen rahoitusmahdollisuuksien monipuolistamisen mahdollisuus sekä tilojen vuokraaminen tilojen omistajalta sekä alivuokraus toimijoille.

“Lapinlahti-säätiö sr tukee Helsingissä sijaitsevan Lapinlahden entisen sairaala-alueen mielenterveys- ja kulttuuritoimintaa. Säätiö vaalii ja suojelee alueen rakennus- ja kulttuurihistoriaa sekä puiston luontoarvoja.

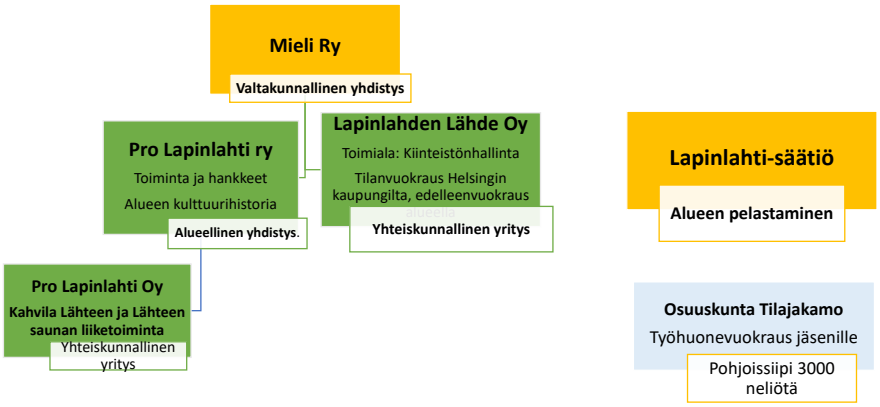
Lapinlahti-säätiö sr kerää varoja Lapinlahden sairaalapuiston suojeltujen arvorakennusten pelastamiseksi ja säilyttämiseksi kaikille avoimena mielen hyvinvointia edistävänä kulttuuriympäristönä. ***Tarkoitustaan säätiö voi toteuttaa hankkimalla omistukseensa osuuden perustettavasta kiinteistöosakeyhtiöstä. Säätiö voi myös muulla tavoin tukea mielenterveyttä ja osallistavaa kulttuuria edistävää toimintaa Lapinlahden alueella.***

Alueen rakennukset ja puisto ovat Helsingin kaupungin omistuksessa. Kaupunki kaavoittaa parhaillaan aluetta, ja valmisteilla on rakennusten osittainen myynti kaupalliselle taholle. Rakennusten siirtyminen kaupalliselle toimijalle vaarantaisi alueen nykyisen kaikille avoimen yleishyödyllisen toiminnan. MIELI ry katsoo, että Helsingin kaupungin tulisi pysyä alueen ja rakennustensa omistajana. Kaupungin omistajuus on paras tae avoimen ja yleishyödyllisen toiminnan jatkumiselle.

Lapinlahti-säätiön perustamiskirja allekirjoitettiin 31. maaliskuuta 2023 Helsingissä. Säätiön perustajia ovat MIELI Suomen Mielenterveys ry, Pro Lapinlahti mielenterveysseura ry, Osuuskunta Lapinlahden tilajakamo, Kaakkois-Suomen sosiaalipsykiatrinen yhdistys ry, Y-säätiö sr ja Dream Broker Oy, joka myös toimi säätiön ankkurilahjoittajana.

Lapinlahti-säätiö on perustettu tukemaan Lapinlahden alueen nykyistä mielenterveys- ja kulttuuritoiminnan jatkuvuutta. Toissijaisesti säätiö voi tukea myös yleishyödyllistä mielenterveystyötä muualla Suomessa."[7]

Case Lapinlahti:
Vuokraajien organisointimalli (vahvalla aktivismilla)

6. LUOVIEN ALOJEN JA HYVINVOINNIN KESKUKSEN TALOUDESTA

6.1. Konseptityön talousvaikutukset

Uudelleenkäytön hankesuunnittelussa ja toteutuksessa syntyy kiinteistön omistajalle suunnittelukuluja, korjausvelkaa, operaattorikustannuksia ja markkinointikuluja. Vaikka keskuksen käynnistys tehdään mahdollisimman edullisesti, monipuolinen varainhankinta sekä tilanvuokrauksen liiketoiminnan potentiaalin arviointi ovat keskiössä. Korjauskustannusten osalta arvio syntyy kuluarvio vasta vuokralaisten tarpeiden ja hankesuunnitelmassa laadittavan budjetoinnin avulla. Lähtökohta on, ettei kaikkea tarvitse korjata yhtä aikaa. Riittääkö potentiaalinen ansainta alueen päärakennuksen vuokrattavien tilojen käyttöönottoon, määräytyy korjausbudjetoinnin ja päätöksenteon myötä.

Keskuksen pitkäjänteinen ansainta muodostuu tilojen lyhytaikaisesta tai pitkäaikaisesta tilojen vuokrauksesta:

- Mikäli esim. 2000 m2-2500 m2 vuokrataan hintaan 8 euroa/m2, kiinteistökuluihin /korjauksiin/operaattorikuluihin on mahdollista tulouttaa 192 000 € - 240 000 € /vuosi.
- Lisäksi lyhytaikaisen tilanvuokrauksen tulot kokoontumistiloista ja näyttelytilojen ja kokous- ja tapahtumatilojen vuokrista esimerkiksi 5 000 €/vuosi sekä kahvila-ja ravintolan, mahdollisen kesäterassin palvelujen /pihan käytön liikevaihtosidonnaiset tuotot esimerkiksi 10 000 €/vuosi (varovaisesti arvioiden).
- Kaupunki käyttää saman neliömäärän (2000-2500) ylläpitoon tällä hetkellä noin 72 000-90 000 €/vuosi. Erotus on 135 000-165 000 euroa, jolla mahdollistettaisiin operointiin ja korjauksiin liittyviä kuluja.

[7] https://mieli.fi/mieli-ry/organisaatio/lapinlahti-saatio/

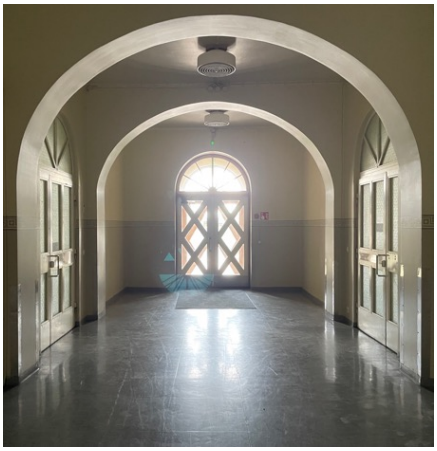
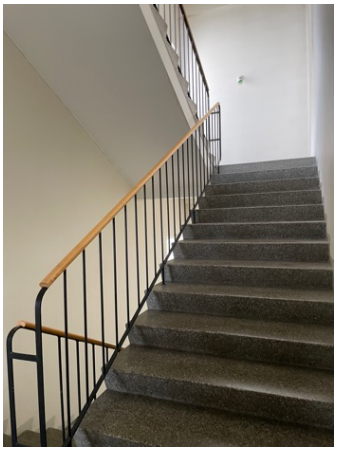
Ajatus täytyy kuitenkin olla, että alkuvaiheen käynnistykseen pyritään löytämään myös muuta perustamis- ja korjausrahoitusta sekä perustettavan operaattorisäätiön pääoman lisäksi myös käyttöpääomaa.

Vertailun vuoksi: Helsingin Kaapelitehtaalla on vuokratilojen porrastus: yritykset maksavat vuokrastaan enemmän kuin voittoa tavoittelemattomat toimijat. Kotkassa täytyy huomioida alueen markkinahinnat, jotka ovat hyvin alhaiset sekä kaupungin avustamien yhdistysten maksukyky. Hankerahoitukset, käyttöpääomalahjoitukset operaattorisäätiölle ja avustusten saaminen ovatkin kovin tärkeitä.

Liiketoiminnan riskejä keskuksen perustamisessa ja vuokrauksessa ovat:

- Vuokralaispotentiaalin vetäytyminen hankkeesta
- Liian korkeat vuokratoiveet
- Operaattorisäätiön kykenemättömyys varainhankintaan
- Ennakoimattomat, isot korjauskustannukset
- Kotkan taloustilanne heikkenee edelleen
- Alueen houkuttelevan imagon ja identiteetin rakentamisessa ei onnistuta
- Yleinen talouslama ja hintojen nousu
- Kunnallispoliittinen päätöksenteko ei tue asiaa

Kotkansaaren ex-sairaala

7. TIEKARTAN TOIMENPITEET JA NIIDEN AIKATAULU

7.1. Tiekartan vaiheet

Tilaan lähdetään kehittämään vanhasta päärakennuksesta alkaen vaiheittain vuokralaisten tarpeita hankesuunnitelmassa sovitellen tarjolla oleviin tiloihin. Vuosi 2024 on hankesuunnittelun, rahoituksen hankinnan ja säätiön perustamisen vuosi. Projektin omistajuus kaupungin organisaatiossa on

kulttuuriyksikössä, joka tekee yhteistyötä toimitilahallinnon kanssa. Vuoden 2025 alussa keskus voi käynnistyä.

Vaihe 1

1. Kunnallinen päätöksentekoprosessi hankkeen edistämiseksi ja käynnistämiseksi
2. Väliaikaiskäytön suunnittelu nopeaan käyttöönottoon ennen korjauksia. Kiinnostuneita, rouhean tilan haluavia tahoja on jo. Vanha tila inspiroi näitä toimijoita.
3. Hankesuunnittelu ennallistavaa korjausta varten (tason ja korjaustavan määrittely, alustava budjetti sekä aikataulu)
    a. Kustannukset alustavasti selville
    b. Päätös röntgenosaston kohtaan suunnitellun kokoontumistilan toteutustavasta purku ja yksinkertainen uusi halliosa vai aiemman korjaus ja väliseinien purku.
4. Neuvottelut potentiaalisten avainvuokralaisten kanssa. Tilantarpeen ja vuokrahintojen täsmennys. Sijoittumisen suunnittelurakennuksiin neliötarpeineen -> Aiesopimukset tai vuokrasopimukset avaintoimijoita

Vaihe 2

5. Hankerahoitusten suunnittelu ja hakeminen korjaustarpeisiin ja sisällön suunnitteluun. Keskuksen operaattorisäätiön pääomien varainhankintaneuvottelut sen perustamiseksi ja käynnistämiseksi (OKM, STM, STEA, EU, Maakuntaliitto, Google, Mieli ry, yksityiset säätiöt ja yritykset)
6. Markkinointimateriaali luovien alojen ja kulttuurihyvinvoinnin keskuksen synnyttämisestä. Tilaisuudet konseptin markkinoimiseksi myös alueen yrityksille.

Vaihe 3

7. Operaattoriksi kaavaillun Säätiön rahoittajaneuvottelut ja säätiön perustaminen
    a. Paikalliset säätiöt ja myös aihepiirin säätiörahoitusmahdollisuudet valtakunnallisesti
    b. Aihepiiristä ja paikallisesta hyvinvoinnista kiinnostuneet yritykset lahjoittajina ja/tai sponsoreina

Vaihe 4

8. Tilojen markkinointi luovien alojen yksityisille yrityksille

Vaihe 5

9. Ennallistavat/tarvittavat korjaukset ennen vuokralaisten saapumista
10. Operaattorisäätiön ja sen voittoa tavoittelemattoman osakeyhtiön työn käynnistäminen
11. Operaattorin ja Ekami-yhteistyön käynnistäminen kiinteistöhuollon ja korjausten osalta

Vaihe 6

12. Jatkuvan korjauksen periaate oppilaitosyhteistyössä
13. Huom. Käyttöönotto vaiheittain!

Aikataulu riippuu päätöksenteosta. Myös esim. OKM:n korjausrahan hakemisen aikataulu on huomion arvioinen. Monet vaiheet on tehtävä yhtä aikaa.

7.2. Kehitystyön rahoitusmahdollisuudet

Haettavissa olevat hankerahat ja avustukset voivat helpottaa tarvittavien investointien tekemistä. Vertailun vuoksi esimerkkeinä: Lapinlahden entisen sairaalan toiminta uudessa käytössä on lähtenyt käyntiin ESR-hankkeen avulla. Samoin Turun Logomo ja käynnissä oleva Riihimäen Voimalan suunnittelu kulttuuritilaksi (New European Bauhaus -rahoitus).

Entisen sairaalan uusiokäyttöä mahdollistavia rahoituksia ja tukia voinee löytää sekä rakennusprojektiin liittyen, sisällöllistä toimintaa ja kumppanuuksia edistäviin projekteihin, alueeseen liittyvään luovien alojen yritystoimintaan ja rakennemuutokseen liittyen. Kotkassa XAMK ja hyvinvointialan järjestöt ovat osaavia hanketoimijoita sekä valtakunnallisella tasolla että kansainvälisesti. Kulttuurin toimijat ovat osaavia sisältöihin ja projekteihin liittyvissä säätiö-, Taike ja OKM -rahoituksissa. Yhteistyö mahdollistaa monialaiset

hakemiset. Luova Eurooppa rahoitukset ja EU:n lukuisat instrumentit voivat soveltua sisällöistä riippuen. Alueelliset, taloudelliset kriisit voivat antaa mahdollisuuden hakea uusille hankkeille rahoitusta eri yhteyksissä (Stora Enson lopetus).

Rakennusten korjausprojektin selkein avustusmahdollisuus on kuntien mahdollista hakea OKM:ltä.

Esimerkkejä:

- https://okm.fi/-/kulttuuritilojen-peruskorjaukset-ja-perustamishankkeet (vrt. vuonna 2023 Turun taiteiden talo sai tilan muuttamiseen kulttuurikäyttöön, perustamiseen ja peruskorjaukseen 316 000 €)
- https://okm.fi/-/kulttuuri-ja-luovien-alojen-uudistumisen-rakennetuki (hallituksen budjettivaroista riippuen 2024)

EU:n koottuja luovien alojen rahoitushakuja:

- Opas: file:///Users/outi/Downloads/cultureu-funding-guide_fi%20(3).pdf

- EU: https://new-european-bauhaus.europa.eu/index_en (voi olla, että ei ole riittävän konkreettinen tähän)

- ELY-EAKR -toimintaympäristön kehittäminen
- https://www.ely-keskus.fi/avustukset-rakennusperinnon-hoitoon

- https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_en

- ESR-rahoitus: Sisältöagendan kehittämiseen? Esim. Kulttuurihyvinvointi ja työllistäminen rakennemuutosalueella

Säätiöt: Säätiöiltä todella isot avustukset kannattaa kuulostella etukäteen henkilökohtaisella kontaktoinnilla. Jos on epävarma, voiko oma projekti soveltua, aina voi soittaa ennalta.

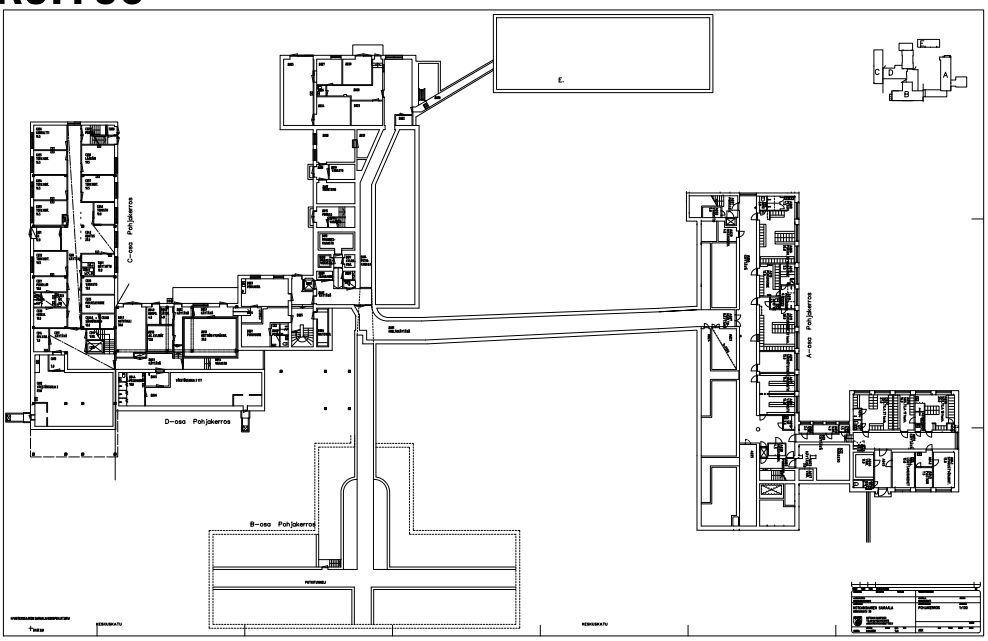
- https://saatiotrahastot.fi/meista/#jasenet
- Sisältötyöhön: https://www.kymin100.fi/ Kymin osakeyhtiön 100-vuotissäätiö
- Isot valtakunnalliset säätiöt

Yrityksiä lahjoittajiksi säätiön pääomitukseen:

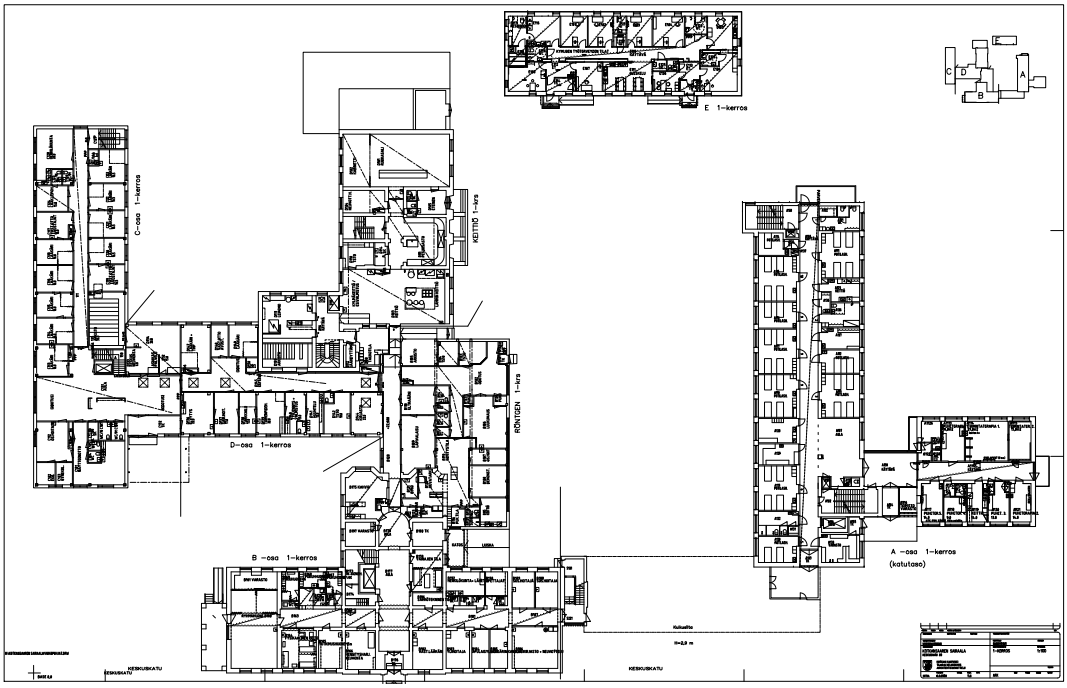
Google, Stora Enso ja muut isot alueelliset yritykset UPM-Kymmene, paikalliset pankit. – Lahjoitus motivoidaan alueen hyvinvoinnin kehittämisellä.

Lisätiedot: Outi Raatikainen, Pink Eminence Oy, outi@pinkeminence.fi, 050-552 3135

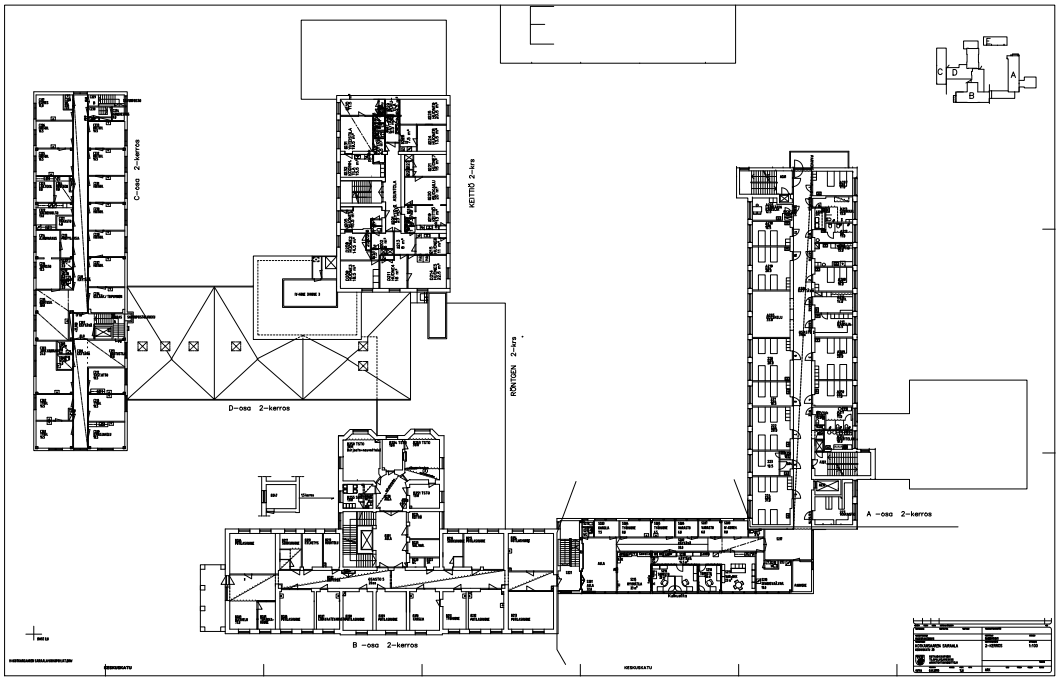
Pohjakerros

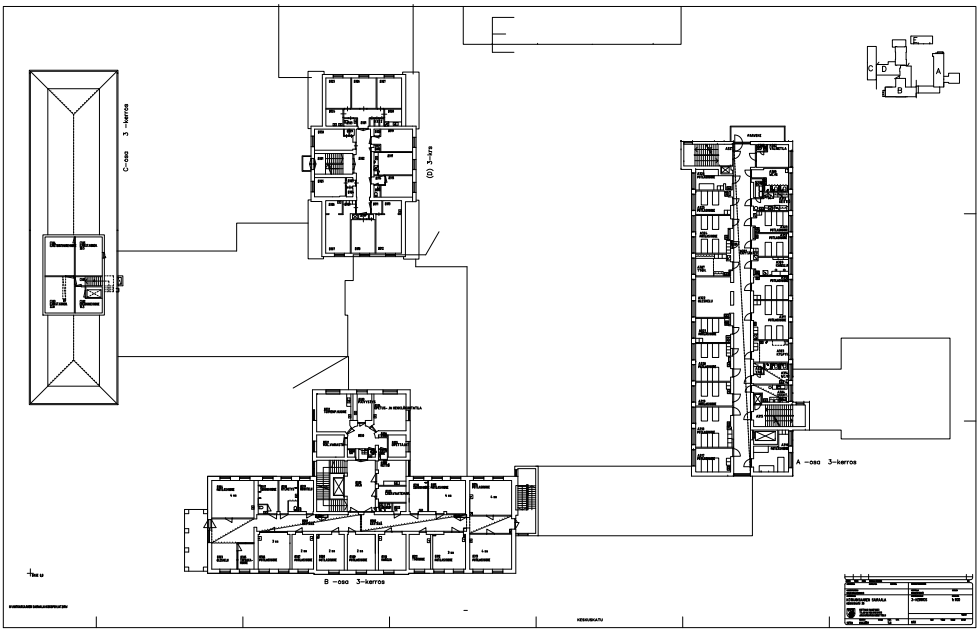
1. Krs

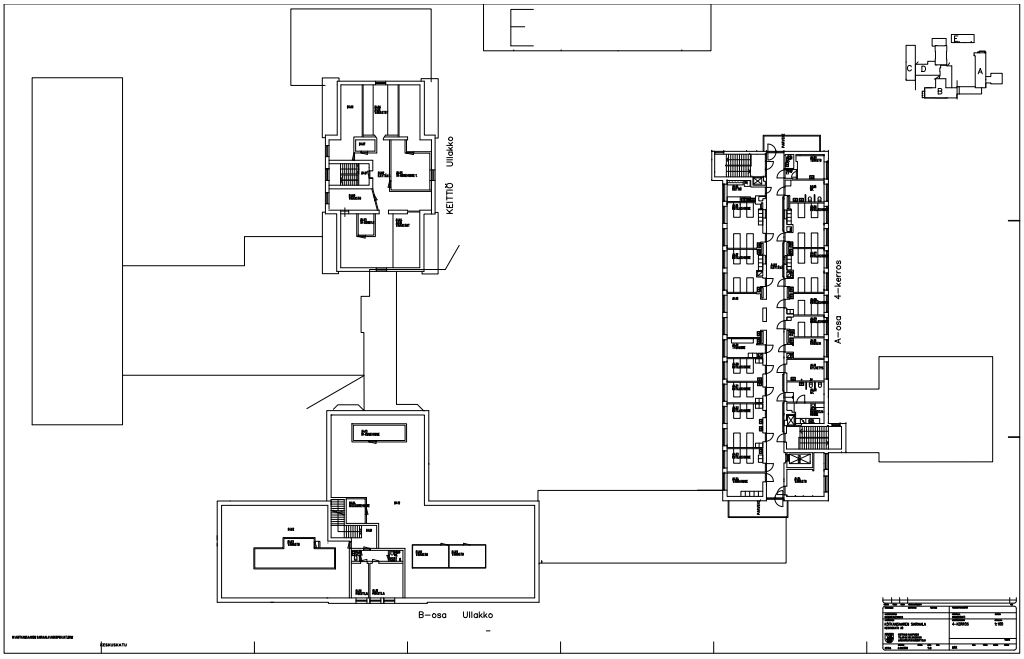
2.Krs

C-osa 2-kerros
KEITTIÖ 2-krs
RÖNTGEN 2-krs
D-osa 2-kerros
A -osa 2-kerros
B -osa 2-kerros

3.krs

C-osa 3 -kerros
(D) 3-krs
A -osa 3-kerros
B -osa 3-kerros

4.Krs

Liite 2:

- Työn tilaaja ja yhteyshenkilö: kulttuurijohtaja Tomi Purovaara, Kotkan kaupunki
- Työn ohjausryhmä/Kotkan kaupunki

Haastatellut henkilöt /tahot:

- Kaupunkisuunnittelujohtaja Markku Hannonen, Kotkan kaupunki
- Tekninen johtaja Päivi Ala-Vannesluoma, Kotkan kaupunki
- Sisäilma-asiantuntija Ismo Kirves, Kotkan kaupunki
- Toimitusjohtaja Mikko Elosuo; JUKI Oy
- Asiantuntija Marjo Luomi, Cursor Oy
- Yrityspalvelujohtaja Elina Reijasalo, Cursor Oy
- Pj. Wiljami Salminen, Kotka Jazz ry, Yrittäjä
- Vt. Toiminnanjohtaja Markku Kärmeniemi, Kakspy ry
- Toiminnanjohtaja Anne Heimola, Kotkan Korttelikotiyhdistys Ry
- Rehtori Sini Lavastre, Kotkan seudun musiikkiopisto
- Apulaisrehtori Riikka Pelo, Kotkan Seudun musiikkiopisto
- Tiimipäällikkö Juha Attenberg, Ekami
- Luovien alojen yksikön johtaja Ari Utriainen, XAMK
- TKI-asiantuntija /projektipäällikkö, Anu Vainio, XAMK
- Tutkimuspäällikkö Heini Haapaniemi, digitaaliset alat, XAMK
- Koulutusalajohtaja Petteri Ikonen, XAMK
- Hallinto- ja talousjohtaja, vararehtori Tero Tallinen, XAMK
- Projektipäällikkö Silja Suntola, XAMK
- Yliopettaja Leena Muotio, XAMK
- Projektipäällikkö Piia Kleimola, XAMK
- Suuri joukko XAMKin opetus- ja projektihenkilökuntaa kahdessa teams'ssä
- Pj Jorma Korpela, Mieli ry Kotka
- Kotkan lukuisat kulttuuritoimijat avoimessa työpajassa Vellamossa
- B.A. opiskelija, Miriam Pfeiffer, Aalto-yliopisto
- Projektipäällikkö Jarpo Vesala, Cursor Oy

Työn tausta- aineistoa:

1. 2021 tehdyn tilatarvekyselyn tulokset
2. Vastuualuejohtajien ym. palaverimuistio vanhan sairaalan tulevaisuudesta
3. 2022 tilojen tarvekartoituskysely järjestöille, tulokset
4. Kotkan seudun musiikkiopisto, tilatarpeet sairaalalla
5. Asemakaava
6. 5.9.2022 toimijatapaaminen (tätä edelsi 2 kiertokävelyä tiloissa)
7. Kymenlaakson maakuntaohjelma
8. Kotkan kaupungin strategiat
9. Kotkan Korttelikotiyhdistys ry, ideat/powerpoint
10. Kesän 2023 kuntoraportit rakennuksista/Kotkan toimitilapalvelut
11. Piirustukset rakennuksesta
12. Tiloista kiinnostuneiden tahojen verkkosivut ja toimintakertomukset

Lisätiedot: Outi Raatikainen, Pink Eminence Oy, outi@pinkeminence.fi, 050-552 3135

D/631/01.00.03/2024

132 § Rekrytointilisäohjeen päivitys

YTNK 25.3.2024 § 19

Valmistelija: Henkilöstöjohtaja Minna Uusitalo, puh: 040 159 0899

KVTES:n mukaan työntekijälle voidaan maksaa rekrytointilisää ja rekrytointilisän perusteluna voi olla mm. henkilöstön saatavuuteen liittyvät ongelmat. Rekrytointilisä on luonteensa vuoksi pääsääntöisesti määräaikainen. Mikäli työnantaja käyttää yleisesti rekrytointilisää, selvitetään lisän maksamisperusteet henkilöstön edustajien kanssa. (KVTES, II luku Palkkaus, § 15).

Rekrytointilisän maksamisen periaatteista on laadittu Kotkan kaupungille ohje vuonna 2012 (kh 1.10.2012 § 290) yhteistoiminnassa pääluottamusmiesten kanssa.

Rekrytointilisää on käytetty kovin vähän ja sen käyttö on koettu mm. palkkatasa-arvon osalta ongelmalliseksi. Kaupunginjohtajan johtoryhmässä (12.2.2024) käydyn keskustelun pohjalta nähtiin tarpeelliseksi päivittää rekrytointilisän ohjeistusta. Rekrytointilisän mahdollista enimmäismäärää on korotettu (ennen lisän enimmäismäärä oli 8 % tehtäväkohtaisesta palkasta, nyt ehdotetaan enimmäismääräksi 10 % tehtäväkohtaisesta palkasta). Kunta-alan teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimuksen (TS) osalta ohjeeseen on nostettu erillislisän maksamisen mahdollisuus rekrytointilisän kaltaisesti (TS ei tunne rekrytointilisää). Päivityksessä viiden vuoden rekrytointilisän maksun määräaika on lyhennetty kolmeen vuoteen. Ohjeeseen on myös linjattu, että rekrytointilisä vähenee harkinnanvaraisten palkankorotusten ja henkilökohtaisten lisien myötä.

Rekrytointilisän päivittämisestä on neuvoteltu pääluottamusmiesten kanssa 11.3.2024.

Liitteet: Päivitetty rekrytointilisäohje

Esittelijä: Henkilöstöjohtaja Uusitalo

Ehdotus: Yhteistoimintaneuvottelukunta päättää merkitä asian tiedoksi ja lähettää asian kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Asian käsittely: Henkilöstöjohtaja Minna Uusitalo esitteli asiaa.

Päätös: Yhteistoimintaneuvottelukunta merkitsi asian tiedoksi ja lähetti asian kaupunginhallituksen käsittelyyn.

———

Kh 15.4.2024 § 132

Liite:	Päivitetty rekrytointilisäohje
Esittelijä:	Kaupunginjohtaja Esa Sirviö
Ehdotus:	Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan päivitetyn rekrytointilisäohjeen.
Asian käsittely:	Henkilöstöjohtaja Minna Uusitalo esitteli kutsuttuna asiaa. Puheenjohtajan avattua keskustelun asiassa, puheenvuoroja käyttivät ja kysymyksiä esittivät jäsenet Anne Heikkilä ja Sanna Saikkonen sekä hallituksen 1. varapuheenjohtaja Jouko Rauhala. Kysymyksiin vastasi henkilöstöjohtaja Minna Uusitalo.
Päätös:	Kaupunginhallitus hyväksyi liitteenä olevan päivitetyn rekrytointilisäohjeen.

Toimeenpano: Ote: henkilöstöjohtaja

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

11.3.2024

REKRYTOINTILISÄ

Ohjeessa työntekijällä tarkoitetaan sekä työsuhteista että virkasuhteista työntekijää.

1. Soveltamisala

Rekrytointilisä koskee seuraavia sopimusaloja:

- Kunta-alan yleinen virka- ja työehtosopimus, KVTES
- Kunta-alan opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus, OVTES

Kunta-alan teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimuksen (TS) osalta sovelletaan erillislisää rekrytointilisän tavoin (TS, II luku Palkkaus, § 14, 1 mom., kohta 4). Rekrytointilisän maksamisen periaatteita sovelletaan TS:n erillislisään, jonka maksamisen perusteena on työvoiman saatavuus.

Rekrytointilisä ei koske

- Kunta-alan tuntipalkkaisen henkilöstön työehtosopimuksen (TTES) piirissä olevia.

Rekrytointilisä on osa varsinaista palkkaa.
Rekrytointilisä ei ole osa tehtäväkohtaista palkkaa.

Päivitettyä ohjetta sovelletaan 1.5.2024 alkaen.

2. Rekrytointilisästä päättäminen

Rekrytointitilanteissa työntekijän palkkausta määritettäessä voidaan käyttää rekrytointilisää. Näin voidaan tehdä niissä tapauksissa, kun työvoiman saatavuuteen liittyy ongelmia. Rekrytointilisää voidaan käyttää uuden, pätevän sekä sopivan viranhaltijan/työntekijän saavutettavuuden turvaamiseksi ja organisaatioon sitouttamiseksi.

Rekrytointilisää voidaan maksaa niiden alojen/nimikkeiden kohdalla, joissa rekrytointi on vaikeaa ja hakijamäärät pätevien hakijoiden osalta ovat pieniä.

Johdonmukaisuuden, läpinäkyvyyden, objektivisuuden ja oikeudenmukaisuuden turvaamiseksi rekrytointilisän maksaminen arvioidaan tapauskohtaisesti vastuualuejohtajan, esihenkilön, henkilöstöjohtajan/palkka-asiamiehen kanssa. Rekrytointilisän maksamisesta päättää vastuualueen johtaja (hallintosäännön mukaisesti), pyydettyään palkka-asiamieheltä lausunnon.

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 132

3. Rekrytointilisän suuruus

Rekrytointilisän suuruus voi olla enintään 10 % tehtäväkohtaisesta palkasta.

Rekrytointilisä on pääsääntöisesti määräaikainen. Kotkassa rekrytointilisää maksetaan pääsääntöisesti määräaikaisesti kolmen vuoden ajan palvelussuhteen alkamisesta.

Rekrytointilisän maksamisen edellytys on, että henkilö on siinä virassa/ tehtävässä, josta lisä on hänelle myönnetty. Jos henkilö siirtyy toiseen virkaa/tehtävään, rekrytointilisän maksaminen päättyy.

Yleiskorotukset eivät korota rekrytointilisää.

4. Rekrytointilisästä tehdään viranhaltijapäätös ja se kirjataan myös työsopimukseen/virkamääräykseen

Päätökseen tulee kirjata:

- rekrytointilisän maksamisen perustelut,
- palkka-asiamiehen lausunto,
- rekrytointilisän prosentti ja summa euroissa sekä
- rekrytointilisän voimassaoloaika.

Ote päätöksestä toimitetaan rekrytointilisän saajalle, henkilöstöasioiden yksikköön hr-koordinaattori Hanne Ristolalle (hanne.ristola@kotka.fi) ja palkka-asiantuntijalle Sarastiaan.

Rekrytointilisän summa ja voimassaoloaika pitää kirjata myös työsopimukseen/ viranhoitomääräykseen.

5. Rekrytointilisä vähenee ja poistuu harkinnanvaraisten palkanmuutosten myötä

Rekrytointilisä vähenee, kun tehtäväkohtainen palkka nousee järjestelyerien tai muiden harkinnanvaraisten korotusten myötä.

Rekrytointilisä vähenee myös, kun työntekijälle myönnetään henkilökohtaisia lisiä.

Yleiskorotukset eivät vähennä rekrytointilisää.

Jos rekrytointilisä ei ole poistunut kolmen vuoden kuluessa, rekrytointilisän maksaminen loppuu määräajan päätyttyä.

11.3.2024

Lisätietoja:
Minna Uusitalo, henkilöstöjohtaja
Sähköpostiosoite: minna.uusitalo@kotka.fi
Puhelinnumero: 040 159 0899

Käsitelty:
Yhteistoimintaneuvottelukunta 17.9.2012 / 45 §
Kaupunginhallitus 1.10.2012 / 290 §
Tarkistus 11.6.2019, 1.7.2021, 17.2.2023 MU

Päivitetyn ohjeen käsittely:
Yhteistoimintaneuvottelukunta 25.3.2024 / xx §
Kaupunginhallitus 15.4.2024 / xx §

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 132

D/993/01.02.00.00/2024

133 § OTO-korvausohjeen päivitys

YTNK 25.3.2024 § 20

Valmistelija: Henkilöstöjohtaja Minna Uusitalo, puh: 040 1590899

KVTES:n ja OVTES:n Osio G:n mukaan viranhaltijan/työntekijän tehtävien vaativuuden muuttuessa olennaisesti vaativammiksi vähintään kahden viikon ajaksi tehtäväkohtaista palkkaa tarkistetaan, jos se ei vastaa muuttuneita tehtäviä. Sama koskee myös TS:n piirissä olevia.

Tähän liittyen Kotkan kaupungilla on ollut 1.5.2013 alkaen ns. oto-korvausohjeistus (=oman työn ohella) käytössä esimerkiksi tilanteisiin, jossa työntekijä sijaistaa omien tehtävien ohella omia tehtäviä vaativampia tehtäviä tai toimii esihenkilön sijaisena vähintään kahden viikon ajan. Ohjeena on ollut, että selvästi vaativampien tehtävien tai esihenkilön sijaistamisesta maksetaan 6 - 8 % korvaus sijaisena toimivan omasta tehtäväkohtaisesta palkasta ja poikkeustapauksissa erittäin vaativien tehtävien sijaisuudesta maksetaan 10 % sijaisena toimivan omasta tehtäväkohtaisesta palkasta.

Ohjetta on nyt päivitetty siten, että palkan tarkistaminen oto-korvauksella voi olla tarpeen myös tilanteissa,

- jos samantasoisen tehtävän sijaistaminen aiheuttaa runsaasti lisätehtäviä vähintään kahden viikon ajaksi tai
- jos työntekijälle annetaan omien työtehtävien rinnalle määräaikaisesti merkittävästi vaativimpia lisätehtäviä vähintään kahden viikon ajaksi.

Ohjeeseen on kirjattu, että näissä tilanteissa voidaan lisätehtävistä maksaa oto-korvausta 4 % - 6 % työntekijän tehtäväkohtaisesta palkasta. Lisäksi ohjeessa todetaan, että lisätehtäviä annettaessa esihenkilön kanssa keskustellaan tehtävien järjestämisestä siten, että työaika riittää myös lisätehtävien tekemiseen ilman ylityöpainetta.

Liitteet: Ohjeistus oto-korvauksesta

Esittelijä: Henkilöstöjohtaja Uusitalo

Ehdotus: Yhteistoimintaneuvottelukunta päättää merkitä asian tiedoksi ja lähettää ohjeen kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Asian käsittely: Henkilöstöjohtaja Minna Uusitalo esitteli asiaa.

Päätös: Yhteistoimintaneuvottelukunta merkitsi asian tiedoksi ja lähetti ohjeen kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Kh 15.4.2024 § 133

Liite:	Ohjeistus oto-korvauksesta
Esittelijä:	Kaupunginjohtaja Esa Sirviö
Ehdotus:	Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan ohjeistuksen oto-korvauksesta.
Asian käsittely:	Henkilöstöjohtaja Minna Uusitalo esitteli kutsuttuna asiaa. Puheenjohtajan avattua keskustelun asiassa, puheenvuoroja käyttivät ja kysymyksiä esittivät hallituksen 1. varapuheenjohtaja Jouko Rauhala sekä jäsenet Sanna Saikkonen ja Anne Heikkilä. Kysymyksiin vastasi henkilöstöjohtaja Minna Uusitalo.
Päätös:	Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan ohjeistuksen oto-korvauksesta.

Toimeenpano: Ote: henkilöstöjohtaja

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

12.3.2024

OMAN TEHTÄVÄN OHELLA HOIDETTAVASTA SIJAISUUDESTA TAI LISÄTEHTÄVÄSTÄ MAKSETTAVA KORVAUS

Tämä ohje koskee ainoastaan oman työn ohella tehtävän sijaisuuden tai lisätehtävän vuoksi tapahtuvaa, määräaikaista tehtävien vaativuuden olennaista lisääntymistä.

KVTES:n ja OVTES:n Osio G:n mukaan viranhaltijan/työntekijän tehtävien vaativuuden muuttuessa olennaisesti vaativammiksi vähintään kahden viikon ajaksi tehtäväkohtaista palkkaa tarkistetaan, jos se ei vastaa muuttuneita tehtäviä. Sama koskee myös TS:n piirissä olevia.

OTO-KORVAUS SIJAISUUDEN AJALTA:

Sijaisuus voi johtua varsinaisen työntekijän vuosilomasta, sairauslomasta tai muusta palkallisesta tai palkattomasta poissaolosta, ja se on aina määräaikainen.

1. Sijaisuuden tulee kestää yhdenjaksoisesti vähintään kaksi viikkoa.

2. Sijaistettavan tehtävistä tulee hoitaa vähintään puolet eli 50 %.

3. Sijaisena toimivan työn tulee muuttua olennaisesti ja muutoksen tulee näkyä myös käytännössä. Pelkkä nimellinen sijaistaminen ei aiheuta tehtäväkohtaisen palkan tarkistamista. Myös vastuun ja tehtävien tulee kasvaa.

4. Tehtäväkohtaisen palkan tarkistaminen edellyttää, että sijaisena toimiva ryhtyy oman työnsä ohella hoitamaan omaa työtään vaativampia tehtäviä.

   Samantasoisen tehtävän sijaistaminen ei pääsääntöisesti aiheuta tarvetta palkan tarkistamiseen (vrt. tva-taso). Samantasoisen tehtävän sijaistamisen yhteydessä tulee esihenkilön kanssa keskustella tehtävien järjestämisestä siten, että työaika riittää myös sijaisuudesta johtuvien tehtävien tekemiseen.
   - Jos samantasoisen tehtävän sijaistaminen aiheuttaa runsaasti lisätehtäviä vähintään kahden viikon ajaksi, voi palkan tarkistaminen oto-korvauksella olla tarpeen (oto=oman työn ohella). Tällöin oto-korvauksen suuruus arvioidaan kohdan 12 mukaisesti.

5. Esihenkilölle tulee yksiköissä lähtökohtaisesti nimetä vakituinen sijainen. Sijaisuus kirjataan henkilön tehtävänkuvaan ja se huomioidaan osana sijaisen normaalia tehtävän vaativuutta sekä tehtäväkohtaista palkkaa. Sijaisella voi olla myös esihenkilön delegoimia pysyviä tehtäviä.

   Vaikka esihenkilön sijaisuustehtävä on kirjattu tehtävänkuvaan, voidaan esihenkilön ja henkilöstöjohtajan harkinnan mukaan maksaa oto-korvausta vähintään kahden viikon esihenkilön sijaisuudesta. Tällöin sijaisuuden tulee näkyä konkreettisina toimina; esim. sijaistettavan vastuulla olevien linjauksien ja viranhaltijapäätösten tekemisenä.

Soveltamisohje:
Tarkennus ei tarkoita OTO-korvauksen soveltamisen laajennusta yleisesti, normaalitilanteessa. Tarkennuksen käytäntöön soveltaminen vaatii poikkeusolosuhdetta. Tarkennusta sovelletaan, jos sijainen joutuu sijaisuuden aikana tekemään laajoja yksikön ja/tai vastuualueen toimintaa koskevia normaalioloista poikkeavia linjauksia ja viranhaltijapäätöksiä jne.

6. Jos esihenkilölle ei ole nimetty pysyvää sijaista tai tämä on estynyt sijaisuutta hoitamasta, esihenkilön sijaisena alle yhden (1) kuukauden sijaisuuksissa toimii ensisijaisesti ylempi esihenkilö eli sijaistettavan oma esihenkilö. Sijaisena toimivan ylemmän esihenkilön tehtäväkohtaista palkkaa ei pääsääntöisesti tarkisteta, koska oletuksena on, että ylemmän esihenkilön tehtävän vaativuus ja siten myös palkka on aina alaista korkeammalla tasolla.

7. Kun kyseessä on yli yhden (1) kuukauden sijaisuus tai ylempi esihenkilö ei voi toimia sijaisena, työyksikölle nimetään muu väliaikainen esihenkilönä toimiva sijainen. Jos tämän sijaisen tehtävät muuttuvat sijaistamisen vuoksi vähintään kahden viikon ajaksi olennaisesti vaativammiksi, menetellään tämän ohjeen mukaisesti. Esihenkilötehtävien tulee näkyä sijaisen todellisena tehtävän vaativuuden muutoksena käytännössä.

8. Sijaisuuden ajalta maksettava euromääräinen korvaus määräytyy pääsääntöisesti seuraavasti:
    - selvästi vaativampien tehtävien tai esihenkilön sijaistamisesta maksetaan 6 - 8 % poikkeustapauksissa erittäin vaativien tehtävien sijaisuudesta maksetaan 10 %
    - korotus lasketaan sijaisena toimivan omasta tehtäväkohtaisesta palkasta.

9. Samasta sijaisuudesta maksetaan korvausta vain yhdelle sijaiselle kerrallaan.

10. Jos sijaisuutta tekevä kokonaan vapautetaan omista tehtävistään, sovelletaan sijaistehtävän tva-tason mukaista palkkausta.

11. Palkan tarkistamisen ajankohta on sijaisuuden aloittamisen ajankohta, joka voi olla varsinaisen viranhaltijan/työntekijän poissaolon alkaminen tai myöhäisempi ajankohta. Sijaisena toimivan korvaus lakkaa aina viimeistään, kun sijaistettava palaa työhönsä, mutta voi päättyä jo aiemminkin.

OTO-KORVAUS LISÄTEHTÄVIEN OSALTA:

12. Jos työntekijälle annetaan omien työtehtävien rinnalle määräaikaisesti merkittävästi vaativimpia lisätehtäviä vähintään kahden viikon ajaksi, voidaan lisätehtävistä maksaa oto-korvausta 4 % - 6 % tehtäväkohtaisesta palkasta.
    - Arvioinnin tekee esihenkilö yhteistyössä henkilöstöjohtajan/palkka-asiamiehen kanssa

13. Lisätehtäviä annettaessa esihenkilön kanssa keskustellaan tehtävien järjestämisestä siten, että työaika riittää myös lisätehtävien tekemiseen ilman ylityöpainetta.

Palkkausmuutokset tehdään Helmerin Palkkausmuutokset -lomakkeella, määräaikaisella (MA) tapahtumatyypillä:

- Palkkausmuutokset KVTES / Tapahtumatyyppi MA (21500)
- Palkkausmuutokset PPH / Tapahtumatyyppi MA (22200)
- Palkkausmuutokset TS / Tapahtumatyyppi MA (21572)
- Palkkausmuutokset OVTES / Tapahtumatyyppi MA (E1500)

Palkka-asiamies antaa muutoksista lausunnon ennen päätöksen tekemistä

Ohje astuu voimaan 1.5.2024.

Minna Uusitalo
Henkilöstöjohtaja

Ytnk 25.3.2024 § xxx
Kh 15.4.2024 § xxx

D/4873/01.01.01.01/2023

134 § Opetustoimenjohtajan hakuprosessin eteneminen

Kh 15.4.2024 § 134

Valmistelijat: Henkilöstöjohtaja Minna Uusitalo, puh. 040 159 0899 ja
Kansliapäällikkö Kristina Lönnfors, puh. 044 702 4222

Esittelyteksti: Kaupunginhallitus päätti 4.3.2024 § 78 julistaa haettavaksi opetustoimenjohtajan viran. Samassa yhteydessä kaupunginhallitus totesi viran kelpoisuusvaatimukset. Opetustoimenjohtajan viran kelpoisuusvaatimus on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja perusopetuksen tai lukion opettajan kelpoisuus. Vaatimuksena on myös käytännön kokemus opetustyöstä sekä johtamiskokemus perusopetuksen tai lukion rehtorina tai koulunjohtajana toimimisesta. Eduksi luetaan kokemus kunnallishallinnosta ja opetustoimen johtamistehtävistä sekä vahva talousosaaminen. Lisäksi eduksi luetaan perehtyneisyys sekä perusopetukseen että lukiokoulutukseen ja vapaan sivistystyön tuntemus. Tehtävän hoitaminen edellyttää hyviä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja.

Opetustoimenjohtajan virka on ollut haettavana 5.3. - 27.3.2024 välisen ajan. Ilmoitus on ollut näkyvillä Kotkan avoimet työpaikat -sivustossa, TE-palveluiden sivuilla, Kuntarekry.fi -sivuilla ja LinkedInissä.

Virkaan tuli 17 hakemusta. Hakemusasiakirjoista ilmenevän perusteella kelpoisuusvaatimukset täytti 12 hakijaa. Viiden hakijan kohdalla viran kelpoisuusvaatimus johtamiskokemuksesta perusopetuksen tai lukion rehtorina tai koulunjohtajana toimimisesta ei täyttynyt. Hakijat ja heidän hakuasiakirjoista ilmenevä korkein tutkintonsa on lueteltu liitteestä.

Hakuilmoituksen mukaan opetustoimenjohtajaksi haettiin vahvaa osaajaa, joka pystyy tehtävässään alansa asiantuntemuksella johtamaan ja tukemaan opetustoimea kehittämisen haasteissa. Kotkan opetustoimen vastuualueeseen kuuluu 16 peruskoulua, joissa on 4 300 oppilasta, kaksi lukiota, joissa 860 opiskelijaa, aikuislukio, Kotkan opisto, Luontokoulu Haili sekä Etelä-Kymenlaakson urheiluakatemia EKA. Opetustoimenjohtaja toimii opetustoimen vastuualueen johtajana, joka kuuluu kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnan alaisuuteen. Opetustoimi koordinoi perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämistä ja kehittämistä. Opetustoimen alaisuuteen kuuluu myös Kotkan opiston toiminta. Opetustoimenjohtaja on kaupunginjohtajan johtoryhmän jäsen.

Haastateltavia valitessa eduksi on katsottu vastuualueeseen kuuluvan tehtäväkokonaisuuden hallinta, osaaminen ja alan kokemus. Erityisesti perusopetuksen ja lukio-opetuksen tuntemus olivat keskeisiä tekijöitä. Arvioinnissa huomioitiin kokemus kunnallishallinnosta ja opetustoimen johtamistehtävistä, kokemus vaativista esihenkilötehtävistä sekä vahva talousosaaminen. Myös vapaan sivistystyön tuntemus nähtiin eduksi.

Kunnallista virantäyttöä sitoo perustuslain 125.2 §:n mukaiset yleiset nimitysperusteet; taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Henkilökohtaiselle kyvykkyydelle on viime aikoina asetettu entistä painavampi arvo virkavalinnoissa. Ne eivät kuitenkaan voi ohittaa viran kelpoisuusvaatimuksia.

Hakemusasiakirjojen perusteella ehdotetaan, että haastatteluun kutsutaan seuraavat kuusi hakijaa, heillä on vahvaa perehtyneisyyttä opetustoimenjohtajan tehtäväkokonaisuudesta ja vaadittava johtamiskokemus kuntaalalla:

- Grönholm Thomas, pedagogie magister
- Oksala Reijo, kasvatustieteiden maisteri
- Ripatti Helena, kasvatustieteiden maisteri
- Summanen Anna-Mari, kasvatustieteen maisteri ja terveystieteiden maisteri
- Tenhunen Timo, kasvatustieteen kandidaatti
- Toikka Vesa, kasvatustieteiden maisteri

Haastatteluryhmäksi ehdotetaan seuraavaa kokoonpanoa:

- kaupunginhallituksen puheenjohtajisto (1 – 3 edustajaa),
- kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnan puheenjohtaja,
- kaupunginjohtaja,
- kansliapäällikkö ja
- henkilöstöjohtaja.

Alustavasti haastatteluajaksi on varattu

- keskiviikko 24.4.2024 kello 14.30 – 17.00 ja
- perjantai 26.4.2024 kello 9.30 – 16.00.

Haastattelut toteutetaan, vaikka yksittäiset haastatteluryhmän jäsenet eivät pääsisi paikalle.

Kokoukseen osallistujille jaetaan yhteenveto hakijoiden hakemuksista ja se on nähtävillä kokouksessa. Virkaa hakeneiden hakemukset ovat kaupunginhallituksen käytettävissä kaupunginhallituksen kokouksessa. Hakemusasiakirjat ja yhteenvetoa sisältävät osin julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 32
kohdan tarkoittamia salassa pidettäviä tietoja.

Liite: Luettelo virkaa hakeneista

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää

- kutsua haastatteluun seuraavat henkilöt:
  Grönholm Thomas, pedagogie magister
  Oksala Reijo, kasvatustieteiden maisteri
  Ripatti Helena, kasvatustieteiden maisteri

Summanen Anna-Mari, kasvatustieteen maisteri ja terveystieteiden maisteri
Tenhunen Timo, kasvatustieteen kandidaatti
Toikka Vesa, kasvatustieteiden maisteri

- nimetä edellä esitetyn kokoonpanon mukaisen haastatteluryhmän sekä nimetä kaupunginhallituksen edustajat haastattelijaryhmään.

Kaupunginhallitus toteaa, että haastatteluryhmällä on tarvittaessa mahdollisuus valita hakijoista lisää haastateltavia.

Asian käsittely: Henkilöstöjohtaja Minna Uusitalo esitteli kutsuttuna asiaa.

Puheenjohtajan avattua keskustelun asiassa puheenvuoroja käyttivät ja kysymyksiä esittivät jäsenet Antti Hyyryläinen ja Kari Niininen, valtuuston 3. varapuheenjohtaja Eeva-Liisa Frilander-Paavilainen sekä jäsenet Carina Jäntti ja Sanna Saikkonen.

Kysymyksiin vastasi henkilöstöjohtaja Minna Uusitalo ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sami Virtanen.

Todettiin, että hakija Timo Tenhusen kasvatustieteen kandidaatin tutkinto vastaa kasvatustieteiden maisterin tutkintoa.

Hallituksen 1. varapuheenjohtaja Jouko Rauhala ehdotti haastatteluaikatauluksi:
- tiistai 23.4. kello 14.30 – 18.00 ja
- ke 24.4. kello 14.30 – 18.00

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Hallituksen 1. varapuheenjohtaja Jouko Rauhala ehdotti, että kaupunginhallituksen edustajiksi haastattelijaryhmään nimetään kaupunginhallituksen puheenjohtajisto.

Päätös: Kaupunginhallitus päätti

- kutsua haastatteluun seuraavat henkilöt:
  Grönholm Thomas, pedagogie magister
  Oksala Reijo, kasvatustieteiden maisteri
  Ripatti Helena, kasvatustieteiden maisteri
  Summanen Anna-Mari, kasvatustieteen maisteri ja terveystieteiden maisteri
  Tenhunen Timo, kasvatustieteen kandidaatti (vastaa maisterin tutkintoa)
  Toikka Vesa, kasvatustieteiden maisteri

- nimetä edellä valmistelussa esitetyn kokoonpanon mukaisen haastatteluryhmän sekä nimesi kaupunginhallituksen edustajina haastattelijaryhmään kaupunginhallituksen puheenjohtajiston.

Haastattelut suoritetaan alustavasti tiistaina 23.4. kello 14.30 – 18.00 ja ke 24.4. kello 14.30 – 18.00.

Lisäksi kaupunginhallitus totesi, että haastatteluryhmällä on tarvittaessa mahdollisuus valita hakijoista lisää haastateltavia.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Toimenpano Ote: Minna Uusitalo, henkilöstöjohtaja
Kristina Lönnfors, kansliapäällikkö

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

OPETUSTOIMENJOHTAJAN VIRKAA HAKENEET

Alla olevassa luettelossa on mainittu kelpoisuusehdot täyttävät hakijat sekä hakijoiden hakuasiakirjoista ilmenevät ylemmät korkeakoulututkinnot. Useilla hakijoilla on myös muita alempia tutkintoja, joita ei tässä ei erikseen mainita.

1. Grönholm Thomas, pedagogie magister
2. Karttunen Janne, yhteiskuntatieteiden maisteri
3. Kauppila Matti, filosofian maisteri
4. Koivukangas Mari, kasvatustieteen maisteri
5. Oksala Reijo, kasvatustieteiden maisteri
6. Pesonen Tuomo, filosofian maisteri
7. Pöyhönen Nina, kasvatustieteen maisteri
8. Ripatti Helena, kasvatustieteiden maisteri
9. Summanen Anna-Mari, kasvatustieteen maisteri ja terveystieteiden maisteri
10. Tenhunen Timo, kasvatustieteen kandinaatti
11. Tenhunen Tuomo, filosofian maisteri/kauppatieteiden maisteri
12. Toikka Vesa, kasvatustieteiden maisteri

Viiden hakijan kohdalla viran kelpoisuusvaatimus johtamiskokemuksesta perusopetuksen tai lukion rehtorina tai koulunjohtajana toimimisesta ei täyttynyt:

13. Haapaniemi Heini, filosofian maisteri
14. Mäkelä Katariina, filosofian maisteri
15. Torstensson Henri, kasvatustieteen maisteri
16. Tulkki Heikki, kasvatustieteen maisteri
17. Tuononen Tero, filosofian maisteri

D/38/01.01.01.00/2024

135 § Vakituiset tehtävän täyttöluvat 5439-5440

Kh 15.4.2024 § 135

Valmistelija: Henkilöstöjohtaja Minna Uusitalo, puh. 040 159 0899

Liitteet: Selvitys täyttölupahakemuksista nrot 5439-5440

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää hyväksyä täyttölupahakemukset nrot 5439-5440 esityksen mukaisesti.

Päätös: Esityksen mukainen.

Henkilöstöjohtaja Minna Uusitalo poistui kokouksesta.

Toimeenpano: Ote: Markku Hannonen
Anu Neuvonen
Reijo Oksala
Jani Piirainen

Ei oikaisuvaatimusosoitusta (KuntaL 136 §)

TÄYTTÖLUVAT 5439-5440
Kaupunginhallitus 15.4.2024

Nro	Yksikkö	Nimike ja vakanssi	Täyttämisen ajankohta (vakanssi on vapautunut ennen kyseistä päivää)	Perustelut tehtävän täyttämiselle	Mitä seuraa, jos täyttölupaa ei myönnetä	Taloudellinen vaikutus	Päätösesitys
5439	Kaupunkisuunnittelu Mittaus- ja kiinteistötoimi	Paikkatietoasiantuntija	1.6.2024 toistaiseksi	Tehtävä on ollut vakituisesti täyttämättä 31.5.2021 alkaen. Tehtävä on ollut aikaisemmin haussa, mutta rekrytointi on keskeytetty pätevien hakijoiden puuttuessa. Paikkatietoasioiden hoitamisen työkuorma yksikössä on kasvanut kohtuuttomaksi. Tehtävään soveltuva ja nykyisin tehtävän kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö on ollut useamman kuukauden palkattuna tehtävään määräaikaisesti. Paikkatietoasiantuntija vastaa paikkatietoaineistojen suunnittelusta ja analysoinnista. Paikkatietoasiantuntija osallistuu kunnan eri paikkatietoaineistojen laadunparannukseen ja täydentämiseen sekä on yhdyshenkilönä eri viranomaisten suuntaan aineistojen hankinnassa. Paikkatietoasiantuntija toimii vastuuhenkilönä useisiin ulkopuolisiin palveluihin sekä toimii useiden ohjelmistojen pääkäyttäjätehtävissä. Paikkatietoasiantuntijalla on suuri rooli paikkatietojärjestelmien kehittämisessä, käyttöönotoissa ja -tuessa koko kaupunkiorganisaatiossa.	Mikä täyttölupaa ei myönnetä, jäävät paikkatietoasiantuntijan tehtävät ja kunnalla olevat ja tulevat lakisääteiset paikkatietoihin liittyvät velvoitteet hoitamatta. Paikkatietopohjainen ja nykyaikainen aineistojen ja järjestelmien hyödyntäminen jää kehittymättä, eikä voida vastata kasvavaan tarpeeseen. Työkuormaa ei voida nykyisellä henkilöstömäärällä hoitaa.	Vakanssi on täytettynä henkilöstösuunnitelmassa ja palkkakustannuksen talousarviossa.	Hyväksytään
5440	Opetustoimi Perusopetus	Koulunkäynnin ohjaaja (neljä kpl) 74546 20018,	5.8.2024 lukien toistaiseksi	Täytettäväksi esitettävä koulunkäynnin ohjaajan neljä toimea on hyväksytyn henkilöstösuunnitelman mukainen. Lakisääteisen kolmiportaisen tuen toteuttaminen edellyttää riittäviä koulunkäynnin ohjaajapalveluja. Oppilailla on perusopetuslain mukaan oikeus tarvitsemaansa tukeen koulunkäynnissä ja opiskelussa. Koulunkäynnin ohjaajat mahdollistavat osaltaan oppilaiden osallistumisen ja mahdollisimman hyvän oppimisen.	Ilman koulunkäynnin ohjaajia oppilaiden oikeus saada ohjaajapalveluita ja erityistä tukea koulunkäyntiinsä ei toteudu. Opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen	Ei vaikutusta palkkakustannuksiin, palkat on varattu opetustoimen budjettiin.	Hyväksytään

		74546 20063, 74546 20077 ja 74546 20080			sekä pakollisten opintojen suorittaminen vaarantuvat. Oppilaiden opetusta ja iltapäivätoimintaa ei pystytä järjestämään lain edellyttämällä tavalla ja myös koulupäivän aikainen oppilaiden fyysinen turvallisuus vaarantuu.		

D/820/05.03/2024

136 § Osallisuustyön raportointi 2023 ja painopisteet vuodelle 2024

Hyla 12.3.2024 § 32

Valmistelijat: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen, puh. 040 352 8947
Vs. osallisuuskoordinaattori Hanna Pikka, puh. 040 185 3285

Tiivistelmä: Kotkan kaupungin yhtenä strategisena tavoitteena on, että kotkalainen voi elää ja voida hyvin. Osallisuuden kokemus on vahvasti kytköksissä ihmisen koettuun hyvinvointiin. Kaupunginvaltuuston 14.12.2020 hyväksymässä Osallisuusohjelmassa 2021–2025 on määritetty tarkemmin Kotkan osallisuustyön painotukset ja lista konkreettisia toimenpiteitä, joiden avulla kuntalaisten osallisuutta edistetään kaikilla hallinnonaloilla. Osallisuustyö koskettaa siis koko kaupunkiorganisaatiota.

Esittelyteksti:

Osallisuusohjelma

Kotkan kaupungin osallisuusohjelma on laadittu vuosille 2021–2025 ja se kytkeytyy kaupunkistrategiaan 2025. Osallisuusohjelman laadintaprosessissa on ollut vahvasti mukana kuntalaiset ja se perustuu vuonna 2019 toteutetun kuntalaiskyselyn tuloksiin sekä runsaaseen määrään vuorovaikutustilaisuuksia ohjelman laadinnan yhteydessä.

Osallisuusohjelma määrittää Kotkan kaupungin osallisuustyön periaatteet, osallisuuden muodot sekä ja luettelee konkreettisia toimia osallisuustyön toteuttamiseen. Osallisuustyötä tehdään kaikilla toimialoilla. Osa määritetyistä osallisuustoimista on ollut entuudestaan toimialojen perustyötä, mutta osallisuusohjelmaan on nostettu myös uusia osallisuuden toteuttamisen tapoja, kuten Kylässä Kotkassa -toimintamalli, osallistuva budjetointi ja Kumppanuuspöytä-toimintamalli.

Osallisuusohjelman ja osallisuustyön etenemistä seuraa Avoin hallinto ja osallisuus -työryhmä, jonka puheenjohtajana toimii hallinto- ja kehittämispäällikkö ja sihteerinä osallisuuskoordinaattori. Jäsenet ovat kaupungin eri vastuualueilta ja vastaavat omalta osaltaan osallisuustoimien seurannasta ja raportoinnista. Osallisuusohjelmasta raportoidaan vuosittain hyvinvointilautakunnalle ja sitä kautta valtuustoon.

Osallisuustoimenpiteiden raportointi vuonna 2023

Pykälän liitteenä olevaan osallisuustoimenpiteiden raporttiin on koottu läpileikkaus koko kaupunkiorganisaatiossa toteutetuista osallisuustoimenpiteistä. Ohessa tarkempaa kuvausta osallisuusohjelmassa mainittujen toimenpiteiden sisällöistä ja toteutuksesta osallisuuskoordinaattorin työssä.

Vuoropuhelu virkamiesten ja päättäjien kanssa: Kylissä käytiin Tavastilassa ja Hurukselan kyläturvallisuusillassa sekä Suuret Niityt -keskustelutilaisuudessa Mussalossa. Kaupunginhallituksen ja kuntalaisten yhteistapaa-

minen toteutettiin keväällä siivoustalkoiden merkeissä Mansikkalahdessa. Hyväntuulen messuilla järjestettiin hyvänmielen päättäjäpaneeli sekä sen jälkeen kuntalaisten ja päättäjien tapaaminen. Lisäksi päättäjiä oli keskustelemassa Kotiseutupäivillä osallisuuspaneelissa sekä International Human Rights -tasa-arvopaneelissa.

Vapaaehtoistoiminta: Vapaaehtoistoiminnan kehittämisryhmä Valikko edisti vapaaehtoistoiminnan ja vapaehtoistyo.fi-verkkopalvelun näkyvyyttä jalkautumalla Pasaatiin Rakkausviikolla ja 4.5.2023 kauppatorilla järjestettyjen Yhdistystreffien merkeissä. Vapaaehtoisille järjestettiin verkoston kanssa piknik elokuussa. Piknikille osallistui 70 vapaaehtoistyötä tekevää kuntalaista. Kaupungin oma vapaaehtoistoimintakysely toteutettiin keväällä eri hallinnonaloilla, jossa selvitettiin mm. vapaaehtoistoimintamalleja ja mahdollisia tuen tarpeita.

Digitukea kehitettiin edelleen verkostomaisesti järjestämällä neljä avointa digikoulutusta Viikarilla viestinnän teemalla. Lisäksi toteutettiin viiden kokoontumiskerran vapaaehtoisten digitukijoiden koulutus verkoston kanssa yhteistyössä. Koulutuksista valmistui yhteensä 21 uutta digitukijaa. Vapaaehtoisten digitukijoiden koordinaatiosta vastaa Kotkan pääkirjasto.

Myö ikääntyneet -työryhmä aloitti keväällä 2023 **kumppanuuspöytä-**toimintamallin. Kumppanuuspöytä tarkoittaa monitoimijaisen, verkostomaisen toiminnan kohdentamista suunnitellusti yhteisen päämäärän eteen niin, että jokainen on aktiivinen toimija. Tavoitteiksi toiminnalle määritettiin mm. tiedonkulun parantaminen, päällekkäisen toiminnan vähentäminen ja resurssien jakaminen. Työryhmästä muodostettiin kaksi alaryhmää: ikäihmisten vapaaehtoistoiminnan työryhmä ja vanhustenviikon suunnitteluryhmä, jotka kokoontuivat oman teemansa ympärillä. Kokoontumisia oli vuoden aikana alaryhmineen kaksitoista.

Järjestöyhteistyötä kehitettiin yhdessä kulttuuritoimen kanssa mm. järjestötapaamisilla neljä kertaa syksyn 2023 aikana. Tavoitteena on kylä- ja kulttuuritoimijoiden aktiivisuuden tukeminen, kulttuurijärjestöverkoston kehittäminen edelleen ja kulttuurihyvinvointitoiminnan edistäminen kaupungissa. Lisäksi kaupungin edustaja on Kymenlaakson järjestöverkoston ja Kumppanuustalo Viikarin hallituksen jäsen sekä useissa alueella toimivissa kolmannen sektorin hankkeissa ohjausryhmän jäsenenä.

Tasa-arvo – ja yhdenvertaisuussuunnitelman laadinta on aloitettu loppuvuodesta 2023 kaupungin eri hallinnonaloille toteutetulla kyselyllä, liittyen palveluiden ja toimintojen yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon suhteessa kuntalaisiin. Kyselyn tulosten myötä laaditaan vuoden 2024 aikana toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma tavoitteineen ja toimenpiteineen.

Osallistuvan budjetoinnin 2022 voittaneiden ehdotusten toteutus aloitettiin vuoden 2023 aikana. Tuurilla Lehmään; maksuttomat yhteysvenevuorot sekä maksuton Käärijän Meripäiväkonsertti nuorille olivat hyvin näkyviä Osbu-ideoita. Osallisuutta on edistänyt se, kun lapset ja nuoret pääsivät mukaan suunnittelemaan Eskarilaisten luontopolkua ja Käärijän Meripäivä-

konserttia. Vuoden 2023 aikana Osbu on saanut paljon positiivista julkisuutta, ja tietoisuus osallistuvasta budjetoinnista on lisääntynyt merkittävästi.

Vuoden 2023 Osbun ideahaun teemana oli Yhteistä Hyvää. Sähköinen osallisuusalusta otettiin käyttöön kesällä 2023. Sähköisen osallisuusalustan ominaisuudet mahdollistivat mm. sen, että jätetyt ideat saatiin julkaistua lähes reaaliajassa sekä ideoita ja myöhemmin äänestykseen meneviä ehdotuksia pääsi kommentoimaan prosessin aikana. Osbun ideointiprosessi, ideoiden käsittely ja äänestys toteutettiin sähköisellä alustalla. Osbun idean sai jättää ja ehdotuksia äänestää myös paperilomakkeilla. Ideoiden jatkotyöstöön tarkoitetut kuntalaistyöpajat toteutettiin jokaisessa kaupunginosan jalkautumalla paikan päälle.

Osbun prosessi on toteutettu samaan tapaan kolme kertaa. Jätettyjen ideoiden ja prosessissa äänestäneiden määrät kääntyivät vuoden 2023 aikana laskuun. Yleisesti palautteen mukaan Osbu koetaan kuitenkin tärkeäksi keinoksi osallistua ja vaikuttaa. Vuoden 2024 alussa muodostetaan Osbulle ohjausryhmä, joka vastaa prosessin kehittämisestä ja päättää mahdollisista muutoksista. Myös osallisuusalustan mahdollisuuksia ja prosessin vuorovaikutteisuutta pyritään kehittämään edelleen ja mm. jonkin verran kritiikkiä saanutta osallisuusalustan äänestysprosessia tarkastellaan 2024.

Osallisuuden teemat ja painopisteet 2024

Avoin hallinto ja osallisuus -työryhmässä käydään vuosittain läpi osallisuuteen liittyvät suuremmat kehittämiskokonaisuudet.
Osallisuuskoordinaattorin työhön liittyvinä merkittävin kokonaisuuksina tulee vuoden 2024 aikana olemaan sekä Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatiminen sekä osallisuuskysely ja Osallisuusohjelman päivitykseen tarvittavan taustamateriaalin kokoaminen.
Pykälän liitteenä koonti vuoden 2024 osallisuuteen liittyvistä merkittävämmistä kehittämiskokonaisuuksista koko kaupunkiorganisaatiossa.

Liitteet: Osallisuustoimenpiteiden raportointi vuodelta 2023
Osallisuuden teemoja 2024

Esittelijä: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen

Ehdotus: Hyvinvointilautakunta merkitsee osallisuustyön raportoinnin 2023 ja painopisteet vuodelle 2024 tiedoksi ja päättää lähettää raportin ja vuoden 2024 teemat tiedoksi myös kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Päätös: Hyvinvointilautakunta merkitsi osallisuustyön raportoinnin 2023 ja painopisteet vuodelle 2024 tiedoksi ja päätti lähettää raportin ja vuoden 2024 teemat tiedoksi myös kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Kh 15.4.2024 § 136

Liitteet: Osallisuustoimenpiteiden raportointi vuodelta 2023
Osallisuuden teemoja 2024

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi osallisuustoimenpiteiden raportoinnin vuodelta 2023 ja osallisuuden teemat vuodelle 2024 sekä lähettää asian tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

KV: Ei valitusosoitusta

Osallisuustoimenpiteiden raportointi vuodelta 2023

	TIETO-OSALLISUUS 2023	**SUUNNITTELUOSALLISUUS**	**PÄÄTÖKSENTEKO-OSALLISUUS**	**TOIMINTAOSALLISUUS**
Maahanmuuttajapalvelut	Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelu Moona toimii Karhulassa.	Etelä-Kymenlaakson seudullinen kotouttamisohjelma 2022-2026 valmistui	Etelä-Kymenlaakson seudullinen kotouttamisohjelma 2022-2026 hyväksyttiin Pyhtään, Kotkan, Haminan, Virolahden ja Miehikkälän päätöksenteossa	Maahanmuuttajapalvelut ovat järjestäneet yhteistyössä seurakunnan vapaaehtoisten ja järjestöjen "Rasismin vastaisen viikon" ja "Maailma Kymissä" tapahtumat.
	Kotkan kaupungin fb ryhmä "Kotkan maahanmuuttajapalvelut ukrainalaisille".	Maahanmuuttajapalvelut ja XAMK suunnittelevat kv. opiskelijoille asettautumispalveluita ja tukevat kotoutumista ja osallisuutta.	ELY-keskus järjesti Kotkassa kaupungin päättäjille ja ylemmille viranhaltijoille työpajan liittyen viime syksynä toteutettuun tiedonkeruuseen Hyvistä väestösuhteista 16.5.2023	Osallistuminen tapahtumiin Alvar Aalto -viikko ja sen sisältämät tapahtumat (esim. seminaari, opaskierrokset, keskustelutilaisuus/muistelut) elo-syyskuu 2023
	Moonan fb ryhmän säännöllinen ja aktiivinen tiedotus eri kielillä maahan muuttaneille.	Kotoutumiseen ja maahan muuttaneiden palveluihin liittyvät lainsäädännön muutokset ja niihin valmistautuminen ja suunnittelu osallisuuden näkökulmasta.		Kotoutumisen avustuksilla on tuettu oman äidinkielen kerhoja: dari, arabian ja tigrinian, lingalan/ranskan ja kinyaruandan kielissä. Kielikahvilat etä- ja lähitapaamiset.
	Kotkan kaupunki järjesti ukrainalaisille ja muille vieraskielisille uusille kotkalaisille tiedotustilaisuuden 11.5.2023			Maahanmuuttajapalveluissa seurakunnan koordinoima vapaaehtoistyö maahanmuuttajien tueksi. Uusia vapaaehtoisia ilmottautui 120.
Kaupunkisuunnittelu	Valmistelussa olevat kaava-aineistot sekä muut sisällöt nähtävillä kaupungin	Vaikuttaminen ja mahdollisuus palautteen	Elokuussa toteutettiin kuntalaisille ja huoltajille kysely perusopetuksen ja	

	Tieto-osallisuus	suunnitteluosallisuus	päätöksenteko-osallisuus	toimintaosallisuus
	nettisivuilla, osallistumis- ja arviointisuunnitema laaditaan jokaisesta kaavasta.	antoon kaavaprosessin eri vaiheissa. Kantasatama III kaavan suunnittelutyöpaja asukkaille 16.2.2023	varhaiskasvatuksen palveluverkosta. Lisäksi vammaisneuvostolta pyydetty keväällä lausunto palveluverkkoselvityksestä.	
	Kaavoitukseen liittyvät yleisötilaisuudet. Keltakallio II -asemakaavan asukastilaisuus 19.10.2023 sekä Kotkankatu 10 -asemakaavan asukastilaisuus 16.11.2023			
	Oppilaitosyhteistyö ja opinnäytetöiden ohjaus. Kotkan keskeisten alueiden kehittäminen ja tunnettuuden lisääminen: Kyminlinna, Sunila, Katariina ja Hovinsaari			
	Ympäristölukiolaisten opintovierailu kaavoituksessa ja kaupunkisuunnitteluun liittyvän opintokokonaisuuden ohjaus elo-syyskuussa 2023			
Tekniset palvelut		Lankilan asuinalueen vesihuollon ja katujen saneerauksen suunnittelun asukastilaisuudet.		Puistokummitoiminta
		Keltakallion suunnittelun asukastilaisuudet.		
Henkilöstöasioiden yksikkö			Vuoden 2023 aikana useita kartoituksia kaupungin henkilöstölle: Henkilöstöliikunnan kysely koko	Kaupungin henkilöstön yhteinen tyhy-toiminta, mm. satoja työntekijöitä yhteen keränneitä toimintoja esim.

	Tieto-osallisuus	suunnitteluosallisuus	päätöksenteko-osallisuus	toimintaosallisuus
			henkilöstölle ja tulosten hyödyntäminen vuoden 2024 työhyvinvointisuunnitelmassa. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskartoitus henkilöstölle, tulosten hyödyntäminen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa ja -keskustelutilaisuuksissa. Lisäksi kysely kaupungin esihenkilöiden työhyvinvoinnista ja tulosten hyödyntäminen vastuualueilla.	HeiaHeia -liikuntakampanja sekä henkilöstön yhteinen tyhy-iltapäivä.
Kulttuurin vastuualue	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut järjesti kokoontumiset Kotkan kyläyhdistyksille sekä kulttuurihyvinvointitoimijoille yhteistyömahdollisuuksien kartoittamiseksi.	Kotkan luovien ja hyvinvointialojen keskus-suunnittelu etenee sen tulevia mahdollisia toimijoita osallistaen.	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut teki kuntalaiskyselyn, jolla pyydettiin ehdotuksia kesän 2023 konserttien tapahtumapaikoiksi eri puolilla Kotkaa.	Miltä Kymenlaaksolaisuus ja metsäteollisuus näyttävät vuonna 2030? Keskustelutilaisuudet Merikeskus Vellamossa 10.5. ja 24.5.
		Kulttuurin kumppaniavustukset otettiin käyttöön: avattiin säännölliset tapaamiset kumppaniyhdistysten kanssa.		Kotka Human Rights Film Festival toteutettiin kaupungin ja muiden toimijoiden yhteistyöllä (Emissa ry, seurakunta, Kotka Pride, Mylly.)
		Tytärsaari-seuran vierailu, jossa kerroimme, miten museo tallentaa Tytärsaaren historiaa ja muistelukulttuuria. Heiltä kysyimme näkemyksiä pohjustaaksemme yhteistyötä.		Miltä teollisuus tuntuu keskustelutilaisuudet 8.9. ja 25.10. Merikeskus Vellamossa

	Tieto-osallisuus	suunnitteluosallisuus	päätöksenteko-osallisuus	toimintaosallisuus
	Kerro meille! -kysely on vuosittain netissä toteutettava tarinoidenkeruu eri teemoista. Vuonna 2023 teemana oli raja.	Kokoelmayhteistyö Huruksela-seuran ja Valkealaseuran kanssa ja Tehtaanmäenkoulun nykydokumentointi (maakunnallinen ALVA-museotyö).		Teollisuusperintöseminaarin osanottajien osallistaminen Mentimeterin avulla 15.11.
	Tietoherkkuluento Pähkinäsaaren rauha ja sen vaikutukset 4.10. järj. Vellamon ystävät	Kokoelmayhteistyö Huruksela-seuran ja Valkealaseuran kanssa ja Tehtaanmäenkoulun nykydokumentointi (maakunnallinen ALVA-museotyö).		Näyttelytilan Ruuman näyttelyt 2023: Miä ja meri -näyttelyssä on teoksia 25 taiteen tekijältä, jotka osallistuvat Autismisäätiön toimintaan Kotkan seudulla (28.3.-23.4.); Mielen maisema (26.9.-29.10.)
	Kirjasto näyttely- ja tapahtumafoorumina kaupungin, Cursorin sekä muiden yritysten ja yhteisöjen viestinnässä.	Systemaattinen ideoiden ja palautteen keruu kirjaston kehittämisen ja eritysesti Karhulan uuden kirjaston suunnittelun tukena.		Säännölliset digiopastukset ryhmille ja yksilöille digitaalisen kuilun kaventamiseksi
Hyvinvoinnin ja terveyden vastuualue / kulttuurin vastuualue				Kaikukortin käyttöä pilotoitiin, ja se vakinaistettiin 1.1.2024 alkaen. Kaikukortti laajenee urheilun puolelle. Kaikukortteja rekisteröitiin 01–12/2023 välisenä aikana 799 kpl.
Hyvinvoinnin ja terveyden vastuualue / hallintoyksikkö		Eduskuntavaalit 2023. Äänestyspaikkojen esteettömyyteen ja saavutettavuuteen liittyvät katselmukset ja korjaukset, palaute.		Vapaaehtoisten digitukijoiden koulutus verkostoyhteistyönä, 21 hlöä kävi läpi 5x4h koulutuksen.
Hyvinvoinnin ja terveyden vastuualue /		Kylässä Kotkassa Tavastilan kyläilta 24.5. Keskustelua		Miljoona roskapussia ja kevätsiivous -tempaus

	Tieto-osallisuus	suunnitteluosallisuus	päätöksenteko-osallisuus	toimintaosallisuus
Tekniset palvelut / kaupunkisuunnittelu		kylän kehittämisestä ja muista ajankohtaisista asioista.		yhteisten alueiden siivoukseen.
Hyvinvoinnin ja terveyden vastuualue		Myö ikääntyneet -yhteistyöryhmän perustaminen ja Kumppanuuspöytä-toimintamallin käyttöönotto.		Yhdistystreffit Kotkan kauppatorilla 4.5. yhteistyössä Valikko -vapaaehtoistoiminnan kehittämisryhmän kanssa. Paikalla 37 yhteisöä. Vapaaehtoisten piknik elokuussa, paikalla 70 vapaaehtoistyötä tekevää kuntalaista.
		Osbu	Osbu	Toiminnallinen tasa-arvo - ja yhdenvertaisyyssuunnitelman laadinta aloitettiin tiedonkeruulla.
				Hyte-liikunta Laaja yhteistyö eri vastuualueiden ja yhdistysten kanssa mm. liikuntatapahtumien järjestämisessä. Mm. Unelmien liikuntapäivä, Liikkeelle -tapahtuma, Helppo Liikkua -päivä, Lapsiperheiden liikuntatapahtuma Langinkoskella.
		Hyväntuulen Messujen suunnittelussa osallisuus toteutui laajamittaisesti ja sisältöön ottivat kantaa mm. vaikuttamistoimielimet, tietoa kerättiin		Hyväntuulen Messut olivat kaikille kuntalaisille avoin ja maksuton tapahtuma, joka keräsi 10 000 osallistujaa.

	Tieto-osallisuus	suunnitteluosallisuus	päätöksenteko-osallisuus	toimintaosallisuus
		ryhmähaastatteluin ja kuntalaiskyselyllä.		
	THL:n päihdetilannekysely toteutettiin ensi kertaa maakunnan kaikissa kunnissa ja hyvinvointialueella marraskuussa 2023. Kyselyn tavoitteena on tuottaa tietoa kunnan päihdetilanteesta ja antaa tietoa kunnille ja hyvinvointialueelle ehkäisevän päihdetyön ja päihdehaittojen ehkäisyn vaikuttavuudesta ja kerätä kuntalaisten vinkkejä tämän työn kehittämisestä Siihen vastasi yhteensä vajaa 500 eri-ikäistä kotkalaista.	Kotkan kaupunki on ilmoittautunut mukaan AVI:n ja THL:n anniskelulupien lupalausuntomallin kehittämisprosessiin. Kotkaan on muodostettu työryhmä, jossa ovat mukana EPT-koordinaattori, osallisuuskoordinaattori, ympäristöterveys ja turvallisuuspäällikkö. Jatkossa AVI:n anniskelulupiin liittyen saattaa Kotkaan tulla osallistavaa prosessia vaativa selvityspyyntö, jossa kaupungin on tarkoitus antaa lausunto yhdessä asukkaiden kanssa lupaprosessiin liittyen. Pilotoinnin on tarkoitus lähteä käyntiin vuoden 2024 aikana.	Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelman valmistelu Kotkan kaupunki on ollut vetovastuussa maakunnan ensimmäisen arjen turvallisuusohjelman valmisteluprosessista. Prosessi alkoi jo vuonna 2022 ja jatkui koko vuoden 2023. Sitä on olleet valmistelemassa Kymenlaakson kunnat, hyvinvointialue, sisäisen tuvallisuuden viranomaiset ja keskeiset järjestöt. Prosessin päätöksentekoon viemisessä on pyydetty lausunnot sekä alueen kunnilta, että alueellisilta vaikuttamistoimielimiltä.	Lukioiden tupakkatyöpajat Kotkan molemmissa lukioissa pidettiin kevään ja syksyn 2023 aikana ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille ”tupakkatyöpajat”, joissa käsiteltiin tulevia tupakkalain muutoksia. Työpajojen ryhmätöiden tuloksia hyödynnettiin Kotkan kaupungin lausunnossa. joka annettiin tupakkalain muuttamisesta marraskuussa 2023 STM:lle.
		Lakisääteisessä kaupungin ehkäisevän päihdetyön monialaisessa työryhmässä ovat olleet mukana Kotkan kaupungin vaikuttamistoimielinten nimeämät edustajat.		Elokuussa vietettävä Mielessä tuulee-viikko on mielen hyvinvoinnin tapahtumaviikko. Eri toimijat tuottavat teemaan liittyviä matalan kynnyksen tapahtumia ja tilaisuuksia ympäri kaupunkia viikon aikana.
		Kotkan kaupungissa valmistui ensimmäinen		Valtakunnallista asunnottomien yö-

	Tieto-osallisuus	suunnitteluosallisuus	päätöksenteko-osallisuus	toimintaosallisuus
		asunnottomuusohjelma vuoden 2023 aikana. Prosessin osallistui HVA:n, kunnan ja valtion viranomaisten edustajia, sekä järjestötoimijoita. Valmisteluprosessin aikana osallistettiin sekä Kotkan hyvinvointilautakuntaa, kaupunkirakennelautakuntaa että kaupunginvaltuustoa. Lisäksi ohjelmasta pyydettiin vaikuttamistoimielinten lausunnot.		tapahtumaa vietetään myös Kotkassa vuosittain 17.10 YK:n köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisena päivänä. Järjestöt, viranomaiset ja muut toimijat tuottavat tapahtuman. Kotkan kaupunki koordinoi ja hoitaa tapahtuman markkinoinnin.
Varhaiskasvatuksen vastuualue	Varhaiskasvatuksessa järjestettiin alueelliset vanhempainillat syyskuussa Katariinan ja Hovinpuiston päiväkodeissa. Mukana mm. Kymijoen Ravintopalvelut, liikuntakoordinaattori, puheterapeutti kertomassa alle 3-vuotiaan kielenkehityksestä ja Kymijoen Ravintopalvelujen edustaja maistattamassa kasvisruokaa.	Varhaiskasvatuksen asiakaskysely toteutettiin joulukuussa 2023		
Nuorisotyön yksikkö		Tammi-helmikuussa tehty koululaiskysely harrastustoiveista (Harrastamisen suomen malli). Talokokoukset (nuorisotilat). Mopopaja toiminta on tulos nuorten osallisuudesta. Liikkuva	Nuorisovaltuustolla kokoukset 1 krt/kk (kesätauko heinäkuu). Nuvan ja kh:n yhteinen tilaisuus 27.4. Nuorisovaltuuston vaalit pidettiin 2023.	Lasten vaikuttamispäivä 17.4. Teams toteutus suunnattu 1–6 lk., mukana 9 koulua ja yhteensä n. 90 oppilasta. Syksyllä ti 28.11. toteutettiin Lasten vaikuttamispäivä 6 lk. oppilaille Teamsissa mukana

	Tieto-osallisuus	suunnitteluosallisuus	päätöksenteko-osallisuus	toimintaosallisuus
		nuorisotyön toimintaa toteutetaan nuorten osallisuuden kautta.		kolme koulua ja n. 30 oppilasta.
			Lasten parlamentti Osana Unicefin Lapsiystävällinen kunta -prosessia tarkastellaan laajasti miten voidaan tarkoituksenmukaisesti mahdollistaa lasten ja nuorten osallisuutta.	
Kaupunkikehityksen ja viestinnän yksikkö	Kansainvälisiä investointeja tarjolla -keskustelutilaisuus 12.10. Pasaatissa. Kansainvälisiä investointeja tarjolla - mitä se merkitsee Kotkan-Haminan seudulla? 22.11. Satama Areenalla			Keskustelukammarit eri teemoilla Kotiseutupäivillä 8.–10.9.
	Uusien kuntalaisten tilaisuus 2.12. kaupungintalolla.			
Hyvinvoinnin ja terveyden vastuualue	Työllisyysfoorumit 2 krt alueen muille työllisyystoimijoille.	TE24 -uudistuksen myötä TE-toimiston henkilöstö ollut osallisena uudistuksen valmistelussa.		
		TE24 -uudistuksen yhteydessä asiakaskyselyt henkilö- ja yritysasiakkaille uudistuksen suunnitteluun liittyen.		
Liikuntapalvelut	Liikuntatoimen tiedottamisen kehittäminen kokonaisvaltainen. PTV:n päivittäminen, kaikki liikuntapaikat löytyvät nyt Suomi.fi-palvelusta.	Kotkan Kuntopolku -hankkeessa kehitetään toimintaa kuntalaispalautteiden perusteella.	Puistolan kentän ulkokuntosalilaitteet hankittiin kuntalaisilta saadun mittavan palautteen myötä. Sijoitteluun vaikutti myös Osbusta saatu palaute.	Kotkan Kuntopolku -hanke lisää matalan kynnyksen maksutonta liikuntaa kuntalaisille.

	Tieto-osallisuus	suunnitteluosallisuus	päätöksenteko-osallisuus	toimintaosallisuus
				Uimahalleilla Vesisankarit-tapahtuma (2.3.23). Tapahtuman tavoitteena on tuoda vesitaitojen, ja siihen liittyvän turvallisuuden, merkitys jokaisen Suomessa asuvan tietoisuuteen sekä tarjota mahdollisuus taitojen harjoittelemisen konkreettisesti Vesisankarit-tapahtumassa.

Osallisuuden teemoja 2024

TIETO-OSALLISUUS
SUUNNITTELUOSALLISUUS
PÄÄTÖKSENTEKO-OSALLISUUS
TOIMINTAOSALLISUUS

Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma tarkoittaa kaupungin palveluita kuntalaisten suuntaan. Suunnitelma valmistuu vuoden 2024 aikana. Nykytilanteen kartoitus aloitettiin kaupungin sisäisellä kyselyllä joulukuussa 2023 ja jatkuu tammikuun 2024 loppuun. Sisäisen kartoituksen jälkeen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kokemuksesta kysytään osallisuuskyselyssä, joka toteutetaan kuntalaisille keväällä 2024. Asiasta saavat antaa lausunnon myös viralliset vaikuttamistoimielimet. Tiedonkeruun jälkeen saaduista tuloksista muodostetaan kokonaiskuva ja tätä kautta nostetaan toiminnalliseen tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät tulevan kauden yleiset tavoitteet. Tavoitteiden alle valitaan toimenpiteet ja vastuutahot tulevaan suunnitelmaan eri toimialoille.

Osallisuuskysely, osallisuusohjelman päivitys 2025

Laaja kuntalaisille, yrityksille ja muille yhteisöille suunnattu osallisuuskysely toteutettiin vuonna 2019 nykyisen osallisuusohjelman pohjaksi. Osallisuusohjelmaa on nyt toteutettu kolmen vuoden ajan. Keväällä 2024 toteutetaan osallisuuskysely, jonka kautta pyritään saamaan tietoa kotkalaisten osallisuuden kokemuksesta suhteessa osallisuusohjelmassa määritettyihin osallisuuden muotoihin; tieto-osallisuus, suunnitteluosallisuus, päätöksenteko-osallisuus ja toimintaosallisuus. Tavoitteena osallisuustyössä on löytää sopivia keinoja kuntalaisten osallisuuden kokemuksen vahvistamiseksi niin omassa elämässään, lähiyhteisöissään kun yleisemmällä tasolla suhteessa kuntaan.

Lasten ja nuorten osallisuus, Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelma ja LAVA:us

Kotka on mukana Unicefin Lapsiystävällinen kunta -prosessissa KH:n päätöksellä 2021. Tavoittelemme Lapsiystävällinen kunta –sertifikaattia. Ensimmäisen vaiheen toimintasuunnitelmaa toteutetaan ja mm. mittaamista kehitetään parhaillaan. Seurantatapaaminen ollut marraskuussa 2023, saadun palautteen perusteella pyritään toimenpiteiden toteutusta tehostamaan ja uusi seurantatapaaminen 2024 lopulla. Silloin mahdollisuus saada sertifikaatti.

Hyvän keskustelukulttuurin edistäminen, Yle Hyvin sanottu

Olemme mukana Ylen Hyvin sanottu hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on edistää hyvää yhteiskunnallista keskustelukulttuuria erilaisten ihmisten kesken. Tavoitteena on mm. lisätä ihmisten keskinäistä ymmärrystä ja saada myös heikommassa asemassa olevien ääntä kuuluviin. Hankkeen kautta toteutamme mm. kaupungin henkilöstölle Etätauko -keskustelumenetelmän koulutusta. Tulemme tekemään yhteistyöstä YLE:n kanssa vuoden 2024 aikana niin, että järjestämme eri teemaisia yhteiskunnallisia keskusteluita heidän avullaan. Yksi keskusteluista järjestetään Hyväntuulen messuilla niin, että se striimataan YLE Areenaan ja on osa YLE:n syyskuussa järjestettäviä Hyvin sanottu -keskustelufestareita.

Osbu

Osbu on toteutettu samansisältöisenä nyt kolmen vuoden ajan. Tilastollisesti Osbun osallistujamäärät sekä ideointi-, että äänestysvaiheessa laskivat hieman vuoden 2023 prosessissa. Osbu nauttii kuntalaisten

suosiota ja on saanut merkittävää näkyvyyttä myös mediassa.
Osbun palautekyselyyn vastasi 67 kuntalaista:

- Vastanneista ainoastaan 4 koki, ettei Osbu lisännyt kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksia Vastanneista ainoastaan 1 oli sitä mieltä, ettei Osbua tulisi toteuttaa jatkossa.

Osbuun perustetaan vuoden 2024 aikana ohjausryhmä, joka jatkossa kehittää Osbua yhteistyössä osallisuuskoordinaattorin kanssa.

Esteettömyyskartoitus kaupungin kiinteistöissä

Kaupungin kiinteistöjen esteettömyyskartoitus aloitetaan keväällä 2024. Rakennussuunnittelusta ja kiinteistönhuollosta yksi työntekijä käy esteettömyyskartoittajan n. viikon mittaisen koulutuksen. Siitä edeten aloitetaan kaupungin kiinteistöjen esteettömyyskartoitus maaliskuun puolessa välissä ja toteutetaan 2024-2025 aikana. Tarkoituksena laatia esteettömyyskorjauksiin PTS -pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma ja mahdollisuuksien mukaan myös budjetoida näihin rahaa.

AVI:n alkoholilupalausuntomallin kehittäminen

Kotkassa otetaan vuoden 2024 aikana käyttöön osallistava AVI:n alkoholilupalausuntomalli, jossa lausuntokierrokselle otetaan viranomaisten lisäksi mukaan myös lähialueen asukkaat ja muut asianosaiset. Tarkoituksena on ennaltaehkäistä mahdollisia haittoja ja huomioida anniskelupaikan lähialue ja sen turvallisuus mahdollisimman hyvin. Lupalausuntomalli perustuu alkoholilakiin ja lakiin ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä.

THL:n päihdetilannekyselyn raportointi ja tulosten hyödyntäminen osana kaupungin turvallisuussuunnitelmatyötä

Kotkan kaupunkistrategia edellyttää, että Kotkassa teetetään joka toinen vuosi THL:n päihdetilannekysely, jonka tulokset analysoidaan ja raportoidaan kuntalaisille ja päättäjille. Lisäksi kyselyn tuloksia hyödynnetään ehkäisevän päihdetyön ja päihdehaittojen ehkäisytyön kehittämisessä kaupungin alueella. Loka-marraskuussa 2023 teetetyn kyselyn tulokset analysoidaan ja raportoidaan kuntalaisille ja päättäjille. Tällä kertaa niitä hyödynnetään edellä mainitun lisäksi myös, vuonna 2024 alkavassa Kotkan kaupungin turvallisuussuunnitelman valmistelussa.

CCI4 Change EU-hanke 2024-2025

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut sekä kaupunkisuunnittelu ovat mukana CCI4 Change -EU-hankkeessa 2024-2025. Hankkeen tavoite on vaikuttaa kuntalaisten energian kulutuksen asenteisiin siten, että kulutus vähenisi. Tavoitteeseen pyritään luovien alojen taiteilijoiden ja yritysten erilaisilla kuntalaisten kanssa toteutettavilla työpajoilla, kampanjoilla ja tapahtumilla. Kotkasta mukana ovat myös XAMK ja Cursor, Latviasta Jurmalan kaupunki sekä Skånen alue Ruotsista. Yhdyshenkilö kulttuurijohtaja Tomi Purovaara.

Tieto-osallisuutta hankkeista lisätään koko ajan

Kotkan kaupunki ja kehitysyhtiö Cursor järjestävät vuoden aikana kuntalaisille tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia suurista teollisuushankkeista. Mukana tilaisuuksissa on myös Suomen Malminjalostus Oy:n edustajia silloin kun ne liittyvät akkutehdashankkeisiin.

D/839/05.04/2024

137 § THL:n päihdetilannekyselyn raportointi

Hyla 12.3.2024 § 33

Valmistelijat: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen, puh. 040 352 8947
Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori Hanna-Kaisa Lähde, puh. 0406127835

Tiivistelmä: Terveyden- ja hyvinvointilaitoksen (THL) Päihdetilannekyselyn toteuttaminen on osa kuntien ja hyvinvointialueen välistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspintatyötä, joka perustuu lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) ja lakiin ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015). Laki ehkäisevästä päihdetyöstä tarkentaa kuntien ja hyvinvointialueen yhteiseksi tavoitteeksi vähentää päihteiden käyttöä sekä käytöstä aiheutuvia terveydellisiä, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia haittoja. Laki edellyttää niin kunnilta kuin hyvinvointialueiltakin asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamista päihde-, tupakka- ja rahapelihaittojen ehkäisyssä. (Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 523/2015,6 §)

Päihdetilannekysely on osa valtakunnallista PAKKA-työn toteuttamista maakunnan ja kuntien alueella. Pakka-toimintamalli on paikallisten alkoholi-, tupakka- ja rahapelihaittojen ehkäisyyn kehitetty menetelmä. Pakkaa toteutetaan paikkakunnalla tai alueella koko yhteisön voimin. Kyselyn tarkoituksena on tuottaa tietoa paikallisesta päihdetilanteesta ja osallistaa asukkaita päihdehaittojen ehkäisyyn. Kysely toteutetaan joka toinen vuosi. THL:n päihdetilannekysely toteutettiin ensimmäistä kertaa Kymenlaakson kaikissa kunnissa yhtä aikaa syksyn 2023 aikana.

Kotkassa THL:n päihdetilannekyselyn toteuttaminen on osa kaupunkistrategiaan sidottuja tavoitteita. Kotkassa kysely on toteutettu vuonna 2019, vuonna 2021 ja vuonna 2023. Tästä syystä Kotkassa on käytössä vertailumateriaalia edellisten vuosien vastauksista.

Päihdetilannekyselyllä pyritään tekemään näkyväksi päihteiden käyttöön liittyviä ilmiöitä ja päihdehaittoja kuntalaisten havainnoimana. Kyselyllä pyritään keräämään paikallista tietoa ehkäisevän päihdetyön ja päihdehaittojen ehkäisytyön kehittämisen tueksi. Päihdetilannekyselyn Kotkaa koskevia tuloksia hyödynnetään myös tänä vuonna alkavassa kaupungin turvallisuusohjelmatyössä.

Kyselyn toteuttamisella ja tulosten analysoinnilla ei ole vaikutusta talouden tasapainottamisohjelmaan. Ehkäisevällä työllä ja haittojen ehkäisyllä tiedetään kuitenkin olevan myös taloudellista arvoa. Tästä syystä THL kannustaa kuntia ja hyvinvointialueita, yhdessä viranomaisten kanssa siirtämään työn painopistettä korjaavasta työstä ehkäisevään työhön.

Esittelyteksti:

Kotka kaupunki on toteuttanut vuosina 2019 ja 2021 THL:n päihdetilannekyselyn osana kunnan PAKKA-työn toimintaa. Kotkan kaupunkistrategiaan on kirjattu tavoite toteuttaa kysely joka toinen vuosi.

Hyvinvointialueiden aloitettua vuonna 2023 päätettiin päihdetilannekysely toteuttaa hyvinvointialuevetoisesti ensimmäisen kerran kaikissa Kymenlaakson kunnissa yhtä aikaa. Kysely oli avoinna 29.8- 12.11.2023 välisen ajan Kymenlaakson hyvinvointialueen palvelimella. Sinne oli linkit myös kunkin kunnan verkkosivuilta. Kyselystä viestittiin kaikissa kunnissa myös sosiaalisen median kanavien kautta. Lisäksi siitä tehtiin mediatiedote ja ainakin Yle ja Kymen-Sanomat viestivät asiasta omien mediasisältöjensä osana.

Kyselyssä oli tällä kertaa omat kysymyksensä aikuisväestölle ja omat kysymyksensä alle 18-vuotiaille. Osassa kuntia kyselyä levitetiin peruskouluissa Wilma-järjestelmän kautta. Kotkassa näin ei toimittu, koska Wilma-järjestelmä on tarkoitettu vain koulun ja kodin väliseen viestintään Kotkassa. Kouvolassa kyselyä toteutettiin myös peruskoulujen terveystiedon oppitunneilla. Kotkassa nuorisotilat ja liikkuvan nuorisotyön Wauto- toiminta oli mukana keräämässä nuorten vastuksia kyselyyn.

Maakunnan tuloksia:

Kyselyyn vastasi yhteensä 3281 kymenlaaksolaista. Aikuisia vastaajia oli 1159 ja alle 18-vuotiaita vastaajia oli 2122. Kymenlaakson hyvinvointialue kokosi koko maakuntaa koskevan raportin kyselyn vastuksista, joka on mukana pykälän liitteissä.

Maakunnan tasolta katsottuna noin kolmannes nuorista oli sitä mieltä, että omassa asuinkunnassa käytetään liikaa alkoholia, tupakka- ja nikotiinituotteita. Yli puolet nuorista koki, että sähkösavukkeita käytetään liikaa omassa asuinkunnassa. Noin joko kymmenes nuori koki, että huumausaineita ja rahapalaamista esiintyy liikaa.

Aikuisten ja nuorten kokemukset liikakäytöstä erosivat toisistaan. Yli puolet aikuisista koki, että alkoholia, muita päihteitä ja tupakka- ja nikotiinituotteita käytetään liikaa. Lähes kaksi kolmesta aikuisesta vastaajasta koki, että muita päihteitä käytetään liikaa.

Maakuntaa koskevassa raportissa esille nousi tarve tehostaa eri päihteiden puheeksiottoa sosiaali- ja terveyspalveluissa, sekä aikuisten, että nuorten kohdalla.

Raportin mukaan aikuista vastaajista 70 % oli käynyt viimeisen 12 kk aikana sosiaali- tai terveydenhuollon vastaanotolla. Esimerkiksi sairaanhoitajan, terveydenhoitajan, lääkärin, sosiaalityöntekijän tai suunterveydenhuollon vastaanotolla. Yleisimmin vastaanotolla oli kysytty tupakka- ja nikotiinituotteiden käytöstä 57 % ja alkoholin käytöstä 50 %. Huumausaineiden käytöstä oli kysytty 30 % ja lääkkeiden käytöstä oli kysytty 12 %. Rahapelaamisesta kysyttiin vain 7 % vastaajista.

Raportin mukaan eniten nuorilta vastaajilta oli kysytty viimeisen 12 kuukauden aikana kodin ulkopuolisen aikuisen toimesta alkoholin käytöstä 42 %. Tupakka- ja nikotiinituotteiden osalta 30 %-40 % oli kysytty niiden käytöstä. Kannabiksen ja muiden huumausaineiden käytöstä kysyttiin 16–17 % nuorista. Rahapelaamista tiedusteltiin vain joka kymmenenneltä nuorelta.

Kymenlaakson hyvinvointialueella on tartuttu jo etupainotteisesti tähän asiaan, koska heillä on meneillään koko henkilöä koskeva puheeksioton koulutus, joka on työntekijöille pakollinen.

Kotkan tuloksia:

Kyselystä oli saatavilla ulos kunkin kunnan omat vastaukset. Kyselyyn vastasi 475 kotkalaista, joista aikuisia oli 355 ja alle 18-vuotiaita 120. Vastaajien lukumäärä oli vuonna 2021 yhteensä 645 vastaajaa, johon vuonna 2023 ei päästy. Aktiivisimmin kyselyyn vastasivat 30–49-vuotiaat (37 % kaikista vastanneista) ja 50–64- vuotiaat (30 % kaikista vastanneista). Aikuisista vastanneista 72 % oli naisia ja alaikäisistä vastanneista 55 % oli poikia. Alaikäisistä vastaajista suurin osa, eli 32 % kertoi asuvansa muulla asuinalueella, 30 % Karhulassa, 19 % Kotkansaarella ja 19 % Länsi-Kotkassa. Aikuista vastaajista 31 % kertoi asuvansa Karhulassa, 27 % Kotkansaarella, 21 % Länsi-Kotkassa ja 20 % muulla asuinalueella.

Kotkalaisten alaikäisten vastauksista kävi ilmi, että valtaosan nuorista mielestä Kotkassa ei käytetä liikaa alkoholia, tupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja, eikä kannabista, muita huumeita tai rahapelejä. Sen sijaan 54 % vastaajista kertoi, että Kotkassa käytetään liikaa sähkösavukkeita. Huomioitavaa on se, että kannabiksen, muiden huumeiden ja rahapelien kohdalla yli neljännes vastaajista kertoi, ettei tiedä käytetäänkö näitä liikaa.

Aikuisten kohdalla vastaukset jakautuivat niin, että alkoholia kertoi Kotkassa käytettävän liikaa 64 % vastanneista, muita päihteitä 70 % ja tupakka- ja nikotiinituotteita 58 % ja rahapelejä 25 %. Huomioitavaa on se, että rahapelien kohdalla valtaosa vastaajista, eli 61 % ei osannut sanoa käytetäänkö niitä liikaa.

Aikuisilta kysyttiin, oletko havainnut kunnassasi viimeisen 12 kuukauden aikana alaikäisille välittämistä. Liki 60 % kaikista vastaajista ei ollut nähnyt alaikäisille välitettävän alkoholia, tupakkaa, sähkösavukkeita, nuuskaa tai huumeita. Nikotiinituotteiden prosentit vaihtelivat 56 % (sähkösavukkeet) ja 62 % (nuuska) välillä.

Kun aikuisilta kysyttiin havainnoista alaikäisten päihteiden käytöstä, niin 73 % vastaajista oli havainnut alaikäisten alkoholin käyttöä viimeisen 12 kuukauden aikana, tupakointia 83 %, sähkösavukkeiden käyttöä 75 %, nuuskaamista 49 %, kannabiksen käyttöä 21 %, muiden huumausaineiden käyttöä 18 % ja rahapelaamista 18 %.

Nuorten vastaajien kohdalla vastaukset jakautuivat niin, että 64,7 % oli havainnut alaikäisten alkoholin käyttöä viimeisen 12 kuukauden aikana, savukkeiden käyttöä 70,6 %, nuuskaamista tai nikotiinipussien käyttöä 61 %,

sähkösavukkeiden käyttöä 76,5 %, kannabiksen käyttöä 33,9 %, muiden huumausaineiden käyttöä 24,8 % ja rahapelaamista 25,4 %.
Valtaosa aikuisista tai alaikäisistä ei ollut havainnut, että alaikäisille olisi vähittäiskaupoissa, kioskeissa tai huoltoasemilla myyty alkoholia tai nikotiinituotteita.

Nuorilta kysyttiin, että olivatko he havainneet, että joku olisi hankkinut alaikäisille päihteitä, tai nikotiinituotteita. Alkoholia oli nähnyt hankittavan 39 % vastaajista, savukkeita 33 %, sähkösavukkeita 37 %, nikotiinipusseja 35 %, nuuskaa 34 %, kannabista 21 % ja muita huumeita 16 %.

Aikuisista vastaajista yli 80 % oli sitä mieltä, että kunnassa tulisi puuttua nykyistä enemmän alaikäisten alkoholin, tupakka- ja nikotiinituotteiden ja huumeiden käyttöön. Rahapelaamiseen tulisi puuttua 62 % mukaan nykyistä enemmän.

Tupakan savulle tai sähkösavukkeen höyryille kertoi altistuneensa 44 % aikuisista ja avovastausten mukaan altistumispaikat ovat pysyneet kuta kuinkin ennallaan vuoden 2021 kyselyn vastauksiin verrattuna. Bussipysäkit, torialueet ja kauppojen edustat nousivat esille edelleen tällaisina paikkoina.

Aikuisilta kysyttiin olisiko alkoholin anniskelua tarpeen rajoittaa tietyillä alueilla kunnassasi kaupungin/kunnan omalla päätöksellä? 19 % rajoittaisi, 33 % ei rajoittaisi ja 48 % vastaajista ei osannut sanoa. Avovastauksiin oli mahdollisuus laittaa esimerkkejä siitä, missä alkoholin anniskelua tulisi rajoittaa. Vastaajat kirjasivat sekä asuinalueita (mm. Karhuvuori, Kotkansaari), että tapahtumia (mm. Meripäivät, urheilutapahtumat) avovastauksiin. Myös puistot ja torialueet nousivat vastauksissa esille. Lisäksi osa vastaajista nosti esille koulujen ja päiväkotien tai yleisesti lasten läheisyyden. Koska Kotka on lähdössä Kymenlaakson ensimmäisenä kuntana mukaan Aluehallintoviraston osallistavaan alkoholilupalausuntomaliin, otetaan tämän kysymyksen vastauksia huomioon prosessin kehittämistyön yhteydessä.

Kaupungin turvallisuusohjelmatyössä keskitytään erityisesti seuraavien vastausten analysointiin. Sekä aikuisilta, että nuorilta kysyttiin, että oletko viimeisen 12 kuukauden aikana pelännyt kadulla tai muulla julkisella paikalla kohtaamiasi päihtyneitä henkilöitä? Nuorista 73 % ei ollut pelännyt ja aikuisista 59 % ei ollut pelännyt.

Molemmilta kysyttiin, onko päihtynyt henkilö ahdistellut tai häirinnyt sinua kadulla tai muulla julkisella paikalla? Nuorista häirintää ja ahdistelua oli kokenut 37 % vastaajista. Huomioitavaa on se, että kysymykseen jätti vastaamatta valtaosa nuorista, koska vastaajamäärä tähän kysymykseen oli vain 29 henkilöä. Aikuisten vastusten pohjalta 42 % vastaajista oli vastannut kokeneensa häirintää tai ahdistelua, mutta aikuistakin vain 141 kaikkiaan vastasi tähän kysymykseen.

Avovastauksissa oli mahdollisuus avata omia kokemuksia häirinnästä ja ahdistelusta. Yleisesti vastauksissa nousi esille erilainen “huutelu” ja “ala-

viitteinen” kielenkäyttö, joka ei poikkea vuoden 2021 havainnoista. Osa vastaajista nosti esille, että on “pummattu” tupakkaa tai rahaa, kuten vuonna 2021 oli myös vastattu. Vuoden 2021 kyselyn tavoin vastauksissa nousi esille puistot (mm. Sibeliuksen puisto) ja kauppakeskus Pasaatin ympäristö, kauppojen edustat yms. Vuoden 2021 vastauksiin verrattuna näissä vastauksissa tuotiin esille myös kadulle virtsaamista ja oksentelua, mikä puuttui vuoden 2021 vastauksista. Vastauksiin voi vaikuttaa se, että vuoden 2021 kysely toteutettiin covid-pandemian aikana, jolloin ravintolat olivat olleet kiinni viimeisen 12- kuukauden aikana.

Aikuisia pyydettiin kertomaan kunnassa havaitsemista päihteiden ja tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöön sekä rahapelaamiseen liittyvistä epäkohdista, joihin mielestäsi erityisesti tulisi kohdistaa ehkäiseviä toimia? Nuorilta kysyttiin Mitä asuinpaikassasi kannattaisi tehdä, että lapset ja nuoret eivät kokeilisi tai alkaisi käyttäisi alkoholia, tupakka- ja nikotiinituotteita tai huumausaineita, eivätkä pelaisi rahapelejä? Nuorilta kysyttiin myös kenen pitäisi tehdä jotain? Ja pyydettiin esimerkkejä, mitä pitäisi tehdä tai mikä auttaisi. Aikuisilta kysyttiin lisäksi, että miten voisit itse kuntalaisena osallistua näiden haittojen ehkäisemiseen? Näihin kysymyksiin vastattiin avovastauksena. Aikuisten vastauksia annettiin ensimmäiseen kysymykseen 174 kappaletta ja toiseen kysymykseen 172 kappaletta. Nuorten vastauksia saatiin 83 kappaletta.

Kyselyn kaikki avovastaukset käydään yhdessä läpi 30.5. 2024 Kotkan kaupungin monialaisessa ehkäisevän päihdetyön työryhmässä ja katsotaan mihin toimenpiteisiin niiden pohjalta on syytä eri toimialoilla tai viranomaisissa ryhtyä. Kotkan monialainen ehkäisevän päihdetyön työryhmä on ehkäisevän päihdetyön järjestämistä koskevan lain mukainen työryhmä. Työryhmän tehtävänä on toteuttaa ehkäisevää päihdetyötä ja ehkäistä päihdehaittoja ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavan toimielimen, eli hyvinvointilautakunnan ohjauksessa. Työryhmä on hyvinvointilautakunnan nimeämä ja työryhmässä on edustus kaikilta kaupungin toimialoilta, oppilaistoksista, keskeisistä järjestöistä, seurakunnasta, kaupan- ja ravintolan toimialalta sekä poliisista.

Koko maakuntaa ja Kotkaa koskeviin päihdetilannekyselyn tuloksiin, sekä avovastauksiin voi tutustua tarkemmin pykälän liitteenä olevista aineistoista.

Liitteet: THL:n päihdetilannekyselyn tulokset Kymenlaakso
THL:n päihdetilannekyselyn tulokset, Kotka, alaikäiset
THL:n päihdetilannekyselyn tulokset, Kotka, aikuiset

Esittelijä: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen

Ehdotus: Hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi THL:n päihdetilannekyselyn raportit ja päättää lähettää ne tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle osana kaupunkistrategian mukaista seurantaa.

Päätös: Hyvinvointilautakunta merkitsi tiedoksi THL:n päihdetilannekyselyn raportit ja päätti lähettää ne tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle osana kaupunkistrategian mukaista seurantaa.

_____

Kh 15.4.2024 § 137

Liitteet: THL:n päihdetilannekyselyn tulokset Kymenlaakso
THL:n päihdetilannekyselyn tulokset, Kotka, alaikäiset
THL:n päihdetilannekyselyn tulokset, Kotka, aikuiset

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi THL:n päihdetilannekyselyn raportit ja lähettää ne tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Asian käsittely: Puheenjohtajan avattua keskustelun asiassa, puheenvuoroja käyttivät jäsenet Anne Heikkilä, Carina Jäntti ja Johanna Hasu sekä valtuuston 3. varapuheenjohtaja Eeva-Liisa Frilander-Paavilainen.

Jäsen Carina Jäntti esitti toivomuksen, että kaupunginhallitus edellyttäisi, että jatkossa päihdetilanne kysely nuorille toteutetaan Kotkassakin yhteistyössä opetustoimen kanssa, niin että kysely toteutetaan oppitunneilla.

Esitystä ei kannatettu.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136§)

KV: Ei valitusosoitusta

Kymenlaakson hyvinvointialue
Kymmenedalens välfärdsområde

Kymenlaakson hyvinvointialueen ja Kymenlaakson kuntien yhteistyönä toteuttaman päihdetilannekyselyn loppuraportti

Päihdetilannekysely 2023

20.2.2024

Laatija(t): Mervi Ihantola, asiakkuuspäällikkö
Versio 1.0
Hyväksyjä(t), pvm

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 137

Sisällys

1. Johdanto 2
2. Kyselyn toteutus 2
3. Kyselyyn vastaajat 3
4. Havainnot kotikunnassa tapahtuvasta päihteiden käytöstä ja anniskelusta 5
5. Havainnot alaikäisten päihteiden käytöstä viimeisen 12 kuukauden aikana 6
6. Havainnot alaikäisille myynnistä ja välittämisestä viimeisen 12 kuukauden aikana 7
7. Alaikäisten päihteiden käyttöön ja rahapelaamiseen tulisi puuttua enemmän 8
8. Suhtautuminen alkoholin myynnin ja anniskelun tiukentamiseen 8
9. Tupakansavulle ja sähkösavukkeiden höyrylle altistuminen 9
10. Rahapelimainonnan rajoittaminen 9
11. Vastaajien huoli läheisestä ja itsestään viimeisen 12 kuukauden aikana 10
12. Nuorten päihteiden ja rahapelaamisen puheeksiotto viimeisen 12 kuukauden aikana 11
13. Aikuisten päihteiden ja rahapelaamisen puheeksiotto viimeisen 12 kuukauden aikana 12
14. Aikuisten kokemukset avun ja tiedon saamisesta 13
15. Saatesanat 14

1. Johdanto

Kymenlaakson päihdetilannekysely toteutettiin Kymenlaakson hyvinvointialueella ja kaikissa Kymenlaakson kunnissa 28.9.-12.11.2023.

Kyselyllä kartoitettiin Kymenlaakson asukkaiden näkemyksiä ja mielipiteitä päihteiden, tupakka- ja nikotiinituotteiden ja rahapelien käytöstä ja niiden ehkäisemisen keinoista viimeisen 12 kuukauden aikana. Kyselyn tuloksia hyödynnetään kuntien lisäksi alueellisessa ehkäisevässä päihdetyössä, sekä alueellisessa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen raportoinnissa.

Huomioitavaa on, että kyselyn tulokset eivät kerro Kymenlaakson alueen päihteitä käyttävien määrästä. Raportissa esitetään, kuinka päihdeilmiö näyttäytyy kuntalaisille. Tuloksia käsitellään koko maakunnan osalta.

2. Kyselyn toteutus

Kysely toteutettiin Kymenlaakson hyvinvointialueella ja kaikissa Kymenlaakson kunnissa 28.9.-12.11.2023 sähköisen lomakkeen kautta. Kysely oli avoinna Kymenlaakson hyvinvointialueen ja kuntien verkkosivulla. Kyselystä tiedotettiin verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa sekä paikallislehdissä. Kyselyyn vastaaminen tapahtui nimettömästi. Vastaaminen oli luottamuksellista, eikä vastaajia voida tunnistaa.

Nuorille (13-18 vuotiaille) ja aikuisille oli omat kysymyspohjat. Kysymyspohjina käytettiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kyselypohjia, joihin tehtiin joitakin muokkauksia alueelliseen ehkäisevän päihdetyön työryhmässä THL:n hyväksynnällä.

Kyselypohjan toteuttamisesta vastasi Kymenlaakson hyvinvointialueen projektikoordinaattori Noora Pulkka ja vastausten käsittelystä asiakkuuspäällikkö Mervi Ihantola. Kuntakohtaiset tiedot toimitettiin kuhunkin kuntaan sekä Webropol -raportteina että Excel-tiedostoina hyödynnettäviksi. Vastaanottavina tahoina toimivat alueelliseen ehkäisevän päihdetyöryhmään nimetyt kuntien edustajat.

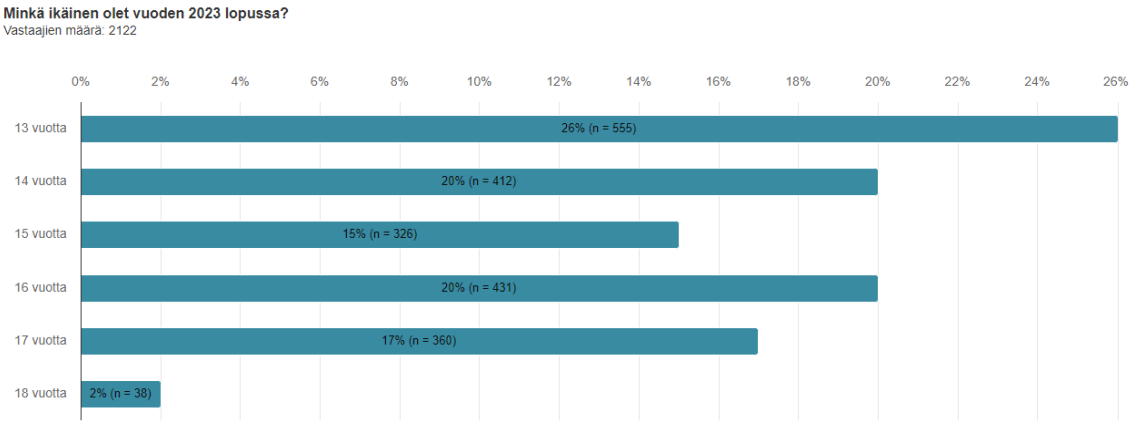
Alueellisen ehkäisevän päihdetyöryhmän jäsenet 2023:
Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry: Heli Vaija, asiantuntija
Hamina: Jenny Amperla, nuorisokoordinaattori ja Mia Iivonen, hyvinvointikoordinaattori
Kotka: Hanna-Kaisa Lähde, ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori
Kouvola: Laura Sillanpää, ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori
Pyhtää: Tytti Eriksson, hyvinvointikoordinaattori
Miehikkälä / Virolahti: Veli- Matti Ahonen, vapaa-aikaohjaaja
Kymenlaakson hyvinvointialue: Mervi Ihantola, asiakkuuspäällikkö, Juha Kinnunen, kehittämiskoordinaattori ja Sanna Koste, hyvinvoinnin - ja terveyden edistämisen päällikkö

3. Kyselyyn vastaajat

Kyselyyn vastasi yhteensä 3281 kuntalaista. Vastaajia oli Kymenlaakson kaikista kunnista. Kuntakohtaisissa vastausmäärissä oli isoja eroja huomioiden myös kuntien väestöpohjan.

Nuorten kyselyssä oli viisi taustakysymystä. Kotkalaisilta nuorilta kysyttiin kuudentena taustakysymyksenä asuinaluetta. Päihdetilanteeseen liittyviä monivalintakysymyksiä kaikille nuorille oli yhdeksän. Yhteen monivalintakysymykseen kysyttiin tarkennusta avoimella tekstikentällä. Lisäksi nuorilta kysyttiin avoimella kysymyksellä, mitä asuinpaikassasi kannattaisi tehdä, että lapset ja nuoret eivät kokeilisi tai alkaisi käyttäisi alkoholia, tupakka- ja nikotiinituotteita tai huumausaineita tai pelaisi rahapelejä? Kenen pitäisi tehdä jotain? Kerro esimerkkejä, mitä pitäisi tehdä tai mikä auttaisi. Edellä mainittuja kysymyksiä ei ole avattu tässä koko hyvinvointialuetta koskevassa raportissa.

Nuorten kyselyyn vastasi 2122 Kymenlaaksolaista 13-18 -vuotiasta nuorta (taulukko 1). Vastaajista oli poikia 44% ja tyttöjä 51%. Viisi prosenttia nuorista ei halunnut kertoa sukupuoltaan tai valitsi muu -vaihtoehdon.

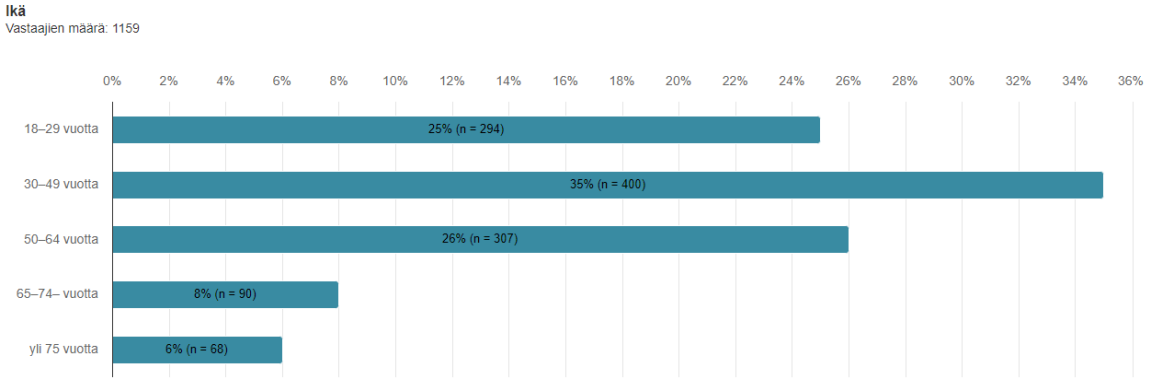

Taulukko 1, nuoret: Minkä ikäinen olet vuoden 2023 lopussa?

Nuorista 61% kävi peruskoulua, 28% opiskeli lukiossa ja 11% toisen asteen ammatillisessa oppilaitoksessa. Alle prosentti nuorista opiskeli jossain muualla. Kouvolalaiset nuoret vastasivat kyselyyn aktiivisimmin. Kyselyyn vastaaminen mahdollistettiin Kouvolassa ja Haminassa oppitunnin aikana. Nuorista 69% asui Kouvolassa, 23% Haminassa, 6% Kotkassa ja yhteensä 2% Miehikkälässä, Virolahdella ja Pyhtäällä.

Aikuisten kyselyssä oli neljä taustakysymystä. Kotkalaisilta aikuisilta kysyttiin viidentenä taustakysymyksenä asuinaluetta. Päihdetilanteeseen liittyviä monivalintakysymyksiä kaikille aikuisilla oli 19, joista neljään kysymykseen kysyttiin tarkennusta avoimella tekstikentällä. Kahdella avoimella kysymyksellä kysyttiin, Kerro kunnassasi havaitsemista päihteiden ja tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöön sekä rahapelaamiseen liittyvistä epäkohdista, joihin mielestäsi erityisesti tulisi kohdistaa ehkäiseviä toimia? Miten voisit itse kuntalaisena osallistua näiden haittojen ehkäisemiseen? Edellä mainittuja kysymyksiä ei ole avattu tässä koko hyvinvointialuetta koskevassa raportissa.

Aikuisten kyselyyn vastasi 1159 kuntalaista (taulukko 2). Vastaajista oli miehiä 26% (n= 304) ja naisia 70% (n= 812). Neljä prosenttia (n= 43) vastaajista ei halunnut kertoa sukupuoltaan tai valitsi muu -vaihtoehdon.

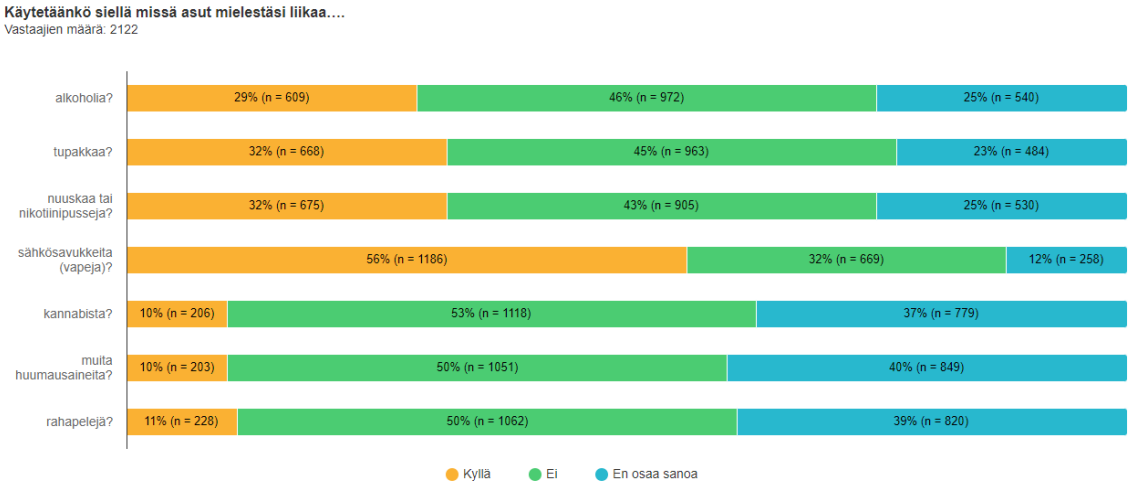
Taulukko 2, aikuiset: Ikä

Vastaajista 50% (n= 573) ilmoitti olevasta kokopäivätyössä ja 6% (n= 72) osa-aikatyössä, 24% (n= 275) olevansa opiskelija, 11% (n= 130) eläkkeellä iän puolesta, työttömänä tai lomautettuna 3% (n= 37), 2% (n= 28) muulla eläkkeellä, 1% (n=8) hoitamassa omia lapsia, omaisia tai kotitaloutta ja muuksi tilanteeksi ilmoitti 3% (n=36) vastaajaa. Muuta tilanne kuvasi pääasiassa yrittäjyys, sairaslomalla olo ja opiskelun ja työelämän yhdistäminen.

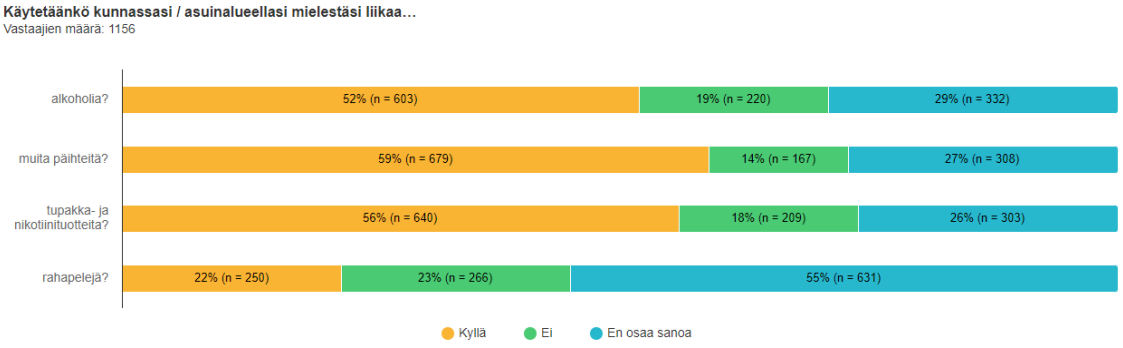
Aikuisista vastaajista 45% (n=527) asui Kouvolassa, 31% (n=355) Kotkassa, 14% (n=162) Haminassa ja yhteensä 10% (n=115) Miehikkälässä, Virolahdella ja Pyhtäällä.

4. Havainnot kotikunnassa tapahtuvasta päihteiden käytöstä ja anniskelusta

Noin kolmannes nuorista oli sitä mieltä, että omassa asuinkunnassa käytetään liikaa alkoholia, tupakka- ja nikotiinituotteita (taulukko 3). Yli puolet nuorista koki, että sähkösavukkeita käytetään liikaa omassa asuinkunnassa. Noin joko kymmenes nuori koki, että huumausaineiden ja rahapalaamisen käytetään liikaa. Aikuisten ja nuorten kokemukset liikakäytöstä erosivat toisistaan. Yli puolet aikuisista koki, että alkoholia muita päihteitä ja tupakka- ja nikotiinituotteita käytetään liikaa. Lähes kaksi kolmesta aikuisesta vastaajasta koki, että muita päihteitä käytetään liikaa (taulukko 4).

Taulukko 3, nuoret: Käytetäänkö siellä missä asut mielestäsi liikaa?

Taulukko 4, aikuiset: Käytetäänkö kunnassasi / asuinalueellasi mielestäsi liikaa?

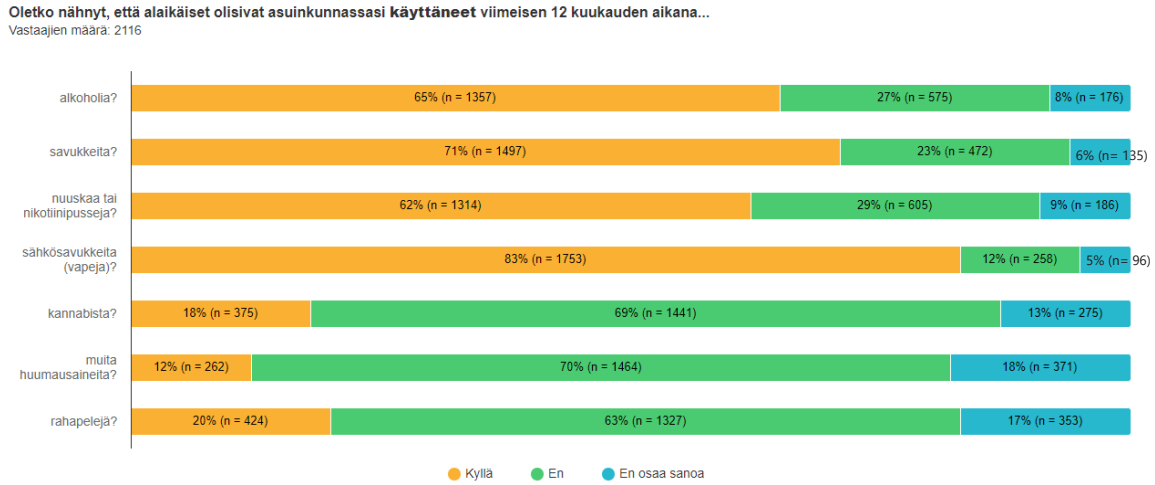
Nuorista vastaajista 29% (n=591) ja aikuisista vastaajista 35% (n=404) oli viimeisen 12 kuukauden aikana pelännyt kadulla tai muulla julkisella paikalla kohtaamiaan päihtyneitä henkilöitä. Päihtynyt henkilö oli ahdistelut tai häirinnyt kadulla tai muulla julkisella paikalla nuorista vastaajista 24% (n= 140) ja aikuisista vastaajista 41% (n= 163).

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 137

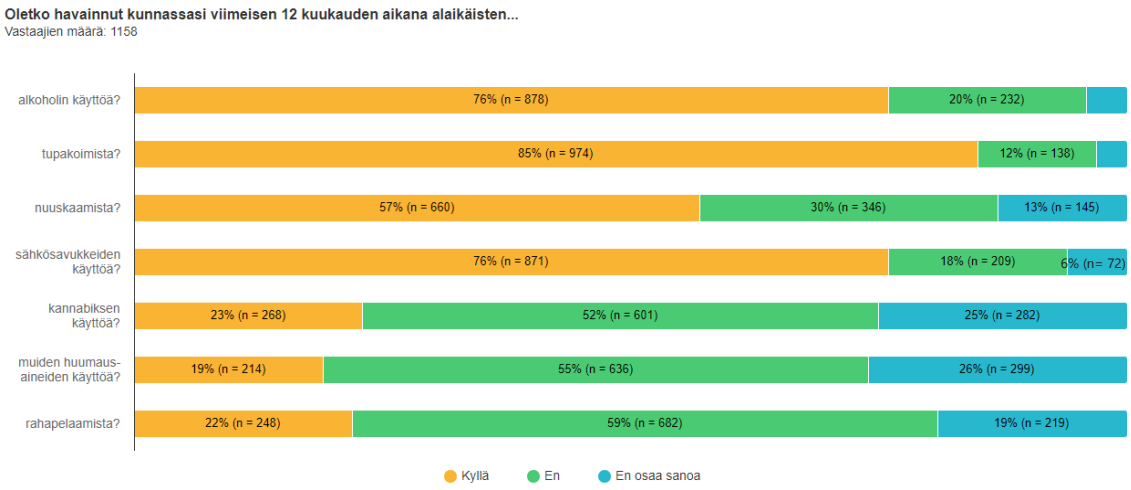
Ahdistelu ja häiritseminen oli ollut mm. uhkailua, huutelua, kerjäämistä, lähestymisyrityksiä, seksuaalista häirintää, fyysistä kontaktia, aseella uhkailua, seuraamista, pahoinpitelyä ja raiskaus. Ahdistelua ja häirintää oli tapahtunut kadulla, kaupassa, puistossa, torilla, julkisessa liikenteessä ja kauppakeskuksen läheisyydessä.

5. Havainnot alaikäisten päihteiden käytöstä viimeisen 12 kuukauden aikana

Aikuiset kyselyyn vastaajat näkivät enemmän alaikäisten alkoholin, tupakka- ja nikotiinituotteiden, huumausaineiden käyttöä sekä rahapelaamista viimeisen 12 kuukauden aikana kuin nuoret vastaajat. Ainostaan sähkötupakan osalta nuoret vastaajat olivat nähneet sitä enemmän kuin aikuiset vastaajat (Taulukot 5 ja 6).

Taulukko 5, nuoret: Oletko nähnyt, että alaikäiset olisivat asuinkunnassasi käyttäneen viimeisen 12 kk aikana?

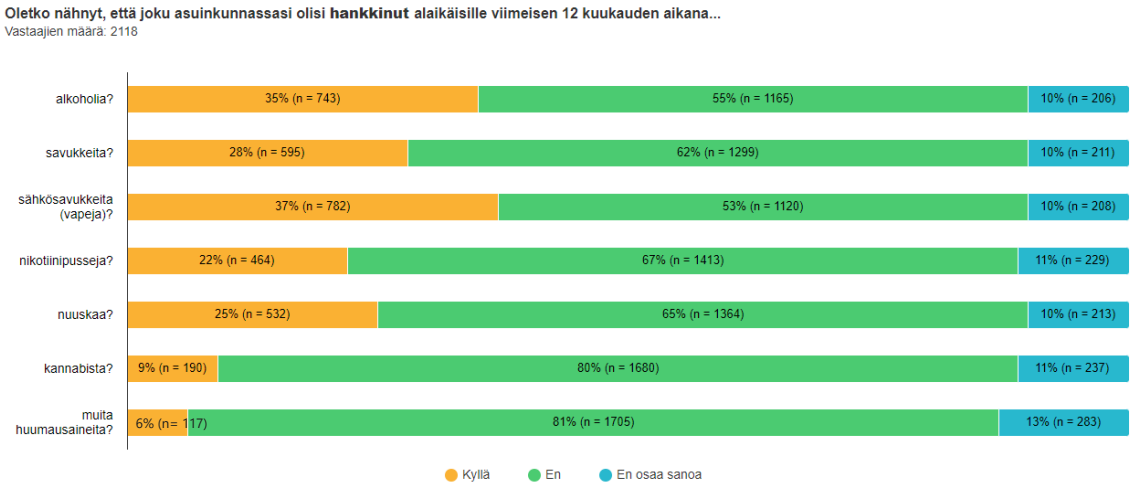

Taulukko 6, aikuiset: Oletko havainnut kunnassasi viimeisen 12 kuukauden aikana alaikäisten?

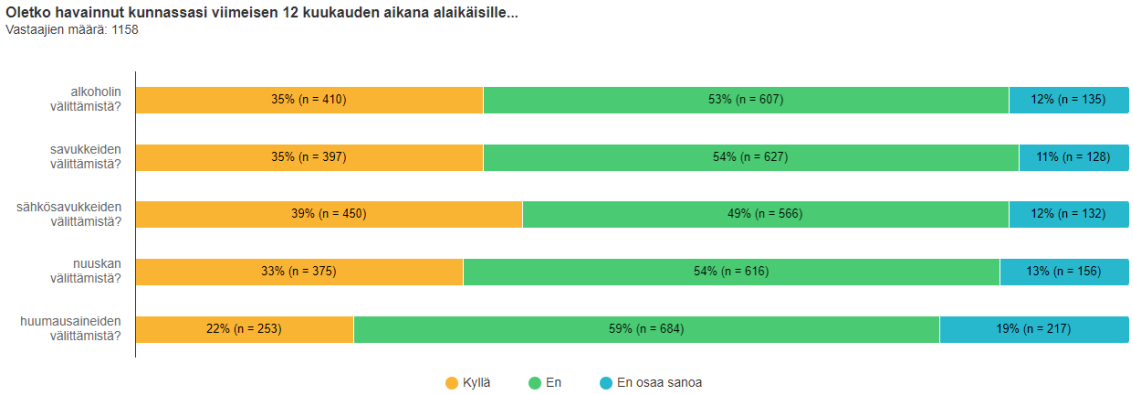
6. Havainnot alaikäisille myynnistä ja välittämisestä viimeisen 12 kuukauden aikana

6-10% nuorista vastaajista oli nähnyt, että omassa asuinkunnassa olisi myyty kaupassa, kioskissa tai huoltoasemalla viimeisen 12 kuukauden aikana alkoholia (8%), savukkeita (6%), sähkösavukkeita (10%), nikotiininuuskaa (6%) ja rahapelejä (6%) alaikäisille. Aikuiset vastaajat olivat havainneet, että viimeisen 12 kuukauden aikana myyjä ei ollut tarkastanut nuorelta alkoholin ostajan ikää (16%), tupakka- ja nikotiini tuotteiden ostajan ikää (12%) ja rahapelien ostajan ikää (10%).

Alkoholin, tupakka- ja nikotiinituotteiden sekä huumausaineiden välittämistä oli nähnyt noin kolmannes sekä nuorista että aikuisista vastaajista. Eniten on nähty sähkösavukkeiden välittämistä, nuorista vastaajista 37% ja aikuisista vastaajista 39% oli nähty niiden hankkimista tai välittämistä alaikäisille. Alkoholin välittämistä oli nähnyt sekä nuorista että aikuisista vastaajista 35%. Huumausaineiden osalta nuorten ja aikuisten vastaajien näkemykset erosivat toisistaan, nuorista kannabiksen tai muiden huumausaineiden välittämistä oli nähnyt 6-9% ja vastaavasti aikuisista huumausaineiden välittämistä oli nähnyt joka viides (22%). Nuorten ja aikuisten havainnot ovat esitetty taulukoissa 6 ja 7.

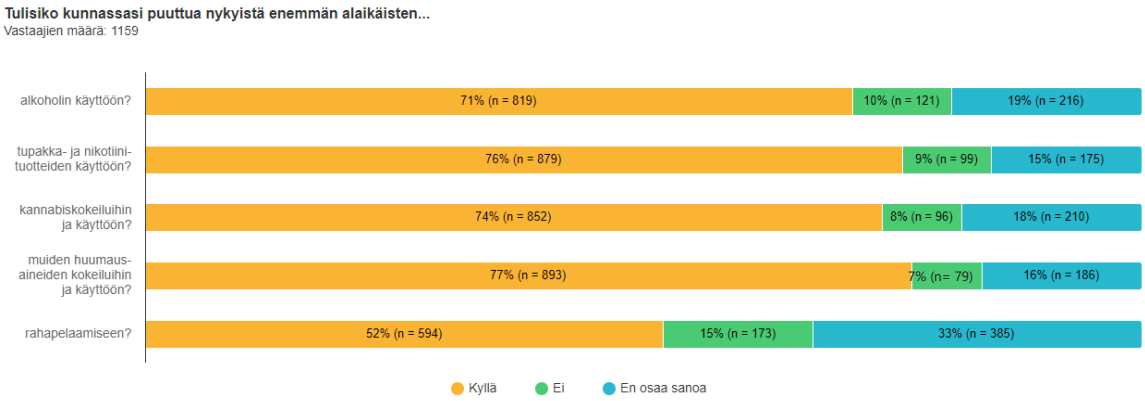
Taulukko 6, nuoret: Oletko nähnyt, että joku asuinkunnassasi olisi hankkinut alaikäiselle viimeisen 12 kuukauden aikana?

Taulukko 7, aikuiset: Oletko havainnut kunnassasi viimeisen 12 kuukauden aikana alaikäisille?

7. Alaikäisten päihteiden käyttöön ja rahapelaamiseen tulisi puuttua enemmän

Enemmistö aikuisten vastaajista oli sitä mieltä, että alaikäisten päihteiden käyttöön (71% - 77%) ja rahapelaamiseen (52%, n= 594) tulisi puuttua nykyistä enemmän. Muiden huumausaineiden kokeiluun ja käyttöön halutaan puuttua eniten (77% n= 893). Tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöön tulisi puuttua enemmän 76% (n= 879) mielestä, kannabiskokeiluihin ja käyttöön 74% (n= 852) ja alkoholin käyttöön 71% (n=819) mielestä. Päihteiden käyttöön ei ole tarvetta puuttua nykyistä enemmän 7%-10% mielestä, eikä rahapelaamiseen 15% mielestä.

Taulukko 8, aikuiset: Tulisiko kunnassasi puuttua nykyistä enemmän alaikäisten...

8. Suhtautuminen alkoholin myynnin ja anniskelun tiukentamiseen

Aikuisten kyselyssä kysyttiin suhtautumista alkoholin myynnin tiukentamiseen kotikunnassa henkilölle, joka oli selvästä päihtynyt. Vastaajista 56% (n= 646) oli sitä mieltä, että myyntiä tulisi tiukentaa ravintoloissa ja 61% (n=700) kaupoissa, huoltoasemilla ja kioskeissa. Vastaajista 18% (n= 211) koki, ettei tiukempaa suhtautumista tarvita ravintoloissa ja 16% (n=185) kaupoissa, huoltoasemilla ja kioskeissa. Noin neljännes vastaajista ei osannut kertoa kantaansa.

12% (n=141) aikuisista vastaajista oli sitä mieltä, että alkoholin anniskelua olisi tarpeen rajoittaa tietyillä alueilla kotikunnassa kaupungin tai kunnan omalla päätöksellä. 41% (n=463) vastaajista ei nähnyt rajoittamista tarpeelliseksi. Lähes puolet (47%, n=542) ei osannut ottaa kantaa.

9. Tupakansavulle ja sähkösavukkeiden höyrylle altistuminen

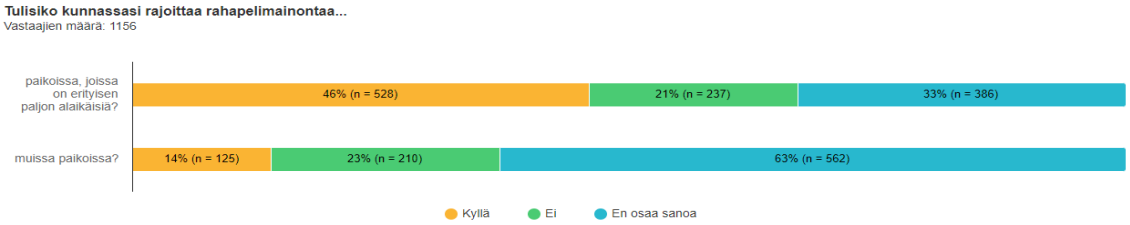
Aikuisilta vastaajilta kysyttiin viimeisen 12 kuukauden aikana altistumisesta tupakansavulle tai sähkösavukkeen höyrylle kadulla tai muulla julkisella paikalla niin, että vastaaja oli kokenut siitä olleen haittaa. 36% (n=419) vastaajista koki altistuneensa savulle tai höyrylle niin, että siitä oli ollut haittaa. 55% (n=636) koki ettei haittaa ollut ja 9% (n=98) ei osannut sanoa kokiko haittaa.

Tupakansavulle tai sähkösavukkeen höyrylle oli altistuttu mm. kauppakeskusten ja kauppojen edustalla, rakennusten sisäänkäyntien edustoilla, torilla, puistossa, leikkipuistossa, bussipysäkillä, kadulla, rautatieasemalla, tapahtuma-alueilla, keskustassa, keskussairaalan pihalla, koulussa ja työpaikalla.

10. Rahapelimainonnan rajoittaminen

Rahapeilimainonnan rajoittamista puolsi 46% (n= 528) aikuisista vastaajista paikoissa, joissa on erityisen paljon alaikäisiä. 21% (n= 237) mielestä mainontaa ei olisi tarpeen rajoittaa ja noin kolmannes (33%, n= 386) vastaajista ei osannut sanoa kantaansa.

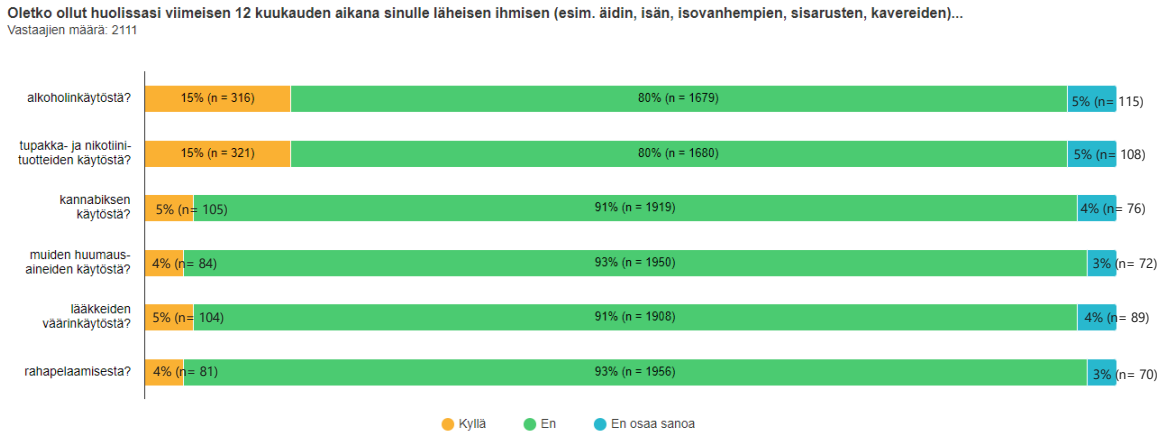
Muissa paikoissa rahapelimainontaa kannattavien osuus on vähäisempi, vain 14% (n= 125) kannatti mainonnan rajoittamista. 23% (n= 210) mielestä rajoittaminen ei ole tarpeen ja noin kaksi kolmesta (63% n= 562) ei osannut sanoa kantaansa. Muita paikkoja, joissa rahapelaamista tulisi vastaajien mielestä rajoittaa ovat mm. kaikkialla, rahapelaamisen mainontaa ei saisi sallia missään, rahapelaamista ei saisi mainostaa julkisilla paikoilla, netissä, baareissa, kaupoissa ja kioskeissa, mediassa, huoltoasemilla ja ulkomainoksissa.

Taulukko 9, aikuiset: Tulisiko kunnassasi rajoittaa rahapelimainontaa...

11. Vastaajien huoli läheisestä ja itsestään viimeisen 12 kuukauden aikana

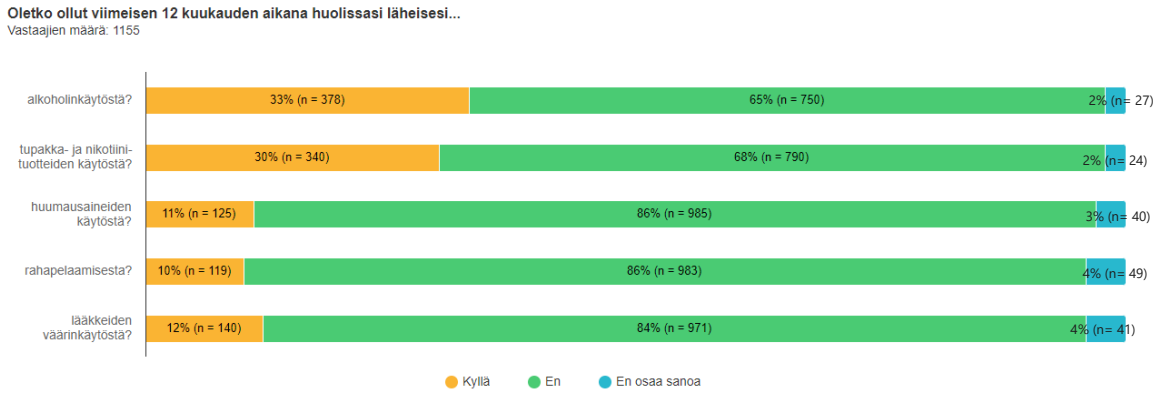
Nuoret vastaajista 15 % oli ollut huolissaan viimeisen 12 kuukauden aikana läheisen ihmisen alkoholin (n= 316) ja tupakka- ja nikotiinituotteiden (n= 321) käytöstä. Muiden päihteiden ja rahapelaamisen osalta 4-5% nuorista oli kokenut huolta. Nuorilta ei kysytty huolta läheisestä.

Taulukko 10, nuoret: Oletko ollut huolissasi viimeisen 12 kuukauden aikana sinulle läheisen ihmisen (esim. äidin, isän, isovanhempien, sisarusten, kavereiden) ...

Aikuiset vastaajat kokivat nuoria enemmän huolta läheisen päihteiden käytöstä ja rahapelaamisesta. Noin kolmannes vastaajista (30-33%) oli kokenut huolta alkoholin (n=378) ja tupakka- ja nikotiinituotteiden (n= 340) käytöstä. Muiden päihteiden ja rahapelaamisen osalta aikuisista vastaajista oli kokenut huolta 10-12%.

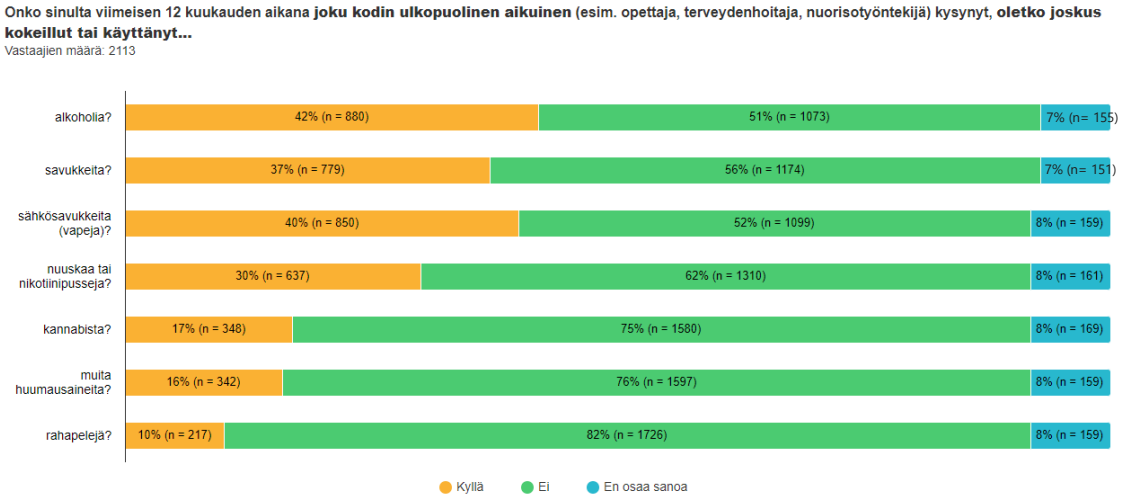
Huolta koettiin enemmän läheisen kuin itsestä puolesta. Aikuisista vastaajista 88% -97% ei ollut huolissaan omasta päihteiden käytöstä tai rahapelaamisesta. Omasta alkoholin käytöstä oli huolissaan 9% (n=98), tupakka- ja nikotiinituotteiden käytöstä 10% (n=117), huumausaineiden käytöstä 2% (n=24) ja lääkkeiden väärinkäytöstä 2% (n=25). Rahapelaamisestaan oli huolissaan 4% (n=39) vastaajista.

Taulukko 11, aikuiset: Oletko ollut viimeisen 12 kuukauden aikana huolissasi läheisesi...

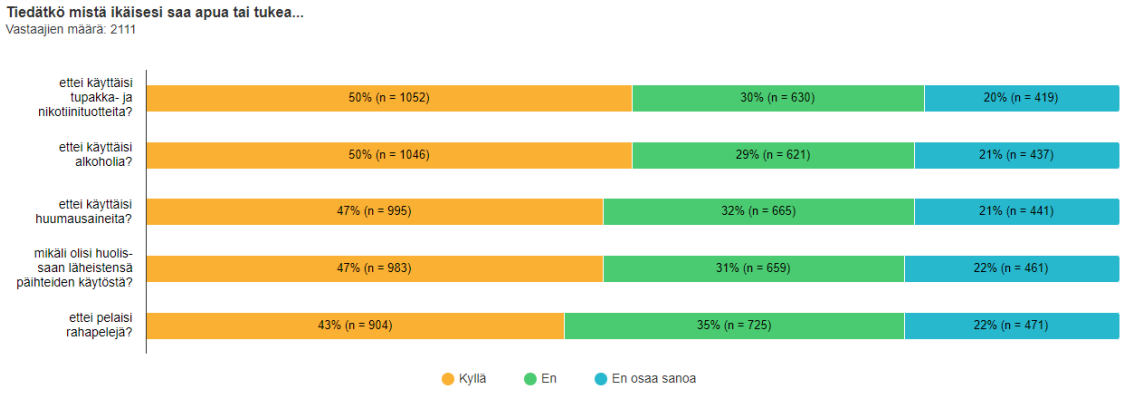
12. Nuorten päihteiden ja rahapelaamisen puheeksiotto viimeisen 12 kuukauden aikana

Eniten nuorilta vastaajilta oli kysytty viimeisen 12 kuukauden aikana kodin ulkopuolisen aikuisen toimesta alkoholin (42%, n= 880) käytöstä. Tupakka- ja nikotiinituotteiden osalta 30%-40% oli kysytty niiden käytöstä. Kannabiksen ja muiden huumausaineiden käytöstä kysyttiin hiukan alle viidennekseltä (16-17%) nuorista. Rahapelaamista tiedusteltiin vain joka kymmenenneltä nuorelta.

Taulukko 12, nuoret: Onko sinulta viimeisen 12 kuukauden aikana joku kodin ulkopuolinen aikuinen (esim. opettaja, terveydenhoitaja, nuorisotyöntekijä) kysynyt, oletko joskus kokeillut tai käyttänyt...

Lähes puolet nuorista (43%-50%) tiesi mistä he saisivat apua ja tukea. Merkille pantavaa on kuitenkin, että puolet nuorista ei joko tiennyt tai ei osannut sanoa, mistä he saisivat apua tai tukea.

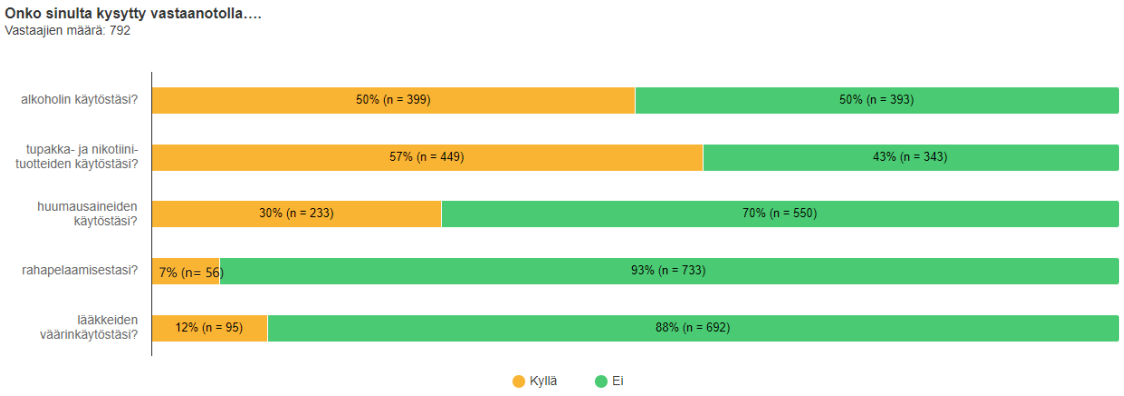

Taulukko 13, nuoret: Tiedätkö mistä ikäisesi saa apua tai tukea...

13. Aikuisten päihteiden ja rahapelaamisen puheeksiotto viimeisen 12 kuukauden aikana

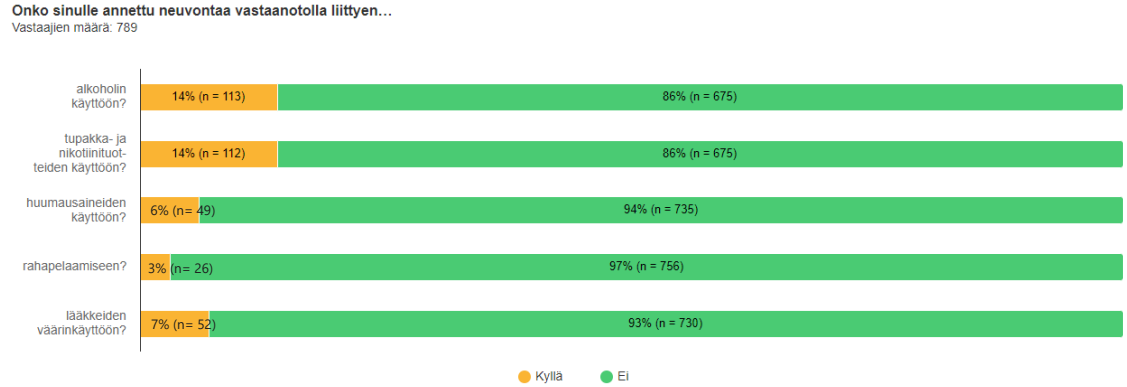
Aikuista vastaajista 70% (n= 792) oli käynyt viimeisen 12 kk aikana sosiaali- tai terveydenhuollon vastaanotolla. Esimerkiksi sairaanhoitajan, terveydenhoitajan, lääkärin, sosiaalityöntekijän tai suunterveydenhuollon vastaanotolla. 30% (n= 342) vastasi, että ei ole käynyt viimein 12kk aikana sosiaali- ja terveydenhuollon vastaanotolla.

Yleisimmin vastaanotolla oli kysytty tupakka- ja nikotiinituotteiden käytöstä (57%, n= 449) ja alkoholin (50%, n= 399) käytöstä. Huumausaineiden käytöstä oli kysytty kolmannekselta (30%, n= 233) ja lääkkeiden käytöstä 12% (n=96). Rahapelaamisesta kysyttiin vain 7% (n=56) vastaajista.

Taulukko 14, aikuiset: Onko sinulta kysytty vastaanotolla....

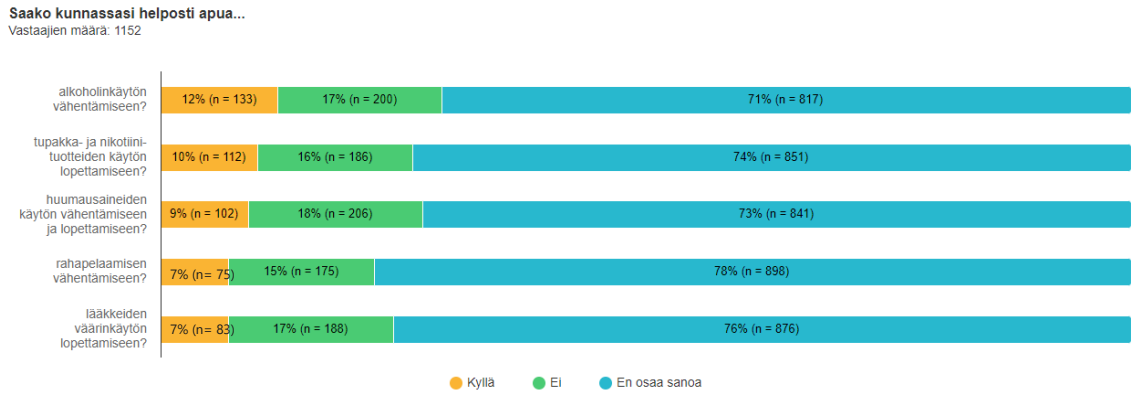
Aikuisilta vastaajilta kysyttiin, onko vastaanotolla annettu neuvontaa päihteisiin ja rahapelaamiseen. Suurin osa vastaajista (86% -97%) ei ollut saanut vastaanotolla neuvontaa. Noin joka kymmenes (14% n= 113) oli saanut neuvontaa liittyen alkoholin käyttöön ja tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöön (14% n= 112). Lääkkeiden väärinkäytön osalta neuvontaa oli saanut 7% (n=52) ja huumausaineiden käytön osalta 6% (n=49). Rahapelaamisen osalta neuvontaa oli annettu vähiten (3% (n=26).

Taulukko 15, aikuiset: Onko sinulle annettu neuvontaa vastaanotolla liittyen...

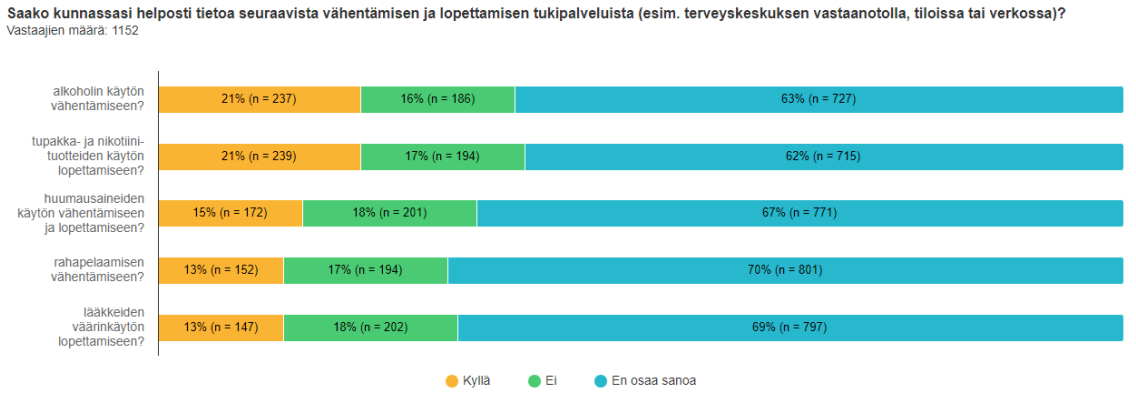
14. Aikuisten kokemukset avun ja tiedon saamisesta

Enemmistö aikuista vastaajista (71%-78%) ei osannut sanoa, saako kotikunnasta helposti apua päihteiden, tupakka- ja nikotiinituotteiden ja rahapelaamisen vähentämiseen tai lopettamiseen. 15%-18% vastaajista koki, että apua ei saa helposti. Vähemmistö (7%-12%) vastaajista koki, että apua saisi helposti.

Taulukko 16, aikuiset: Saako kunnassasi helposti apua...

Tiedon saantia päihteiden ja rahapelaamisen käytön vähentämisen ja lopettamisen tukipalveluista tulee lisätä. Suurin osa aikuisista (62%-70%) vastaajista ei osannut sanoa, saako kotikunnasta helposti tietoa päihteiden, tupakka- ja nikotiinituotteiden ja rahapelaamisen vähentämisen tai lopettamisen tukipalveluista. 16%-18% koki, että tietoa ei saa helposti. Alkoholin käytön vähentämisen ja tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön lopettamisen tukipalveluista koettiin saatavan helpoimmin tietoa.

Taulukko 17, aikuiset: Saako kunnassasi helposti tietoa seuraavista vähentämisen ja lopettamisen tukipalveluista (esim. terveyskeskuksen vastaanotolla, tiloissa tai verkossa)?

15. Saatesanat

Ehkäisevä päihdetyö on kaikkien vastuulla. Kymenlaakson hyvinvointialueen asukkaat ovat ilmaisseet huolensa maakunnalliseen päihdeongelmaan. Monet vastaajat esittivät halunsa osallistua vapaaehtoistyöhön, ilmoittaa havainnoista, näyttää esimerkkiä ja ottaa huolta herättävät tilanneet puheeksi. Moni vastaaja myös koki, että heillä ei ole vaikutusmahdollisuuksia tai he eivät tiedä, kuinka voisivat osallistua päihteiden ja rahapelaamisen haittojen ehkäisyyn. Jokaisella asukkaalla on mahdollisuus vaikuttaa Kymenlaakson päihdetilanteeseen keskustelemalla, kysymällä ja huolehtimalla omasta ja läheisten hyvinvoinnista. Ammattilaisten rooli painottuu päihteiden ja rahapelaamisen riskien tunnistamiseen, varhaiseen puuttumiseen ja tarvittavien palveluiden tarjoamiseen. Päihteitä ja pelaamista puheeksiottojen tulee olla rutiinityötä sosiaali- ja terveydenhuollon vastaanotoilla.

Ehkäisevä päihdetyö edellyttää suunnitelmallista ja koordinoitua panostusta sekä kuntien että hyvinvointialueiden päättäjien vahvaa sitoutumista. Ehkäisevää päihdetyötä ei voida toteuttaa yksittäisinä toimenpiteinä, se on ultramatkan juoksua. Maaliviivan saavuttamiseksi tarvitaan laaja joukko ammattilaisia, kolmannen sektorin edustajia ja alueen asukkaita.

Kotka aikuiset

Kymenlaakson PÄIHDETILANNEKYSELY

Näytetään 355 vastaajaa kyselyn vastaajien kokonaismäärästä 3281

Suodatusehdot:

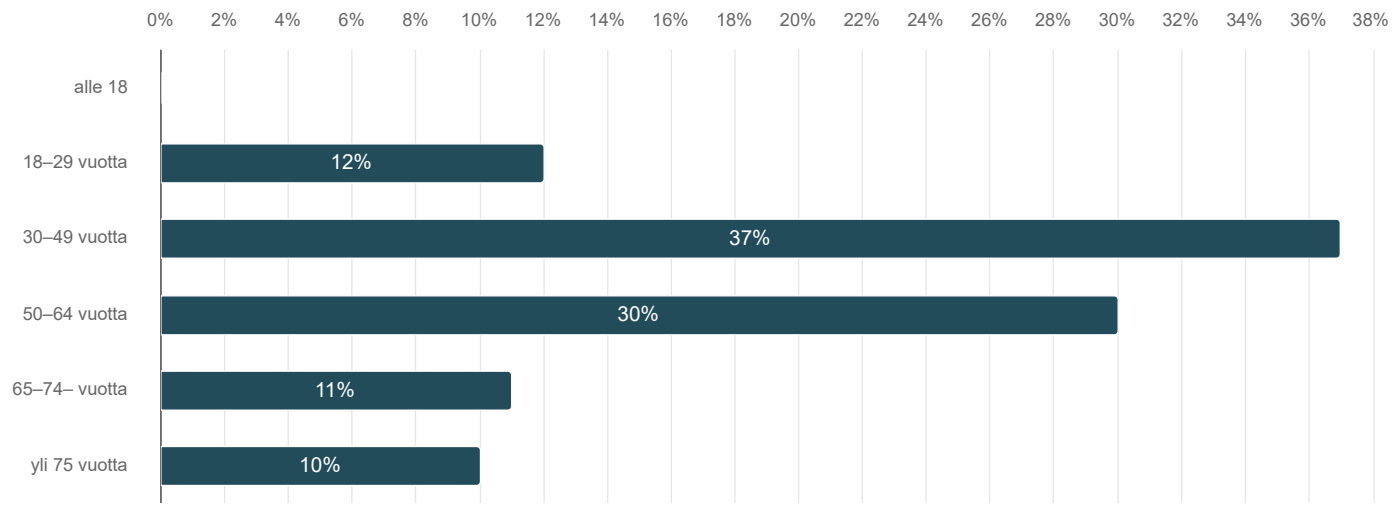
Ehto 1:
Vastausvaihtoehdot: 18–29 vuotta, 30–49 vuotta, 50–64 vuotta, 65–74– vuotta, yli 75 vuotta
(Kysymys: Ikä)

JA

Ehto 2:
Vastausvaihtoehdot: Kotka
(Kysymys: Missä asut?)

Ikä

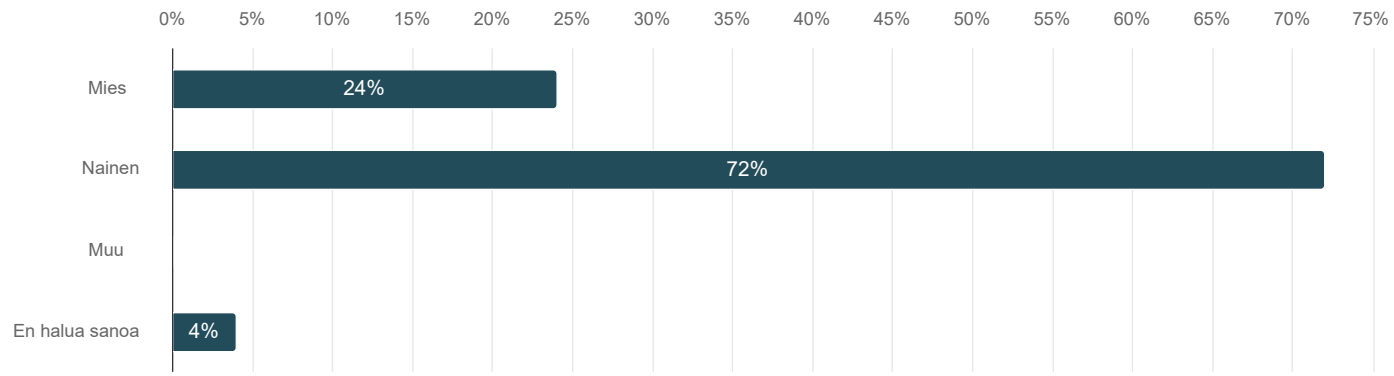
Vastaajien määrä: 355

	n	Prosentti
alle 18	0	0,0%
18–29 vuotta	43	12,1%
30–49 vuotta	129	36,3%
50–64 vuotta	107	30,1%
65–74– vuotta	40	11,3%
yli 75 vuotta	36	10,2%

Sukupuoli

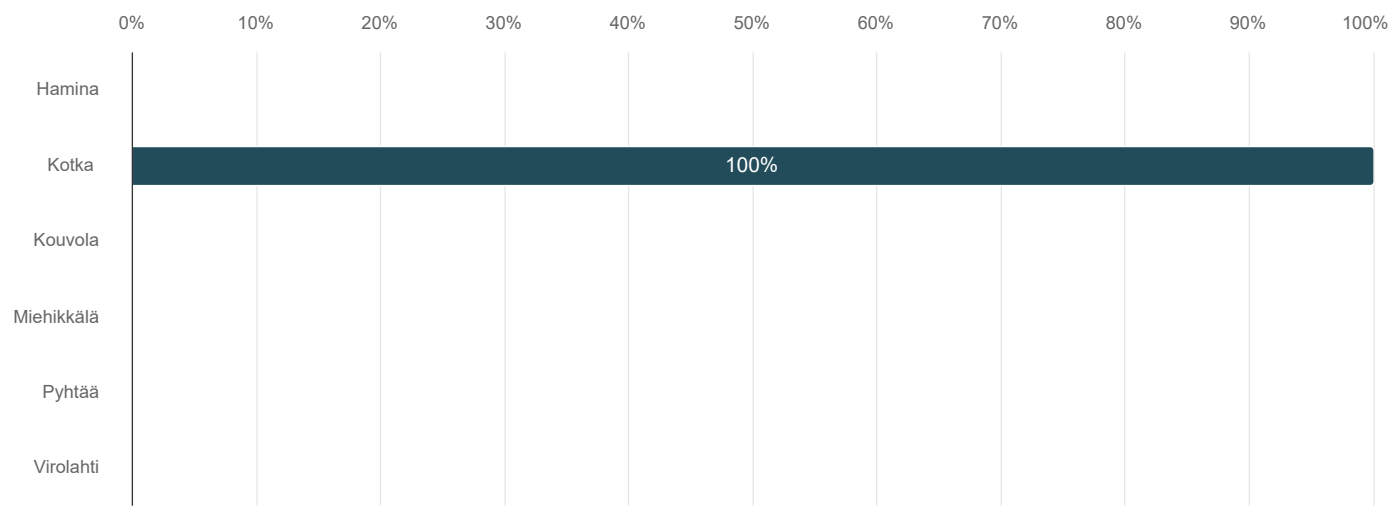
Vastaajien määrä: 355

	n	Prosentti
Mies	86	24,2%
Nainen	255	71,8%
Muu	0	0,0%
En halua sanoa	14	4,0%

Missä asut?

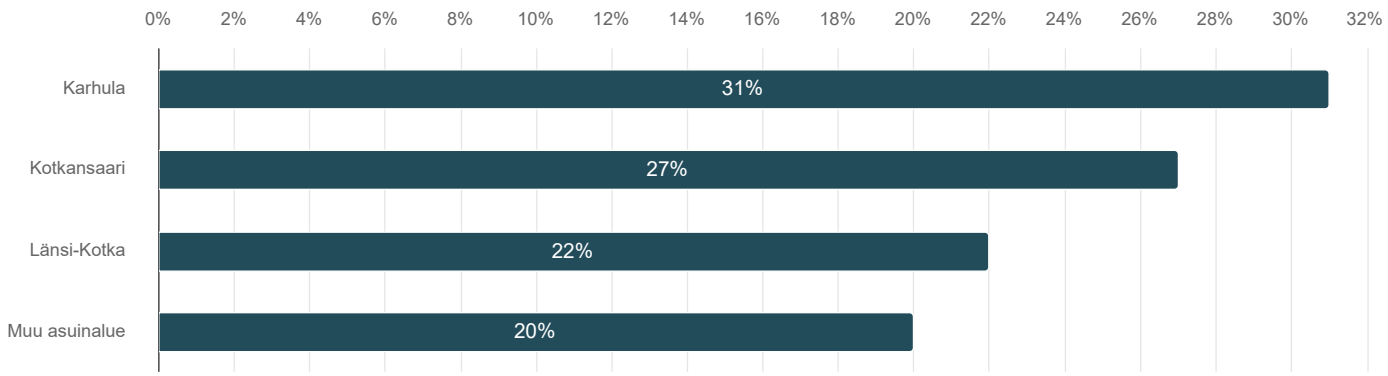
Vastaajien määrä: 355

	n	Prosentti
Hamina	0	0,0%
Kotka	355	100,0%
Kouvola	0	0,0%
Miehikkälä	0	0,0%
Pyhtää	0	0,0%
Virolahti	0	0,0%

Mikä on asuinalueesi?

Vastaajien määrä: 353

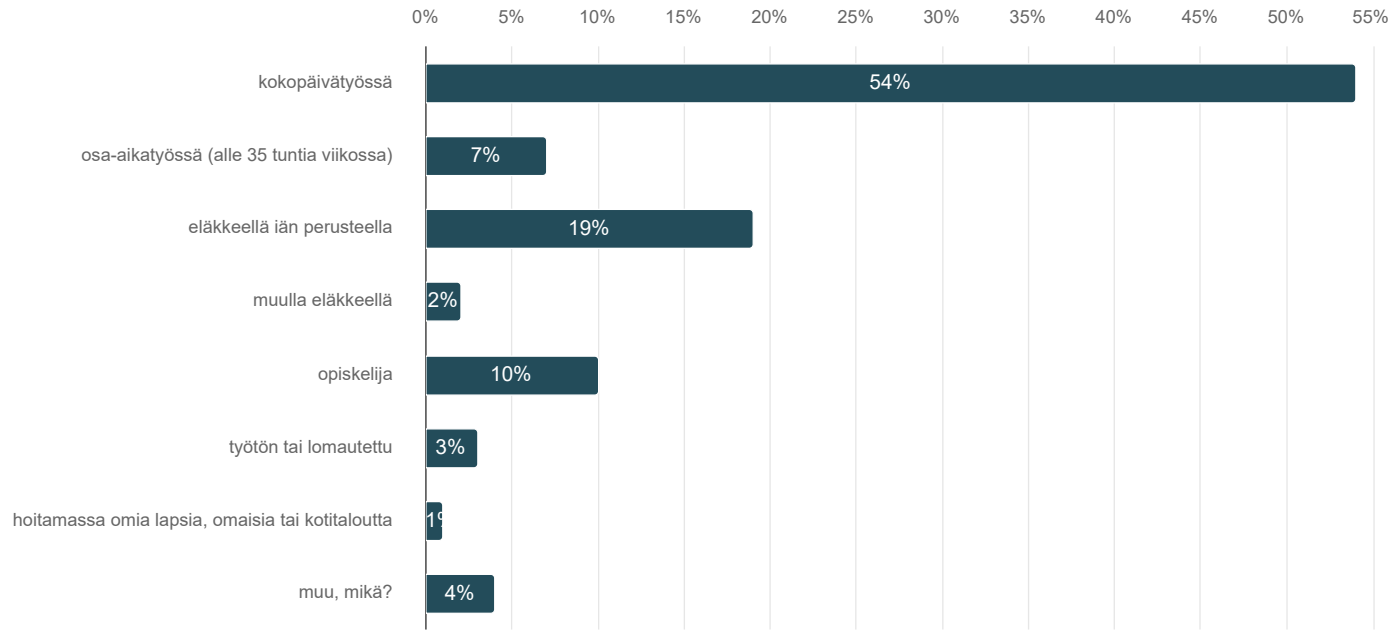

	n	Prosentti
Karhula	110	31,2%
Kotkansaari	96	27,2%
Länsi-Kotka	77	21,8%
Muu asuinalue	70	19,8%

Oletko tällä hetkellä pääasiassa:

Valitse tilannettasi parhaiten kuvaava vaihtoehto

Vastaajien määrä: 355

	n	Prosentti
kokopäivätyössä	193	54,4%
osa-aikatyössä (alle 35 tuntia viikossa)	24	6,8%
eläkkeellä iän perusteella	69	19,4%
muulla eläkkeellä	8	2,3%
opiskelija	36	10,1%
työtön tai lomautettu	9	2,5%
hoitamassa omia lapsia, omaisia tai kotitaloutta	2	0,6%
muu, mikä?	14	3,9%

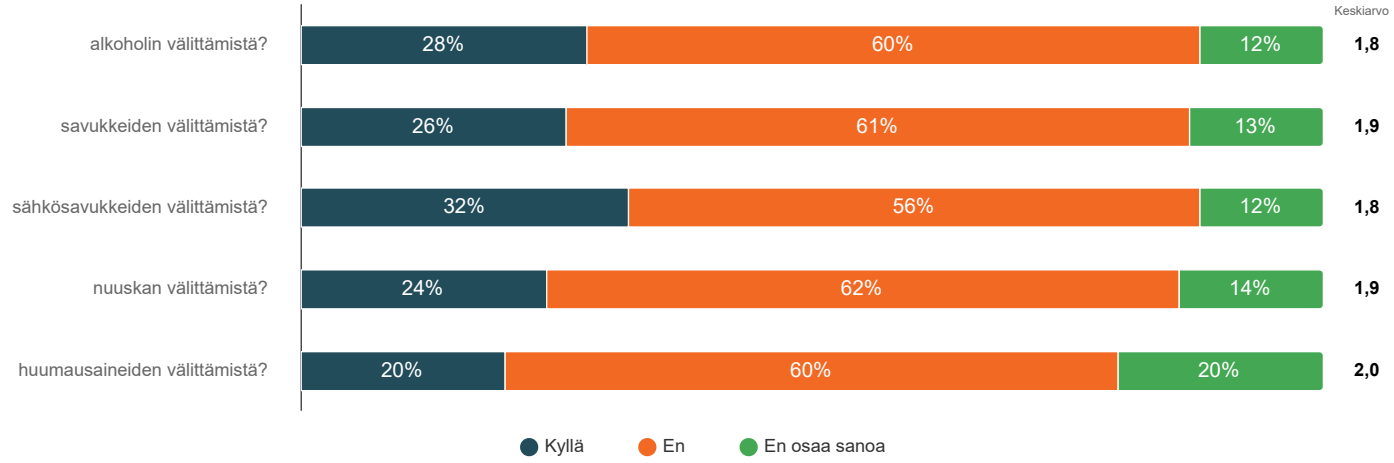
Lisätekstikenttään annetut vastaukset

Näytä kaikki

Vastausvaihtoehdot	Teksti
muu, mikä?	Yrittäjä
muu, mikä?	kuntouttavassa työtoiminnassa
muu, mikä?	työkokeilu
muu, mikä?	yrittäjä
muu, mikä?	Oppisopimus opiskelija
muu, mikä?	yrittäjä
muu, mikä?	Taiteilija
muu, mikä?	Opiskelija ja työssäkäyvä
muu, mikä?	Opiskelen työnohessa täyspäiväisesti
muu, mikä?	yrittäjä
muu, mikä?	yrittäjä
muu, mikä?	Yrittäjä
muu, mikä?	Yrittäjä

Oletko havainnut kunnassasi viimeisen 12 kuukauden aikana alaikäisille...

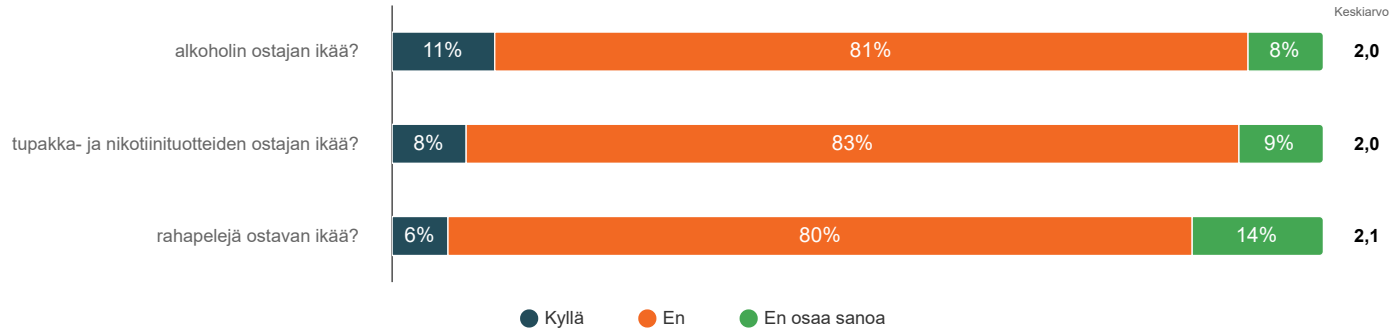
Vastaajien määrä: 355

	Kyllä	En	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
alkoholin välittämistä?	28,5%	59,6%	11,9%	1,8	2,0
savukkeiden välittämistä?	25,7%	61,6%	12,7%	1,9	2,0
sähkösavukkeiden välittämistä?	31,7%	56,3%	12,0%	1,8	2,0
nuuskan välittämistä?	24,3%	61,7%	14,0%	1,9	2,0
huumausaineiden välittämistä?	20,4%	59,8%	19,8%	2,0	2,0
Yhteensä	**26,1%**	**59,8%**	**14,1%**	**1,9**	**2,0**

Oletko havainnut kunnassasi viimeisen 12 kuukauden aikana tilanteita, joissa myyjä ei ole tarkastanut nuorelta näyttävän...

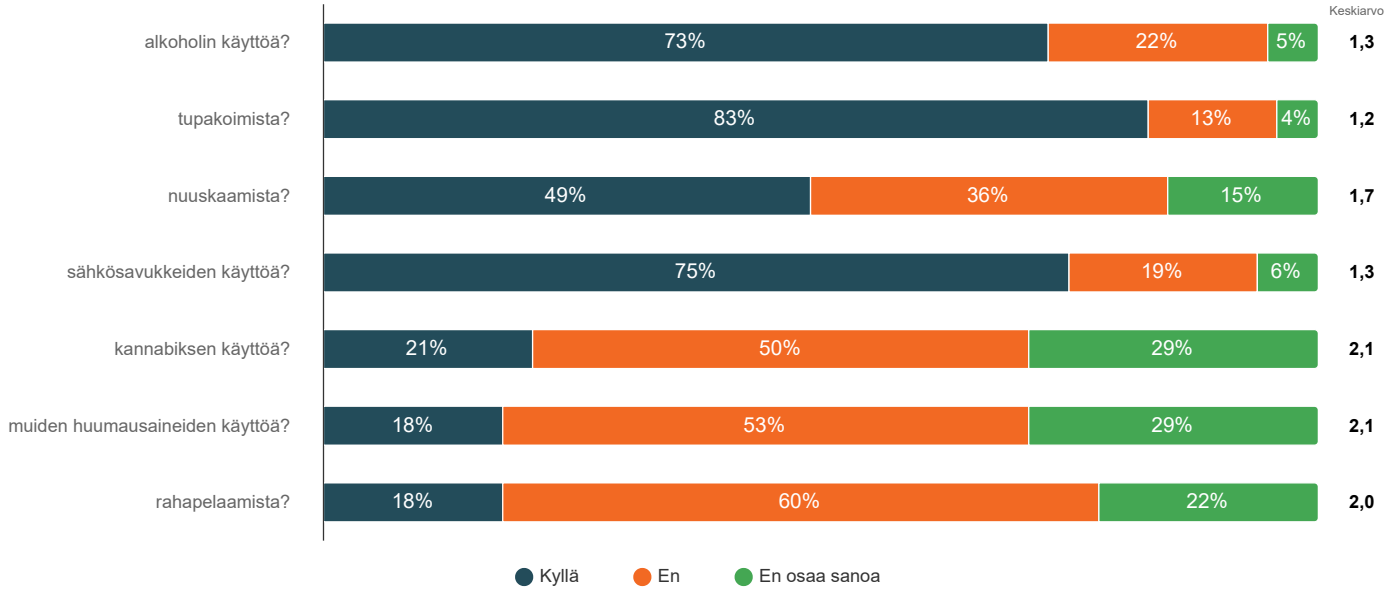
Vastaajien määrä: 355

	Kyllä	En	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
alkoholin ostajan ikää?	11,0%	80,6%	8,4%	2,0	2,0
tupakka- ja nikotiinituotteiden ostajan ikää?	8,2%	82,5%	9,3%	2,0	2,0
rahapelejä ostavan ikää?	6,2%	79,7%	14,1%	2,1	2,0
Yhteensä	**8,5%**	**80,9%**	**10,6%**	**2,0**	**2,0**

Oletko havainnut kunnassasi viimeisen 12 kuukauden aikana alaikäisten...

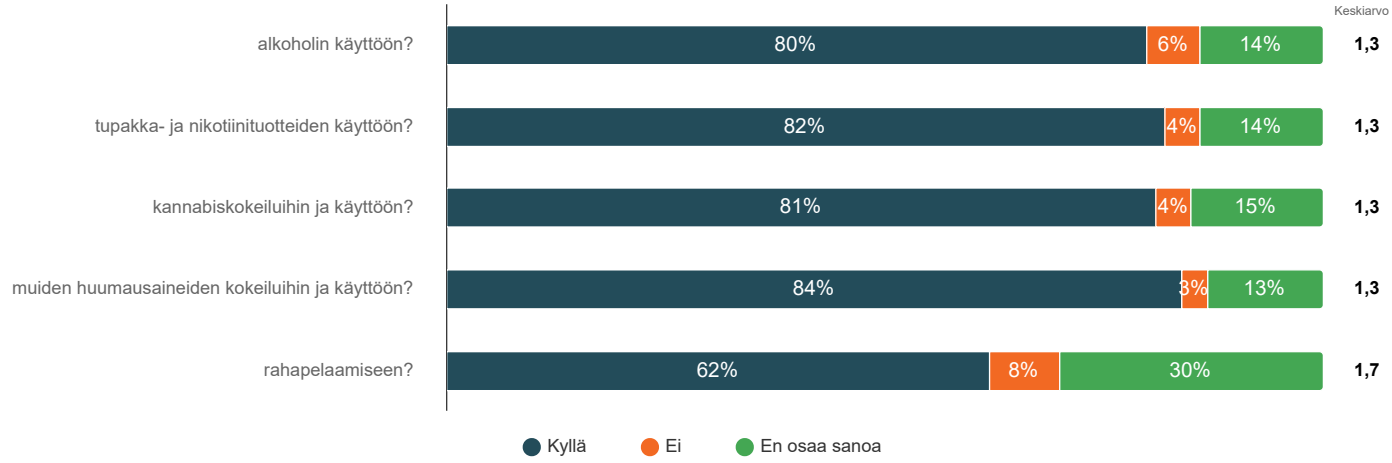
Vastaajien määrä: 355

	Kyllä	En	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
alkoholin käyttöä?	73,2%	22,0%	4,8%	1,3	1,0
tupakoimista?	83,0%	13,0%	4,0%	1,2	1,0
nuuskaamista?	49,4%	35,8%	14,8%	1,7	2,0
sähkösavukkeiden käyttöä?	74,9%	19,2%	5,9%	1,3	1,0
kannabiksen käyttöä?	20,7%	50,3%	29,0%	2,1	2,0
muiden huumausaineiden käyttöä?	17,6%	53,5%	28,9%	2,1	2,0
rahapelaamista?	18,5%	59,8%	21,7%	2,0	2,0
Yhteensä	**48,2%**	**36,2%**	**15,6%**	**1,7**	**2,0**

Tulisiko kunnassasi puuttua nykyistä enemmän alaikäisten...

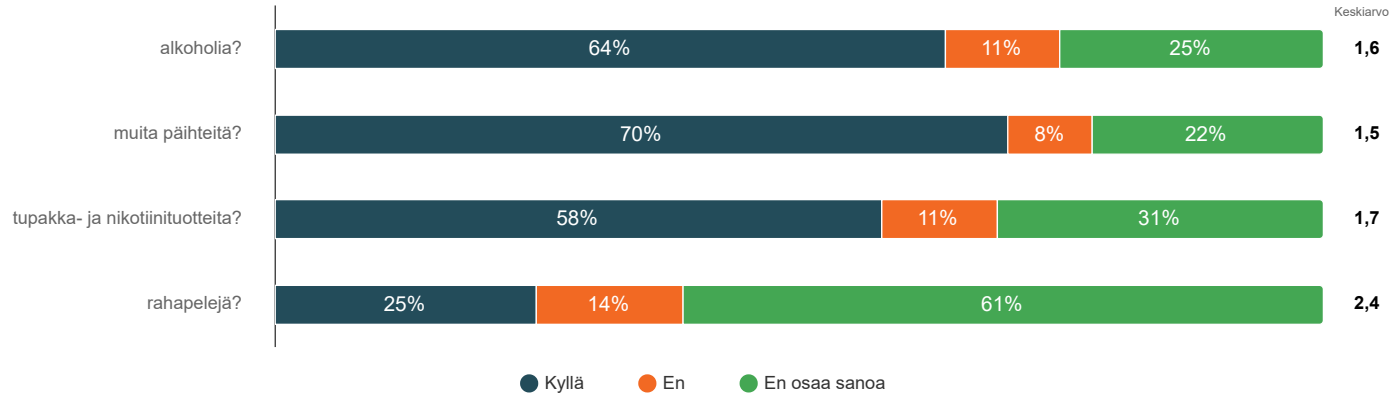
Vastaajien määrä: 355

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
alkoholin käyttöön?	80,2%	5,9%	13,9%	1,3	1,0
tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöön?	82,2%	3,7%	14,1%	1,3	1,0
kannabiskokeiluihin ja käyttöön?	81,4%	3,9%	14,7%	1,3	1,0
muiden huumausaineiden kokeiluihin ja käyttöön?	83,4%	3,4%	13,2%	1,3	1,0
rahapelaamiseen?	61,9%	8,5%	29,6%	1,7	1,0
Yhteensä	**77,8%**	**5,1%**	**17,1%**	**1,4**	**1,0**

Käytetäänkö kunnassasi / asuinalueellasi mielestäsi liikaa…

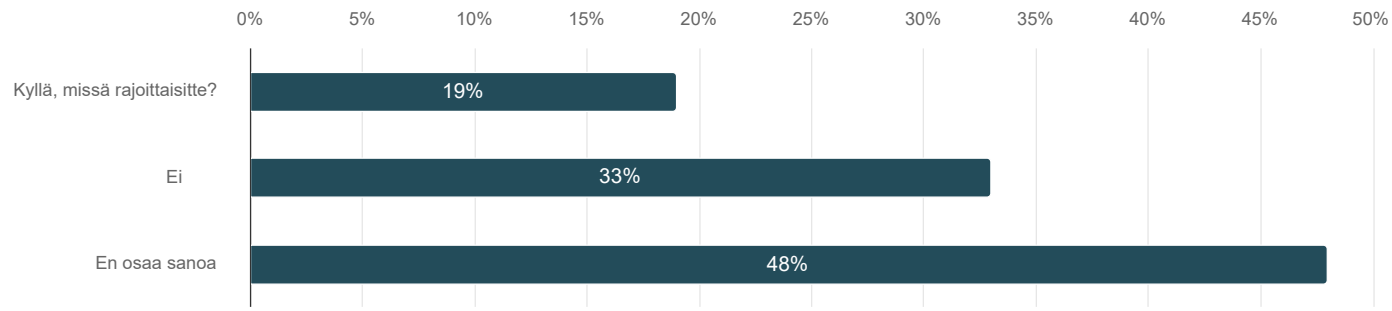
Vastaajien määrä: 354

	Kyllä	En	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
alkoholia?	64,1%	10,7%	25,2%	1,6	1,0
muita päihteitä?	69,5%	8,5%	22,0%	1,5	1,0
tupakka- ja nikotiinituotteita?	57,7%	11,6%	30,7%	1,7	1,0
rahapelejä?	25,1%	13,9%	61,0%	2,4	3,0
Yhteensä	**54,1%**	**11,2%**	**34,7%**	**1,8**	**1,0**

Olisiko alkoholin anniskelua tarpeen rajoittaa tietyillä alueilla kunnassasi kaupungin/kunnan omalla päätöksellä?

Vastaajien määrä: 352

	n	Prosentti
Kyllä, missä rajoittaisitte?	65	18,5%
Ei	117	33,2%
En osaa sanoa	170	48,3%

Lisätekstikenttään annetut vastaukset

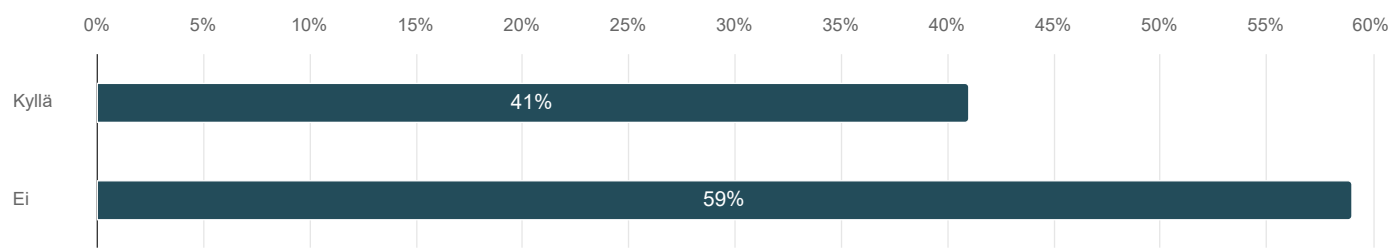
Näytä kaikki

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Koulujen, päiväkotien ja leikkipuistojen läheisyydessä. Meripäivillä.
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Julkiset paikat, torit, puistot keskellä päivää
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Kaupan parkkipaikalla / porraskäytävässä
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Meripäivät ja muut tapahtumat
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Meripäivillä
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Meripäivillä
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Urheilutapahtumissa
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Kauppojen ja Pasaatin eessä, Kahuvuoren ostarilla
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Leikkipuistojen lähellä
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Julki juopottelu kiellettävä
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Anniskelua tulisi rajoittaa niin monessa paikassa kuin mahdollista.
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Urheilutapahtumat
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Puistoissa
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Karhuvuori
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Karhuvuori
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Kotkansaari,Karhula,Hovinsaari
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Puistot
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Baareissa ei alkoholia klo kahden jälkeen
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Baarit
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Ravintoloiden kontrolli olematonta (viinaa myydän niin monta annosta kuin asiakkaalla on rahaa (känni kontrollia ei ole)
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Torialueilla, puistoalueilla, penkeillä istuskellessa
Kyllä, missä rajoittaisitte?	yleisötapahtumat
Kyllä, missä rajoittaisitte?	pasaati
Kyllä, missä rajoittaisitte?	tapahtumat
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Meripäivät
Kyllä, missä rajoittaisitte?	ehtoollisella
Kyllä, missä rajoittaisitte?	perhetapahtumat, esim urheilu-
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Kotkan tori, Sibeliuspuisto, Pasaatikorttelin ympäristö

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Kyllä, missä rajoittaisitte?	ikärajaa tulisi nostaa 24 vuoden ikää yökerhoihin
Kyllä, missä rajoittaisitte?	PUISTOISSA JA LIIKKEIDEN EDUSTOILLA
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Karhuvuoressa
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Kotka
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Karhuvuori
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Karhuvuori
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Asemakaava-alueella
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Kotkansaari sale
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Tapahtumissa
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Kadut ja puistot
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Puistot, torit, tapahtumat. kioskit
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Urheilutapahtumissa
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Yleisesti julkisissa tiloissa, toimii esimerkkinä
Kyllä, missä rajoittaisitte?	koulujen ja päiväkotien lähellä. Urheilutapahtumissa.
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Karhuvuoressa
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Meripäivillä ja muissa tapahtumissa
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Ravintoloiden aukiolo ajat , sulkeituisivat -03 mennessä.
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Kotkansaarella
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Karhuvuori
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Tapahtumissa ja terasilla päiväaikaan, kun liikkuu lapsiperheitä
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Kotkan torilla
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Urheilitapahtumat ja kaupungin isännöimät tspshtunat esim Meripäivävastaanotto
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Keskustan tori, puistot
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Yleiset paikat puistot yms. tori ympäristö
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Lasten lähellä
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Kaupungin tapahtumissa on liikaa alkoholitarjoilua
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Karhuvuori, pasaati
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Ravintoloissa
Kyllä, missä rajoittaisitte?	Pasaatin ympäristö

Oletko kunnassasi viimeisen 12 kuukauden aikana pelännyt kadulla tai muulla julkisella paikalla kohtaamiasi päihtyneitä henkilöitä?

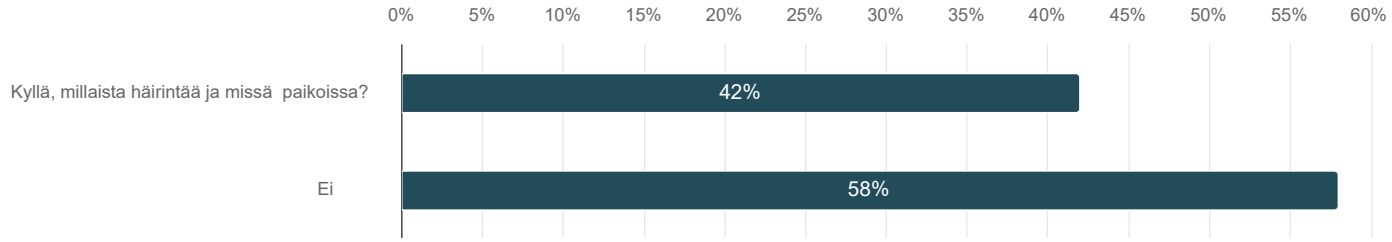
Vastaajien määrä: 350

	n	Prosentti
Kyllä	143	40,9%
Ei	207	59,1%

Onko päihtynyt henkilö ahdistellut tai häirinnyt sinua kadulla tai muulla julkisella paikalla?

Vastaajien määrä: 141

	n	Prosentti
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	59	41,8%
Ei	82	58,2%

Lisätekstikenttään annetut vastaukset

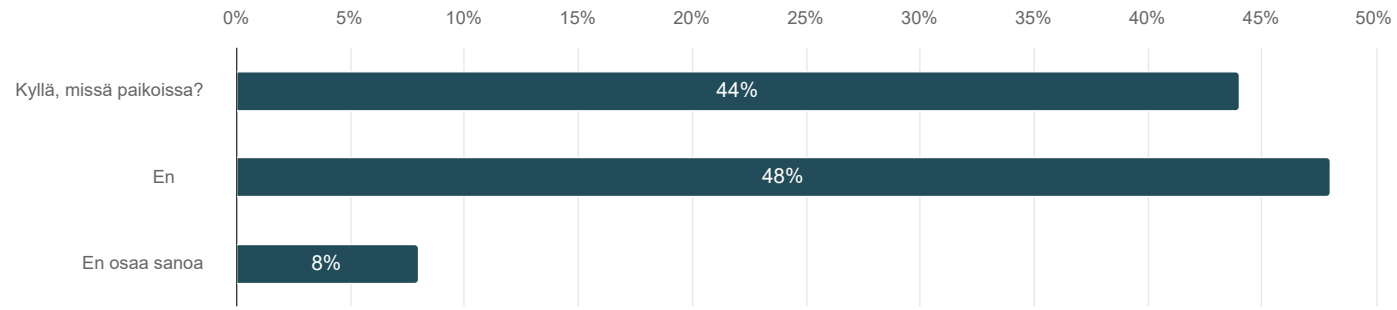
Näytä kaikki

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Huutelua
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Huutelua Sibeliyspuistossa ja Pasaatilla
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Ahdistelua, bareissa ja niiden lähistöllä
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Huutelua puistoissa tai kaduilla yöaikaan
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	huutelua ja alaviitteistä kommentointia esim. Kotkan torilla
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Rahan ja tupakan pummaamista agressiivisesti kadulla.
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Perään huutelua, lähestymisyrityksiä
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Kadulla kulkiessa / puistoissa kulkemisessa / Pasaatissa. Sanallista häiriköintiä, yritetty pyytää liittymään seuraan, tytöttelyä...
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Sekavasti käyttäytynyt lähestynyt.
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Huudellut perään, kotkansaarella
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Kerjäämistä, Pasaatin ympäristössä
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Aggressiivista örveltämistä Pasaatin liepeillä
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Kauppojen edustalla
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Pyytänyt savukkeita ja tulta
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Pyydetty tupakkaa tai rahaa. Muutaman kerran käyty vain kimppuun ja välillä uhataan pahoinpitelyllä tai jopa tappamisella, ellei anna mitä pyytävät. Välillä porukka ulkomaalaisia päivystää koulun lähettyville ja tarjoavat koulutytöille ainakin tupakkaa ja alkoholia.
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Huudetaan perään, tartutaan kiinni takkiin
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Huutelua torilla ja puistoissa
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Kadulla, Kotkansaarella
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Kotkan keskustassa: pyrkinyt estämään kulkua, kerjännyt
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Kaupan edessä, pyysi savuketta

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	huutelua, örinää kadulla, bussissa
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Sibeliuspuisto
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Puistossa huutelua
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Asiatonta huutelua esim. Sibeliuksen puistossa ja torilla
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	vain epämiellyttävää lähestymistä, mikä johtanut/ aiheuttanut sen enempää
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	En ahdistellut minua, mutta on ahdistavaa katsoa hyvin päihtynyttä ihmistä jota hakataan, joka kaatuu ja lyö päänsä pahasti katuun tai joka on aivan liian nuori olemaan huonossa kunnossa.
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	huutelua, rahan pyytämistä
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Kaupan edessä,bussipysäkillä
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Karhuvuori torilla
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Karhulan torilla. Päihteitä käyttävä henkilö yrtitti tunkeutua väkisin autooni ollessani parkkipaikalla.
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	tullut pyytämään rahaa
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Huutelua Kotkansaarella
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	tivannut rahaa
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Huutelua ja vislailua mm. Sibbarilla ja Pasaatin ja torin luona
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	kännissä ja/tai aineissa ollut mies kävi huutamaan ja kiroamaan taksissa. Jouduin pysäyttämään auton. Hän hyppäsi ulos ja jätti maksamatta. Lisäksi Turvalan suunnalla yksi syöksyi auton eteen makaamaan ja olin vähällä ajaa päälle.
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Tullut juttelemaan, vaikka selvästi olen osoittanut, etten halua, lähtemällä tilanteesta pois.
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Oksentelua ja kusemista pitkin katuja
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Turvalassa kaupan edessä joku mies otti puukon taskusta ja uhkasi sillä toista miestä. Molemmat olivat humalassa.
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Huutelua, uhkailua koiran kanssa lenkillä raittien lähistöllä
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Perään huutelua, rahan pyytämistä Kotkan keskustassa
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Huutelua, rahan kyselyä, suu-sanallista uhkailua. Kauppatorilla nuoret ja keskustan puistoissa vanhemmat.
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Työpaikalla usein. Olen viimeemmäksi toiminut järkkärinä.
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Piripäät murtautui yritykseeni
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Puistoissa, pasaatissa, rahan pummaamista
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Pissataan rapun eteen, jos jotain menee sanomaan, niin saa pelätä agressiivista käyttäytymistä. Tällaista tapahtuu välillä ihan kotitalon rapun edessä.
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Huutelua
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Tappouhkaus

Oletko kunnassasi viimeisen 12 kuukauden aikana altistunut tupakansavulle tai sähkösavukkeen höyryille kadulla tai muulla julkisella paikalla niin, että olet kokenut siitä olleen sinulle haittaa?

Vastaajien määrä: 353

	n	Prosentti
Kyllä, missä paikoissa?	156	44,2%
En	170	48,2%
En osaa sanoa	27	7,6%

Lisätekstikenttään annetut vastaukset

Näytä kaikki

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Kyllä, missä paikoissa?	Bussipysäkit ja kauppojen edustat
Kyllä, missä paikoissa?	Pasaatin torin puoleiset ovet
Kyllä, missä paikoissa?	bussipysäkki
Kyllä, missä paikoissa?	Esimerkiksi bussipysäkillä ja kauppojen ja kauppakeskusten ovien edustalla.
Kyllä, missä paikoissa?	Kauppakeskuksen ovien edessä, ulkona liikkuessa.
Kyllä, missä paikoissa?	Kaupan sisäänkäynnin yhteydessä
Kyllä, missä paikoissa?	Kotkan torilla
Kyllä, missä paikoissa?	Pasaatin edusta
Kyllä, missä paikoissa?	Jokapaikassa
Kyllä, missä paikoissa?	Kauppojen ja kirjaston edusta
Kyllä, missä paikoissa?	Rakennusten sisäänkäyntien edessä
Kyllä, missä paikoissa?	Bussipysäkillä molemmille. Tuulisella säällä savukkeista irtoaa myös kuumaa tuhkaa joka voi pilata vaatteet tai lentää esim. toisen ihmisen silmään.
Kyllä, missä paikoissa?	Yleisillä paikoilla ulkona. Kotkan kaupungintalon edustalla!
Kyllä, missä paikoissa?	Kadulla
Kyllä, missä paikoissa?	Kauppojen edustoilla
Kyllä, missä paikoissa?	Kaupan edustalla, kaupungissa
Kyllä, missä paikoissa?	Kauppakeskus Pasaatin lähistöllä ja kadulla kulkiessa
Kyllä, missä paikoissa?	Linja-autopysäkillä
Kyllä, missä paikoissa?	Pasaatin edusta/ toerin puoli
Kyllä, missä paikoissa?	Ulkona lenkkeillessä lähialueen kaduilla ja keskustan alueella
Kyllä, missä paikoissa?	Sutelan prisma
Kyllä, missä paikoissa?	K-Supermarket Pookin edessä
Kyllä, missä paikoissa?	Ksuppojen edustut, kadulka vastaatulijat
Kyllä, missä paikoissa?	Pasaatin oven edessä
Kyllä, missä paikoissa?	Bussipysäkeillä, katoksissa, rakennusten ovien edessä/sisäänkäynneillä
Kyllä, missä paikoissa?	Kaupungilla
Kyllä, missä paikoissa?	Bussipysäkillää
Kyllä, missä paikoissa?	Bussipysäkit

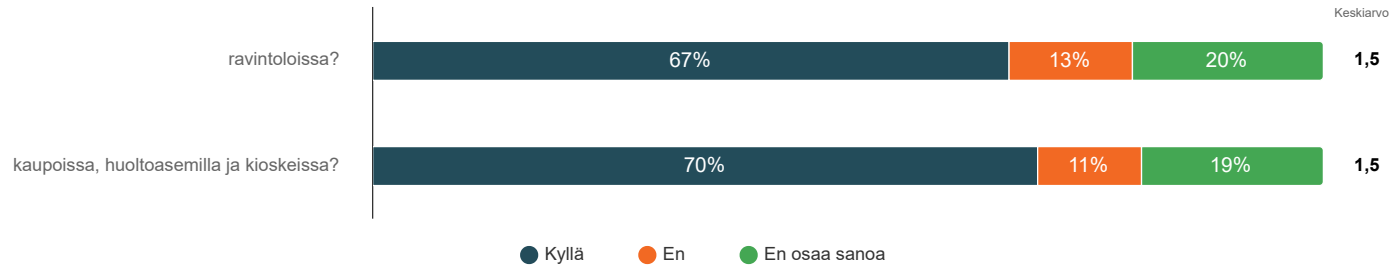
Vastausvaihtoehdot	Teksti
Kyllä, missä paikoissa?	Puiston penkit esim.
Kyllä, missä paikoissa?	Kadulla
Kyllä, missä paikoissa?	Bussipysäkillä
Kyllä, missä paikoissa?	Pasaatin edusta mm
Kyllä, missä paikoissa?	Pasaatin edessä torin puolella
Kyllä, missä paikoissa?	Mussalon asuinalueella kotini lähellä
Kyllä, missä paikoissa?	Uimarannalla
Kyllä, missä paikoissa?	Torikahvila
Kyllä, missä paikoissa?	parveke, pyssipysäkki
Kyllä, missä paikoissa?	kauppojen edustalla, koulujen läheisyydessä
Kyllä, missä paikoissa?	Kotona, parveketupakointi
Kyllä, missä paikoissa?	Pasaatin ovilla polttaminen on häiritsevää
Kyllä, missä paikoissa?	Ihan jalkakäytävällä kävellessä tupakoitsijan takana. Vuokralaiseni kärsii naapurin parveketupakoinnista ja pelkään, että lähtee asunnosta.
Kyllä, missä paikoissa?	Bussipysäkeillä, kauppojen ulko-ovilla
Kyllä, missä paikoissa?	Ulkoilmaravintolat
Kyllä, missä paikoissa?	rautatie asema
Kyllä, missä paikoissa?	Karhulan koulun piha-alueen sisäänkäynnillä päivittäin, varsinkin Sairaalan päädyssä. Kukaan ei puutu alaikäisten tupakointiin lukiossa.
Kyllä, missä paikoissa?	Bussipysäkill
Kyllä, missä paikoissa?	Tapahtuma-alueet
Kyllä, missä paikoissa?	Pasaatin edessä torilla
Kyllä, missä paikoissa?	bussipysäkeillä
Kyllä, missä paikoissa?	Kadulla kulkiessa, kauppojen pihalla
Kyllä, missä paikoissa?	kauppojen ulkoovilla
Kyllä, missä paikoissa?	keskustassa
Kyllä, missä paikoissa?	Bussipysäkki
Kyllä, missä paikoissa?	Työpaikallani.
Kyllä, missä paikoissa?	esim. LIIKKEIDEN KUTEN PASAATIN EDUSTALLA
Kyllä, missä paikoissa?	Bussipysäkeillä, liikkeiden ovien edustalla
Kyllä, missä paikoissa?	Bussipysäkeillä
Kyllä, missä paikoissa?	Useissa paikoissa missä poltetaan mm kadulla
Kyllä, missä paikoissa?	Kadulla ja ilmastoinnin kautta kotona
Kyllä, missä paikoissa?	Yläkoulussa, Pasaatissa
Kyllä, missä paikoissa?	Kahvilan terassilla
Kyllä, missä paikoissa?	Omassa kodissa,naapuri tupakoi pihalla
Kyllä, missä paikoissa?	Linja-auto pysäkillä, pankkiautomaateilla
Kyllä, missä paikoissa?	Pasaatin ympäristössä. Keskussairaalan pihalla.
Kyllä, missä paikoissa?	Bussipysäkillä ja pasaatin kauppakeskuksen edessä tupakoidaan aina
Kyllä, missä paikoissa?	Kadulla
Kyllä, missä paikoissa?	Puistoissa, uimarannalla, kauppojen edessä, torilla
Kyllä, missä paikoissa?	Työpaikalla
Kyllä, missä paikoissa?	Torilla (Kotkansaari ja Karhula), pankkiautomaateilla eri paikoissa, Ekamin ohi kulkiessa
Kyllä, missä paikoissa?	Kauppojen oven läheisyydet
Kyllä, missä paikoissa?	Bussipysäkillä tupakoitsija välillä aivan savuttoman vieressä, haisee ja ärsyttää keuhkoja

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Kyllä, missä paikoissa?	bussipysäkillä, bussissa, kadulla
Kyllä, missä paikoissa?	Keskustan kaduilla.
Kyllä, missä paikoissa?	Bussipysäkeillä
Kyllä, missä paikoissa?	Kauppakeskusten edessä, puistoissa, sairalaalla
Kyllä, missä paikoissa?	Torilla ja terassilla
Kyllä, missä paikoissa?	kauppakeskuksen ja kauppojen ovilla
Kyllä, missä paikoissa?	Kapuppojen ja virastojen edustat.
Kyllä, missä paikoissa?	Torilla
Kyllä, missä paikoissa?	en muista paikkaa
Kyllä, missä paikoissa?	Kauppojen ym. julkisten tilojen edustalla
Kyllä, missä paikoissa?	Linja-auto pysäkillä
Kyllä, missä paikoissa?	Bussipysäkillä, kauppojen edustalla
Kyllä, missä paikoissa?	Pasaatin torin puoleinen ulko-ovi
Kyllä, missä paikoissa?	Kaupan edessä bussipysäkillä
Kyllä, missä paikoissa?	julkiset tilat joskus, käy henkeen
Kyllä, missä paikoissa?	Pasaatin edessä ja useilla bussipysäkeillä bussia odotellessani
Kyllä, missä paikoissa?	Ammattioppilaitosten pihoilla ja lukioiden tonteilla
Kyllä, missä paikoissa?	Kauppakeskus Pasaatin edessä
Kyllä, missä paikoissa?	Karhuvuoren S-market
Kyllä, missä paikoissa?	Kotkansaari, torin alue ja Sibeliuspuisto
Kyllä, missä paikoissa?	Bussipysäkit, kauppakeskuksen edusta (Pasaati)
Kyllä, missä paikoissa?	Bussipysäkit ja kauppakeskuksen edusta.
Kyllä, missä paikoissa?	Kaduilla ja puistoissa, Pasaatin ja baarien edessä
Kyllä, missä paikoissa?	Työpaikalla, kauppakeskuksen/kaupan edustalla
Kyllä, missä paikoissa?	Karhuvuoren torilla
Kyllä, missä paikoissa?	Kauppakeskuksen ovien edustat, ravintoloiden oven edustat
Kyllä, missä paikoissa?	Karhulan tori
Kyllä, missä paikoissa?	Pääasiassa bussipysäkeillä bussia odotellessa
Kyllä, missä paikoissa?	Prisman edessä ja parkkihallissa
Kyllä, missä paikoissa?	Liikennevaloissa toisen auton ikkunasta höyryä suoraan avoimesta ikkunasta omaan autoon.
Kyllä, missä paikoissa?	Kadulla
Kyllä, missä paikoissa?	Meripäivillä
Kyllä, missä paikoissa?	Pasaatin sisäänkäynti
Kyllä, missä paikoissa?	Pasaatin edusta
Kyllä, missä paikoissa?	pysäkkikatoksessa
Kyllä, missä paikoissa?	sairaalalla
Kyllä, missä paikoissa?	bussipysäkillä
Kyllä, missä paikoissa?	kadulla, bissipysäkillä, kauppojen edessä, puistoissa...
Kyllä, missä paikoissa?	monissa paikoissa ulkona
Kyllä, missä paikoissa?	kadulla
Kyllä, missä paikoissa?	Pasaatin torin edusta
Kyllä, missä paikoissa?	Kotkan keskustassa esim. Pasaatin sisäänkäyntien kohdilla
Kyllä, missä paikoissa?	Usealla bussipysäkillä ympäri Kotkaa päivittäin.

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Kyllä, missä paikoissa?	kauppakeskus Pasaatin edusta, torin puoli
Kyllä, missä paikoissa?	Kauppojen edusta, torit, leikkipuistot
Kyllä, missä paikoissa?	Pasaatin edustalla
Kyllä, missä paikoissa?	Kotkan torilla ja kauppojen ja kioskien edustalla. Oman rapun edessä.
Kyllä, missä paikoissa?	Työpaikalla, (Savuton Kotka?)
Kyllä, missä paikoissa?	Pasaatin sisäänkäynnissä, urheilutapahtumissa
Kyllä, missä paikoissa?	Kaupan edessä
Kyllä, missä paikoissa?	Kaduilla
Kyllä, missä paikoissa?	Parvekkeella
Kyllä, missä paikoissa?	Pasaatin torin puoleisella ovella

Tulisiko alkoholin myyntiin henkilölle, joka on selvästi päihtynyt suhtautua nykyistä tiukemmin kuntasi...

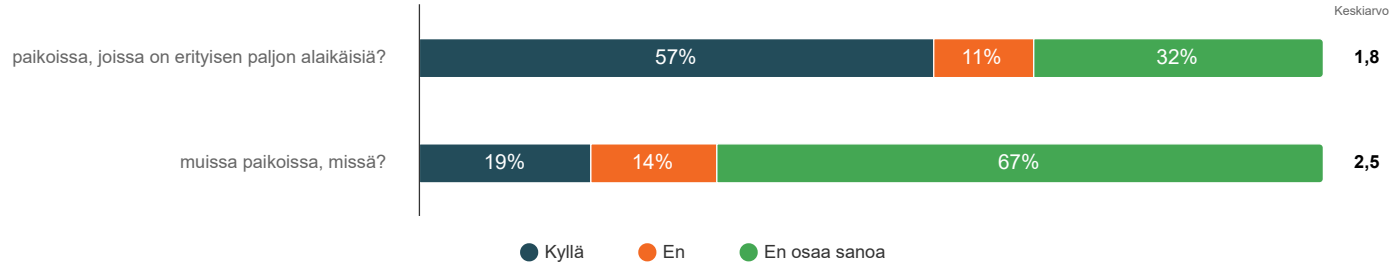
Vastaajien määrä: 355

	Kyllä	En	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
ravintoloissa?	66,6%	13,3%	20,1%	1,5	1,0
kaupoissa, huoltoasemilla ja kioskeissa?	70,2%	10,6%	19,2%	1,5	1,0
Yhteensä	**68,4%**	**12,0%**	**19,7%**	**1,5**	**1,0**

Tulisiko kunnassasi rajoittaa rahapelimainontaa...

Vastaajien määrä: 355

	Kyllä	En	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
paikoissa, joissa on erityisen paljon alaikäisiä?	56,6%	10,8%	32,6%	1,8	1,0
muissa paikoissa, missä?	19,4%	14,1%	66,5%	2,5	3,0
Yhteensä	**38,0%**	**12,5%**	**49,6%**	**2,1**	**2,0**

Lisätekstikenttään annetut vastaukset

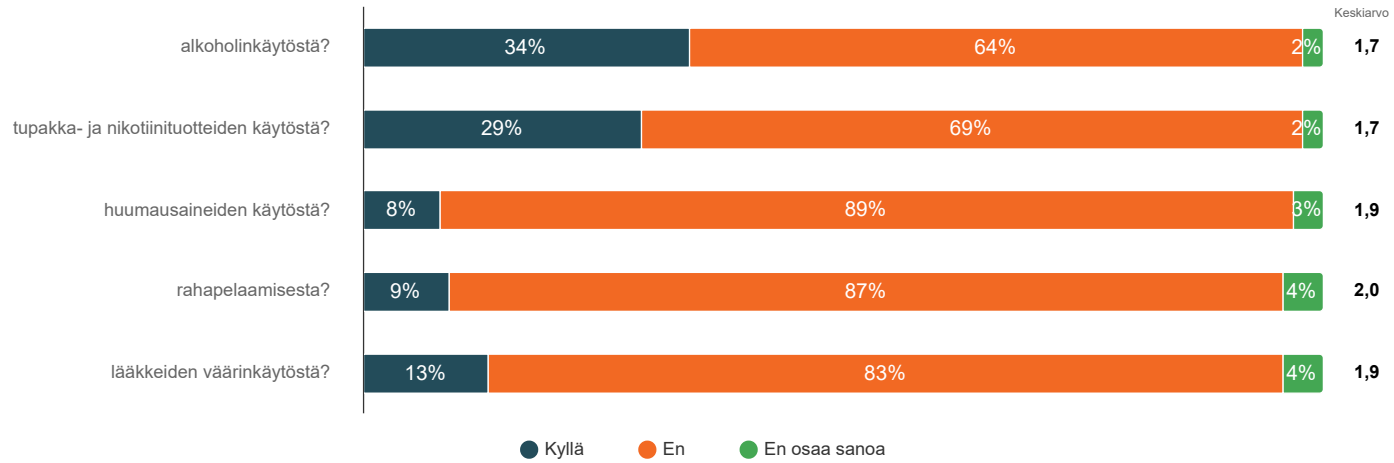
Näytä kaikki

Vastausvaihtoehdot	Teksti
muissa paikoissa, missä?	Vähittäiskaupoissa ja kioskeilla, koska vanhat ihmiset pelaavat niissä paljon
muissa paikoissa, missä?	Missään muussakaan paikassa ei tulisi mainostaa rahapelejä
muissa paikoissa, missä?	Mainontaa ei pitäisi sallia missään varsinkaan nettimainontaa
muissa paikoissa, missä?	Rahapelejä ei tarvitsisi mainostaa julkisilla paikoilla lainkaan.
muissa paikoissa, missä?	Joka paikassa!
muissa paikoissa, missä?	Kaikkialla
muissa paikoissa, missä?	Kaikkialla
muissa paikoissa, missä?	Kaupoissa esim. lottomainokset voittoineen pois ovensuusta!
muissa paikoissa, missä?	Mainostauluissa ja marketeissa, joissa pelihuoneita.
muissa paikoissa, missä?	sosiaalisessa mediassa
muissa paikoissa, missä?	kaikkialla
muissa paikoissa, missä?	netissä
muissa paikoissa, missä?	Urheilutilaisuuksissa
muissa paikoissa, missä?	LIIKEKESKUKSISSA
muissa paikoissa, missä?	Tarvinneeko mainostaa missään. Näyttää vähempiosaiset notkuvan koneiden luona, luulisin heidän saavan rahansa menemään ilman erityistä ohjeistustakin.
muissa paikoissa, missä?	Kauppojen pullonpalautusautomaateilla! Rahapelimainonta kokonaisuudessaan on haitallista, voisi poistaa kaikkialta tai vähentää reilusti.
muissa paikoissa, missä?	kaikissa
muissa paikoissa, missä?	voisi yleisemminkin rajoittaa esim. kaupoissa, marketeissa

Vastausvaihtoehdot	Teksti
muissa paikoissa, missä?	Kaikkialla. Ei tarvi mainostaa missään
muissa paikoissa, missä?	julkisissa paikoissa
muissa paikoissa, missä?	Suuret ruokakaupat (Prisma, Citymarket)
muissa paikoissa, missä?	Netissä
muissa paikoissa, missä?	kisokeissa ja muissa paikoissamissä on pelikoneet
muissa paikoissa, missä?	baareissa ei pitäisi olla edes rahapelejä
muissa paikoissa, missä?	Joka paikassa
muissa paikoissa, missä?	Kaikkialla. Mielestäni rahapelejä ei tarvitse mainostaa yhtään.
muissa paikoissa, missä?	Netissä. Ei ole oikein, että Ylilauta yms. mainostaa ulkolaisia nettikasinoita
muissa paikoissa, missä?	Rahapelejä ei pidä mainostaa missään
muissa paikoissa, missä?	Netissä
muissa paikoissa, missä?	Manonnasta en tiedä, mutta pelikoneet voisi poistaa kaupoista ja etenkin kioskeista. Kioskit ovat pieniä ja pelaajat tukkivat koko kioskin.

Oletko ollut viimeisen 12 kuukauden aikana huolissasi läheisesi...

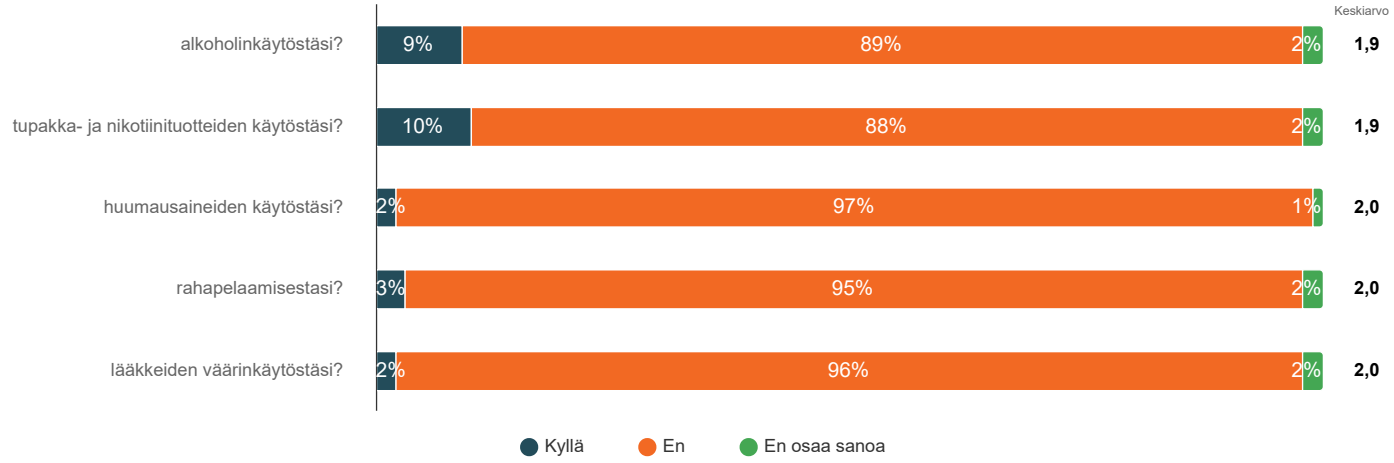
Vastaajien määrä: 354

	Kyllä	En	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
alkoholinkäytöstä?	33,9%	63,8%	2,3%	1,7	2,0
tupakka- ja nikotiinituotteiden käytöstä?	28,8%	68,9%	2,3%	1,7	2,0
huumausaineiden käytöstä?	8,2%	88,7%	3,1%	1,9	2,0
rahapelaamisesta?	9,1%	86,7%	4,2%	2,0	2,0
lääkkeiden väärinkäytöstä?	13,0%	82,8%	4,2%	1,9	2,0
Yhteensä	**18,6%**	**78,2%**	**3,2%**	**1,8**	**2,0**

Oletko ollut viimeisen 12 kuukauden aikana huolissasi omasta...

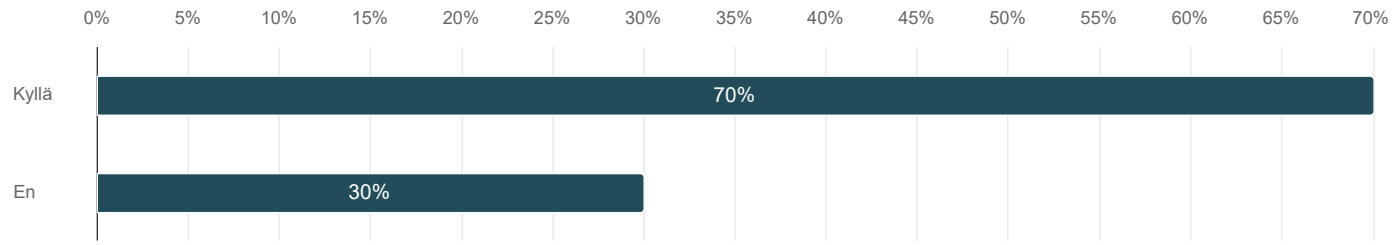
Vastaajien määrä: 353

	Kyllä	En	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
alkoholinkäytöstäsi?	8,8%	88,7%	2,5%	1,9	2,0
tupakka- ja nikotiinituotteiden käytöstäsi?	9,7%	88,3%	2,0%	1,9	2,0
huumausaineiden käytöstäsi?	1,7%	97,2%	1,1%	2,0	2,0
rahapelaamisestasi?	3,4%	94,9%	1,7%	2,0	2,0
lääkkeiden väärinkäytöstäsi?	2,0%	96,0%	2,0%	2,0	2,0
Yhteensä	**5,1%**	**93,0%**	**1,9%**	**2,0**	**2,0**

Oletko ollut viimeisen 12 kuukauden aikana sosiaali- ja terveydenhuollon vastaanotolla (esim. sairaan- tai terveydenhoitajan, lääkärin, suunterveydenhuollon tain sosiaalityöntekijän)?

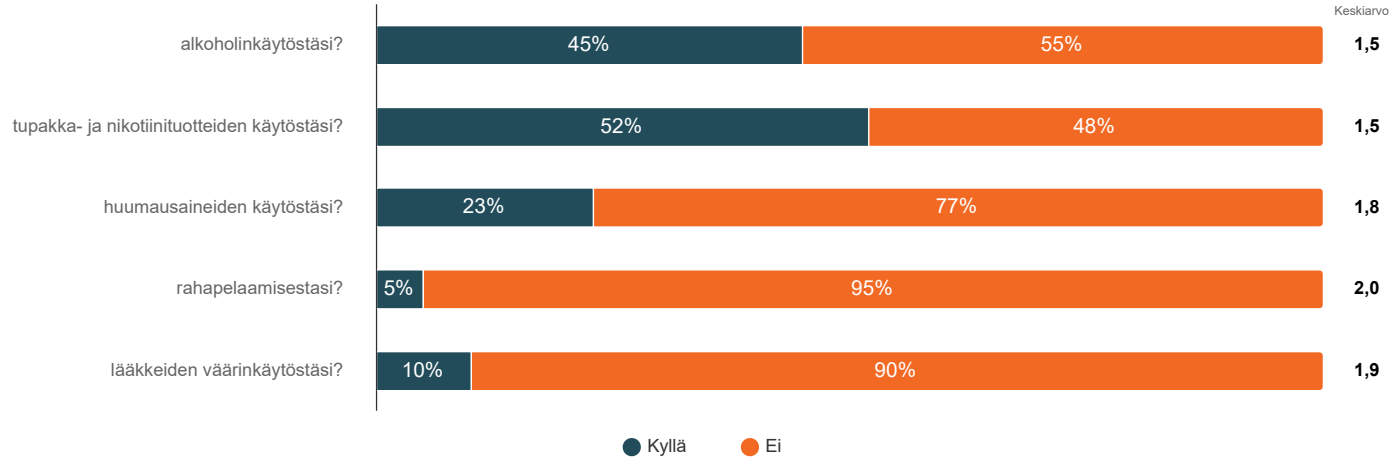
Vastaajien määrä: 345

	n	Prosentti
Kyllä	242	70,1%
En	103	29,9%

Onko sinulta kysytty vastaanotolla….

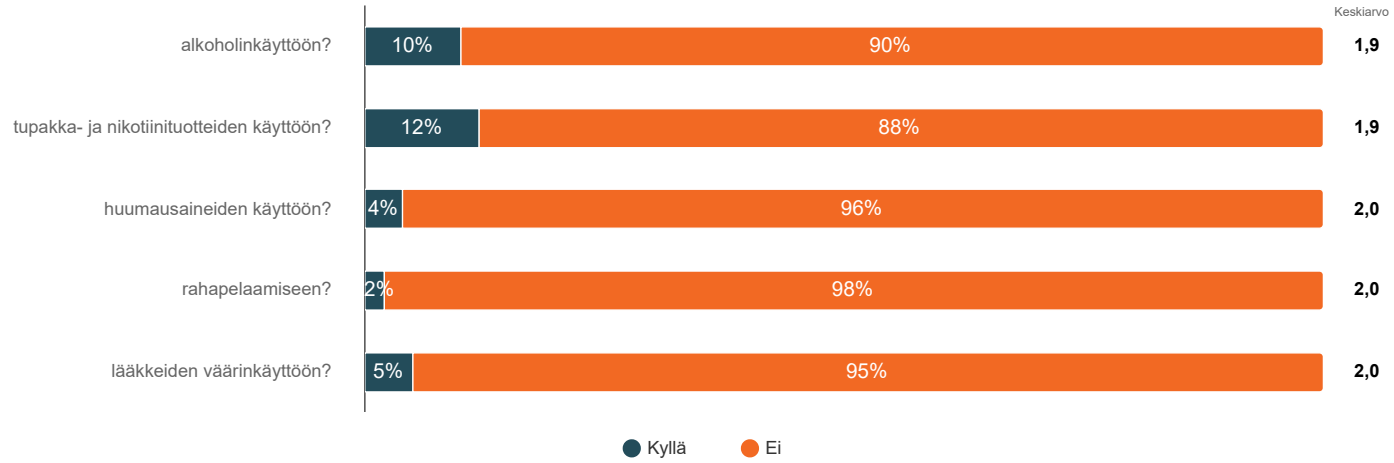
Vastaajien määrä: 242

	Kyllä	Ei	Keskiarvo	Mediaani
alkoholinkäytöstäsi?	45,5%	54,5%	1,5	2,0
tupakka- ja nikotiinituotteiden käytöstäsi?	52,5%	47,5%	1,5	1,0
huumausaineiden käytöstäsi?	23,1%	76,9%	1,8	2,0
rahapelaamisestasi?	4,6%	95,4%	2,0	2,0
lääkkeiden väärinkäytöstäsi?	10,0%	90,0%	1,9	2,0
Yhteensä	**27,1%**	**72,9%**	**1,7**	**2,0**

Onko sinulle annettu neuvontaa vastaanotolla liittyen…

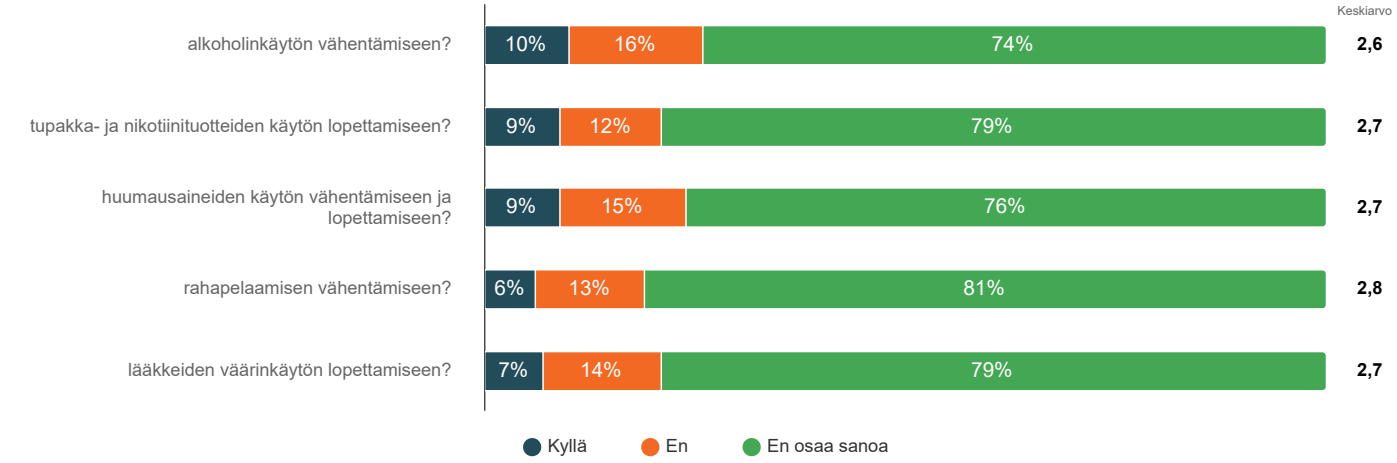
Vastaajien määrä: 241

	Kyllä	Ei	Keskiarvo	Mediaani
alkoholinkäyttöön?	10,0%	90,0%	1,9	2,0
tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöön?	12,5%	87,5%	1,9	2,0
huumausaineiden käyttöön?	3,7%	96,3%	2,0	2,0
rahapelaamiseen?	2,1%	97,9%	2,0	2,0
lääkkeiden väärinkäyttöön?	4,6%	95,4%	2,0	2,0
Yhteensä	**6,6%**	**93,4%**	**1,9**	**2,0**

Saako kunnassasi helposti apua...

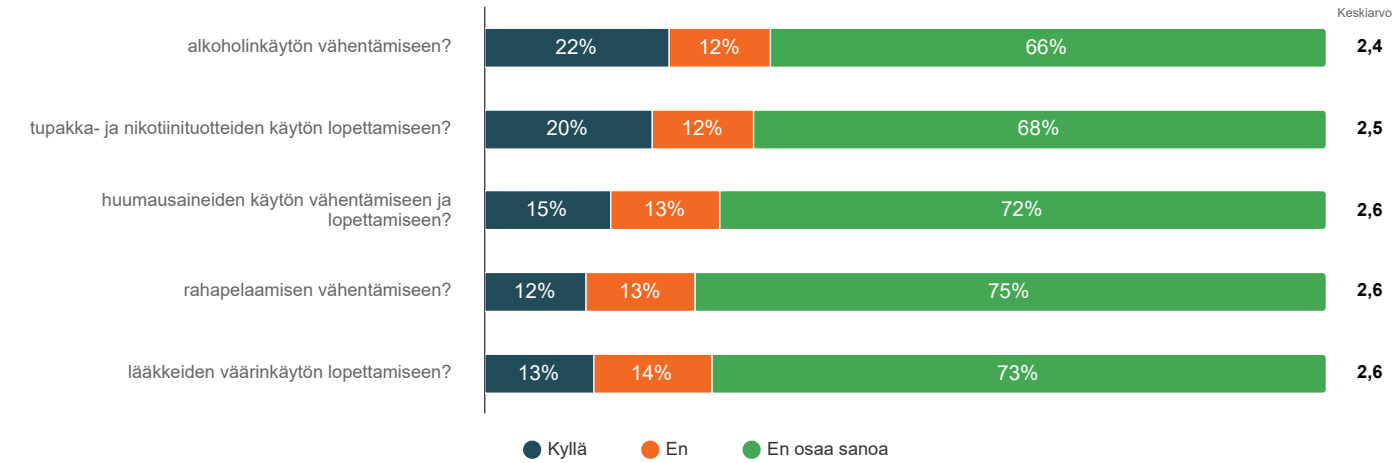
Vastaajien määrä: 353

	Kyllä	En	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
alkoholinkäytön vähentämiseen?	10,5%	15,7%	73,8%	2,6	3,0
tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön lopettamiseen?	8,6%	12,5%	78,9%	2,7	3,0
huumausaineiden käytön vähentämiseen ja lopettamiseen?	9,1%	15,0%	75,9%	2,7	3,0
rahapelaamisen vähentämiseen?	5,7%	13,0%	81,3%	2,8	3,0
lääkkeiden väärinkäytön lopettamiseen?	6,8%	14,5%	78,7%	2,7	3,0
Yhteensä	**8,1%**	**14,1%**	**77,7%**	**2,7**	**3,0**

Saako kunnassasi helposti tietoa seuraavista vähentämisen ja lopettamisen tukipalveluista (esim. terveyskeskuksen vastaanotolla, tiloissa tai verkossa)?

Vastaajien määrä: 353

	Kyllä	En	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
alkoholinkäytön vähentämiseen?	22,2%	11,6%	66,2%	2,4	3,0
tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön lopettamiseen?	20,2%	12,2%	67,6%	2,5	3,0
huumausaineiden käytön vähentämiseen ja lopettamiseen?	14,9%	13,4%	71,7%	2,6	3,0
rahapelaamisen vähentämiseen?	11,6%	13,1%	75,3%	2,6	3,0
lääkkeiden väärinkäytön lopettamiseen?	13,1%	14,0%	72,9%	2,6	3,0
Yhteensä	**16,4%**	**12,9%**	**70,7%**	**2,5**	**3,0**

Kerro kunnassasi havaitsemista päihteiden ja tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöön sekä rahapelaamiseen liittyvistä epäkohdista, joihin mielestäsi erityisesti tulisi kohdistaa ehkäiseviä toimia?

Vastaajien määrä: 174

Vastaukset
viimeisten vuosien aikana ehkäisevä työ ja ohjaus ja neuvontatyö ovat häipyneet "näkymättömiin ja kuulumattomiin" usein törmää siihen että ihmiset eivät tiedä mistä apua saa, asioiden tulisi olla paremmin esillä jatkuvasti!
Ikäihmisten rahapelaaminen, nettipelaaminen (nuoret) ja sähkötupakan saatavuus ja valvonta (lapset ja nuoret) Myös katuturvallisuuteen tulisi kiinnittää enemmän huomiota. On epämiellyttävää ja pelottavaa, kun päihteiden käyttäjät valtaavat pistot ja Kotkan saaren torialueen ja poliisin valvonta ulottuu sinne harvoin. Kuntalaiset kokevat turvattomuutta koska päihteiden käyttö julkisissa paikoissa on lisääntynyt, eikä siihen puututa riittävän napakasti.
Aihe on vieläkin kovin stigmatisoitu joka nostaa ihmisten kynnystä hakea apua. Kouluihin ja vanhempainrapaamisiin kannattaisi jalkautua ja samoin jakaa matalan kynnyksen materiaaleja useissa eri kanavissa, jotta ihmiset pystyvät niihin rauhassa ja ilman leimaantumista tutustua. Avunhakijasta pitäisi ottaa herkästi koppi, sillä oikea hetki ja motivaatio apuun tarttumiselle voi olla hyvin lyhytjänteinen. Sote ammattilaisten tulisi myös tuntea matalan kynnyksen palvelut hyvin ja ohjata/ markkinoida aktiivisesti niitä.
alaikäisten holtiton alkoholin ja muiden päihteiden käyttö
Kaupungilla tulee aika ajoin vastaan pieniä ryhmiä, jotka selkeästi ovat päihteiden suurkäyttäjiä. Vaikea arvioida minkälaisia aputoimia heille voisi tarjota.
Nuorten päihteiden/huumeiden käyttö
Pasaatin torin puolella on lähes jatkuvasti juopuneita ja huumeissa olevia. Kadulla näkee nuoria, jotka ovat aivan muissa maailmoissa. Tilanne on vaikea.
Tori alueet tulisi olla paikka jossa ihmiset voi käydä esim. jäätelöllä kesällä. Tällä hetkellä en halua viedä lapsia jäätelölle tai tori laidalla olevaan kahvilaan katsomaan torilla pyörivää sekavaa, huutavaa, möykkäävää porukkaa.
Nuoriso viettää aikaa jo aamusta alkaen kaupan liepeillä, jossa epäilen olevan myös vanhemman väestön toimesta päihteiden myyntiä. Mukana pyörii myös todella nuoria lapsia.
Päihtyneiden henkilöiden kokoontuminen/ parveilu julkisissa tiloissa mm. Pasaatin edustalla. Aiheuttaa pelkoa joillekin henkilöille sekä nuoret voivat käyttää ko. henkilöitä päihteiden välittäjinä.
Ongelmien ylysukupolvisuus. Ei ne vanhemmat kenelllä ongelmia päihteiden kanssa niin rule vanhempain iltoihin ja saa sitä tietoa mitä tarvisivat että voisivat pitää huolen nuoristaan Lisäksi koko alkoholin käyttö kulttuuria pitäisi muuttaa ja kotka voisi olla eselläkävijä jos meripäiviä vähän raitistettaisiin, annetaan nuorisollekin kuva että hauskaa voi pitää myös ilman päihteitä
Yhä nuoremmat nuoret juovat alkoholia, n. 12-13 -vuotiaat vetää kirkasta viinaa ja limuviinoja keskellä viikkoa. Vapeja ja nuuska-/nikotiinipusseja löytyy todella nuorten muksujen hallusta. Toisinaan cannabiksen tuoksu on selvästi haistettavissa nuorten ympärillä esim. Ostoskeskuksessa tai lähikauppojen pihalla.
Katko pitäisi ehdottomasti saada takaisin Kotkaan. Käyttöhuoneet pitäisi saada laillisiksi ja käyttöön. Päihteidenkäyttöön liittyvää stigmaa tulisi vähentää, jotta hoitoon hakeutumisen kynnys pienentyisi. Päihteiden käytön dekriminalisointi edistäisi asiaa.
Iäkkäät pelaa paljon pelikoneilla. Vapea käyttää jopa alakouluikäiset. Aikuiset käyttää nuuskaa ja ostaa sitä toisiltaan. Se on laitonta ja se antaa huonoa esimerkkiä. Joku myy tuontiviinaa alaikäisille. Julkijuopottelu on jokapäiväistä Sibbarilla ja Kotkan torilla.
Nuorten päihteiden käytön ja rahapelaamisen ehkäisyyn esim. aloittamalla valistus jo alakoulussa. Puuttua välittömästi, kun em. Käyttöä tsi pelaamista tulee ilmi
Liikaa on kesällä terasseja. Aikuiset juopottelee keskellä päivää puistoissa. On paikkoja joihin on pelottavaa mennä. Sibeliuksenpuisto ja Kotkan tori on ne pahimmat. Myös Pasaatissa on illalla levotobta. En ymmärrä miksi kaikissa kissanristiäisissä ja urheilutapahtumissa pitää olla kaljateltta. Pärjättäs ilmankin.
Anniskelua on kaupungissa liikaa. Kaljaa saa yömyöhään ravintoloista, muttei ruokaa. Penskat vapettaa.
Pikkulapset vapettaa ja siihen pitäisi puuttua poliisin ja vanhempien
Lapset vapettaa ja aikuiset julkijuopottelee
Julkista päihtymistä ei tunnuta rajoittavan millään tavalla. Keskusta-alueilla törmää jatkuvasti julkiseen alkoholin kuluttamiseen eikä siihen puutu kukaan millään tavalla. Alkoholia juovat henkilöt juovat päihtyäkseen julkisesti kauppojen edustoilla, toreilla ja puistoissa/muilla virkistysalueilla kenenkään rajoittamatta.
Nuorille jörkevää toimintaa iltaisn, niin ei tarvitse pasatissa sekoilla
Apteekeilla pitäisi olla tarkemmat säännöstelyt myydä alaikäisille lääkkeitä kuten särkylääkkeet. Jopa energiajuomien myyntiä valvotaan tarkemmin ruokakaupoissa kuin lääkkeiden myyntiä apteekissa.
Huumehörhöjä on liikaa puistoissa Kukaan ei puutu tähän asiaan Laitapuolenkulkijat käy sääliksi. Onkohan niillä kaikilla edes kämppää. Pitäisi olla enemmän apua ihmisille, jotka apua tarvitsevat. Nyt ihmisten ongelmat ja samalla ihmiset lakaistaan roskakoriin. Työttömiä ja juoppoja väheksytään, eikä ongelmiin saa kunnollista apua.
Lapset voivat ostaa esim. kirkasta viinaa helposti Snapchatin kautta, mitä pitäisi pystyä valvomaan. Alaikäiset välittävät sähkötupakkatuotteita muille lapsille.
Alakouluikäisten sähkötupakointi varsinkin. Kirkkaan alkoholin välitysrinkien pois kitkeminen nuorten ulottuvilta.
Asiasta pittäisi infota esim eläkeläisjärjestöjä -luennot esim järjestöjen jäsentilaisuuksissa -asenteiden muuttaminen/ keskustelu yhtä luonnollista esim ravinnosta, liikunnasta -tuotetun materiaalin esittely esim itsearviointi ym -
Tietyillä alueilla keskustan alueella liikkuu paljon nuorisoa. Heillä on riski ajautua kokeilemaan päihteitä esimerkiksi sellaista käyttävän alueella pyörivän aikuisen houkuttelemana. Huvikseen esimerkiksi kauppakeskuksessa pyöriville lapsille ja nuorille pitäisi löytää järkevämpää tekemistä tai järkevämpi paikka viettää aikaa.
Nuorten avoin päihteiden ja nikotiinituotteiden välittäminen sosiaalisessa mediassa
Panostus ennaltaehkäisevään työhön.
Kauppakeskuksen edustat. Myös kokemusta asuntoyhtiön asukkaiden häiriökäyttäytymisestä (narkomaanin +suurenjoukon kavereita muuttanut ,taloyhtiöön vuokralle.Jatkuva tunnin välein kulkeminen ja riehuminen yötä päivää)

Vastaukset
Alaikäisten ja miksi ei vanhempienkin juopottelevien ihmisten valtaamat puistojen penkit kesäaikaan, ettei sinne näin vanhemmat ihmiset viitsi mennä nauttimaan kauniista puistoistamme. Samoin mm. Mansikkalahden uimaranta ja Katariinan puisto kesäiltaisin.sekä Pasaatin torin puoleinen sisäänkäynti.
Käyttötilanteisiin ainakin, koulut, työpaikat, juökiset paikat
Nuorille enemmän harrastuspaikkoja.
Kyseessä on aika monisyinen sosiaalinen ongelma. Tärkeintä olisi vaikuttaa nuorten tilanteeseen (kouluterveydenhuolto, nuorisotyö, nuorten tulevaisuudennäkymät, koulutus ym. ym.)
Huumausaineiden käyttö on lisääntynyt, asenne niiden käyttöä kohtaan onmuuttunut hyväksyvämmäksi, moni keski-ikäinenkin on sanonut, että käyttäisi kannabista, jos sen myynti vapautetaan, iäkkäille määrätään mm kipuun huumaavia, riippuvuutta aiheuttavia lääkkeitä., joissa pakkauskoon vuoksi jää ylimääräisiä, jos potilas seuraa ohjeita. Loppuja ei kontrolloi kukaan! Voisiko näissä lääkkeissä apteekki jakaa pakkauksesta. Vain tarvittavan. Oma äitini kertoi jälkeenpäin ottaneensa.niitä yli reseptissä määrätyn ajan, kun ne auttoicat niin hyvin kipuun ja niitä vielä oli ja etteivät mene hukkaan., Myös asenteet rahapelaamista kohtaan on iäkkäillä myönteisiä; ” pitäähän sitä jotain jännitystä olla!” ”Kun sais sen lottovoiton, niin sitten toteuttaisin unelmani, laittaisin asiani kuntoon, tulisin onnelliseksi…” Näköalattomuutta ilman lottovoittoa. Muutosta ei voi tehdä ilman suurta rahamäärää. Nuorille ns tavallisen elämän ifoleita. Harrastusten esittelyä koulukssa, esim välitunnil yhdistykset esittelevät erilaisia harrasrysryhmiä, jotka voisivat kiinnostaa. Nuoria. Rahoitusta yrityksistä. Että nuoret ja lapset pääsevät harrastamaan. Välineneyksä, kaupungin asukkaiden herättelyä yhteisön vastuuseen kasvattaa jahuolehtia lapsista ja nuorista samallahuolehditaan kaupungin viihtyisyydestä ja turvallisuudesta, ehkäistään jengiytymistä, rikollisuutta, syrjäytymistä, säästetään rahaa muiden menojen laskuna. Ei anneta ääri-ilmiöille jalansijaa! Kouluihin enemmän opetusta tunnetaidoist, etiikasta, filosofiasta, ihmisoikeuksista ja niiden toteuttamisesta omassa elämässä, niiden tunnistamisesta muiden khmisten elämässä.
jotta poliisin aika riittäisi vakavampiin rikoksiin, voisiko poliisipartio soittaa huume-/päihdeneuvojille kohteen nähdessään
Ei kunta voi paljonkaan tehdä, jos päihteiden saanti on yhtä helppoa kuin nyt. Ei valistus auta. Vain se auttaa, että päihdebisnestä (laitonta ja laillista) suitsitaan.
Päihteiden ongelmakäyttöä hoitavista henkilöistä tai tahoista ei ole tarjolla tietoa.
Ehkä roskaaminen on epäkohta, johon voisi etsiä keinoja
Nuoret
Kunnan paikoissa kuten kouluissa ei vertaistukiryhmistä kuten NA:sta kuule oikein mitään. NA:laisia ei ole kouluissa puhumassa. Hämmentävää että yhteisö joka koostuu nuorista päihteidenkäyttäjistä niin heistä ei tiedoteta nuorille päihteidenkäyttäjille tai sitä suunnitteleville.
Aktiisella mediatiedottamisella.
Kouluissa asiaan tulisi kiinnittää erityinen huomio ja vanhempien tietoisuuden lisääminen (poliisin infot on hyvät)
Ravintoloille tiukemmat valvontatoimenpiteet. Katuturvallisuus etenkin ilta-ja yöliikkuminen kaipaa valvontaa. Häiriötä tuottavien alaikäisten vanhempien saattamista tiukempaan kontrolliin
Pasaatin ovilla ja edessä seisoskeleva porukka pitäisi saada siitä pois. Epämiellyttävän näköistä ja tuntuu pelottavalta mennä heidän ohitse siinä. Uskon että vanhemmat ihmiset pelkäävät vielä enemmän. Torin puolella häiritsevää. Kesäisin tulee laivoilla paljon turisteja ja jos torille ja pasaatiin menevät, varmaan ei tykkää hekään noista örveltäjistä. Ovat huumeissa tai kännissä. Vetävät tupakkaa ja puheet on epäasiallisia. Ulkonäkö epäsiisti. Käyttäytyminen ja olomuoto, vaatetus epäsiistiä. Monet on sanoneet, että inhottaa mennä sisälle niistä ovista kun on niin epämääräistä se porukka siinä ulkopuolella. Lisää valvontaa heille ja kehotuksia häipyä siitä.
Terveydenhuollon/ehkäisevän päihdetyön henkilöstön oma esimerkki on tosi tärkeä! Tupakantumpit ja "nikotiinipussit" on itse pudotettava roskikseen kuten "koirankakkapussit" on koiran omistajan tehtävä! Mikä on silmissä on myös sielussa!
En osaa sanoa
Nuorison päihteiden käyttöön ei kiinnitetä riittävästi huomiota.
Nuorten itsetunnon tukeminen jotta nuori pystyisi sanomaan kaveripaineen alla ”kiitos EI”
Tukea ja apua pitäisi olla saatavilla erittäin matalalla kynnyksellä ja helposti. Lisäksi asioista pitäisi puhua jo hyvissä ajoin ala-aste ikäisille ja antaa tietoa paljon. Lisäksi antaa keinoja ein sanomiseen siinä tilanteessa, jos esim. huumausaineita tarjotaan. kokemusasiantuntijoiden käyttöä tulisi lisästä "valistamiseen", jotta oikeasti lapset ja nuoret kuulisivat, että miten asiat on oikeasti.
Olisi tärkeää puuttua nuorten sähkötupakan välitykseen. Nykyisin ensiaskel päihteiden myyntiin tapahtuu sähkötupakalla, näin kynnys on hyvin matala. Paljon matalempi kuin esim. laittomat päihteet.
Lasten ja nuorten pitäisi olla suojassa altistumiselta. On huolestuttavaa, että nestistä voi suoraan tilata vapeja joiden vaikutusta ei ole tutkittu.
Koulujen ympäristöissä tapahtuu tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä. Ei pelkästään ulkotiloissa vaan myös sisätiloissa.
Yleisesti näkyvään huumeiden myyntiin ja välittämiseen puuttumista.
Lapsille ja nuorille pitäisi kohdentaa ehkäisevää päihdetyötä. Kokemusasiantuntijoista voisi olla hyötyä.
Pitäisi olla mahdollista kieltää kerrostalossa sisällä ja parvekkeella tupakointi, jos enemmistö asukkaista sitä kannattaa. Nykyisin tupakoitsijoilla on valta päättää taloyhtiön asioista.
Huumeidenkäyttäjiä ja humalassa olijoita Pasaatin kauppakeskuksen vieressä, torilla ja puistoissa. Nämä pääaluuet tulisi olla siistejä.
Lasten ja nuorten sähkötupakointi on huolestuttava asia ja yllättävän yleistä, joten se on suuri ongelma. Olisiko mahdollista kohdentaa tietoiskuja lasten ja nuorten suosimille somealustoille?
Enemmin resursseja ennaltaehkäisevään toimintaan esim koulut, kodit, yhdistykset, urheiluseurat.
Päihteiden alaisena ajaminen muun liikenteen seassa. Tupakoiminen kadulla kävellessä; kanssakulkijoista epämiellyttävää (haju, kaduille heitetyt natsat)
S-marketin luona olen silloin tällöin, erityisesti kesällä, havainnut melko nuoria poikia ja tyrräjäkin juovan olutta ja polttavan tupakkaa. He ovat kyllä esiintyneet paikalla rauhallisesti.

Vastaukset
Nuoret käyttävät sähkötupakkaa. Esim. yläkouluissa. Myös nuorten vapaa-ajalla tapahtuva alkoholinkäyttö huolettaa.
Karhulan koulussa oppilaat vapettavat vessoissa ja siirtyessään toimipaikoista toiseen. Tupakkatuotteita myydään vessoissa (lukiolaiset yläkoululaisille). Koulun alueella poltetaan ja vapetetaan eikä asiaan puututa. Portista ei pääse sisään ilman, että kuljet savuverhon läpi. Myös 7.-luokkalaiset näkevät ja altistuvat useita kertoja päivittäin passiiviselle tupakoinnille ja näkevät, että tupakointi on siistiä eikä siihen puututa.
liaan nuoret käyttää
Terveydenhuollon vastaanottoaulassa näkyy näytöiltä pyörivät tiedotteet ym. näihin voisi enemmän painottaa päihde-ja peliriippuvuudesta, sekä perheväkivallasta irtipääsemiseen saatavista auttavista tahoista. Tehosteena teline, jossa "mainoslappuja" joissa lukee yhteystietoja tiivistettynä. Telineen voisi sijoittaa esim. tuulikaappiin, jossa se ei olisi kaikkien silmien alla näkyvissä, jolloin madaltaa kynnystä ottaa lehtinen lähtiessä ilman kenenkään toisten tuomistevia ja/tai sääliviä katseita. Tietenkin esimerkiksi sinne näytölle myös tieto lehtisten sijainnista. Myös alaikäisten päihteiden lopettamiseen sekä vähentämiseen tarvitaan lisää resursseja. Jo pelkkä poliisien jalkautuminen, ei pelkästään tapahtumien aikaan, vaan myös ihan arkisin kaupunkialueilla ei ole huono vaihtoehto. Nuorille olisi hyvä saada kunnon kuri näihin liittyen, sekä heitä pitäisi saada ohjattua ikätasoon sopiviin vapaa-ajan paikkoihin. Vanhanajan nuokkarit on hyvä edelleen pitää, mutta myös harraste- sekä muita vapaan olemisen paikkoja joissa nuoret uskaltaisivat avoimesti keskustella ja oppisivat sosiaalisia taitoja jälleen.
valvonta rahapelien pelaamisen suhteen puutteellista vapen käyttö nuorilla lisääntynyt hyvin paljon alaikäisten tupakointi ja vapettaminen koulujen läheisyydessä alkoholin käyttö ja myynti alaikäisillä ja alle 12v. vaatii enemmän puuttumista
Puistoissa ja kauppakeskuksissa norkoilee usein eri päihteiden käyttäjiä. Esim. nuoriso pyörii paljoin tällaisissa paikoissa, joten altistuvat helposti päihteille.
en osaa sanoa
Ulkotiloissa penkeillä ja puistoissa edelleen alkonkäyttöä hyvinkin normaalina toimintana. Ilmeisimminkään ei ole mahdollisuuksia puuttua.
Lapsille ja nuorille enemmän ilmaisia liikuntamahdollisuuksia iltapäivisin koulun yhteyteen.
Todella runsasta ja näkyvää päihteidenkäyttöä. Sekakäyttäjät aiheuttavat pelkoa, myös alkoholia käytetään runsaasti. Nuoriso avoimesti wapettaa, käyttää kannabista ja nikotiinipusseja sekä nuuskaa. Osalla sekakäyttöä, amfetamiini, lääkkeet ja kannabis. Kouluun valistusta ja tukea jo alakouluihin. Nepsylapset tulisi tunnistaa varhain, koska tämä riskitekijä päihteidenkäytölle. Paljon ylisukupolvista huono-osaisuutta ja päihteidenkäyttöä. Kaupunkikuva epämieluisa, kun joka paikassa niin paljon näkyvää päihteidenkäyttöä Keskustassa, Karhulassa ja Karhuvuoressa.
Nuorten alaikäisten päihteiden käyttö.
Yhä nuoremmat lapset käyttävät päihteitä, esim. sähkötupakan polttaminen näyttää olevan erittäin yleistä
nuorten ja nuorten aikuisten nuuskan ja sähkötupakan käyttö,niiden saatavuus ja houkuttelevuus
Alkoholin liikakäyttäjille ei ole paikkaa jossa voisi yrittää lopettaa juomisen ja saisi vertaistukea sekä neuvontaa ja avohoitoa.
Kauppojen edustat savuttomiksi
Käyttöhuoneet toisivat turvallisuutta kun nyt hengailevat kaupungin keskustassa
Alaikäisten sähkötupakointi yleistynyt paljon.
Nuorten kohdalla ehkäisevää päihdetyötä vielä enemmän, tietoa päihteiden todellisista vaaroista ja pitkän ajan vaikutuksista.
Asuinnoissa ja parvekkeilla tupakointi pitäisi kieltää.
-
Lasten ja nuorten vapetus
Nuorten sähkötupakointi muoti-ilmiönä huolestuttaa, koska nuoret eivät selkeästi tiedä tai halua tiedostaa miten kyseenalaisia aineita tuotteet voivat sisältää.
Täällä Karhuvuoressa missä olen töissä, niin on suuri joukko ihmisiä kenellä näitä kaikkia ongelmia. He tarvisivat apua ja ohjausta. En tiedä kuinka moni on heistä saa/haluaa apua ongelmia.
-
Nuorten sähkötupakointi on melkoisen laajaa, tuntuu siltä että omat lapset ovat vähemmistöä kun eivät ole kokeilleet tai käytä sähkötupakkaa. Jostakin näitä on aivan liian helposti saatavilla, mikä on väärin.
Päihteidenkäyttö yleisillä paikoilla
Peruskoululaisten vapettaminen.
Pasaatissa julkisesti ja avoimesti on päiväaikaan päihtyneitä ihmisiä, etenkin torin puoleisen sisäänkäynnin luona aiheuttaen häiriötä ja pelkoa. Poliisia harvoin näkee puuttumassa asiaan. Pasaatissa myös 10-12 vuotiaat pyytävät näiltä henkilöiltä apua alkoholin ostoon, heille myydään myös tupakkaa,sähkötupakkaa ja mietoja huumeita keskellä päivää kyseisessä julkisessa paikassa!
Alaikäisten tupakkatuotteiden ja alkoholin käyttöön pitäisi kohdistaa reilusti enemmän huomiota. Viikonloppu illat ja yöt aikoja, jolloin kaupungilla on aina päihtyneitä nuoria. Enemmän jalkautumista nuorten käyttämiin paikkoihin ja nuorten vanhempien pitäisi myös käydä katsomassa minkälainen meininki ilta-ja yöaikaan nuorison keskuudessa on.
Nuorten päihteiden käyttöön tulisi reagoida voimakkaammin. P
Ainakin karhuvuoressa alkoholia myydään hyvin päihtyneille henkilöille, koska kassat pelkäävät. Myös karhuvuoressa on paljon aikuisia, jotka snäpchätin välityksellä kauppaavat sähkötupakkaa ja alkoholia alaikäisille koululaisille.
Kunnalla hyvin heikot mahdollisuudet todelliseen vaikuttamiseen. Yrittäjyyden tuki ja siten työpaikkojen lisääminen pitkäaikaiseksi tavoitteeksi. Sosiaalituet ruoka-kupongeiksi tms jolloin yhteiskunnan rahat eivät menisi tupakkaan/alkoholiin tai huumekauppaan niin helposti.

Vastaukset
Nuoret käyttävän edelleen varsin paljon päihteitä ja päihteettömyys johtaa helposti sosiaaliseen hyljeksintään. Tämä tulee ilmi yleensä yläkouluiässä. Jollain lailla pitäisi pystyä vaikuttamaan tässä kohdin ja muuttamaan kurssi. Miten tämä tapahtuisi - en valitettavasti tiedä.
Alaikäiset pyörii viikollakin humalassa. Meripäivillä puistoissa hurjaa menoa. Sähkötupakkaa on liikkeellä paljon ja tosi pienten käytössä. Torin ympäristössä ja puistoissa epämääräistä porukkaa. Pelottaa iltaisin liikkua keskustassa.
Työpaikalla, yläkoulussa oppilaille ehkäiseviä toimia
Selvästi alaikäisiin kohdistuva ns. uusien tupakkatuotteiden välitystoiminta (nikotiinipussit, nuuska, vapet). Siihen on rakennettu selvästi rikosoikeudellista vastuuikää hyödyntävä välimiesporras, joka toimii rajapintana penskojen ja täysikäisten tosiasiallisten välittäjien välillä. Lähtisinkin siitä, että AINA alaikäisen käräähtäessä näistä kaivettaisiin verkostoja, kunnes löytyy +18 tyyppi. Näiden kauttaa kulkee muutakin laitonta.
Kotkan Karhuvuori on huumehörhöjen ja alkkisten mekka. Juopuneille myydään alkoa kaupassa ja he kokoontuvat kaupan lähellä isoin ryhmin. Kauppaan uskaltaa mennä valoisaan aikaan eli talvella harvemmin.
Vapea tarjotaan sosiaalisen median kautta nuorille, jopa jo alakoululaisille sekä muita päihteitä teineille. Snapchat on suosituin foorumi, kun oma teini on tulleita viestejä näyttänyt.
Nuorten överijuhliminen puistoissa, Meripäivillä, Valijen yössä tms. Näiltä tulee kaataa alkoholi pois. Nyt puututaan vasta jos ongelmat kärjistyvät eli hyväksytään sekoilu.
Alaikäisillä paljon sähkötupakkaa, nikotiinituotteita, nuuskaa.
Alaikäisten päihteiden käyttö ja siihen puuttuminen.
Apua on melko haasteellista saada. Poikani hakeutui lääkärinvastaanotolle keskustellakseen alkoholinkäytön ongelmastaan, lääkäri joutui kysymään kollegaltaan neuvoa mitä tehdään ja miten edetään. Lääkäri oli kysynyt potilaalta mitä hänen nyt pitäisi tehdä?
Alaikäisten vapen käyttö huolestuttaa erityisesti. Yhä nuoremmilla lapsille ja nuorilla näkee vapen, kun kulkee kaupungilla.
Avoimilla puistoalueilla selkeästi porukkaa päihtyneinä. Heitä ei tarvitse häätää, mutta valvontaa ja avun tarjoamista voisi ehkä olla enemmän saatavilla.
Illalla nuorille tullaan tarjoamaan kannabista torilla, tämä on mielestäni todella huolestuttavaa!
narkkarit ja muut pultsarit pois keskustasta. Myyvät huumeita alaikäisille ja antavat huonoa esimerkkiä nuorille.
Karhuvuoren S-marketin ympäristö
Baareissa myydään liian humalaisille ihmisille alkoholia, eikä vahdita lähdetäänkö baarista humalassa ajamaan pyörällä, mopolla tai jopa autolla kotiin.
Nuorten yleistyny huumeiden käyttö.
Alaikäisten päihteiden käyttö on lisääntynyt runsaasti ja varsinin vapen käyttö. Päihteitä saa liian helpolla. Niistä pitää puhua oikeilla nimillä ja pitää tunteja kouluissa, huoltajailloissa ja nuokkareilla.
Helposti havaittavat paikat, josta saa tiedotteita, esitteitä, joista ilmenee mihin voi ottaa itse yhteyttä tai tarpeen tullen kertoa tarvitsevalle. Tässä tulee mieleen kirjaston ala-aula, Viikarin ala-kerta, Katariinan uimahallin eteisaula... siis ettei aina tarvitse mennä nettiin etsimään, mistä löytäisi oikean kohdan (voi ns.väsyä etsimiseen...)
Karhuvuoren "torilla" S-Marketin ja R-kioskin edustalla liikkuminen on todella ahdistavaa remuavan ihmisjoukon vuoksi. Aikuisten päihtyneiden ihmisten joukossa on hyvin nuoriakin ihmisiä. Myös meidän Meripäivät ovat kamalaa katsottavaa alkoholin käytön suhteen. Mielestäni superhyvä bändi nuorille ja puhallutukset konserttiin mennessä voisi olla ensi vuodelle ok. Myös aikuisille voisi olla konsertti, jossa ei ole anniskelualuetta. Eihän meillä voi olla koko perheen Meripäivät, joissa punainen lanka tuntuu olevan käyttää päihteitä kaksi käsin? Sen lisäksi että Meripäivien aikana (olin alueella töissä) näin ihmistä pahoinpideltävän, nuoria sekaisin päihteistä, yhden kaatuvan katuun pää kolahtaen, niin myös vanhemmat lastenvaunujen kanssa näytti todella ahdistavalta päihtyneenä. Varmasti Meripäiville riittää osallistujia, jos ideaa muutetaan vähän vähemmän päihteiden vetämisestä raittiuden ja yhdessäolon mukavuuden puolelle? Tällaiset tuli nopeasti mieleeni.
Ikäihmiset käyttää runsaasti alkoholia, mutta heihin kohdistuvia toimia ei juurikaan ole
Alaikäisten sähkötupakan käyttö on huolestuttaa ja vaatii nopeaa puuttumista. Tietooni on tullut alakoulun alaluokkien oppilaita, jotka käyttävät aktiivisesti sähkötupakkaa ja välittävät myös eteenpäin.
Olen nähnyt mm. Mussalossa hyvinkin nuorilla lapsilla sähkötupakkaa sekä tyhjiä sähkötupakan pakkauksia alakoulun lähettyvillä tien varressa. Myös teini-ikäisiä polttamassa tupakkaa keskustassa näkyy vähän väliä.
Saatavuus on liian helppoa
Lapsille, nuorille ja etenkin vanhemmille tulisi välittää enemmän tietoa em. asioihin liittyen.
Nuorten päihteiden käyttö on lisääntynyt runsaasti. Kouluissa myyntiä ja sähkötupakointia.
Alaikäisten päihteidenkäyttöön koko spektrillä tulisi puuttua hanakammin. Tämä edellyttää kotien ja perheiden tukea ja vastuuttamista nuorista. Kouluihin kaipaisin lisää ehkäisevän päihdetyön kasvatusta varsinkin koulun ulkopuolisilta tahoilta; ei pelkillä terveystiedon tunneilla. Päihteiden välittäminen alaikäiselle tuntuu olevan melko yleistä Kotkassa.
Ei nimiä
liiallista holhoamista joka aiheuttaa päin vastoin
Nuoriin.
Lapsiin ja nuoriin tulisi kohdentaa ehkäisevää työtä. Kouluissa pitäisi olla oppitunteja. Wilan kautta pitäisi tulla tietoa näistä asioista.
Päihteiden käytön lopettamisessa pitäisi erityisesti korostaa saavutettuja hyötyjä ja kannustaa lopettamiseen toistuvasti, vaikka saattaakin repsahtaa tehdystä päätöksestä.

Vastaukset
Ennemmin pitäisi seurata mitä nuoriso ja lapset puuhaavaat Pasaatin ovilla ja sisällä vapaa - ajalla tai koulusta lintsaten. Ongelma on siellä eikä muussa valvonnassa. Suomi on holhoava maa, mutta lapset ja nuoret ovat aivan hukassa ilman harrastuksia ja iltapäivätoimintaa. Kääntykää lasten puoleen, aikuiset pärjäävät Kotkassa ihan kuten muuallakin Suomessa
En osaa sanoa
Koulu valistusta ja sosiaalialan puolella lisää opetusta
Ko
Karhvuoren torilla annetaan aivan liian vapaasti alkoholistien ja huumepäissään olevien häiritä tavallisia ihmisiä jotka yrittävät käydä kaupassa. R kioskille on aivan mahdoton mennä koska sen edessä on aina samat naamat kittaamassa kaljaa. Kaiken lisäksi vieressä on koulu ja humalaiset istuvat joka päivä koulun vieressä ja juovat keskellä kirkasta päivää ja tupakoivat. Tätä aluetta voisi siistiä ja siten parantaa asukkaiden ja koululaisten turvallisuutta
Päihteitä käyttävät yhä nuoremmat alaikäiset. Ennaltaehkäisevät toimet tulisi kohdentaa jo perusopetukseen ja keinoja lopettamiseen tarjota jo sieltä. Tällä hetkellä hyvinvointialueen ajanvaraus on hyvin ruuhkautunut ja apua pyytävä asukas ei välttämättä saa apua tarpeeksi ajoissa ja kokee päihteiden käytön jatkamisen olevan helpompaa kuin odottaminen. Päihderiippuvuudesta irti päästäminen vaatii ammattilaiselta paljon mutta enemmän riippuvuudesta kärsivältä. Ehkäisevä toimi tarvitsee lisää matalan kynnyksen paikkoja, jossa ketään ei syyllistetä päihteiden käytöstä. Kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen yhdessä hoitotyön ammattilaisten kanssa edesauttavat päihteettömän elämän rakentamiseen.
Nuorille valistusta ja vaihtoehtoja. Positiivisen vaikuttamisen kautta. Nuorille enemmän päihteetöntä kivaa tekemisen mahdollistamista. Päihteiden välittäjät tiukemmin syyniin poliiseille. Nuuskaa yms. kuljetetaan snapin kautta eri kohteisiin ja niistä tiedetään avoimesti.
Puuttua lasten vapettamiseen ja ikäihmisten pelaamiseen ja alkoholin käyttöön.
Nuuskan tuominen ruotsista ja sen eteenpäin välittäminen voitolla on jostakin syystä täysin hyväksyttyä liiketoimintaa
Poistaa veikkauksen monopoli ja sallia kilpailevat toimijat.
Riittävä tieto Vanhemmuuden ymmärryksen lisääminen ja riittävä tuki. Vanhempien ymmärryksen lisääminen oman toiminnan vaikutuksella suhteessa lapseen. Esim. lasten mallioppiminen, juhliiko vanhemmat kotona lasten nähden alkon voimin, passiivinen tupakointi, onko äidin turvallinen tuoksu tupakka, nuuska tai alko. Lapsille ja nuorille riittävä tieto jo riittävän varhain ja riittävän usein. Pitäisikö toisen asteen opinnoissa jo lisätä tietoa nuorille aikuisille, jotka ovat tulevia vanhempia, ymmärrystä vanhempien toimintatapojen merkityksestä lapsille. Entä raskausajan neuvolassa. Vahva ja riittävän tukeva varhaiskasvatus ja varhaisen tuen palvelut osana ennaltaehkäiseviä päihde- ja mielenterveys palveluja. Lapset tarvitsevat vahvan tuen tunnetaitojen ja tunteiden säätelyn kehittymiseen suotuisalla tavalla, jotta ahdistus vähenisi, ja jotta ahdistuksen itsehoidoksi ei tarvittaisi päihteitä. Vaikuttava ja tutkittuun tietoon nojaava lastensuojelu, jossa huolehditaan monitoimijaisen ja monialaisen arvioinnin ja tiedonmuodostumisen toteutuminen. Jotta lapsia voidaan suojella mahdollisimman hyvin traumoilta ja haitallisilta kokemuksilta ja jotta lasten olisi mahdollista saada riittävä tuki koettujen traumojen hoitoon. Tällä ehkäistään myöhempää päihteiden käyttöä. Miten lastensuojelussa huolehditaan, ettei ammattilaisten toleranssi kasva, kun toimitaan rankkojen asioiden äärellä? Mikä on tavanomaista ja mikä haitallista ja lasta vaarantavaa? Riittävät sanktiot ehkäisemään, riittävä valvonta ja toimiva omavalvonta myyntipisteiden ikärajoista huolehtimiseen.
Nuorten päihteiden käyttöön
homo
Rahapelit ainoastaan valvottuihin tiloihin (oma toimipiste)
En osaa sanoa!
Alaikästen päihteidenkäyttöön tulisi puuttua mitä on havaittu jossain tapahtumissa.
Mielestäni kaupoissa ja kioskissa ei pitäisi olla peliluolia.
Hoitojonot on liian pitkät, jotta tarvitsevat at saisi apua heti tai edes parin viikon sisään.
Nuh uh
Huumausaineiden käyttäjät ja päihtyneet nuoret viettävät aikaa torilla Pasaatin edustalla. Aikuiset välittävät viinaa ja huumausaineita nuorille.
Kotkan torilla kokoontuu narkkareita. Karhuvuoren torilla kokoontuu alkoholisteja. Mutta ajamalla heidät pois, ajetaan heidät vaan toiseen paikkaan tai piiloon, jossa heidän kohtalo voi olla huonompi.
Esim. Karhulan keskusta on öisin, etenkin viikonloppuina aika turvaton paikka. Siellä voisi olla varmaan enempi poliisien tarkkailu käyntejä. Itse vältän siellä yöllä liikkumista.
En osaa sanoo
Pelikoneita on ihan liikaa joka paikassa. Jos on esim. rahapeliongelmainen vanhus, menee kaikki rahat koneisiin alta aika yksikön.
Liian humalaiset lähtee baareista. Pitäisi laittaa kotiin aikaisemmin. Ne oksentelee autoihin ja nukahtaa autoihin ja joskus on haastavaa saada kyyditettyä kotiin.
--
Kotkan pasaatin edusta täynnä nuorisoa ja päihteiden käyttäjiä.
Kotkassa ryypätään liikaa. Ei osata ottaa sivistybeesti vaan ollaan ympärikännissä.
Nuorten päihteidenkäyttö. Julkijuopottelu ja tappelut.
Teini-ikäiset, joilla valtava kokeilemisen ja toisille näyttämisen halu. Kouluihin esikuvia esim urheilijoita puhumaan aiheesta. Tekemällä päihteettömästä elämästä haluttu,
Kotkan torin alueella pyörii päihteiden alaisuudessa olevia henkilöitä sekä päivällä että illalla. Myös Pasaatin sisäänkäynnin edessä aiheuttaen meteliä, roskaamista ja turvattomuuden tunnetta.
Minnesota-hoito on ainoa tehokas hoitomuoto alkoholismiin. 65%.a sisäänkirjautuneista toipuu (väitöskirja, Heikki Oinas-Kukkonen, Oulun yliopisto) minäkin sain sieletä raittiuden v 2008. Kaikki muut hoidot ovat tehottomia.

Vastaukset
Poliisin pitäisi puuttua välittömästi, jos on edes syytä epäillä alaikäisen olevan päihtynyt
Ei löydy mitään keinoa estää alaikäistä pelaamasta rahapelejä verkossa ja samalla velkaantuu koko perhe. Myöskään alaikäisen peliongelmiin ei löydy mistään apua. nEi ede velkaneuvonnasta.
Lasten ja nuorten erilaisiin riippuvuuksiin pitäisi panostaa ennalta ehkäisevästi enemmän kuin nyt tehdään.
Nuoret tilaa mitä tahansa netistä. Valvontaa ei ole.
Huumehoitoa tarvitaan enemmän. Poliiseja tarvitaan enemmän. Piripäät tarvii myös kunnon rangaistukset. Ei mistään ehdollisesta tuomiosta mitään opi. Korvauksia ei saa niiltä ollenkaan, vaikka tuhoavat yrittäjien omaisuutta.
Jo teineistä aineita vetäneet eivät pääse elämän syrjään kiinni korvaushoidollakaan.. He jäävät oman onnen varaan - kela maksaa vuokran, toimeentulotuki tuhlataan ensimmäisellä viikolla, häiriköidään naapurustoa. Kukaan ei opeta ’kunnollista’ elämää, töihin eivät kykene, varastetaan ja myydään lääkkeitä. Tämä nk avohoito huumeiden/päihteiden käyttäjille ei toimi mielestäni lainkaan näin. Kyse on kuitenkin sairauksista. Ehkä yhteiskunnalla ei ole enää varaa eikä heistä saa veronmaksajia ehkä monestakaan. Iso ongelma näistä tullut
Meillä juopotellaan liikaa julkisilla paikoilla. Lisäksi osa kuntalaisista on hämmästyttävän päihtyneenä ihan keskellä kirkasta päivää esmerkiksi Kotkan torilla. Tuntuu siltä, että moraali on löystynyt. Ikäiseni ihmiset näyttävät viettävän aikaa pelikoneiden äärellä kaupoissa ja kioskeissa. Puistot ja rannat ovat täynnä tyhjiä tölkkejä. Ilmeisesti ei ole rahasta pulaa, kun sinne niitä jättävät. Aika pieniltä näyttävillä lapslla on sähkötupakkaa ja heitä ei hävetä, vaikka aikuiset näkevät kun sitä sauhutellaan. Paljon on siis epäkohtia, joihin pitäisi puuttua ihan jokaisen.
Nuorten/nuorten aikuisten päihteiden käyttö huolestuttaa.Yhteiskunnasta syrjäytyminen,kuten työttömyys,ei opiskelupaikkaa,kiusaaminen ym ovat riskitekijöitä mahdollisille päihteiden käytön aloittamiselle.Päihteiden vaaroista,ennaltaehkäisyä jo alakouluun,enemmän resursseja mm.kouluterveydenhuoltoon, vanhempien jaksamiseen,liikaa yhteiskunnassa painostusta,vaatimuksia,etuuksien ja palveluiden leikkaamisia,jotka vaikuttavata ja mahdollisesti syrjäyttää ja siitä mahdollisesti aiheuttaa päihteiden käyttöön.
Erityisesti sähkötupakan käytön lisääntyminen, nuorten lisäksi myös aikuisilla. Kauppakeskus pasaatin edustalta tulisi saada "hörhöt" pois. Ei uskalla kohta kauppaankaan mennä, kun niitä siellä aina enemmän ja vähemmän. Kunnan tekemän ehkäisevän päihdetyön keinoin tulisi vaikuttaa. Työtä tekemässä pitäisi olla henkilö/henkilöt, jotka omalla hyvällä esimerkillään tuo esille päihteetöntä ja savutonta elämää, "malli tarttuu ja uskottavuus kärsii.
Alaikäisten päihteiden käyttö. Aikuisten huumeiden välittäminen/myynti siitä johtuvat ongelmat. Asun alueella jossa paljon välitetään päihteitä ja se näkyy melkein päivittäin
Kauppakeskus Pasaati ja sen ympäristö
Matalan kynnyksen paikkoja lisää. Hoitopolku päihteistä eroon pääsemisestä selkeäksi. 12 askeleen toimintaa lisää. Täällä on ongelmia paljon, mutta ei apua.
Lasten ja nuorten käyttö ja vanhusten liikakäyttö yksinäisyyteen.
Rahapelit kaikki pois .ravintolat, kioskit,kaupat
Nuorten päihteidenkäyttöön tulee kohdistaa toimia. Nuorten huumekuolemat ovat ovat nousussa koko maassa
Paraatin edessä parveilee nuorisoa,ilmeisesti joku hakee heille alkoholituotteita
Kauppatorin seutuvilla välitetään alkoholia ja tupakkaa ihan näkyvästi/piilottelematta alaikäisille. Kahvilan asiakkaiden helppo seurata ikkunasta välitystä.

Miten voisit itse kuntalaisena osallistua näiden haittojen ehkäisemiseen?

Vastaajien määrä: 142

Vastaukset
osallistun jo työni kautta
Vaikuttamisen paikkoja on liian vähän. Kuntalaisena koen, ette minulta kysytä minne kapakoita saa pystyttää, eikä kysytä siitäkään aiheuttavatko ne asuinalueella haittaa. Se että puistoihin tuli huumeroskikset on hyvä alku, mutta päihdehaittoja esiintyy paljon ja pitäisi olla joku kanava, jota kautta kuntalaiset pääsisivät näitä havaintoja välittämään eteen päin ja keskustelemaan turvattomuuden tunteesta, mitä päihteet aiheuttavat.
Tukea verorahoin ennaltaehkäisevää päihdetyötä ja edellyttää että kuntani päättäjät asiaa edistävät.
En osaa sanoa
Ei tällainen ikäihminen voi enää vaikuttaa mitenkään.
Tietenkin puuttumalla näkemiini tilanteisiin, mutta eipä tänä päivänä juuri uskalla mitään mennä sanomaan.
Aikuiset henkilöt eivät välitä alaikäisille mitään päihdyttäviä aineita tai tupakkaa missään muodossa. Näin toimin itse.
Pitää yllä keskausteöua päihteiden haitoista omassa lähipiirissäni. Suomessa on liian salliva alkoholin käyttö kulttuuri ja ae ruokkii muuta päihdelilttuuria
Vapaaehtoistyössä nuorten parissa. En välitä tai tarjoile nuorille tai alaikäisille ikinä päihteitä. Ilmoittamalla viranomaisille jos näen alkoholin tai muiden päihteiden välittämistä.
Yhteiskunnassa tarvitaan lakimuutosta, yksi tavan ihminen ei paljon auta.
Paheksumalla kovaan ääneen. Oikeasti kaupungissa on liian löyhä asenne päihteisiin ja siihen on mahdotonta vaikuttaa, kun jopa viranomaiset ja lasten vanhemmat katsoo läpi sormien.
Näyttämällä esimerkkiä, olemalla mahdollistamatta alaikäisen päihteiden saatavuutta, puuttumalla kun havaitsee nuorten päihdekäyttöä ja niiden välittämistä alaikäisille tai havaittuani rahapelaamista
Ei taida olla keinoja kun vastailla kyselyihin. En ainakaan tiedä muita.
En mitään. Se on ammattilaisten työtä.
Kannatan ehdotonta päihteettömyyttä ja tuon esiin päihdevastaisen mielipiteeni kun tällainen aihe nousee esille esimerkiksi arjen keskusteluissa. Mielestäni olisi tärkeää saada ihmisissä aikaan asennemuutos, että esimerkiksi alkoholin käyttöä ei normalisoida missään tilaisuuksissa ja sen käyttöä ei tule hyväksyä eikä varsinkaan ihannoida. Eli teen oman osani omalla esimerkilläni.
Pidän huolen omien lasten harrastuksista
Voisin jakaa tietoa ja mainoksia näistä. Kertoa omakohtaista kokemusta näistä kauhistuttavista kokemuksista kun omalle lapselle on myyty särkylääkkeitä ja mielenterveysongelmista kärsivä lapsi on aiheuttanyt yliannostuksella itsensä hengenvaaraan.
En mitenkään kun ketään ei kiinnosta
Seuraamalla alaikäisten toimintaa ja puuttumalla siihen.
Puutun kun näen!
En tiedä.
Sen pitää pysyä viranomaisten työnä
Äänestämällä viisaasti.
En osaa sanoa.
Tuskin muuten kuin katsomalla paheksuvasti. Neuvomaan ei uskalla mennä.
En tiedä
Olla esimerkkinä aikuisesta, joka ei käytä alkoholia, tupakkaa eikä muita huumeita.Lapsilla tulisi olla tervehenkisiä harrastuksia, joiden parista he löytäisivät raittiita kavereita. Vanhemmat ovat myös esimerkkejä lapsilleen.
Aika vähän. Pieniä raha-avustuksia voisin ajoittain antaa, jos rahaa kerätään johonkin kampanjaan tai muuhun tarkoitukseen.
Antamalla aikaani ja osaamistani esim ammattitaitoisesti johdetun organisaation käyttöön , minkä toimintatavat ja tavoitteetovat samoilla linjoilla omien kanssa.. ja tietysti ottamalla osaa yhteisön kasvatusvastuuseen, etsimällä ohjattua toimintaa jossa minusta olisi hyötyä
soittaisin tällaiselle neuvojalle, jos tietäisin neumeron
En mitenkään. En usko kunnan varojen suuntaamiseen esim. valistustyöhön. Ongelmaisia pitää tietenkin auttaa esim. vertaistukiryhmissä.
Ilmoittamalla huomioisttani niitä hoitaville henkilöille.
Kerätä roskia ja tölkkejä sopivassa tilaisuudessa
En enää pysty tervydenilani takia
Vain vertaistukiryhmät ovat ainoa oikea tie sille että ihmiset raitistuvat.
Omien lasten valistaminen ja valvonta on vähintään mitä voi tehdä

Vastaukset
Pysymällä kaukana häiriökohteista. Tarvittaessa välitön ilmoitus virkavallalle
En osaa sanoa. En ainakaan uskalla katsoa heihin päinkään, saati sanoa heille jotain. Kyllä se on poliisien tai järjestysmiesten tehtävä.
Omalla esimerkillä! Osallistumalla yhteisiin kunnan siivoustalkoisiin!
En tiedä
Pitämällä huolta omista lapsistani ja lapsenlapsistani.
Puhumalla omien lastenlasten kanssa .
Puuttua mahdollisiin tilanteisiin. Ilmoittaa poliisille, jos näen esim. välittämistä.
Järjestämällä työpaikalle päihdevalistusta. Puhumalla lasten ja nuorten kanssa vaaroista.
Ainakin alaikäisten kohdalla puuttua kohdatessa.
Ajamalla esim. ylläolevaa tupakkalakia ja äänestämällä sellaisia henkilöitä, jotka haluavat nostaa alkoholin ja tupakkatuotteiden verotusta paljon korkeammaksi.
Antamalla esimerkkiä siitä miten raittiinakin voi pitää hauskaa ja lähestyä muita ihmisiä.
Liikenteessä huomiotaherättävästi käyttäytyvästä voi tehdä ilmoituksen poliisille. (Ehkäiseekö, en tiedä.) Kuntalaisen on yksilönä vaikea puuttua asioihin, joista jokainen päättää ja on itse vastuussa.
Yli 80 vuotiaista ei ole enää paljon apua ko. toimissa!
Raportoin epäkohdista
Olen kysynyt poliisilta, voivatko he partioida alueella ja puuttua alaikäisten päihteiden käyttöön mutta heidän mukaansa asiaan tulee puuttua koulun keinoin eikä koululla ole keinoja.
olen opetustyössä voin valistaa
Työskentelen koulussa, ja sitä kautta saan kontakteja nuoriin, yleinen keskustelu alkaa aina heidän puoleltaan, jolloin he kokevat ettei aikuinen "tule määräämään" vaan että heillä on joku jota kiinnostaa keskustella ja kuunnella. Vapaa-ajalla puutun kyllä sanallisesti kun näen alaikäisiä pullojen tai röökien kanssa. Valitettavaa on että peruskansalainen ei juuri muuta voi tehdä.
tiedottaminen
Jos huomaan päihteiden välittämistä, voin oman turvallisuuteni rajoissa huomauttaa / puuttua asiaan.
en varmaan mitenkää
Lasu-ilmoitus, kun tietämäni alaikäinen humalassa. Melko hankalaa, poliisi ei ehdi poistamaan. Asenteen parantaminen, mutta en osaa kyllä sanoa, miten homma hoituisi? Tuntuu, että on paljon ihmisiä työnsä puolesta tekemisissä päihde- ja muihin riippuvuuksiin, mutta mikään ei näytä riittävän.
Vain olla päihteetön esimerkki
En välitä alaikäisille alkoholia. Annan omille lapsille mallin, jossa alkoholia käytetään hyvin vähän. Teen lisätyönä työtä erikoisnuorten parissa ja käyn avointa päihdekeskustelua heidän kanssaan.
Valistamalla omia lapsia ja heidän kavereitaan päihteiden käytöstä ja niiden vaikutuksesta elämään
En osta/hae kenellekään alkoholituotteita jolla on ongelma sen asian kanssa
En osaa sanoa
En tiedä
Ohjeistamalla mm vieraita olemaan tupakoimatta parvekkeella.
-
Olen yläkoulussa töissä
En mitenkään. Nuoret eivät kuuntele ”äitiä” Ylimääräistä rahaa ei ole koska kaikki menee omien lasteni harrastuksiin, jotta minun ei tarvitsisi olla heistä huolissani, kun tiedän missä he ovat.
En osaa sanoa.
-
Ainakin osallistumalla näihin kyselyihin ja olemalla kiinnostunut kuuntelemaan lasten asioita ja tarvittaessa olemalla yhteyksissä kouluun.
En mitenkään
Näyttämällä hyvää esimerkkiä. Puutumalla asiaan ja keskustelemaan nuorten kanssa asiasta rehellisesti ja avoimesti.
Toivon virkavallan puuttuvan näkyvämmin ja tehokkaammin asiaan.
Teen jo nyt viranomaisena työtä em haittojen ehkäisemiseksi.
Muuttamalla Pyhtäälle.

Vastaukset
En tiedä mitä tapoja on olemassa.
Teen sitä työkseni kun ole opettaja.
Jalkautua erilaisissa kansantapahtumissa väkijoukkoon - voin olla se turvallinen aikuinen joka esim. kutsuu ambulanssin.
Niin, miten?
Kertoa nuorille/teineille haittoja ym. valistustyötä.
Se mitä voin kuntalaisena tehdä, on puuttuminen alaikäisten alkoholi- ja tupakka- sekä nikotiinituotteiden käyttöön, jos sellaista havaitsen.
Puuttua alaikäisten päihteidenkäyttöön, jos sattuu kohdalle.
Pysymällä poissa näistä piireistä? Siviilinä tai varsinkaan yhtenä henkilönä ei ole suotavaa puuttua päihtyneiden porukoiden toimintaan.
Pidän ainakin huolta missä omat nuoret liikkuu ja mitä he tekevät
en mitenkään
Olen itse soittanut poliisit kaksi kertaa kun päihtyneen oloinen ihminen on lähtenyt baarista ajamaan autolla
Jos näen, että alaikäisellä on päihteitä niin kertoa siitä hänelle, että se ei ole hyväksi tai sitten soittaa poliisille.
Jos nyt olisi niitä esitteitä, josta ilmenisi minne voisi nuoren vinkata menemään tai soittamaan, jos tulisi luontevasti puheeksi. Bussissa vieruskaveriksi osui sellainen, hän oli menossa tapaamiseen toista kertaa, josta hän kertoi ja josta annoin posit. palautetta.
Boikotoin juottoloita, eikä kodissamme nautita alkoholia, ei pelata rahapelejä tai käytetä nikotiinituotteita. Mielestäni hyvä malli lapsille ja nuorille lähtee siitä, että me aikuiset valitsemme raittiuden. Eikä se tarkoita etteikö elämä olisi ihanaa ja hauskaa silti! :)
Olla mukana tekemällä hyviä päätöksiä, vaikuttamalla asenteisiin, luennoimalla mini-intervention tärkeydestä ja puuttumisen problematiikasta, ottamalla aktiivisesti osaa kansalaisvaikuttamiseen.
Ammattilaisena olen ennaltaehkäisevällä työllä osallistumalla haittojen ehkäisyyn.
en mitenkään
En osaa sanoa, itselläni ei ole lapsia enkä työskentele lasten kanssa.
Osallistua tämän kaltaisiin kyselyihin ja omassa työssäni voin puuttua alaikäisten päihteiden käyttöön päivittäin.
En anna/osta alaikäiselle päihteitä, tupakkaa tms. Yritän valistaa omia läheisiäni (mm. lastenlapset) em. haittojen vaikutuksesta.
Ohjaamalla lapsia ja nuoria em. asioissa sekä kuuntelemalla ja ohjaamalla tarvittaessa myös vanhempia.
Puutun, jos pystyn!
Olen kieltäytynyt hakemasta alaikäiselle alkoholijuomia, kun ventovieraat nuoret ovat tulleet pyytämään. Tätä periaatetta vaalin.
Ei nimiä
lopettaa tuo päätön holhous
En tiedä.
Voisin lähteä mukaan vaikka vapaaehtoistyöhön kohtaamaan nuoria.
Ei juuri mitenkään, koska nuoria ei voi mennä neuvomaan ellei halua ongelmia itselleen
En osaa sanoa
Osallistumalla itse lasten ja nuorten valmistukseen niin saa vertailukohteen omaan valistukseen
Ok
En näe että voin juuri itse asialle tehdä mitään
Lähtisin enemmän kuin mielelläni työskentelemään ihmisten kanssa, joilla on haasteita päihteiden kanssa.
Kansalaisaktivismin avulla. Nostetaan asia esille niin että on sankaritekoja puuttua epäkohtiin eikä vain katsoa sivusta kun jotkut haaskaavat elämäänsä.
Tarviin lisää tietoa miten läheisiä autetaan ja minne heitä ohjataan.
Käyttää nettipelaamisessa ulkomaisia toimijoita veikkauksen sijaan.
En itse käytä, niin en omalla toiminnallani näytä mallia. Tuen läheisiäni pois alkoholin ja lääkkeiden liikakäytöstä ja tupakoinnista. Pyrin luomaan lähellä oleville lapsille ja nuorille kuvaa siitä, ettei kannata edes aloitta.
En osaa sanoa
saatana
En osaa sanoa
En osaa sanoa!

Vastaukset
Nyt on jo tehty paljon savuttomuuden vuoksi. Sellaiset ihmiset jotka juovat paljon pitäisi laittaa johonkin hoitopaikkaan koska juomisen syyt on paljon syvemmällä esim. Köyhyys.
Äänestämällä asioiden puolesta.
Nuh uh
Valistan omia nuoriani ja heidän kavereitaan. Olen kiinnostunut heistä ja palvon heidän kotiintuloaan iltaisin.
Hyvällä päihteettömällä esimerkillä.
En tiedä
En osaa sanoo
Kirjoittaisin adressin, jolla saadaan pelikoneet pois kupoista ja kioskeista.
No ainakin pitää olla hyvät vakuutukset yrityksellä
--
En halua osallistua. Maksan veroni.
Vastailen tähän kyselyyn ja puhun tuttujen nuorten kanssa näistä asioista.
En polta, en juo, en käytä huumeita, rahapelejä n. 5 e/viikko, en käytä lääkkeitä väärin
Hmm, voin suositella Minnesota-hoitoa alkoholisteille.
Olemalla fiksu, eikä hae alaikäisille ikärajoitettuja tuoteitta
Yritän pysyä täyspäisenä tässä pelihelvetissä.
Lähteä vapaaehtoiseksi aikuiseksi esim puistoihin
Maksamalla veroja osallistun jo, mutta mitään ei tapahdu.
Jos olisi jokin taho joka ottaisi vastaan huolestuneilta kansalaisilta ilmiantoja huumeidenmyyjistä/käyttäjistä siitä lähtökohdasta että heitä saisi ’hoitoon’.
En tiedä mitä voisin tehdä, kun ihmislle ei uskalla nykyään sanoa mitään, tai aletaan haistatella tai käyttäytyä uhkaavasti. Yritänkin mieluummin olla puuttumatta, vaikka moni asia ärsyttääkin.
Pienet ovat kuntalaisen vaikuttamiskeinot.
En tiedä
Olen huumeiden käyttäjän läheinen. Käyn kolmannen sektorin vertaisryhmässä, josta ollut suuri apu. Olen hankkinut tietoa itse. Julkiselta puolelta ei saa läheiset apua.
Varmaankin jotenkin vapaaehtoistyössä!
Nuorisolle omia tiloja
Ei mitenkään. Valvonta kuuluu viranomaisille. Itse en osta alkoholia ym alaikäiselle.

Kotka nuoret

Kymenlaakson PÄIHDETILANNEKYSELY

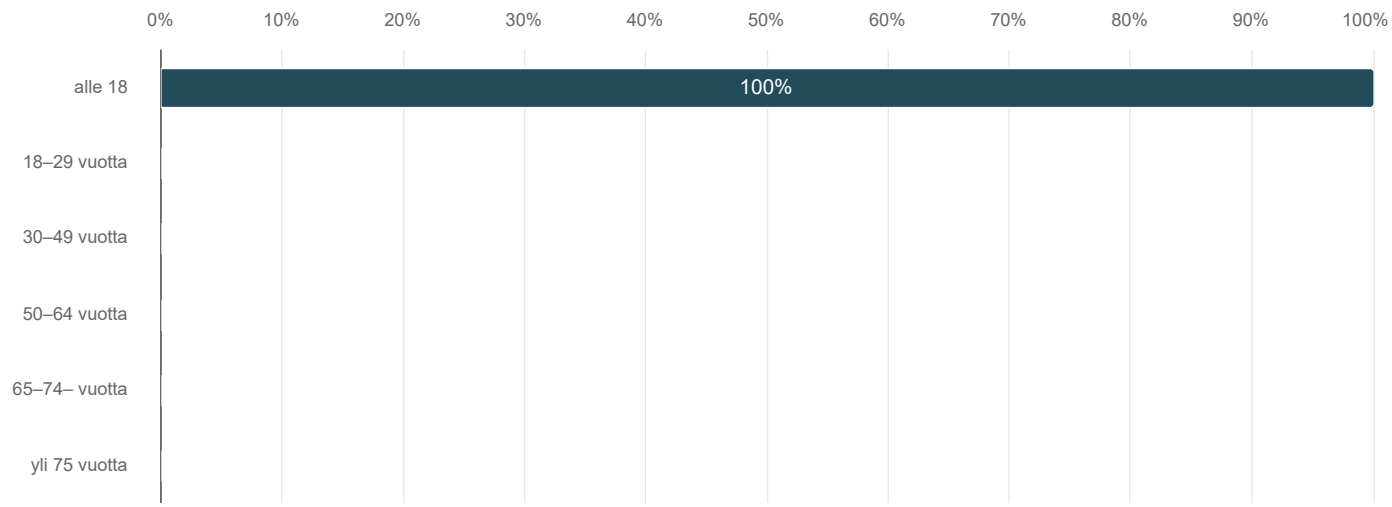
Näytetään 120 vastaajaa kyselyn vastaajien kokonaismäärästä 3281

Suodatusehdot:

Ehto 1:
Vastausvaihtoehdot: alle 18
(Kysymys: Ikä)
JA
Ehto 2:
Vastausvaihtoehdot: Kotka
(Kysymys: Missä asut?)

Ikä

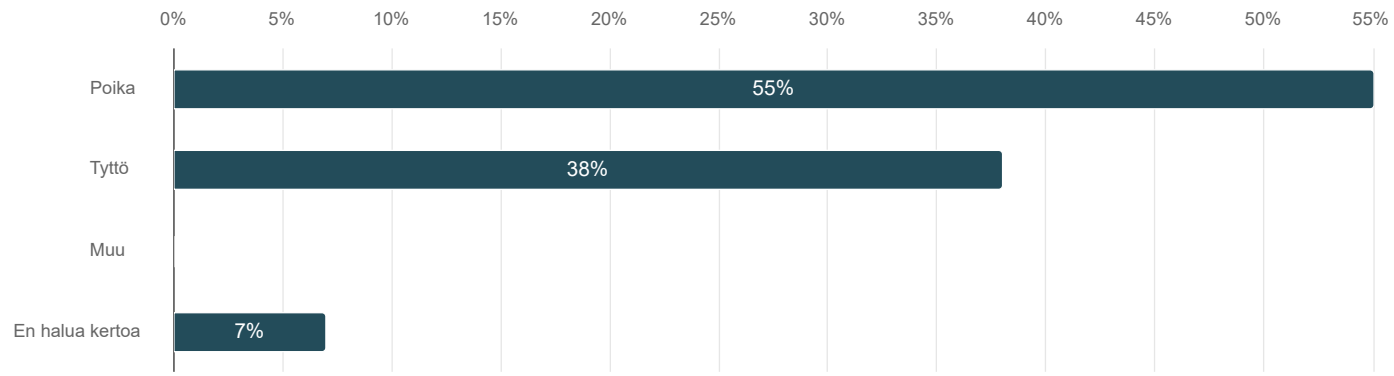
Vastaajien määrä: 120

	n	Prosentti
alle 18	120	100,0%
18–29 vuotta	0	0,0%
30–49 vuotta	0	0,0%
50–64 vuotta	0	0,0%
65–74– vuotta	0	0,0%
yli 75 vuotta	0	0,0%

Mikä on sukupuolesi?

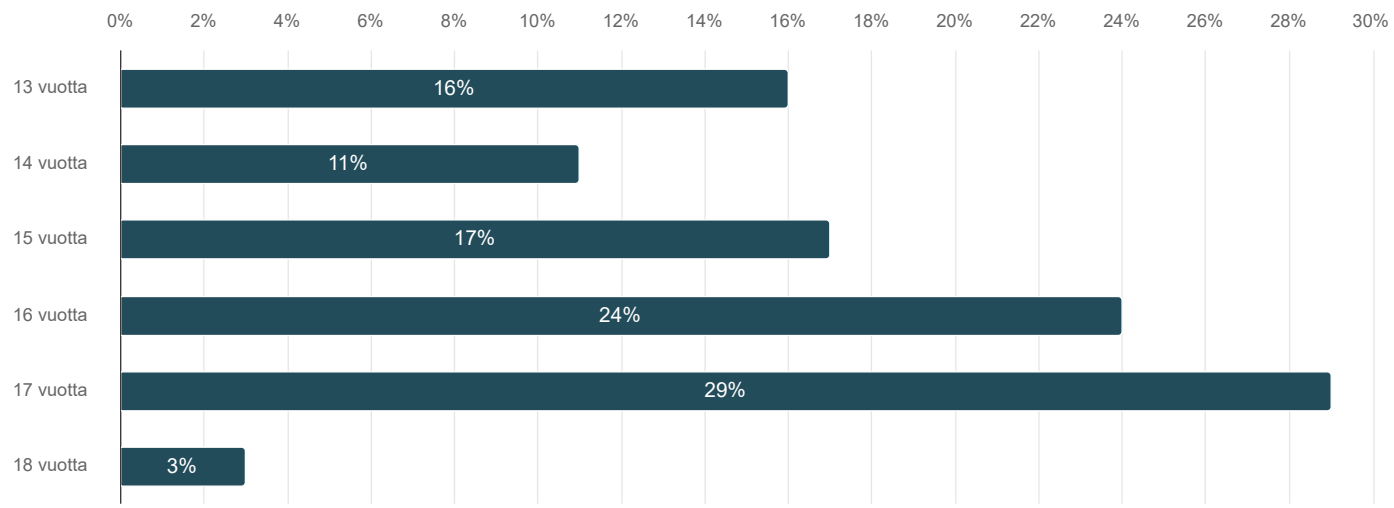
Vastaajien määrä: 120

	n	Prosentti
Poika	66	55,0%
Tyttö	46	38,3%
Muu	0	0,0%
En halua kertoa	8	6,7%

Minkä ikäinen olet vuoden 2023 lopussa?

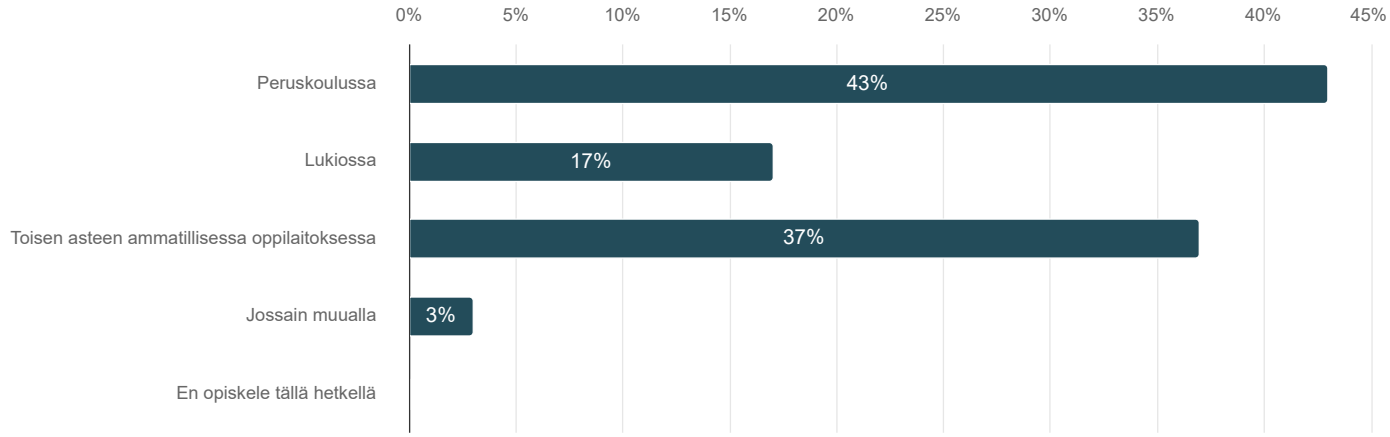
Vastaajien määrä: 120

	n	Prosentti
13 vuotta	19	15,8%
14 vuotta	13	10,8%
15 vuotta	20	16,7%
16 vuotta	29	24,2%
17 vuotta	35	29,2%
18 vuotta	4	3,3%

Missä käyt koulua / opiskelet tällä hetkellä?

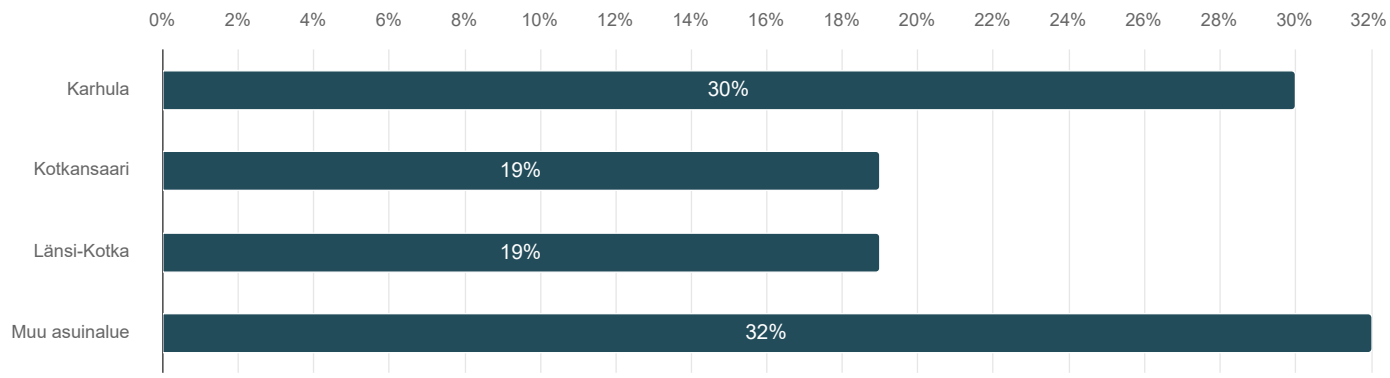
Vastaajien määrä: 120

	n	Prosentti
Peruskoulussa	52	43,3%
Lukiossa	20	16,7%
Toisen asteen ammatillisessa oppilaitoksessa	44	36,7%
Jossain muualla	4	3,3%
En opiskele tällä hetkellä	0	0,0%

Mikä on asuinalueesi?

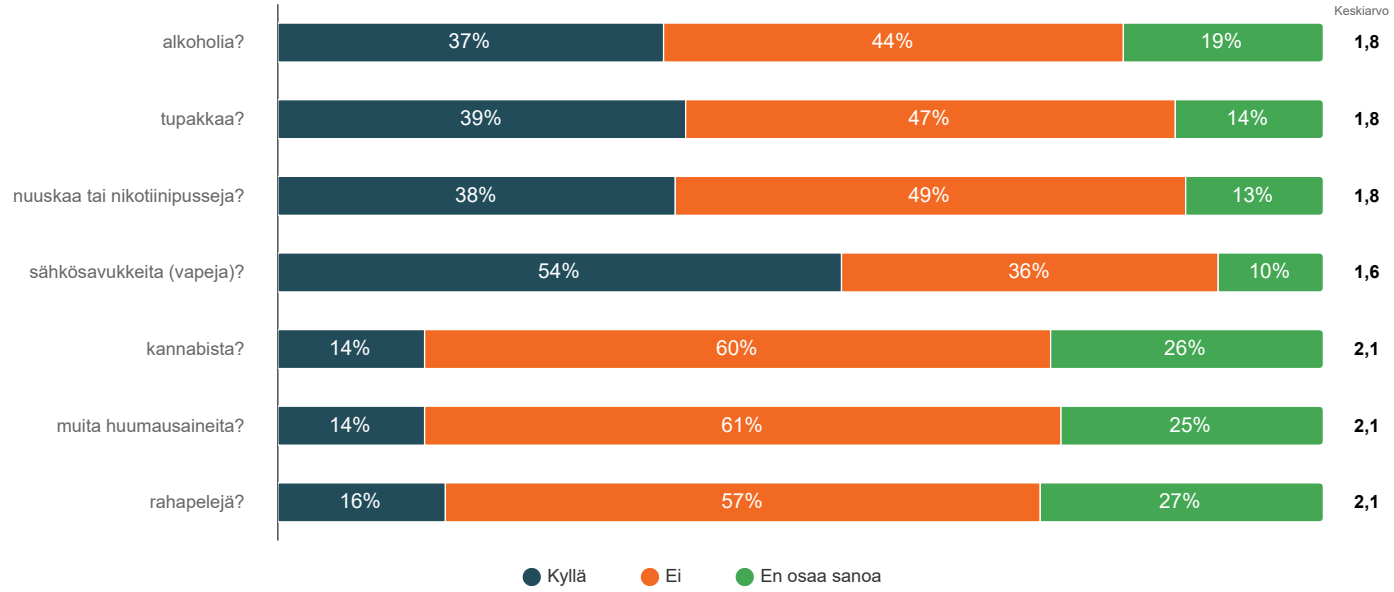
Vastaajien määrä: 118

	n	Prosentti
Karhula	35	29,7%
Kotkansaari	23	19,5%
Länsi-Kotka	22	18,6%
Muu asuinalue	38	32,2%

Käytetäänkö siellä missä asut mielestäsi liikaa….

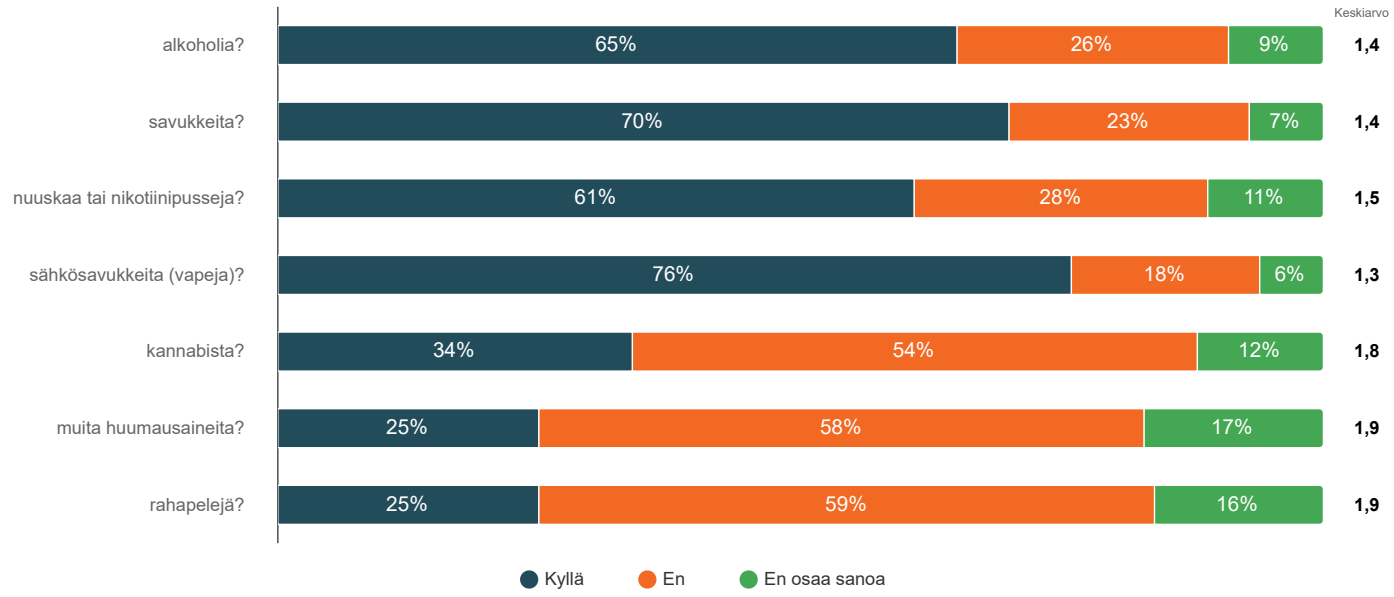
Vastaajien määrä: 120

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
alkoholia?	36,6%	44,2%	19,2%	1,8	2,0
tupakkaa?	38,6%	47,1%	14,3%	1,8	2,0
nuuskaa tai nikotiinipusseja?	37,8%	48,7%	13,5%	1,8	2,0
sähkösavukkeita (vapeja)?	54,2%	35,6%	10,2%	1,6	1,0
kannabista?	14,3%	59,7%	26,0%	2,1	2,0
muita huumausaineita?	14,3%	60,5%	25,2%	2,1	2,0
rahapelejä?	16,0%	57,1%	26,9%	2,1	2,0
Yhteensä	**30,3%**	**50,4%**	**19,3%**	**1,9**	**2,0**

Oletko nähnyt, että alaikäiset olisivat asuinkunnassasi käyttäneet viimeisen 12 kuukauden aikana...

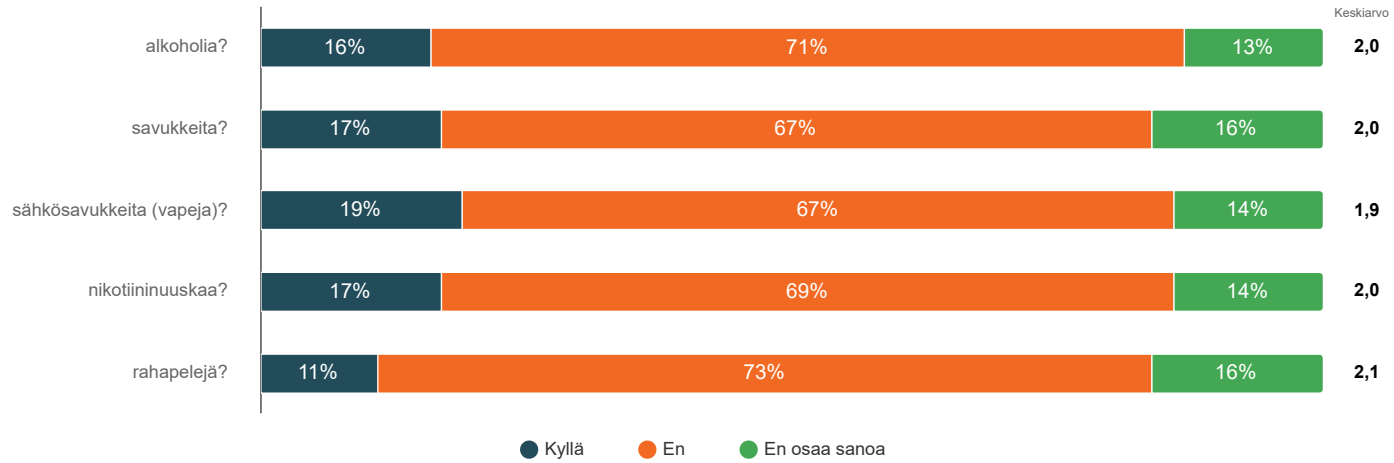
Vastaajien määrä: 120

	Kyllä	En	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
alkoholia?	64,7%	26,1%	9,2%	1,4	1,0
savukkeita?	70,6%	22,7%	6,7%	1,4	1,0
nuuskaa tai nikotiinipusseja?	61,0%	28,0%	11,0%	1,5	1,0
sähkösavukkeita (vapeja)?	76,5%	17,6%	5,9%	1,3	1,0
kannabista?	33,9%	54,2%	11,9%	1,8	2,0
muita huumausaineita?	24,8%	58,1%	17,1%	1,9	2,0
rahapelejä?	25,4%	58,5%	16,1%	1,9	2,0
Yhteensä	**51,0%**	**37,9%**	**11,1%**	**1,6**	**1,0**

Oletko nähnyt, että asuinkunnassasi alaikäisille olisi myyty kaupassa, kioskissa tai huoltoasemalla viimeisen 12 kuukauden aikana...

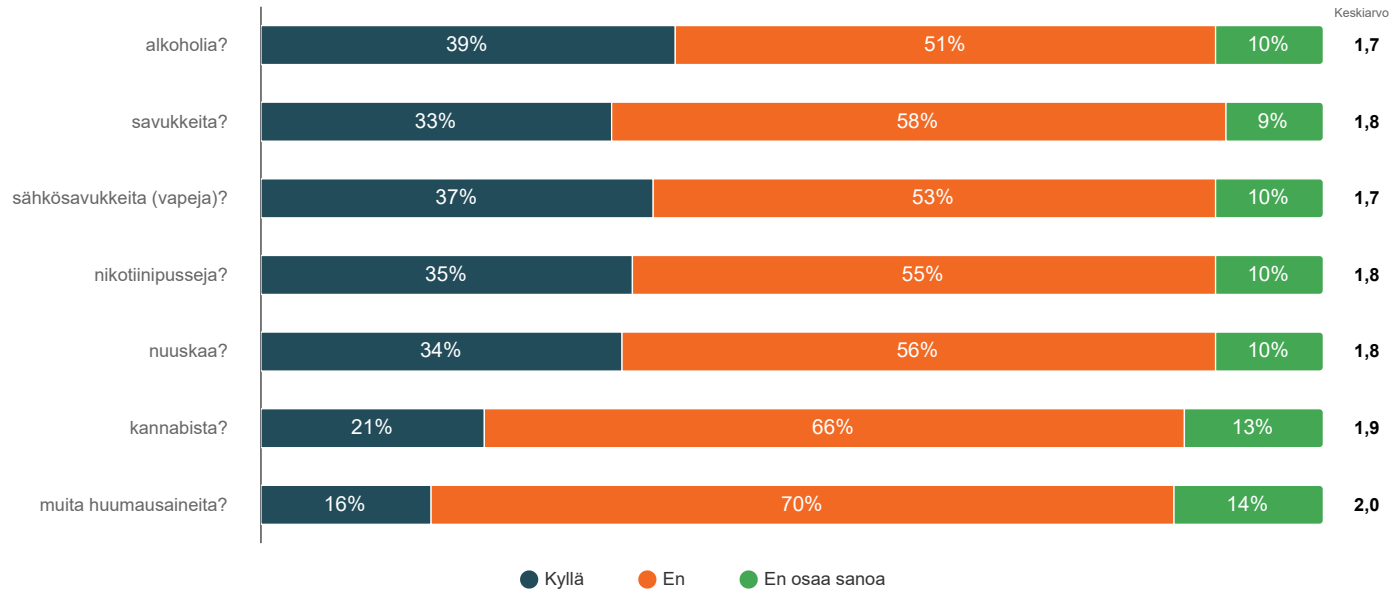
Vastaajien määrä: 119

	Kyllä	En	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
alkoholia?	16,0%	70,6%	13,4%	2,0	2,0
savukkeita?	17,3%	67,2%	15,5%	2,0	2,0
sähkösavukkeita (vapeja)?	19,3%	67,2%	13,5%	1,9	2,0
nikotiininuuskaa?	17,4%	68,7%	13,9%	2,0	2,0
rahapelejä?	11,1%	72,7%	16,2%	2,1	2,0
Yhteensä	**16,2%**	**69,3%**	**14,5%**	**2,0**	**2,0**

Oletko nähnyt, että joku asuinkunnassasi olisi *hankkinut* alaikäisille viimeisen 12 kuukauden aikana...

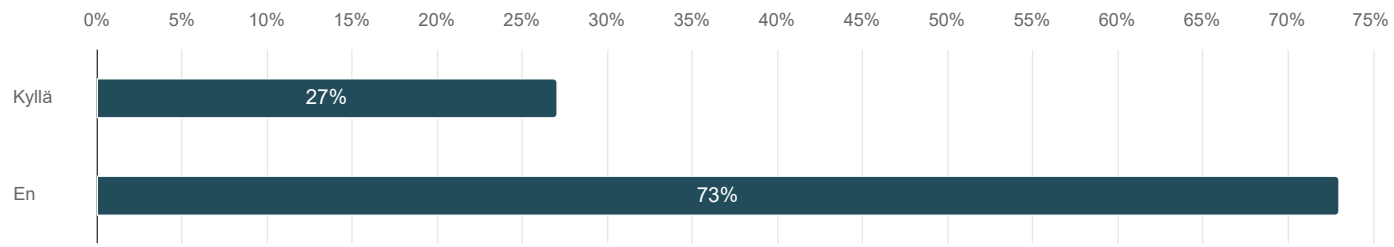
Vastaajien määrä: 120

	Kyllä	En	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
alkoholia?	38,6%	51,3%	10,1%	1,7	2,0
savukkeita?	33,6%	57,8%	8,6%	1,8	2,0
sähkösavukkeita (vapeja)?	37,0%	52,9%	10,1%	1,7	2,0
nikotiinipusseja?	34,7%	55,1%	10,2%	1,8	2,0
nuuskaa?	34,2%	55,8%	10,0%	1,8	2,0
kannabista?	21,4%	65,8%	12,8%	1,9	2,0
muita huumausaineita?	16,1%	70,3%	13,6%	2,0	2,0
Yhteensä	**30,8%**	**58,4%**	**10,8%**	**1,8**	**2,0**

Oletko viimeisen 12 kuukauden aikana *pelännyt* kadulla tai muulla julkisella paikalla kohtaamiasi *päihtyneitä henkilöitä*?

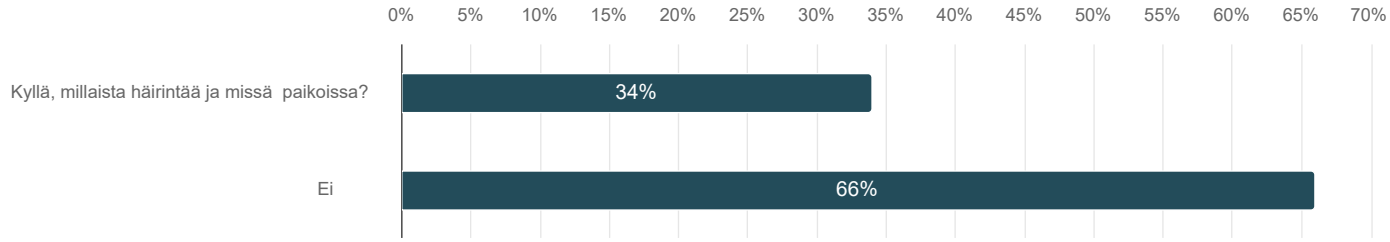
Vastaajien määrä: 109

	n	Prosentti
Kyllä	29	26,6%
En	80	73,4%

Onko päihtynyt henkilö ahdistellut tai häirinnyt sinua kadulla tai muulla julkisella paikalla?

Vastaajien määrä: 29

	n	Prosentti
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	10	34,5%
Ei	19	65,5%

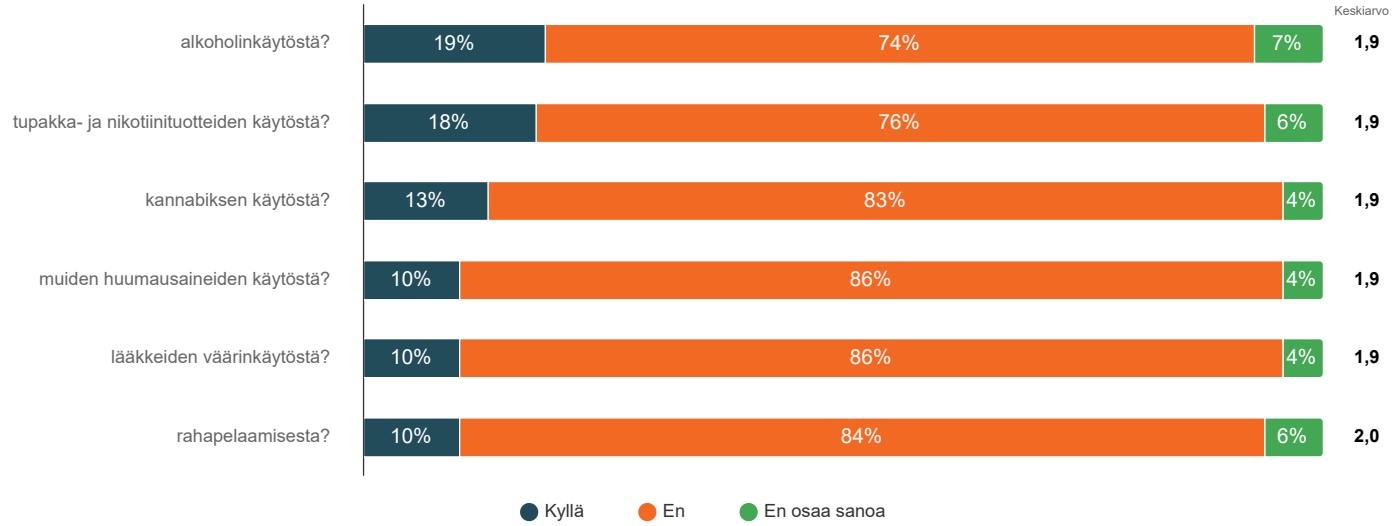
Lisätekstikenttään annetut vastaukset

Näytä kaikki

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Naapurin ukko riehuu kännissä pihalla
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Huuti minulle ja ystävälleni että pysähdy
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	Huudellut minulle
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	humalainen kadulla
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	kotkansaari
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	jotain tuli ölisee
Kyllä, millaista häirintää ja missä paikoissa?	hamina

Oletko ollut huolissasi viimeisen 12 kuukauden aikana sinulle läheisen ihmisen (esim. äidin, isän, isovanhempien, sisarusten, kavereiden)...

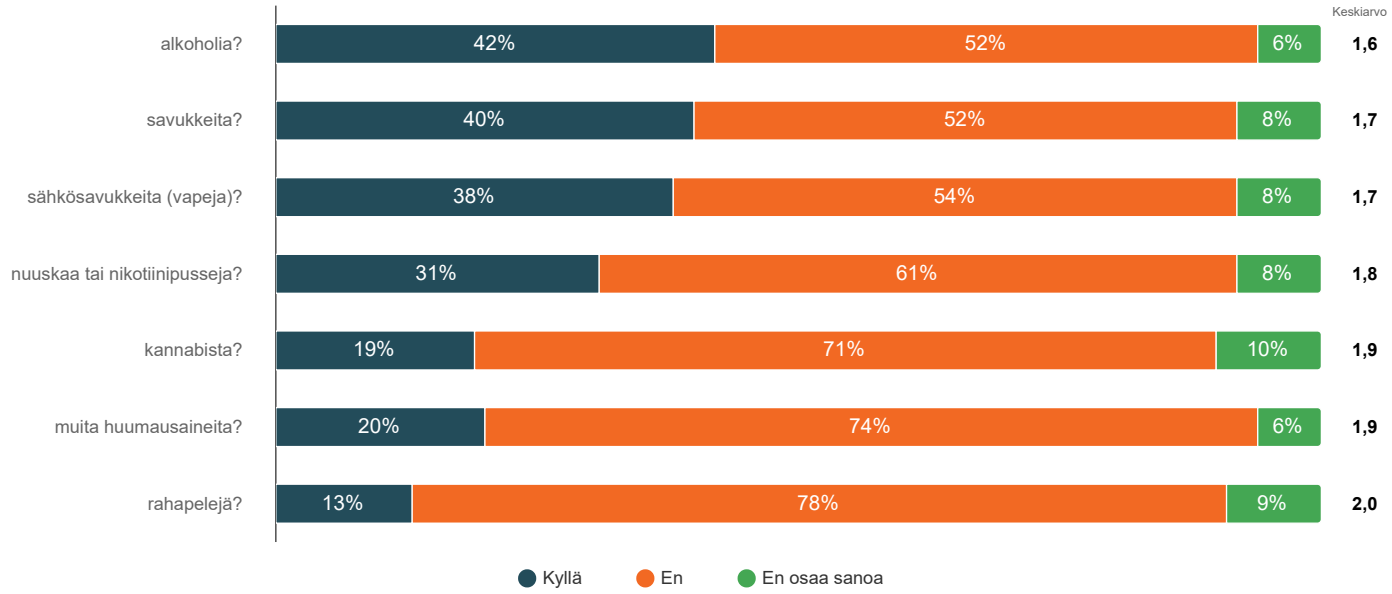
Vastaajien määrä: 120

	Kyllä	En	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
alkoholinkäytöstä?	19,2%	74,2%	6,6%	1,9	2,0
tupakka- ja nikotiinituotteiden käytöstä?	17,6%	76,5%	5,9%	1,9	2,0
kannabiksen käytöstä?	12,6%	83,2%	4,2%	1,9	2,0
muiden huumausaineiden käytöstä?	10,1%	85,7%	4,2%	1,9	2,0
lääkkeiden väärinkäytöstä?	10,2%	85,6%	4,2%	1,9	2,0
rahapelaamisesta?	10,0%	84,2%	5,8%	2,0	2,0
Yhteensä	**13,3%**	**81,6%**	**5,2%**	**1,9**	**2,0**

Onko sinulta viimeisen 12 kuukauden aikana joku kodin ulkopuolinen aikuinen (esim. opettaja, terveydenhoitaja, nuorisotyöntekijä) kysynyt, oletko joskus kokeillut tai käyttänyt...

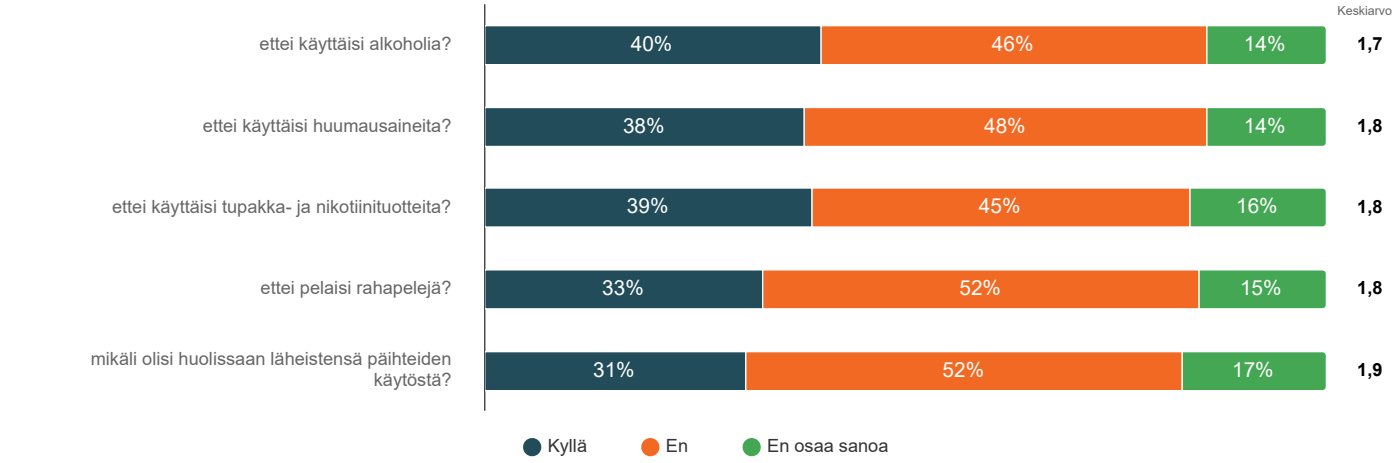
Vastaajien määrä: 120

	Kyllä	En	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
alkoholia?	41,7%	52,5%	5,8%	1,6	2,0
savukkeita?	39,8%	52,6%	7,6%	1,7	2,0
sähkösavukkeita (vapeja)?	38,3%	54,2%	7,5%	1,7	2,0
nuuskaa tai nikotiinipusseja?	31,4%	61,0%	7,6%	1,8	2,0
kannabista?	19,3%	70,6%	10,1%	1,9	2,0
muita huumausaineita?	19,6%	74,4%	6,0%	1,9	2,0
rahapelejä?	12,6%	78,2%	9,2%	2,0	2,0
Yhteensä	**29,0%**	**63,4%**	**7,7%**	**1,8**	**2,0**

Tiedätkö mistä ikäisesi saa apua tai tukea...

Vastaajien määrä: 120

	Kyllä	En	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
ettei käyttäisi alkoholia?	40,0%	45,8%	14,2%	1,7	2,0
ettei käyttäisi tupakka- ja nikotiinituotteita?	39,3%	45,3%	15,4%	1,8	2,0
ettei käyttäisi huumausaineita?	38,1%	48,3%	13,6%	1,8	2,0
ettei pelaisi rahapelejä?	33,0%	51,7%	15,3%	1,8	2,0
mikäli olisi huolissaan läheistensä päihteiden käytöstä?	31,4%	51,7%	16,9%	1,9	2,0
Yhteensä	**36,4%**	**48,6%**	**15,1%**	**1,8**	**2,0**

Mitä asuinpaikassasi kannattaisi tehdä, että lapset ja nuoret eivät kokeilisi tai alkaisi käyttäisi alkoholia, tupakka- ja nikotiinituotteita tai huumausaineita tai pelaisi rahapelejä? Kenen pitäisi tehdä jotain? Kerro esimerkkejä, mitä pitäisi tehdä tai mikä auttaisi.

Vastaajien määrä: 83

Vastaukset
Vapejen myynti netissä pitää lopettaa. Tupakkatuotteille omat kaupat kuten alko. Tuoakkaan yms muuntikielto klo 21 kuten kaljaan.
Poliisin tai jonkun muun pitäs sakottaa vapesta ja siitä että toiset myy sitä toisille
juu
En tiedä
Vanhempien olla kotona ja pitää huolta ja välittää lapsistaan.
Lopettaminen
Jos aikuisilla, jotka myyvät sitä, oli omantunnon häivähdys, eivätkä he myyneet alaikäisille ja että vanhemmat välittivät enemmän lapsistaan. Se auttaisi paljon.
Poliisin pitäisi sakottaa ja vanhempien vahtia
en tideä
en tiiä
Antaa käyttää vitttu
Lisää vartionita
tehkää päihteist laillisii
Enemmän puhumista esim koulussa
Entiiä
Puhuisivat enemmän kotona asioista
niille puhuttais
matala
En tiedä
hankkii apua
Minun mielestäni en tiedä
Eemt
Enemmän tarkkailua
alkoholi alaikäsiööe
esim. puhua päihteiden haitoista
Bännätä kaikki maahantuonnit laittomista vapeista.
Emt
En tiiä
emt
entiiä
emt
Ei hajuu
emmää tiiä
En tiedä
(ᵔᴗᵔ)
emt
sale
Oo
en tiiä
päihteistä laittomia laillisesti !!!

Vastaukset
en tiedä, ehkä enemmän ratsioita vaikka koulusssa.
En
En osaa vastata
parempi kasvatus.
vahvempaa ka
täällä tarvitaan hyvää vanhemmuutta ja siinä kaikki
Auttaa heitä
Päihde opetus
Myisi niksapusseja
Niksapussit
emt
En osaa sanoa
Antaa käyttää
En osaa sanoa
rahat pois lapsilta
Koulun opettajat muistuttaa vaarallisuudesta
Leikkialueita
Koulussa muistutettasi että se on huonoksi
Kouluissa opettaa, että se on pahaksi ja kertoa oikeasti mitä siintä tulee ja miksi ei kannata
jotain
Netissä puututaan enemmän myyntitileihin.
en osaa sanoa
Lataa loppetamis sovellus
en tiiä
-
Ei tarvi
emt
Vanhempien tulisi puuttua enemmän oman nuoren tekemisiin.
en tiiä
en tiedä mutta pitää lopettaa
Vahdittaisiin enemmän sellaisia paikkoja, jossa nuoret viihtyy. Koulussa keskusteltaisiin enemmän päihteistä ja vapeista.
emt
pitäis puuttua ajoissa jos näkee jossain päihtyneen nuoren tai jotain
En tiiä
Lopettaa nuoriso
en tiedä
ei hajuakaan
Entiedä
entiedä en soaa snaoo
Emt
olla käyttämättä
Selvittää mitä vaaroja vapessa on. Takavarikoida nuorilta päihteet.
Päihdevalistus

D/723/05.00/2024

138 § Kotkan kaupungin hyvinvointikertomuksen raportointi 2023

Hyla 12.3.2024 § 34

Valmistelijat: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen, puh. 040 352 8947
Hyvinvointikoordinaattori Anne Suur-Uski, puh. 040 778 6354

Tiivistelmä: Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain (612/2021, 6) mukaan kunnan on seurattava kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä, ja raportoitava näistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan perustehtävä (mm. kuntalaki 1, Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskeva laki 6). Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuu on kunnan toimialojen yhteinen ja vaatii organisaation sisäistä yhteistyötä. Terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi tarvitaan tietoa ja ymmärrystä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilasta, niihin vaikuttavista toimista sekä tulevaisuuden muutoksia ennustavien trendien suunnista.

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti sekä suunnitelma on koostettu valtuustokauden 2021–2025 hyvinvointisuunnitelman päätavoitteiden ja sen pohjalta sovittujen 2022–2023 välitavoitteiden mukaisesti. Vuonna 2023 siirryttiin käyttämään sähköistä hyvinvointikertomusta, jota käytetään organisaatiossa strategian ja sen toimeenpanoa tukevan hyvinvointikertomus -asiakirjan luomiseen. Asiakirja toimii osana kaupungin talouden ja toiminnan suunnittelua, toteutusta ja arviointia sekä vuosittaista raportointia. Hyvinvointikertomuksessa on huomioitu kunnan hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisältö.

Vuosiraportti perustuu valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmaan ja kertomukseen, joka ohjaa kaupungin toimintaa yhdessä kaupunkistrategian kanssa.

Esittelyteksti: **Kotkan kokonaiskuva:** vuotta 2023 väritti 02/2022 alkanut Ukrainan sota, joka on vaikuttanut ihmisten turvallisuuden tunteeseen. Sodalla on lisäksi vaikutus talouteen, energian saantiin ja hintaan. Maailman markkinatilanne ja sen vaikutukset näkyivät Kotkassa konkretisoituen Stora Enso Sunilan sellutehtaan lakkauttamisena koskien noin 250 työntekijää, minkä lisäksi tuli kerrannaisvaikutukset. Lisäksi MM Kotkamills sahan sulkemisesta tuli tieto vuoden 2023 lopussa koskien 64 henkilöä. Positiivisen tulevaisuuden kannalta käynnissä esim. akkuteollisuuteen liittyviä hankkeita, joiden työllisyysvaikutukset toteutuessaan ovat suuret.

Kotkassa on paljon sotaa paenneita ukrainalaisia. Itärajan tilanne muuttui: 08/2023 alkaen tuli runsaasti turvapaikanhakijoita, loppuvuodesta Suomen hallitus päätti sulkea itärajan rajanylityspaikat, koska kriteerit rajan auki pitämiseksi eivät täyttyneet. Tällä oli iso vaikutus etenkin Kotkassa olevaan

venäläisväestöön. Epävakaassa maailmantilanteessa on entistä tärkeämpi kiinnittää huomiota kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen.

Kotkan väestö: väkiluku on 50 617 (31.12.2022). Väestöennusteen mukaan väkiluku tulee laskemaan. Valtaosa on iältään 15–64-vuotiaita, eli reilu 58 %. Lasten sekä nuorten osuus vähenee ja yli 65-vuotiaiden osuus lisääntyy.

Lähes 10 prosenttia (9,51 %, 2022) puhuu äidinkielenään jotain muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea. Vieraskielisiä yhteensä 4812 (2022) ja ulkomaan kansalaisia 2727 (2022). Tilastoissa ei näy tilapäistä suojelua saaneet henkilöt, koska niissä näkyy vain vakinaisesti Suomessa asuvat, eli ne, joilla on kotikunta Kotkassa. Ulkomaalaistaustaisen osuus tuhatta asukasta kohden on noussut vuosittain. Vuonna 2022 heitä oli 98,4 (tieto 31.3.2023), v. 2021/97,5, v. 2020/96,8, v. 2019/96,3. Kotkan elinvoimaisuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää kaupunkiin ulkomailta muuttaneiden hyvä kotoutuminen ja osallisuus yhteiskunnan kaikilla osa-alueilla. Hyvät väestösuhteet ja kotoutuminen ovat kaupungin ja kaupunkilaisten yhteinen asia.

Väestön hyvinvoinnin tila indikaattoreiden valossa

Hyte-kerroin: Kunnille otettiin vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. Kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Hyte-kertoimeen sisältyy 15 prosessi-indikaattoria ja 6 tulosindikaattoria. Kotkan HYTE-kertoimen tulos (asteikolla 0–100) eli keskiarvo tulosindikaattoreiden sekä prosessi-indikaattoreiden keskiarvosta parani hieman edellisestä vuodesta. Euroiksi muutettuna v. 2023 19,00 eur/asukas ja v. 2022 18,80 eur/asukas. Alla olevaan on otettu keskeisiä nostoja.

- Kotkan HYTE-kerroin, 0–100 oli 67 vuonna 2023 (v. 2022 66).
- Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) on Kotkan osalta noussut edellisestä, ollen 54 vuonna 2023 (v. 2022 53).
- Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) vuonna 2023 on 79, eli sama, kuin edellisenä vuonna.
- Kotkassa vuonna 2023 terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi koki 27,4 % (v. 2021 26,5 %) 8. ja 9. luokan oppilaista. Kehitys on ollut vuosia huonompaan suuntaan.
- Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista: tyttöjen osalta kehitys on parempaan suuntaan, ylipainoisia v. 2023 12,6 % (v. 2021 15,9 %). Poikien osalta puolestaan ylipainoisuus on lisääntynyt, ylipainoisia v. 2023 23,1 % (v. 2021 19,5 %).

Terveyden edistämisen aktiivisuus TEA-viisari: kunnan terveydenedistämisaktiivisuutta mitataan TEA-viisarin avulla. Kuvaa kunnan toiminnan tasoa kuntalaisten terveyden edistämisessä ja tuottaa kunnille tietoa terveydenedistämisen suunnittelun ja johtamisen kehittämiseen. TEA-viisari sisältää seitsemän eri toimialuetta, joita tarkastellaan seitsemästä eri näkökul-

masta. TEA-viisarin toimialueet ovat 1) kuntajohto 2) perusopetus 3) lukiokoulutus 4) ammatillinen koulutus 5) liikunta 6) perusterveydenhuolto ja 7) kulttuuri. Kotkan terveydenedistämisaktiivisuuden arvosana 12/2023 oli 71, (v. 2022, 73)

Hyvinvointi-indikaattori on koonti-indikaattori laaja-alaisen hyvinvoinnin mittaamiseksi. Kuvaa tuoreinta käytettävissä olevaa tietoa hyödyntäen läpileikkausta kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta. Indikaattorissa on suhteutettu keskivertovastauksia siten, että keskiarvo saa arvon 100 ja keskivertoa huonommat tulokset alle 100 ja keskivertoa paremmat tulokset suuremman arvoin kuin 100. Kotkan tulos (79) vertailutietona Kymenlaakson hyvinvointialueen kuntiin oli huonoin.

Kansallinen terveysindeksi yhdistää tietoja aiemmista THL:n sairastavuusindeksistä ja Kelan Terveyspuntarista sekä muista kansallisista rekistereistä. Julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 2023. Useista indikaattoreista koostuva tietokokonaisuus kuvaa Suomen alueellisia eroja sairastavuudessa ja työkyvyttömyydessä. Ko. indeksin vertailuluvuissa koko maan keskiarvo on 100. Sitä suuremmat luvut kertovat yleisemmästä työkyvyttömyysetuuksien saamisesta tai sairastavuudesta kunnissa. Matalammat luvut kertovat keskimääräistä vähäisemmästä työkyvyttömyysetuuksien saamisesta tai sairastavuudesta. Kotkan työkyvyttömyysindeksi 122, työttömyyseläke 125, sairauspäivärahat 117 ja ammatillinen kuntoutus 82. (ikävalikoidut, miehet ja naiset yhteensä).

Onnistumiset:
• Tunne- ja vuorovaikutustaitojen systemaattinen opetus lapsille ja nuorille, kiusaamisen ehkäisy ja puuttuminen sekä kaverisuhteiden tukeminen
• Lasten koululounaan syömisen lisääntyminen
• Lukiolaisten ylipainon väheneminen
• Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden hengästyttävän liikunnan harrastamisen lisääntyminen vapaa-ajalla
• Kaiken ikäisten omaehtoisen liikkumisen ja osallistumisen aktivointi – kattavaan ulkoliikuntapaikkaverkostoon panostaminen
• Laaja kulttuuri- ja tapahtumatarjonta ja sen saavutettavuuteen kaikille panostettu mm. Kaikukortti ja Hyväntuulen Messut
• Osallisuustoimenpiteisiin panostaminen esim. sähköinen osallisuusalusta ja Meripäivien lasten ja nuorten oma konsertti
• Työllisyyspalveluihin panostaminen, TE-24 uudistus valmistelut
• Ehkäisevän päihdetyön verkostoyhteistyö ja päihteidenkäytön esille nostaminen sekä yhteistyö väkivallan ehkäisemiseksi alkanut rakentua.
• Hyvä verkostoyhteistyö
• Kotkan kaupungin ensimmäisen asunnottomuusohjelman valmistuminen

Haasteet:
• Lasten- ja nuorten mielen hyvinvoinnin haasteet; ahdistuneisuuden ja yksinäisyyden ehkäisy ja koulukiusaamisen ehkäisy (kouluterveyskysely)
• Lasten ja nuorten tupakkatuotteiden ja erityisesti sähkötupakan käytön yleistyminen
• Nuorten huumeiden käytön ja huumekokeilujen lisääntyminen
• Eriytymisen lisääntyminen kaikissa ikäryhmissä

• Kotkan väestömäärän väheneminen ja vanheneminen
• Maahanmuuton lisääntyminen
• Yleisen maailmantilanteen aiheuttamat haasteet
• Hyvinvointialueet aloittivat 2023 ja hyvinvointityötä on asemoitu uudelleen kunnissa ja hyvinvointialueella

Liitteet: Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2023

Esittelijä: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen

Ehdotus: Hyvinvointilautakunta päättää merkitä tiedoksi valtuustokauden hyvinvointikertomuksen vuosiraportin 2023 ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Päätös: Hyvinvointilautakunta päätti merkitä tiedoksi valtuustokauden hyvinvointikertomuksen vuosiraportin 2023 ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

_____

Kh 15.4.2024 § 138

Liite: Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2023

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi valtuustokauden hyvinvointikertomuksen vuosiraportin 2023 ja lähettää sen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

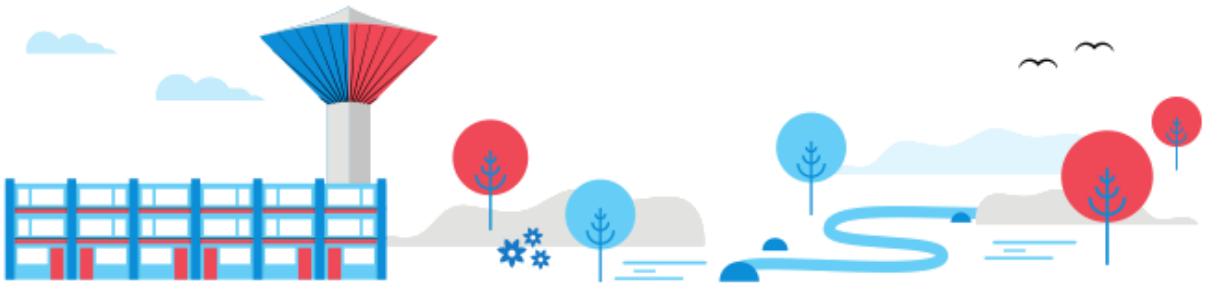
Päätös: Ehdotuksen mukainen.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136§)

KV: Ei valitusosoitusta

KOTKAN KAUPUNGIN HYVINVOINTIKERTOMUS VUOSIRAPORTTI 2023 (luonnos 9.2.2024)

Sisällys

1 TIIVISTELMÄ 4
2 JOHDANTO 5
3 VÄESTÖ JA TYÖLLISYYS 6
4 KOTKA 2030 KAUPUNKISTRATEGIA 9
5 OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2023 10
5.1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi 11
5.2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi 19
5.3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö 19
6 OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUOSILLE 2021-2025 / VÄLITAVOITTEET 2024-2025 20
6.4 Strategian painopisteet ja linjaukset 20
6.5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat 21
6.6 Hyvinvointisuunnitelma ja toteutuneet toimenpiteet ikäryhmittäin 22
6.7 Kaikki ikäluokat toteutuneet toimenpiteet 41
6.8 Ikäryhmittäisissä taulukoissa esiintyvien toimenpiteiden sisältötietoja 43
6.9 Vaikuttavuus 44
7 OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ 45
7.10 Suunnitelman laatijat 45
7.11 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä 45

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 138

1 TIIVISTELMÄ

Vuonna 2023 siirryttiin käyttämään sähköistä hyvinvointikertomusta ja aiemmin tehdyt suunnitelmataulukot siirrettiin sähköiselle alustalle. Sähköinen hyvinvointikertomus -järjestelmä on tiedolla johtamisen työväline, joka tuottaa valmista vertailutietoa ja jota käytetään organisaatiossa strategian ja sen toimeenpanoa tukevan hyvinvointikertomus -asiakirjan luomiseen. Asiakirja toimii osana kaupungin talouden ja toiminnan suunnittelua, toteutusta ja arviointia sekä vuosittaista raportointia. Sähköisessä hyvinvointikertomuksessa on huomioitu kunnan hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisältö, joka on asetusluonnoksen lausuntokierroksen (3.10.2022) kommenttien pohjalta 6.9.2023 päivitetty luonnos.

Väestön hyvinvoinnin tila indikaattoreiden valossa

Hyte-kerroin: Kunnille otettiin vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. Kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Hyte-kertoimeen sisältyy 15 prosessi-indikaattoria ja 6 tulosindikaattoria. Kotkan HYTE-kertoimen tulos (asteikolla 0-100) eli keskiarvo tulosindikaattoreiden sekä prosessi-indikaattoreiden keskiarvosta parani hieman edellisestä vuodesta. Euroiksi muutettuna v. 2023 19,00 eur/asukas ja v. 2022 18,80 eur/asukas. Alla olevaan on otettu keskeisiä nostoja hyte-kerroin indikaattoreista vuodelta 2023.

- Kotkan HYTE-kerroin, 0-100 oli 67 vuonna 2023 (v. 2022 66).
- Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) on Kotkan osalta noussut edellisestä, ollen 54 vuonna 2023 (v. 2022 53).
- Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) vuonna 2023 on 79, eli sama, kuin edellisenä vuonna.
- Kotkassa vuonna 2023 terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi koki 27,4% (v. 2021 26,5%) 8. ja 9. luokan oppilaista. Kehitys on ollut vuosia huonompaan suuntaan. Verrattaessa tilannetta koko maan ja Kymenlaakson osalta kehitys on samansuuntainen Kotkan kanssa (v. 2023 koko maa 26,6%, Kymenlaakso 28,5%).
- Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista: tyttöjen osalta kehitys on parempaan suuntaan, ylipainoisia v. 2023 12,6% (v. 2021 15,9%). Poikien osalta puolestaan ylipainoisuus on lisääntynyt, ylipainoisia v. 2023 23,1% (v. 2021 19,5%). Kokonaistilanteessa, ollaan hyvin lähellä koko maan lukuja (v. 2023 Kotka 17,8%, koko maa 17,4%, Kymenlaakso 18,3%.)

Terveyden edistämisen aktiivisuus TEA-viisari: kunnan terveydenedistämisaktiivisuutta mitataan TEA-viisarin avulla. Se kuvaa kunnan toiminnan tasoa kuntalaisten terveyden edistämisessä ja tuottaa täten kunnille tietoa terveydenedistämisen suunnittelun ja johtamisen kehittämiseen. TEA-viisari sisältää seitsemän eri toimialuetta, joita tarkastellaan seitsemästä eri näkökulmasta. TEA-viisarin toimialueet ovat 1) kuntajohto 2) perusopetus 3) lukiokoulutus 4) ammatillinen koulutus 5) liikunta 6) perusterveydenhuolto ja 7) kulttuuri. Kotkan terveydenedistämisaktiivisuuden arvosana oli 71 (12/2023), koko maan keskiarvo 70. (vrt. Kotkan edellinen v. 2022 oli 73).

Hyvinvointi-indikaattori on koonti-indikaattori laaja-alaisen hyvinvoinnin mittaamiseksi. Se kuvaa tuoreinta käytettävissä olevaa tietoa hyödyntäen läpileikkausta kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta. Indikaattorissa on suhteutettu keskivertovastauksia siten, että keskiarvo saa arvon 100 ja keskivertoa huonommat tulokset alle 100 ja keskivertoa paremmat tulokset suuremman arvoin kuin 100. Kotkan tulos (79) vertailutietona Kymenlaakson hyvinvointialueen kuntiin oli huonoin.

Kansallinen terveysindeksi yhdistää tietoja aiemmista THL:n sairastavuusindeksistä ja Kelan Terveyspuntarista sekä muista kansallisista rekistereistä. Julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 2023. Useista indikaattoreista koostuva tietokokonaisuus kuvaa Suomen alueellisia eroja sairastavuudessa ja työkyvyttömyydessä. Kansallisen terveysindeksin vertailuluvuissa koko maan keskiarvo on 100. Sitä suuremmat luvut kertovat yleisemmästä työkyvyttömyysetuuksien saamisesta tai sairastavuudesta kunnissa. Matalammat luvut kertovat keskimääräistä vähäisemmästä työkyvyttömyysetuuksien saamisesta tai sairastavuudesta. Kotkan osalta työkyvyttömyysindeksi 122, työttömyyseläke 125, sairauspäivärahat 117 ja ammatillinen kuntoutus 82. (ikävalikoidut, miehet ja naiset yhteensä).

2 JOHDANTO

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain (612/2021, 6) mukaan kunnan on seurattava kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä, ja raportoitava näistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan perustehtävä (mm. kuntalaki 1, Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskeva laki 6). Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuu on kunnan toimialojen yhteinen ja vaatii organisaation sisäistä yhteistyötä. Terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi tarvitaan tietoa ja ymmärrystä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilasta, niihin vaikuttavista toimista sekä tulevaisuuden muutoksia ennustavien trendien suunnista.

Hyvinvoinnin edistämisen tulee näkyä kuntastrategiassa ja asetettujen hyvinvointitavoitteiden tulee perustua arvioihin nykytilanteesta sekä mahdollisista ennustetuista kehityssuunnista (Kuntalaki 410/2015, 37). Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiselle tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet. Sen on otettava päätöksenteossaan huomioon päätöstensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä (Lakisosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, 6). Kaupunkistrategia on kaupungin tärkein johtamista ja toimintaa ohjaava asiakirja. Kotkan kaupunki on päivittänyt kaupunkistrategian keväällä 2022 ja Kotka 2030 -kaupunkistrategia on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.5.2022.

Sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattooripaketit ovat julkaisun jälkeen avoimesti tarkasteltavissa osoitteessa hyvinvointikertomus.fi. Tulostettavaan versioon otettiin runsauden vuoksi vain niitä indikaattoreita, joista löytyy uudet tiedot, vuodelta 2023 (THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2023)

3 VÄESTÖ JA TYÖLLISYYS

Kotkan väkiluku on 50 617 (31.12.2022). Väestöennusteen mukaan Kotkan väkiluku tulee koko ajan laskemaan. Kotkassa valtaosa väestöstä on iältään 15-64-vuotiaita. Heitä on reilu 58%. Lasten sekä nuorten osuus vähenee ja yli 65-vuotiaiden osuus lisääntyy.

Kaupungin väestöstä lähes 10 prosenttia (9,51 %, 2022) puhuu äidinkielenään jotain muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea. Vieraskielisiä Kotkassa yhteensä 4812 (2022) ja ulkomaan kansalaisia 2727 (2022). Tilastoissa ei näy tilapäistä suojelua saaneet henkilöt, koska niissä näkyy vain vakinaisesti Suomessa asuvat, eli ne, joilla on kotikunta Kotkassa. Tilapäistä suojelua saaneista suurin osa puhuu ukrainaa äidinkielenään ja ukraina on siten toiseksi suurin kieliryhmä, vaikka se ei tilastoista käy ilmi. Ulkomaalaistaustaisen osuus tuhatta asukasta kohden on Kotkassa noussut vuosittain. Vuonna 2022 heitä oli 98,4 (tieto 31.3.2023), v. 2021/97,5, v. 2020/96,8, v. 2019/96,3. Kotkan elinvoimaisuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää kaupunkiin ulkomailta muuttaneiden hyvä kotoutuminen ja osallisuus yhteiskunnan kaikilla osa-alueilla. Hyvät väestösuhteet ja kotoutuminen ovat kaupungin ja kaupunkilaisten yhteinen asia.

Kotkan asukasmäärä ja ikärakenne

Ikärakenne ja väestömäärä	0-14 v % väestöstä	15-64 v % väestöstä	65 v vuotta täyttäneet % väestöstä	Väestö yhteensä
31.12.2021	13,8	58,8	28,3	51241
31.12.2022	13,5	58,7	28,8	50617

Kotkan väestöennuste vuoteen 2030

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Väestö 31.12 (ennuste 2021)	50270	49819	49388	48974	48570	48175	47787	47411

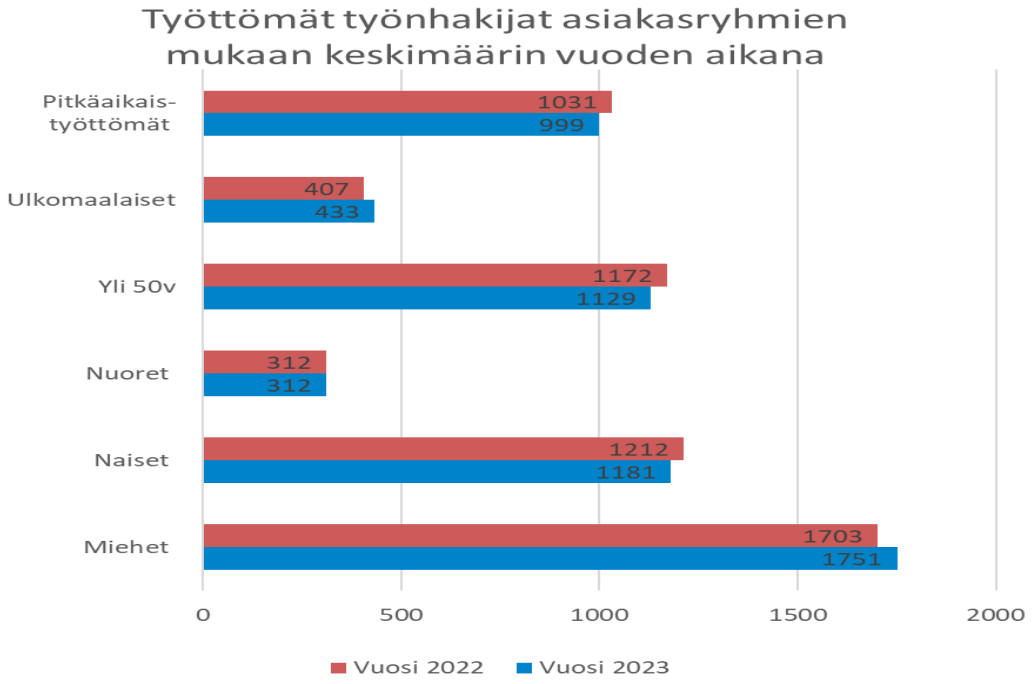
Väestöennuste ikäluokittain vuoteen 2030

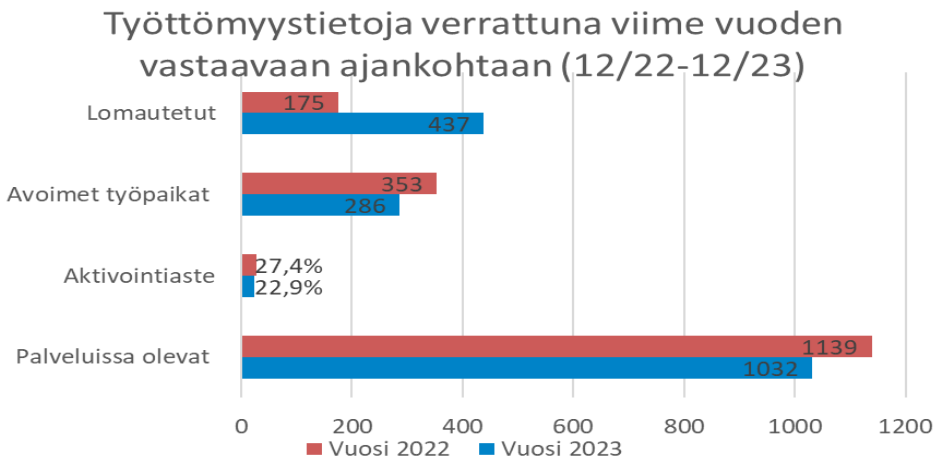
	Väestö 31.12. (ennuste 2021)			
	Yhteensä	0 - 14	15 - 64	65 -
Kotka				
2023	50 270	6 279	29 251	14 740
2024	49 819	6 069	28 900	14 850
2025	49 388	5 862	28 557	14 969
2026	48 974	5 705	28 177	15 092
2027	48 570	5 531	27 853	15 186
2028	48 175	5 383	27 537	15 255
2029	47 787	5 253	27 174	15 360
2030	47 411	5 114	26 870	15 427

Lähde: Stat Tilastokeskuksen tietokannat

TYÖLLISYYS

Keskeisiä tilastolukuja Kotkasta vuonna 2023

- Uusia avoimia työpaikkoja reilusti vuodentakaista vähemmän (-18,98%)
- Lomautettujen määrä noussut selvästi (+149,71%) verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan
- Palveluissa olevia vähemmän kuin edellisvuonna (-9,39%)
- Miesten työttömyys (+2,82%) nousi naisia (-2,56%) enemmän

Yleisiä kehityssuuntia

- Työttömien osuus työvoimasta vakiintunut valtakunnallista keskiarvoa korkeammalle
- Rakennemuutokset ja kerrannaisvaikutukset vaikuttavat myös työttömyyslukuihin
- Uudistamisen ohella kasvua haetaan alueella uudemmilta toimialoilta (mm. akkuklusteri, kyberturvallisuus, datatalous)
- Osaamisen joustavaa päivittämistä tarvitaan samanaikaisesti monella eri alalla (muutostilanteet ja irtisanomiset, sote-alan työvoimapula, tulevat investoinnit)
- Uudellamaalla sijaitsevista yrityksistä etenevissä määrin kiinnostusta rekrytoida Etelä-Kymenlaakson alueelta, työnantajan puolesta etuna nähdään hyvät tieyhteydet (vrt. esim. Kouvola)
- Syksyn 2023 PK-yritysbarometrissa Kymen yrittäjät arvioineet yleiset suhdannenäkymät koko maan heikoimmaksi (Kymenlaakso -25, koko maa -6)
- Työttömien työnhakijoiden (ml. lomautetut) huipun ennustettu osuvan vuodenvaihteen tienoille, ja kääntyvän laskuun kuluvana vuonna tai viimeistään vuonna 2025
- Matalasuhdanteessa nuorten, ulkomaalaistaustaisten, osatyökykyisten ja matalasti koulutettujen entistä vaikeampaa löytää työtä
- Osaavasta työvoimasta nähdään edelleen olevan pulaa sekä keskipitkällä että pitkällä aikavälillä
- Nettomaahanmuuton vahvistuminen on kääntänyt työikäisen väestön määrän kasvuun valtakunnallisesti
- Rakennusalan pudotus on ollut odotuksia voimakkaampi. Myös yksityiset henkilöstöpalveluyritykset ja laajemmin yksityisten palvelualojen yritykset kärsineet

4 KOTKA 2030 KAUPUNKISTRATEGIA

Poijut eli strategiset päämäärät

Oppiva ja yrittävä Kotka - Koulutuksen, elinikäisen oppimisen ja yrittämisen kaupunki.
1. Elinvoimainen ja yritysmyönteinen korkeakoulukaupunki
2. Hyvinvoivien ja osaavien lasten ja nuorten kaupunki

Upean elinympäristön Kotka - Ensiluokkaisen elinympäristön, kulttuurin ja tapahtumien kaupunki.
3. Pohjolan puistopääkaupunki
4. Monimuotoisen asumisen ja laadukkaan elinympäristön kaupunki
5. Hyväntuulinen kulttuurin ja tapahtumien kaupunki

Yhteinen Kotka - Yhdessä tekemisen ja hyväntuulisten kohtaamisten kaupunki.
6. Hyvinvoiva ja osallistuva kotkalainen
7. Hyväntuulinen ja yhteisöllinen ilmapiiri
8. Kokonaisturvallisuuden kärkikaupunki

Linkki: [Kotka 2030 kaupunkistrategia]

Kotkan kaupungin kulttuuriohjelma 2020-2025. Kotkan Kaupunkistrategiaan on sisällytetty kulttuuri yhtenä painopisteenä. Kotkan kulttuuriohjelma kuvaa kaupungin kulttuuritoiminnan nykyisiä muotoja sekä linjaa kulttuurin vastuualueen keskeisiä kehittämistavoitteita vuosille 2020-2025. Linkki: [Kotkan kaupungin kulttuuriohjelma 2020-2025].

5 OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2023

Vuotta 2023 väritti Ukrainan sota, joka on monella tapaa vaikuttanut ihmisten turvallisuuden tunteeseen. Helmikuussa 2022 alkaneen Ukrainan sodalla on ollut vaikutus maailman turvallisuustilanteen järkkymisen lisäksi talouteen sekä esimerkiksi energian saantiin ja hintaan.

Maailman markkinatilanne ja sen vaikutukset erityisesti metsä- ja puuteollisuuteen näkyivät Kotkassa. Tämä konkretisoitui kesäkuussa 2023 tulleeseen uutiseen, jossa Stora Enso kertoi Sunilan sellutehtaan lakkauttamisesta. Lakkautus koski noin 250 työntekijää, minkä lisäksi tuli kerrannaisvaikutukset. Loppuvuodesta tuli tieto myös MM Kotkamills sahan sulkemisesta vuoden 2023 lopussa. Saha oli pysähdyksissä heinäkuusta lähtien. Sahan sulkeminen koski 64 henkilöä. Katsottaessa eteenpäin positiivisen tulevaisuuden kannalta, Kotkassa on käynnissä akkuteollisuuteen liittyviä hankkeita, joiden työllisyysvaikutukset olisivat toteutuessaan jopa suuremmat kuin lakkautettavan sellutehtaan ja suljetun Kotkamillsin sahan.

Kotkaan on saapunut paljon sotaa pakenevia ukrainalaisia. Vastaanottokeskuksen tehtävänä on majoittaa ja tarjota lakisääteiset peruspalvelut turvapaikkaa hakeneille henkilöille turvapaikka- ja oleskelulupahakemusten käsittelyprosessin ajaksi. Kotkan kaupungin ylläpitämä vastaanottokeskus Kotkassa siirtyi uuden palveluntuottajan Kotokunta Oy:n vastuulle syyskuun alussa.

Ryhmäkodin toiminnan päättyminen: Kotkan kaupungilla oli sopimus Maahanmuuttoviraston (Migri) kanssa ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten lasten vastaanottokeskustoiminnasta. Lapset ja nuoret asuivat Kotkan ryhmäkodissa. Kotkan ryhmäkodin toiminta päättyi 1.12.2023 ja toiminta siirtyi JST Aves Oy/Hemcaren toiminnaksi.

Kotkan tulkkikeskus tuotti tulkkaus- ja käännöspalveluita Kotkan kaupungille. Valtuuston päätöksellä Kotkan kaupunki siirsi 1.3.2023 tulkkivälityskeskuksen harjoittaman tulkkaus- ja käännöspalvelujensa liiketoiminnan Monetra Oulu Oy:lle. Liikkeenluovutus yhdisti Kotkan, Oulun, Jyväskylän, Tampereen, Turun ja Lahden seudun tulkkaus- ja käännöspalvelujen tuotannon.

Itärajalta tuli elokuusta 2023 alkaen runsaasti turvapaikanhakijoita, mikä Suomen valtionjohdon mukaan oli organisoitua ja kyseessä Venäjän hybridioperaatio. Loppuvuodesta (11/2023) Suomen hallitus päätti sulkea kaikki itärajan rajanylityspaikat ensin kahdeksi viikoksi. Vaalimaa ja Niirala, avattiin 14. joulukuuta uudestaan, mutta jouduttiin sulkemaan pikaisesti koko loppuvuodeksi. Itärajan sulkemisella on iso vaikutus etenkin Kotkassa olevaan venäläisväestöön. Epävakaassa maailmantilanteessa on entistä tärkeämpi kiinnittää huomiota kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen.

5.1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Terveyden edistämisen aktiivisuus TEA-viisari

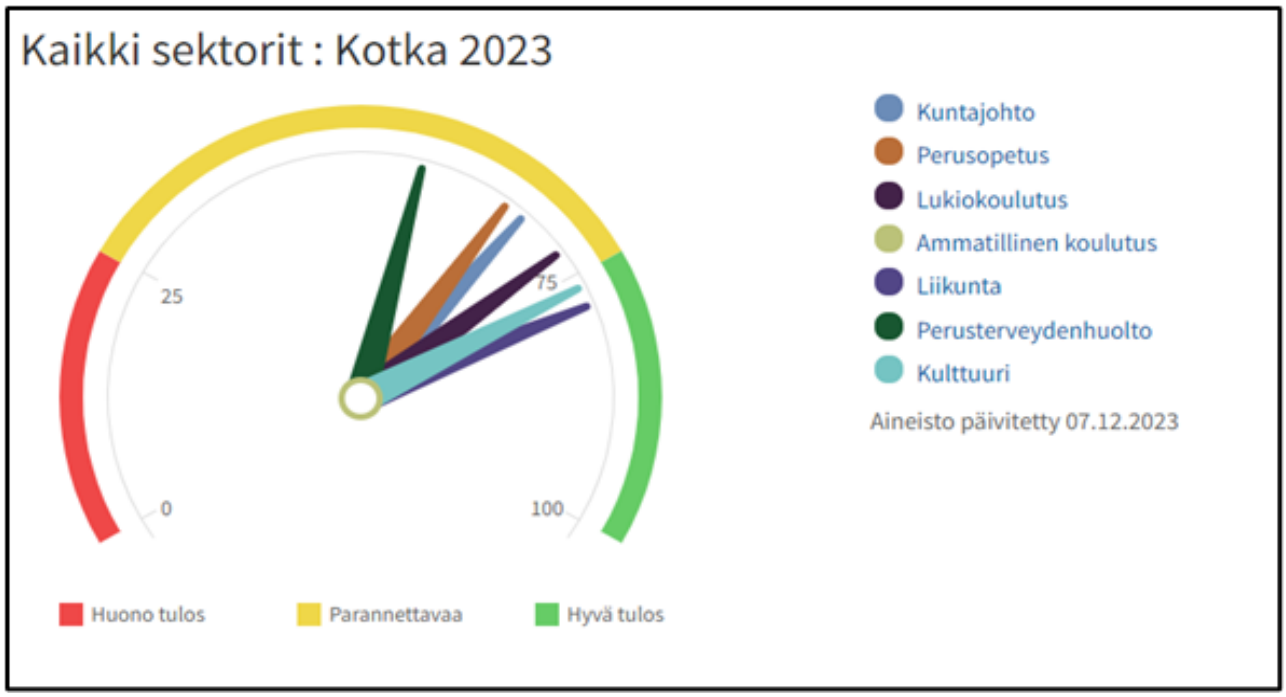
Kunnan terveydenedistämisaktiivisuutta mitataan TEA-viisarin avulla. Se kuvaa kunnan toiminnan tasoa kuntalaisten terveyden edistämisessä ja tuottaa täten kunnille tietoa terveydenedistämisen suunnittelun ja johtamisen kehittämiseen. TEA-viisari sisältää seitsemän eri toimialuetta, joita tarkastellaan seitsemästä eri näkökulmasta. TEA-viisarin toimialueet ovat 1) kuntajohto 2) perusopetus 3) lukiokoulutus 4) ammatillinen koulutus 5) liikunta 6) perusterveydenhuolto ja 7) kulttuuri.

Kotkan terveydenedistämisaktiivisuuden arvosana oli 71 (12/2023), koko maan keskiarvo 70. Kotkassa hyvän tuloksen sai liikunta ja kulttuuri, kun taas parannetaavaa on erityisesti perusopetuksen ja perusterveydenhuollon alueilla. Vuosivertailussa tarkasteltuna kokonaispistemäärä, jossa on kaikkien sektoreiden kokonaisarvosana oli hiukan laskua verrattuna edelliseen vuoteen (v. 2022 73).

TEAviisari / Vertailu, kaikki sektorit: Kotka 2023 vs. koko maa

Pisteet	Kotka	Koko maa
Kaikki sektorit	71	70
Kuntajohto	67	82
Perusopetus	65	65
Lukiokoulutus	72	65
Ammatillinen koulutus	..	64
Liikunta	78	72
Perusterveydenhuolto	56	70
Kulttuuri	76	71

TEAviisari Kotka, kaikki sektorit 2023

TEAviisari / vuosivertailu, kaikki sektorit: Kotka

Pisteet	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Kaikki sektorit	71	73	73	69	68	69	64
Kuntajohto	67	..	80	..	84	..	72
Perusopetus	..	..	65	..	55	..	67
Lukiokoulutus	..	72	..	77	..	74	..
Ammatillinen koulutus	..	..	..	..	..	..	..
Liikunta	..	78	..	80	..	63	..
Perusterveydenhuolto	..	56	..	63	..	79	..
Kulttuuri	76	..	83	..	62	..	..

Lähde: TEAviisari, THL, (aineisto on päivitetty 7.12.2023).

Teaviisarin näyttämän kunnan terveydenedistämisen suuntaa jokaisen sektorin tietojen osalta voi tarkastella osoitteessa www.teaviisari.fi.
Linkki: TEA-viisari

HYTE-kerroin

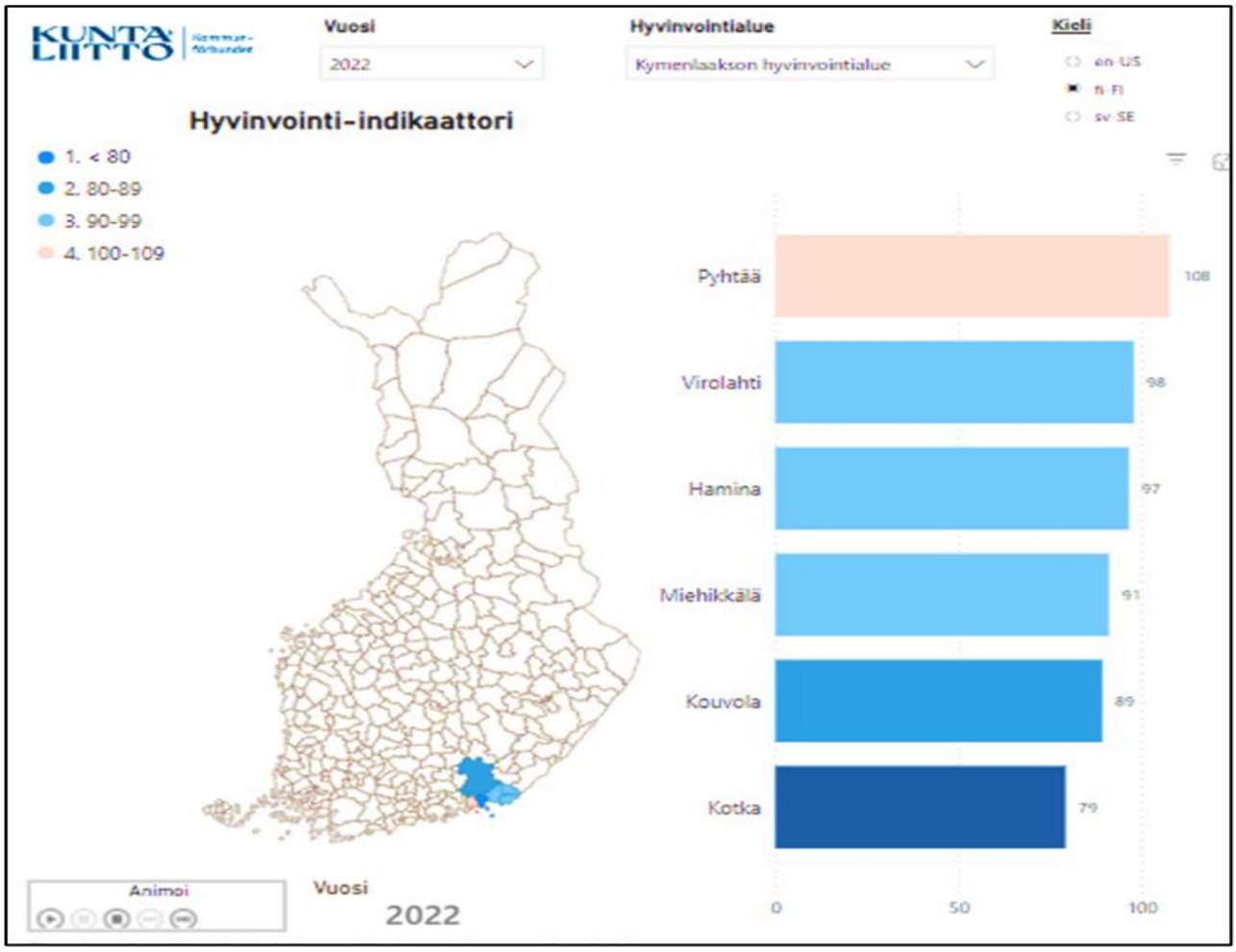
Kunnille otettiin vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Hyte-kertoimeen sisältyy 15 prosessi-indikaattoria ja 6 tulosindikaattoria. Kotkan toiminta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi esitetään indikaattoreissa Hyte-kerroin.

Alla linkit nettisivuille, joista löytyy tarkempaa tietoa valtionosuuslaskelmista sekä Hyte-kertoimen prosessi - ja tulosindikaattoreista:
Valtionosuuslaskelmat
Prosessi-indikaattorit -THL
Tulosindikaattorit -THL

Hyvinvointi-indikaattori (Kuntaliitto)

Hyvinvointi-indikaattori on koonti-indikaattori laaja-alaisen hyvinvoinnin mittaamiseksi. Se kuvaa tuoreinta käytettävissä olevaa tietoa hyödyntäen läpileikkausta kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta. Hyvinvoinnin tilaa on mahdollista seurata erityyppisten kuntaryhmien ja aluejaotteluiden osalta ja verrata kehitystä aiempiin vuosiin. Indikaattorissa on suhteutettu keskivertovastauksia siten, että keskiarvo saa arvon 100 ja keskivertoa huonommat tulokset alle 100 ja keskivertoa paremmat tulokset suuremman arvoin kuin 100. Kotkan tulos (79) vertailutietona Kymenlaakson hyvinvointialueen kuntiin oli huonoin. Parhaan tuloksen sai Pyhtää (108). Alla tiedot Kymenlaakson hyvinvointialueen kuntien osalta.

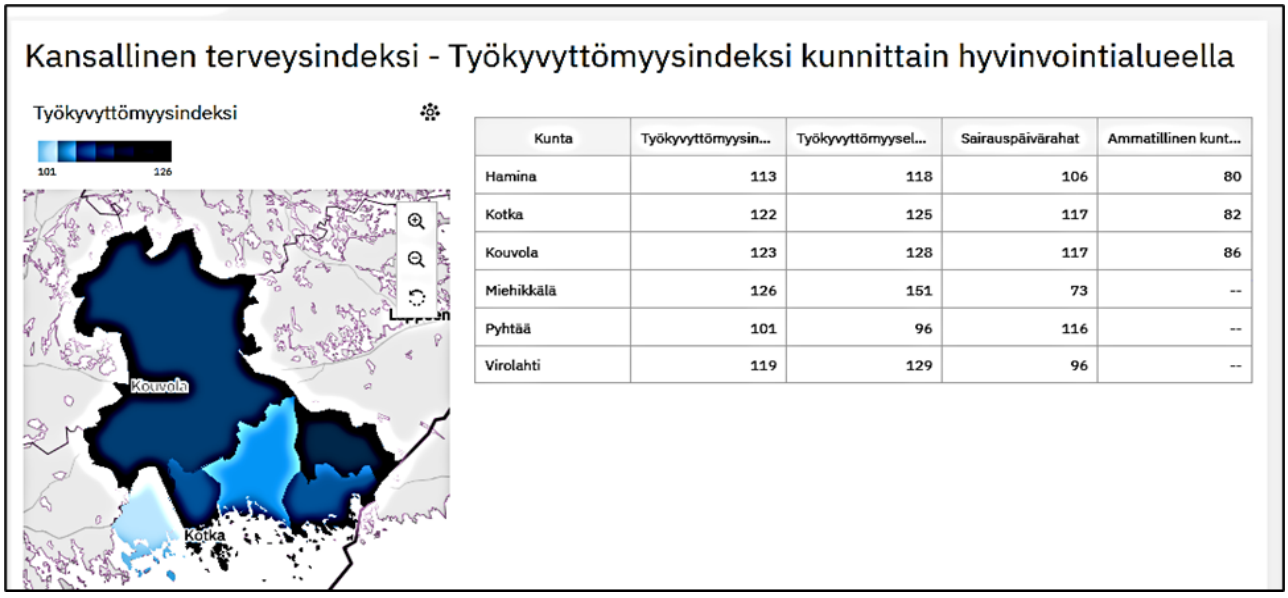

Lisää tietoa hyvinvointi-indikaattorista Kuntaliiton nettisivuilta. Linkki nettisivulle: [Hyvinvointi-indikaattori]

Kansallinen terveysindeksi

Kansallinen terveysindeksi yhdistää tietoja aiemmista THL:n sairastavuusindeksistä ja Kelan Terveyspuntarista sekä muista kansallisista rekistereistä. Kansallinen terveysindeksi julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 2023. Useista indikaattoreista koostuva tietokokonaisuus kuvaa Suomen alueellisia eroja sairastavuudessa ja työkyvyttömyydessä.

Kansallisen terveysindeksin vertailuluvuissa koko maan keskiarvo on 100. Sitä suuremmat luvut kertovat yleisemmästä työkyvyttömyysetuuksien saamisesta tai sairastavuudesta kunnissa. Matalammat luvut kertovat keskimääräistä vähäisemmästä työkyvyttömyysetuuksien saamisesta tai sairastavuudesta. Alla Kymenlaakson hyvinvointialueen kuntien kuvut. Kotkan osalta työkyvyttömyysindeksi 122, työttömyyseläke 125, sairauspäivärahat 117 ja ammatillinen kuntoutus 82. Taulukossa olevat luvut ovat ikävalikoituja, miehet ja naiset yhteensä.

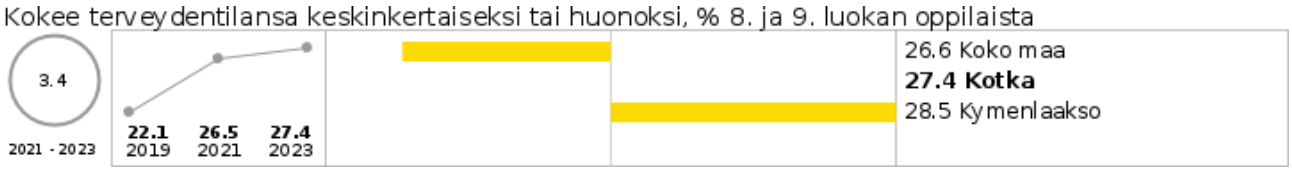

Kunta	Työkyvyttömyysin...	Työkyvyttömyysel...	Sairauspäivärahat	Ammatillinen kunt...
Hamina	113	118	106	80
Kotka	122	125	117	82
Kouvola	123	128	117	86
Miehikkälä	126	151	73	--
Pyhtää	101	96	116	--
Virolahti	119	129	96	--

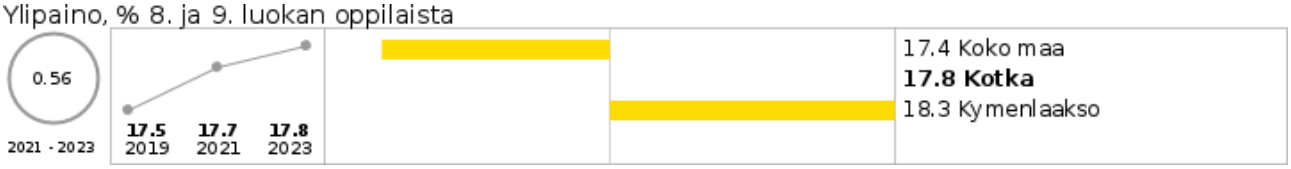
Kansallisen terveysindeksin työkyvyttömyysindeksi. Linkki nettisivulle: Työkyvyttömyysindeksi kunnittain sekä linkki, jossa tietoa kansallisesta terveysindeksistä: Kansallinen terveysindeksi

TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA

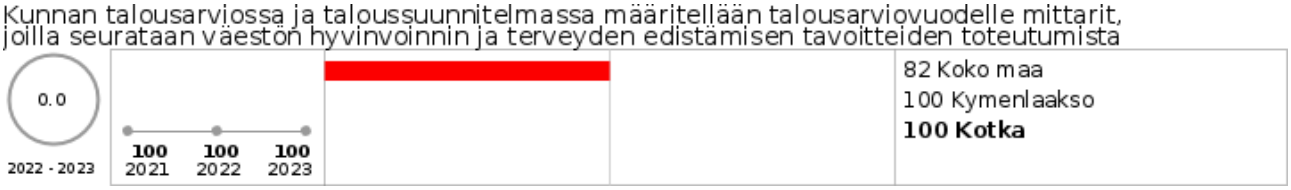
HYTE-kerroin

(ind. 286) Kotkassa vuonna 2023 terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi koki 27,4% (v. 2021 26,5%) 8. ja 9. luokan oppilaista. Kehitys on ollut vuosia huonompaan suuntaan. Verrattaessa tilannetta koko maan ja Kymenlaakson osalta kehitys on samansuuntainen Kotkan kanssa (v. 2023 koko maa 26,6%, Kymenlaakso 28,5%).

(ind. 3906) Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista: tyttöjen osalta kehitys on parempaan suuntaan, ylipainoisia v. 2023 12,6% (v. 2021 15,9%) . Poikien osalta puolestaan ylipainoisuus on lisääntynyt, ylipainoisia v. 2023 23,1% (v. 2021 19,5%). Kokonaistilanteessa, ollaan hyvin lähellä koko maan lukuja (v. 2023 Kotka 17,8%, koko maa 17,4%, Kymenlaakso 18,3%.)

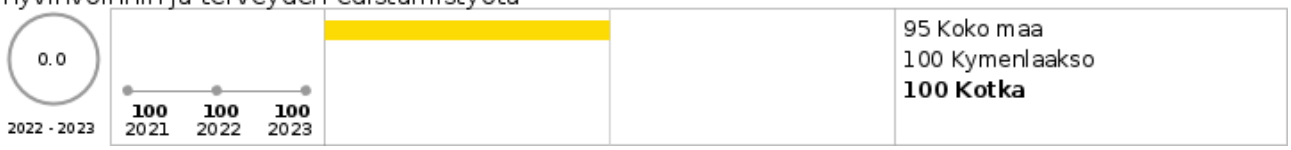
(ind. 5331) Tulos on pysynyt vuonna 2023 samana, kuin ed. vuosina.

Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen

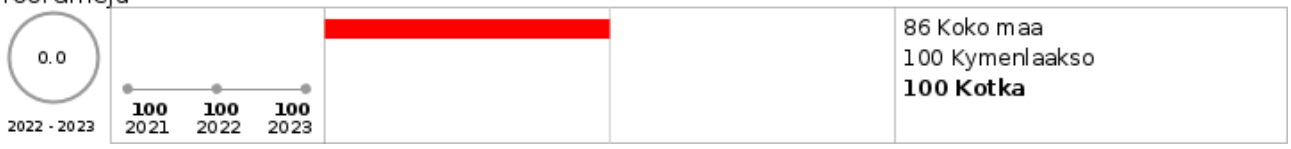
(ind. 5330) Tulos pysynyt vuonna 2023 samana, kuin ed. vuosina.

Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

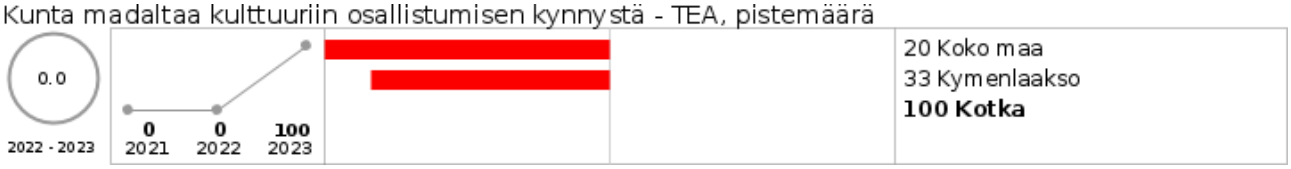
(ind. 5333) Tulos on pysynyt vuonna 2023 samana, kuin ed. vuosina.

Kunnan palveluluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja

(ind. 5335) Tulos on pysynyt vuonna 2023 samana, kuin ed. vuosina.

Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä - TEA, pistemäärä

(ind. 3984) Kotkan tulos on parantunut huomattavasti ed. vuodesta. Kaikukortti otettu käyttöön.

Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

(ind. 5338) Indikaattori ilmaisee tulosindikaattoreiden asteikolle 0 - 100 skaalattujen pistemäärien keskiarvo. Kotkan osalta pientä nousua edellisestä, ollen 54 vuonna 2023 (v. 2022 53)

Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

(ind. 5339) Kotkan tulos pysynyt samana ed. vuoteen verrattuna.

HYTE-kerroin, 0 - 100

(ind. 5340) Indikaattori ilmaisee HYTE-kertoimen asteikolla 0 - 100 eli keskiarvo tulosindikaattoreiden keskiarvosta ja prosessi-indikaattoreiden keskiarvosta. Kotkan tulos hieman parantunut ed. vuodesta.

HYTE-kerroin euroa / asukas

(ind. 5341) Indikaattori ilmaisee HYTE-kertoimen arvon muutettuna euroiksi asukasta kohden. Vuonna 2023 19 eur/asukas (v. 2022 18,8 eur/asukas).

HYTE-kerroin, 1 000 euroa

(ind. 5355) Indikaattori ilmaisee HYTE-kertoimen arvon tuhansina euroina.

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

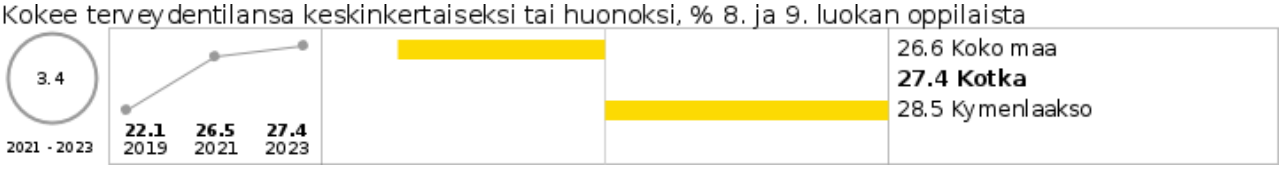
Hyvinvointi

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

(ind. 292) Indikaattori ilmaisee niiden peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jolla ei ole yhtään läheistä ystävää, jonka kanssa voi keskustella luottamuksellisesti omista asioista. Kouluterveyskyselyn tulosten mukaan pojat ovat tyttöjä yleisemmin vailla yhtään läheistä ystävää.

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

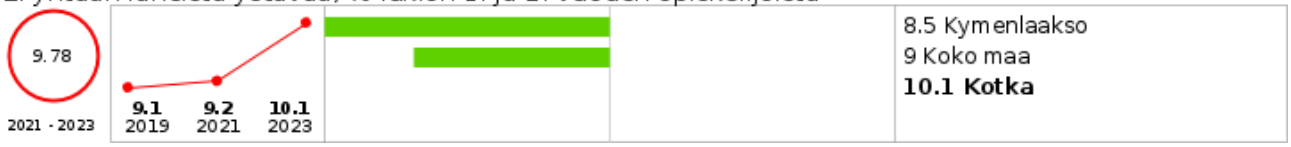

(ind. 286) Kotkassa vuonna 2023 terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi koki 27,4% (v. 2021 26,5%) 8. ja 9. luokan oppilaista. Kehitys on ollut vuosia huonompaan suuntaan. Verrattaessa tilannetta koko maan ja Kymenlaakson osalta kehitys on samansuuntainen Kotkan kanssa (v. 2023 koko maa 26,6%, Kymenlaakso 28,5%).

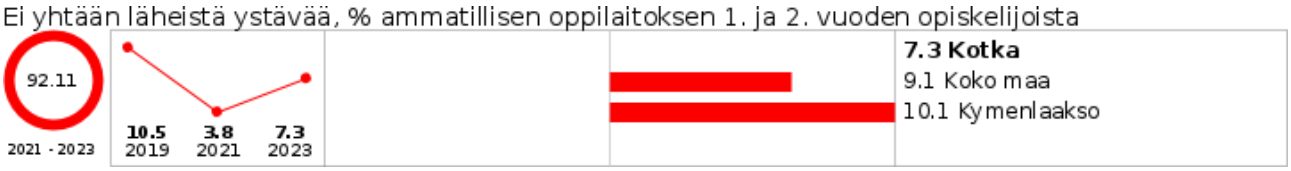
NUORET JA NUORET AIKUISET

Hyvinvointi

Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

(ind. 3917) Indikaattori ilmaisee niiden lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jolla ei ole yhtään läheistä ystävää, jonka kanssa voi keskustella luottamuksellisesti omista asioista. Tilanne kehittynyt huonompaan suuntaan.

(ind. 3932) Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista. Tilanne kehittynyt huonompaan suuntaan.

(ind. 3925) Indikaattori ilmaisee painoindeksiin perustuen ylipainoisten lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Kotkassa tilanne kehittynyt hyvään suuntaan.

(ind. 3940) Indikaattori ilmaisee painoindeksiin perustuen ylipainoisten ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Ylipainoisuus korostuu miesten osalta, joilla kehitys oli negatiivinen.

5.2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arvionnissa otettiin huomioon Kotkan kaupungin hyvinvointisuunnitelman välitavoitteiden 2022-2023 lisäksi Kotkan kaupunkistrategian sekä valtuustokauden 2021-2025 painopisteet ja tavoitteet.

Tarkasteltaessa vuoden 2023 toteumaa asetettuihin painopisteiden mukaisiin tavoitteisiin voidaan todeta että ne toteutuivat suurelta osin. Hyvinvoinnin mittareista TEA-viisarin tulosten osoittaman tiedon valossa Kotkan kaupunki on hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen toimissa koko maahan verrattuna keskitasoa. TEA-viisarin tuloksessa on hyvin pientä heikentymää edellisestä vuodesta (v. 2023 71 vs. v. 2022 73). Kotkan HYTE-kertoimen tulos (asteikolla 0 - 100) eli keskiarvo tulosindikaattoreiden sekä prosessi-indikaattoreiden keskiarvosta parani hieman ed. vuodesta (v. 2023 67 vs. v. 2022 66). Euroiksi muutettuna v. 2023 19,00 eur/asukas ja v. 2022 18,80 eur/asukas.

Tuloksia voidaan edelleen parantaa tarkastelemalla kohtia, joihin Kotkan kaupunki voi toimillaan vaikuttaa. Samalla vaikutetaan taloudelliseen tilanteeseen, sillä tehdyllä hyvinvoinnin- ja terveyden edistämistyöllä on suora vaikutus valtion kunnille maksaman kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruuteen.

5.3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö

Vuoden 2023 alusta vastuu sote-palvelujen ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyi Kymenlaakson hyvinvointialuueelle. Hyvinvointialue ei poista kuntien lakisääteistä vastuuta kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yksi keskeisimmistä yhdyspinnoista kuntien ja hyvinvointialueiden välillä. Kotkan kaupunki ja Kymenlaakson hyvinvointialue vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan (Hyvinvointialue kattaa sosiaali- ja terveyspalvelut, oppilashuollon palvelut sekä pelastustoimen kokonaisuuden).

Vuoden 2023 aikana Kotkan kaupungin ja Kymenlaakson hyvinvointialueen yhdyspintatyö oli tiivistä ja yhdyspinnoille luotiin kestävää pohjaa, esimerkiksi rakenteet, erilaisten sidosryhmien osallistaminen sekä kehitettiin edelleen yhteistyömalleja. Merkittävässä osassa oli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialainen yhteistyö sekä järjestötoiminta. Kaupungin ja hyvinvointialueen yhdyspintatyön tukena kokoontui säännöllisesti monia eri yhteistyöryhmiä, jotka ryhmäkohtaisesti painottuivat eri osa-alueisiin tai ikäryhmiin. Esimerkkinä mainittakoon: Ikääntyneen väestön kulttuurihyvinvointisuunnitelma yhteistyöryhmä, Ikääntyneen väestön maakunnallinen yhteistyöryhmä, Ikääntyneiden Hyte-yhteistyö Kotka, Maakunnallinen Hyte-työryhmä ja Perhekeskusverkostot. Kunnan ja hyvinvointialueen väliset vuosittaiset lakisääteiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelut pidettiin 12/2023.

Yhteistyössä valmisteltiin mm. Kymenlaakson arjen turvallisuussuunnitelma, Kotkan kaupungin vaikuttamistoimielimet nimesivät edustajat Kymenlaakson hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimiin, liikuntalähete otettiin käyttöön 08/2023 Kymenlaakson hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyönä Walmu-järjestelmän kautta sekä Kymenlaakson hyvinvointialueen alueellisen hyvinvointikertomuksen alueellisten painopistealueiden määrittely tehtiin yhteistyönä. Alueelliseen hyvinvointikertomukseen sisältyy myös yhteistyönä tehtävät vuosiraportit ja

hyvinvointisuunnitelmat. Yhteistyötä tehtiin hyvässä vuorovaikutuksessa. Lähtökohtana oli, että Kotkan kaupunki tukee Kymenlaakson hyvinvointialuetta asiantuntemuksellaan ja päinvastoin. Kymenlaakson hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan valmistelema alueellisen hyvinvointikertomuksen aluevaltuustokauden raportti vuoden toteumasta löytyy alla olevasta linkistä.

Alueellinen hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2023 sisältää:
-Maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman raportin 2023
-Alueellisen ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman raportin 2023
Linkki alueellisen hyvinvointikertomuksen raporttiin: Alueellisen hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2023

6 OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUOSILLE 2021-2025 / VÄLITAVOITTEET 2024-2025

Kaupunginvaltuuton 13.11.2023 hyväksymissä välitavoitteissa vuosille 2024-2025 on huomioitu valtuustokauden 2021-2025 tavoitteet siten, että mukana on vuoden 2022-2023 tavoitteita niiltä osin, joita tulee ottaa vuosittain mukaan koko valtuustokauden ajan sekä niitä, joita aiemmissa välitavoitteissa ei vielä ole ollut toteutuksessa. Suunnitelmataulukoissa esitellään ikäryhmittäin painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet, mittarit, vastuutahot. Näiden lisäksi talulukossa on sarake toteutuneille toimenpiteille ikäryhmittäin sekä eri ikäryhmien alla kohta toteutuneiden toimenpiteiden lisäämiseksi koskien kaikkia ikäryhmiä.
Linkki: Hyvinvointisuunnitelman välitavoitteet 2024-2025

Kotkan kaupungin hyvinvointisuunnitelman välitavoitteiden 2024-2025 hyväksyminen toimielimissä:
-Hyvinvointityöryhmä 24.8.2023
-Hyla 17.10.2023
-KH 30.10.2023
-KV 13.11.2023

6.4 Strategian painopisteet ja linjaukset

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti sekä suunnitelma on koostettu valtuustokauden 2021-2025 hyvinvointisuunnitelman päätavoitteiden ja sen pohjalta sovittujen 2022-2023 välitavoitteiden mukaisesti. Kotkan kaupungin laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021-2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.6.2022. Laajassa hyvinvointisuunnitelmassa on huomioitu sekä kaupunkistrategian painopistealueet, että maakunnallisen hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosan painopisteet, Kymenlaakson maakuntastrategian (maakuntaohjelma 2022-2025) mukaiset hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja voimassa olevat valtakunnalliset ja seudulliset tavoiteohjelmat ja strategiat. Hyvinvointikertomukseen on kirjattu vuoden 2023 hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteet teema-alueittain ja eri ikäryhmät huomioiden.
Linkit: Kotkan valtuustokauden 2021-2025 hyvinvointisuunnitelman kertomusosaan, suunnitelmaosaan ja vuoden 2022-2023 välitavoitteisiin sekä vuoden 2022 Kotka kuntakortti.
(Huom! kuntakortti päivitetään joka toinen vuosi, seuraavan kerran 2024)

Kotkan kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyivät maakunnallisen kuntayhtymän, Kymsoten, hoidettaviksi vuoden 2019 alussa. Seuraava muutos tuli, kun sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 Kymenlaakson hyvinvointialueelle. Kaupungin tekemän hyvinvointikertomuksen lisäksi Kymenlaakson hyvinvointialue valmistelee alueellisen hyvinvointikertomuksen, jonka alueellisia painopistealueita on huomioitu myös kaupungin toiminnassa. Alueelliseen hyvinvointikertomukseen sisältyy vuosiraporttien lisäksi hyvinvointisuunnitelma vuosille 2020-2025. Kymenlaakson alueellinen hyvinvointikertomus ja suunnitelma täydentää kunnan omaa hyvinvointikertomusta. (Kts. hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö).

6.5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Toimintaan sisällytettäviä strategioita, suunnitelmia- ja ohjelmia

Kotkan kaupunki
Kotkan asunnottomuusohjelma 2023-2027 - Omaan kotiin Kotkassa!
Kotka 2030 kaupunkistrategia
Osallisuusohjelma (2021-2025)
Kestävän liikkumisen ohjelma
Ilmasto-ohjelma
Kulttuuriohjelma (2020-2025)
Museo-ohjelma (2022-2026)
Kirjasto-ohjelma (2022-2026)
Henkilöstöohjelma 2030 (päivitys ohjelmaan tehty syksyllä 2022)
Henkilöstön kestävän liikkumisen ohjelma
Hankintaohjelma
Vetovoima- ja yrittäjyysohjelma
Toimitilaohjelma
Muita ohjelmia: Omistajapoliittiset linjaukset, Talouden tasapainottamisohjelma

Kansalliset, maakunnalliset, alueelliset ja seudulliset
Kansallinen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden toimenpideohjelma
Kotka on mukana Unicefin lapsiystävällinen kunta prosessissa (lasten kannata oikeita ratkaisuja lasten palveluissa ja kunnan hallinnoissa)
Kansallinen mielenterveysstrategia 2020-2030
Kansallinen päihde- ja riippuvuusstrategia
Väkivallaton lapsuus -toimenpidesuunnitelma
Kansallinen lapsistrategia
Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelma 2022-2030
Etelä-Kymenlaakson seudullinen kotouttamisohjelma 2023-2026
Kymenlaakson alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2020-2025
Kymenlaakson alueellinen ikääntyneen väestön kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2021-2025
Kymenlaakson terveysliikuntastrategia 2021-2025
Kymenlaakson maakuntaohjelma 2022-2025
Kymenlaakson työllisyysohjelma
Kymenlaakson kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2020

Kymenlaakson alueellinen ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2021-2025
Kymenlaakson maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020-2025

6.6 Hyvinvointisuunnitelma ja toteutuneet toimenpiteet ikäryhmittäin

Hyvinvointisuunnitelma - valtuustokausi 2021-2025 sekä välitavoitteet 2022-2023
Laajasta vuoden 2021-2025 hyvinvointikertomuksesta valittiin hyvinvointityöryhmän kanssa välitavoitteet hyvinvointisuunnitelmaan vuosille 2022-2023. Hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet esitellään tarkemmin seuraavilla sivuilla. Samassa yhteydessä on arvioitu tavoitteiden toteutumista.

Alla olevissa suunnitelmataulukoissa esitellään ikäryhmittäin painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet, mittarit, vastuutahot. Näiden lisäksi talulukossa on esitetty toteutuneet toimenpiteet ikäryhmittäin sekä ikäryhmien alla toimenpiteet koskien kaikkia ikäryhmiä. **Välitavoitteet vuosille 2022-2023 on esitetty punaisella värillä.** Muutoin taulukoissa näkyy koko valtuustokaudelle 2021-2025 asetetut tavoitteet.

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 138

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

PAINOPISTE 1. Tasapainoinen arki ja varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Terveelliset elämäntavat	Liikunnallisen elämäntavan edistäminen (matalan kynnyksen liikunta- ja harrastemahdollisuudet, olosuhteet kuntoon ja kaikkien saavutettavaksi, järjestöyhteistyön tiivistäminen, arkiliikuntaan kannustaminen, ohjaus ja neuvonta, e-palvelu). Avustusten ja hankkeiden hyödyntäminen. - Yhteistyö yhdistystoimijoiden kanssa - Harrastamisen Suomen malli toteutetaan (jokaiselle lapselle vähintään yksi mieluisa ja maksuton harrastus)	Terveydentilan kokeminen Liikunta-aktiivisuus Ylipaino Move-testien tulokset Kouluruokailusuositusten noudattaminen	Kaikki kaupungin vastuualueet Järjestöt ja muut yhteistyötahot Kymenlaakson hyvinvointialue	Kotkan kaupunki valmisteli kaupungin yleiset hankeohjeet kaupungin sisäiseen käyttöön (käyttöönotto 2024). **Maahanmuuttajapalvelut**: kotoutumisen avustuksilla tuettiin harrastustoimintaa. Yhteistyö Kotka-Kymin seurakunnan kanssa, mm. ilmaiset seurakunnan liikuntatilat maahanmuuttajaryhmille. **Hyvinvointi ja terveys:** erityisliikuntakortit, liikuntaneuvonta, tiivis Kymen HVA:n yhteistyö perhekeskusverkoston kanssa. **Opetustoimi:** Luontokoulu Haili liikuttaa lapsia luonnossa (ml. Haili:n koulumatkahaaste-kampanjat). Move-mittaukset toteutuneet. Kaikilla kouluilla toimii joku kerho (oma tai Harrastamisen Suomen malli). Koulun perustyö: välituntitoiminta, ohjattu kouluruokailu, teema rakennettu oppiaineisiin, yhteistyö Kymen HVA: kouluterveydenhuolto (terveystarkastukset), yksilökohtainen opiskeluhuolto. **Nuorisotyö:** Nuorten kuntosaliryhmät, kevät (1 ryhmä)- ja syyskaudella (1 ryhmä). Nuorisotila Welhon retkipäivä 1 krt/kk alakouluikäisille. Harrastamisen Suomen malli toteutunut. **Varhaiskasvatus:** liikunnan vuosisuunnitelma julkaistiin ja koottiin tukimateriaali. Varhaiskasvatuksen liikuntakoordinaattori työskenteli varhaiskasvatuksen omalla rahoituksella. **Kotka-Kymin srk:** Ilmaista kerhotarjontaa ympäri Kotkan aluetta. Liikuntakerhoja Korkeakoskella, Tavastilassa, Aittakorvessa, Pihkoossa, Otsolossa ja Kyminkartanossa. Leireillä terveellinen ruokarytmi, ulkoilua ja liikkumista. Srk:n varhaiskasvatus: ilmaisia liikuntaryhmiä lapsille/perheille. Perheleirit 2 x v. Pikku Helppi (lastenhoitoapu) perheille ulkona max 2h/krt.
2. Perheiden oikeus tasapainoiseen arkeen	Lasten turva- ja tunnetaitoihin panostaminen. Panostetaan vuorovaikutusta edistävään toimintakulttuuriin lasten	Huostassa ja kiireellisesti sijoitetut Sijoitetut lapset Ahdistuneisuus Tyytyväisyys elämään Terveydentilan kokeminen	Opetustoimi Varhaiskasvatus	**Opetustoimi:** yhteistyö vanhempainyhdistysten kanssa vakiintunut, erilaiset vanhempainillat toteutuneet, arviointikeskustelut, dialogisen toimintakulttuurin edistäminen etenee.

	kanssa toimivilla tahoilla ja parannetaan yhteistyötä. Yhteistyön tiivistäminen vanhempainyhdistysten kanssa sekä tarpeisiin vastaavat uudistetut vanhempainillat. Kynnyksen madaltaminen palveluihin.		Kymenlaakson hyvinvointialue	Yksilökohtaisesti lisätty huoltajayhteistyö. Kymen HVA yhteistyö: mm. opiskelijahuollon palvelut, kuraattoripalvelut. **Varhaiskasvatus:** henkilöstöä osallistui Väestöliiton kehotunnekasvatuskoulutuksiin sekä sai aiheesta materiaalia käytettäväksi lasten ja perheiden kanssa. Henkilöstöä osallistui MAPA-koulutuksiin sekä arvioi omaa työtään yhteisöllisyyteen ja ilmapiiriin panostamisen osalta. Yksikkökohtaisten vanhempainiltojen lisäksi toteutui kaksi kaupungin laajuista iltaa.
3. Oikeus perheiden voimavaroja tukevaan varhaiskasvatukseen ja koulutukseen	Koulukyyti valmistavan opetuksen oppilaille. Laadukkaaseen kouluun ja varhaiskasvatukseen panostaminen (riittävästi varahenkilöstöä, henkilökunnan hyvinvointiin panostaminen, ohjaajien kohdentaminen varhaiskasvatukseen, koulunuorisotyön vahvistaminen, koulukohtaiset opiskeluhuoltoryhmät, erilaisia mahdollisuuksia tarjoavat päiväkodit esim. ulko- ja luontopäiväkodit)	Oppimisen tuki Liikunnan harrastaminen	Nuorisopalvelut Opetustoimi Varhaiskasvatus	**Opetustoimi:** valu -kuljetukset toteutuu, koulujen opiskeluhuoltoryhmät toimivat, yhteisöllisen opiskeluhuollon teema 2023-2025 hyvinvoiva kouluyhteisö. Koulujen rooli neuvoa ja ohjata koulun ulkopuolisiin palveluihin. Verkostoyhteistyö oppilaan asioissa. **Varhaiskasvatus:** Monikielisille ja -kulttuurisille perheille tulkin välityksellä kysely: arviota, kokemuksia ja toiveita lapsen kielen ja kulttuurin huomioimisesta päiväkodin tai esiopetuksen arjessa. Tulos 4,2/5. Kehittävä johtaminen hanke: uusia malleja johtajuusjärjestelyihin ja malleja tukea laadukasta arkea. Päiväkodinjohtajien hyvinvointi lisääntyi. Kaksi dialogitaitajatyöpajaa ja valmentavan johtamisen koulutus. OKM:n erityisavustukset resurssihenkilöstön palkkaamiseen. **Maahanmuuttajapalvelut:** Kotoutumisen tukemisen avustuksilla tuettu lapsen oman äidinkielen oppimista. **Nuorisotyö:** Koulunuorisotyö aloitettu viidellä koululla.

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

PAINOPISTE 2. Toimiva ja turvallinen elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Kestävää kehitystä ja hyvinvointia lisäävään arkiliikkumiseen kannustava turvallinen kaupunkiympäristö	Pyritään kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa laadukkaisiin, turvallisiin ja virikkeellisiin katutiloihin, jalankulku-, pyöräily- ja virkistysreitteihin sekä virkistysalueisiin ja puistoihin sekä lisäksi pidetään yllä ja kehitetään toimivaa joukkoliikennettä. Sujuvan ja kohtuuhintaisen joukkoliikenteen saatavuuden varmistaminen. -Joukkoliikennelipun sisällyttäminen palveluun esim. uimahallilippu/ konserttilippu mobiilisti, jolloin pääsee samalla lipulla joukkoliikenteeseen. -Perhelippu tai vaihtoehtoisesti lapset ilmaiseksi joukkoliikenteeseen aikuisen seurassa.	Kulttuuripalveluiden saavutettavuus Perhelippu käytössä Mobiililippu käytössä	Kaupunkikehitys Kaupunkisuunnittelu Opetustoimi Tekniset palvelut Varhaiskasvatus Ympäristötoimi Cursor	Kotkan kaupungissa on kiinnitetty huomiota seuraaviin: koulujen pihojen ja lähiliikuntapaikkojen kehittämiseen ja saavutettavuuteen. Liikkumiseen houkuttelevat koulupihat koulu- ja vapaa-ajalla, katujen ja teiden kunnossapito ja ylläpito. **Hyvinvointi ja terveys sekä Kulttuuripalvelut:** Kaikukortti käytössä, vakinaistamispäätös 09/2023. **Opetustoimi:** Koulut ja iltapäivätoiminnan ryhmät hyödyntävät lähiympäristön virkistysalueita ja puistoja. Luokat käyttävät siirtymiseen mahdollisuuksien mukaan polkupyöriä ja hyödyntävät pyöräilyreittejä sekä käyttävät joukkoliikennettä. **Varhaiskasvatus:** päiväkodit hyödyntävät lähiliikuntapaikkoja, puistoja sekä lähiympäristöä.
2. Jokaiselle lapselle taataan harrastus	Haetaan harrastamisen Suomen malliin uudelleen ja toteutetaan se. Tavoitteena kokonaiskoulupäivä, jolloin aamu- ja iltapäivätoiminta ja harrastukset olisivat omalla koululla. Harrastamisen Suomen malli kohdennetaan niille lapsille ja varhaisnuorille, joilla ei ole harrastusta. E-palvelu palvelun kehittäminen tukipalveluna (liikuntapalvelut)	Lapsiperheköyhyys Harrastamisen suomen malli käynnissä. Kokonaiskoulupäivä pilottina.	Hyvinvointi ja terveys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Nuorisopalvelut Opetustoimi Järjestöt ja muut yhteistyötahot OKM	**Hyvinvointi ja terveys:** liikuntaneuvonta ja ohjaus. **Opetustoimi:** Harrastamisen Suomen malli toteutuu ja täydentyy koulujen omalla kerhotoiminnalla. **Nuorisotyö:** Harrastamisen Suomen malli toteutunut, toimintaan osallistuneista 50%:lla ainoa harrastus. **Kotka-Kymin srk:** 20 ilmaista kerhoa kouluikäisille eri puolilla Kotkaa. Päiväkerhot 2-6 vuotiaille sekä satujumpparyhmät. Perhekerhot, vauvakerhot ja muskarit.

3. Taataan turvallinen ja väkivallaton arki	Ryhmäyttämisten kehittäminen varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Koulumatkaturvallisuutta kehitetään, uusien koulujen ja päiväkotien suunnittelussa tehdään lapsivaikutusten ennakkoarviointi (liikenneturvallisuus keskiöön). Varhaiskasvatuksen henkilöstölle koulutusta ja osaamista väkivallan tunnistamiseen ja puheeksiottoon. Helppo palvelupolku matalan kynnyksen palveluihin ja toimintaan. Päihteetön lapsuus esim. "lasinen lapsuus" toimintamallin käyttöönotto. Yhteisöllisyyden kehittäminen kouluissa yhdessä oppilaiden ja vanhempien kanssa Perhekeskustoimintamalli (nuorten äitien ja vauvaperheiden tuki).	Yksinäisyys Väkivallan uhka Seksuaalinen häirintä Lava-koulutuksen käyneiden päättäjien ja viranhaltijoiden määrä. Väkivallaton lapsuus -ohjelman toimenpiteet käytössä. Kotkan pääsy Unicefin lapsiystävälliseksi kunnaksi. Ankkurimalli kokonaisuudessaan käytössä.	Nuorisopalvelut Opetustoimi Varhaiskasvatus Järjestöt Kymenlaakson hyvinvointialue	Kotkan kaupunki toteuttaa Unicefin Lapsiystävällinen kunta tavoitteita ja toimitasuunnitelmaa. **Opetustoimi:** Lava tehty koskien palveluverkkoselvitystä. Koulujen yhteisölliset opiskeluhuoltoryhmät toimivat ns. Kotkan toimintamalli.Opetushenkilöstölle koulutusta ja osaamisen vahvistamista somekäyttäytymiseen ja sääntöihin siellä (koulun vs. kodin vastuut ja velvollisuudet). Väkivallan uhkaan ja seksuaaliseen häirintään MAPA-koulutusta. WPro-ryhmä: ajantasaiset ko. suunnitelmat. Yhteistyö EET - poliisin kanssa (poliisin ennalta estävä toiminta). **Nuorisotyö:** Kaksi Lava-koulutuskokonaisuutta Teams:lla (Unicef koulutuksia) ilmoittautuneita 10 hlö. Lapsiystävällinen kunta prosessi jatkuu. Koulunuorisotyö mukana vanhempainilloissa. **Kotka-Kymin srk:** Srk järjestänyt ryhmäytystä haastaville koululuokille pyydettäessä. Kaikkien päätöselinten päätösten pohjaksi tehdään Lava-arviointi. **Kakspy ry**: Perhe- ja läheistyö: yksilöllistä tukea ja neuvontaa, perhetapaamisia ja ryhmätoimintaa eri-ikäisten, psyykkisesti sairastuneiden tai päihdeongelmia kohdanneiden läheisille. **Kymenlaakson ensi- ja turvakotiyhdistys:** Palvelupolku matalan kynnyksen palveluihin ja toimintaan. Kymenlaakson väkivaltatyön palvelukeskus Pysäkki toimii Kotkan alueella auttaen lähisuhteissaan väkivaltaa kokeneita irtautumaan ja selviytymään väkivallasta. **Kumppanuustalo Viikari ry:** kesätoiminta (06/2023) alakouluikäisille yhteistyönä Kotkan kaupungin kanssa, 4 vko, osallistuneita yht. 40 lasta. **Kymen HVA** yhteistyö**:** Kymenlaakson perhekeskusvetoisesti valmistellaan opasta väkivallan tunnistamiseksi. Kymenlaakson lähisuhdeväkivallan ehkäisyn työryhmä aloitti toimintansa 2023.

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

PAINOPISTE 3. Pito- ja vetovoimainen lapsiperheiden kaupunki

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Matalan kynnyksen harrastukset ja riittävä lähiliikuntapaikka- ja liikunta-alueverkko	Liikunnallisen elämäntavan edistäminen ja mahdollistaminen. Kts. painopiste 1, tavoite 1. -Harrastamisen Suomen malli. -Omatoimisuuden tukeminen -Kulttuuribussi, joka kiertää päiväkodit ja koulut. -Vanhempi-lapsi liikuntaa yhtä aikaan, niin että ryhmät kokoontuu samaan aikaan ja molemmissa omat ohjaajat. -Järjestöyhteistyön lisääminen. -Tiloihin ja henkilöstöresursseihin vaikuttaminen, nuorten työllistäminen.	Ylipainoisuus Harrastamisen Suomen malli käynnissä.	Kaikki kaupungin vastuualueet Järjestöt ja muut yhteistyötahot Kymenlaakson hyvinvointialue OKM	**Hyvinvointi ja terveys:** liikuntanuvonnan kautta sopivan liikkumismuodon löytyminen. **Opetustoimi:** Harrastamisen Suomen malli, jota koulun kerhotoiminta täydentää. Hyödynnetään lähiliikuntapaikkoja. **Nuorisotyö:** Harrastamisen Suomen malli toteutunut. **Liikuntapalvelut:** Perheliikuntatoimintaa kesäisin ympäri kaupunkia. Keskuskoulun lähiliikuntapaikka. **Maahanmuuttajapalvelut:** Kotoutumisen tukemisen avustuksila on tuettu liikuntaseuroja, jolla mahdollistettu maahanmuuttaneiden liikkumista. **Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut:** Toteutetut kesäkonsertit (6kpl) eripuolilla kaupunkia. **Kotka-Kymin srk:** 20 ilmaista kerhoa kouluikäisille eri puolilla Kotkaa.
2. Palveluiden tasa-arvoinen saavutettavuus ja saatavuus	Erikoistuneet varhaiskasvatusryhmät (esim. liikunta ja musiikki). Tarjotaan varhaiskasvatusta ja perusopetusta myös muilla, kuin kotimaisilla kielillä. Päiväkotien pihat käyttöön. Perheaikoja iltaisin liikuntasaleihin ja koulujen liikuntavälineet vapaasti käyttöön. Viestinnän lisääminen. Joukkoliikenteen kehittäminen ilmaiseksi palvelun yhteyteen (mobiililippu)	Koulujen liikuntavälineet ja tilat perheiden käytössä Painotettujen (sisältää kielet) päiväkotiryhmien määrä Mobiililippu käytössä Erikoistuneita varhaiskasvatusryhmiä tarjolla kysyntää vastaavasti	Opetustoimi Kaupunkisuunnittelu Liikuntapalvelut Varhaiskasvatus Järjestöt ja muut yhteistyötahot	**Opetustoimi:** laaja palveluverkko, kaksikielinen opetus, liikunta- ja musiikkipainotus, Luontokoulu Haili. **Varhaiskasvatus**: käytössä metsäesiopetussuunnitelma. Kotkassa on kaksi Vihreä Lippu päiväkotia. Liikunnallisuuteen panostettu kaikissa päiväkodeissa, esiopetuksissa ja perhepäivähoidossa. Kotkan varhaiskasvatuksen kaikki yksiköt kuuluvat Liikkuva varhaiskasvatusohjelmaan, jonka arviointi toteutui syksyllä 2023. Yksityiset palveluntuottajat järjestävät ruotsinkielistä varhaiskasvatusta ja esiopetusta sekä englanninkielistä varhaiskasvatusta. Englanninkielinen esiopetus toteutuu kielirikasteisena toimintana. **Liikuntapalvelut:** Perheliikuntatoimintaa kesäisin ympäri kaupunkia. **Kotka-Kymin srk:** 20 ilmaista kerhoa kouluikäisille eri puolilla Kotkaa, mukaanlukien liikuntakerhot, joissa koulun välineet käytössä osassa. Edullinen ja laaja leiritarjonta. Leireistä mahdollisuus saada maksuvapautus.

3. Pienten koululaisten vuorohoito	Asteittainen ilta- / yöhoidon kehittäminen.	Vuorohoidon määrä vastaa tarvetta	Hyvinvointi ja terveys Varhaiskasvatus	

NUORET JA NUORET AIKUISET (13-29 V)

PAINOPISTE 1. Kokonaisvaltaisesti hyvinvoivat nuoret ja aikuiset

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Liikunnallisen ja terveellisen elämäntavan edistäminen	Liikunnalliseen elämäntapaan panostaminen. - Perustetaan liikunnan alkeisryhmiä kaikenikäisille - Lisätään liikunnan iloa (liika tulostavoitteisuus ja kilpailuhenki pois) - Lisätään nuorisotoimen ja liikuntatoimen yhteistyötä - E-palvelu Ruokailutottumuksiin vaikuttaminen, (ohjaus ja neuvonta, yhteistyö Kymijoen ravintopalveluiden kanssa, esim. kasvisruoan houkuttelevuuden lisääminen)	Terveydentilan kokeminen Ylipainoisuus Ruokailutottumukset Liikkuminen MOVE-mittaukset ja tulokset	Hyvinvointi ja terveys Liikuntapalvelut Nuorisopalvelut Opetustoimi Järjestöt ja muut yhteistyötahot Kymijoen ravintopalvelut	**Hyvinvointi ja terveys:** yksilö- ja ryhmämuotoinen liikuntaneuvonta. Puolustusvoiminen kutsunnat mm. liikuntaneuvontaa tuleville varusmiehille. Erilaiset liikuntatapahtumat. **Nuorisotyö:** Nuorten kuntosaliryhmät, kevät (1 ryhmä)- ja syyskaudella (1 ryhmä) yhteistyössä liikuntaneuvojan kanssa. **Liikuntapalvelut:** Kotkan kuntopolku-hanke käynnistyi. **Maahanmuuttajapalvelut:** Kotoutumisen tukemisen avustuksila tuettu liikuntaseuroja, jolla mahdollistettu maahanmuuttaneiden liikkumista. **Kotka-Kymin srk:** Rippikoulutarjonnassa mukana Liikkuvaripari. Leireillä terveellinen ruokarytmi ja paljon ulkoilua ja liikkumista.
2. Osallisuuden edistäminen	Uusien harrastusten mahdollistaminen kaikille. -E-palvelut -Harrastamisen Suomen malli Tilojen käyttömahdollisuuksien lisääminen. Koulujen ja oppilaitosten osallisuustyöhön panostaminen. Yhteistyön tiivistäminen kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa.	Yksinäisyyden tunne Osallisuuden kokeminen	Hyvinvointi ja terveys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Nuorisopalvelut Järjestöt ja muut yhteistyötahot	**Nuorisotyö:** Harrastamisen Suomen malli toteutunut. Nuorisovaltuusto toimii Kotkan kaupunginhallituksen asettamana kuntalain mukaisena vaikuttamistoimielimenä. Nuorisovaltuusto vaalit järjestettiin 11/2023. Nuorten kesätyöseteleitä jaettiin 50 kpl. **Järjestöt ja nuorisotyö yhteistyönä:** mm. toisen asteen koulukiertueet, Ypönä-ryhmä ja K-18 ryhmätoiminta. **Maahanmuuttajapalvelut:** Maailma Kymissä -tapahtuma ja rasismin vastaisen viikon tapahtumissa esiintymässä. **Kotka-Kymin srk:** Seurakunnassa toimii nuorten vaikuttajaryhmä.
3. Syrjäytymisen ehkäiseminen	Nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelujen yhteistyön lisääminen (kontaktit syrjäytymisvaarassa olevien kanssa)	Osallisuus Ahdistuneisuus Mielen hyvinvointi Koulutuksen ulkopuolelle jääneet Nuorisotyöttömyyden määrä	Hyvinvointi ja terveys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Nuorisopalvelut	**Hyvinvointi ja terveys sekä** **Kulttuuripalvelut:** Kaikukortti käytössä, vakinaistamispäätös 09/2023. **Nuorisotyö:** Ohjaamolla liikuntaneuvojan palvelut nuorille. Liikkuvan nuorisotyön

	Riittävän varhaiseen tukeen panostaminen (ohjaus ja neuvonta palveluihin). Panostaminen nuorten äitien syrjäytymisen ehkäisyyn. Kulttuurihyvinvoinnin toiminnan suuntaaminen ko. ikäryhmälle.	Hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen yhdyspintatyö on rakentunutta Kaikukortti käytössä	Järjestöt ja muut yhteistyötahot Kymenlaakson hyvinvointialue	vakinaistaminen, toiminta moniammatillista. **Maahanmuuttajapalvelut:** Kotoutumisen avustuksella rippikouluikäisille MOD-koulutus, jossa annetaan valmiuksia kohdata arjen moninaisuuksia. **Kotka-Kymin srk:** Liikkuva nuorisotyö Wauto-toiminta yhteistyössä kaupungin kanssa. Kaikille ilmainen ja avoin nuorten toiminta ja isostoiminta (opetellaan mm. sosiaalisia taitoja). Mahdollisuus matalan kynnyksen keskusteluapuun. Tukihenkilötoiminta. **Kymenlaakson ensi- ja turvakotiyhdistys ry:** Panostaminen nuorten äitien syrjäytymisen ehkäisyyn. Päiväryhmä Untuva toimii Kotkan alueella: vauva- ja pikkulapsiperheille. (yksinäisyys/tukiverkostojen niukkuus, väsymyskierre, mielialan lasku, lapsen kehitykseen liittyvät huolet). **Kumppanuustalo Viikari ry:** Kaikukorttipilotissa mukana yhtenä jakajatahona, (jättäytyi keväällä 2023 pois, koska ei ollut oikeanlainen jakajataho).

NUORET JA NUORET AIKUISET (13-29 V)

PAINOPISTE 2. Pito- ja vetovoimainen nuorten kaupunki/Nuoret mukaansatempaava ja mukaan otettava kaupunki kaikilla tasoilla

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Laaja-alaiset, kiinnostavat, houkuttelevat ja monipuoliset, motivoivat oppimis- ja koulutusalat	Otetaan nuoret mukaan vaikuttamaan koulujen ja kouluympäristön suunnitteluun. Osallistuva budjetointi: merkittävä summa kaupungin osallistuvasta budjetista kohdistetaan nuorille. Monikäyttöiset oppimisympäristöt ja mahdollisuus kurssimuotoiseen opiskeluun ammattikoulu-lukio. Toisen asteen yhteistyön kehittäminen. Yhteisöllinen asuminen, jossa yksityisyys on turvattu sekä kehitetään asumisvaihtoehtoja, jossa otetaan huomioon perheet ja vanhemmat opiskelijat.	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet. Korkeakoulutukseen hakeneiden määrä (XAMK). Uusien kouluhankkeiden suunnitteluvaiheese en osallistuvien nuorten määrä. Uusien yhteisöllisen asumisen opiskelija-asuntojen määrä.	Hyvinvointi ja terveys Kaupunkikehitys Kaupunkisuunnittelu Ekami Kotkan Asunnot Oy OKM XAMK	**Hyvinvointi ja terveys / Osallisuus:** Lasten vaikuttamispäivä järjestetty syksyllä 2023. Osbu: lapset mukana luontopolun suunnittelussa Kumparepuistoon ja nuoret mukana Meripäiväkonsertin 2023 suunnitteussa. Osbu ideahaku 2023 - vierailut kuudella eri koululla. **Ekami:** Opiskelijat otettu mukaan yhteisten tilojen suunnitteluun. Kehitetty modernit ja aidot oppimisympäristöt, simulaattorit, yhteisiä oppimisympäristöjä yhteistyössä XAMKin kanssa.
2. Fasiliteetit kunnossa: kulttuuri-hyvinvointi, kattavat tapahtumatarjon-nat ja liikuntapalvelut	Opiskelijaelämä näkyviin katukuvassa. Kotka mahdollistaa kaiken kansalaisaktiivisuuden nuorille (mielekäs elämä). Liikunnalliseen elämäntavan edistäminen ja mahdollistaminen. -Liikunnan olosuhteiden kehittäminen (kaikkien saavutettavaksi, järjestöyhteistyön tiivistäminen, ohjaus ja neuvonta). Kaupungin tilojen käyttöasteen lisääminen ja läpinäkyvyyden parantaminen.	Kulttuuripalveluiden saavutettavuus E-palvelut käytössä. Kaikukortti käytössä. Liikunta-aktiivisuus Nuorille ja nuorille aikuisille suunnattujen tapahtumien määrä. Tyytyväisyys elämään.	Hyvinvointi ja terveys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Nuorisopalvelut Opiskelijajärjestöt	**Hyvinvointi ja terveys ja Liikuntapalvelut**: VIP-kortti pitkäaikaistyöttömien arkiliikunnan edistämiseen käytössä. Erityisliikuntakortti vammaisille ja pitkäaikasissairaille. **Liikuntapalvelut:** Maksuton ja kaikille avoin ulkokuntosali Puistolaan. **Hyvinvointi ja terveys sekä Kulttuuripalvelut:** Kaikukortti käytössä, vakinaistamispäätös 09/2023. **Nuorisotyö:** Nuorisotilat ja leirialueet nuorisojärjestöjen ja nuorten ryhmien käytössä maksutta. **Kotka-Kymin srk:** Seurakunta järjestää ilmaisia tapahtumia nuorille ja nuorille aikuisille.
3. Toimiva julkinen liikenne ja kattavat ja turvalliset kevyen liikenteen väylät	Lisätään ja parannetaan liikenneväylien kävely- ja pyöräilyolosuhteita. Julkisen liikenteen edulliset opiskelijaliput. Liikunnallisen elämäntavan saavutettavuusselvityksen tulosten mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen.	Kulttuuripalvelujen saavutettavuus. Uusien kevyen liikenteen väylien määrä. Bussilippujen hinnan kehityksen seuranta. Yksinäisyyden kokeminen.	Kaupunkisuunnittelu Tekniset palvelut	Jalankulun ja pyöräilyn väylät liikennöitävässä kunnossa ympäri vuoden asemakaava-alueilla. Katujen ja teiden kunnossapito ja ylläpito

NUORET JA NUORET AIKUISET (13-29 V)

PAINOPISTE 3. Toimiva ja turvallinen elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Mahdollisuus päihteettömään elämään ja hyvään mielenterveyteen	Koulunuorisotyö (yhteisötyö, päihdeputket, osallisuutta vahvistavat prosessit, moniammatillinen koulu/ liikkuva koulu-ohjaamo). Varhaisen tunnistamien ja puheeksioton vahvistaminen (mielenterveys + päihteet). Koulun ja kodin välisten yhteistyömuotojen kehittäminen. Psyykkisesti sairastuneen nuoren perheiden tukeminen. Hyvinvointialueyhteistyön vahvistaminen yhdyspinnoilla ja moniammatillinen verkostoituminen. Työllisyystakuu kaikille alle 25v.	Yksinäisyys Ahdistuneisuus Huumeiden käyttö Mielenterveyssyistä työelämän ulkopuolelle jääneet alle 25-vuotiaat. Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä. Puheeksioton kortit jalkautettu myös kouluihin ja oppilaitoksiin ja mielenterveyden puheeksioton kortit on tehty valmiiksi. Huumausaine-rattijuopumustilasto	Hyvinvointi ja terveys Nuorisopalvelut Opetustoimi AVI Järjestö- ja muut yhteistyötahot Kymenlaakson hyvinvointialue Poliisi TE-palvelut	Puheeksioton kortit päivitetty (EPT:n monialainen työryhmä yhteistyönä). Hyvinvointialueyhteystyö on vahvistunut Kymen HVA:n EPT-koordinaattorilla ja perhe- ja lähdisuhdenväkivallan ehkäisyn hankekoordinaattorilla (syksy 2023). Kotkan kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden vastuualue myöntää nuorten työllistymisen kuntalisää ja palkkatukityöllistämisen yhtenä kohderyhmänä nuoret. Lisäksi Kotkan kaupunki tarjoaa nuorille kesätyömahdollisuuksia, kesäyrittäjyyden tukea ja myöntää kesätyöseteleitä. **Nuorisotyö:** Koulunuorisotyö aloitettu viidellä koululla (2 uutta vakanssia vuonna 2023), vanhempainillat, Ohjaamon moniammatillinen toiminta. **Kotka-Kymin srk:** Wauto toiminta ja muu erityisnuorisotyö. Mahdollisuus matalan kynnyksen keskusteluapuun. Tukihenkilötoiminta. **Kumppanuustalo Viikari ry:** Viikarilta löytyy puheeksioton kortit.
2. Kestävää kehitystä ja hyvinvointia lisäävään arkiliikkumiseen kannustava turvallinen kaupunki-ympäristö	Kts. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet, painopiste 2, tavoite 1. Toimivan joukkoliikenteen kehittäminen, mahdollisuus autottomuuteen (esim. mallinnetaan palvelulinjat nuorille, joukkoliikennelipun sisällyttäminen palveluun kuten uimahallilippuun sekä kutsutaksijärjestelmä osaksi joukkoliikennettä). Ympärivuotiset pyörä- ja jalankulkuväylät koko kaupungin alueelle.	Palvelulinjat on mallinnettu. Ympärivuotisten kevyen liikenteen väylien määrä.	Kaupungin liikenneturvallisuus-työryhmä Kaupungin turvallisuustyöryhmä Kaupunkisuunnittelu Tekniset palvelut	Nuorten turvallisen juhlimisen Pustopakka-toimintamalli on luotu opinnäytetetyönä 2023. Kokeiltu käyttöä Meripäivillä.
3. Oikeus elää rikoksetonta ja väkivallatonta elämää	Puhutaan väkivallasta, rikoksista ja riskitekijöistä oikeilla nimillä (joutua uhriksi tai tekijäksi).	Väkivallan kokeminen. Seksuaalinen häirintä. Päihteiden käyttö.	Hyvinvointi ja terveys Kaupunkisuunnittelu Nuorisopalvelut	**Kymen HVA** yhteistyö: Kymenlaakson Perhekeskus järjesti kuntien kanssa yhteistyönä webinaarin huoltajille aiheella nuoret ja verkko (kevät 2023) sekä nuoret ja päihteet (syksy 2023).

	Panostetaan seksuaalisen häirinnän tunnistamiseen ja puheeksiottoon. Varhainen tuki oppimisvaikeuksiin. Harrastamisen Suomen mallin toteuttaminen. Ehkäistään syrjäytymistä sekä panostetaan päihde- ja mielenterveysasioihin. Erityisnuorisotyöhön yksi työpari (Ankkuri) Hankkeet (esim. OKM) Torialueen kehittäminen	Mielenterveys. Rikollisuustilastot (valitaan). Ankkurinuorisotyö on käynnissä. Kaupungin turvallisuusohjelman päivittäminen on käynnistynyt. Erityisnuorisotyössä on vähintään yksi työpari. Seksuaalisen häirinnän puheeksioton toimintamalli on luotu.	Järjestöt ja muut yhteistyötahot Poliisi	**Hyvinvointi ja terveys/EPT**: EPT koordinaattori 1 x kk liikkuvan nuorisotyön Wautossa. Päihdetunteja pidetty 6.-luokkalaisille ja 9.-luokkalaisille ja lukion 1.-vuosikurssille sekä päihdeinfoja koulujen huoltajailloissa. **Nuorisotyö:** Liikkuvan nuorisotyön ennaltaehkäisevä palveluohjaus. **Kotka-Kymin srk:** Wauto- toiminta ja muu erityisnuorisotyö.

TYÖIKÄISET

PAINOPISTE 1. Kokonaisvaltaisesti hyvinvoivat työikäiset

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Sosiaalisesti hyvinvoivat työikäiset	Jatkuvan oppimisen ja työllistymisen mahdollistaminen (Ekami, XAMK, Kotkan opisto, Kymenlaakson kesäyliopisto jne.). Kaupungin aktiiviset toimenpiteet työllistymisen edistämiseksi myös osa-työkykyisille. Kulttuuri ja liikuntapalveluihin saavutettavuuden kehittäminen.	Työllisyys Kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksien saavutettavuus.	Hyvinvointi ja terveys Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta Kaupunkikehitys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut EKAMI SPESIA XAMK	**Hyvinvointi ja terveys sekä Kulttuuripalvelut yhteistyö:** Kaikukortti: Kaikukorttitoiminta vakinaistamispäätös 09/2023. **Hyvinvointi ja terveys sekä Kymen HVA yhteistyö:** VIP-kortit pitkäaikaistyöttömien arkiliikunnan edistämiseen. **Kulttuuripalvelut:** konserttitalon ja nelosteatterin pääsymaksuttomat tapahtumat järjestäjille sekä osallistujille. **Kotka-Kymin srk ja Maahanmuuttajapalveluiden** suomenkielen kerhot (Meijän koulu) ja kielikahvila. **Ekami:** Rannikkopajojen kuntouttava työtoiminta. Mukana TE24 valmistelussa, työelämäfoorumit.
2. Monipuoliset vaihtoehdot hyvän elämän mahdollistamiseksi	Monipuoliset liikunta, kulttuuri ja muiden harrastusmahdollisuuksien kehittäminen. Järjestösektorin tukeminen selkeämmäksi. Kuntalaisen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kehittäminen ja tukeminen (liikunta, kulttuuri, ravitsemus).	Hyvinvointimessut järjestetty. Uusien hyvinvointitoimialan yritysten määrä. Yhdistysrahoituksen pankki on perustettu.	Hyvinvointi ja terveys Kaupunkikehitys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Järjestöt ja muut yhteistyötahot	**Liikuntapalvelut:** Maksuton ja kaikille avoin ulkokuntosali Puistolaan. **Kulttuuripalvelut:** kulttuurikäyttöön tarjotaan konserttitaloa ja nelosteatteria edullisesti tai ilmaiseksi. **Maahanmuuttajapalvelut:** Maailma Kymissä ja rasismin vastaisen viikon tapahtumiin osallistuminen. **Kakspy ry:** Matalan kynnyksen kohtaamispaikkatoiminta (mielnterveys-päihde- ja osallisuustyö) Kotkan kaupungin avustuksilla. Toiminnoissa säännöllisesti 250 kotkalaista. Yhes eteenpäin itsemurhien ehkäisy-hanke: mielenterveysosaamisen vahvistaminen mm. materiaalipankki ja Ota huoli puheeksi- kortit sekä mielenterveyden ensiapukoulutukset. Perhe- ja läheistyö: yksilöllistä tukea ja neuvontaa, perhetapaamisia ja ryhmätoimintaa eri-ikäisten, psyykkisesti sairastuneiden tai päihdeongelmia kohdanneiden läheisille. **Kotkan Korttelikotiyhdistys ry**: kohtaamispaikkatoiminta. Kaiken ikäiset yhteensä: Kohtaamispaikoissa 26 000 käyntiä. Digiopastuksia 1921, puhelinopastuksia 48, digikotikäyntejä 118. **Kumppanuustalo Viikari ry:** Yhdistystoiminnan ja kansalaisuusaktiivisuuden tukeminen.
3. Kaikkien kuntalaisten ääni tulee kuulluksi	Osallistuvan budjetoinnin (Osbu:n) edelleen kehittäminen. Kaupungin tiedottamisen lisääminen (myös toteutettujen kyselyiden	Kuntalaiskyselyt ja palautteet on raportoitu kuntalaisille.	Kaikki kaupungin vastuualueet Cursor	**Osallisuus:** Osbu:ssa otettiin käyttöön sähköinen osallisuusalusta. Osbun ideakysely ja äänestys toteutettiin paperisena uutena uimahalleissa. Kyläyhteisötoimintaa kehitetään yhdessä Kymenlaakson Kylien kanssa: Kylässä Kotkassa -käytiin kerran, aloitettiin

	tuloksista ja toimenpiteistä tiedottaminen). Kotisivujen tiedon oikeellisuuden ja tärkeyden huomioiminen (esim. autoliiton sovelluksen lisäksi kartta josta löytyy INVA pysäköintipaikat ja saavutettava majoittuminen). Kyläyhteisötoiminnan kehittäminen.			seudullisesti kuntien kylävastaavien tapaamiset sekä kulttuurin kanssa kyläyhteisöjen kulttuuritoiminnan tukeminen. **Maahanmuuttajapalvelut:** Maahanmuuttajille tiedottamiseen suunnattu 2 Facebook-sivustoa, joista toinen erityisesti ukrainalaisille. **THL:n päihdetilannekysely**: toteutettiin ensi kertaa Kymenlaakson kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyönä 2023 **Kumppanuustalo Viikari ry**: Viikarilla järjestettiin yksi Osbu-työpaja, sai tarvittaessa apua äänestykseen ja pystyi palauttamaan paperisen äänestyslomakkeen.

TYÖIKÄISET

PAINOPISTE 2. Pito- ja vetovoimainen aikuisten kaupunki

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Laadukkaat liikunta- ja kulttuuripalvelut	Panostetaan liikuntapaikkoihin ja liikuntaympäristöön. -Liikunnan olosuhteet kuntoon ja kaikkien saavutettavaksi, järjestöyhteistyön tiivistäminen, ohjaus ja neuvonta. -E-palvelut Mahdollistetaan liikunnan harrastaminen kaikille. Panostetaan monipuoliseen kulttuuritarjontaan ja sen saavutettavuuteen (Kaikukortti). Kehitetään järjestöyhteistyötä.	E-palvelut on käytössä Kaikukortti käytössä	Hyvinvointi ja terveys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut	**Hyvinvointi ja terveys**: kaiken ikäisille tarjolla maksutonta liikuntaa ympäri vuoden. Testausaseman palveluiden hyödyntäminen. **Liikuntapalvelut**: ulkokuntosali Puistolaan. Uusi (helppo) latureitti Sunilaan. **Hyvinvointi ja terveys sekä Kulttuuripalvelut:** Kaikukortti: Kaikukorttitoiminta vakinaistamispäätös 09/2023. **Kymen HVA:** Liikuntalähetteen käyttöönotto kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyönä 8/23. **Kumppanuustalo Viikari ry:** Kaikukorttien jakajatahona pilottivaiheessa.
2. Monimuotoinen asuminen ja asuinympäristö	Parannetaan vuokra-asuntotarjontaa, tonttitarjontaa ja panostetaan kaavoitukseen sekä puisto- ja asuinympäristöön koko Kotkan alueella. Lisätään asumisen yhteisöllisyyttä kehittämällä "korttelihenkisyyttä" yhteistyötahojen kanssa	Asuntopoliittiset linjaukset on luotu. Esteettömyysohjelma on laadittu. Asuinalueensa olosuhteisiin tyytyväisten osuus.	Hyvinvointi ja terveys Kaupunkisuunnittelu Puistotoimi Tekniset palvelut Vammaisneuvosto	**Kotkan asunnottomuusohjelma 2023-2027 - Omaan kotiin Kotkassa!** Valmistui 2023. Ensimmäinen vaihe asuntopolittisen ohjelman valmistelusta alkanut tämän ohjeman myötä. Esteettömyystyöryhmän vaikuttamis- ja asiantuntijatyö.

	ja tarjoamalla yhteisiä tiloja osallisuuden edistämiseksi. Esteettömyyteen panostaminen, helppo kulkuisuus ja sujuvaa toimintaa kaikille.			
3. Laadukkaat työllisyyspalvelut	Osaamis- ja koulutusyhteistyöhön panostaminen. Työllisyyspalveluihin panostaminen. Järjestöyhteistyöhön ja välityömarkkinoihin panostaminen. Kotkan kaupunki työnantajana: tuetaan monimuotoisia työsuhteita, palkataan matalalla kynnyksellä ja ennakkoluulottomuudella myös osatyökykyisiä, opiskelijoita ja harjoittelijoita, työpaikoista tiedotetaan monikanavaisesti.	Työttömien määrä. Järjestöille myönnettyjen avustusten määrä. Anonyymi rekrytointi on kattavasti käytössä.	Henkilöstöpalvelut Hyvinvointi ja terveys Järjestöt ja muut yhteistyötahot	VIP-kortti pitkäaikaistyöttömien arkiliikunnan edistämiseen käytössä. (mahdollisuus maksuttomiin viikoittaisiin uimahallikäynteihin Kotkan kaupungin uimahalleissa). Kaupungissa tuettu työllistymistä palkkatuella esim. maahanmuuttajapalveluissa palkattu maahanmuuttajataustainen henkilö tukemaan venäjänkielisiä työnhaussa (Ukrainalaiset). TE24 -valmistelut Järjestöjen tekemä työ työllisyyden edistämiseksi. Esim. Kotkan Korttelikotiyhdistys ry: siivous, kauppa-apu ja asiointikäynnit pienituloisille vanhuksille työllistettyjen valmentautujien työpanoksella.

TYÖIKÄISET

PAINOPISTE 3. Toimiva ja turvallinen elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Toimivat ja turvalliset työskentely- ja harrastustilat, sekä esteettömät ja turvalliset puistot ja virkistysalueet	Puistojen kunnossapito ja resursointi. Kaupunkisuunnittelun, Hyten ja poliisiyhteistyön kehittäminen ja tiivistäminen hankkeissa, tutkimuksissa ja ennakoinnissa (tiedolla johtaminen). Kehitetään jalkautuvaa/etsivää työmuotoa yhteistyössä järjestöjen (hankkeet) ja hyvinvointialueen kanssa Laadukas sisäilma ja kiinteistön hoito strategiseksi tavoitteeksi ja sisäilma-asiat julkisiksi. Kehitetään esteettömiä ulkoilualueita.	Puistokummien määrä. Poliisien ja kaupungin johdon yhteistilaisuudet tarvittaessa. Esteettömyysohjelman laatiminen ja toimeenpano. Sisäilma-asioiden seuranta.	Hyvinvointi ja terveys Kaupungin johto Tekniset palvelut Vammaisneuvosto Poliisi	Puistokummit: 60 hlö **Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelma 2024-2025** valmistui, kuntakorteissa sitouduttu esteettömyyskartoituksiin kunnissa. **Kumppanuustalo Viikari ry**: Viikari toimii puistokummina Toivo Pekkasen puistossa ja siellä järjestettiin kevätsiivous-talkoot.
2. Eri perhetyyppien (esim. yksinhuoltajat) parempi huomioiminen päätöksenteossa ja toiminnassa	Kartoitetaan eri perhetyypit ja erityisesti yksinhuoltajaperheiden (yhden vanhemman talous) tilanne ja tarpeet sekä ohjataan varamummotoimintaan ja muihin olemassa oleviin toimintoihin. Harrastamisen Suomen malli. Avoimen päivähoidon edelleen kehittäminen.	Eri perhetyypit ja heille kohdennettuja palveluja tarjoavat on kartoitettu.	Hyvinvointi ja terveys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Nuorisopalvelut Opetustoimi Varhaiskasvatus	Harrastamisen suomen mallin avulla tuetaan eri perhetyyppien harrastustoimintaa. **Nuorisotyö:** Maksuttomat matalan kynnyksen alueelliset nuorisotilapalvelut, maksuttomat harrastukset.
3. Oikeus turvalliseen elämään	Kaupungin omissa tarjoiluissa huomioidaan alkoholiton laadukas vaihtoehto sekä nostetaan esille valtakunnalliset kampanjat (esim. Tipaton tammikuu). Aikuisten ohjaamo työllisyyspalveluiden alle. Turvataan selkokieliset ja esteettömät palvelut kaikille. Vahvistetaan hankeosaamista ja tutkimuksellista työotetta kaikilla toimialoilla.	Valtakunnalliset kampanjat näkyy kaupungin verkkosivuilla ja somessa. Hyte mukana vähintään yhden asuinalueen suunnittelussa.	Kaikki kaupungin vastuualueet	Kotkan kaupungin meripäivävastaanottoa ei pidetty. Muissa tilaisuuksissa on huomioitu laadukkaat alkoholittomat tarjoulut. Kotkan kaupunki valmisteli kaupungin yleiset hankeohjeet kaupungin sisäiseen käyttöön (käyttöönotto 2024). **Hyvinvointi ja terveys/EPT:** Tipaton tammikuu viestintää ja tupakkalain muutosviestintää toteutettu kaupungin verkkosivuilla. Pikkujoulukirjeet välitetty EPT-teemalla kaikille anniskeluravintoloille kaikissa Kymenlaakson kunnissa.

4. Kestävää kehitystä ja hyvinvointia lisäävään arkiliikkumiseen kannustava turvallinen kaupunkiympäristö	Kts. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet, painopiste 2, tavoite 1.		Kaupunkisuunnittelu	

IKÄÄNTYNEET

PAINOPISTE 1. Toimintakykyiset ja aktiiviset ikäihmiset

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Kokonaisvaltaisesti hyvinvoivat ikäihmiset	Liikunnallisen elämäntavan edistämien (matalan kynnyksen liikuntapalvelut, liikunnanohjaus). Harrastus- ja viriketoiminnan kehittäminen. Testausaseman hyödyntäminen.	E-palvelu käytössä. Liikunnan harrastaminen. Testausaseman käyttäjämäärät ko. ikäryhmällä. (Sairastavuusindeksi) / Kansallinen terveysindeksi.	Hyvinvointi ja terveys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Järjestöt ja muut yhteistyötahot	**Kotkan kaupunki, hyvinvoinnin ja terveyden vastuualue, liikunta:** yhteistyö kansanterveys- ja potilasjärjestöjen kanssa. Yhdessä järjestettävät liikuntaryhmät, liikuntaneuvontainfot ja liikuntatapahtumat (esim. Muisti-, Parkinson- ja Diabetesyhdistys). Avoin kesätoiminta: erilaiset ulkoliikunnat koko kaupungin alueella mm. puisto- ja parvekejumpat, pelit jne. Testausaseman palveluiden hyödyntäminen. **Kotka-Kymin srk ja Maahanmuuttajapalveluiden** suomenkielen kerhot (Meijän koulu) ja kielikahvila. **Kotona täälläkin -hanke (Koskenrinne ry):** 55+ maahanmuuttajille erilaista kerho- ja virkistystoimintaa. **Kotkan kaupunki/liikuntapalvelut:** Vesijumppia, lisäksi kuntosali- ja tasapainoryhmiä ikääntyneille. 19 ryhmää/vko. **Yhteistyö Kymen HVA ja kaupunki**: liikuntalähete otettu käyttöön 08/2023.
2. Mahdollisimman pitkä omatoimisuus	Vahvistetaan aktivoivaa otetta palveluiden tarjoamiseen. Kävelykyvyn ylläpito. Katujen hyvä kunnossapito. Tuki ja apu sähköisten palvelujen käytössä. Ikääntyneiden huomioiminen voimavarana yritysten palvelujen käyttäjinä.	Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien määrä. Kaatumiset Esteitä ja huolia sähköisten palvelujen käytössä. Digituen käyttömäärä.	Hyvinvointi ja terveys Tekniset palvelut Järjestöt ja muut yhteistyötahot Kymenlaakson hyvinvointialue	Yhteistyö Kymen HVA:n Kaatumisseula, (asiakasmäärä noin. 300 vuonna 2023). Digitukiopastajakurssit 2 kpl (kevät 2023 ja syksy 2023), 5x4 h, 15 hlö/kurssi, kevät ja syksy. **Kotkan Korttelikotiyhdistys ry:** teki 12 200 siivous, kauppa-apu ja asiointikäyntiä pienituloisille vanhuksille työllistettyjen valmentautujien työpanoksella. Kaikki ikäluokat yhteensä: Digiopastusksia 1921, puhelinopastuksia 48, digikotikäyntejä 118.

3. Aktiivinen ja yhteisöllinen ote	Vapaaehtoistoiminnan tukeminen ja sosiaalisten verkostojen ylläpito. Kaveritoiminnan kehittäminen yhdessä yhteistyötahojen kanssa. Kulttuuripalveluiden kehittäminen ja niiden mahdollistaminen kaikille. Julkiseen liikenteeseen panostaminen (esim. edulliset tai ilmaiset bussiliput).	Yksinäisyys. Kulttuurikaveritoiminta käynnistetty. Kulttuuripalvelujen saatavuus. Kaikukortti käytössä. Joukkoliikenteen taksojen tarkistus.	Hyvinvointi ja terveys Kaupunkisuunnittelu Kulttuuripalvelut Järjestöt ja muut yhteistyötahot	**Vapaaehtoistoimintaa kehitetään** Valikko-ryhmässä sekä Myö ikääntyneet yhteistyöryhmän alla. **Kaikukorttitoiminta** vakinaistetamispäätös 09/2023. **Kulttuurikorttipilotti** otettiin käyttöön 08/2023 yhteistyönä Kotkan kaupunki, KITT-hanke ja MIELI Kotkan Seudun mielenterveys ry. (kartoitettiin kulttuurikaveritoiminnasta kiinnostuneita.) **Kotkan Korttelikotiyhdistys**: kohtaamispaikoissa 26 000 käyntiä. **Kumppanuustalo Viikari ry**: oli Kaikukorttipilotissa mukana yhtenä jakajatahona, jättäytyi pois keväällä, koska ei ollut oikeanlainen jakajataho.

IKÄÄNTYNEET

PAINOPISTE 2. Päihteetön ja turvallinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Päihdehaitoista tietoiset ikäihmiset ml. peliriippuvuus (haittavaikutukset ja tunnistaminen)	Kehitetään ikäihmisille suunnattua päihdetyötä (puheeksioton kortit ja mallit käyttöön). Eläkkeelle jäämisen nivelvaiheeseen kohdennettu elämäntapaohjaus: yhteistyön lisääminen työnantajien kanssa tässä ikäryhmässä. Peliriippuvuudesta puhuminen. Päihdeasiat esille tapahtumissa.	Puheeksioton kortit laajalti käytössä. Alkoholin käyttö (Audit) Päihdeasiat nostettu esille tapahtumissa.	Hyvinvointi ja terveys Järjestöt ja muut yhteistyötahot (Yhteispelillä hanke) Kymenlaakson hyvinvointialue	Eläkejärjestöille lähetetty tietoa pähde- ja rahapeliasioista keväällä 04/23. Kotkan kaupungin ikäihmisten neuvosto edustettuna monialasessa ehkäisevän päihdetyön -työryhmässä. **Kumppanuustalo Viikari ry**: Puheeksioton kortit löytyy Viikarilta.
2. Lisääntyvä yhteisöllisyys	Kehitetään monimuotoista yhteisöasumista ikäihmisille (ikäihmisten opiskelija-asunnot). Haastetaan järjestöt mukaan yhteisöllisyyden kehittämiseen: avustusten kohdentaminen. Lyhytaikaisen perhehoidon kehittäminen yhteistyössä hyvinvointialue, järjestöt ja kaupunki. Monisukupolvisten asuntojen asuntotuotannon kehittäminen. Kiinnitetään huomiota esteettömyyteen ja katujen turvallisuuteen.	Avustusten kriteerit kohdennettu. Asuntopoliittinen ohjelma on olemassa. Esteettömyysohjelma on laadittu. Lyhytaikaisen perhehoidon koulutuksen käyneiden määrä.	Hyvinvointi ja terveys Kaupunkisuunnittelu Tekniset palvelut Järjestöt ja muut yhteistyötahot Kotkan asunnot Oy Sisäisen turvallisuuden viranomaiset	Esteettömyystyöryhmä kokoontuu säännöllisesti, tekee aloitteita ja kannanottoja liittyen kaupungin esteettömyyteen. Näin mm. helpotetaan kaupungilla liikkumista ja julkisin tiloihin pääsyä. Kotkan kaupungin Vammaisneuvosto mm. antaa lausuntoja estettömyysasioihin liittyen (esim. kaavoitus).

3. Turvallinen ja mielekäs kotona-asuminen	Otetaan Ekamin demokodit käyttöön Kotkassa. Haetaan aktiivisesti mukaan ARA:n ikäihmisten asumista kehittäviin hankkeisiin. Markkinoidaan/annetaan ohjausta yksityisille ikäihmisille ARA:n mahdollisuuksista hakea erilaista tukea yksinasumisen turvallisuuteen. Asuntopolitiikan päivittäminen.	Asuntopoliittinen ohjelma on olemassa.	Hyvinvointi ja terveys Kaupunkisuunnittelu ARA EKAMI	Kotkan Asunnottomuusohjelma 2023-2027 Omaan kotiin Kotkassa valmistui 06/2023 (hyväksytty kv 16.10.2023). Kotkan Asunnot tuottaa omille asukkaille asumisneuvontapalvelua, johon on sisältynyt myös yksinasuvien turvallisuuteen liittyvää ohjausta.

IKÄÄNTYNEET

PAINOPISTE 3. Merkityksellinen elämä ja yhteisöllinen elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Vähenevä yksinäisyys tukee merkityksellistä elämää	Yhteisöllinen asuminen ja monimuotoiset asumismahdollisuudet. Matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen kehittäminen. Etsivä vanhustyö, saattaen -toiminta.	Yli 65-vuotiaiden yksinäisyys Yksinasuminen	Hyvinvointi ja terveys Kaupunkisuunnittelu Kirjastotoimi Yhdistykset ja muut toimijat	Kumppanuustalo Viikarin ry:n toiminnassa mukanaolo: Kumppanuustalo Viikarin johtokunnan jäsenenä osallisuuskoordinaattori Kotkan kaupunki, hyvinvoinnin ja terveyden vastuualue. **Kumppanuustalo Viikari ry:** yhdistystoiminnan ja kansalaisuusaktiivisuuden tukeminen. **Kotkan Korttelikotiyhdistys ry**: kohtaamispaikkatoiminta. (Kaiken ikäiset yhteensä: Kohtaamispaikoissa 26 000 käyntiä. **Kotona täälläkin -hanke (Koskenrinne ry):** 55+ maahanmuuttajille erilaista kerho- ja virkistystoimintaa.
2. Saavutettavat palvelut ja toiminnot	Sähköisten palvelujen digituki. / Monipuolisen digituen kehittäminen Palvelut helppoja ja saavutettavia (selkeät palvelupolut, selkokieli, tarjotaan palveluja myös paperiversiona). Joukkoliikenteen kehittäminen	Esteitä ja huolia sähköisten palvelujen käytössä. Digitukiverkoston toimijoiden määrä ja Digituen palveluiden käyttömäärä. Vähittäiskaupan saatavuus.	Asiakaspalvelupiste Ruori Kaupunkisuunnittelu Kirjastotoimi Tekniset palvelut Hallintoyksikkö, digipalvelut. Digitukea tarjoavat toimijat Digituki Kotka -verkosto	Digitukiverkosto: vapaaehtoisten digitukijoiden koulus verkostöyhteistyönä 21 hlö kävi läpi 5x4h koulutuksen. Digitukiesite. **Kotkan Korttelikotiyhdistys ry**: Digiopastuksia 1921, puhelinopastuksia 48, digikotikäyntejä 118.

	(palvelulinjat, kutsutaksit).			**Kumppanuustalo Viikari ry**: Viikarissa annettiin Kotkan Korttelikotiyhdistyksen tarjoamaa digiopastusta 1232 kertaa, Viikari kuuluu digitukiverkostoon.
3. Virikkeellinen elämä	Aktiivinen järjestö- ja vapaaehtoistoiminta. Monipuoliset liikunta- ja harrastusmahdollisuudet. Omaehtoinen arkiliikunta ja matalankynnyksen liikunta. Selvitetään mahdollisuudet työllistettävien toimimiseen ikäihmisten apuna.	Ikäihmisten osallistuminen järjestö- ja vapaaehtoistoimintaan. Liian vähän liikkuvien osuus yli 65-vuotiaista.	Hyvinvointi ja terveys Kulttuuripalvelut Kirjastotoimi Järjestöt, yhdistykset, liikuntaseurat Kumppanuustalo Viikari Merikeskus Vellamo Oppilaitokset	**Hyväntuulen Messut** 23-24.9.2023, tarjontaa kaiken ikäisille/10349 kävijää. **70-vuotiaiden hyvinvointitapahtuma** 29.9.2023/69 osallistujaa. **Vanhustenviikon pääjuhla** 8.10.2023/106 osallistujaa. **Vapaaehtoisten Piknik** 23.8.2023/70 osallistujaa. **Mielessä tuulee** verkostossa 20 eri toimijaa. Erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia viikon ajan eri puolilla Kotkaa eri ikäisille.**Kakspy ry:** Mielessä tuulee Tornin yö 1000 kävijää. **Kirjastokuriiripalveluiden käyttäjät**: 15 asiakasta (2023) **Kotkan Korttelikotiyhdistys ry:** teki 12 200 siivous, kauppa-apu- ja asiointi käyntiä pienituloisille vanhuksille.
4. Kestävää kehitystä ja hyvinvointia lisäävään liikkumiseen kannustava turvallinen kaupunkiympäristö.	Kts. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet, painopiste 2, tavoite 1.		Kaupunkisuunnittelu	Esteettömyystyöryhmä kokoontuu säännöllisesti. Liikenneturvallisuustyön yhtenä painopisteenä on ajoturvallisuus . Toimenpiteitä jalkautetaan kunta- ja Kymen HVA tasolle.

6.7 Kaikki ikäluokat toteutuneet toimenpiteet

VUONNA 2023 TOTEUTETTUJA TOIMENPITEITÄ

Hyväntuulen Messut 2023
23.-24.9.2023 Satama Areenalla. Kävijöitä oli yhteensä 10 349 henkilöä. Uusi, maksuton hyvinvointitapahtuman antoi kävijöilleen ideoita omasta hyvinvoinnista huolehtimiseen, tarjosi elämyksiä ja hyvää mieltä. Tapahtuman aikana Kotkan alueella oli maksuton paikallisliikenne, jolla helpotettiin tapahtumaan pääsyä ja mahdollistettiin tapahtuma kaikille kotkalaisille. Messuilla oli 98 eri näytteilleasettajaa. Paikallisille yrityksille sekä yhdistykselle tarjottiin tilaisuus esitellä toimintaansa ja palveluitaan.

Kävijätutkimuksen tulosten mukaan asiakastyytyväisyys ja asiakaskokemus olivat loistavalla tasolla. Vastaajista lähes kaikki (97 %) tulisivat hyvinvointiteemaisille messuille uudelleen. Vahvuuksia olivat monipuolisuus, kiinnostava sisältö ja messupaikka. Kotkalainen reiluus, rohkeus ja rakkaus -henki näkyi ja kuului tapahtumassa, joka oli uusi hyvinvoinnin löytöretki kaikenikäisille.

Kaikukortti
Kaikukortin avulla edistetään mm. Kotka 2030 kaupunkistrategian tavoitteita, hyvinvoivien ja osaavien lasten ja nuorten kaupunki sekä hyväntuulinen kulttuurin ja tapahtumien kaupunki. Vuoden 2022 syyskuussa käyttöön otettu Kaikukorttitoiminta jatkui ja kortti sai hyvän suosion. Vuoden 2023 loppuun asti Kaikukorttikokeiluna olleesta tilanteesta raportoitiin Hyvinvointilautakuntaan (Hyla 24.1.2023 ja 13.6.2023). Syyskuussa (19.9.2023) hyvinvointilautakunta teki päätöksen Kaikukorttitoiminnan vakinaistamisesta vuoden 2024 alusta lukien. Neuvottelujen kautta uusia Kaikukorttikohteita liittyi vuoden aikana mukaan toimintaan seuraavasti: Peli-Karhut, FC KTP ja KTP Basket 03/2023 ja HK Titaanit ry 05/2023. Uusina jakajatahoina aloitti Sotek-säätiö 10/2023 ja Aspa-koti Välke 09/2023 sekä Kymenlaakson hyvinvointialueelta seuraavat: Lastensuojelu, Etelä kahdella eri toimipisteellä 05/2023, Turvakoti Villa Jensen ja Hyvinvointialueen oman tuotannon erityisryhmien asumispalvelut 11/2023. Vastaavasti jakajatahoista jäi pois Kotkan korttelikotiyhdistys ry:n kaikki toimipisteet. Kaikukortin jakaja- sekä kulttuuri- ja liikuntatahoille toteutettiin kaksi verkostotapaamistilaisuutta (10.5. ja 17.10.) Merikeskus Vellamossa. Kaikukortteja rekisteröitiin 0112/2023 välisenä aikana 799 kpl. Kaikkiaan kortteja rekisteröitiin kokeilujaksolla 09/2022 - 12/2023 yhteensä 1270 kpl.

Hyvinvointiliikunta
Hyvinvoinnin ja terveyden vastuualueen liikunta pitää sisällään yksilö- ja ryhmämuotoisen liikuntaneuvonnan, liikunnanohjauksen ja sovelletun liikunnan sekä testausaseman toiminnan. Liikuntaryhmät ja liikuntaneuvonta ovat maksuttomia. Liikuntaryhmät: vuoden aikana 14 liikuntaryhmää, 2943 kävijää. Liikuntaneuvonnan yksiläasiakkaita 276. Liikuntatiimi järjestää vuodessa useita erilaisia liikuntatapahtumia yhdessä kaupungin eri hallintokuntien, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa. Erityisliikuntakortit: myöntämisperusteet päivitettiin 06/2023. Kortteja myönnettiin vuoden aikana 335 eri henkilölle.

Testausasema: vuoden 2023 aikana Testausasemalla asiakaskäyntejä oli 285 kappaletta. Näistä eri asiakkaita oli 205 kappaletta. Yksittäisiä testejä testausasemalla suoritettiin 373 kappaletta. Luvut ovat helmikuun alun ja joulukuun lopun väliseltä ajalta, sillä tammikuussa testausaseman toimintaa käynnisteltiin uudelleen edellisvuoden lopun toimintatauon jälkeen. Testausaseman palveluita hyödynsivät mm. Pelastuslaitos, XAMK, Urheiluakatemia ja useampi paikallinen urheiluseura. Kaupungin oman liikuntaneuvonnan kanssa tehtiin yhteistyötä tarjoamalla palveluita maksutta useammalle liikuntaneuvonnan asiakkaalle.

Karhulan koulukeskuksen arkkitehtuurikilpailu
Karhulan koulukeskuksen suunnittelutyö eteni kovalla vauhdilla. Yläkoulun, lukion, kirjaston ja nuorisotilojen muodostaman kokonaisuuden suunnittelu perustuu Suomen arkkitehtiliiton SAFA:n kanssa yhteistyössä järjestettyyn avoimeen arkkitehtuurikilpailuun. Avoin arkkitehtuurikilpailu varmistaa, että käytettävissä on tuoreita ideoita sekä parasta mahdollista suunnittelun laatua.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustukset 2023
Vanhustenhuoltoon osoitetuista jäämistövaroista avustusta voivat hakea ensisijaisesti kotkalaiset yhdistykset, jotka järjestävät toimintaa ikäihmisille. Avustusta voidaan myöntää vuokra-avustuksena tai yhteisölliseen tekemiseen. Vuonna 2023 vanhustenhuollon jäämistövaroista myönnettiin avustusta yhdistyksille vanhusten virkistystoimintaan n. 17 300 € ja tilavuokriin n. 42 000 € . Avustusta myönnettiin esimerkiksi Vanhustenviikon pääjuhlan kustannuksiin sekä yhdistysten järjestämiin erilaisiin retkiin ja tapahtumiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden vastuualueelta on voinut hakea keväästä 2021 alkaen myös syrjäytymisen ehkäisyyn osoitetuista jäämistövaroista maksettavia avustuksia. Syrjäytymisen ehkäisy on hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämistä kuntalaisen arjessa. Avustusta voi hakea kotkalainen yksityishenkilö tai kotkalainen yhdistys. Avustuksella voidaan esim. tukea harrastustoimintaa, osallistua koulutuskustannuksiin, tukea terapiakustannusten omavastuuosuutta, osallistua harrastuskustannuksiin yms. Vuonna 2023 avustusta myönnettiin yhdistyksille 11 400 € ja yksityishenkilöille 1 600 € sekä Hyväntuulen messujen järjestelyihin 5 800 € ja Koe kirjastosi -ryhmävierailuihin 230 €.

Lisäksi hyvinvointilautakunta myönsi talousarvioon budjetoituja vuosiavustuksia 2023 sosiaali- ja terveysalalla toimiville järjestöille, vanhusten virkistystoimintaan, ehkäisevään päihdetyöhön sekä toiminta-avustuksia Kotkassa toimiville veteraaniyhdistyksille yhteensä 68 850 €.

Kotoutumisen tukemisen 5 001 - 20 000 euron avustusten hakuaika oli 1.1. - 31.1.2023. Kotoutumisen tukemisen avustuksia myönnettiin eri järjestöille, yhteisöille, työryhmille ja urheiluseuroille edistämään kotoutumista ja asettautumista Kotkaan. Avustuksia on myönnetty vuonna 2023 yhteensä 64 362 € .

Alvar Aalto -viikko 2023
Alvar Aalto -viikko järjestettiin Sunilassa loppukesällä 2023. Viikon aikana järjestettiin runsaasti osallistavia tapahtumia kaupunkilaisille ja matkailijoille mm. konsertteja, luentoja ja liikuntatapahtumia. Erityisen suosituksi nousi viikon aikana järjestetty Sunilan Aalto-kodit, avoimien ovien -tapahtuma.

Liikuntapaikkoja avattiin käyttöön

- **Keskuskoulun pihan lähiliikuntapaikan ulkokuntosali ja kenttäalueet**: ulkokuntosalilaitteet ja kenttäalueet kaupunkilaisten liikuntakäyttöön. Viisi laitetta eri lihasryhmille erillisellä aidatulla tekonurmialustalla. Käyttökonseptiltaan aivan uudenlaiset laitteet, joiden käyttöohjeet ladattavissa myös puhelimiin QR-koodilukijalla. Kentillä valaistus iltakäyttöä varten.
- **Puistolan kentän ulkokuntosali**: yhdeksän eri laitetta eri lihasryhmille. Mahdollisuus voimaharjoitteluun raikkaassa ulkoilmassa.
- **Sunilan kuntorata ja ulkokuntosali**: uusi, valaistu vajaan kahden kilometrin mittainen kuntorata toteutettiin vuosikymmeniä sitten olleen radan paikalle. Kuntoradan yhteydessä ulkokuntosali.

Puistokummitoiminta

Vuonna 2022 käynnistynyt Puistokummitoiminta jatkui. Puistokummitoiminta on Kotkan kaupungin organisoimaa vapaaehtoistoimintaa, jota toteutetaan kaikilla kaupungin omistamilla viheralueilla, kuten puistoissa, uimarannoilla, koirapuistoissa ja leikkipuistoissa. Puistokummitoiminnan avulla asukkaat saavat mahdollisuuden vaikuttaa oman lähiympäristönsä viihtyisyyteen ja ympäristöstä huolehtimiseen samalla kun ulkoilee ja liikkuu. Puistokummit voivat osallistua toimintaan sekä itsenäisesti että ohjatusti, erimerkiksi keräämällä roskia tai kitkemällä vieraslajeja. Puistokummeja 60.

6.8 Ikäryhmittäisissä taulukoissa esiintyvien toimenpiteiden sisältötietoja

VIP-kortti (**V**irkeyttä **ja I**loa **P**äivään)

Pitkäaikaistyöttömien arkiliikunnan edistämiseen. Kortilla tarjottiin mahdollisuus maksuttomiin viikoittaisiin uimahallikäynteihin Kotkan kaupungin uimahalleissa. Yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneille, pitkäaikaistyöttömille, ketkä ovat Kymen HVA:n Monialaisen työelämäpalvelun asiakkuudessa tai sen piirissä. Kortti myönnettiin Kymen HVA:n Monialaisesta työelämäpalveluista. Tavoitteena pitkäaikaistyöttömien kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin sekä psyykkisen ja fyysisen toimintakyvyn lisääminen. VIP-kortilla pääsee käyttämään uimahallien ja niiden kuntosalien palveluita. Vuonna 2023 VIP-kortteja jaettiin yhteensä 360 kpl. VIP-korttien käynti-kertoja uimahalleilla kertyi yhteensä 3227.

Luontokoulu Haili

Luontokoulun tehtävänä on tarjota lapsille, nuorille ja aikuisille myönteisiä luontoelämyksiä, herättää kiinnostus ympäröivään luontoon sekä edistää vastuullista elämäntapaa. Luonnossa oleskelu, tekeminen ja liikkuminen lisäävät myös ihmisten hyvinvointia ja terveyttä. Luontokoulutoiminta täydentää ja tukee päiväkotien ja koulujen ympäristökasvatustyötä ja on sidoksissa niiden toiminta- ja opetussuunnitelmien tavoitteisiin. Luontokoulussa ympäristöä tarkastellaan sekä luonnontieteellisestä näkökulmasta että poikkitieteellisesti, taiteen ja mielikuvituksen keinoin.

Harrastamisen Suomen malli Kotkassa
Mallissa päätavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Suomen mallin harrastusryhmät tarjoavat lapsille ja nuorille maksutonta harrastustoimintaa koulupäivän yhteydessä omalla koululla tai sen läheisyydessä. Harrastusten ohjaajina toimivat eri lajien ja toimintamuotojen asiantuntijat. Kerhojen ohjaajina toimii paikallisia toimijoita esimerkiksi paikallisista yhdistyksistä, seuroista ja yrityksistä. Harrastustoimintaa järjestetään perusopetuksen vuosiluokkien 1.-9. oppilaille.

6.9 Vaikuttavuus

Toteutettujen toimenpiteiden vaikuttavuus

HYVINVOINTIRAPORTTI 2023 ONNISTUMISET JA HAASTEET

Onnistumiset

- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen systemaattinen opetus lapsille ja nuorille, kiusaamisen ehkäisy ja puuttuminen sekä kaverisuhteiden tukeminen
- Lasten koululounaan syömisen lisääntyminen
- Lukiolaisten ylipainon väheneminen
- Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden hengästyttävän liikunnan harrastamisen lisääntyminen vapaa-ajalla
- Kaiken ikäisten omaehtoisen liikkumisen ja osallistumisen aktivointi – kattavaan ulkoliikuntapaikkaverkostoon panostaminen
- Laaja kulttuuri- ja tapahtumatarjonta ja sen saavutettavuuteen kaikille panostettu mm. Kaikukortti ja Hyväntuulen Messut
- Osallisuustoimenpiteisiin panostaminen esim. sähköinen osallisuusalusta ja Meripäivien lasten ja nuorten oma konsertti
- Työllisyyspalveluihin panostaminen, TE-24 uudistus valmistelut
- Ehkäisevän päihdetyön verkostoyhteistyö ja päihteidenkäytön esille nostaminen sekä yhteistyö väkivallan ehkäisemiseksi alkanut rakentua.
- Hyvä verkostoyhteistyö
- Kotkan kaupungin ensimmäisen asunnottomuusohjelman valmistuminen

Haasteet

- Lasten- ja nuorten mielen hyvinvoinnin haasteet; ahdistuneisuuden ja yksinäisyyden ehkäisy ja koulukiusaamisen ehkäisy (kouluterveyskysely)
- Lasten ja nuorten tupakkatuotteiden ja erityisesti sähkötupakan käytön yleistyminen
- Nuorten huumeiden käytön ja huumekokeilujen lisääntyminen
- Eriytymisen lisääntyminen kaikissa ikäryhmissä
- Kotkan väestömäärän väheneminen ja vanheneminen
- Maahanmuuton lisääntyminen

- Yleisen maailmantilanteen aiheuttamat haasteet
- Hyvinvointialueet aloittivat 2023 ja hyvinvointityötä on asemoitu uudelleen kunnissa ja hyvinvointialueella

7 OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

7.10 Suunnitelman laatijat

Taustaa valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmasta 2021-2025 ja välitavoitteista vuosille 2022-2023. Voimassa oleva suunnitelma on toteutettu aiemmasta poiketen osallistavana prosessina. Hyvinvointisuunnitelman valmistelu on edennyt seuraavasti: valtuuston tiedonantokokouksen (7.2.2022) jälkeen prosessin esittely vaikuttamistoimielimissä: Nuorisovaltuusto (10.2.2022), Ikäihmisten neuvosto (3.3.2022), vammaisneuvosto (10.3.2022).

Hyvinvointisuunnitelman suunnitelmaosan painopistealueet ikäryhmittäin on luotu hyvinvointilautakunnan iltakoulussa (8.3.2022). Päättäjiä ja viranhaltijoita osallistui iltakouluun yhteensä 18 henkilöä. Ikäryhmittäin sovittujen painopisteiden luomisen jälkeen on toteutettu neljä työpajaa (työpajojen vetäjien lisäksi 20-27 osallistujaa/työpaja). Valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman suunnitelmaosan toimenpiteet, mittarit, seuranta ja vastuutahot ovat syntyneet työpajojen yhteistyön tuotoksena. Välitavoitteet vuosille 2022-2023 on valittu yhdessä hyvinvointityöryhmän kanssa hyvinvointisuunnitelman 2021-2025 pohjalta. Suunnitelmat on esitelty luottamushenkilöille (Kh 30.5.2022, Kv. 13.6.2022).
Linkit:
Valtuustokauden 2021-2025 hyvinvointisuunnitelma, kertomusosa
Valtuustokauden 2021-2025 hyvinvointisuunnitelma, suunnitelmaosa
Hyvinvointisuunnitelman välitavoitteet 2022-2023

7.11 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

Kotkan kaupungin hyvinvointikertomus vuosiraportti vuodelta 2023
Hyla xx.xx.2024
KH xx.xx.2024
KV xx.xx.2024

Valtuustokauden hyvinvointisuunnitelma 2021-2025
KH 30.5.2022
KV 13.6.2022

D/4765/10.04.01/2023

139 § Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelma 2024–2025

Hyla 12.3.2024 § 37

Valmistelijat: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen, puh. 040 352 8947
Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori Hanna-Kaisa Lähde, puh. 040 612 7835
Turvallisuuspäällikkö Hanna Mäkelä, puh. 040 120 8677

Tiivistelmä: Arjen turvallisuusohjelman valmistelun ohjausryhmänä on toiminut Kymen Turva-verkosto. Asian valmistelu liittyy valtioneuvoston sisäisen turvallisuuden selontekoon vuodelta 2021, siitä johdettuun valtioneuvoston periaatepäätökseen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisestä (2030). Valmistelutyö on osa hyvinvoinnin, terveyen ja turvallisuuden periaatepäätöksen toimeenpanosuunnitelman toteuttamista Kymenlaakson maakunnassa. Arjen turvallisuusohjelman valmistelu on kiinteä osa kuntien, hyvinvointialueen ja viranomaisten yhteistä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden johtamista Kymenlaakson maakunnassa. Kuntia koskeva keskeisin asiakirja on kuntakortti.

Ohjelmalla ei ole vaikusta talouden tasapainottamisohjelmaan, koska sen toimenpiteet on johdettu pääosin jo muista olemassa olevista tavoiteohjelmista, joita on sitouduttu noudattamaan maakunnan alueella. Osa ohjelmista on kansallisia, osa seudullisia tai maakunnallisia ja osa kuntia, osa hyvinvointialuetta ja osa viranomaisia koskevia. Tavoiteohjelmat on esitelty sekä Arjen turvallisuuden kertomusosassa vuodelta 2022, sekä Arjen turvallisuusohjelmassa 2024–2025. Ohjelmaan valikoiduilla indikaattoreilla sen sijaan on vaikutusta taloteen, koska kerättävät tiedot vaikuttavat kuntien ja hyvinvointialueen hyte-kertoimiin. Kaupunkistrategiassa arjen turvallisuusohjelma liittyy Kotkan tavoitteeseen olla kokonaisturvallisuuden kärkikaupunki. Kuntakorttia käytetään pohjana Kotkan kaupungin turvallisuusohjelman laadinnassa.

Esittelyteksti: Sisäministeriö on vuonna 2019 julkaissut Sisäisen turvallisuuden strategian mukaiset paikallisen ja alueellisen turvallisuustyön linjaukset. Linjauksissa todetaan, että turvallisuussuunnittelu on pitkäjänteinen, järjestelmällinen ja koordinoitu prosessi paikallis- tai aluetason turvallisuuskysymysten ratkaisemiseksi eri toimijoiden yhteistyönä. (Sisäministeriö, Turvallisuutta kaikkialla paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset)

Vuonna 2021 valtioneuvosto hyväksyi sisäisen tuvallisuuden selonteon. Sisäisen turvallisuuden selonteon tavoitteena on varmistaa sisäisen turvallisuuden kehittyminen edelleen niin, että Suomi on tulevaisuudessa entistä turvallisempi maa kaikille ihmisille ja ihmisryhmille. Selonteon mukaan Suomen sisäisen turvallisuuden politiikka perustuu ensisijaisesti ennaltaehkäisyyn. Turvallisuuden tunne on tärkeä osa sisäistä turvallisuutta ja vahva kokemus turvallisuudesta suojaa yhteiskuntaa myös uudenlaisilta turvallisuusuhkilta.

Sisäisen turvallisuuden selonteon pohjalta valmisteltiin valtioneuvoston periaatepäätös hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisestä vuoteen 2030 ja sille laadittiin oma toimeenpanosuunnitelma. Toimeenpanosuunnitelmassa todetaan, että kun yhteiskunta muuttuu, tarvitaan uudenlaisia ratkaisuja, joilla hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistetään kaikissa elämänvaiheissa ja –tilanteissa usein erilaisin toimenpitein. Vaikuttavimmat toimenpiteet ovat sellaisia, joita tehdään samaan aikaan eri suunnista ja joilla on sama tavoite. Poikkihallinnollinen ja monitoimijainen yhteistyö sekä ihmisten osallisuus ovat perusta, jolla yhteinen työ toteutuu. Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelman laatiminen on osa hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden toimeenpanosuunnitelman poikkihallinnollista toteuttamista maakunnan alueella.

Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelmassa keskitytään arjen turvallisuuden tasoihin, eli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perustyöhön, jonka sisällä on muun muassa sosioekonomisia taustatekijöitä ja niihin liitettyjä asioita ja ilmiöitä ja niistä johdettuun ennalta ehkäisyyn ja turvallisuussuunnitteluun. Toimintakenttää kuvataan alla olevassa kuvassa.

KUVA: Sisäisen turvallisuuden arvoketju ja turvallisuussuunnittelun liittymäpinta hyvinvointi- ja terveystyöhön, Sisäministeriö, 2019
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 periaatepäätöksellä linjataan niitä toimia, joilla suomalaisten hyvinvoinnin ja terveyden eriarvoisuus saadaan vähenemään vuoteen 2030 mennessä.

Arjen suurimpien turvallisuusongelmien taustalta löytyy lähes aina hyvinvointiin ja terveyteen liittyviä haasteita. Arjen turvallisuutta voidaan parantaa tehokkaimmin parantamalla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Tästä syystä turvallisuusohjelma on kiinteä osa alueen hyvinvointityötä. Periaatepäätöksen mukaan terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen vaatii kunnalta sekä hyvinvointialueita tietoa ja ymmärrystä asuk-

kaiden sen hetkisestä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden tilasta, niihin vaikuttavista toimista sekä tulevaisuuden muutoksia ennustavien trendien suunnista.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan turvallisuuden edistämisen tulee sisältyä hyvinvointistrategioihin, turvallisuussuunnitelmiin ja asetettujen tavoitteiden ja toimien vaikutuksia arvioiviin hyvinvointikertomuksiin. Niissä täytyy ilmetä turvallisuusjohtaminen ja tapaturmien sekä väkivallan ehkäisytyö. Ennakoiva turvallisuustoiminta, kuten vaikutusten ennakkoarviointi ja riskienarviointi, säästää taloudellisia resursseja.

Turvallisuusohjelman pohjana käytetään tietoa asukkaiden hyvinvoinnin tilasta ja sen kehityssuunnista arjen turvallisuuden näkökulmasta koko maakunnassa. Hyvinvoinnin edistämisen tulee näkyä strategiassa ja asetettujen hyvinvointitavoitteiden tulee perustua arvioihin nykytilanteesta sekä mahdollisista ennustetuista kehityssuunnista.

THL:n mukaan turvallisuuden edistäminen on laajaa, moniulotteista ja monialaista poikkisektoraalisesti tehtävää työtä. Se on osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä paikallisesti ja alueellisesti. Tapaturmien ja väkivallan ehkäisy sekä laajemmin turvallisuuden edistäminen on kaikkien toimijoiden ja hallinnonalojen yhteinen asia niin kunnassa, kuin hyvinvointialueilla. Hyvinvointialueen toimijoiden on edistettävä turvallisuutta yhdessä kuntien ja muiden maakunnassa toimivien tahojen kanssa. Turvallisuustyötä tekevät käytännössä lukuisat asiantuntija- ja viranomaistahot, kuten valtion ja kuntien viranomaiset, eri alojen ammattilaiset sekä järjestöt.

Kymenlaakson alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelma on tehty vuosille 2020–2025. Sen valmistelu alkoi, kun Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymä Kymsote perustettiin. Se on voimassa Kymenlaakson hyvinvointialueella vuoteen 2025 saakka. Laki hyvinvointialueista (611/2021) astui voimaan heinäkuussa 2021 ja hyvinvointialueet aloittivat 1.1.2023. Laki edellyttää, että kaikilla hyvinvointialueilla tehdään yhteinen alueellinen hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelma aluevaltuustokaudeksi. Kymenlaaksossa on päätetty päivittää vuoteen 2025 saakka voimassa oleva hyvinvointisuunnitelma vastaamaan uusia tavoitteita.

Tarve arjen turvallisuusohjelman valmistelulle nousi ensimmäisen kerran esille jo alueellisen hyvinvointikertomuksen ja – suunnitelman valmistumisen jälkeen vuonna 2019. Muille suunnitelman painopistealueille oli helppoa luoda alueelliset seurantatyöryhmät Kymsoten, kuntien ja kolmannen setorin toimijoista, mutta turvallisen arjen ja ympäristön painopisteen kokonaisudelle ajateltiin jo tuolloin seurantaryhmäksi Kymen Turvaa. Asia jäi kuitenkin valmisteluasteelle ja Covid 19-pandemian hoito vei lopulta huomion Kymen Turvan, Kymsoten ja kuntien toiminnassa.

Kymenlaaksossa on toiminut vuodesta 2012 alkaen turvallisuusviranomaisista koostuva vapaaehtoinen Kymen Turva-verkosto. Kymen turva toimii turvallisuusohjelman valmistelun käynnistäjänä ja ohjausryhmänä.

Kymen turva on maakunnallinen varautumisverkosto, joka on toiminut vuodesta 2012. Sen tehtäviin kuuluu mm. ylläpitää alueellista tilannekuvaa, eli luoda yhteinen käsitys valtakunnallisesti ja alueellisesti merkittävistä riskeistä. Näiden pohjalta se luo painopisteet valtakunnalliseen varautumistyöhön. Se myös yhteensovittaa tilannekuvia ja toimintaa eri toimijoiden välillä. Tähän kuuluu mm. tietojen vaihtaminen, yhteisten suunnitelmien laatiminen, harjoitusten järjestäminen, toiminnan yhteensovittaminen. Tässä prosessissa se toimii ohjausryhmänä. Turvallisuusohjelman prosessi lähti käyntiin keväällä 2022. Ensimmäinen prosessikuvaus alkavalle työlle on hyväksytty Kymen Turvassa (Kymen Turva 6/2022).

Prosessikuvauksen mukaan Kymenlaakson alueellinen turvallisuusohjelman on määrä olla viranomaisten, kuntien ja hyvinvointialueen yhteinen työväline. Prosessi alkaa syksyllä 2022 turvallisuuden tilannekuvan selvittämisellä ja indikaattoritiedon keräämisellä. Kerätyn tiedon perusteella muodostetaan alueellinen turvallisuustilannekuva (= turvallisuusohjelman kertomusosa) ja valitaan nouseviin teemoihin sopivat seurantaindikaattorit. Ohjelmaan liitetään THL:n ja Kuntaliiton valmistelemat arjen turvallisuuden indikaattorit. Indikaattoriton parasta aikaa lausuntakierroksella ja ne siirtyvät kuntien ja hyvinvointialueiden seurantaan vuoden 2024 alusta. Indikaattorit löytyvät liitteenä olevasta kertomusosasta 2022.

Tavoitteena oli, että kootaan edellä mainituista kertomusosan aineistoista yhteinen Kymenlaakson alueellinen arjen turvallisuusohjelma. Ensimmäinen ohjelma kattaa vuodet 2024–2025.

Prosessi käynnistyi virallisesti, kun Kymen Turva-verkosto ja Kymsoten (myöhemmin Kymenlaakson hyvinvointialueen) hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen kehittämispäällikkö kutsuivat koolle kuntien ja viranomaisten edustajat prosessin yhteiseen aloittamisseminaariin elokuussa 2022. Seminaarin jälkeen kuntia ja viranomaisia pyydettiin nimeämään omat edustajansa prosessiin. Kotkan kaupunginjohtajan johtoryhmä nimesi Kotkan kaupungin ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattorin mukaan prosessiin ja Kymen Turva nimesi hänet valmisteluprosessin vetäjäksi.

Ensimmäinen valmisteluvaihe
Kotkan kaupungilla oli vetovastuu Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelman valmisteluprosessista. Kymen Turva asetti ensimmäisen työvaiheen tavoitteeksi luoda turvallisuusohjelmatyön pohjaksi alueellisen turvallisuuden tilannekuvan ja listata indikaattorit, joilla turvallisuustilannetta mitataan ja voidaan jatkossa mitata arjen turvallisuuden näkökulmasta.

Tähän työhön kutsuttiin mukaan sisäisen turvallisuuden viranomaisia Kymenlaakson alueelta. Työryhmän kokoonpanoksi vahvistui Kaakkois-Suomen poliisi, Kymenlaakson pelastuslaitos, Kymsoten (nyk. Kymenlaakson hyvinvointialue) ensihoito, Rajavartiolaitos (Kaakkois- Suomen rajavartiosto ja Suomenlahden merivartiosto), sekä Kaakkois-Suomen ELY-keskus (liikenneturvallisuuden näkökulma). Lisäksi konsultointia tehtiin myös puolustusvoimille, koska puolustusvoimat ovat maakunnassa keskisesti näkyvä viranomainen, vaikka eivät toimikaan sisäisen turvallisuuden toimialalla.

Tässä valmisteluvaiheessa käytiin läpi kaikki voimassa olevat kansalliset strategiat ja ohjelmat, sekä maakunnan tasolla valmistellut strategiset asiakirjat, joilla on vaikutusta arjen turvallisuustyöhön.

Työryhmän työskenteli verkkokokousalustalla syyskusta 2022 tammikuuhun 2023 saakka. Materiaalia kerättiin myös alueellisten hyte-toimijoiden kautta ja niistä käytiin keskustelua osassa alueellista hyte-työn työryhmissä syksyn 2022 ja kevättalven 2023 aikana.

Valmis tuotos, eli Kymenlaakson alueellisen turvallisuusohjelman kertomusosa 2022 esiteltiin ja hyväksyttiin Kymen Turvan kokouksessa helmikuussa 2023. Kertomusosa sisältää sekä alueellista turvallisuustyötä kuvaavan osin, että turvallisuuden tilannekuva osion. Kertomusosa on pykälän liitteenä.

Toinen valmisteluvaihe

Prosessin toinen valmisteluvaihe käynnistyi keväällä 2023. Kymen Turvaverkosto lähetti kuntiin, hyvinvointialueelle ja viranomaisverkostolle uuden pyynnön nimetä omat edustajansa työryhmän kakkosvaiheeseen. Kotkan kaupungin johtoryhmä nimesi Kotkan kaupungin ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattorin jatkamaan prosessin vetäjänä vuoden 2023 loppuun saakka. Kotkan kaupungilta tulivat valmistelutyöhön mukaan tekninen johtaja ja turvallisuuspäällikkö sen jälkeen, kun aloittivat työnsä Kotkan kaupungilla.

Toisen vaiheen työryhmän kokoonpano on ollut laajempi, kuin ensimmäisen vaiheen kokoonpano. Mukana on edelleen sisäisen turvallisuuden viranomaisten edustajat, lisäksi kuntien nimeämiä edustajia, joko hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen toimialalta, tai vastaavasti kunnan turvallisuustyön organisaatiosta. Lisäksi mukana on Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistyksen edustaja sekä puolustusvoimat.

Työryhmän tehtäväksi anto oli koota alueellisen turvallisuusohjelman pohjaksi tavoitteet ja seurantaindikaattorit, joihin yhdessä sitoudumme kiinnittämään huomiota. Arjen turvallisuusohjelma ja siihen liittyvät toimeksiannot löytyvät kokonaisuudessaan liitteistä.

Nostot on tehty ensivaiheessa valmistellun kertomusosan tilannekuvan ja indikaattoreiden perusteella. Ohjelman painopisteet kattavat vuodet 2024–2025. Siinä on huomioitu alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteet:

Mahdollisuus elää turvallista arkea terveessä ympäristössä
Tavoite 1: Tapaturmien ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy
Tavoite 2: Syrjäytymisen ehkäisy
Tavoite 3: Ympäristöterveyden edistäminen
(Kymen Turva 4/2023)
Ensimmäisessä työryhmässä tuotiin kuitenkin esille, että arjen turvallisuus liittyy myös Kymenlaakson hyvinvointisuunnitelman muihin painopisteisiin. Erityisesti painopisteisiin mahdollisuus elää päihteetöntä elämää ja saada tukea siihen, sekä mahdollisuus terveisiin elintapoihin ja hyvään mielenter-

veysteen. Huomioitavaa on myös se, että osallisuus liitetään hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen periaatepäätöksen painopisteiden mukaan valtakunnallisesti turvallisuustyöhön.

Valmistelun tässä vaiheessa katsottiin läpi myös Petteri Orpon hallitusohjelma ja nostettu sieltä ennakoiden esille ne kansalliset strategiat ja ohjelmat, jotka jatkuvat uudella hallituskaudella, sekä ennakoitu ne ohjelmat, jotka mahdollisesti uutena vaikuttavat vuosien 2024–2025 aikana arjen turvallisuustyöhön. Valmisteluprosessissa on käsitelty myös THL:n ja Kuntaliiton vahvistamat indikaattorit hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden työhön kunta- ja hyvinvointialuetasolla. Indikaattoreilla on vaikutusta myös kuntien ja hyvinvointialueen hyte-kertoimiin.

Tämä prosessin vaihe käynnistyi keväällä 2023 kahdella erillisellä työryhmän perehdytystapaamisella, jotka olivat saman sisältöiset ja niissä käytiin läpi ensimmäinen työryhmän tuottama Kymenlaakson turvallisuusohjelman kertomusosa 2022, tämän työryhmän toimeksianto ja aikataulu. Työryhmäntyöskentelyyn sovittiin syksylle yhteensä 5 kokoontumiskertaa.

Valmis ohjelma on esitelty Kymen turvan kokouksessa marraskuussa 2023. Kymen Turva pyysi kuntien ja alueellisten vaikuttamistoimielinten lausunnot luonnoksesta 31.1.2024 mennessä. Lausunnot saatiin alueen kaikilta kunnilta, sekä alueellisilta vammais- ja vanhusneuvostoilta. Alueellinen nuorisovaltuusto ei lausunut ohjelmasta mitään. Kotkan kaupunginhallitus antoi lausunnon kokouksessaan 29.1.2024. Ennen kaupunginhallituksen kokousta ohjelma esiteltiin Kotkan kaupunginjohtajan johtoryhmälle ja TUVA- verkostolle, joista nostettiin keskeisiä asioita mukaan kaupungin lausuntoon. Yhteenveto kaikista lausunnoista on pykälän liitteissä.

Kotkan kuntakorttiin on lisätty annetun lausunnon pohjalta strategiat ja tavoiteohjelmat, mihin indikaattori tai toimenpiteet liittyvät. Lisäksi arjen turvallisuusohjelmaan on lisätty vastuutahot, jotka toimenpiteiden toteutumisesta vastaavat. Arjen turvallisuusohjelma on lähetetty Kotkan kaupungin johtajakokoukseen osallistuvien kautta kaikille toimialoille tutustuttavaksi ja soveltuvin osin käytäntöön vietäväksi.

Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelma kattaa vuodet 2024–2025. Arjen turvallisuusohjelma on hyväksytty Kymen Turvan kokouksessa 9.2.2024 ja se on lähetetty tiedoksi kuntien ja hyvinvointialueen päätöksentekijöille.

Kymen Turva valitsee ohjelmalle alueellisen seurantatyöryhmän. Työryhmän tehtävänä on seurata turvallisuusohjelman indikaattoreiden kehitystä ja koota aineistot turvallisuusohjelman vuosiraportteihin. Vuosiraportit viedään tiedoksi kuntiin ja hyvinvointialueelle.

Kunnat voivat pitää maakunnallista turvallisuusohjelmaa pohjana omalle strategiselle hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden ohjelma- ja suunnittelutyölle.

Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelman 2024–2025 painopisteiksi on valikoitu

1. Tapaturmien ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy
2. Syrjäytymisen ehkäisy
3. Turvallinen elinympäristö

Ohjelman liitteenä on kuntakortit. Kukin kunta voi hyödyntää arjen turvallisuusohjelmaa ja kuntakorttia oman turvallisuustyön ja turvallisuussuunnittelun tukena. Kotkassa sitä käytetään kaupungin oman turvallisuusohjelmatyön tukena. Kotkan kuntakortti on pykälän liitteenä.

Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelman 2024–2025 liitteenä on myös laajan arjen turvallisuusohjelman kertomusosa 2022, joka sisältää sekä turvallisuustyön ja toimintaympäristön kuvauksen, että turvallisuuden tilannekuvan vuodelta 2022.

Liitteet: Kymenlaakson turvallisuusohjelman kertomusosa 2022
Kymenlaakson turvallisuusohjelma 2024–2025
Kotkan kuntakortti
Poliisin tilastot
Yhteenveto annetuista lausunnoista

Esittelijä: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen

Ehdotus: Hyvinvointilautakunta päättää merkitä Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelman 2024–2025 tiedoksi ja päättää lähettää sen tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Päätös: Hyvinvointilautakunta päätti merkitä Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelman 2024–2025 tiedoksi ja päätti lähettää sen tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

———

Kh 15.4.2024 § 139

Liitteet: Kymenlaakson turvallisuusohjelman kertomusosa 2022
Kymenlaakson turvallisuusohjelma 2024–2025
Kotkan kuntakortti
Poliisin tilastot
Yhteenveto annetuista lausunnoista

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelman 2024–2025 ja lähettää sen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136§)

KV: Ei valitusosoitusta

KYMENLAAKSON ARJEN TURVALLISUUSOHJELMAN KERTOMUSOSA 2022

Täydentää Kymenlaakson maakunnallista hyvinvointikertomusta ja hyvinvointisuunnitelmaa vuoteen 2025

Valmistellut: Kymen Turvan nimeämä työryhmä

Kymenlaakson hyvinvointialue

ESITYKSEN SISÄLLYS

1. TAUSTAA MAAKUNNALLISELLE TURVALLISUUSOHJELMATYÖLLE

2. ALUEELLINEN HYVINVOINTISUUNNITELMA 2020- 2025

Yhtymäpinnat käynnissä olevalle turvallisuusohjelmatyölle ja hyvinvointisuunnittelulle

3. KYMENLAAKSON ARJEN TURVALLISUUSOHJELMAN KERTOMUSOSA 2022

Turvallisuustyö ja tilannekuva osio

3.1. TURVALLISUUSTYÖ

Turvallisuustoimijat sekä turvallisuuden toimintaympäristö Kymenlaakson alueella

3.2. TURVALLISUUDEN TILANNEKUVA

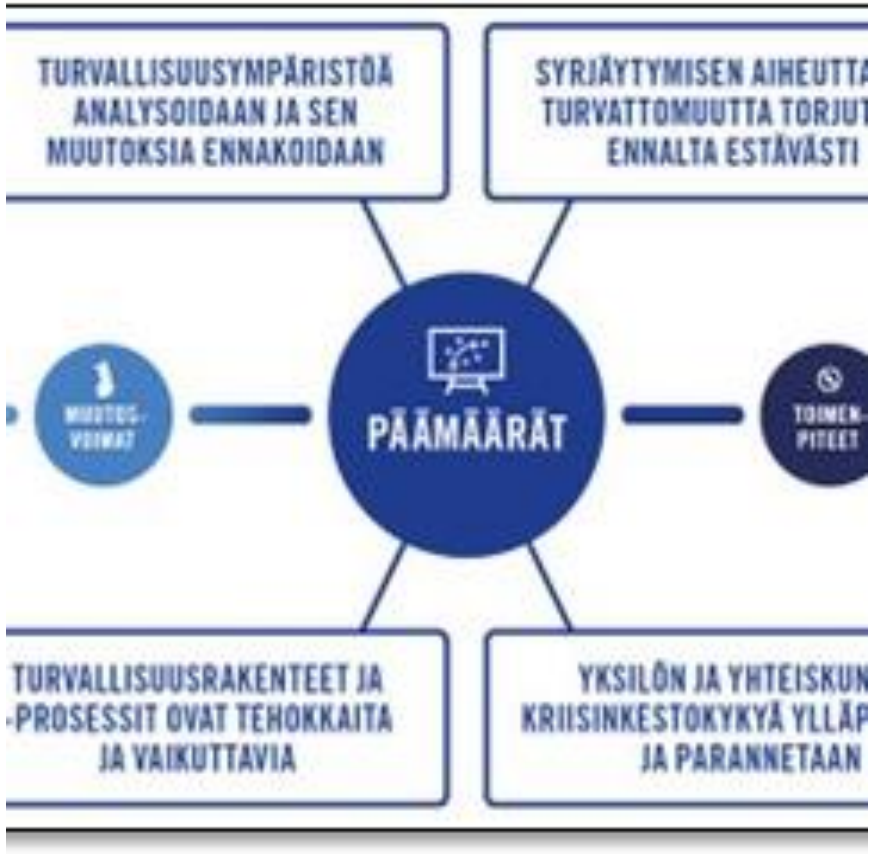
Toimintaympäristön tunnistettuja erityispiirteitä ja seurannassa olevia/ seurantaan kuuluvia indikaattoreita hyte- ja turvallisuustyössä Kymenlaakson alueella

HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ

1. TAUSTAA TURVALLISUUSOHJELMATYÖLLE

Sisäisen turvallisuuden strategia on tiekartta, jonka avulla Suomesta tulee maailman turvallisin maa.

Valtioneuvosto on vuonna 2017 hyväksynyt Suomen sisäisen turvallisuuden strategian.

Kuva: Sisäisen turvallisuuden strategian tavoitteet, Valtioneuvosto / Sisäministeriö, 2017

Kymenlaakson hyvinvointialue

TAUSTAA MAAKUNNALLISELLE TURVALLISUUSOHJELMATYÖLLE

Sisäministeriö on vuonna 2019 julkaissut Sisäisen turvallisuuden strategian mukaiset paikallisen ja alueellisen turvallisuustyön linjaukset. Linjauksissa todetaan seuraavaa:

> *"Turvallisuussuunnittelu on **pitkäjänteinen, järjestelmällinen ja koordinoitu** prosessi paikallis- tai aluetason turvallisuuskysymysten ratkaisemiseksi **eri toimijoiden yhteistyönä**."*

Arjen suurimpien turvallisuusongelmien taustalta löytyy lähes aina hyvinvointiin ja terveyteen liittyviä haasteita. Arjen turvallisuutta voidaan parantaa tehokkaimmin parantamalla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Tästä syystä turvallisuusohjelma on kiinteä osa alueen hyvinvointityötä.

TURVALLISUUSSUUNNITTELUN LIITTYMÄPINTA HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEEN

Kuva: Sisäisen turvallisuuden arvoketju ja turvallisuussuunnittelun liittymäpinta hyvinvointi- ja terveystyöhön, Sisäministeriö, 2019

VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖS HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMISESTÄ 2021-2030

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 periaatepäätöksellä linjataan niitä toimia, joilla suomalaisten hyvinvoinnin ja terveyden eriarvoisuus saadaan vähenemään vuoteen 2030 mennessä.

*"Kun yhteiskunta muuttuu, tarvitaan uudenlaisia ratkaisuja, joilla **hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta** edistetään kaikissa elämänvaiheissa ja –tilanteissa usein erilaisin toimenpitein. Vaikuttavimmat toimenpiteet ovat sellaisia, joita tehdään samaan aikaan eri suunnista ja joilla on sama tavoite. **Poikkihallinnollinen ja monitoimijainen yhteistyö sekä ihmisten osallisuus** ovat perusta, jolla yhteinen työ toteutuu."*

LÄHDE: HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA TURVALLISUUDEN PERIAATEPÄÄTÖS 2030

Kymenlaakson hyvinvointialue

ALKUPERÄINEN PROSESSIKUVAUS:

- Hyväksytty Kymen Turvassa (6/2022).
- Kymenlaakson alueellinen turvallisuusohjelma on vuosittain toteutettava prosessi, joka käynnistyy alkuvuodesta **indikaattoritiedon** keräämisellä. Kerätyn tiedon perusteella muodostetaan **alueellinen turvallisuustilannekuva**, jonka kehitystä voidaan vakioitujen indikaattorien avulla seurata pitkällä aikavälillä. Alkuvuodesta määritetään myös vuosittaiset **kärkiteemat**, jotka nousevat esille kerättävästä turvallisuusaineistosta.
- Kootaan edellä mainituista aineistoista yhteen Kymenlaakson alueellisen turvallisuusohjelman **vuosiraportti**, jonka sisältö esitellään lokakuussa toteutettavassa alueellisessa **turvallisuusseminaarissa**.
- Kymen Turva valitsee alueellisen **turvallisuustyöryhmän**, jonka tehtävänä on seuraavan vuoden alueellisen turvallisuusohjelman prosessin toteutus.

SISÄISEN TURVALLISUUDEN VIRANOMAISTEN TYÖRYHMÄ JA TOIMEKSIANTO 2022

KOKOONPANO:

Kaakkois-Suomen poliisi

Kymenlaakson pelastuslaitos

Kymsoten (nyk. Kymenhva) ensihoito

Rajavartiolaitos (Kaakkois- Suomen rajavartiosto ja Suomenlahden merivartiosto).

Kaakkois-Suomen Ely- keskus

Konsultointia tehty myös puolustusvoimille

Työryhmän vetäjä: Kotkan kaupungin ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori

TAVOITE/ TOIMEKSIANTO:

”Työryhmän tehtävänä on luoda turvallisuusohjelmatyön pohjaksi alueellinen turvallisuustilannekuva ja listata indikaattorit joilla turvallisuustilannetta mitataan ja voidaan jatkossa mitata arjen turvallisuuden näkökulmasta.” (Kymen Turva)

Materiaalia on kerätty myös alueellisten hyte-toimijoiden kautta ja niistä on käyty keskustelua osassa alueellista hyte-työn työryhmissä.

ALUEELLISEN TURVALLISUUSOHJELMAN KÄYNNISTÄMISESSÄ JA SUUNNITTELUSSA ON HUOMIOITU:

- Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030: toimeenpanosuunnitelma, valtioneuvosto 2021
- Yhteiskunnan turvallisuusstrategia, valtioneuvosto 2017
- Sisäisen turvallisuuden strategia, sisäministeriö 2017
- Sisäisen turvallisuuden selonteko, sisäministeriö 2021
- Turvallisuutta kaikkialla - paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset, sisäministeriö 2019
- Kymenlaakson alueellinen hyvinvointikertomus ja suunnitelma 2020-2025
- Alueellisen hyvinvointikertomuksen raportti 2020-2021, päivitetty 2021-2022
- Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2021-2025
- Hyte-kuntakortit Kymenlaakso, päivitetty syksy 2022
- Liikenneturvallisuussuunnitelma 2017 (päivitetty uusimpaan 2030)
- Kansalliset hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja turvallisuustyötä ohjaavat strategiat ja toimintaohjelmat (lueteltu tuonnempana)
- Hallitusohjelma ja sen tavoitteet

MITEN TURVALLIUSUUDEN TILANNEKUVA 2022 ON LUOTU?

- Kymenlaakson alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelma on tehty vuosille 2020–2025. Suunnitelmassa alueellisen hyvinvointikertomuksen neljälle painopisteelle, alatavoitteiden etenemisen seurantaan sekä määriteltyjen keinojen saavuttamiseksi on valittu keskeisimmät indikaattorit ja mittarit.
- Turvallisuusohjelma keskittyy turvallisuuden painopisteen alle, koska turvallisuuden painopisteen seurannasta on puuttunut oma työryhmä. Turvallisuusohjelmaan valitaan erilliset indikaattorit, joiden avulla voidaan tuottaa vuosittainen Kymenlaakson alueellinen arjen turvallisuuden tilannekuva ja seurata sen kehitystä pitkällä aikavälillä.
- Kotkan kaupungin ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori on vetänyt syksyn 2022 sisäisen turvallisuuden viranomaisten työryhmää, joka kuvasi toimintaympäristön ja indikaattorit. Tässä prosessissa on syntynyt Kymenlaakson turvallisuusohjelman kertomusosa vuodelta 2022.
- Kertomusosa 2022 on esitelty Kymen Turvassa 17.2.2023
- Kertomusosan pohjalta alkaa virallinen turvallisuusohjelman työstö: painopisteiden, tavoitteiden ja seurantaindikaattoreiden valinta.
- Toisen vaiheen työryhmän kokoonpano on laajempi. Mukana sisäisen turvallisuuden viranomaisten lisäksi myös kuntien hyte tai turvallisuustyöstä vastaavia toimijoita. Vetovastuuta esitetään edelleen Kotkaan.

2. ALUEELLINEN HYVINVOINTISUUNNITELMA 2020-2025

Yhtymäpinnat käynnissä olevalle turvallisuusohjelmatyölle ja hyvinvointisuunnittelutyölle

Kymenlaakson hyvinvointialue

MIHIN HYVINVOINTISUUNNITTELU PERUSUU

Terveyden ja hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen vaatii kunnalta sekä hyvinvointialueita tietoa ja ymmärrystä asukkaiden sen hetkisestä hyvinvoinnin ja terveyden tilasta, niihin vaikuttavista toimista sekä tulevaisuuden muutoksia ennustavien trendien suunnista.

Suunnitelman pohjana on tietoa asukkaiden hyvinvoinnin tilasta ja sen kehityssuunnista maakunnassa. Laki hyvinvointialueista (611/2021) astui voimaan heinäkuussa 2021 ja hyvinvointialueet aloittivat 1.1.2023.

Kuntalain (410/2015, 37§) mukaan hyvinvoinnin edistämisen tulee näkyä strategiassa ja asetettujen hyvinvointitavoitteiden tulee perustua arvioihin nykytilanteesta sekä mahdollisista ennustetuista kehityssuunnista.

Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman tekee hyvinvointialueen nimeävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho **(Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 7§).** Käytännössä työn tekee erikseen nimetty työryhmä, esimerkiksi alueellinen hyte-työryhmä.

Hyvinvointisuunnitelma jakaantuu kertomusosaan, jossa kuvataan hyvinvoinnin nykytilanne ja suunnitelmaosaan, jossa on kuvattu tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvoinnin parantamiseksi. Valtuustokauden hyvinvointisuunnitelma ja hyvinvointikertomus on eri hallinnonalojen asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä koottu asiakirja, joka toimii johtamisen työvälineenä, poliittisen päätöksenteon tukena sekä strategiatyön, suunnittelun ja toimeenpanon perustana.

Hyvinvointisuunnitelma sisältää:

1. Katsauksen kuntalaisten hyvinvointiin ja siihen vaikuttaviin tekijöihin (KERTOMUSOSA)
2. Suunnitelman asukkaiden hyvinvoinnin edistämisestä ja
3. Arvioinnin toteutuneesta hyvinvoinnin edistämistoiminnasta.

ALUEELLINEN HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN SUUNNITELMA

- Kymenlaakson alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelma on tehty vuosille 2020–2025. Sen valmistelu alkoi kun Kymsote perustettiin vuonna 2019. Se on voimassa vuoteen 2025.
- Kymenlaakson hyvinvointikertomus on alueellisen hyte-työn johtamisen strateginen asiakirja ja työkalu, joka nostaa esille näkökulmia, joita hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä on otettava jatkossa alueellisesti huomioon.
- Se linjaa alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaation painopisteet sekä tavoitteet ja niiden toimeenpanon, joihin jokainen toimija voi omalta osaltaan sitoutua.
- Valmisteltu yhteistyössä Kymsoten ja kuntien ja muiden hyte-toimijoiden kesken.
- Sisältää kuntakohtaiset kuntakortit, jotka päivitetään joka toinen vuosi.
- **Raportointi ja seuranta v. 2022 loppuun:** Kymsoten yhtymävaltuusto hyväksyy, kuntiin tiedoksi.
- **Raportointi ja seuranta v. 2023:** Kymenlaakson hyvinvointialueen hyvinvointilautakunta, aluevaltuusto, kunnat
- Hyvinvointisuunnitelma ulottuu vuoteen 2025
- → Ei korvaa kuntien omia valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmia. Sitä voidaan jatkossa käyttää osana kuntien ja hyvinvointialueen välistä vuotuista neuvottelua kuntien oman valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman ja raporttien ohella.

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 139

KYMENLAAKSON YHTEISET PAINOPISTEET HYTE-TYÖSSÄ

Kymenlaakson asukkailla on mahdollisuus:

1) elää päihteetöntä elämää ja saada tukea siihen
2) terveellisiin elintapoihin ja hyvään mielenterveyteen
3) elää turvallista arkea terveellisessä ympäristössä
4) merkitykselliseen elämään

TURVALLISUUSTYÖN PAINOPISTEET JA TAVOITTEET

Kymenlaaksossa alueellinen turvallisuussuunnittelu (Kymenlaakson turvallisuusohjelma) rakentuu em. hyvinvointikertomuksessa mainittujen painopisteiden mukaan. Turvallisuusohjelma täydentää voimassa olevaa Kymenlaakson yhteistä hyvinvointisuunnitelmaa.

Erityinen arvo painopisteelle kolme:

MAHDOLLISUUS ELÄÄ TURVALLISTA ARKEA TERVEELLISESSÄ YMPÄRISTÖSSÄ.

TAVOITE 1: Tapaturmien ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy

TAVOITE 2: Syrjäytymisen ehkäisy

TAVOITE 3: Ympäristöterveyden edistäminen

Työryhmässä nousi keskeisesti esille myös painopisteet 1. ja 2. Molemmat painopisteet vaikuttavat turvallisuuteen maakunnassa.

MAHDOLLISUUS ELÄÄ PÄIHTEETÖNTÄ ELÄMÄÄ JA SAADA TUKEA SIIHEN

MAHDOLLISUS TERVEISIIN ELINTAPOIHIN JA HYVÄÄN MIELENTERVEYTEEN

Huomioitavaa: osallisuus liitetään valtakunnallisesti turvallisuustyöhön.

Valmistelussa huomioitu hyten ja turvallisuustyön yhteiset indikaattorit (THL ja Kuntaliitto)

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 139

TURVALLISUUDEN EDISTÄMINEN HYTE-TYÖSSÄ

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan turvallisuuden edistämisen tulee sisältyä hyvinvointistrategioihin, turvallisuussuunnitelmiin ja asetettujen tavoitteiden ja toimien vaikutuksia arvioiviin hyvinvointikertomuksiin. **Niissä täytyy ilmetä turvallisuusjohtaminen ja tapaturmien sekä väkivallan ehkäisytyö**. Ennakoiva turvallisuustoiminta, kuten vaikutusten ennakkoarviointi ja riskienarviointi, säästää taloudellisia resursseja.

Turvallisuuden edistäminen on laajaa, moniulotteista ja monialaista poikkisektoraalisesti tehtävää työtä. Se on osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä paikallisesti ja alueellisesti. **Tapaturmien ja väkivallan ehkäisy sekä laajemmin turvallisuuden edistäminen** on kaikkien toimijoiden ja hallinnonalojen yhteinen asia niin kunnassa, kuin hyvinvointialueilla. **Hyvinvointialueen toimijoiden on edistettävä turvallisuutta yhdessä kuntien ja muiden maakunnassa toimivien tahojen kanssa.**

Turvallisuustyötä tekevät käytännössä lukuisat asiantuntija- ja viranomaistahot, kuten valtion ja kuntien viranomaiset, eri alojen ammattilaiset sekä järjestöt.

Turvallisuutta voi edistää esimerkiksi:

- **ehkäisemällä syrjäytymistä, päihdehaittoja ja rikollisuutta**
- **sosiaalipolitiikalla, joka edistää tasa-arvoa ja ehkäisee köyhyyttä**
- **työllisyystoimilla**
- **turvallisella asuin- ja elinympäristöllä**
- **edistämällä hyviä väestösuhteita**

Monialaisesti tehtävässä työssä tulee varmistaa, että turvallisuus on saavutettavissa tasapuolisesti kansalaisten sosioekonomisesta taustasta riippumatta. Kun turvallisuus paranee, ihmisten fyysinen, henkinen ja sosiaalinen terveys, hyvinvointi sekä elämänlaatu vahvistuvat.

TURVALLISUUDEN EDISTÄMINEN HYTE-TYÖSSÄ

- Turvallisuuden edistämisellä tarkoitetaan niitä toimia, joiden tavoitteena on koordinoida turvallisuustyötä sekä erityisesti ehkäistä koti- ja vapaa-ajan tapaturmia ja väkivaltaa.
- Turvallisuuden edistäminen on laajaa, moniulotteista ja monialaista poikkihallinnollista työtä. Se on osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä paikallisesti ja alueellisesti.
- Tapaturmien ja väkivallan ehkäisy sekä laajemmin turvallisuuden edistäminen ovat kaikkien toimijoiden ja hallinnonalojen yhteinen asia kunnassa ja hyvinvointialueilla. Hyvinvointialueen toimijoiden tulee edistää turvallisuutta yhdessä kuntien ja muiden alueellisesti toimivien tahojen kanssa.
- Turvallisuustyötä tekevät käytännössä lukuisat asiantuntija- ja viranomaistahot, kuten valtion ja kuntien viranomaiset, eri alojen ammattilaiset sekä järjestöt

HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMINEN

Valtioneuvoston hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden toimenpideohjelmassa (4/2021) todetaan, että arkiympäristö vaikuttaa olennaisesti ihmisten hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen. Eriarvoisuus on lisääntynyt yhteiskunnassamme. Jotta suunta voidaan muuttaa paremmaksi, on kyettävä vahvistamaan ihmisten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta. Tämä tarkoittaa sitä, että keskitymme parantamaan erityisesti heikoimmassa asemassa olevien ihmisten tilannetta. Jokaisella on oltava koti ja riittävä toimeentulo. Huomiota on kiinnitettävä myös toimiin, joilla tuetaan ihmisten mahdollisuuksia osallistua työelämään yhdenvertaisesti ja syrjimättömästi. Mahdollisuudet itsensä kehittämiseen on turvattava kaikille. Niin ikään jokaisen on päästävä vaikuttamaan sekä itseään koskeviin asioihin, että itselleen tärkeän yhteisön asioihin. Digitaalisten palveluiden tulee tukea digiosallisuutta – näin aiempaa useampi pääsee osalliseksi palveluista.

Toimenpideohjelman mukaan ihmiset tarvitsevat hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävää toimintaa sekä laadukkaita ja yhdenvertaisia palveluja. Sen mukaan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on osa kuntien ja alueiden johtamista, toimintaa ja yhteistyötä. Lisäksi toimenpideohjelmassa todetaan, että päätöksentekijät tekevät jatkuvasti päätöksiä, jotka vaikuttavat ihmisten hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen ja joilla joko vähennetään tai lisätään ihmisten välistä eriarvoisuutta. Päätöksenteon vaikuttavuutta voidaan vahvistaa, kun päätöksenteon menetelmiä sekä tietopohjaa kehitetään.

HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMINEN

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 – valtioneuvoston periaatepäätöksen sekä **toimeenpanosuunnitelman** mukaan: kaikkien hallinnonalojen täytyy toimia, jotta periaatepäätöksen tavoitteet saavutetaan. Toimien johdosta esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden eriarvoisuus kapenee. Toiminnan painopiste siirtyy.

- **Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen**
- **Työ-, opiskelu- ja toimintakyvyn tukemiseen**
- **Ongelmien ennaltaehkäisyyn**

Kansallinen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden toimenpideohjelma ohjaa omalta osaltaan myös kuntien ja hyvinvointialueiden toimintaa. Toimenpideohjelmassa turvallisuus ja eriarvoistumiskehitys liitetään yhteen. Toimenpideohjelmassa todetaan, että eriarvoisuus on lisääntynyt yhteiskunnassamme. Ohjelman mukaan eriarvoisuuden vähentäminen on EU-maissa korkean prioriteetin tavoite. Eriarvoisuus voi liittyä lähes kaikkiin inhimillisen elämän osa-alueisiin: hyvinvointiin, terveyteen, talouteen, syntyperään, sukupuoleen, ikään tai asumiseen. Eriarvoisuuden vastakohtina voidaan pitää tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta. Eriarvoisuus lisää turvattomuutta. Jotta suunta voidaan muuttaa paremmaksi, on kyettävä vahvistamaan ihmisten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta. Tämä tarkoittaa sitä, että keskitymme parantamaan erityisesti heikoimmassa asemassa olevien ihmisten tilannetta. Mitä vahvemmin ihmiset kokevat olevansa osa yhteisöä, sen paremmin he voivat. Koettu osallisuus lisää myös koettua turvallisuudentunnetta.

HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMISEN KANSALLISET PAINOPISTEALUEET

1. KAIKILLE MAHDOLLISUUS OSALLISUUTEEN

2. HYVÄT ARKIYMPÄRISTÖT

3. HYVINVOINTIA, TERVEYTTÄ JA TURVALLISUUTTA EDISTÄVÄT PALVELUT

4. PÄÄTÖKSENTEOLLA VAIKUTTAMINEN

VALTIONEUVOSTON VOIMASSAOLEVAT KANSALLISET OHJELMAT JA STRATEGIAT HYTEN TURVALLISUUSTYÖSSÄ

- **Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen periaatepäätös** 2030 **ja sen toimeenpanosuunnitelma**
- **Naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelma** 2020- 2023
- **Väkivallaton lapsuus toimenpideohjelma** 2020- 2025
- **Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyohjelma** 2020- 2030
- **Päihde- ja riippuvuusstrategia** 2020- 2030
- **Mielenterveysstrategia** 2020- 2030
- **Liikenneturvallisuusstrategia** 2022-2026
- **Asunnottomuuden yhteistyöohjelma** 2020-2022 (tavoitteena poistaa pitkäaikaisasunnottomuus vuoteen 2027 mennessä)
- **Itsemurhien ehkäisyohjelma** 2020–2030
- **Koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton tiekartta 2035**

- Edellä olevista ohjelmista ja strategioista nousee kuntiin ja hyvinvointialueille hyte-työn ja turvallisuustyön kannalta yhteisiä seurattavia indikaattoreita.
- Osa indikaattoreista on viranomaisindikaattoreita.
- Näitä indikaattoreita on pyritty nostamaan valmistelutyössä esille.
- Valtaosa indikaattoreista löytyy Sotka-netin kautta.

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHDE: Valtioneuvoston julkaisuja 31.10.2023

KUNTALIITON JA THL:N KEHITTÄMÄT PERUSTASON INDIKAATTORIT HYTEN TURVALLISUUSTYÖHÖN

- **Väkivalta/rikollisuus:**
- Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1000 asukasta
- Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista
- **Tapaturmat ja onnettomuudet:**
- Liikennevahinkojen uhrit (vammautuneet) / 1000 asukasta
- Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitojaksot / 10 000 asukasta
- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä
- **Turvallinen elinympäristö:**
- Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1000 asukasta
- Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset / 1000 asukasta Juurisyyt
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 – 24 -vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä
- Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä

HYVINVOINTIALUETASON VÄHIMMÄISINDIKAATTORIT:

- Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus on tehty peruskoulussa kolmen vuoden välein, % kouluista
- Alle 25-vuotiaat tapaturmaisesti loukkaantuneet
- Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä
- Alkoholia liikaa käyttävien osuus, % 20 vuotta täyttäneistä
- Vaikeasti työllistyvät, rakennetyöttömyys , % 15-64-vuotiaista
- Koettu turvallisuuden tunne
- Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % x ja y luokan oppilaista
- Vahingontekorikokset
- Pitkäaikaistyöttömät

Kymenlaakson hyvinvointialue

HYTEN JA TURVALLISUUSTYÖN YHTEISET INDIKAATTORIT/ LAAJA TASO/ KUNNAT:

Vanhemman liiallinen alkoholin käyttö aiheuttanut haittaaa, % 8. ja 9. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (4766-8)

Kokenut seksuaalista väkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (4941-3)

Alkoholijuomien kokonaiskulutus asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa (3629)

Päihteiden vaikutuksen alaisena tehdyistä rikoksista syyllisiksi epäillyt / 1 000 asukasta (3896)

Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta (3089)

Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olleet 0 - 17-vuotiaat viimeisimmän sijoitustiedon mukaan, % vastaavanikäisestä väestöstä (1077)

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (5097)

Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % 8.-9lk / lukio / ammattioppilaitos (4790-2)

Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta (189)

Rikoksista syyllisiksi epäillyt 18 - 20-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä (3895)

Päihtyneiden säilöönotot / 1 000 asukasta (3094)

Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavanikäisestä väestöstä (699)

3. KYMENLAAKSON ARJEN TURVALLISUUSOHJELMAN KERTOMUSOSA 2022

3.1. TURVALLISUUSTYÖ

3.2. TURVALLISUUDEN TILANNEKUVA

Kymenlaakson hyvinvointialue

TURVALLISUUSTÖ JA TURVALLISUUDEN TILANNEKUVA-OSIOT

Turvallisuustyö- osio

sisältää maakunnan keskeisten turvallisuustyön viranomaisten, sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuustyön yhdyspintaorganisaatioiden esittelyn, sekä viranomaistoimijoiden keskeisten tehtäväkokonaisuuksien esittelyn.

Turvallisuuden tilannekuva-osio

sisältää työryhmätyöskentelyssä tunnistettuja toimintaympäristön erityispiirteitä ja seurannassa olevia/ seurantaan kuuluvia indikaattoreita sekä viranomaistyössä, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja turvallisuustyön yhdyspinnoilla Kymenlaakson alueella. Sisältää sekä **viranomaisindikaattorit-osion**, että **Hytetyön indikaattorit- osion**.

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 139

3.1. TURVALLISUUSTYÖ

Turvallisuustoimijat sekä turvallisuuden toimintaympäristö Kymenlaakson alueella

Kymenlaakson hyvinvointialue

KYMENLAAKSON KUNNAT JA (ARJEN) TURVALLISUUDESTA VASTAAVAT TOIMIELIMET

Hamina: hyvinvointivaliokunta (hyte-työ) ja kaupunginhallitus (kokonaisturvallisuus)

Kotka: hyvinvointilautakunta (hyte-työ) ja kaupunginhallitus (kokonaisturvallisuus)

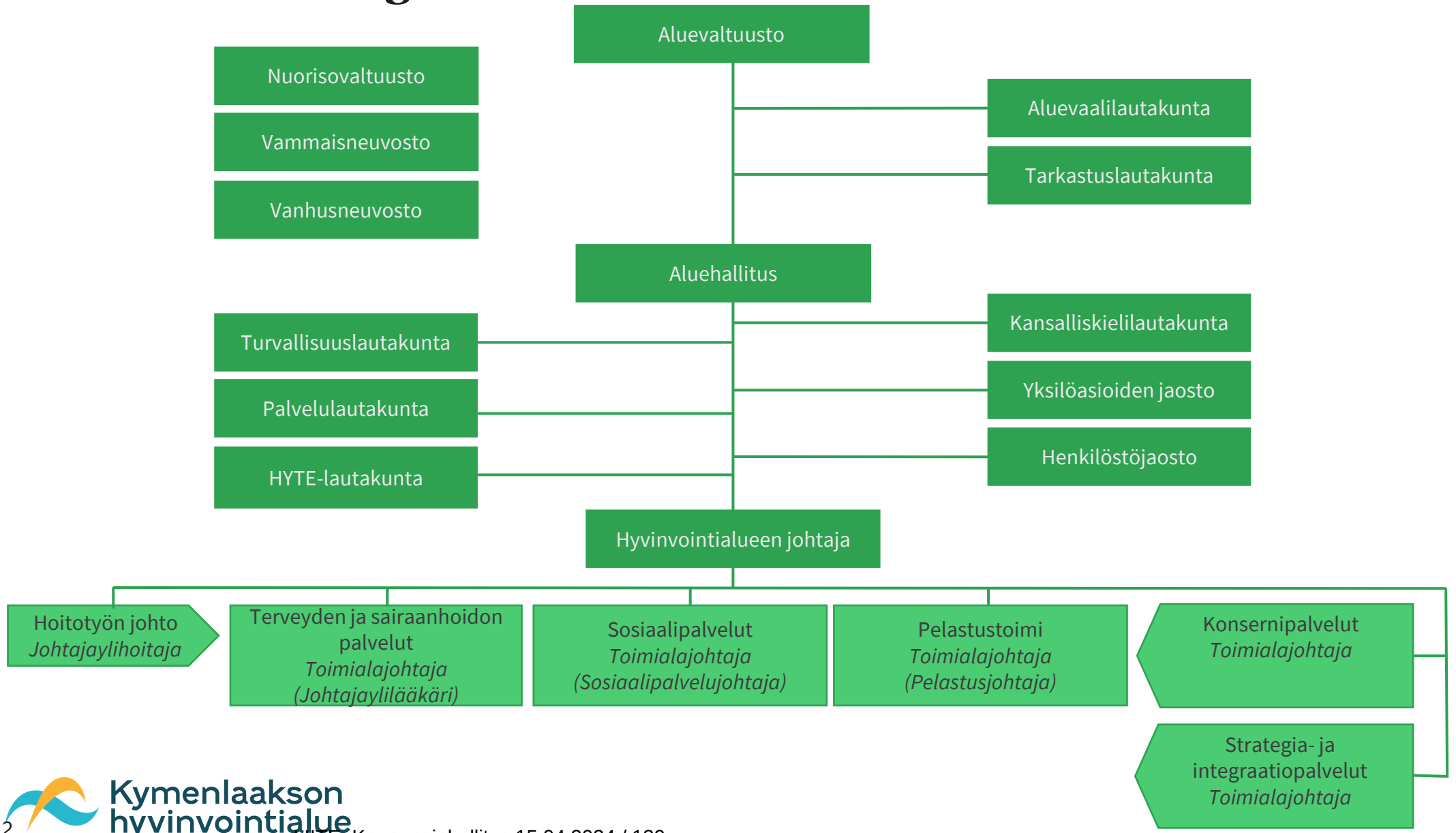
Kouvola: kaupunginhallitus (kokonaisturvallisuus) ja elinvoimajaosto (hyte-työ)

Miehikkälä: kunnanhallitus

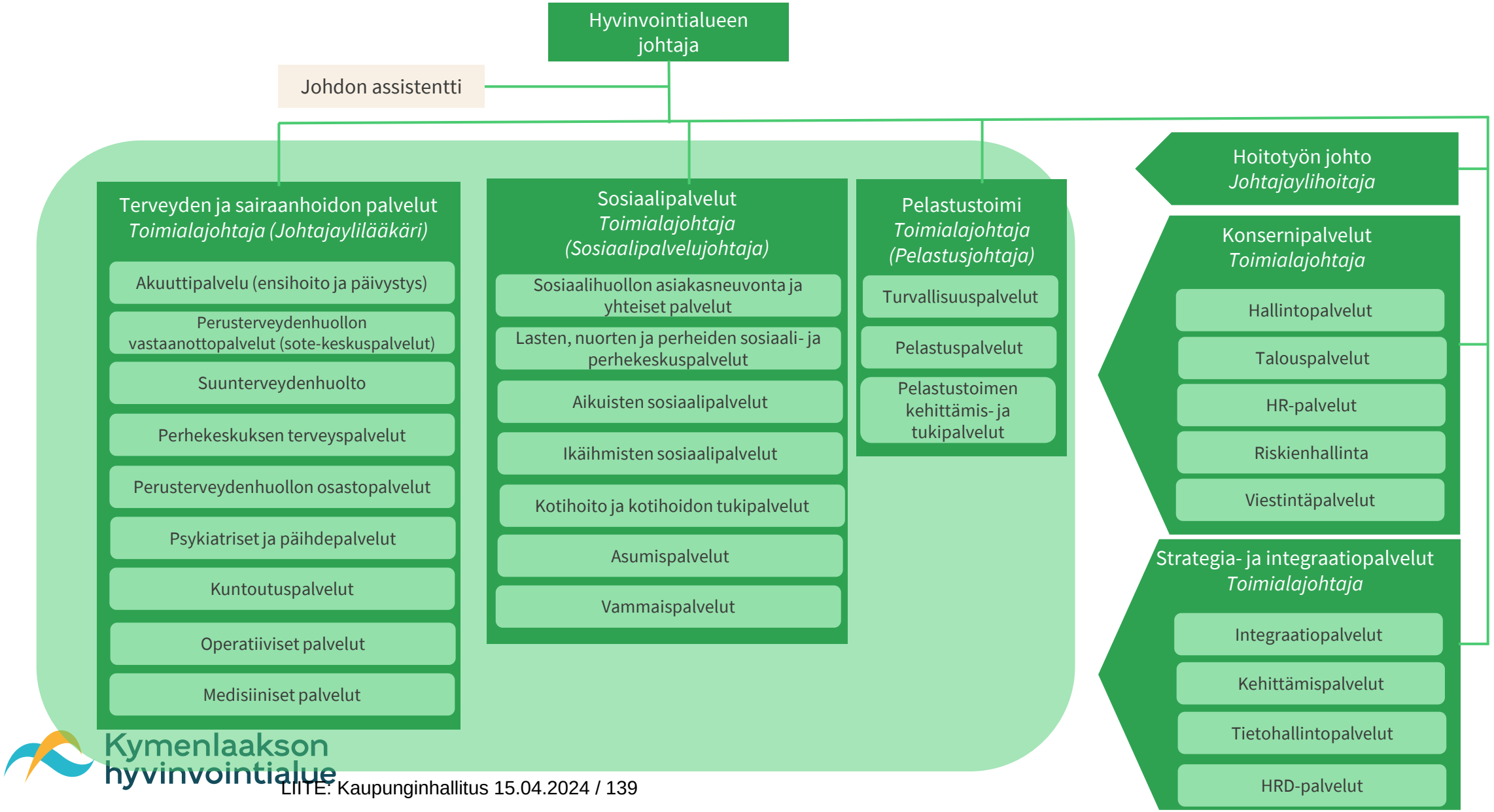
Pyhtää: kunnanhallitus

Virolahti: kunnanhallitus

HYVINVOINTIALUE
Luottamushenkilöorganisaatio

Henkilöstöorganisaatio

Kymenlaakson hyvinvointialue

Varautumisverkosto - alueen toimijat

Kymen Turva

Varautumisen alueellinen yhteensovittaminen
pj. kaupungin tai kunnanjohtaja

Kuntien edustajat | HVA Pelastus & SoTe | MIGRI | Poliisi | RVL | PV | Tulli | Avi | Ely | ELVAR

Sihteeristö

Koostuu viranomaisista, valmisteleva elin

VIESTINTÄ

- Tukee varautumisen yhteensovittamista
- Lisää ymmärrettävyyttä ja vaikuttavuutta
- Sovittaa yhteen viestintää

Työryhmät esim. harjoitukset

Alueellisen riskiarvion valmistelut ja päivitys

Työryhmät esim. Polttoainejakelun turvaaminen

Kymenlaakson hyvinvointialue

KYMEN TURVA, MAAKUNNALLINEN VARAUTUMISVERKOSTO

- Toiminut vuodesta 2012
- Tilannekuva
  - Yhteinen käsitys valtakunnallisesti ja alueellisesti merkittävistä riskeistä
- Painopisteet
- Yhteensovittaminen
  - Tietojen vaihtaminen, yhteisten suunnitelmien laatiminen, harjoitusten järjestäminen, toiminnan yhteensovittaminen

KYMEN TURVAN TUOTOKSIA:

- Kymenlaakson alueellinen riskiarvio
  - Alueellisesti merkittävien riskien poikkihallinnollinen arviointityö
- Kymenlaakson valmiuskortti
  - Tukee toimijoiden valmiussuunnittelua
  - Häiriötilanteessa nopea käsitys keskeisistä toimijoista ja tehtävistä
- Ennakoiva tilanneseuranta ja arviointi
  - Turvallisuuteen vaikuttavien toimintaympäristön muutosten poikkihallinnollista seurantaa ja arviointia
- Harjoitusten yhteensovittaminen
  - Tulevien harjoitusten käsittely
  - Sisältöjen ja ajankohtien yhteensovittaminen

VARAUTUMISEN JA SISÄISEN TURVALLISUUDEN YHDYSPINNAT KUNNISSA JA HYVINVOINTIALUEILLA

Tilanne vuoden 2022 loppuun saakka:

- Suurin osa maamme 22 pelastuslaitoksesta tuki toimialueidensa kuntien varautumista. Tuen muotoja ovat olleet muun muassa erilaiset teemakoulutukset, valmiussuunnittelussa avustaminen, yhteinen harjoittelu sekä varautumisen kysymyksien asiantuntijuus.
- Myös häiriötilanteisiin liittyviä heräteviestejä sekä häiriötilannekuvaa on jaettu pelastuslaitokselta kunnille useilla alueilla kuntia koskettavan häiriötilanteen aikana.
- Lisäksi maakunnallista laajempaa yleistä tilannekuvaa ylläpidettiin alueellisten valmius- ja turvallisuusfoorumeiden kautta, joiden kokoonpanossa oli eri viranomaisten edustajat, kuntien edustajat, kriittisen infran edustajat sekä mahdolliset avainjärjestöjen toimijat.

VARAUTUMISEN JA SISÄISEN TURVALLISUUDEN YHDYSPINNAT KUNNISSA JA HYVINVOINTIALUEILLA

- **Mikä muuttui vuoden 2023 alussa?**
- Hyvinvointialueella pelastustoimi on osa laajempaa sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuutta. Pelastustoimen perinteiset häiriöt ja tilannekuva eivät ole yhtä kuin hyvinvointialueen häiriötilannekuva.
- Hyvinvointialueen tilannekuvan spektri on laajempi (SosTerv-häiriöt mukaan lukien). Sama pätee varautumisen tukeen.
- Lainsäädännöllisesti: STM ja vaatimus YTA-alueiden valmiuskeskuksille, jotka ylläpitävät terveydenhuollon tilannekuvaa.
- Häiriötilannetta johtaa toimivaltainen viranomainen.

VARAUTUMISEN TOIMIJAT

KUNTALIITTO

Kymenlaakson hyvinvointialue

TILANNEKUVATOIMIJAT

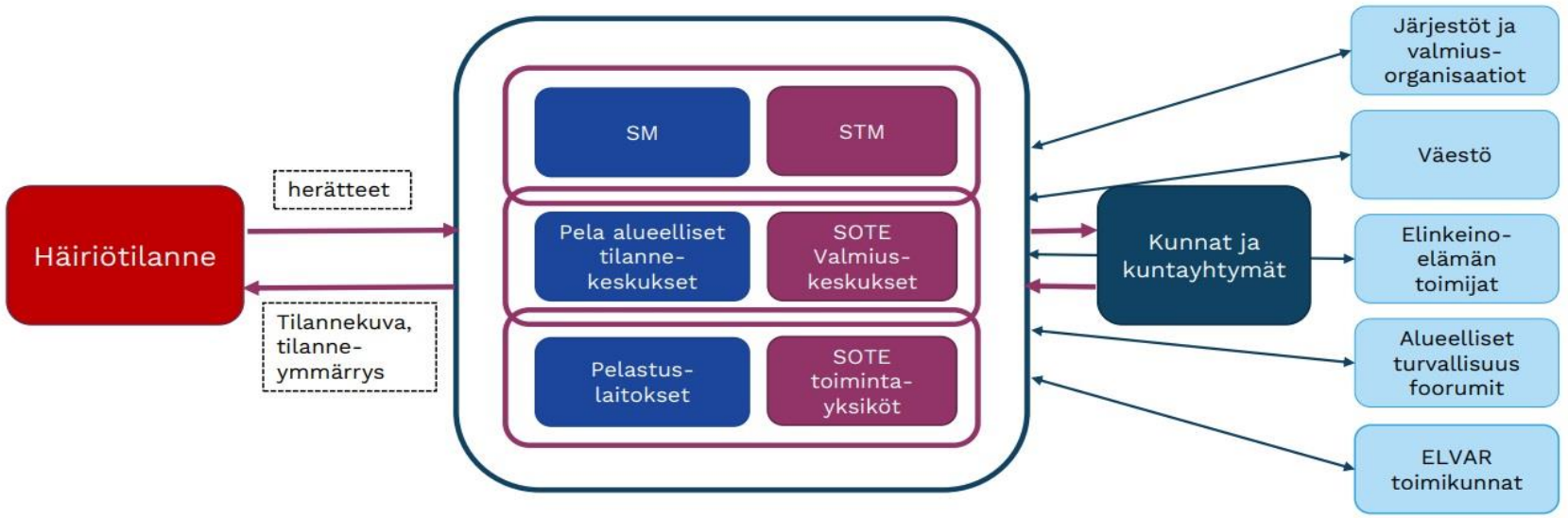

KUNTALIITTO

KIIREELLISEN HÄIRIÖTILANTEEN JOHTAMINEN

21

1. Häiriöaikainen tilannejohtaminen –kiireellinen tilanne

KUNTALIITTO

HÄIRIÖTILANTEEN JOHTAMINEN

ME

Kaakkois-Suomen poliisilaitos

Henkilöstömme

Imatra

Lappeenranta

Kouvola

Kotka

Hamina

390 poliisia

LÄHDE: Kaakkois-Suomen poliisi 31.10.2023

ME
Kaakkois-Suomen poliisilaitos

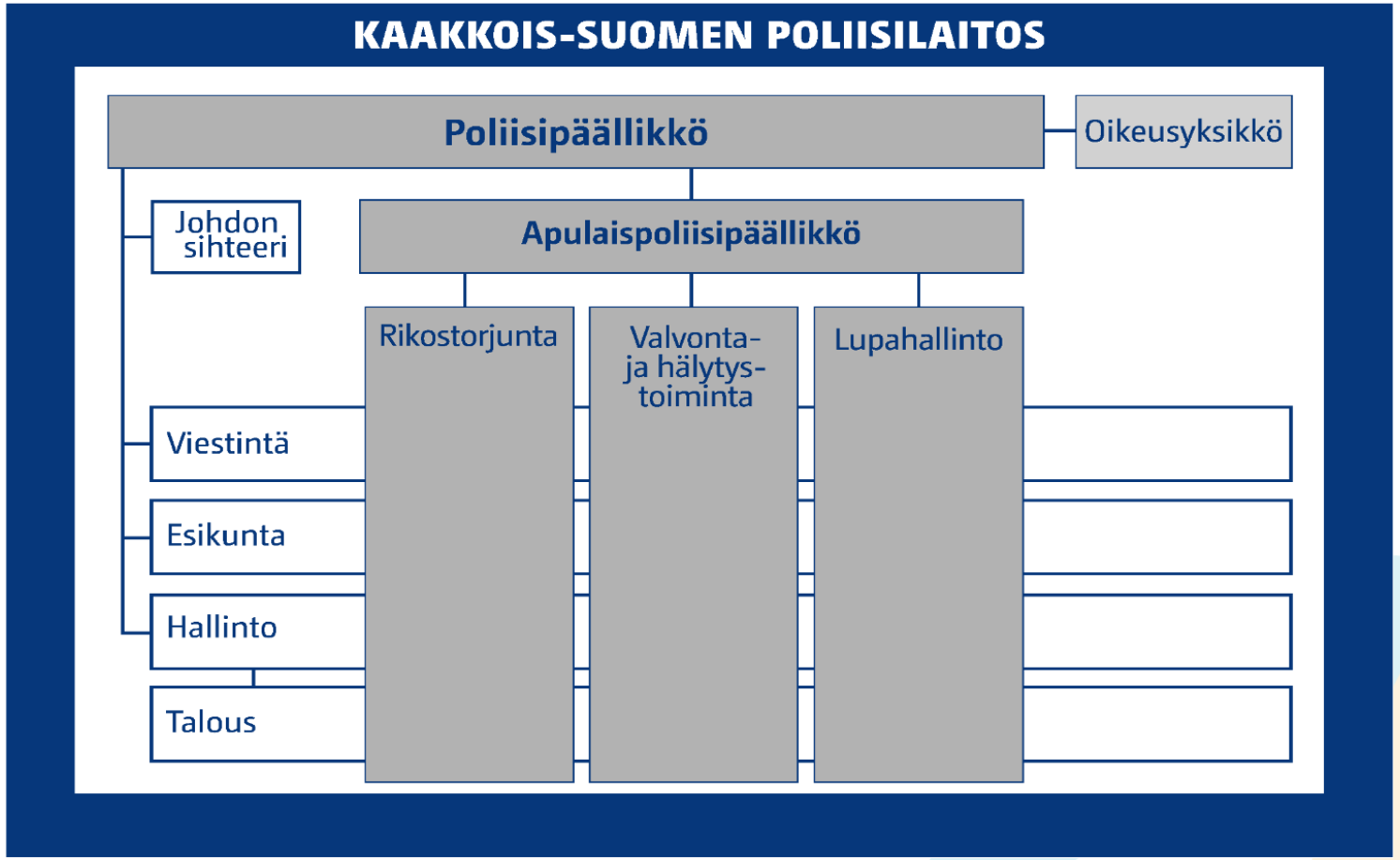
- **Toiminta-alueemme**
  - Kymenlaakso ja Etelä-Karjala
  - 15 kuntaa
  - 287 498 asukasta(*
  - 13 640 km^2 (**

Kymenlaakson hyvinvointialue

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 139

LÄHDE: Kaakkois-Suomen poliisi

ME
Kaakkois-Suomen poliisilaitos

LÄHDE: Kaakkois-Suomen poliisi

ME
Kaakkois-Suomen poliisilaitos

- Ennaltaestävän poliisitoiminta/ Ankkuritoiminta
- Kohdentuu alaikäisiin, Kymenlaaksossa alle 15 v
- Yhteistyötahoina koulut ja lasten- ja nuorten palvelut
- Huolta aiheuttavat henkilöt
- Paikallinen ongelmanratkaisu/harva-asutusalueet
- Sosiaalinen media
- Valvontavuorot partiossa ongelmakohteisiin tai eri tapahtumiin
- Kuntien ja hyvinvointialueiden verkostotyö

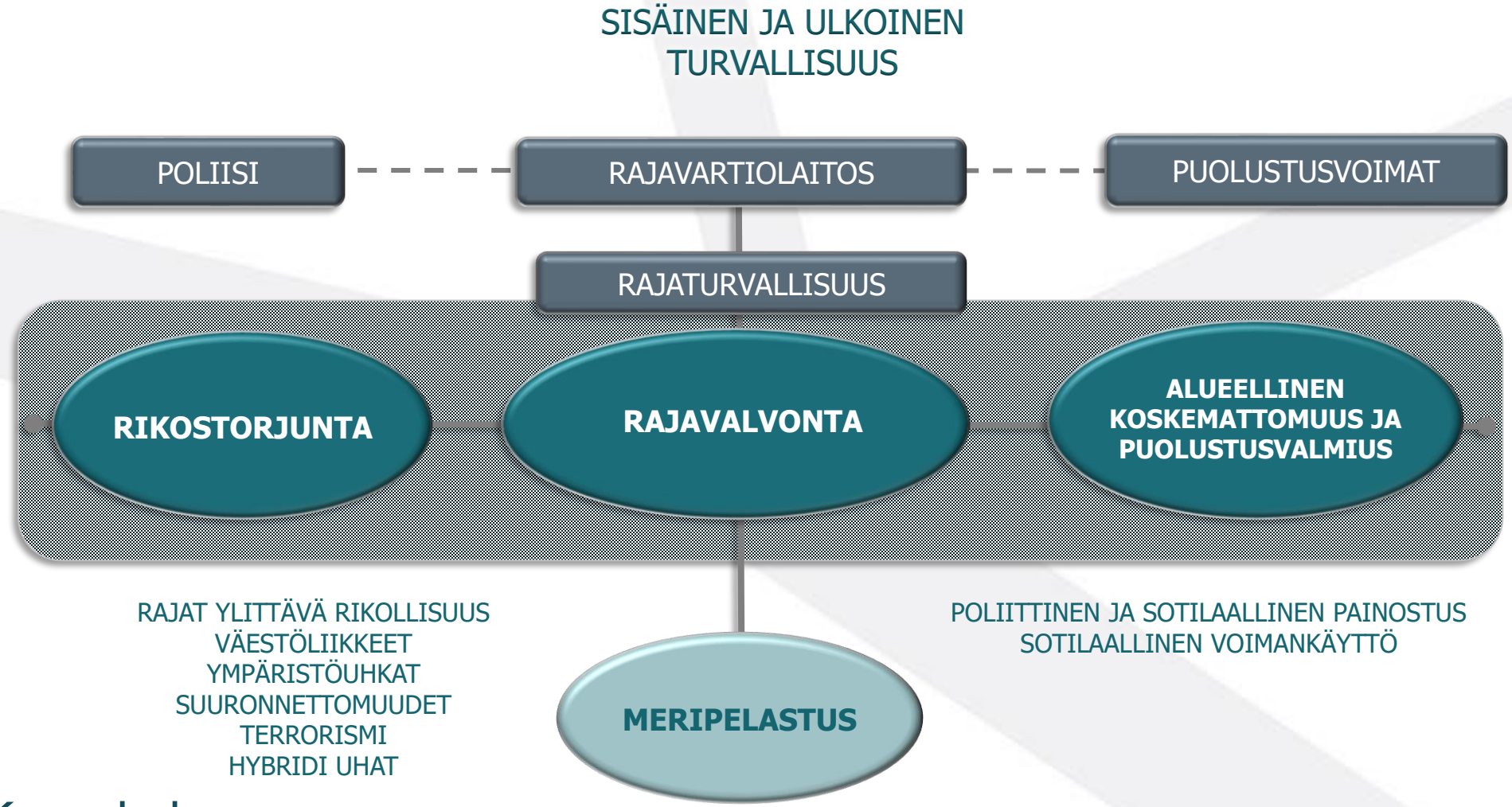
- Vuonna 2022 koko Kaakkois-Suomen alueella puhutettuja rikolliseen tekoon epäiltyjä nuoria yhteensä yli 400 kpl, n. 75 % puhutetuista oli ensikertalaisia ja n. 70 % puhutetuista kertoi katuvansa
- Nuoret kokeneet että noin 80 % puhutetuista hyötyi puhutuksesta ja puhutuksissa ikäjakauma pääosin 11-14-vuotiaat

ME
Kaakkois-Suomen poliisilaitos

LÄHDE: Kaakkois-Suomen poliisi

Sisäinen ja ulkoinen turvallisuus

Rajavartiolaitos – Turvana kaikissa oloissa

Toiminnan päämäärät:

- Rajaturvallisuus
  - Tehokas ja uskottava ulkorajavalvonta
  - Torjuu turvallisuusuhkia ulkorajoilla
  - Turvallinen ja sujuva rajaliikenne
  - Vaikuttava rikostorjunta
  - Ihmisten turvallisuuden lisääminen rajaseuduilla ja saaristossa

- Turvallisuus merialueilla
  - Luotettava meripelastusjärjestelmä
  - Välitön johtamis- ja toimintavalmius
  - Merellisen ympäristön suojelun edistäminen

- Alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius
  - Hyvä toimintakyky kaikissa häiriötilanteissa ja poikkeus oloissa
  - Valmius alueellisen koskemattomuuden turvaamiseen ja valtakunnan puolustamiseen

RAJA 100

Rajaturvallisuus

Rajatarkastukset, rajojen valvonta (ml. alueellinen koskemattomuus), rikostorjunta ja –tutkinta, ulkomaalaisvalvonta, tullitehtävät, kiireelliset poliisitehtävät

Meripelastustoimi

Etsintä- ja pelastustehtävät maa- ja merialueilla, merellisen ympäristön suojelu, vesiliikenteen valvonta

Sotilaallinen maanpuolustus

Asevelvollisten ja oman henkilökunnan kouluttaminen, operatiivinen suunnittelu, materiaalisen valmiuden ylläpitäminen

Kaakkois-Suomen rajavartiosto

Päätehtävät

- **Rajaturvallisuus**
  - Rajatarkastukset
  - Rajojen valvonta (sis. aluevalvonta)
  - Rikostorjunta ja -tutkinta
  - Ulkomaalaisvalvonta
  - Tullitehtävät
  - Kiireelliset poliisitehtävät
- **Sotilaallinen maanpuolustus**

Rajavartioasemia	4
Rajatarkastusasemia	4
Henkilöstö 1.1.2023: Yhteensä	761

Rajavartiolaitoksen tehtävät merellä

- **Rajaturvallisuustehtävät**
  - Rajavalvonta ja rajatarkastukset
- **Meripelastuksen johtaminen ja osallistuminen**
- **Sotilaallinen maanpuolustus**
  - Aluevalvonta
- **Merelliset turvallisuustehtävät**
  - Talousvyöhykkeen valvonta
  - Ympäristöturvallisuustehtävät
  - Alusöljypäästöjen valvonta ja seuraamusmaksujen määrääminen
  - Vesiliikenteen valvonta
  - Ympäristövahinkojen torjuntatoimet
  - Metsästyksen ja kalastuksen valvonta
  - Merenkulun turvatoimihälytysten vastaanotto
  - Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden tehtävät
  - Tullitehtävät

Merivartiotoiminnot

RVL VASTAA

- **RAJATURVALLISUUS**
  - Valvonta
  - Rajatarkastukset
- **MERIPELASTUKSEN JOHTAMINEN**
- **YMPÄRISTÖN SUOJELU**
  - Öljypäästötutkinta,
  - Seuraamusmaksu

RVL SUORITTAA

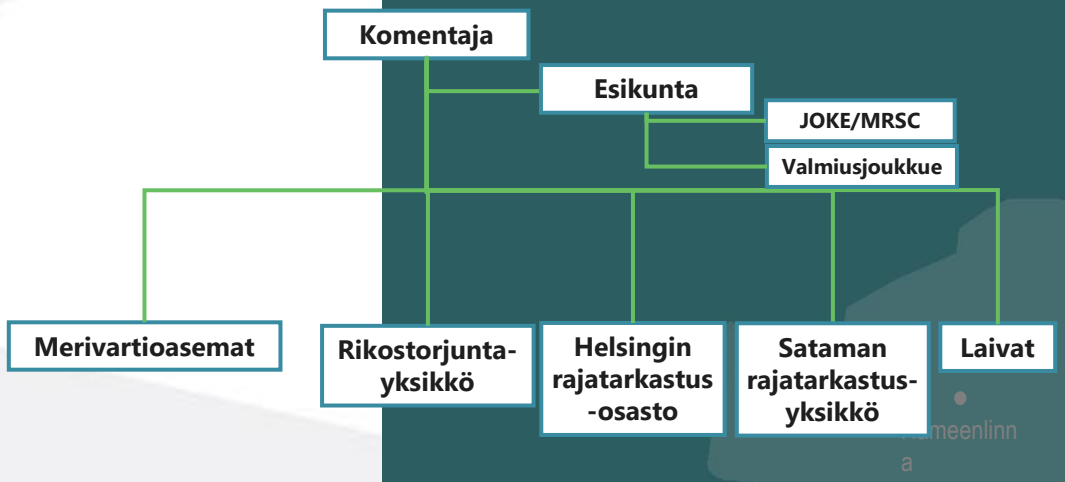
- **POLIISITEHTÄVÄT**
  - Kiireelliset
  - Vedenalainen rikospaikkatutkinta
  - Terrorismintorjunta
- **TULLITEHTÄVÄT**
- **VALVONTA**
  - Vesiliikenne
  - Kalastus
  - Hylyt
- **ALUEELLISEN KOSKEMATTOMUUDEN VALVONTA JA TURVAAMINEN**
- **YMPÄRISTÖVAHINKOJEN TORJUNTA**
- **PELASTUSTOIMINTA**

RVL OSALLISTUU

- **PUOLUSTUSVALMIUS**
- **LENTOPELASTUS**
- **ISPS (SATAMATURVALLISUUS)**

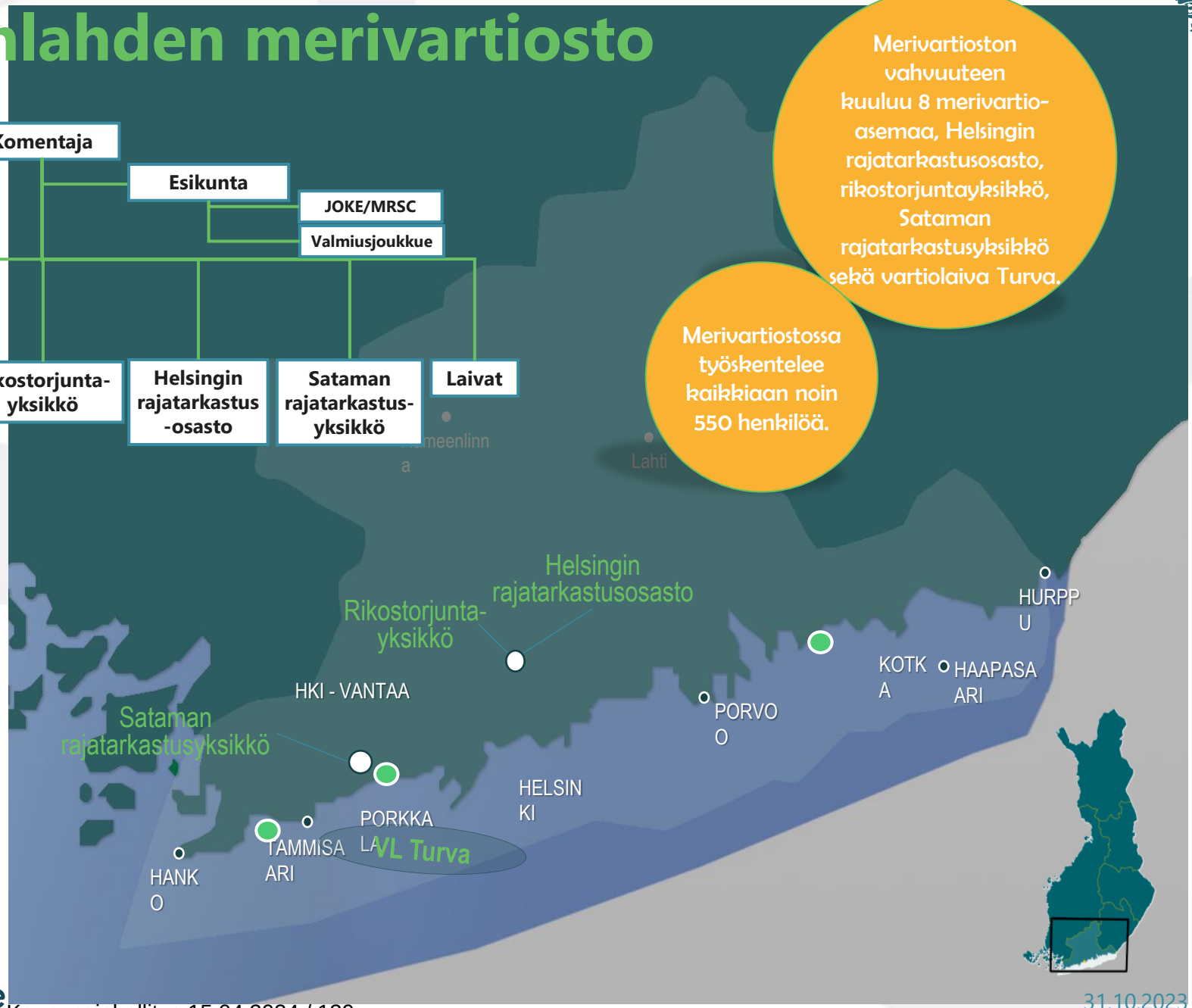

Suomenlahden merivartiosto

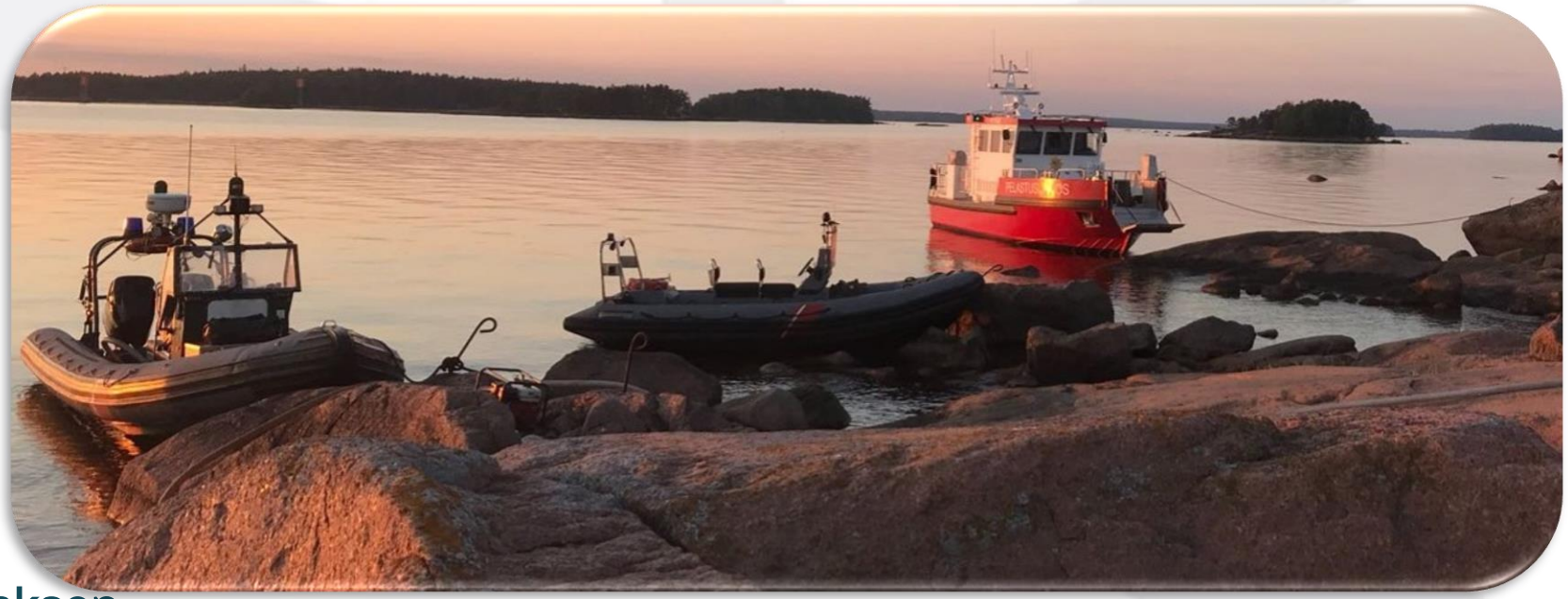
Merivartioston vahvuuteen kuuluu 8 merivartio-asemaa, Helsingin rajatarkastusosasto, rikostorjuntayksikkö, Sataman rajatarkastusyksikkö sekä vartiolaiva Turva.

Merivartiostossa työskentelee kaikkiaan noin 550 henkilöä.

Merivartioaseman tehtävät

- rajavalvonta
- rajatarkastukset
- vesiliikenteen valvonta
- kansainvälinen yhteistyö
- rikostorjunta
- meripelastus
- sairaankuljetukset
- metsästyksen ja kalastuksen valvonta
- sotilaallinen maanpuolustus
- merellisen ympäristön suojelu
- poliisi – ja tullitehtävät

Tulli

Lähes kaikki toimintamme liittyy tavaraan: tavaran verotus, vienti, tuonti, turvallisuus, tilastointi ja valvonta.

- Tuemme laillisen ulkomaankaupan sujuvuutta ja keräämme verovaroja.
- Suojaamme ihmisiä ja yhteiskuntaa valvonnalla ja rikostorjunnalla.

TULLI

TULLI on osa EU:n tulliunionia

Valvomme tavaroiden tuonnissa ja viennissä sekä EU:n että 11 kansallisen ministeriön asettamia rajoituksia ja kieltoja.

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kymenlaakson hyvinvointialue

Täytyykö tuonnista maksaa veroa?
Onko tavara turvallinen?
Onko taustalla rikollisuutta tai harmaata taloutta?
Onko tavaran tuonnissa tai viennissä rajoituksia tai kieltoja?
Miten paljon tavaraa tuodaan ja viedään?
Mitä tullimenettelyä on käytettävä?
Asiakaspalvelu
Riskianalyysi
Tulliselvitys
Tulli – tavaraliikenteen turvaaja
Valvonta ja tutkinta
Näytteenotot
Tilastointi
TULLI

Suojaamme valvonnalla

Yhteiskunta

Vaaraa aiheuttavat ja kielletyt esineet ja aineet, kuten aseet, huumeet ja vaaralliset kemikaalit

Yritykset

Tuoteväärennökset, epäreilu kilpailu

Kuluttajat

Tuoteväärennökset, terveydelle vaaralliset tuotteet

Ympäristö ja alkutuotanto

Suomen luontoa ja maanviljelyä uhkaavat kasvit, aineet ja taudit

Luonnon monimuotoisuus

Uhanalaisten eläinten ja kasvien kansain-välinen kauppa

Kymenlaakson hyvinvointialue

TULLI

Pääjohtaja
Hannu Mäkinen

Esikunta

Valtion edun- ja oikeudenvalvonta

Sisäinen tarkastus

Tullilaboratorio tutkii ja valvoo kuluttajatavaroita ja elintarvikkeita

Valvontaosasto
torjuu tullirikoksia ja valvoo rajoituksia

Ulkomaankauppa- ja verotusosasto
vastaa tulliselvityksestä, kantaa veroja ja tukee ulkomaankauppaa

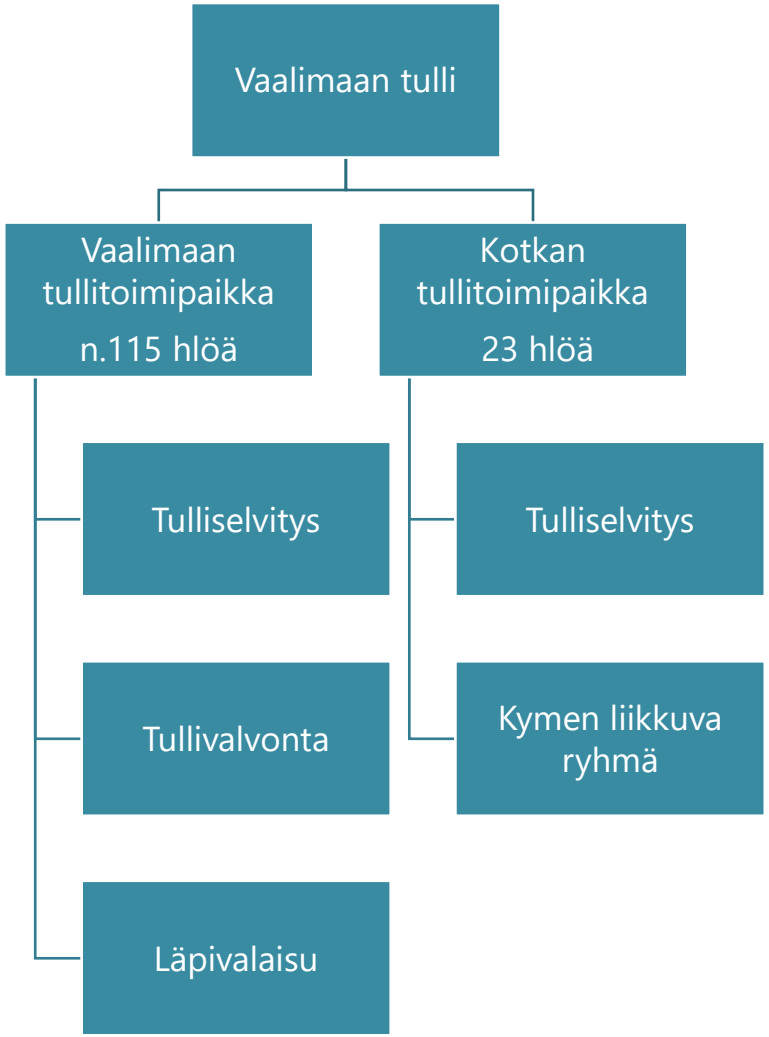
Toimipaikkaosasto
valvoo tavaravirtoja ja tukee tullirikosten torjunnassa

Hallinto-osasto
tukee muuta organisaatiota

TULLI

Kymenlaakson hyvinvointialue

Toimipaikkaosasto Vaalimaan tulli

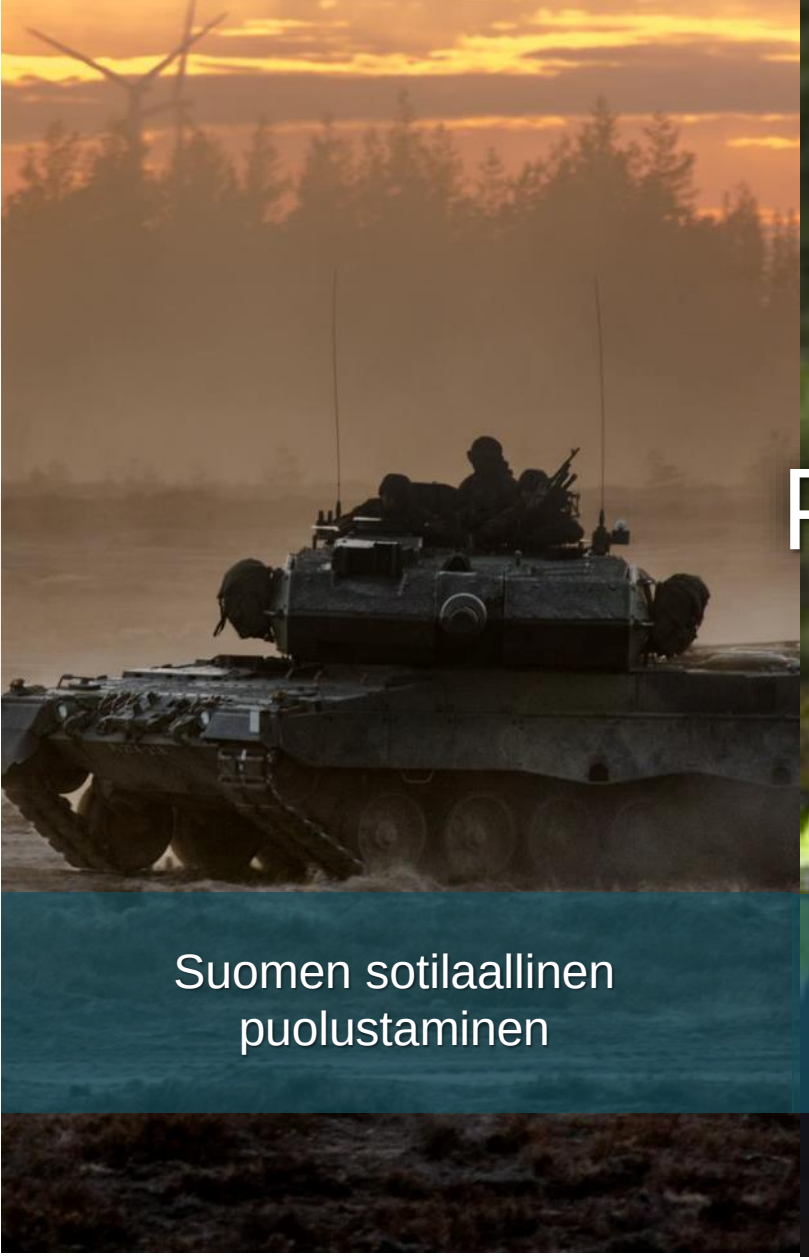
Valvomme tavaroiden tuonnissa ja viennissä sekä EU:n että 11 kansallisen ministeriön asettamia rajoituksia ja kieltoja.

Tullin rikostutkinta Kymenlaakson alueella

- Haminan tutkintayksikkö (Valvontaosasto) vastaa alueen tullirikosten estämisestä, paljastamisesta ja esitutkinnasta
- n. 300 rikosasiaa vuodessa, joiden kohteena maahantuontiin tai maastavientiin liittyvien esineiden ja aineiden tullivalvonnassa havaitut rikokset
  - Maahantuonnin kohteina huumausaineet, lääkkeet, aseet, alkoholi, nuuska ja muut tupakkatuotteet, dopingaineet, eläimet ja eläinperäiset tuotteet sekä lukuisa määrä muita Tullin valvottavana olevia artikkeleita

Puolustusvoimien tehtävät

Suomen sotilaallinen puolustaminen

Muiden viranomaisten tukeminen

Kansainvälisen avun antaminen ja vastaanottaminen

Osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintaan

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 139

Puolustusvoimissa on kolme puolustushaaraa

Maavoimat

- **Maavoimat** puolustaa koko valtakunnan maa-aluetta ja toteuttaa kaikkia puolustusvoimien tehtäviä.
- Koko valtakunnan maa-alueen puolustaminen pohjautuu asevelvollisuuden kautta tuotettuun laajaan, suorituskykyiseen ja tarvittaessa nopeasti käytettävissä olevaan reserviin.

Merivoimat

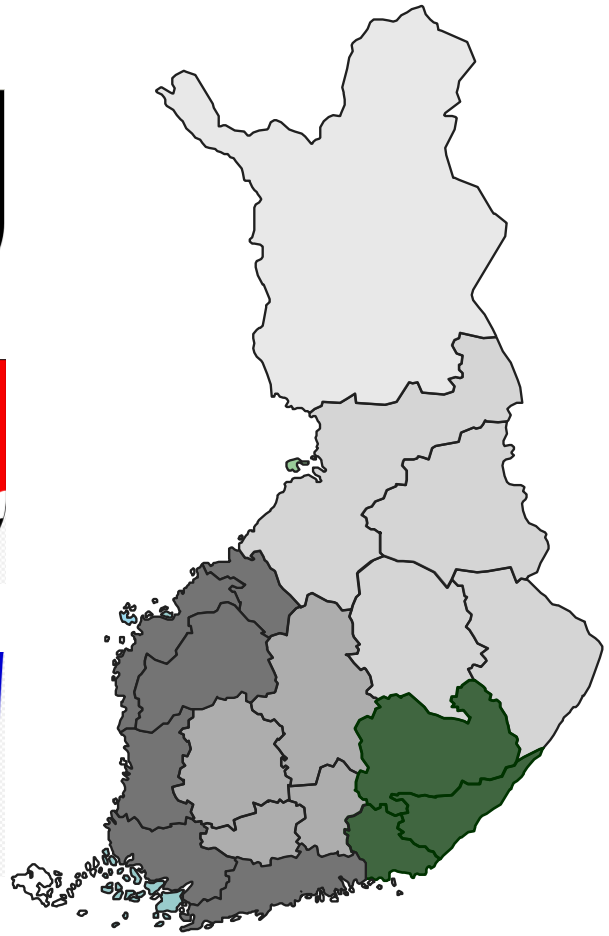
- **Merivoimat** vastaa meri – ja rannikkoalueen puolustamisesta sekä meriliikenteen turvaamisesta.
- Päivystys-, vartiointi- ja valvontakyky ylläpidetään vuorokauden ja vuoden ympäri.

Ilmavoimat

- **Ilmavoimien** päätehtävä on ilmoitse tapahtuvan hyökkäyksen ennaltaehkäisy ja torjunta.
- Päivystys-, vartiointi- ja valvontakyky ylläpidetään vuorokauden ja vuoden ympäri. Ilmavoimat on alue-valvontaviranomainen, joka vastaa ilmatilan valvonnasta ja ilmoitse tapahtuvien alueloukkausten torjunnasta.

Karjalan prikaatin tehtävät

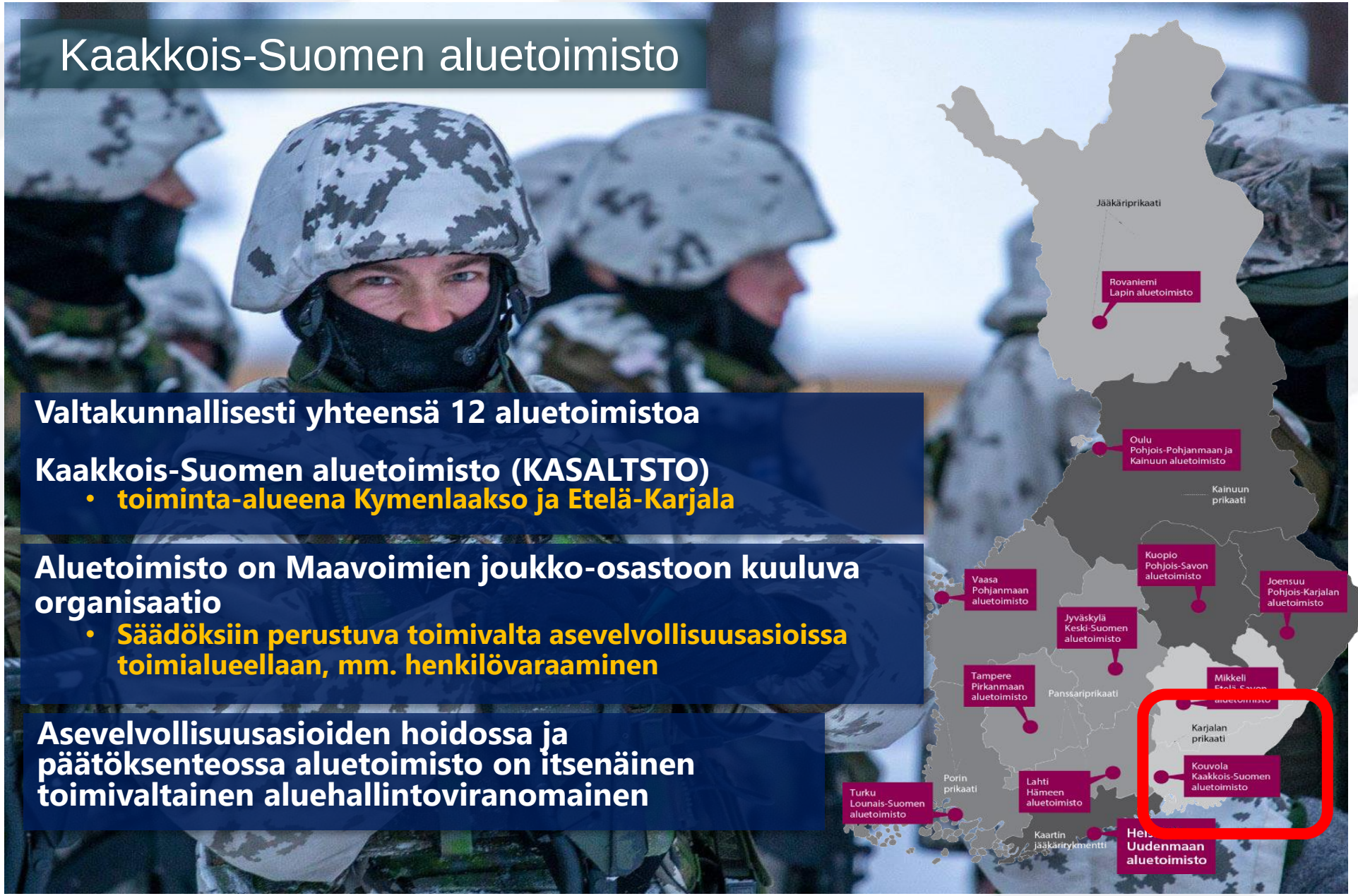
Karjalan prikaati on Kaakkois-Suomen puolustaja

- **Operatiivisen valmiuden ylläpito**
- **Kaakkois-Suomen sotilaallinen puolustus**
- Asevelvollisten kouluttaminen sodan ajan joukkoihin
- **Asevelvollisuusasiat**
- **Viranomaisyhteistyö ja virka-apu muille viranomaisille**
- **Maanpuolustus- ja reserviläisjärjestöjen tukeminen**
- Henkilöstön luovuttaminen kriisinhallintaoperaatioihin

KARPRKOM on Kouvolan varuskunnan päällikkö
ESALTSTOPÄÄLL on Mikkelin varuskunnan päällikkö
(MAASKJOHT on Lappeenrannan – Haminan varuskunnan päällikkö)

Kymenlaakson hyvinvointialue

Kaakkois-Suomen aluetoimisto

Valtakunnallisesti yhteensä 12 aluetoimistoa

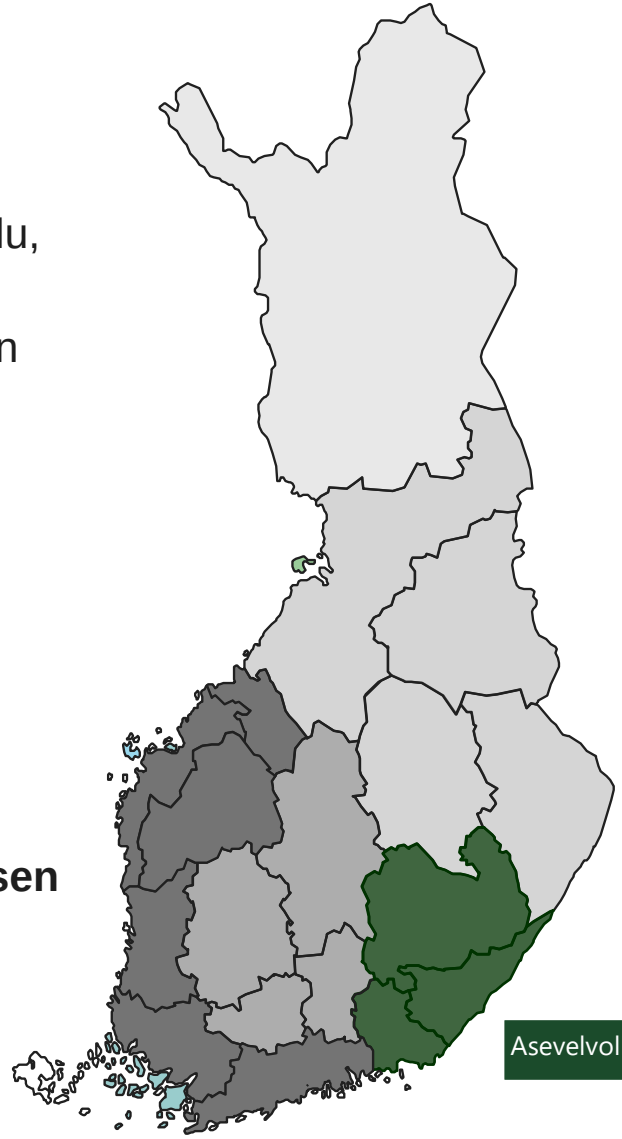
Kaakkois-Suomen aluetoimisto (KASALTSTO)
- **toiminta-alueena Kymenlaakso ja Etelä-Karjala**

Aluetoimisto on Maavoimien joukko-osastoon kuuluva organisaatio
- **Säädöksiin perustuva toimivalta asevelvollisuusasioissa toimialueellaan, mm. henkilövaraaminen**

Asevelvollisuusasioiden hoidossa ja päätöksenteossa aluetoimisto on itsenäinen toimivaltainen aluehallintoviranomainen

Kaakkois-Suomen aluetoimisto

- **asevelvollisuusasioiden** hoito ja siihen liittyvä päätöksenteko alueellaan
- **paikallispuolustus** alueellaan - suunnittelu, rakentaminen, käyttö ja ylläpito
- **valmiuden** ylläpitämiseen ja kehittämiseen liittyvät tehtävät
- **maanpuolustustyö** alueellaan
- **osaamisen** varmistaminen oman henkilöstönsä ja sodan ajan joukkojensa osalta
- reservin ja varareservin **ylentäminen** (miehistö ja aliupseerit)
- reservin kouluttajien **oikeudet**
- vapaaehtoisen **maanpuolustuskoulutuksen** (MPK) koordinointi
- **maanpuolustuskurssien** toteuttaminen

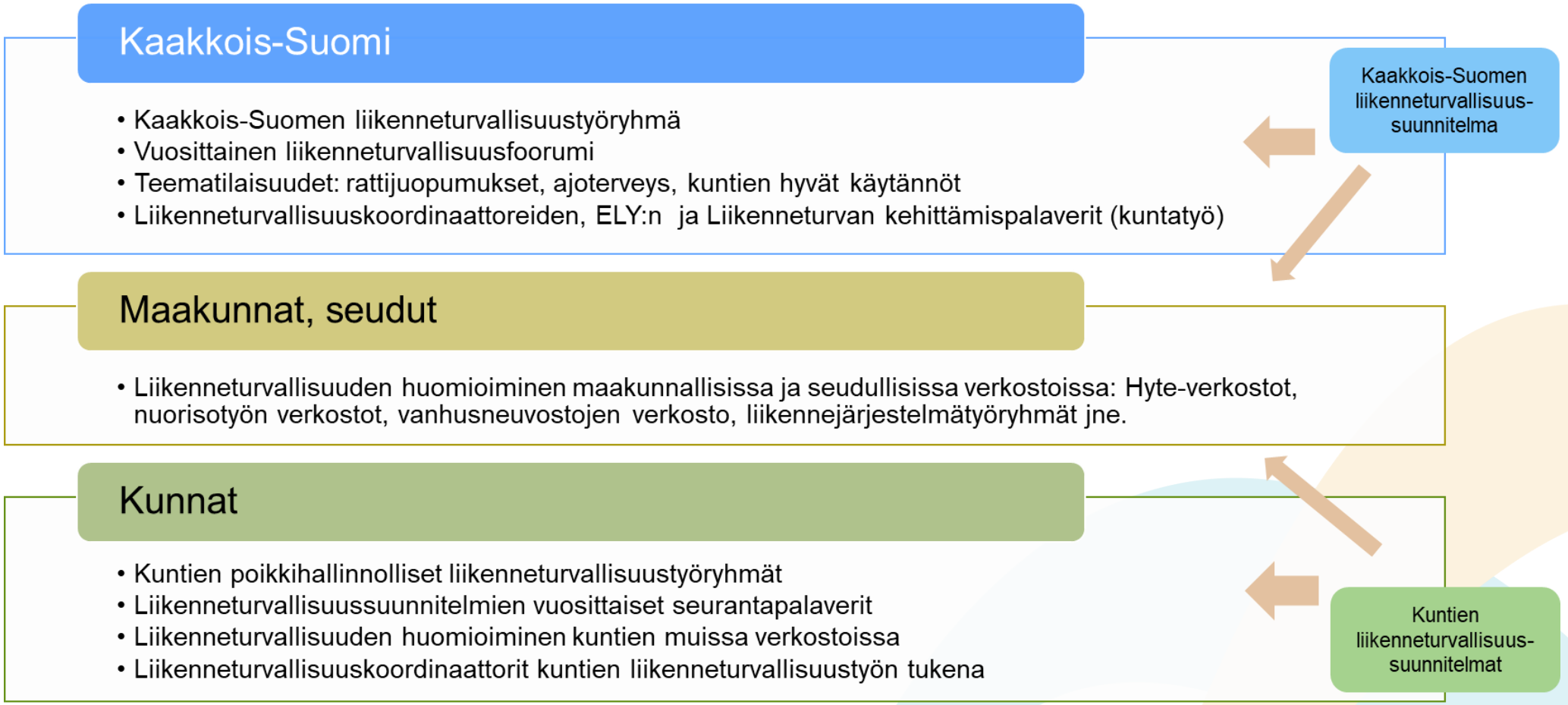

Kymenlaakson hyvinvointialue

LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN ORGANISOITUMINEN

Pitkän aikavälin visio ja tavoitteet

Liikenneturvallisuusvisio vuoteen 2030

- Kenenkään ei tarvitse kuolla tai vakavasti loukkaantua tieliikenteessä.
- Liikkuminen koetaan turvalliseksi kulkutavasta tai liikkujan erityispiirteistä riippumatta.
- Liikkumisvalinnat ovat ympäristöystävällisiä sekä terveyttä ja turvallisuutta edistäviä.

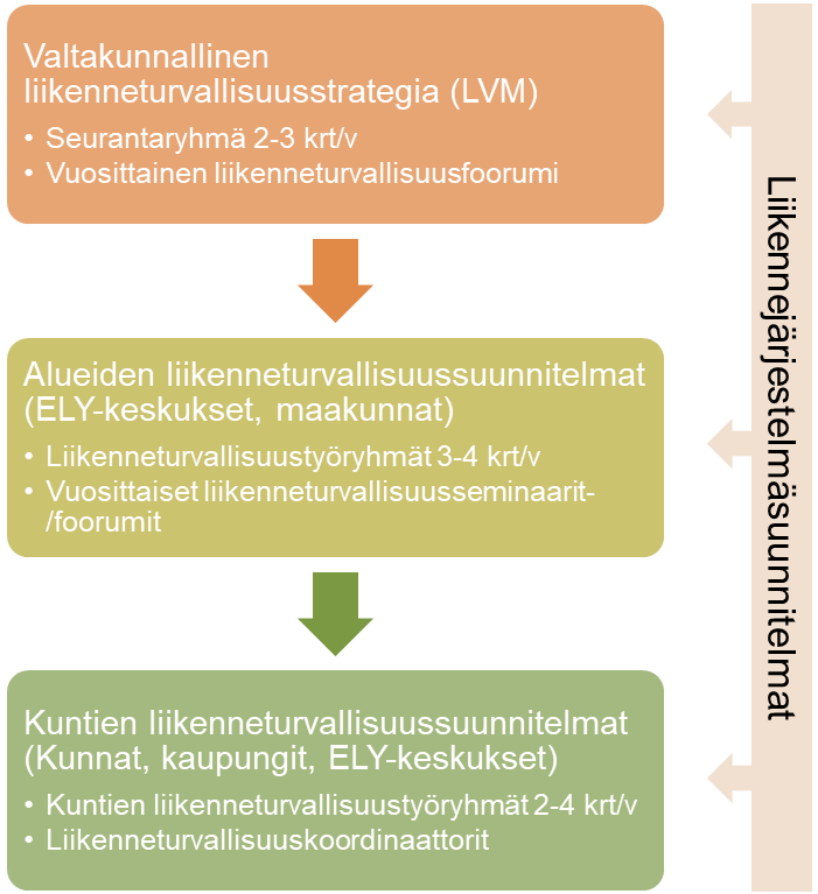
Liikenneturvallisuustavoitteet vuoteen 2030

- Tieliikenteessä kuolleiden ja vakavasti loukkaantuneiden määrä vähenee jatkuvasti.
- Vuonna 2030 tieliikenteessä menehtyy enintään 5 ja loukkaantuu vakavasti enintään 20 ihmistä.
- Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kokema turvallisuuden tunne liikenteessä kasvaa.

Kymenlaakson hyvinvointialue

LIIKENNETURVALLISUUSTYÖ KAAKKOIS-SUOMESSA

- Nollavision saavuttamiseksi on tehtävä systemaattista työtä. Alueelliseen liikenneturvallisuustyöhön tarvitaan mukaan kaikki ne toimijat, jotka voivat omalla panoksellaan edistää asetetun tavoitteen saavuttamista.
- Eri toimijoiden välinen yhteistyö ja verkostoituminen on edellytys kaikkien tarvittavien keinojen käyttöönottamiselle ja toiminnan vaikuttavuudelle (toimenpiteiden koordinointi, toisiaan tukevat toimenpiteet).
- Liikenneturvallisuussuunnitelmat ovat työkaluja ”jaetun vastuun” konkretisoimiseksi valtakunnallisessa, alueellisessa ja paikallisessa liikenneturvallisuustyössä.
- Julkisella sektorilla on keskeinen rooli koordinoida yhteistoimintaa, ylläpitää liikenneturvallisuustyön tilannekuvaa ja edistää laadittujen suunnitelmien toteutumista.
- Kaakkois-Suomessa liikenneturvallisuustyön alueellisesta koordinoinnista ja liikenneturvallisuussuunnitelman edistämisestä ja seurannasta vastaa ELY-keskuksen vetämä Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuustyöryhmä.
- Paikallista liikenneturvallisuustyötä ohjataan ja suunnitellaan kuntien liikenneturvallisuustyöryhmissä, joiden toimintaa tukevat liikenneturvallisuuskoordinaattorit.

PELASTUSLAITOS

- Pelastuslaitoksen toiminnasta säädetään pelastuslaissa. Pelastuslaitoksen tulee huolehtia alueellaan:
- **1. pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta sekä turvallisuusviestinnästä, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa;**
- **2. pelastustoimen valvontatehtävistä;**
- **3. väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä;**
- **4. pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.**

- Lisäksi pelastuslaitos voi:
- 1. suorittaa ensihoitopalveluun kuuluvia tehtäviä, jos ensihoitopalvelun järjestämisestä yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kesken on sovittu terveydenhuoltolain (1326/2010) 39 §:n 2 momentin perusteella;
- 2. tukea pelastustoimen alueeseen kuuluvan kunnan valmiussuunnittelua, jos siitä on kunnan kanssa sovittu;
- 3. huolehtia muussa laissa alueen pelastustoimelle säädetyistä tehtävistä.

Kymenlaakson hyvinvointialue

PELASTUSLAITOS

Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen (SM018:00/2012) mukaan uhkien arviointi muodostuu kolmesta osasta:

Pelastustoimen alueet jaetaan riskiluokkiin käyttäen regressiomallia ja riskiluokan määrittäviä onnettomuuksia

Tunnistetaan sellaiset onnettomuustyypit sekä yksittäiset riskikohteet, tapahtumat ja yleisötilaisuudet, joiden varalta tarvitaan erityisiä järjestelyjä

Seurataan onnettomuusuhkien, onnettomuuksien lukumäärän ja syiden kehitystä sekä tehdään sen perusteella johtopäätöksiä tarvittavista toimenpiteistä

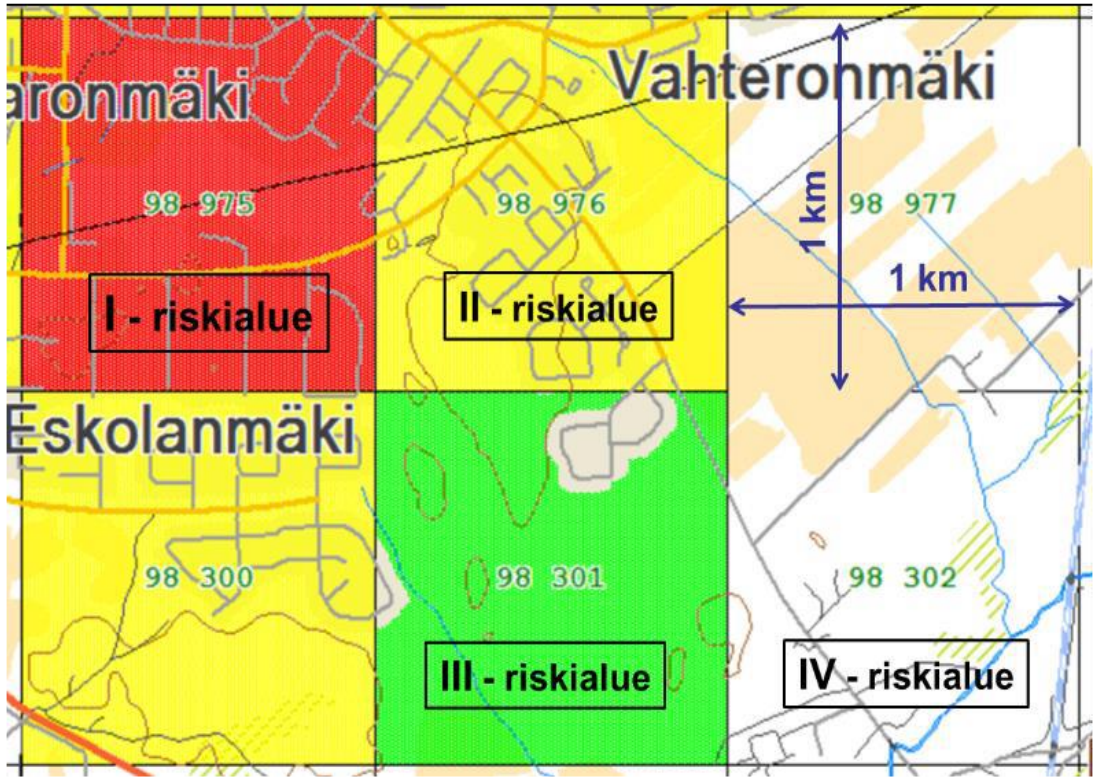
Riskiruutu muodostuu 1 km x 1 km kokoisesta ruudusta.

Riskiluokka määritellään jokaiselle riskiruudulle. Riskiluokka määräytyy kullekin ruudulle regressiomallin avulla arvioidun riskitason perusteella ja tapahtuneiden riskiluokanmäärittävien onnettomuuksien perusteella.

Riskiluokan määrittävillä onnettomuuksilla tarkoitetaan rakennuspaloja ja -vaaroja, liikennevälinepaloja, muita tulipaloja, liikenneonnettomuuksia, sortumia/sortumavaaroja, räjähdyksiä/räjähdysvaaroja, vaarallisten aineiden onnettomuuksia ja kiireelliseksi luokiteltuja ihmisen pelastamistehtäviä. Riskitason tarkoituksena on osoittaa, missä ruuduissa A- ja B-kiireellisyysluokan pelastustoimintaa edellyttäviä onnettomuuksia tapahtuu kaikkein todennäköisimmin.”

Kymenlaakson alueen riskikartoitus ja -analyysi on tehty voimassa olevien valtakunnallisten periaatteiden mukaisesti:

Valtakunnallisesti riskiluokkien määritysperusteena käytetään regressiomallilla määritettyä riskitasoa. Regressiomallin selittäjinä ovat asukasluku, kerrosala ja niiden yhteisvaikutus. Regressiomalli on kehitetty toteutuneiden rakennuspalojen perusteella[1]. Mallin avulla ennustetaan riskitaso kullekin 1 km x 1km ruudulle.

LÄHDE: pelastuslaitos

PELASTUSLAITOS

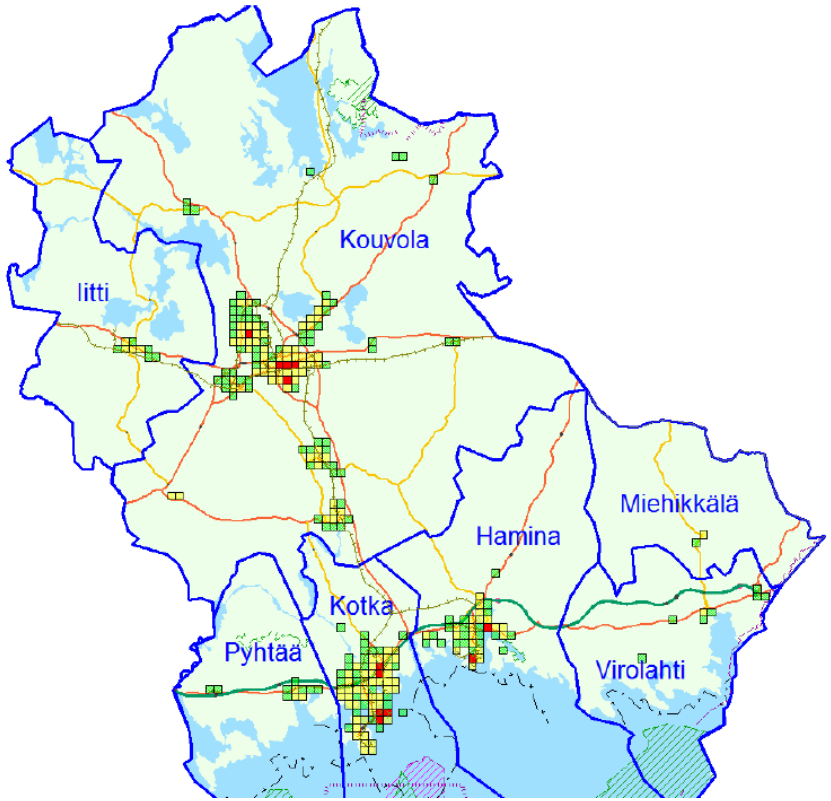
Riskialueiden tunnistaminen

Regressiomallilla määritellyn riskitason lisäksi pelastuslaitos arvioi ne riskiruudut, joissa on tapahtunut riskiluokan määrittäviä onnettomuuksia viiden vuoden seurantajaksolla keskimäärin vähintään kaksi vuosittain. Pelastuslaitos voi arvioinnin perusteella korottaa riskiruudun riskiluokkaa seuraavasti:

Riskiruutu, jossa on tapahtunut vähintään 10 riskiluokan määrittävää onnettomuutta vuodessa viiden vuoden seurantajaksolla, voidaan korottaa riskiluokkaan I.

Riskiruutu, jossa on tapahtunut vähintään kaksi mutta vähemmän kuin 10 riskiluokan määrittävää onnettomuutta vuodessa viiden vuoden seurantajaksolla, voidaan korottaa riskiluokkaan II.

Kymenlaakson pelastuslaitoksen riksialueet 1.1.2020

LÄHDE: pelastuslaitos

ENSIHOITO

- Ensihoitopalvelun toiminnasta säädetään terveydenhuoltolaissa. Hyvinvointialueen on järjestettävä alueensa ensihoitopalvelu:
- 1) äkillisesti sairastuneen tai loukkaantuneen potilaan hoidon tarpeen arviointi ja kiireellinen hoito ensisijaisesti terveydenhuollon hoitolaitoksen ulkopuolella, eivät kuitenkaan meripelastuslaissa (1145/2001) tarkoitetut tehtävät, tarvittaessa potilaan kuljettaminen lääketieteellisesti arvioiden tarkoituksenmukaisimpaan hoitoyksikköön ja äkillisesti sairastuneen tai vammautuneen potilaan jatkohoitoon liittyvät siirrot, silloin kun potilas tarvitsee siirron aikana vaativaa ja jatkuvaa hoitoa tai seurantaa; (29.12.2016/1516)
- 2) ensihoitovalmiuden ylläpitäminen;
- 3) tarvittaessa potilaan, hänen läheisensä ja muiden tapahtumaan osallisten ohjaaminen psykososiaalisen tuen piiriin;
- 4) osallistuminen alueellisten varautumis- ja valmiussuunnitelmien laatimiseen suuronnettomuuksien ja terveydenhuollon erityistilanteiden varalle yhdessä muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa; ja
- 5) virka-avun antaminen poliisille, pelastusviranomaisille, rajavartioviranomaisille ja meripelastusviranomaisille niiden vastuulla olevien tehtävien suorittamiseksi.

- Hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä voivat päättää palvelutasopäätöksessä ensivastetoiminnan sisällyttämisestä osaksi ensihoitopalvelua. *Ensivastetoiminnalla* tarkoitetaan hätäkeskuksen kautta hälytettävissä olevan muun yksikön kuin ambulanssin hälyttämistä äkillisesti sairastuneen tai loukkaantuneen potilaan tavoittamisviiveen lyhentämiseksi ja yksikön henkilöstön antamaa hätäensiapua, joka on määritelty ensihoidon palvelutasopäätöksessä. (8.7.2022/581)
-
- Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä voi päättää palvelutasopäätöksessä ensivastetoiminnan sisällyttämisestä osaksi ensihoitopalvelua. Ensivastetoiminnalla tarkoitetaan hätäkeskuksen kautta hälytettävissä olevan muun yksikön kuin ambulanssin hälyttämistä äkillisesti sairastuneen tai loukkaantuneen potilaan tavoittamisviiveen lyhentämiseksi ja yksikön henkilöstön antamaa hätäensiapua, joka on määritelty ensihoidon palvelutasopäätöksessä.

ENSIHOITO

- Ensihoidon palvelutasopäätös koskee Kymenlaakson alueella tapahtuvaa ja kuntayhtymän järjestämisvastuulla olevaa ensihoitoa. Tavoiteasettelu on laadittu yhdenmukaiseksi ja hyväksytty erityisvastuualueen ensihoitokeskuksen ohjausryhmässä terveydenhuoltolain 39 § mukaisesti.

- Ensihoidolla on noin 29500 tehtävää vuodessa. Arkisin päivällä välittömässä valmiudessa on 15 ambulanssia, yksi lääkäriyksikkö ja kaksi kenttäjohtoyksikköä. Yöllä ja viikonloppuisin 12 ambulanssia, lääkäriyksikkö ja kenttäjohtoyksiköt. Ensihoitopalvelut tuotetaan ns. monituottajamallilla. Kymsotella (Hva) on omia ambulansseja, osa palvelusta tuotetaan palvelusopimuksella Kymenlaakson pelastuslaitoksen kanssa ja osa palvelutuotannosta on kilpailutettu ja sen osan tuottaa MedGroup ensihoito. Ensivastetoiminnasta Kymsotella on sopimukset Kymenlaakson pelastuslaitoksen, Puolustusvoimien, Rajavartiolaitoksen ja vapaaehtoisen meripelastusyhdistyksen kanssa.

- Kymsote tuottaa sopimusperusteisesti taktisen ensihoidon palveluita poliisin vaarallisiin- ja vaativiin tilanteisiin. Kymsote tuottaa virka-apuna ensihoitajan myös puolustusvoimien päivystävään helikopteriin, tehtäville joissa ensihoitajasta katsotaan olevan hyötyä.

- Kymenlaaksossa päivystää kaksi sairaalaa, Ratamokeskus Kouvolassa (perusterveydenhuollon akuuttilääkäri vetoinen päivystys) ja Kotkassa Kymenlaakson keskussairaala (erikoissairaanhoidon päivystys).

Sairaanhoitopiirin nimi	Kymsote
Väkiluku 2021 lopussa	162 812
0 – 14	21 245 (13,0%)
15 – 64	94 970 (58,3 %)
65 -	46 594 (28,6 %)
Sairastavuusindeksi 2018 (KELA)	109,1 ikävakioitu, 126,1 ikävakioimaton
Alueen kokonaispinta-ala (km2)	6 768
Josta vesi- tai merialueita (km2)	2 209

ENSIHOITO

- Palvelun saatavuus riskiluokittain päivittäistehtävissä esitetään taulukossa 2.
- A-tehtävä = Välitön hengenvaara, kiireellinen
- B-tehtävä = Epäily peruselintoimintojen häiriöstä, kiireellinen
- C-tehtävä = Peruselintoimintojen vähäinen tai lievä häiriö tai oire, ei jonouteta. Potilaan tavoite vasteaika enintään 30 min. Jos aika ylittyy on tehtävä uusi riskinarvio.
- D- tehtävä = Ei viitteitä peruselintoimintojen häiriöstä, voidaan jonouttaa. Potilaan tavoite vasteaika enintään 2h
  - Tavoittamisviiveet lasketaan tehtävän vastuun siirtymisestä ensihoitopalvelulle kohteeseen saapumiseen. Arvioinnissa toteutuneet ajat pyöristetään lähimpään täyteen minuuttiin.
  - (taulukko 2)

Alue	A-tehtävät mediaani	B-tehtävät mediaani	90 % A-tehtävistä	90 % B-tehtävistä
Ydintaajama (vaalean ruskea)	6 min	7 min	9 min	10 min
Muu taajama (vaaleaan punainen)	7 min	8 min	12 min	14 min
Asuttu maaseutu (keltainen)	14 min	15 min	20 min	24 min
Muut alueet (vihreä)	Ei määritelty	Ei määritelty	Ei määritelty	Ei määritelty

LÄHDE: Ensihoito

ENSIHOITO

- Potilaiden tavoittamisaikoja riskiluokittain seurataan ja raportoidaan vuosittain.

- Ensihoito hyödyntää erityisesti harva-alueilla ensivasteyksiköiden palveluja A- ja B-tehtävien vasteaikojen saavuttamisessa ja henkeä pelastavan avun aloittamisessa.

Tehtäväkiireellisyys	90 % tehtävistä
C	30 min
D	120 min

3.2. TURVALLISUUDEN TILANNEKUVA

Toimintaympäristön tunnistettuja erityispiirteitä ja seurannassa olevia/ seurantaan kuuluvia indikaattoreita hyte- ja turvallisuustyössä Kymenlaakson alueella

Kymenlaakson hyvinvointialue

KYMENLAAKSON TOIMINTA-ALUEEN ERITYISPIIRTEITÄ

Valtatiet, raskasliikenne

Runsas päihteiden käyttö

Sotilas- ja siviililentotoimintaa (Utti, Pyhtää)

Kansainvälinen ja järjestäytynyt rikollisuus toiminta-alueella

Joukkoliikenne heikkoa, yksityisautoilua paljon

Ikääntyvä väestö (liikenteessä ja muualla)

Varusmiehiä liikenteessä (harjoitukset ja lomalle menot)

Öljytankkerit (ympäristöonnettomuusriskit)

Sotilaskohteita paljon, sotaharjoituksia maastoissa

Puolustusvoimien kalusto liikkuu teillä ja maastossa

Hybridivaikuttamiseen varautuminen

Korkea työttömyysaste/ matalakoulutustaso/ korkea köyhyysaste/ korkea sairastavuus

Sijaintitekijät: moniviranomaisyhteistyö tiivistä (positiivinen piirre)

Laajamittaiseen ja laittomaan rajanylitykseen (maaraja + meri) varautuminen,

Hyvä yhteistyö esim. rajalla venäläisten kollegojen kanssa (positiivinen asia)

Pitkät kuljetusmatkat ja välimatkat

VT 15 taso on huono suhteessa tiellä liikkuvaan ajoneuvomäärään

Merirajan ylityspaikat, huvialusten rajanylityspaikat (2)

Matkustajasatama (Kotka)

Pienveneitä paljon liikenteessä

Meri ja suuret vesistöalueet, saaristo (vaikeakulkuisuus esim. pelastustehtävissä)

Raideliikenne, henkilö- ja tavaraliikennettä

Pientaloja paljon, Kymenlaaksosta pilottina alkanut käytäntö omavalvonnasta toimii hyvin

Erikoissairaanhoidon palvelujen keskittäminen

Vaarallisia kemikaaleja käyttävät tai varastoivat laitokset

Kemikaaliratapihat

Kemikaalisatamat Hamina, Kotka)

Räjähde- ja kemikaalikuljetukset

Laajat vapaa-ajan mökkialueet myös sisävesillä ja saarissa

Kansallispuistot, erityisesti Repovesi (233000 kävijää vuonna 2021)

Vaalimaan rajanylityspaikka (Suomen vilkkain maarajan ylityspaikka)

Paljon pientaloja ja omakotiasutusta

Itsemurhakuolleisuus kohtalaisen korkealla (vaikutus erityisesti liikenneonnettomuuksiin)

ESIMERKKEJÄ SEURATTAVISTA INDIKAATTOREISTA MAAKUNNASSA

- Poliisin huumausainerikosten tilasto ja väkivaltarikokset
- Palokuolemat (loukkaantumiset paloissa?)
- Merelliset onnettomuudet: hukkumiset, jäihin vajoamiset jne.
- Pelastuslaitoksen kokonaistehtävämäärät
- Vasteajat
- Lähisuhdeväkivaltapoliisin tilasto
- Kesämökkitehtävät
- Kuolemaan johtaneet liikenneonnettomuudet
- Nuoret kuljettajat onnettomuustilastot
- Rajanylitysten määrä maalla ja merellä
- Turvapaikkaa hakeneiden määrä
- Vaaralliset aineet (kuljetusmäärät ja onnettomuusmäärät)
- Pientalojen paloturvallisuuden itsearviointien määrä
- Resurssien kehitys (paikallinen ja valtakunnallinen)
- Turvapaikanhakijoiden määrä
- Asunnottomien määrä (ARA)
- Omaisuusrikokset
- Köyhyysaste
- Työttömyysaste
- TEA-viisari

- Päihde- ja riippuvuusstrategian THL:n seurantaindikaattorit
- Kansallisen mielenterveysstrategian indikaattorit ml. itsemurhien ehkäisy
- Lapsiin kohdistuva väkivalta (väkivallaton lapsuus ohjelmasta)
- Lähisuhdeväkivalta
- Alaikäisten tekemät rikokset
- Ensihoidon kokonaistehtävämäärä / vuorokautinen tehtävämäärä
- Ensihoidon potilaan tavoittamisviiveet (vasteajat) A- ja B-tehtävien osalta
- Sairaalan ulkopuolisten äkkielottomien vuotuinen määrä suhteessa asukasmäärään
- Sairaalan ulkopuolella tapahtuneesta äkkielottomuudesta selviytyminen sairaalasta kotiutumiseen.
- Sydän- ja aivoinfarktipotilaiden onnistunut hoito ja kuntoutuminen
- Monivammapotilaiden oikea hoito- ja nopea kuljetus lopulliseen hoitopaikkaan
- Ensihoidon lääkäritasoisen hoidon vaikuttavuus
- Turvakodin ja Pysäkin asiakasmäärät
- Vankimäärä ja vapautuvien vankien määrä
- Henkirikokset, henkeen ja terveyteen kohdistuvat kaikki rikokset
- Omaisuusrikokset
- Koti- ja vapaa-ajan tapaturmat
- Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset

VIRANOMAISINDIKAATTORIT

Arkiturvallisuuden kannalta keskeisiä indikaattoreita mitä viranomaiset seuraavat Kymenlaaksossa

Kymenlaakson hyvinvointialue

KAAKKOIS-SUOMEN POLIISITOIMINNAN ERITYISPIIRTEET JA SEURATTAVIA INDIKAATTOREITA

- Itäraja rajanylityspaikkoineen
- Kotka-Hamina satama
- Lappeenrannan kansainvälinen lentokenttä
- Joutsenon säilöönottoyksikkö
- Suuret sisävesistöt ja merialueet
- Rajat ylittävä kansainvälinen ja järjestäytynyt rikollisuus

HUUMEET LIIKENTEESSÄ

Huumerattijuopumukset, Kymi

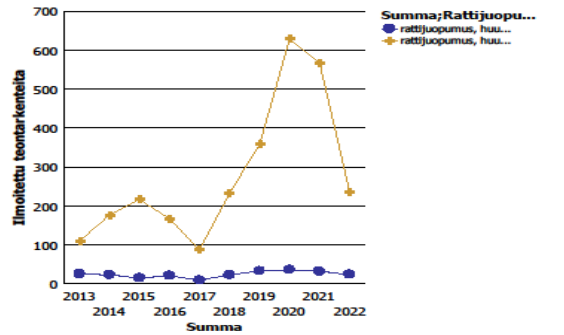
2013-2022, tilastot syyskuun 2022 loppuun saakka

Rattijuopumus: Pois jätetyt kohteet (Rattijuopumus - alkoholi)

Rikos

815 Kaakkois-Suomi

(5622 Haminan poliisiasema;5624 Kotkan poliisiasema;5621 Kouvolan pääpoliisiasema)

Ilmoitettu teontarkenteita		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Summa
rattijuopumus, huumaantuneena ajaminen	Rattijuopumus - alkoholi ja muu huumaava aine	25	23	15	21	9	23	33	36	32	24	**241**
	Rattijuopumus - muu huumaava aine	109	176	217	168	88	232	358	629	567	237	**2 781**
	Välisumma (sisällytetty)	**134**	**199**	**232**	**189**	**97**	**255**	**391**	**665**	**599**	**261**	**3 022**

23.10.2022 - 1 - 10:19:19

Huumerattijuopumukset, Kymi

2013-2022, tilastot syyskuun 2022 loppuun saakka

Rattijuopumus: Pois jätetyt kohteet (Rattijuopumus - alkoholi)

Rikos

815 Kaakkois-Suomi

(5622 Haminan poliisiasema;5624 Kotkan poliisiasema;5621 Kouvolan pääpoliisiasema)

Ilmoitettu teontarkenteita		2020	2021	2022	Ed.VUOSI	KuiVUOSI	VUOSI muutos	VUOSI muutos%
rattijuopumus, huumaantuneena ajaminen	Rattijuopumus - alkoholi ja muu huumaava aine	36	32	24	20	24	4	20,00%
	Rattijuopumus - muu huumaava aine	629	567	237	472	237	-235	-49,79%
	Välisumma (sisällytetty)	**665**	**599**	**261**	**492**	**261**	**-231**	**-46,95%**

23.10.2022 - 1 - 10:21:04

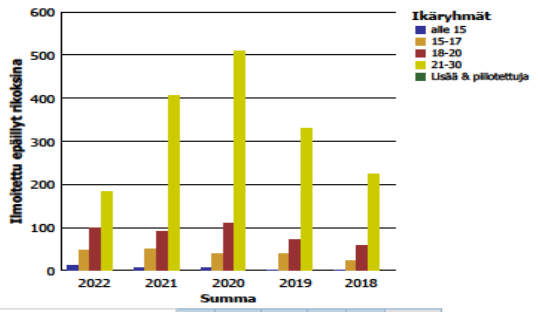
NUORISORIKOLLISUUS

Lasten ja nuorten huumerikokset, Kymi

Vuoden 2022 tilastot syyskuun loppuun

Huumausainerikokset

(5622 Haminan poliisiasema;5624 Kotkan poliisiasema;5621 Kouvolan pääpoliisiasema)

Ilmoitettu epäillyt rikoksina	2022	2021	2020	2019	2018	Summa
alle 15	11	5	7	0	0	**23**
15-17	48	50	38	39	23	**198**
18-20	99	91	109	72	57	**428**
21-30	184	406	509	329	223	**1 651**
Lisää & piilotettuja						
Ikäryhmät	**625**	**1 250**	**1 276**	**839**	**612**	**4 602**

23.10.2022 - 1 - 10:23:48

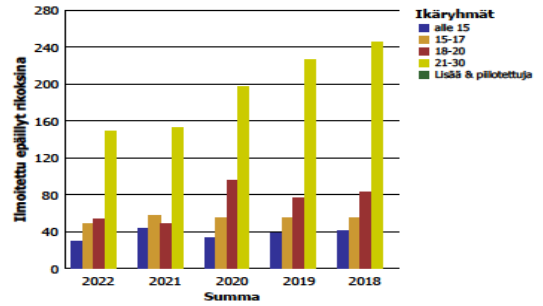
Lasten ja nuorten väkivaltarikokset, Kymi

Vuoden 2022 tilastot syyskuun loppuun

Väkivaltarikokset

815 Kaakkois-Suomi

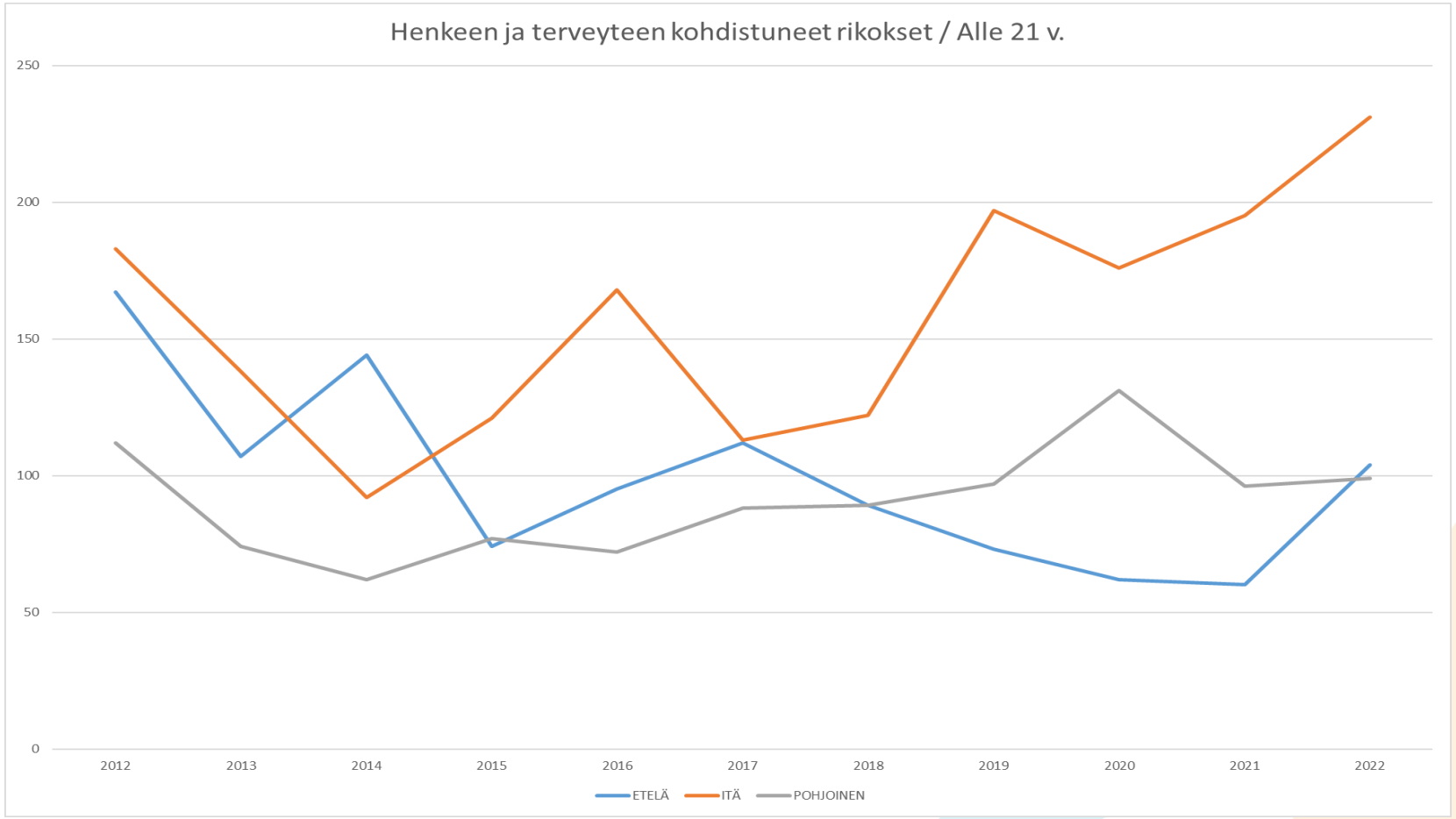
(5622 Haminan poliisiasema;5624 Kotkan poliisiasema;5621 Kouvolan pääpoliisiasema)

Ilmoitettu epäillyt rikoksina	2022	2021	2020	2019	2018	Summa
alle 15	29	44	33	39	41	**186**
15-17	48	58	55	55	55	**271**
18-20	54	49	96	76	83	**358**
21-30	149	153	197	226	245	**970**
Lisää & piilotettuja						
Ikäryhmät	**618**	**725**	**810**	**866**	**898**	**3 917**

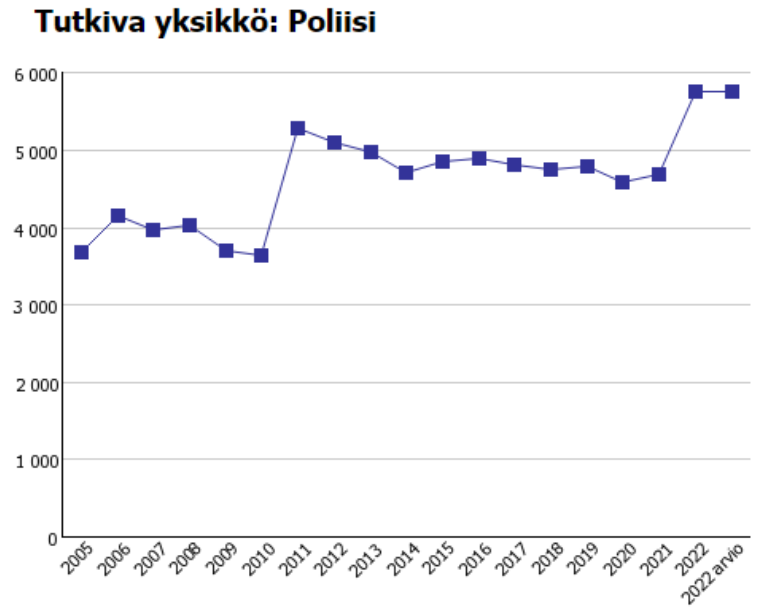
23.10.2022 - 1 - 10:29:33

NUORTEN VÄKIVALTARIKOLLISUUDEN KEHITYS

LÄHDE: Kaakkois-Suomen poliisi 31.10.2023

LÄHISUHDEVÄKIVALTA, ILMOITETUT 2005-2022

	Tammi-joulukuu																		2022 (tammi-joulukuu)	2022 arvio
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
Ilmoitetut jutut	3 691	4 168	3 982	4 041	3 696	3 650	5 297	5 098	4 978	4 706	4 862	4 901	4 810	4 747	4 794	4 599	4 683	5 759	5 759	5 759

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHDE: Kaakkois-Suomen poliisi 31.10.2023

MUUT POLIISITILASTOT 2021-2022

- **Omaisuusrikokset**
- vuosi 2021 **5769 kpl**
- vuosi 2022 **6074 kpl**

- **Väkivaltarikokset**
- vuosi 2021 **858 kpl**
- vuosi 2022 **995 kpl**

- **Liikennerikokset**
- vuosi 2021 **4913 kpl**
- vuosi 2022 **3661 kpl**

- **Kotihälytystehtävät**
- vuosi 2021 **2148 kpl**
- vuosi 2022 **1872 kpl**

- **Luvatta tunkeutuen varkaudet**
- vuosi 2021 **743 kpl**
- vuosi 2022 **674 kpl**

- **Huumausainerikokset**
- vuosi 2021 **1227 kpl**
- vuosi 2022 **791 kpl**

- **A ja B- kiireellisyysluokan tehtävät**
- vuonna 2021 **14531 kpl**
- vuonna 2022 **13557 kpl**

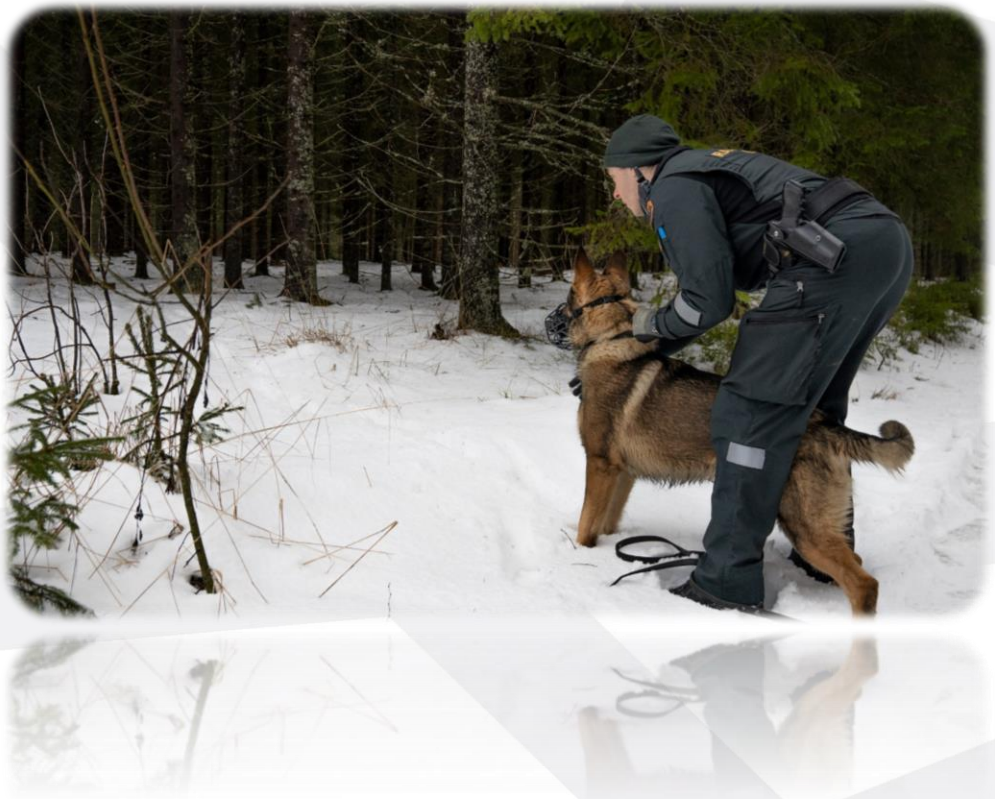
- **Toimintavalmiusaika A-tehtävät**
- vuosi 2021 **8,9 min**
- vuosi 2022 **9,7 min**
- **Palvelukykyaika, B-tehtävät**
- vuosi 2021 **16,4 min**
- vuosi 2022 **16,9 min**
- **HUOMIOITAVAA! KS tulos on kuitenkin koko maan tasolla erittäin hyvä!**

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHDE: Kaakkois-Suomen poliisi PolStat 31.10.2023

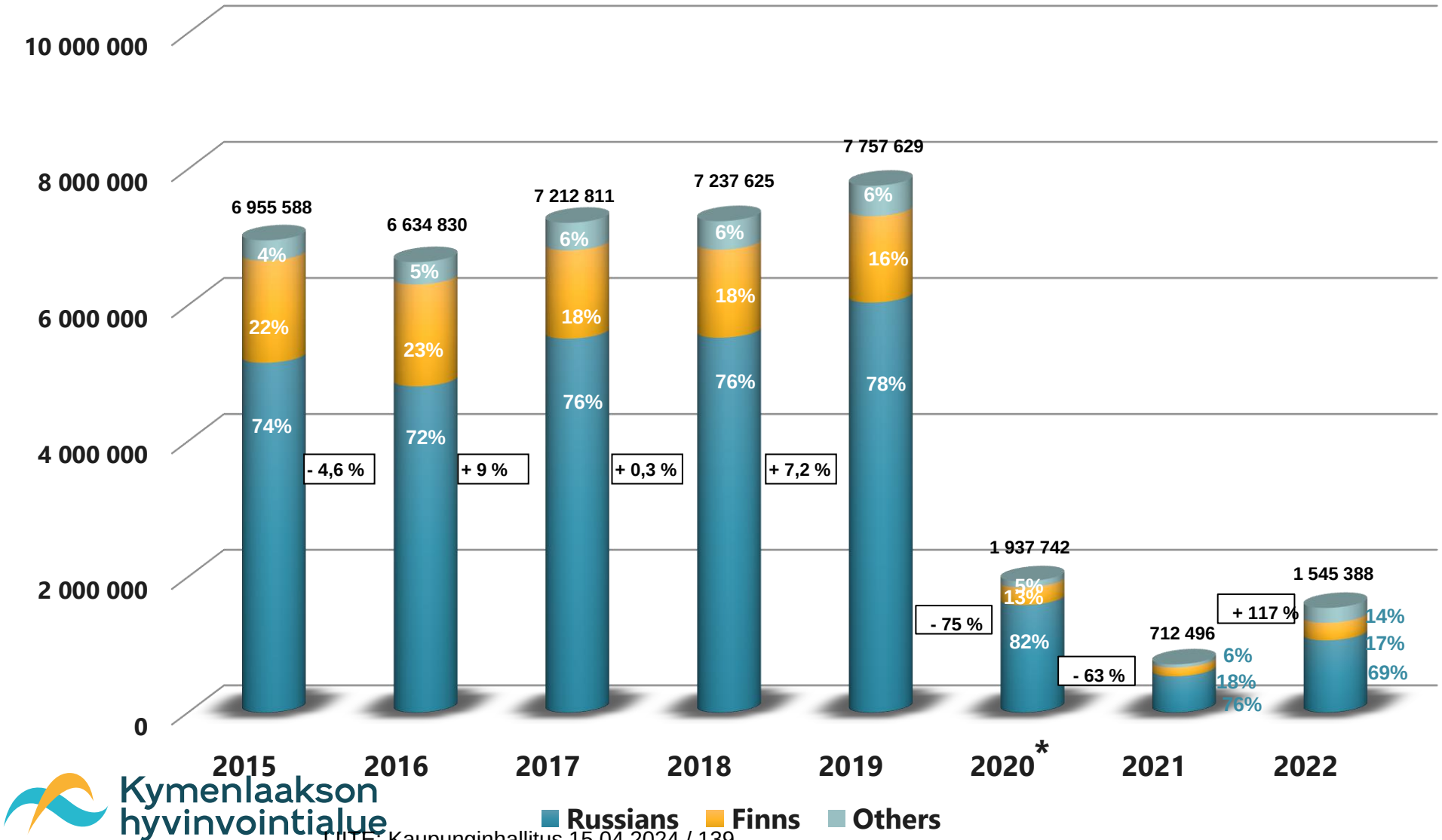
KAAKKOIS-SUOMEN RAJAN TUNNISTETUT UHAT JA SEURATTAVIA INDIKAATTOREITA

- Laajamittainen laiton maahantulo
- Rajat ylittävä rikollisuus
- Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden häiriöt rajanylityspaikoilla
- Vihamielinen hybridivaikuttaminen
- Vieraan valtion tiedustelu ja sotilaallinen uhka

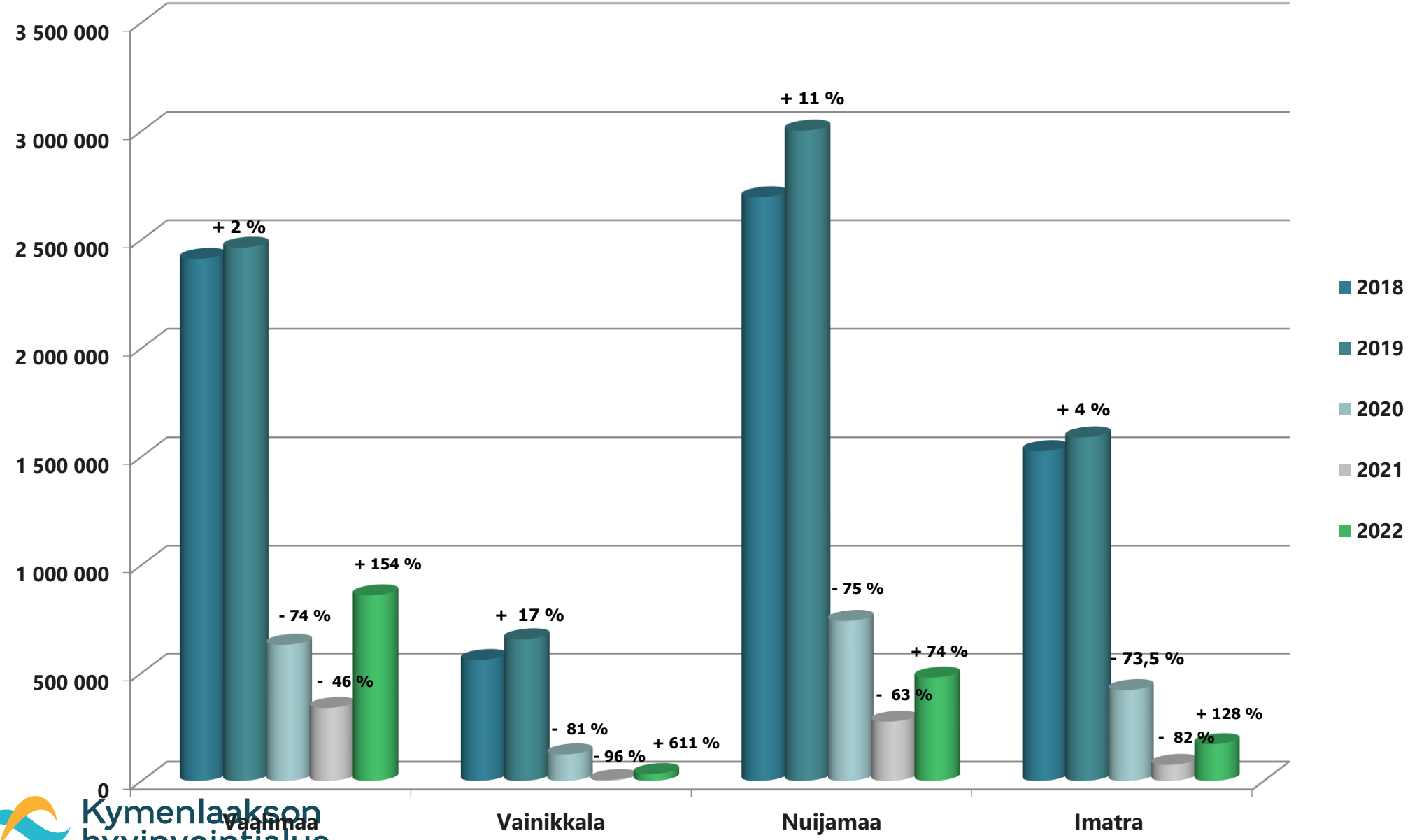

- Tilannetietoisuus ja varautuminen
- Resurssien ja taktiikan valinta uhkan mukaisesti

Henkilöliikenne kaakkoisrajalla 2015–2022

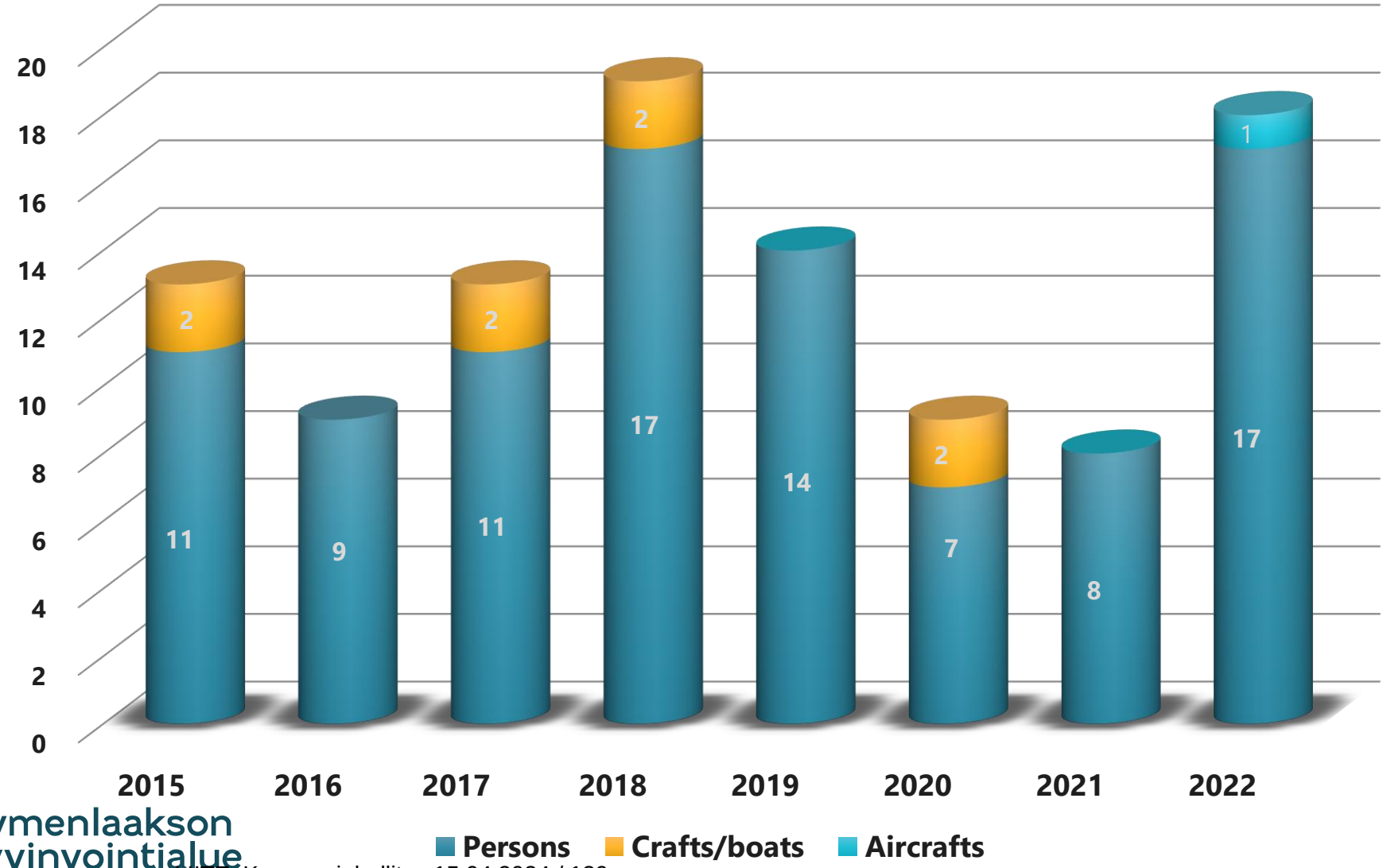

Henkilöliikenne rajanylityspaikoittain Kaakkois-Suomessa

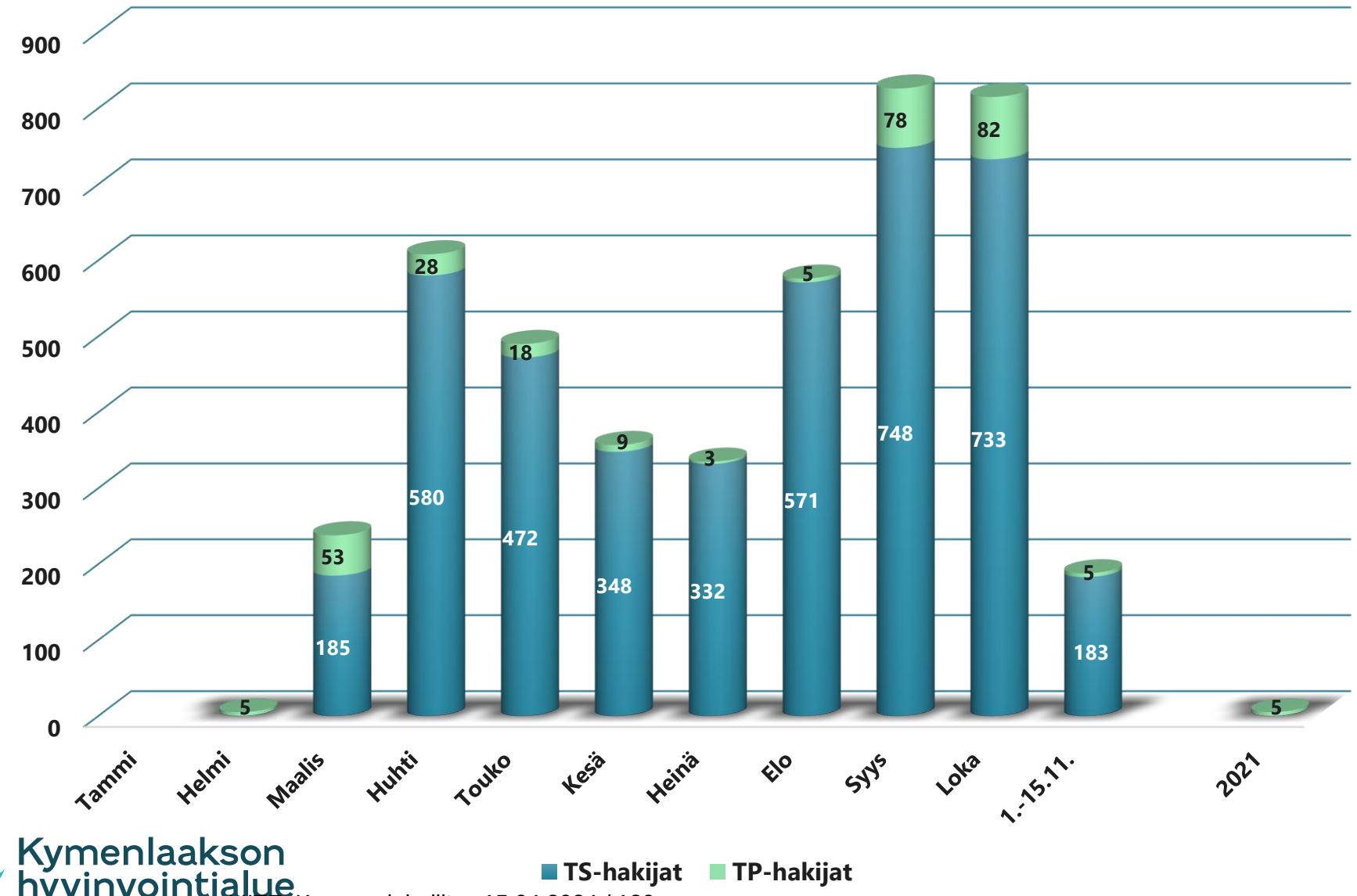
Luvattomat rajanylitykset

(tapaukset K-SR:ssa)

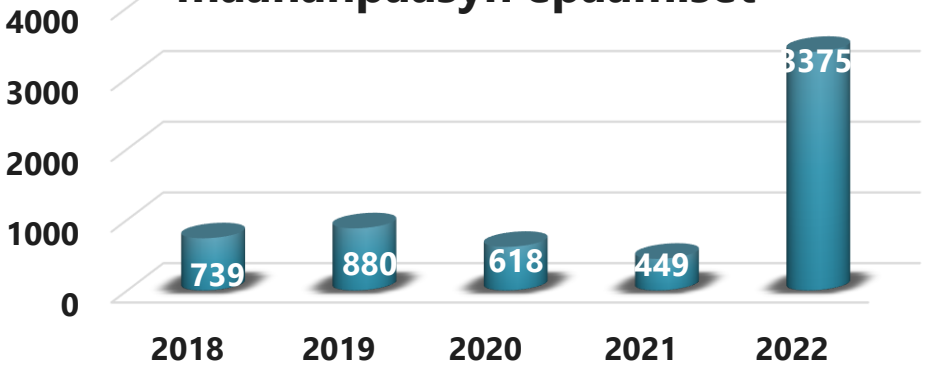
Kymenlaakson hyvinvointialue

KANSAINVÄLISEN SUOJELUN HAKIJAT 2022 ja 2021

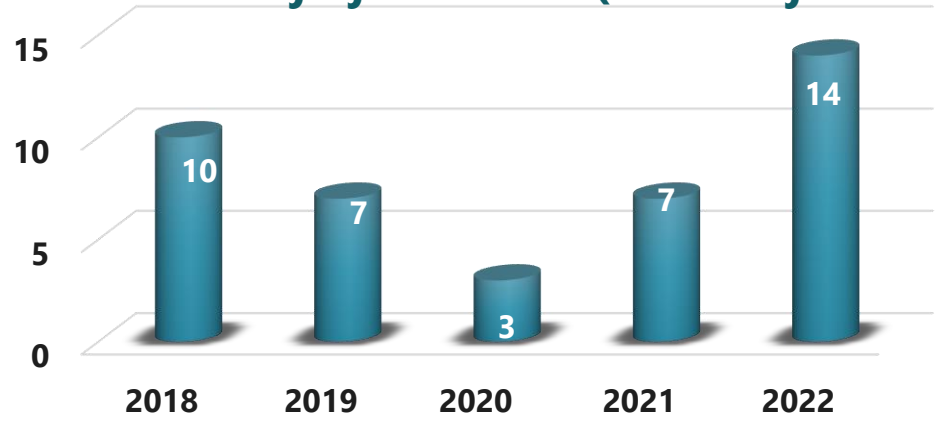

Kymenlaakson hyvinvointialue

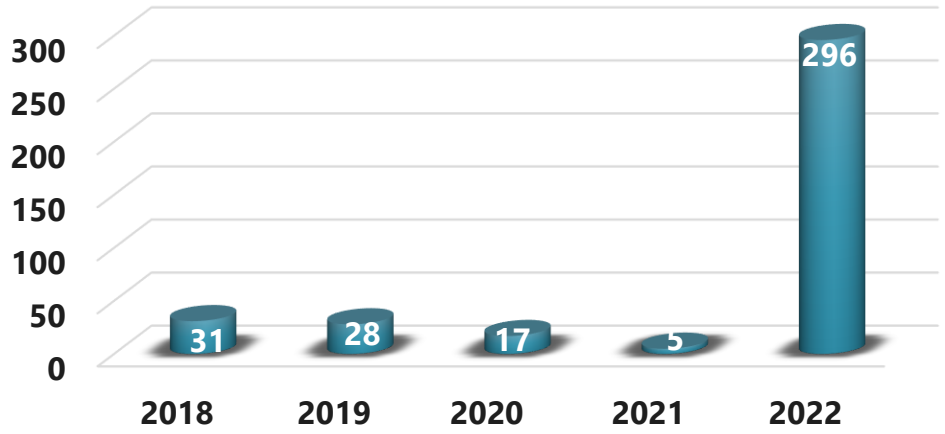
Käännytykset ja maahanpääsyn epäämiset

Laittoman maahantulon sekä törkeät laittoman maahantulon järjestämiset (RL 17:8 ja 17:8a)

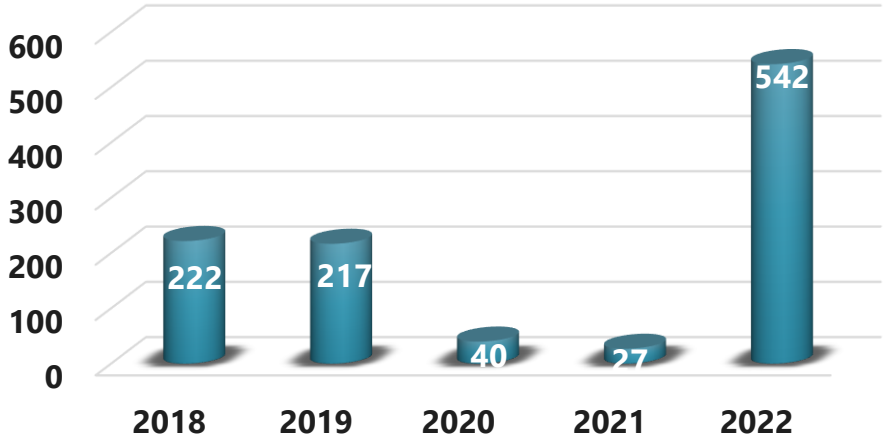

Turvapaikanhakijat

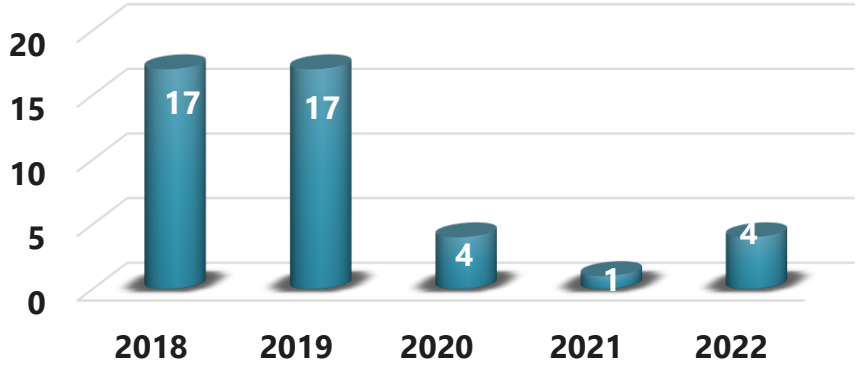

Kymenlaakson hyvinvointialue

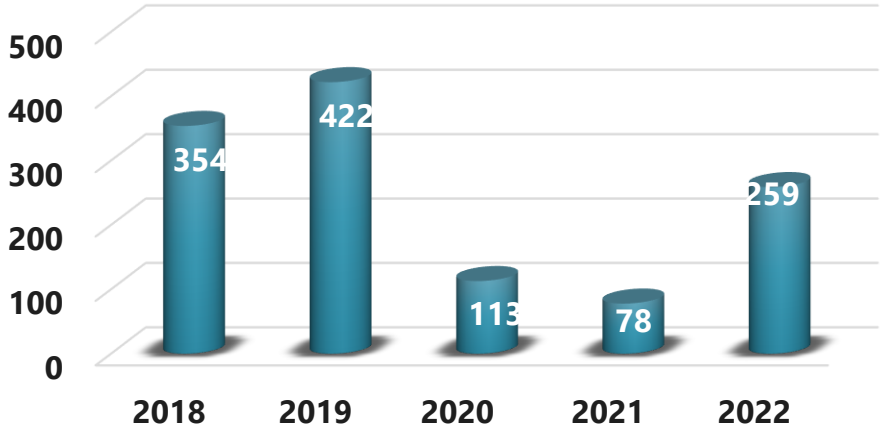
Havaitut väärennökset

Havaitut anastetuksi epäillyt ajoneuvot

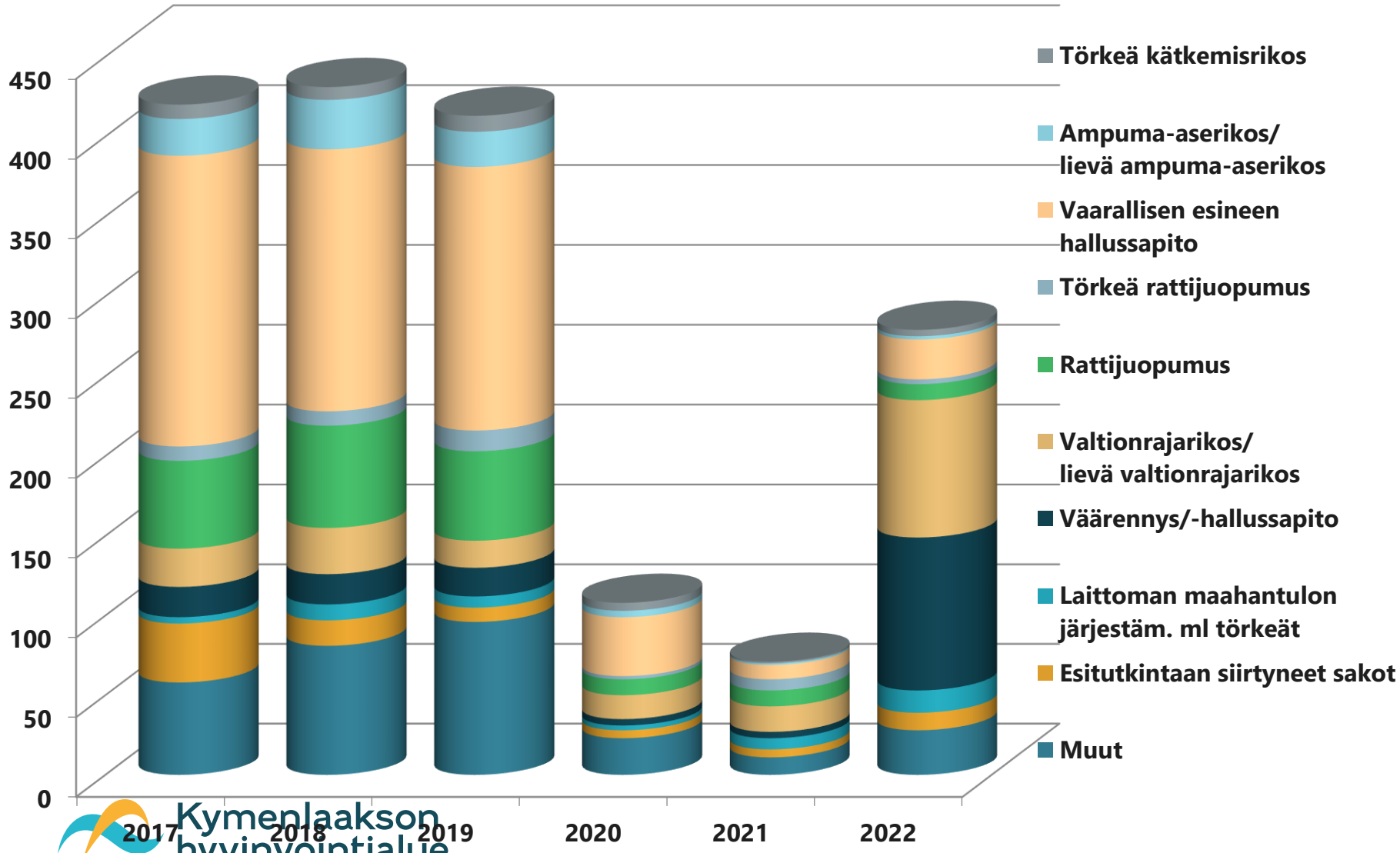

Etsintäkuulutetut

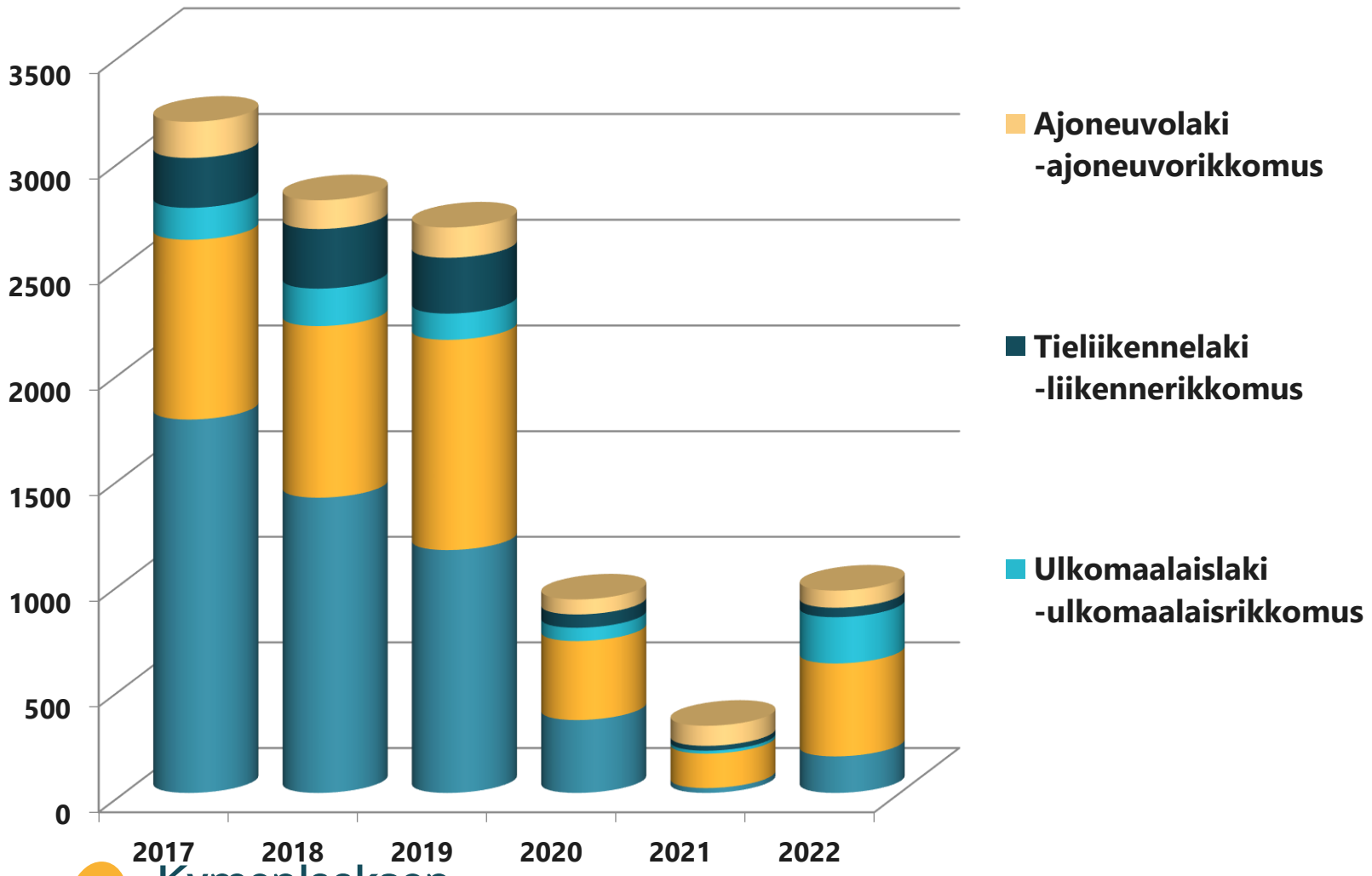
Kymenlaakson hyvinvointialue

Esitutkinnassa olleet rikosnimikkeet (K-SR)

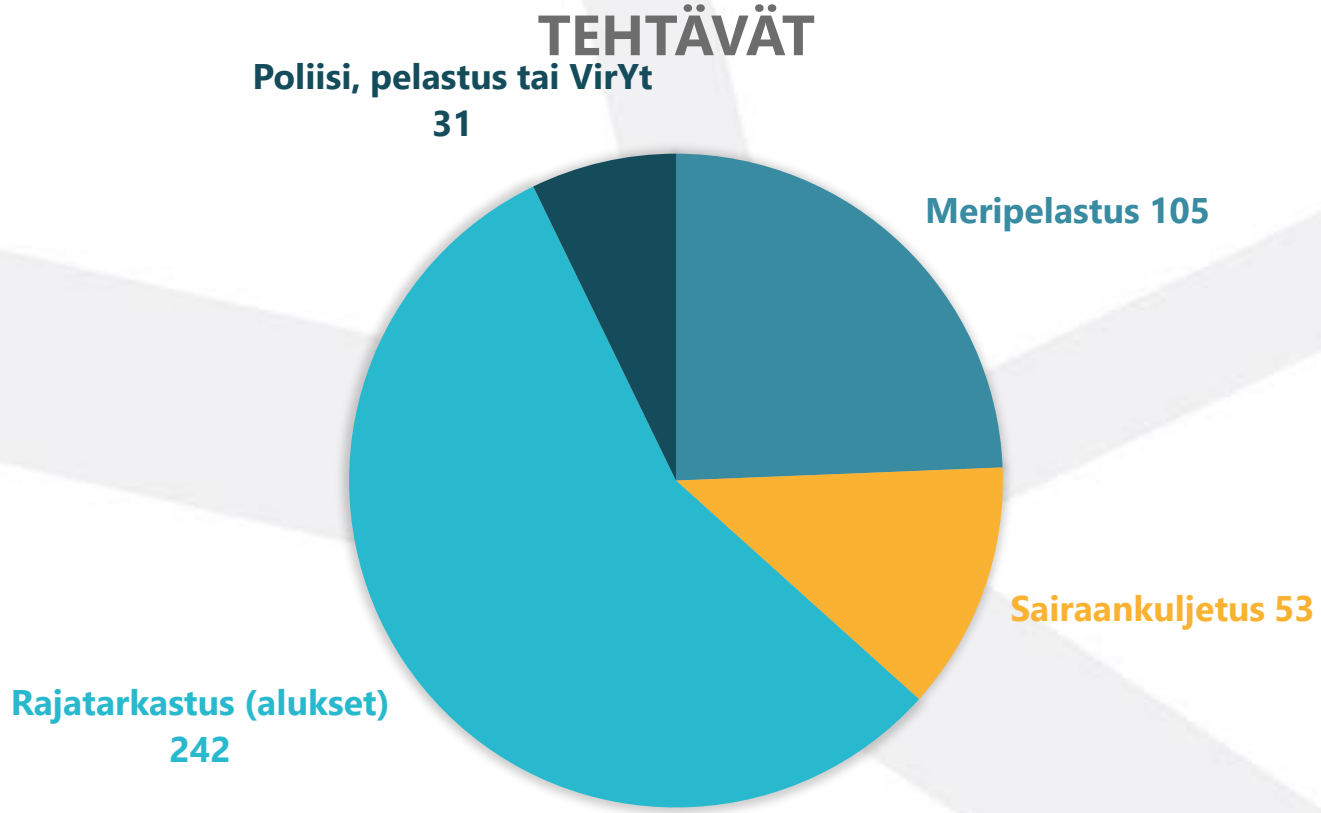
Kymenlaakson hyvinvointialue

Sakot (K-SR)

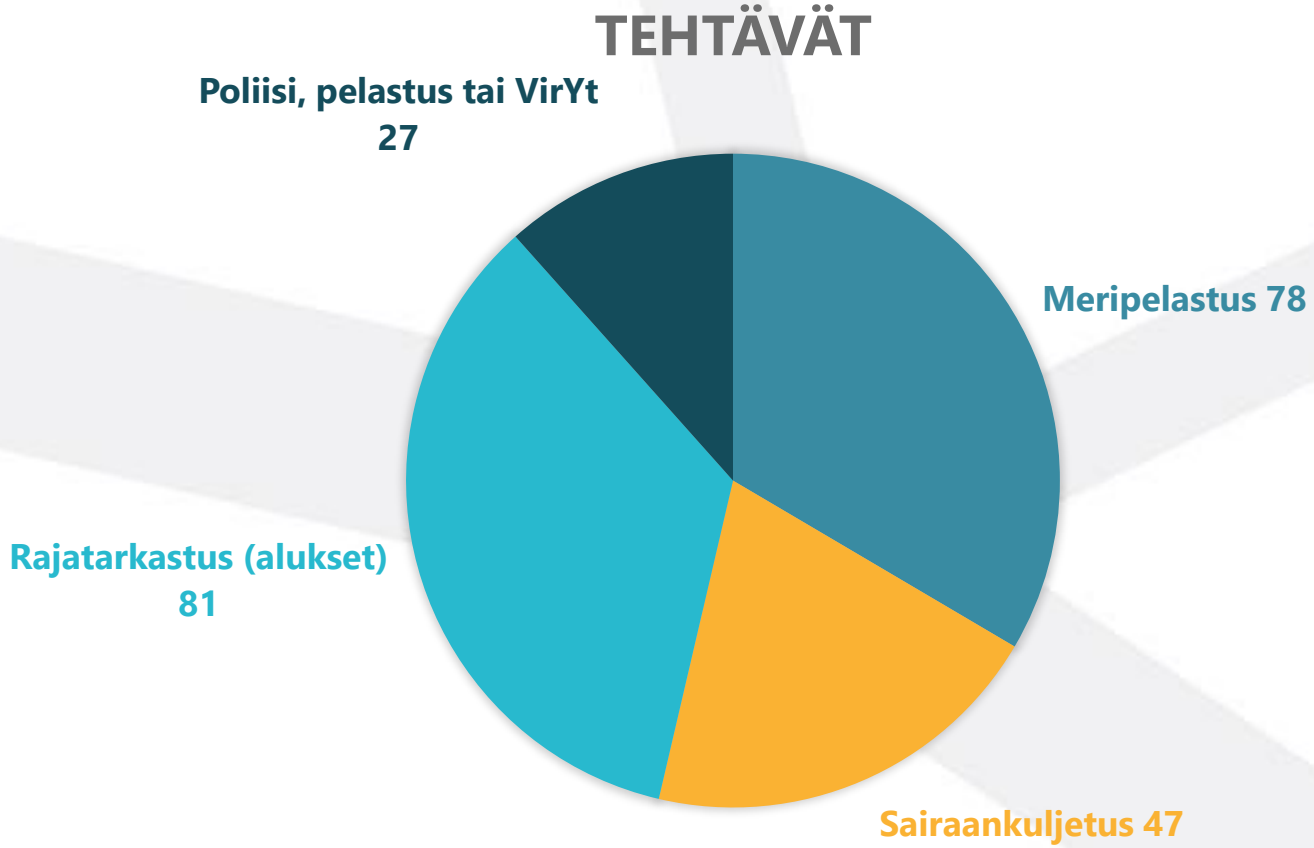
Kymenlaakson hyvinvointialue

Tilastoja 2021: Merivartio-yksikön tehtävät

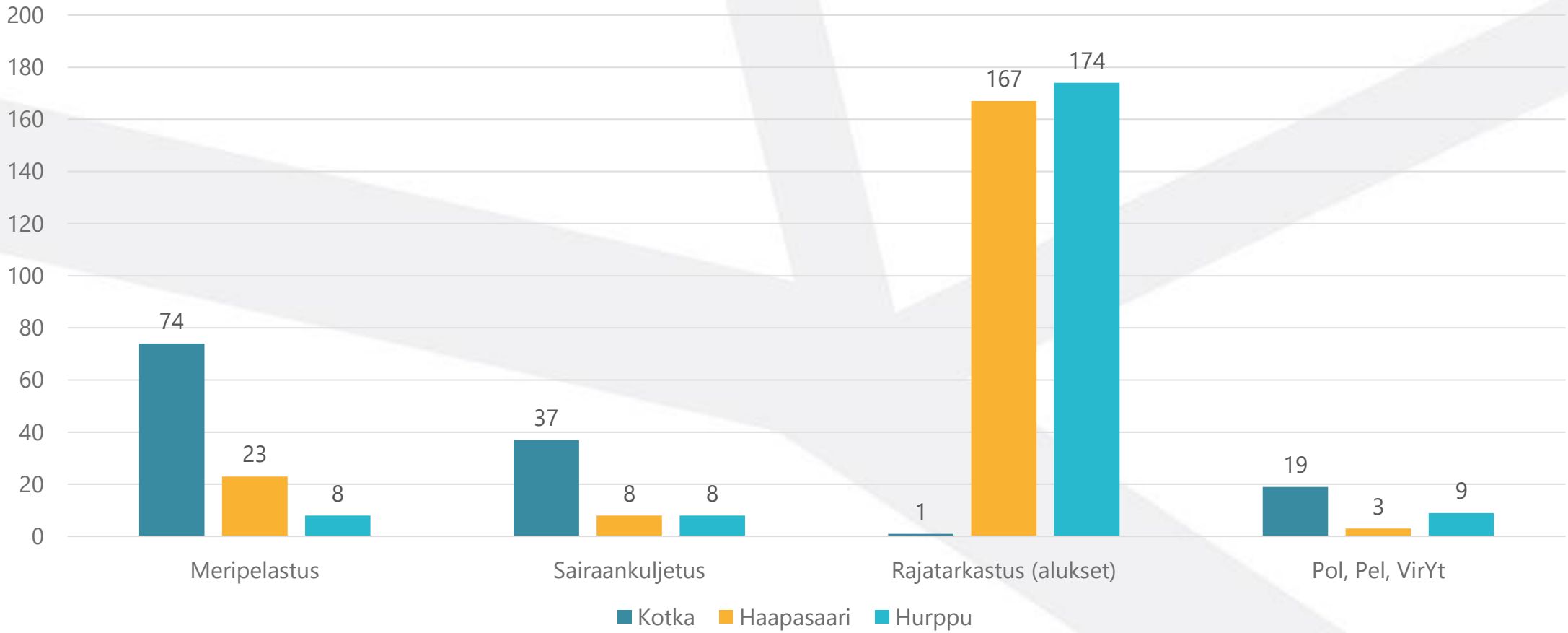
Yht. 431

Tilastoja 2022: Merivartio-yksikön tehtävät

Yht. 233

Tilastoja 2021: Asemien vertailu

KAAKKOIS-SUOMEN LIIKENNETURVALLISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERITYISPIIRTEET

Kaakkois-Suomen erityispiirteitä

- Negatiivinen väestökehitys
- Väestön ikääntyminen
- Palveluiden keskittyminen (mm. kouluverkko)
- Kotitalouksien korkea autoistumisaste
- Kestävän liikkumisen vähäisempi osuus (koko maahan verrattuna) ja laskeva trendi • Venäjän rajan läheisyys
- Metsäteollisuuden rakennemuutos ja uudistuminen, metsä- ja biotalouden investoinnit alueella • Kaakkois-Suomi osana globaalia liikennejärjestelmää
- Matkailuelinkeinoon liittyvä potentiaali • Päihteiden (huumeet, lääkkeet) käytön runsaus/kasvutrendi

KAAKKOIS-SUOMEN LIIKENNETURVALLISUUS JA SEURATTAVAT INDIKAATTORIT

Päämittarit

- Tieliikenteessä kuolleet
- Tieliikenteessä vakavasti loukkaantuneet
- Vakavat henkilövahingot / 100 000 asukasta
- Koettu turvallisuus eri kulkutavoissa

Nuoret

- Tieliikenteessä kuolleet ja vakavasti loukkaantuneet nuoret ikäryhmittäin (15-16, 17-18, 19-20, 21-24)
- Henkilövahingot kulkutavoittain em. ikäryhmissä
- Nuorten onnettomuusriski (vakavaa loukkaantumista ikäryhmän 100 000 asukasta kohden), vertailu koko maahan

Ajoterveys

- Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvo-onnettomuudet, joissa välittömänä riskitekijänä sairaskohtaus
- Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvo-onnettomuudet, joissa välittömänä riskitekijänä itsemurha

Toimintaympäristömittareita

- Kestävien kulkumuotojen osuus liikkumisessa (HLT)
- Ajokortillisten yli 64-vuotiaiden määrä
- Ajoneuvokannan keski-ikä
- Huumepitoisuudet THL:n jätevesitutkimuksissa

Ajonopeudet

- Nopeusrajoituksien mukaan ajavien osuus (%) (ELY:n nopeusnäytöt, muut mittaustavat)
- Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvo-onnettomuudet, joissa kuljettajan käyttämä ylinopeus vähintään 10 km/h
- 30 km/h osuus/yleisyys taajama-alueilla

Jalankulku, pyöräily, sähköiset liikkumisvälineet

- Tieliikenteessä kuolleiden tai vakavasti loukkaantuneiden jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden määrä
- Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden vakavien henkilövahinkojen määrä liikennesuoritetta kohden
- Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kokema turvallisuuden tunne

Päihteet

- Viranomaisten tietoon tulleiden rattijuopumusten määrän kehitys (eroteltuna alkoholi, huume)
- Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvo-onnettomuudet, joissa kuljettaja päihteiden vaikutuksen alaisena (alkoholi, huume, lääkkeet), osuus kaikista onnettomuuksista

Päätiet

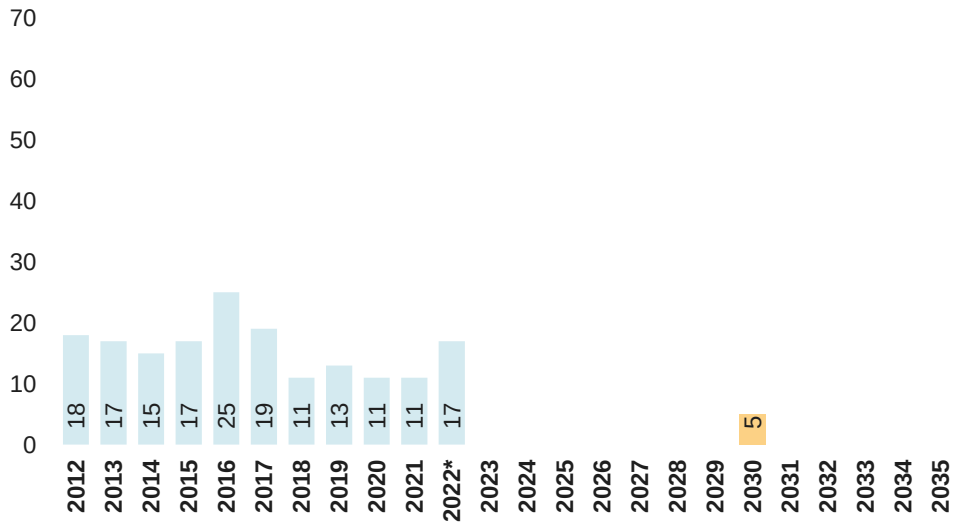
- Kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien määrä pääteillä ja pääteiden osuus kaikista
- Kohtaamisonnettomuuksien määrä/osuus pääteiden onnettomuuksista
- Risteysalueiden onnettomuuksien määrä/osuus pääteiden onnettomuuksista
- Yksittäisonnettomuuksien määrä/osuus pääteiden onnettomuuksista
- Pääteiden hirvieläinkolareiden määrä

LÄHDE: Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelma vuoteen 2030

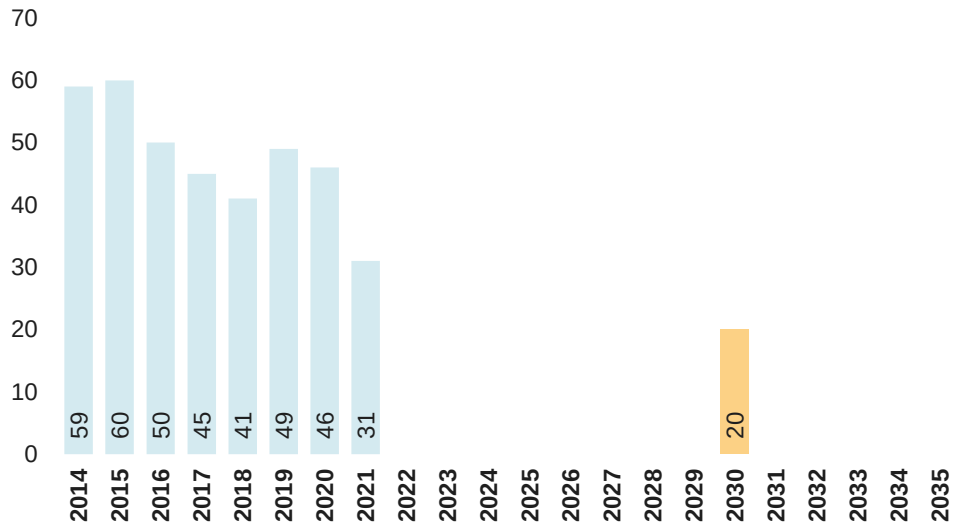
Päämittarit: kuolleet ja vakavasti loukkaantuneet

Kaakkois-Suomessa on tavoitteena, että vuonna 2030 tieliikenteessä menehtyy enintään 5 ja loukkaantuu vakavasti enintään 20 ihmistä. Vakavien liikenneonnettomuuksien osalta nollavisio on realistista saavuttaa jo paljon ennen vuotta 2050, joka on Euroopan laajuinen ja kansallinen tavoite.

Tieliikenteessä kuolleet
Kaakkois-Suomen alueella

Tieliikenteessä vakavasti loukkaantuneet
Kaakkois-Suomen alueella

Lähde: Tilastokeskus ja hoitoilmoitusrekisteri

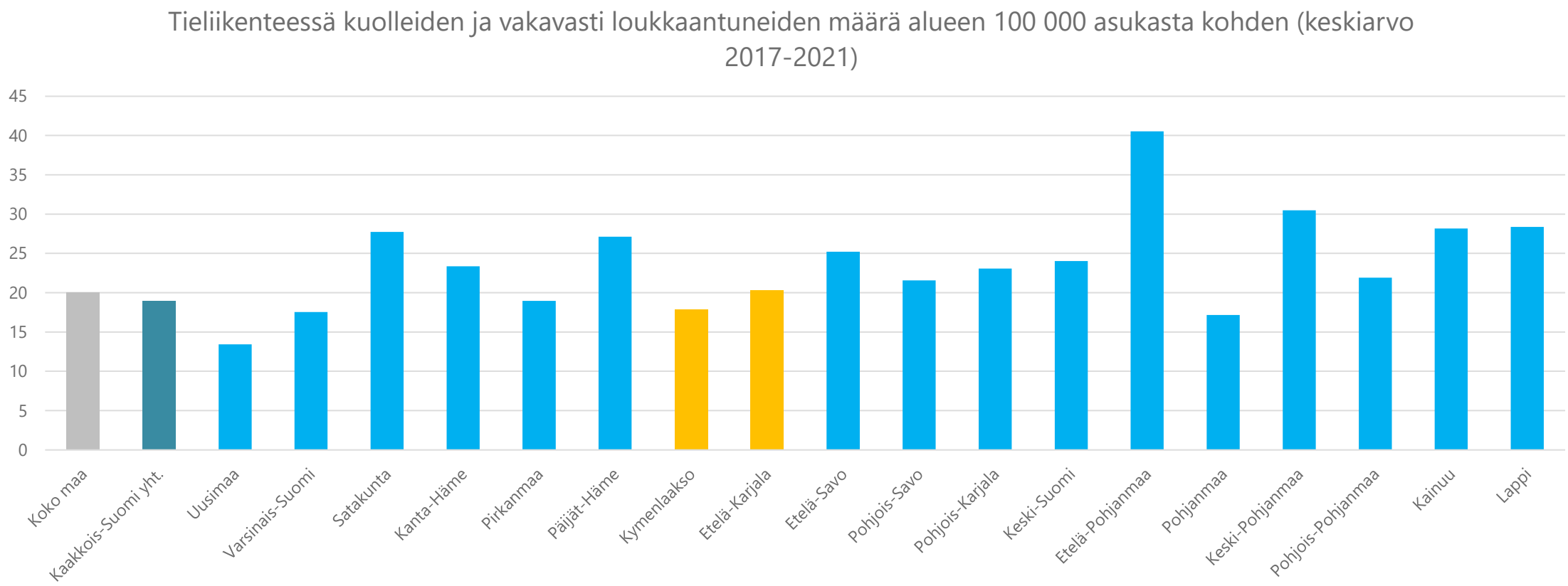
Enimmäistavoite vuonna 2030

Enimmäistavoite vuonna 2030

Valtakunnallinen (ja EU-taso) tavoite: Tieliikennekuolemien ja vakavien loukkaantumisten määrän puolittaminen vuoden 2020 tasosta vuoteen 2030. Nollavisioon pyritään vuoteen 2050 mennessä.

Kymenlaakson hyvinvointialue

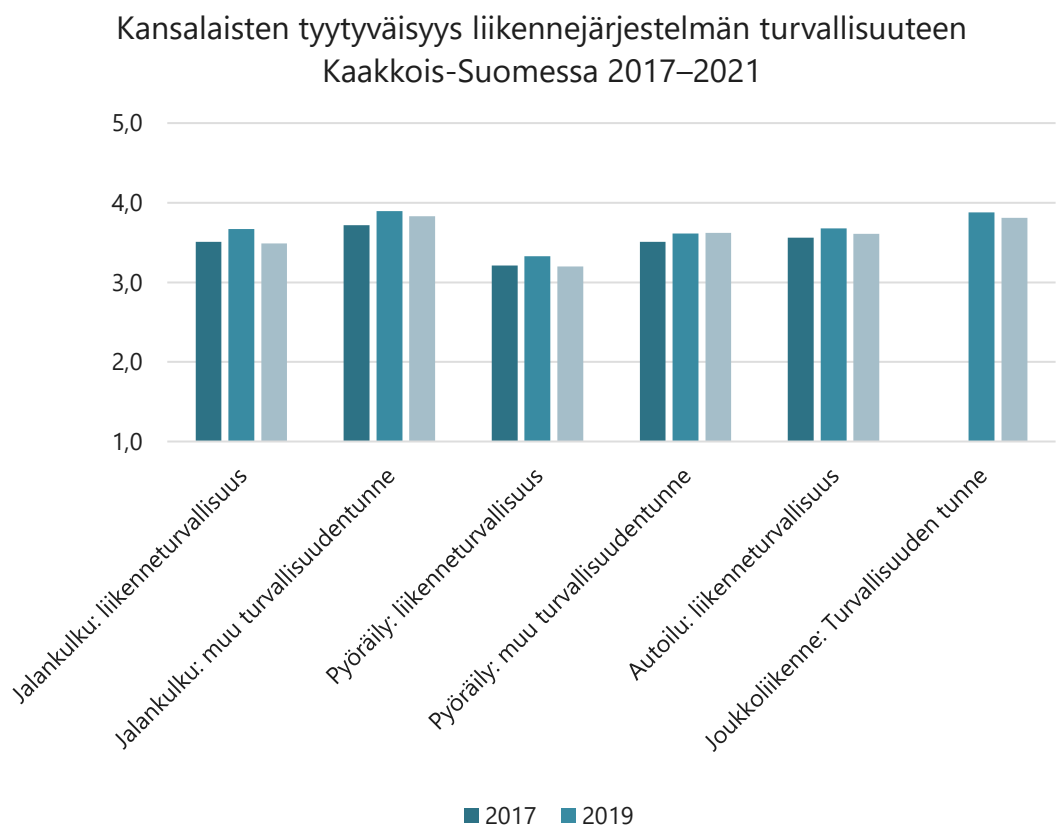
Päämittarit: onnettomuudet asukasta kohden

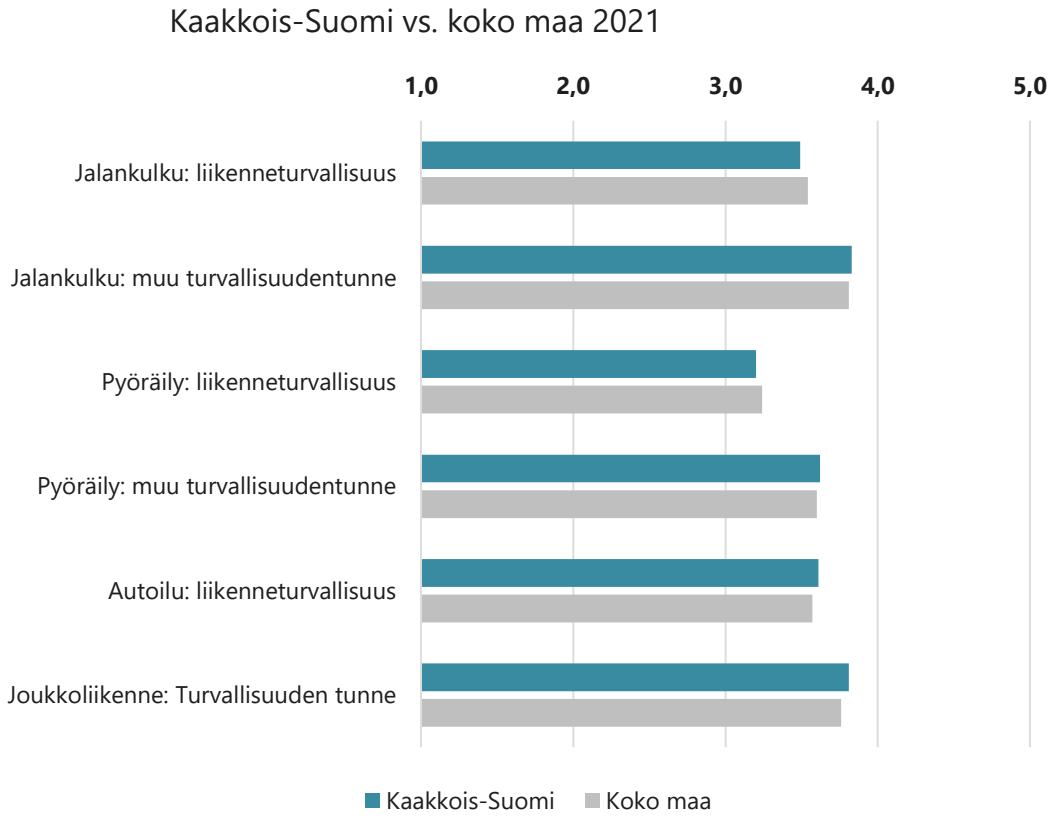

Lähde: Tilastokeskus ja hoitoilmoitusrekisteri

Kymenlaakson hyvinvointialue

Päämittarit: koettu turvallisuus

PELASTUSLAITOKSEN INDIKAATTOREITA

- <u>Hälytystehtävien määrästä</u>
- Pelastuslaitokselle tuli hälytystehtäviä vuoden 2022 aikana yhteensä 15 424 kertaa (sis. pelastustehtävät ja ensihoitotehtävät). Pelastustehtäviä oli yhteensä 3414 tehtävää ja ensihoitotehtäviä oli yhteensä 12 010 tehtävää. Keskimäärin pelastuslaitoksen palo-, ensivasteauto tai ambulanssi hälytettiin tehtävälle 42 kertaa vuorokaudessa.
- Viime vuoden (2022) aikana rakennuspaloissa Kymenlaaksossa menehtyi kolme (3) henkilöä. Vuodesta 2004 alkaen Kymenlaakson alueella tulipaloissa on menehtynyt kesimäärin neljä henkilöä vuodessa. Vuonna 2021 Kymenlaaksossa tulipaloissa ei menehtynyt yhtään henkilöä.
- Palokuolemien määrä Suomessa on ollut yleisesti laskussa viimeisen kymmenen vuoden aikana. Toimiva ja oikein sijoitettu palovaroitin on yksi merkittävä syy palokuolemien laskuun. Tupakoinnin vähentyminen ja itsestään sammuvat tupakat on arvioitu myös osaltaan vaikuttaneen myönteiseen kehitykseen.

- <u>Pelastuslaitoksen valvontatehtävät ja turvallisuusviestintä 2022</u>
- Kymenlaakson pelastuslaitoksella tehtiin vuonna 2022 yhteensä 6518 valvontatoimenpidettä. Valvontatoimenpiteet kuuluvat osaksi pelastuslaitoksen suorittamaa ennalta ehkäisevää työtä, jonka tavoitteena on parantaa kohteiden turvallisuutta sekä vähentää onnettomuuksia.
- Yleisiä palotarkastuksia toimitettiin yhteensä 1406 kappaletta. Tämän lisäksi toimitettiin mm. ylimääräisiä palotarkastuksia 167, erityisiä palotarkastuksia 58 sekä jälkipalotarkastuksia 237 kappaletta. Kirjattuja neuvontoja on vuodelle 2022 yhteensä 362 kappaletta.
- Vuonna 2022 turvallisuusviestintätilaisuuksia pidettiin 261. Turvallisuusviestintää Kymenlaakson pelastuslaitoksella tekevät vakinainen henkilöstö sekä alueen sopimuspalokunnat.
-
- <u>Ensimmäisen pelastusyksikön toimintavalmiusaika (kiireelliset tehtävät)</u>
- Kymenlaaksossa kiireellisissä tehtävissä (1830 tehtävää) ensimmäisen pelastusyksikön toimintavalmiusaika (1+3) oli vuonna 2022 keskimäärin 8 minuuttia 57 sekuntia (Pronto).
- Koko maassa kiireellisissä tehtävissä ensimmäisen pelastusyksikön toimintavalmiusaika (1+3) oli vuonna 2022 keskimäärin 9 minuuttia 16 sekuntia (Pronto).
- *Palokunnan toimintavalmiusaika tarkoittaa aikaa siitä, kun ensimmäinen yksikkö on hälytetty tehtävälle, kun yksikkövahvuus 1+3 on tapahtumapaikalla.

Palokuolemat (vuonna 2021 ei yhtään, siksi puuttuu taulukosta)

Vuosi	Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Jouluku u	Yhteensä
2012	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	2
2013	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2
2014	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3
2015	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
2016	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	5
2018	0	3	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	9
2019	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3
2020	1	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	5
2022	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3
Yhteensä	3	9	5	5	2	1	0	2	0	0	3	4	34

PELASTUSTEHTÄVÄT

Pelastustehtävät

Vuoden 2022 aikana pelastuslaitoksen palokunnille tuli yhteensä 3414 pelastus-, ensivaste- tai tarkastustehtävää. Edellisenä vuonna (2021) tehtäviä oli 3263, pelastustehtävien tehtävämäärissä oli kasvua edellisestä vuodesta 151 tehtävää.

Tapatumakunta	2018	2019	2020	2021	2022
Hamina	434	374	422	378	418
Kotka	969	979	1036	1005	994
Kouvola	1813	1650	1621	1601	1701
Miehikkälä	85	67	54	48	63
Pyhtää	161	109	122	128	112
Virolahti	151	107	114	103	126
Yhteensä	**3831**	**3470**	**3572**	**3263**	**3414**

Taulukko 1. Hälytyksien/tehtävien jakautuminen kunnittain vuosina 2018-2022 (Pronto)

Pelastustehtävät onnettomuustyypeittäin:

Onnettomuustyyppi	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos 2022-2021
Rakennuspalo	81	67	73	63	**52**	-11
Rakennuspalovaara	116	115	119	106	**96**	-10
Maastopalo	167	124	150	90	**124**	34
Liikennevälinepalo	102	71	75	64	**92**	28
Muu tulipalo	112	92	132	100	**112**	12
Liikenneonnettomuus	506	605	566	545	**556**	11
Öljyvahinko	72	81	111	82	**79**	-13
Vaarallisten aineiden onnettomuus	14	19	23	12	**11**	-1
Räjähdys/räjähdysvaara	0	1	2	0	**2**	2
Sortuma/sortumavaara	0	10	1	1	**3**	2
Häkeen liitetyn paloil-moittimen tarkastusteh-tävä	683	671	616	607	**630**	23
Muun paloilmoittimen tai palovaroittimen tarkas-tustehtävä	126	78	86	96	**101**	5
Muu tarkastustehtävä	421	343	413	361	**333**	-28
Ensivastetehtävä	642	611	390	402	**530**	128
Ihmisen pelastaminen	73	96	56	80	**90**	10
Eläimen pelastaminen	79	63	77	89	**67**	-22
Vahingontorjuntatehtävä	405	217	460	337	**234**	-103
Avunantotehtävä	169	140	164	204	**257**	53
Virka-aputehtävä	63	66	58	24	**45**	21
Yhteensä	**3831**	**3470**	**3572**	**3263**	**3414**	

Taulukko 2. Onnettomuustyypeittäin tehtävät 2018-2022 (Pronto)

HYTETYÖN INDIKAATTORIT

Kunnissa ja hyvinvointialueilla seurattavia hyten ja turvallisuuden yhdyspinnoilla olevia seurantaindikaattoreita

Kymenlaakson hyvinvointialue

SOSIOEKONOMISET INDIKAATTORIT (esimerkkejä)

- TYÖTTÖMYYSASTE marraskuu 2022
- Koko maa **8,9%**
- Kymenlaakso **10,4%**
- LÄHDE: työllisyyskatsaus

- PITKÄAIKAISTYÖTTÖMIEN MÄÄRÄ TYÖVOIMASTA 2021
- Koko maa **4,1%**
- Kymenlaakso **4,3%**
- LÄHDE: Sotkanet

- ALLE 25-VUOTIAIDEN PITKÄAIKAISTYÖTTÖMIEN MÄÄRÄ TYÖVOIMASTA 2021
- Koko maa **14,0%**
- Kymenlaakso **17,2%**
- LÄHDE: Sotkanet

- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä 2020
- Koko maa **7,3 %**
- Kymenlaakso **9, 0 %**
- LÄHDE: Sotkanet

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2021)

Koko maa **2,8%**

Kymenlaakso **2,5%**

- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä
- Koko maa **0,1 %**
- Kymenlaakso **0,1%**

- Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot (2021)
- Koko maa **24,9**
- Kymenlaakso **29,1**

- Koulutustasomittain
- Koko maa **384,2 %**
- Kymenlaakso **333,5 %**
- Väestön koulutustasoa osoittava mittain kuvaa väestöryhmän koulutustasoa koulutuspituudella. Esimerkiksi koulutustasoluku 246 osoittaa, että teoreettinen koulutusaika henkeä kohti on 2,5 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen.

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHDE: TE-toimiston työllisyyskatsaus ja Sotkanet

SOSIOEKONOMISET INDIKAATTORIT (esimerkkejä)

- Huoltosuhde, demografinen (2021)
- Koko maa **62,4%**
- Kymenlaakso **72,6**

- Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta
- Koko maa **82,6**
- Kymenlaakso **63,2**

- Ruotsinkielinen väestö, % väestöstä 31.12. 2021
- Koko maa **5,2**
- Kymenlaakso **0,8**

- Kunnan yleinen pienituloisuusaste (2021)
- Koko maa **12,5**
- Kymenlaakso **14,2**

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2021)

Koko maa **2,8%**

Kymenlaakso **2,5%**

- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä
- Koko maa **0,1 %**
- Kymenlaakso **0,1%**

- Lasten pienituloisuusaste (2021)
- Koko maa **11,1**
- Kymenlaakso **12,6**

- 50-vuotiaan työllisen ajan odote
- Koko maa **11,7 vuotta**
- **Kymenlaakso puuttuu**

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHDE: TE-toimiston työllisyyskatsaus ja Sotkanet

OSALLISUUTTA JA TURVALLISUUTTA KUVAAVAT INDIKAATTORIT (esimerkkejä)

Osallisuuden kokemusta voidaan mitata THL:n kehittämällä **osallisuusindikaattorilla** (Experiences of Social Inclusion Scale, ESIS).

Osallisuusindikaattori muodostuu kymmenestä väittämästä, jotka kartoittavat vastaajan kuuluvuuden tunteita, tekemisten merkityksellisyyttä ja toimintamahdollisuuksia. kokemusta ja toinen osallisuuden kokemusta.

- Osallisuusindikaattori on valittu valtioneuvoston perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelman 2020–2023 seurantamittaristoon.
- **Kymenlaaksossa se ei vielä ole käytössä**.

- Asukkaiden osallistumiskeinot kuvattu kunnan verkkosivuilla, % tiedot toimittaneista alueen kunnista (2021)
- Koko maa **68%**
- Kymenlaakso **71%**

- Kunnanhallituksessa tai kunnanvaltuustossa on käsitelty paikallista turvallisuussuunnitelmaa ja päätetty toimenpiteistä (2021)
- Koko maa **63 p**
- Kymenlaakso **33 p**

- Turvallisuussuunnitelman perusteella on päätetty toimenpiteistä luottamushenkilöjohdossa (2021)
- Koko maa **53 p**
- Kymenlaakso **25 p**

- Päivittäisen elämänsä erittäin tai hyvin turvalliseksi kokeneiden osuus (%) (2020)
- Koko maa **66,9 %**
- Kymenlaakso **66,6 %**

- Päivittäisen elämänsä turvattomaksi kokeneiden osuus (%) (2021)
- Koko maa **3,0%**
- Kymenlaakso **3,0%**

- Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus % (2020)
- Koko maa **10,5 %**
- Kymenlaakso **9,8%**

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHDE: THL ja Sotkanet

MIELEN HYVINVOINTIA KUVAAVAT INDIKAATTORIT

- Positiivinen mielenterveys (SWEMWBS) -mittarin pistemäärä asteikolla 7-35p
- Koko maa **24p**
- Kymenlaakso **23,8p**

- Positiivinen mielenterveys (SWEMWBS) -mittarin pistemäärä asteikolla 7-35p (keskiarvo), 20 - 64-vuotiaat
- Koko maa **23,8 p**
- Kymenlaakso **22,8 p**

- Positiivinen mielenterveys (SWEMWBS) -mittarin pistemäärä asteikolla 7-35p (keskiarvo), 65 vuotta täyttäneet
- Koko maa **24,4 p**
- Kymenlaakso **23,9 p**

- Positiivinen mielenterveys (SWEMWBS) -mittarin pistemäärä asteikolla 7-35p (keskiarvo), 75 vuotta täyttäneet
- Koko maa **23,6 p**
- Kymenlaakso **23,0 p**

- Positiivinen mielenterveys (SWEMWBS) -mittarin pistemäärä asteikolla 7-35p (keskiarvo), keskitason koulutus
- Koko maa **24,2 p**
- Kymenlaakso **24,1 p**

- Positiivinen mielenterveys (SWEMWBS) -mittarin pistemäärä asteikolla 7-35p (keskiarvo), matala koulutus
- Koko maa **23.4 p**
- Kymenlaakso **23,4 p**

- Positiivinen mielenterveys (SWEMWBS) -mittarin pistemäärä asteikolla 7-35p (keskiarvo), korkea koulutus
- Koko maa **24,6 p**
- Kymenlaakso **24,1 p**

- Indikaattori ilmaisee positiivisen mielenterveyden lyhyen mittarin (SWEMWBS) pistemäärän keskiarvon 20 vuotta täyttäneille. Perustuu 7-osioisen SWEMWBS -mittarin kysymyksiin: "Alla on esitetty joitakin väittämiä tunteista ja ajatuksista. Merkitse jokaisen väittämän kohdalla rasti siihen ruutuun, joka parhaiten kuvaa kokemuksiasi kahden viime viikon aikana." Kysymyspatterin alakysymyksinä esitettiin: a) olen ollut toiveikas tulevaisuuden suhteen, b) olen tuntenut itseni hyödylliseksi, c) olen tuntenut itseni rentoutuneeksi, d) olen ratkonut ongelmia hyvin, e) olen ajatellut selkeästi, f) olen tuntenut läheisyyttä toisiin ihmisiin, g) olen kyennyt tekemään päätöksiä asioista. Vastausvaihtoehtoina esitettiin: 1) en koskaan, 2) harvoin, 3) silloin tällöin, 4) usein, 5) koko ajan. Vastaukset on pisteytetty (vaihtoehto 1 = 1p, ... , vaihtoehto 5 = 5p), pisteet laskettu yhteen (summapistemäärä 7-35p) ja summapistemäärä on muunnettu SWEMWBS-mittarin painotetuksi pistemääräksi (7-35p). Tarkastelussa on painotettujen pistemäärien keskiarvo. Tekijänoikeuslauseke: "Warwick Edinburgh Mental Well-Being Scale (WEMWBS), copyright University of Warwick and Finnish Institute for Health and Welfare (THL), all rights reserved.

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHDE: Mielenterveysstrategian indikaattorit, Sotkanet

PÄIHDEHAITTOJA KUVAAVAT INDIKAATTORIT

- Alkoholia humalahakuisesti käyttävien osuus (AUDIT-1k) (%)
- Koko maa **9,9 %**
- Kymenlaakso **10,8 %**

- Alkoholi- ja huumekuolleisuus 15 - 34-vuotiailla / 100 000 vastaavan ikäistä v. 2020
- Koko maa **13,1 %**
- **Kymenlaakso LUKU PUUTTUU**

- Alkoholikuolleisuus / 100 000 asukasta v. 2020
- Koko maa **31,1 %**
- Kymenlaakso **48,3%**

- Päihtyneiden säilöönotot / 1 000 asukasta v. 2021
- Koko maa **7,5 %**
- Kymenlaakso **5,3%**

- Päihteiden vaikutuksen alaisena tehdyistä rikoksista syyllisiksi epäillyt / 1 000 asukasta v. 2021
- Koko maa **13 %**
- Kymenlaakso **17,5%**

- Päihteiden vaikutuksen alaisina tehdyistä väkivaltarikoksista syyllisiksi epäillyt / 1 000 asukasta v. 2021
- Koko maa **1,6 %**
- Kymenlaakso **1,3%**

- Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta v. 2021
- Koko maa **3,1 %**
- Kymenlaakso **5,7 %**

MENETETTYJEN ELINVUOSIEN SEURANTA (PYLL)

- Menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 0 - 80 vuotta / 100 000 asukasta v. 2021
- Koko maa **5685**
- Kymenlaakso **7013**

- Menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 0 - 80 vuotta / 100 000 asukasta sukupuolijakauma Kymenlaaksossa
- Naiset 3880
- Miehet 9281

- Alkoholikuolemat, menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 25 - 80 vuotta / 100 000 vastaavan ikäistä
- Koko maa **859**
- Kymenlaakso **1230**

- Alkoholikuolemat, menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 25 - 80 vuotta / 100 000 vastaavan ikäistä, pienituloiset
- Koko maa **3150**
- Kymenlaakso **4097**

- Alkoholikuolemat, menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 25 - 80 vuotta / 100 000 vastaavan ikäistä, hyvätuloiset
- Koko maa **275**
- Kymenlaakso **443**

- Alkoholikuolemat, menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 25 - 80 vuotta / 100 000 vastaavan ikäistä sukupuolijakauma Kymenlaakso
- **TULOS PUUTTUU!**

Kymenlaakson hyvinvointialue

NAISIIN KOHDISTUVAN VÄKIVALLAN TORJUNTAOHJELMAN JA VÄKIVALLATON LAPSUUS- OHJELMAN SEURANTAINDIKAATTOREITA

Rikosuhripäivystykseen ohjatut henkilöt poliisilaitoksittain 2021:

Kouvola 55 (2020 55, 2019 10)

Kotka 46 (2020 39, 2019 31)

LÄHDE: Rikosuhripäivystys

Lapsiin kohdistuneet perheväkivallaksi luokitellut rikosasiat koko maa:
2018: 1430 kpl
2019: 1598 kpl
2020: 1398 kpl
2021: 1389 kpl

Lapsiin kohdistuneet perheväkivallaksi luokitellut rikosasiat Kymenlaaksossa:
2018: 27 kpl
2019: 29 kpl
2020: 24 kpl
2021: 28 kpl (Iitti pois laskuista)

Aikuisiin kohdistuneet perheväkivallaksi luokitellut rikosasiat koko maa:
2018: 4016 kpl
2019: 3738 kpl
2020: 3737 kpl
2021: 3616 kpl

Aikuisiin kohdistuneet perheväkivallaksi luokitellut rikosasiat Kymenlaaksossa:
2018: 84 kpl
2019: 81 kpl
2020: 92 kpl
2021: 87 kpl (Iitti pois laskuista)

Kymenlaakson hyvinvointialue

Tilasto koottu tehtyjen rikosilmoitusten mukaan
LÄHDE: Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys

NAISIIN KOHDISTUVAN VÄKIVALLAN TORJUNTAOHJELMAN JA VÄKIVALLATON LAPSUUS- OHJELMAN SEURANTAINDIKAATTOREITA

Turvakodin asiakasmäärä (5.12.2022)

110 asiakasta

Väkivaltatyön Pysäkin asiakasmäärä (31.12.2022)

218 asiakasta

Joista alaikäisiä

33

KYSYMYS: ONKO SYYTÄ OTTAA MYÖS JOITAIN YLEISIÄ VERTAILUINDIKAATTOREITA?

VÄKIVALLATON LAPSUUS- OHJELMAN SEURANTAINDIKAATTOREITA

- Kokenut huoltajan tai muun huoltapitävän aikuisen toimesta **henkistä** väkivaltaa peruskoulun 4.-5. luokkalaiset (2021)
- Koko maa **22,5 %**
- Kymenlaakso **27,7 %**

- Kokenut huoltajan tai muun huoltapitävän aikuisen toimesta **henkistä** väkivaltaa peruskoulun 8-9. luokkalaiset (2021)
- Koko maa **31,3 %**
- Kymenlaakso **31,1 %**

- Kokenut huoltajan tai muun huoltapitävän aikuisen toimesta **henkistä** väkivaltaa ammatillinen koulutus 1.-2. luokkalaiset (2021)
- Koko maa **24 %**
- Kymenlaakso **20,3 %**

- Kokenut huoltajan tai muun huoltapitävän aikuisen toimesta **henkistä** väkivaltaa lukio koulutus 1.-2 luokkalaiset (2021)
- Koko maa **32,9 %**
- Kymenlaakso **36,6 %**

- Kokenut huoltajan tai muun huoltapitävän aikuisen toimesta **fyysistä** väkivaltaa peruskoulun 8.-9. luokkalaiset (2021)
- Koko maa **12,5%**
- Kymenlaakso **12,6%**

- Kokenut huoltajan tai muun huoltapitävän aikuisen toimesta **fyysistä** väkivaltaa ammatillinen koulutus 1-2.- luokkalaiset (2021)
- Koko maa **6,7 %**
- Kymenlaakso **6,5 %**

- Kokenut huoltajan tai muun huoltapitävän aikuisen toimesta **fyysistä** väkivaltaa lukio koulutus 1-2.- luokkalaiset (2021)
- Koko maa **7,9 %**
- Kymenlaakso **8,2 %**

Kymenlaakson hyvinvointialue

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 139

LÄHDE: Kouluterveyskysely THL/ Sotkanet

VÄKIVALLATON LAPSUUS- OHJELMAN SEURANTAINDIKAATTOREITA

- Kokenut häiritsevää seksuaalista ahdistelua tai ehdottelua, peruskoulun 8-9. luokkalaiset (2021)
- Koko maa **30,2 %**
- Kymenlaakso **31,6 %**

- Kokenut häiritsevää seksuaalista ahdistelua tai ehdottelua, ammatillinen koulutus 1.-2. luokkalaiset (2021)
- Koko maa **25,4 %**
- Kymenlaakso **23,4 %**

- Kokenut häiritsevää seksuaalista ahdistelua tai ehdottelua, lukio koulutus 1.-2 luokkalaiset (2021)
- Koko maa **33,5 %**
- Kymenlaakso **37,8 %**

- Kokenut seksuaaliväkivaltaa viimeisen vuoden aikana peruskoulun 8.-9. luokkalaiset (2021)
- Koko maa **9,4 %**
- Kymenlaakso **9,9 %**

- Kokenut seksuaaliväkivaltaa viimeisen vuoden akana ammatillinen koulutus 1-2.- luokkalaiset (2021)
- Koko maa **10,3 %**
- Kymenlaakso **8,2 %**

- Kokenut seksuaaliväkivaltaa viimeisen vuoden aikana lukio koulutus 1-2.- luokkalaiset (2021)
- Koko maa **9,8 %**
- Kymenlaakso **9,5 %**

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHDE: Kouluterveyskysely THL/ Sotkanet 31.10.2023

ITSEMURHIEN EHKÄISYOHJELMAN INDIKAATTORIT

- Itsemurhakuolleisuus / 100 000 asukasta kohden
- Koko maa **13,0 %**
- Kymenlaakso **15,4 %**

- Itsemurhakuolleisuus 20 - 64-vuotiailla / 100 000 vastaavan ikäistä
- Koko maa **17,0 %**
- Kymenlaakso **18,3 %**

- Itsemurhakuolleisuus 65 vuotta täyttäneillä / 100 000 vastaavan ikäistä
- Koko maa **12,3 %**
- Kymenlaakso **17,3 %**

- Itsemurhien vuoksi menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 25 - 80 vuotta / 100 000 vastaavan ikäistä
- Koko maa **520**
- Kymenlaakso **582**

- Itsemurhien vuoksi menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 25 - 80 vuotta / 100 000 vastaavan ikäistä, hyvätuloiset
- Koko maa **253**
- Kymenlaakso **392**

- Itsemurhien vuoksi menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 25 - 80 vuotta / 100 000 vastaavan ikäistä, pienituloiset
- Koko maa **1250**
- Kymenlaakso **946**

- Itsemurhien vuoksi menetetyt elinvuodet estimoidaan väestössä PYLL-indeksillä (engl. Potential Years of Life Lost), jonka laskenta perustuu kuolemansyytilaston peruskuolemansyytietoihin. Indikaattori huomioi ne kuolleet, joiden peruskuolemansyynä on itsemurha (ICD-10-luokituksen koodit X60-X84, Y87.0). Pienituloisiksi on määritetty koko maan väestössä alimpaan tuloviidennekseen kuuluvat henkilöt asuntokunnan yhteenlaskettujen ja kulutusyksikköluvulla suhteutettujen nettotulojen perusteella.
- PYLL-indeksi muodostetaan viisivuotisikäryhmittäin luokitellun aineiston pohjalta. Kussakin viisivuotisikäryhmässä itsemurhakuoleman todennäköisyys lasketaan havaittujen kuolemien ja väkiluvun osamääränä. Saatu luku kerrotaan menetettyjen elinvuosien määrällä. Esimerkiksi 25-vuotiaana kuolleen arvioidaan menettäneen 55 elinvuotta, kun taas 79-vuotiaana kuollut on menettänyt vain yhden vuoden. 80-vuotiaana tai sitä vanhempana kuolleiden ei katsota menettäneen yhtään elinvuotta. Indikaattori ei huomioi alle 25-vuotiaana kuolleiden menetettyjä elinvuosia. Viisivuotisikäryhmittäisistä luvuista lasketaan painotettu summa käyttäen painoina 25 - 79-vuotiaiden ikärakennetta koko maassa vuonna 2001, jotta alueiden erilaiset ikärakenteet eivät vääristä ajallista ja alueiden välistä vertailua. Painotus on tehty käyttäen Tilastokeskuksen Väestörakennetilaston tietoja. Lopuksi kerrotaan saatu luku 100 000:lla.

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHDE: vuoden 2020 tulokset Sotkanet

KOTI- JA VAPAA-AJAN TAPATURMIEN TORJUNTAOHJELMAAN LIITTYVÄT SEURANTAINDIKAATTORIT

- Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitojaksot /10 000 asukasta kohden vuonna 2021
- Koko maa **141,6**
- Kymenlaakso **109, 1**

- Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitojaksot 0-14-vuotiailla /10 000 asukasta kohden vuonna 2021
- Koko maa **56,4**
- Kymenlaakso **56,2**

- Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitojaksot 0-14-vuotiailla /10 000 asukasta kohden vuonna 2021
- Koko maa **46,2**
- Kymenlaakso **38,4**

- Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitojaksot 25-44-vuotiailla /10 000 asukasta kohden vuonna 2021
- Koko maa 56,4
- Kymenlaakso 56,2

- Tapaturmien vuoksi menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 25 - 80 vuotta / 100 000 vastaavan ikäistä
- Koko maa
- Kymenlaakso **LUKU PUUTTUU!**

- Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitojaksot 45-64-vuotiailla /10 000 asukasta kohden vuonna 2021
- Koko maa **65,0**
- Kymenlaakso **56,2**

- Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitojaksot 65-vuotta täyttäneillä /10 000 asukasta kohden vuonna 2021
- Koko maa **419,1**
- Kymenlaakso **287,6**

Kymenlaakson hyvinvointialue

ASUNNOTTOMUUS TILASTOINA 2021- 2022

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA kerää vuosittain kunnista asunnottomien määrän. Raportoinnin leikkauspisteenä on vuosittain 15.11 oleva asunnottomien määrä.

ASUNNOTTOMAT 15.11.2021

Kotka 47

Kouvola 37

Pyhtää 4

Hamina 1

Miehikkälä ja Virolahti ei ole ilmoittanut ARA:lle asunnottomien määrää. Sinne voi ilmoittaa myös 0.

Yhteensä: **89 asunnotonta Kymenlaaksossa 15.11.2021**

ASUNNOTTOMAT 15.11.2022

Kotka 25

Kouvola 34

Pyhtää -

Hamina 0

Miehikkälä, Virolahti ja Pyhtää ei ole ilmoittanut ARA:lle asunnottomien määrää. Sinne voi ilmoittaa myös 0.

Yhteensä: **59 asunnotonta Kymenlaaksossa 15.11.2022**

ASUNNOTTOMUUDEN HOITO KYMENLAAKSOSSA

Yhteistyöohjelma asunnottomuuden puolittamiseksi vuoteen 2023 mennessä

Hallituksen tavoitteena on ollut puolittaa asunnottomuus vuoteen 2023 mennessä. Ympäristöministeriö on käynnistänyt asunnottomuusohjelman suurimpien kaupunkiseutujen, palvelutuottajien ja järjestöjen kanssa.

- Ohjelmatyöhön kutsuttiin kunnat, joissa esiintyi eniten asunnottomuutta
- Kymenlaaksosta ei kutsuttu yhtään kuntaa
- Kohdennettua asunnottomuuden vähentämiseen tähtäävää työtä tehdään Kymenlaakson alueella Kouvolassa ja Kotkassa
- Kouvolassa, sekä Kotkassa toimii monialainen asunnottomuustyöryhmä
- Kotka valmistelee asunnottomuusohjelmaa, jonka on määrä valmistua kesällä 2023
- Etelä Kymenlaakson alueella on toiminut vapautuvien vankien ja heidän läheistensä kanssa töitä tekevien tahojen moniammatillinen työryhmä syksystä 2021 alkaen. Työryhmän on määrä laajentua koko maakuntaa kattavaksi, koska rikosseuraamusviraston ja hyvinvointialueen palvelut kattavat koko maakunnan.

Kymsotella oli kokeilumuotoisena ensisuojatoimintaa Kouvolassa joulukuusta 2021, toukokuun 2022 loppuun kattavan ajan.

Palvelu oli suunnattu päihteettömille asiakkaille.

Kokeilusta päätettiin luopua, kun asiakkaita oli vain 5

Kaakkois-Suomen Sininauha ry:llä on Kotikooditoimintaa Kotkassa ja Haminassa.

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHDE: YM, kunnat ja hyvinvointialue

TURVALLISUUSOHJELMATYÖSSÄ MUUTA HUOMIOITAVAA:

Globaalit riskit esim. ilmastonmuutos (tukalan helteen lisääntymien), Ukrainan sota, sijaintitekijämme Venäjän rajanaapurina.

Alueellinen riksiarvio 2023 huomioidaan valmistelussa.

”Kansallisesti ja alueellisesti arvioidut riskit muodostavat yhtenäisen perustan sille, millaisiin riskeihin eri hallinnonalojen ja muiden toimijoiden on varauduttava. Kansallisen riskiarvion lisäksi aluetasolla, **pääosin hyvinvointialueiden aluejaon mukaisesti**, laaditaan erikseen omana prosessinaan alueelliset riskiarviot, sisäministeriön antaman toimeksiannon mukaisesti.

Alueellisissa riskiarvioissa keskitytään sellaisiin alueellisesti merkittäviin riskeihin, joiden hallitseminen edellyttää normaalista poikkeavaa toimintaa ja, joista toteutuessaan seuraisi merkittäviä alueellisia vaikutuksia. Tarkoituksena ei ole tunnistaa ja listata kaikkia alueen mahdollisia tilanteita, vaan valita alueen toimijoille yhteisesti merkittävimmät uhat ja häiriötilanteet. Alueelliset riskiarviot on tarkoitus laatia **poikkihallinnollisesti siten, että työryhmissä ovat edustettuina alueen kunnat, hyvinvointialueet, alueen viranomaiset, elinkeinoelämä ja järjestöt.** Alueellisen riskiarvion tulokset ja kuvaus arvion laatimisesta kootaan kirjalliseksi raportiksi, joka jaetaan alueen toimijoiden käyttöön ja tarvittaessa muille sidosryhmille. Tarkoituksena on, että alueellista riskiarviota hyödynnetään alueen toimijoiden varautumisessa yhtenä lähtökohtana kansallisen riskiarvion ohella.”

Megatrendit 2023:

1. Luonnon kantokyky murenee
2. Hyvinvoinnin haasteet kasvavat
3. Demokratian kamppailu kovenee
4. Kilpailu digivallasta kiihtyy
5. Talouden perusta rakoilee

UUSI HALLITUSOHJELMA 2023 ALKAEN

Kymenlaakson hyvinvointialue

KOHTI ALUEELLISTA ARJEN TURVALLISUUSSUUNNITTELUA

Työryhmä 2. kokoonpano:

Kuntaedustus Hamina, Kotka, Kouvola, Miehikkälä, Virolahti (Pyhtää edustus vain Kymen Turvan kautta)

Pelastuslaitos (HVA + Kymen Turva)

Kaakkois-Suomen poliisi, Ankkuri-toiminta

Kaakkois-Suomen raja- ja merivartiosto

Puolustusvoimat

Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Kymenlaakson Ensi- ja turvakotien yhdistys

Toimeksianto:

Valmistellaan arjen turvallisuuden kertomusosan 2022 pohjalta Kymenlaakson kuntien, hyvinvointialueen ja viranomaisten yhteinen alueellinen arjen turvallisuusohjelma, joka sijoittuu alueelliseen hyvinvointikertomukseen valikoituneiden turvallisuuden painopisteiden alle niin, että huomioidaan kertomusosassa nousseet alueelliset erityispiirteet, haastavat indikaattorit ja hallitusohjelman tavoitteet.

Alueellinen arjen turvallisuusohjelma on valmis marraskuun 2023 alkuun mennessä.

Tuotetaan oheen kuntakortit, joita kunnat voivat hyödyntää omassa turvallisuustyössään.

PROSESSIN ETENEMINEN PÄÄTÖKSENTEOSSA:

- Kymen Turva hyväksyi alueellisen turvallisuusohjelman kertomusosan keväällä 2023. ja pyysi toimijoita nimeämään jäsenet seuraavaan prosessin vaiheeseen.
- Turvallisuusohjelmatyö alkoi toukokuussa 2023.
- Luonnoksen aikataulun DL lokakuun lopussa 2023.
- Kymen Turva pyytää kunnilta ja alueellisilta vaikuttamistoimielimiltä lausunnon Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelmasta joulu- tammikuussa 2023 ja hyväksyy ohjelman helmikuussa 2023.
- Sieltä turvallisuusohjelman hyväksyntä etenee tiedoksi hyvinvointialueen turvallisuus- ja hyvinvointilautakunnille ja toimitetaan myös kuntien kirjaamoon, josta se etenee kunnan hallintosäännön mukaisen prosessin kautta oikeille toimielimille tiedoksi.

HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ:

- https://kymenhva.fi/
- https://www.ely-keskus.fi/ely-kaakkois-suomi
- https://poliisi.fi/kaakkois-suomen-poliisilaitos
- https://raja.fi/kaakkois-suomen-rajavartiosto
- https://intti.fi/kaakkois-suomen-aluetoimisto
- https://www.ara.fi/fi-FI/Tietopankki/Tilastot_ja_selvitykset/Asunnottomuus
- https://oikeusministerio.fi/hyvat-vaestosuhteet
- https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163021/VN_2021_27.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- https://doria.fi/bitstream/handle/10024/185830/Kaakkois-Suomen%20liikenneturvallisuussuunnitelma%202022-2030.pdf?sequence=5&isAllowed=y
- https://pelastustoimi.fi/kymenlaakso
- https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/index
- https://mayorsindicators.com/index.cfm?area=indicator&g_id=16&i_id=208&charttype=line
- https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80782/sisaisen-turvallisuuden-strategia-verkko.pdf
- https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163149/VN_2021_48.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Varautuminen_webinaari16112022.pdf
- https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164627
- https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163408/VN_2021_74.pdf

KYMENLAAKSON ARJEN TURVALLISUUSOHJELMA 2024-2025

Täydentää Kymenlaakson maakunnallista hyvinvointikertomusta ja hyvinvointisuunnitelmaa vuoteen 2025.

Perustuu paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansallisiin linjauksiin, valtioneuvoston selontekoon sisäisestä turvallisuudesta (2021), valtioneuvoston hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden periaatepäätökseen 2030 ja sen toimeenpanosuunnitelmaan, Kymenlaakson kansalliseen riskiarvioon 2023, Petteri Orpon hallitusohjelmaan ja Kymenlaakson laajaan arjen turvallisuuden kertomusosaan 2022

Valmistellut: Kymen Turvan nimeämä työryhmä

Kymenlaakson hyvinvointialue

VALMISTELUTYÖRYHMÄN KOKOONPANO:

Kymenlaakson kuntien edustus

Kymenlaakson pelastuslaitos

Kaakkois-Suomen poliisi

Rajavartiolaitos (Kaakkois- Suomen rajavartiosto ja Suomenlahden merivartiosto).

Kaakkois-Suomen Ely- keskus

Puolustusvoimat

Kymenlaakson ensi- ja turvakotiyhdistys ry

Kymenlaakson hyvinvointialue (lähisuhdeväkivallan ehkäisy ja päihde- ja mielenterveystyö)

TAVOITE/ TOIMEKSIANTO:

- Kymen Turva- verkosto toimii ohjelmatyön toimeksiantajana ja valmistelun ohjausryhmänä.
- Työryhmä on Kymen Turva- verkoston nimeämä.
- Työryhmän tehtävänä on koota alueellisen turvallisuusohjelman pohjaksi alueellista hyvinvointisuunnitelmaa mukailevat painopistealueet ja toimenpiteet, joihin yhdessä kuntien, hyvinvointialueen ja viranomaisten yhteistyöllä sitoudumme.
- Nostot tehdään vuonna 2022 valmistuneen arjen turvallisuusohjelman laajan kertomusosan 2022 tilannekuvan ja indikaattoreiden perusteella.
- Voimassaolevat ohjelmat ja strategiat päivitetään suhteessa kertomusosaan.
- Painopisteet ja toimenpiteet kattavat vuodet 2024-2025.
- Kokonaisuudesta muodostuu Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelma (2024-2025).
- Kymen Turva pyytää kunnilta ja alueellisilta vaikuttamistoimielimiltä lausunnot valmistelun edetessä.
- Kymen Turva nimeää ohjelmalle seurantaryhmän, joka laatii seurantaraportin.
- Seurantaraportti annetaan vuosittain tiedoksi viranomaisille, kuntiin ja hyvinvointialueelle.

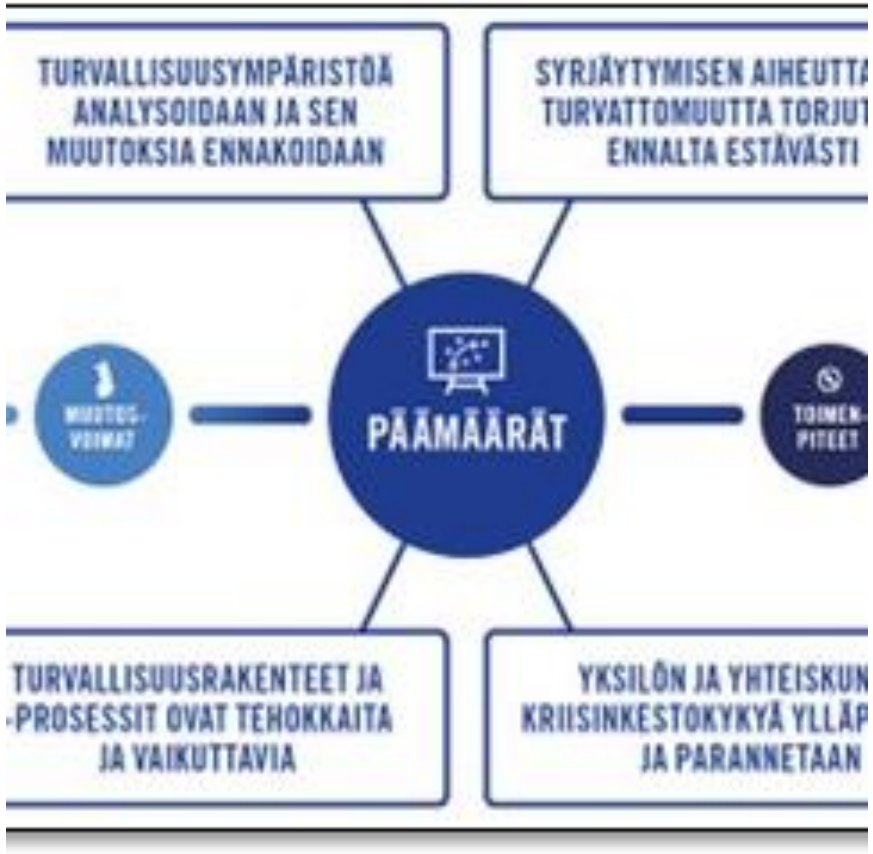
NÄIN KYMENLAAKSON ARJEN TURVALLISUUSOHJELMA SYNTYI

- Kymenlaakson alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelma on tehty vuosille 2020–2025. Sen alatavoitteiden etenemistä seurantaan alueellisissa painopisteiden mukaisissa työryhmissä. Painopisteiden tavoitteiden saavuttamiseksi on valittu keskeisimmät indikaattorit ja vuotuiset toimenpiteet. Etenemisestä raportoidaan vuosittain aluevaltuustolle ja kunnille.
- Arjen turvallisuusohjelma kiinnittyy alueellisen hyvinvointisuunnitelman mukaan ”Kymenlaakson asukkailla on mahdollisuus elää turvallista arkea terveellisessä ympäristössä”- painopisteen toimenpiteisiin.
- Se on osa valtioneuvoston hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden periaatepäätöksen 2021- 2030 ja sen toimeenpanosuunnitelman toteuttamista Kymenlaaksossa.
- Se perustuu paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansallisiin linjauksiin, sisäisen turvallisuuden selonteon toimenpiteisiin, valtioneuvoston hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden periaatepäätökseen 2030 ja sen toimeenpanosuunnitelmaan, Kymenlaakson kansalliseen riskiarvioon 2023, Petteri Orpon hallitusohjelmaan ja Kymenlaakson laajaan arjen turvallisuuden kertomusosaan 2022. (LIITTEENÄ)
- Turvallisuusohjelman kertomusosa 2022 on koottu osana ohjelmatyötä ensimmäisessä Kymen turvan nimeämässä työryhmässä syksyn 2022 aikana.
- Kertomusosa 2022 on hyväksytty Kymen turvan kokouksessa 2/2023.
- Kymen Turvan nimeämä laajempi työryhmä on valmistellut Kymenlaakson alueellisen arjen turvallisuusohjelman 2022 valmistuneen kertomusosan pohjalta.
- Kertomusosassa on esitelty laajasti eri ohjelmat ja strategiat, joihin Kymenlaakson alueellinen arjen turvallisuusohjelma nojaa.
- Kertomusosa 2022 on tämän ohjelman liitteenä.
- Lähdeluettelosta löytyy em. keskeiset asiakirjat, joihin ohjelma perustuu.

TAUSTOJA MAAKUNNALLISELLE ARJEN TURVALLISUUSOHJELMATYÖLLE

Valtioneuvosto on vuonna 2017 hyväksynyt Suomen sisäisen turvallisuuden strategian.

Sisäisen turvallisuuden strategia on tiekartta, jonka avulla Suomesta tulee maailman turvallisin maa.

Kuva: Sisäisen turvallisuuden strategian tavoitteet, Valtioneuvosto / Sisäministeriö, 2017

Kymenlaakson hyvinvointialue

TAUSTAA MAAKUNNALLISELLE ARJEN TURVALLISUUSOHJELMATYÖLLE

Sisäministeriö on vuonna 2019 julkaissut sisäisen turvallisuuden strategian mukaiset paikallisen ja alueellisen turvallisuustyön linjaukset. Linjauksissa todetaan seuraavaa:

> *”Turvallisuussuunnittelu on **pitkäjänteinen, järjestelmällinen ja koordinoitu** prosessi paikallis- tai aluetason turvallisuuskysymysten ratkaisemiseksi **eri toimijoiden yhteistyönä**.”*

Arjen suurimpien turvallisuusongelmien taustalta löytyy lähes aina hyvinvointiin ja terveyteen liittyviä haasteita. Arjen turvallisuutta voidaan parantaa tehokkaimmin parantamalla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Tästä syystä turvallisuusohjelma on kiinteä osa alueen hyvinvointityötä.

MISTÄ KOOSTUU ARJEN TURVALLISUUS?

Kuva: Sisäisen turvallisuuden arvoketju ja turvallisuussuunnittelun liittymäpinta hyvinvointi- ja terveystyöhön, Sisäministeriö, 2019

SELONTEKO SISÄISESTÄ TURVALLISUUDESTA 2021

Sisäisen turvallisuuden selonteko painottaa vahvasti arjen turvallisuutta. Sen mukaan Suomi on maailman turvallisin maa. Selonteon tavoitteena on varmistaa sisäisen turvallisuuden kehittyminen edelleen niin, että Suomi on tulevaisuudessa entistä turvallisempi maa kaikille ihmisille ja ihmisryhmille. Suomen sisäisen turvallisuuden politiikka perustuu ensisijaisesti ennaltaehkäisyyn. Turvallisuuden tunne on tärkeä osa sisäistä turvallisuutta ja vahva kokemus turvallisuudesta suojaa yhteiskuntaa myös uudenlaisilta turvallisuusuhkilta.

Tavoitetta toteutetaan siirtämällä viranomaisten toiminnan painopistettä korjaavista palveluista ennaltaehkäisyyn, pitämällä luottamus sisäisen turvallisuuden toimijoihin korkeana kaikissa väestöryhmissä ja turvaamalla, että hätätilanteessa apua on saatavilla nopeasti koko maassa. Turvallisuusongelmia ennaltaehkäistään laajassa yhteistyössä. Rikoksia paljastetaan ja selvitetään tehokkaasti sekä tuloksellisesti. Kansallisen turvallisuuden uhat tunnistetaan ja torjutaan. Suomi toimii aktiivisesti ja ennakoivasti sisäiseen turvallisuuteen liittyvässä kansainvälisessä yhteistyössä. Laadukkaat sisäisen turvallisuuden palvelut edellyttävät riittäviä voimavaroja.

VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖS HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMISESTÄ 2021-2030

Sisäisen turvallisuuden selontekoon pohjaten valmistellulla hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 periaatepäätöksellä linjataan niitä toimia, joilla suomalaisten hyvinvoinnin ja terveyden eriarvoisuus saadaan vähenemään vuoteen 2030 mennessä.

*"Kun yhteiskunta muuttuu, tarvitaan uudenlaisia ratkaisuja, joilla **hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta** edistetään kaikissa elämänvaiheissa ja –tilanteissa usein erilaisin toimenpitein. Vaikuttavimmat toimenpiteet ovat sellaisia, joita tehdään samaan aikaan eri suunnista ja joilla on sama tavoite. **Poikkihallinnollinen ja monitoimijainen yhteistyö sekä ihmisten osallisuus** ovat perusta, jolla yhteinen työ toteutuu."*

LÄHDE: HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA TURVALLISUUDEN PERIAATEPÄÄTÖS 2030

Kymenlaakson hyvinvointialue

KYMENLAAKSON YHTEISET PAINOPISTEET HYTE-TYÖSSÄ

Kymenlaakson asukkailla on mahdollisuus:

1) elää päihteetöntä elämää ja saada tukea siihen
2) terveellisiin elintapoihin ja hyvään mielenterveyteen
3) elää turvallista arkea terveellisessä ympäristössä
4) merkitykselliseen elämään

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHDE: Kymenlaakson alueellinen hyvinvointisuunnitelma

KYMENLAAKSON TOIMINTAYMPÄRISTÖ

VALTION VIRANOMAISTEN VAHVA LÄSNÄOLO

- Poliisi
- Ely- keskus
- AVI
- Rajavartiolaitos (raja- ja merivartiostot)
- Tulli
- Puolustusvoimat

ALUEELLE TYYPILLISIÄ ERITYISPIIRTEITÄ

- Suomen, EU:n ja Naton välinen maa- ja meriraja Venäjän kanssa
- Runsas raskasliikenteen määrä
- Satamat ja ratapihat
- Vesistöä ja saaristoa
- Runsaasti pientaloja ja kesämökkejä
- Matala koulutustaso
- Ikääntyvä väestö
- Runsas päihteiden käyttö
- Korkea työttömyys ja työvoiman saatavuuden ongelmat

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHDE: ARJEN TURVALLISUUDEN KERTOMUSOSA 2022 31.1.2024

ARJENTURVALLISUUSOHJELMAN TAVOITTEET KYMENLAAKSOSSA

Nousevat suoraan voimassa olevasta alueellisesta hyvinvointisuunnitelmasta

1. TAPATURMIEN JA LÄHISUHDENVÄKIVALLAN EHKÄISY
2. SYRJÄYTYMISEN EHKÄISY
3. TURVALLINEN ELINYMPÄRISTÖ

Kymenlaakson hyvinvointialue

TAVOITE 1. TAPATURMIEN JA LÄHISUHDEVÄKIVALLAN EHKÄISY

Kymenlaakson alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa on tavoitteeksi nostettu sekä tapaturmien, että lähisuhdeväkivallan ehkäisy. Aihe nousee tarkasteluun kansallisen koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyohjelman 2020–2030 kautta, sekä kansallisen väkivallaton lapsuus toimenpideohjelman 2020–2025 tavoitteista. Molemmat ohjelmat on osaltaan johdettu paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansallisista linjauksista.

Valmistelutyön alettua voimassa oli Marinin hallitusohjelman mukainen kansallinen naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelma 2020–2023, jonka perusteella AVI ja THL valmisteli kuntiin ja hyvinvointialueille ohjeet lähisuhdeväkivallan ehkäisyn koordinoinnista. Oropn hallitusohjelmassa on kirjauksia lähisuhdeväkivallan torjuntatyön jatkamisesta niin, että työ kohdentuisi myös poikiin ja miehiin. Myös palokuolemien ennaltaehkäisy nousee Orpon hallitusohjelman tavoitteista.

Ohjelmaan valitut indikaattorit perustuvat THL:n ja Kuntaliiton laatimiin kansallisiin vähimmäisseurantaindikaattoreihin, joita alueellisesti tulee seurata. Punaisella merkityt indikaattorit kuvaavat negatiivista vertailua valtakunnan tasoon ja vireällä merkityt indikaattorit kuvaavat positiivista vertailua valtakunnan tasoon. Osa indikaattoreista ei ole vertailuindikaattoreita ja ne on esitetty sinisellä. Ohjelmassa esitetään arjen turvallisuutta parantavia eri tasoisia toimenpiteitä, joita edistetään laajasti myös muilla foorumeilla.

Kymenlaakson hyvinvointialue

VALITUT INDIKAATTORIT JA LÄHTÖTASO

TAPATURMAT

Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitojaksot 10 000 asukasta kohden (Sotkanet)

Kymenlaakson hyvinvointialue 115,0

Koko maa 137,8

Kuolleisuus tapaturmaisiin kaatumisiin ja putoamisiin/ 100 00 asukasta kohden (2021)

Kymenlaakson hyvinvointialue 28,4

Koko maa 22,2

Palokuolemat Kymenlaaksossa vs. koko maa

2021 Kymenlaakso 0

2021 Koko maa 24

2022 Kymenlaakso 3

2022 Koko maa 26

Pientalon paloturvallisuuden itsearviointi (vastaus %)

2021 99%

2022 96%

Merivartioston ensivastetehtävät (sairaan kuljetus)

35 kpl 10/2023

LÄHISUHDEVÄKIVALTA

Fyysistä tai henkistä lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden osuus % (Sotkanet)

Kymenlaakson hyvinvointialue 7,3%

Koko maa 6,8%

Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista

Kymenlaakson hyvinvointialue 15,6%

Koko maa 15,8%

Rikosuhripalvelut + poliisi tilastot (PolStat)

Koko Kaakko 93 kpl

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHTEET: Sotkanet, Pelastuslaitos, Polstat 31.1.2024

TOIMENPITEET JOITA EDISTÄMME YHDESSÄ

TAPATURMIEN EHKÄISY:

- Kaatumisseula-toimintaa kehitetään edelleen maakunnan alueella yhteistyössä hyvinvointialueen, kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. (HVA)
- Jalkakäytävien ja pyöräteiden talvikunnossapidosta huolehditaan tapaturmien ehkäisemiseksi. (KUNNAT/ AVI)
- Jatketaan pelastuslaitoksen pientalojen omavalvonnan ja omaehtoisen paloturvallisuuden jatkuvaa viestintää asukkaille. (HVA/ PELASTUSTOIMI)
- Esteettömyyskartoituksia tehdään jokaisessa kunnassa 2024-2025. (KUNNAT)

LÄHISUHDEVÄKIVALLAN EHKÄISY:

- Hyvinvointialueella on 9/2023 aloittanut työnsä AVI:n ja THL:n ohjauksen mukaisesti lähi- ja perheväkivaltatyön ehkäisyn hankekoordinaattori. (HVA)
- Kymenlaaksossa saadaan em. ehkäisevän työn rakenteet kuntoon vuoden 2024 loppuun mennessä (Kunnat, HVA, kolmassektori, poliisi ja muut viranomaiset).
- Koordinaattorin työ ja rakenteet ovat hyvinvointialueella vakiintuneet vuoden 2025 loppuun mennessä. (HVA, KUNNAT)
- Alueen kaikki kunnat nimeävät lähisuhdeväkivallan ehkäisystä vastaavan tahon vuoden 2025 loppuun mennessä. (KUNNAT)
- Perhekeskusvetoisesti valmistuva huoltajille suunnattu turvallisuusopas jalkautetaan osaksi hyvinvointialueen, kuntien, järjestöjen, poliisin, pelastuslaitoksen ja merivartioston toimintaan. (HVA/ PERHEKESKUS, KUNNAT, VIRANOMAISET)

TAVOITE 2. SYRJÄYTYMISEN EHKÄISY

Kymenlaakson hyvinvointisuunnitelman tavoitteeksi on asetettu syrjäytymisen ehkäisy. Myös valtioneuvoston hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden toimeenpanosuunnitelma vuoteen 2030 nostaa keskiöön syrjäytymisen ja eriarvoistumisen yhtenä kansallisena turvallisuusriskinä. THL:n mukaan turvallisuutta voi edistää mm. ehkäisemällä syrjäytymistä, päihdehaittoja ja rikollisuutta, sekä parantamalla osallisuutta, nostamalla koulutustasoja ja kehittämällä työllisyyttä. Koulutuksen ja työperäisen maahanmuuton tiekartassa 2035 kerrotaan, että Suomen hidastuva väestönkasvu, nopeasti vanheneva väestörakenne ja työikäisen väestön väheneminen aiheuttavat haastetta huoltosuhteelle, työvoiman saatavuudelle ja kestävyysvajeen taittamiselle. Myös Kymenlaaksossa väestö vanhenee ja työikäinen väestö vähenee. Tiekartan tavoitteena on, että TE-palveluiden siirtyessä valtiolta kuntiin on varmistettava kaikilla alueilla koulutus- ja työperäisen maahanmuuton edistämistoimet osana uudistusta. Tiekartan mukaan eniten työpaikkoja avautuu vuoteen 2035 mennessä sosiaali- ja terveyspalveluissa, koulutuksessa, maa- ja vesirakentamisessa ja kiinteistöalalla.

Syrjäytyminen nousee esille myös paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansallisista linjauksista. Sen mukaan turvallisuutta vahvistetaan mm. torjumalla nuorisorikollisuutta, edistämällä hyviä väestösuhteita ja ehkäisemällä päihteistä johtuvia turvallisuushaittoja. Euroopan talous- ja sosiaalikomitean mukaan asunnottomuus on äärimmäisen syrjäytymisen muoto ja sitä tulee kaikissa EU-maissa ehkäistä. Orpon hallitusohjelmaan on kirjattu tavoitteeksi poistaa pitkäaikaisasunnottomuus vuoteen 2027 mennessä.

Kymenlaakson turvallisuusohjelman kertomusosan 2022 valmisteluprosessin yhteydessä nousi esiin tilannekuva siitä, että päihteet ja mielenterveyssyyt vaikuttavat vahvasti Kymenlaaksossa turvallisuustilanteeseen. Näiltä osin valitut indikaattorit perustuvat kansalliseen päihde- ja riippuvuusstrategian 2020–2030, kansallisen mielenterveysstrategian 2020–2030 ja kansalliseen itsemurhien ehkäisyohjelman 2020-2030 seurattaviin indikaattoreihin.

Ohjelmaan valitut indikaattorit perustuvat THL:n ja Kuntaliiton laatimiin kansallisiin vähimmäisseurantaindikaattoreihin, joita alueellisesti tulee seurata. Punaisella merkityt indikaattorit kuvaavat negatiivista vertailua valtakunnan tasoon ja vireällä merkityt indikaattorit kuvaavat positiivista vertailua valtakunnan tasoon. Ohjelmassa esitetään arjen turvallisuutta parantavia eri tasoisia toimenpiteitä, joita edistetään laajasti myös muilla foorumeilla.

VALITUT INDIKAATTORIT JA LÄHTÖTASO

TOIMEENTULO, TYÖLLISYYS, KOULUTUSTASO, KÖYHYYS

Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18-24 v, % vastaavan ikäisistä

v. 2021: Kymenlaakson hyvinvointialue 21 %

koko maa 15,4 %

Vaikeasti työllistyvät, rakennetyöttömyys, % 15-64-vuotiaista

v. 2022: Kymenlaakson hyvinvointialue 5,6 %

koko maa 4,5 %

Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä

v. 2022: Kymenlaakson hyvinvointialue 9,1 %

koko maa 8,7 %

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 – 24 -vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (Sotkanet)

v. 2021: Kymenlaakson hyvinvointialue 10,8 %

koko maa 7,9 %

Koulutustasomittain (Sotkanet) Indikaattori ilmaisee väestön koulutustason, joka on mitattu laskemalla perusasteen jälkeen suoritetun korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohti. Väestön koulutustasoa osoittava mittain kuvaa väestöryhmän koulutustasoa koulutuspituudella. Esimerkiksi koulutustasoluku 246 osoittaa, että teoreettinen koulutusaika henkeä kohti on 2,5 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen.

v. 2021:

Kymenlaakson hyvinvointialue 337,8

koko maa 388,3

Pysyvä asunnottomuustyöryhmä tai asiasta vastaava muu työryhmä toimii kunnassa

Kouvola

Kotka

Hamina

Pyhtää

Virolahti

Miehikkälä

LÄHDE: Sotkanet 31.1.2024

VALITUT INDIKAATTORIT JA LÄHTÖTASO

PÄIHTEET JA MIELENTERVEYS

Alkoholia liikaa käyttävien osuus, (AUDIT-C) %, 20 vuotta täyttäneistä v.2022:

Kymenlaakson hyvinvointialue 33,7 %

Koko maa 29,8 %

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. lk:n oppilaista (THL kouluterveyskysely v. 2023)

Kymenlaakson hyvinvointialue 12,1 %

Koko maa 8,8 %

Itsemurhakuolleisuus 100 000 asukasta kohden v. 2021

Kymenlaakson hyvinvointialue 11,2

Koko maa 13,5

Päihtymysperusteiset kiinniotot Kaakkois-Suomessa

Vuonna 2022

517 kpl

10/ 2023

401 kpl

Kymenlaakson hyvinvointialue

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kymenlaakson hyvinvointialue 10,5%

Koko maa 11,5%

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18-34 -vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (Sotkanet) v. 2022

Kymenlaakson hyvinvointialue 1,9 %

Koko maa 1,1 %

Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (THL kouluterveyskysely v.2023)

8.-9.lk Kymenlaakson hyvinvointialue 21,1 %, koko maa 22,5 %

AOL 1.-2.lk Kymenlaakson hyvinvointialue 23,2 %, koko maa 25,0 %

Lukio 1.-2.lk Kymenlaakson hyvinvointialue 25,3 %, koko maa 25,3 %

Positiivinen mielenterveys (SWEMWBS) -mittarin pistemäärä asteikolla 7-35p (keskiarvo), % 20 vuotta täyttäneistä v. 2022

Kymenlaakson hyvinvointialue 23,3

Koko maa 23,5

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (THL kouluterveyskysely 2023)

Kymenlaakson hyvinvointialue 20,5%

Koko maa 21,1%

LÄHDE: Sotkanet 31.1.2024

TOIMENPITEET JOITA EDISTÄMME YHDESSÄ

TOIMEENTULO, TYÖLLISYYS JA KOULUTUSTASO

- TE24 siirto kunnille etenee aikataulussa sekä Etelä-Kymenlaaksossa, että Kouvolassa. (KUNNAT)
- Kymenlaakson työllisyysohjelman tavoitteita toteutetaan ja seurataan kaikissa kunnissa. (KUNNAT)
- TE24 uudistuksessa kiinnitetään huomiota monialaisten palveluiden kehittämiseen yhteistyössä kuntien, hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa. (KUNNAT)
- Koulutuksen ja työperäisen maahanmuuton edistämisen yhteiset tavoitteet on käytössä koko maakunnassa. (KUNNAT)
- Kymenlaakson kaikissa kunnissa toimii pysyvä asunnottomuustyöryhmä tai asunnottomuuden hoito ja asumisneuvonnan palvelut otetaan osaksi jotain muuta hyvinvoinnin edistämisen työryhmää. (KUNNAT)

PÄIHTEET JA MIELENTERVEYS

- 2023 lokakuussa päivitetyt ”päihteet puheeksi-kortit” jalkautetaan osaksi kuntien, poliisin, hyvinvointialueen ja järjestöjen toimintaa vuoden 2024 aikana. (HVA, KUNNAT, VIRANOMAISET)
- THL:n PAKKA-työtä toteutetaan osana kuntien ja hyvinvointialueen ehkäisevää päihdetyötä esim. päihdetilannekysely toteutetaan kaikissa kunnissa yhtä aikaa joka toinen vuosi (toteutettu 2023). (HVA, KUNNAT)
- THL:n maakunnallisen päihdetilannekyselyn tuloksia hyödynnetään paikallisessa ja maakunnallisessa turvallisuussuunnittelussa. (HVA, KUNNAT)
- Alueellisen ehkäisevän päihdetyöstä vastaava toimihenkilö on aloittanut työt 10/2022 ja alueellisen ehkäisevän päihdetyön rakenteet saadaan hyvinvointialueella kuntoon vuoden 2024 aikana. (HVA)
- Koordinaattorin työ ja rakenteet ovat hyvinvointialueella vakiintuneet vuoden 2025 loppuun mennessä. (HVA)

TAVOITE 3. TURVALLINEN ELINYMPÄRISTÖ

Kymenlaakson alueellisesta hyvinvointisuunnitelmasta nousee tavoitteeksi ympäristöterveyden edistäminen. Kymenlaakson turvallisuussuunnitelman kertomusosatyössä ja alueellisen turvallisuusohjelman valmistelutyössä nousi tarve laajentaa tavoitetta turvallisen elinympäristön sateenvarjon alle. Siinä on huomioitu kansallisen riksiarvion mukaan mm. sijaintimme ja laajamittaiseen maahantuloon varautuminen. Globaaleista uhista valikoitui ilmaston muuttuminen ja siihen varautuminen.

Osallisuus liitetään vahvasti ihmisten hyvinvointiin ja turvallisuuteen. Tätä korostetaan muun muassa kansallisessa hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden toimeenpanosuunnitelmassa. Elinympäristöosioon on nostettu mukaan myös Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelman tavoitteita sekä Orpon hallitusohjelman tavoitteita liittyen nuorisorikollisuuden, kouluväkivallan ja katuväkivallan torjuntaan.

Turvallisuusohjelman valmisteluprosessin aikana maailman tilanne on muuttunut kokoajan ja erilaiset hybridiuhat ovat tulleet ajankohtaisisemmiksi, joten prosessin valmistelussa päätettiin liittää myös hybridivaikuttamiseen liittyvä verkko- ja digiturvallisuus arjen tasolla osaksi tätä ohjelmaa. Huijausmäärät nousivat reippaasti vuoden 2023 ensimmäisellä puoliskolla. Pankit saivat tammi-kesäkuussa koko maassa estettyä ja palautettua uhreille 15,9 miljoonaa euroa. Vuotta aiemmin määrä oli 6,7 miljoonaa. Asiakkaat menettivät huijareille 19,8 miljoonaa euroa. Vuotta aiemmin määrä oli 10,8 miljoonaa. Huijauksien kokonaismäärä oli siis 35,7 miljoonaa euroa. (Finanssialan keskusliitto) Myös rahapelaaminen verkossa on yleistynyt tarjonnan lisääntyessä. Arjen turvallisuuden kannalta on tärkeintä lisätä tietoa ja varautumista verkkohuijauksiin liittyen.

Pandemiat jätettiin tästä ohjelmasta pois, koska niitä käsitellään laajasti kansallisessa riskiarviossa ja viranomaisilla, kunnilla, hyvinvointialueella ja kansalaisilla on tuoreessa lähimuistissa miten sellaiseen varaudutaan ja miten sellaisissa tilanteissa toimitaan.

Ohjelmaan valitut indikaattorit perustuvat THL:n ja Kuntaliiton laatimiin kansallisiin vähimmäisseurantaindikaattoreihin, joita alueellisesti tulee seurata. Punaisella merkityt indikaattorit kuvaavat negatiivista vertailua valtakunnan tasoon ja vireällä merkityt indikaattorit kuvaavat positiivista vertailua valtakunnan tasoon. Osa indikaattoreista ei ole vertailuindikaattoreita ja ne on esitetty sinisellä. Ohjelmassa esitetään arjen turvallisuutta parantavia eri tasoisia toimenpiteitä, joita edistetään laajasti myös muilla foorumeilla.

VALITUT INDIKAATTORIT JA LÄHTÖTASO

ELINYMPÄRISTÖ JA ILMASTO

Käyttöpaikkojen lukumäärä v. 2022, joilla sähkömarkkinalain (588/2013) 51 § mukainen toimitusvarmuustaso ei ole täyttynyt" (asemakaava-alueella yli 6 h kestäneet katkot käyttöpaikoittain, asemakaava-alueen ulkopuolella yli 36 h kestäneet katkot käyttöpaikoittain).

- KSS Energia 0 kp
- Kymenlaakson Sähköverkko 17 kp
- Haminan Sähköverkko 0 kp

Rankkasadepäivien määrä vuodessa (sadekertymä yli 20 mm/vrk) vuonna 2022:

- Kotka (Rankki) 1 pv
- Kouvola (Anjala) 1 pv
- Pyhtää (lentokenttä) 1 pv

Hellepäivien määrä vuodessa (vuorokauden ylin lämpötila yli 25 C) vuonna 2022:

- Kotka (Rankki) 12 pv
- Kouvola (Anjala) 30 pv
- Pyhtää (lentokenttä) 23 pv

Kovien pakkaspäivien määrä vuodessa (vuorokauden alin lämpötila alle 15 C) vuonna 2022:

- Kotka (Rankki) 2 pv
- Kouvola (Anjala) 10 pv
- Pyhtää (lentokenttä) 11 pv

LIIKENNEYMPÄRISTÖ

Kuolleet ja vakavasti loukkaantuneet tieliikenteessä

Kuolleet (2022) 11 kpl

Vakavasti loukkaantuneet (2021) 13 kpl

Rajatarkastukset Vaalimaan raja-asemalla

12/2022

859892 kpl

09/2023

692215 kpl

Meripelastustehtävät (Merivartiosto)

70 kpl 10/2023

Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta (2022)

Kymenlaakson hyvinvointialue 3,9

Koko maa 2,9

Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikennerikkomukset / 100 asukasta (2022)

Kymenlaakson hyvinvointialue 16,5

Koko maa 14,7

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHDE: Ilmatieteenlaitos, Polstat, Merivartiosto, Tilastokeskus 31.1.2024

VALITUT IRDIKAATTORIT JA LÄHTÖTASO

VÄKIVALLAN JA RIKOLLISUUDEN UHKA

Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1000 asukasta (2022)

Kymenlaakson hyvinvointialue 41,2

Koko maa 41,2

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1000 asukasta (2022)

Kymenlaakson hyvinvointialue 6,4

Koko maa 7,4

Päihteiden vaikutuksen alaisina tehdyistä väkivaltarikoksista syyllisiksi epäillyt / 1 000 asukasta (2022)

Kymenlaakson hyvinvointialue 1,3

Koko maa 1,6

Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset, tekijä alle 15 vuotias (2022)

Kaakkois-Suomi 108 kpl

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa 8.-9-luokat (THL:N kouluterveyskysely 2023)

Kymenlaakson hyvinvointialue 8,9%

Koko maa 7,9%

Osallistunut koulukiusaamiseen 8.-9.-luokat

Kymenlaakson hyvinvointialue 4,3%

Koko maa 3,8%

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHDE: PolStat, Sotkanet 31.1.2024

VALITUT INDIKAATTORIT JA LÄHTÖTASO

HYBRIDIVAIKUTTAMINEN

Laittomat rajanylitykset

12/2022

25 hlöä, 18 tapausta

10/2023

16 hlöä, 13 tapausta

Vastaanottojärjestelmässä olevien henkilöiden määrä (Migrin tilannekeskus, saa viikoittaiset luvut)

Yhteensä 1271 vastaanottojärjestelmässä olevaa henkilöä (10/2023) joista 1078 on ukrainalaista (tilapäisen suojelun tarve) ja 193 turvapaikanhakijaa.

DIGITURVALLISUUS

Pelannut rahapelejä viimeisen 12 kk:n aikana

Vuonna 2019, seuraava tulos 2023-2024

Kymenlaakso 85,5%

Koko maa 78,4%

Digitukea (DVV) antavat toimijat Kymenlaaksossa 51 kpl

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHDE: Rajavartiostolaitos, Migri, Sotkanet, PolStat, oma seuranta31.1.2024

TOIMENPITEET JOITA EDISTÄMME YHDESSÄ

ELINYMPÄRISTÖN TURVALLISUUS SEKÄ VÄKIVALLAN JA RIKOLLISUUDEN UHKA:

- Pyritään varmistamaan sähkön jakeluvarmuus kaikissa olosuhteissa (kuntien omistajaohjaus) (KUNNAT)
- Parannetaan katuturvallisuutta valaistusta ja valvontatekniikkaa kehittämällä (KUNNAT/ ELY)
- Varaudutaan ilmaston muuttumiseen (esim. varautumissuunnitelmat, kiinteistöstrategiat, asuntopolitiikka, ikäihmisten palveluasuminen) (KUNNAT/ HVA)
- Toteutetaan maakunnallinen turvallisuuskysely, jonka tuloksia hyödynnetään seuraavan arjen turvallisuusohjelman valmistelussa. (OHJELMAN SEURANTATYÖRYHMÄ)
- Edistetään maakunnassa lainvastaisten tekojen mallin käyttöönottoa hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti yhteistyössä Ankkuri-poliisin, hyvinvointialueen ja kuntien kanssa (POLIISI, KUNNAT, HVA)
- Toteutetaan yhdessä Kymenlaakson kylien kanssa kysely kyläturvallisuudesta ja autetaan tarvittaessa kyliä parantamaan kyläturvallisuutta (koulutukset yms.) (KUNNAT)
- Kehitetään osallisuustyön menetelmiä aktiivisesti kunnissa ja hyvinvointialueella (KUNNAT/ HVA)
- Otetaan asteittain kaikissa kunnissa käyttöön AVI:n lupalausuntomalli osaksi anniskelupaikkojen lupaprosessia (kuntien EPT, osallisuustyö, ympäristöterveys, turvallisuus yhteistyössä asukkaiden kanssa) 2025 vähintään puolet kunnista on mukana. (KUNNAT)

LIIKENNETURVALLISUUS:

- Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä toteutetaan monialaisesti (ELY)
- Rattijuopumusten ennaltaehkäisyyn tähtäävä moniammatillinen työryhmä aloittaa toimintansa vuoden 2024 alussa (HVA)
- Ravintolayrittäjille kohdennetaan viestintää rattijuopumuksen ehkäisystä kaksi kertaa vuodessa (pikkujouluaika, kesälomakausi) Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisesti vuonna 2024-2025 (KUNTIEN EPT)
- Kuntien omat liikenneturvallisuussuunnitelmat on päivitetty vuoden 2025 loppuun mennessä (KUNNAT)

TOIMENPITEET JOITA EDISTÄMME YHDESSÄ

HYBRIDIVAIKUTTAMINEN

- Tunnistetaan paremmin hybridivaikuttamisen keinoja sekä arjen toiminnoissa, että yritysyhteistyössä. Järjestetään näistä aiheista koulutuksia. (KUNNAT, DVD:n DIGITUKIVERKOSTOT)
- Laajamittainen maahantulo ja kasvavaan turvapaikanhakuun varautuminen on otettu painopisteeksi Kymen Turvan työssä. Kymen turva vastaa tähän liittyvästä kehittämistyöstä yhdessä kuntien ja viranomaisten kanssa. Kunnissa varaudutaan majoitustilojen ja perusopetuksen järjestämiseen nopealla aikataululla tilanteen niin vaatiessa. Asia on huomioitu kaikkien kuntien varautumissuunnitelmissa. (KUNNAT)
- Kuntien valmiussuunnitelmat on päivitetty vuoden 2025 loppuun mennessä kaikissa Kymenlaakson kunnissa ja niistä viestitään aktiivisesti asukkaille. (KUNNAT)

DIGITURVALLISUUS

- Kehitetään edelleen digitukea (DVV) maakunnassa ja kunnissa. (KUNNAT)
- Lisätään käytännön digitukityötä tekevien osaamista digiturvallisuuden ja hybridivaikuttamisen osalta koulutuksen avulla. (DIGITUKIVERKOSTO)
- Opastetaan asukkaita tekemään rikosilmoitus matalalla kynnyksellä, jos on epäilys siitä, että on joutunut verkkorikoksen uhriksi. (DIGITUKIVERKOSTO)
- Opitaan yhdessä parempaa varautumista. Tehostetaan viestintää ja tiedottamista verkko- ja digiturvallisuudesta maakunnan asukkaille ja yrityksille. (KUNNAT/ VIRANOMAISET)

KUNTAKORTIT

Jokaiselle kunnalle on koottu oma kuntakortti osaksi arjen turvallisuusohjelmaa. Kukin kunta voi hyödyntää kuntakortteja osana omaa hyvinvointi- ja turvallisuussuunnittelua valitsemallaan tavalla. Kuntakortteihin on koottu yhdenmukaisesti perusindikaattorit jokaisen kunnan osalta. Indikaattorien määrää tai sisältöjä voi laajentaa kunnan tarpeen mukaan. Perusindikaattorit päivitetään vuosittain arjen turvallisuusohjelman seurannan ja raportoinnin yhteydessä. Päivitetyt kuntakortit löytyvät ohjelman liitteistä.

Kymenlaakson hyvinvointialue

OHJELMAN RAPORTOINTI JA SEURANTA

Kymen Turva valitsee alueellisen arjen turvallisuustyöryhmän, jonka tehtävänä on seurata ohjelmaan liittyvien indikaattoreiden tuloksia ja ohjelman toimenpiteiden toteutumista vähintään puolivuosittain.

Raportointi tapahtuu kerran vuodessa Kymen Turvalle josta raportti annetaan tiedoksi hyvinvointialueelle ja kuntiin.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialue voivat hyödyntää raporttia oman turvallisuus- ja hyvinvointityönsä suunnittelussa, sekä resursoinnissa.

Ensimmäinen raportointi vuodelta 2024 tapahtuu vuoden 2025 alussa. Samassa yhteydessä voidaan tarkentaa ohjelman tavoitteita tarvittaessa.

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHTEET:

Turvallisuutta kaikkialla. - paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161278/SM_2_2019_Turvallisuutta%20kaikkialla.pdf

Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta 2021:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163149/VN_2021_48.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Valtioneuvoston hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden periaatepäätös 2030:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162913

Em. toimeenpanosuunnitelma:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163021

Kansallinen riskiarvio 2023, Kymenlaakso:

https://pelastustoimi.fi/documents/25266713/150832949/Kymenlaakso_alueellinen_riskiarvio_2023.pdf/f0376946-7b8b-e7df-de31-a5d13f208507/Kymenlaakso_alueellinen_riskiarvio_2023.pdf?t=1681729338133

Petteri Orpon hallitusohjelma:

https://valtioneuvosto.fi/hallitukset/hallitusohjelma#/

LIITTEET:

Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelman kertomusosa 2022

Kymenlaakson kuntien arjen turvallisuuden kuntakortit

- Hamina
- Kotka
- Kouvola
- Miehikkälä
- Pyhtää
- Virolahti

Poliisin tilastot

YHTEISTYÖSSÄ KYMEN TURVAN KANSSA:

KYMENLAAKSON ARJEN TURVALLISUUSOHJELMA 2024-2025

KOTKAN KUNTAKORTTI

Kymenlaakson hyvinvointialue

KUNTAKORTIT

- JOKAISELLE KUNNALLE ON KOOTTU OMA KUNTAKORTTI OSAKSI KYMENLAAKSON ARJEN TRVALLISUUOHJELMAA.
- JOKAINEN KUNTA VOI HYÖDYNTÄÄ KUNTAKORTTEJA OSANA OMAA HYVINVOINTI- JA TURVALLISUSSUUNNITTELUA VALITSEMALLAAN TAVALLA.
- KUNTAKORTTEIHIN ON KOOTTU YHDENMUKAISET PERUSINDIKAATTORIT KUNKIN KUNNAN OSALTA.
- NIIDEN MÄÄRÄÄ JA SISÄLTÖJÄ VOI LAAJENTAA KUNNAN TARPEEN MUKAAN.
- PERUSINDIKAATTORIT PÄIVITETÄÄN VUOSITTAIN ARJEN TURVALLISUUOHJELMAN SEURANNAN JA RAPORTOINNIN YHTEYDESSÄ.

Kymenlaakson hyvinvointialue

TAPATURMAT

KOTI- JA VAPAA-AJAN TAPATURMIIN LIITTYVÄT HOITOJAKSOT 10 000 ASUKASTA KOHDEN (Sotkanet) info ind. 3952

Kymenlaakson hyvinvointialue 115,0

Koko maa 137,8

Kotka 119,6

PALOKUOLEMAT

2022 Kymenlaakso 3

2022 Koko maa 26

2022 Kotka 1

Kymenlaakson hyvinvointialue

LÄHISUHDEVÄKIVALTA

KOKENUT VANHEMPIEN TAI MUIDEN HUOLTAPITÄVIEN AIKUISTEN FYYSISTÄ VÄKIVALTAA VUODEN AIKANA, % 4. JA 5. LUOKAN OPPILAISTA (Sotkanet) info ind. 4890
Vuonna 2023
Kymenlaakson hyvinvointialue 15,6%
Koko maa 15,8%
Kotka 15,5%

RIKOSUHRIPALVELUT + POLIISI- TILASTOT (PolStat)

Vuonna 2022

Koko Kaakko 93 kpl

Kotkan alue 17 kpl

KUNNASSA ON NIMETTY LÄHISUHDEVÄKIVALLAN EHKÄISYSTÄ VASTAAVA TAHO (Oma seuranta)

KYLLÄ/ EI

Kymenlaakson hyvinvointialue

TOIMEENTULO, TYÖLLISYYS, KÖYHYYS

SYRJÄYTYMISRISKISSÄ (EI TÖISSÄ, EI OPISKELE, EI OLE VARUSMIESPALVELUSSA) OLEVAT 18-24V, % VASTAAVAN IKÄISISTÄ (Sotkanet) info ind. 3810

Vuonna 2022

Kymenlaakson hyvinvointialue 21 %

koko maa 15,4 %

Kotka 21,9 %

VAIKEASTI TYÖLLISTYVÄT, RAKENNETYÖTTÖMYYS, % 15-64-VUOTIAISTA (Sotkanet) info ind. 3071

Vuonna 2022

Kymenlaakson hyvinvointialue 5,6 %

koko maa 4,5 %

Kotka 6,8%

KOULUTUKSEN JA TYÖPERÄISEN MAAHANMUUTON MALLI ON KÄYTÖSSÄ (Oma seuranta)

KYLLÄ/ EI

Asiaa edistetään TE 24-uudistuksen yhteydessä

PYSYVÄ ASUNNOTTOMUUSTYÖRYHMÄ TAI ASIASTA VASTAAVA MUU NIMETTY TYÖRYHMÄ TOIMII KUNNASSA (Oma seuranta)

KYLLÄ/ EI

Kymenlaakson hyvinvointialue

PÄIHTEET JA MIELENTERVEYS

KOKEILLUT LAITTOMIA HUUMEITA AINAKIN KERRAN, % LUKION 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA(Sotkanet) info ind. 3922

Vuonna 2023

Kymenlaakson hyvinvointialue 10,5%

Koko maa 11,5%

Kotka 15,7%

MIELENTERVEYDEN JA KÄYTTÄYTYMISEN HÄIRIÖIDEN VUOKSI TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKETTÄ SAAVAT 18-34- VUOTIAAT, % VASTAAVAN IKÄISESTÄ (Sotkanet) info ind. 5032
Vuonna 2022

Kymenlaakson hyvinvointialue 1,9 %

Koko maa 1,1 %

Kotka 3,0%

THL:N PÄIHDETILANNEKUSELY ON TOTEUTETTU JA SEN TULOKSET ANALYSOITU JA NIISTÄ VIESTITÄÄN PÄÄTTÄJILLE JA KUNTALAISILLE (Oma seuranta)

KYLLÄ/ EI

Kysely on toteutettu 2019, 2021 ja 2023. Vuoden 2023 raportti viedään päättäjille tiedoksi tammikuussa 2024.

Kymenlaakson hyvinvointialue

ELINYMPÄRISTÖ

KÄYTTÖPAIKKOJEN LUKUMÄÄRÄ, JOILLA SÄHKÖMARKKINALAIN (588/2013) 51 § MUKAINEN TOIMITUSVARMUUSTASO EI OLE TÄYTTYNYT

(asemakaava-alueella yli 6 h kestäneet katkot käyttöpaikoittain, asemakaava-alueen ulkopuolella yli 36 h kestäneet katkot käyttöpaikoittain)

Vuonna 2022

KSS Energia	**0 kp**
Kymenlaakson Sähköverkko	**17 kp**
Haminan Sähköverkko	**0 kp**

HELLEPÄIVIEN MÄÄRÄ VUODESSA(vuorokauden ylin lämpötila yli 25 C)

Vuonna 2022

Kotka (Rankki)	**12 pv**
Kouvola (Anjala)	**30 pv**
Pyhtää (lentokenttä)	**23 pv**

Kymenlaakson hyvinvointialue

LIIKENNEYMPÄRISTÖ

POLIISIN TIETOON TULLEET LIIKENNETURVALLISUUDEN VAARANTAMISET JA LIIKENNERIKKOMUKSET/ 100 ASUKASTA KOHDEN (Sotkanet) info ind. 3898

Vuonna 2022

Kymenlaakson hyvinvointialue 16,5

Koko maa 14,7

Kotka 10,4

POLIISIN TIETOON TULLEET RATTIJUOPUMKSET/ 1000 ASUKASTA KOHDEN (Sotkanet) info ind. 3089

Vuonna 2022

Kymenlaakson hyvinvointialue 3,9

Koko maa 2,9

Kotka 4,9

RATTIJUOPUMUS, HUUMAANTUNEENA AJAMINEN, TÖRKEÄ RATTIJUOPUMUS, MUU LIIKENNEJUOPUMUS/ 10 000 ASUKASTA KOHDEN (PolStat)

Vuonna 2023

Kaakkois-Suomen poliisi 39,29 %

Kotkan poliisiasema 48,18 %

Kymenlaakson hyvinvointialue

LIIKENNEYMPÄRISTÖ

KUNNAN OMA LIIKENNETURVALLISUUSSUUNNITELMA ON PÄIVITETTY (Oma seuranta)

KYLLÄ/ EI

Päivitetty 2023

Vuonna 2022

LIIKENTEESSÄ LOUKKAANTUNEET 34 KPL KUOLLEET 3 kpl

https://tieliikenneonnettomuudet.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Tieliikenneonnettomuudet/

Kymenlaakson hyvinvointialue

VÄKIVALTA JA RIKOLLISUUS

POLIISIN TIETOON TULLEET OMAISUUSRIKOKSET/ 1000 ASUKASTA KOHDEN (Sotkanet) ind. 3114

Vuonna 2022

Kymenlaakson hyvinvointialue 41,2

Koko maa 41,2

Kotka 45,9

KOULUKIUSATTUNA VÄHINTÄÄN KERRAN VIIKOSSA 8.-9-LUOKAT (Sotkanet) info ind. 1514

Vuonna 2023

Kymenlaakson hyvinvointialue 8,9%

Koko maa 7,9%

Kotka 9,7%

KUNNASSA ON OTETTU KÄYTTÖÖN AVI:N ALKOHOLIANNISKELUN LUPALAUSUNTOMALLI (Oma seuranta)

KYLLÄ/ EI

Kymenlaakson hyvinvointialue

HYBRIDIVAIKUTTAMINEN JA DIGITURVALLISUUS

KUNNASSA ON VARAUDUTTU LAAJAMITTAISEEN MAAHANTULOON

KYLLÄ/ EI

Laajamittaisen maahantulon varautumissuunnitelma on päivitetty vuonna 2022. Vaatii päivittämistä, koska vastaanottokeskustoimintaa ei järjestetä enää kunnan omana toimintana.

KUNNASSA PYSYTÄÄN JÄRJESTÄMÄÄN TÄLLASESSA TILANTEESSA PERUSOPETUS JA MAJOITUS

KYLLÄ/ EI

Laajamittaisen maahantulon varautumissuunnitelmassa ei ole mainintaa perusopetuksen järjestämisestä.

KUNNASSA ON TARJOLLA DVV:N MUKAISTA DIGITUKEA

KYLLÄ/ EI

DIGITUKEA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN MÄÄRÄ KUNNASSA 20

Kymenlaakson hyvinvointialue

TAVOITTEEMME KOTKASSA

- **ALUEELLISTA ARJEN TURVALLISUUSOHJELMAA KÄYTETÄÄN POHJANA KOTKAN KAUPUNGIN TURVALLISUUSOHJELMAN LAADINNASSA**
- **KAUPUNKISTRATEGIASSA SE SIJOITTUU KOKONAISTURVALLISUUDEN KÄRKIKAUPUNKI-TAVOITTEEN ALLE**
- **TURVALLISUUSOHJELMAN LAADINNASSA HYÖDYNNETÄÄN MM. THL:N PÄIHDETILANNEKYSELYN TULOKSIA**
- **TARVITTAESSA TOTEUTAMME LAAJEMMAN TURVALLISUUSKYSELYN**
- **KOTKAN KAUPUNGIN TURVALLISUUOHJELMA LAADITAAN VUONNA 2024**

Kymenlaakson hyvinvointialue

YHTEISTYÖSSÄ KYMEN TURVAN KANSSA:

Kymenlaakson hyvinvointialue

Perheväkivalta Kaakkois-Suomi

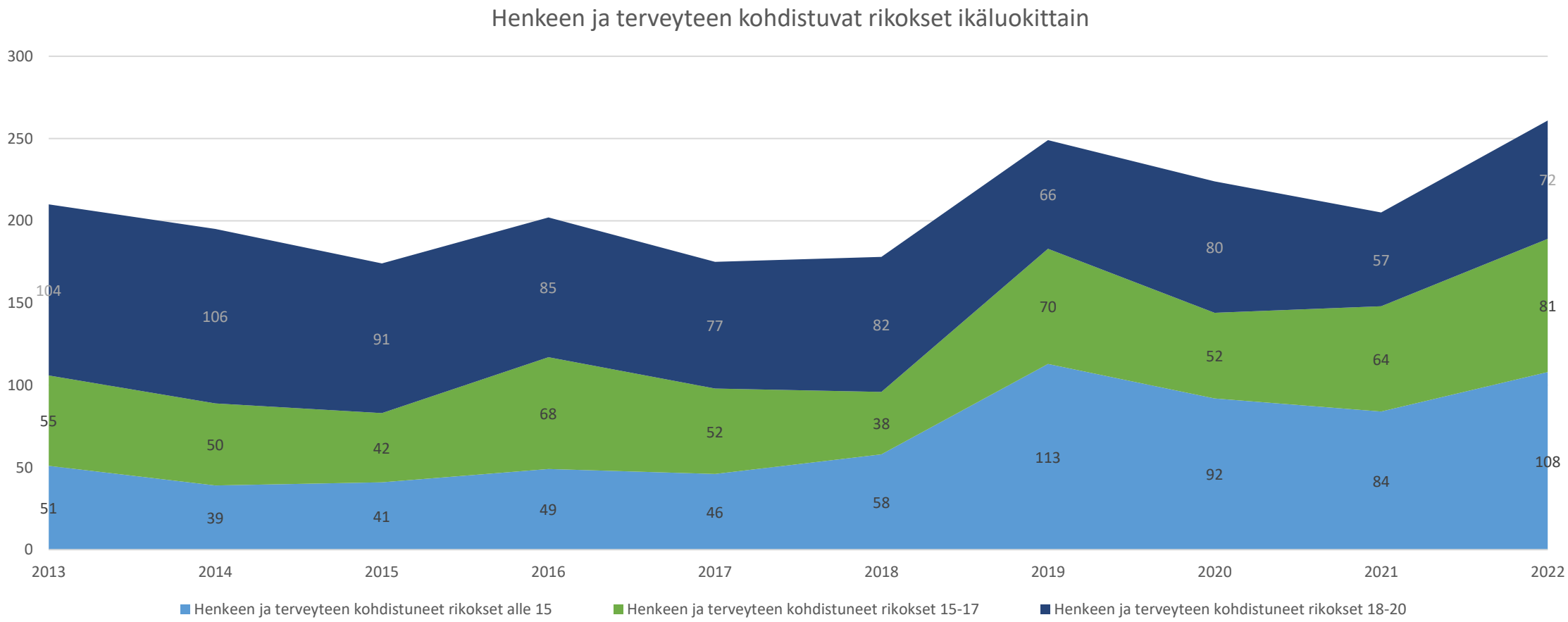

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 139

Lähestymiskiellot Kaakkois-Suomi

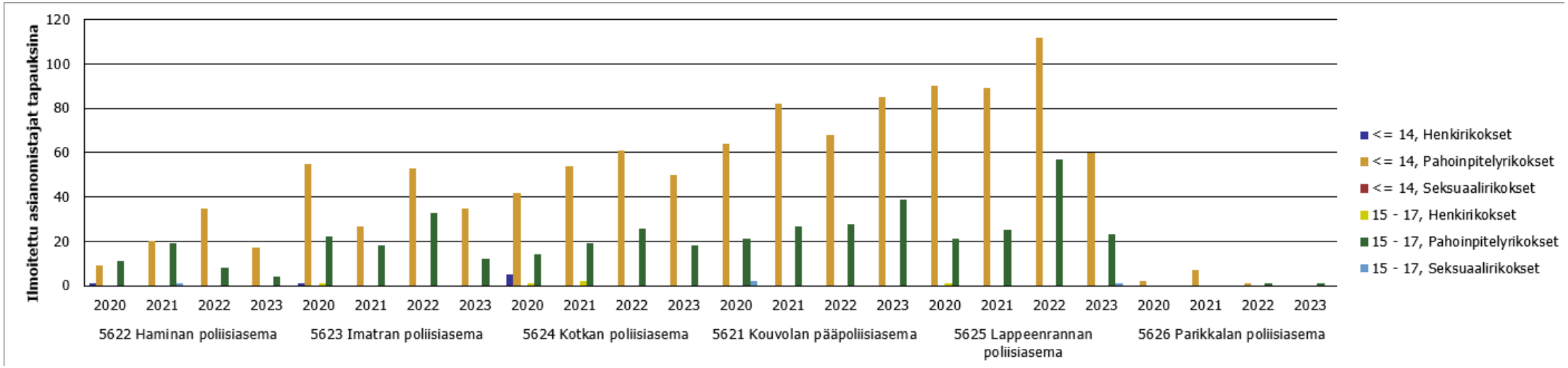

Henkeen ja terveyteen nuoret Kaakkois-Suomi

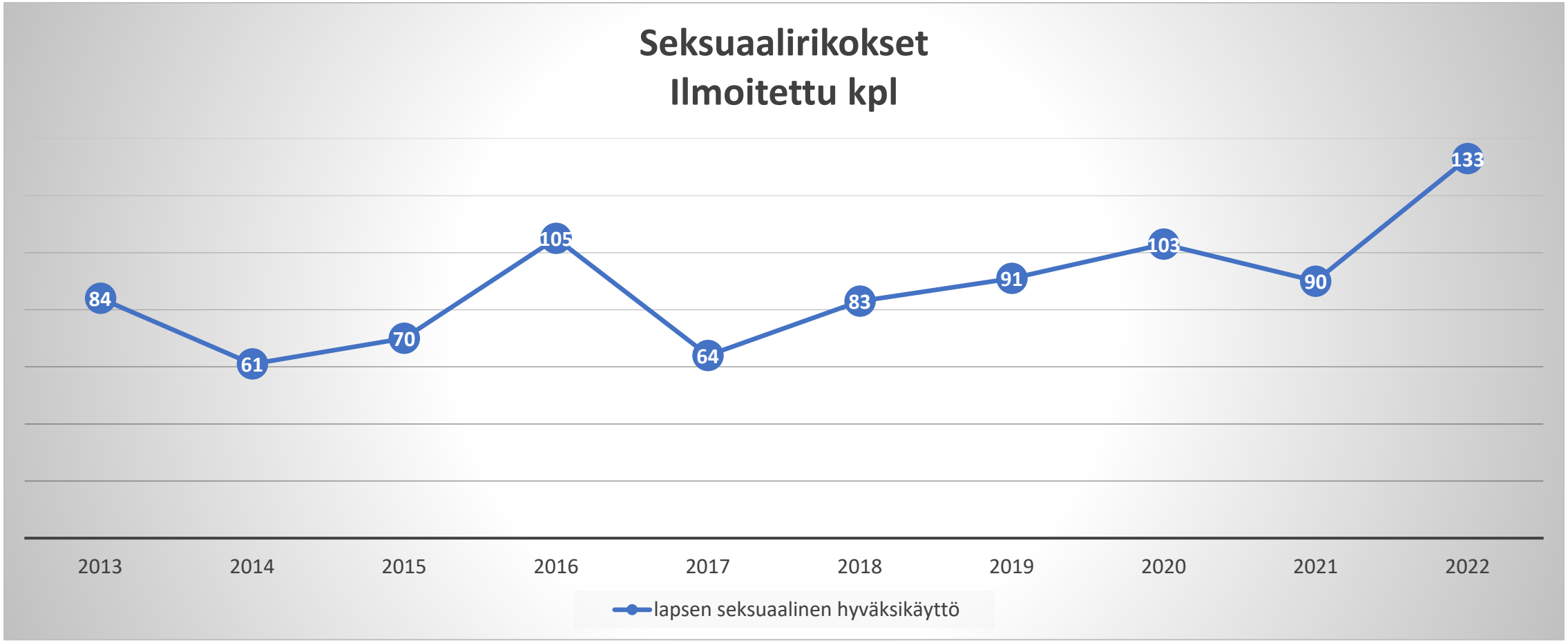

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 139

Nuoret asianomistajat väkivaltarikoksissa

Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö Kaakkois-Suomi

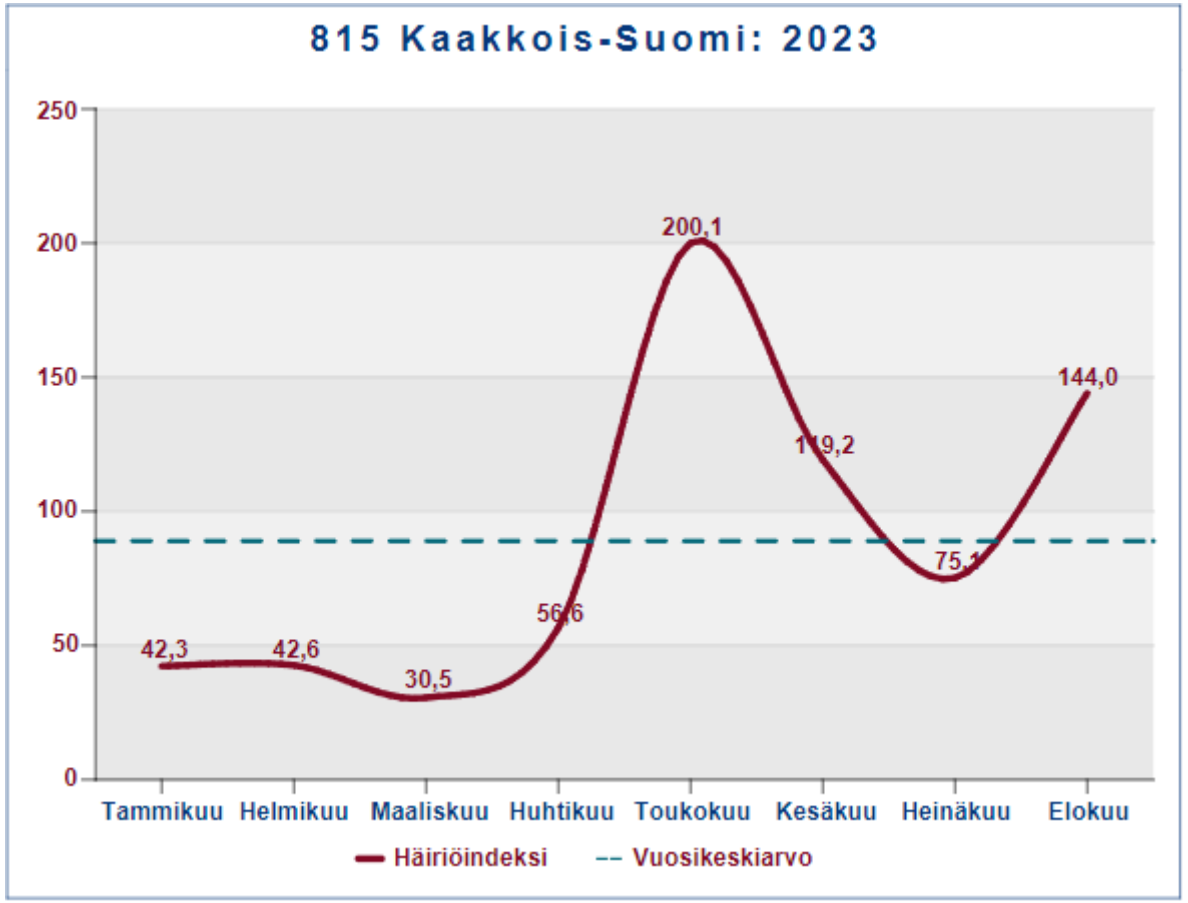

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 139

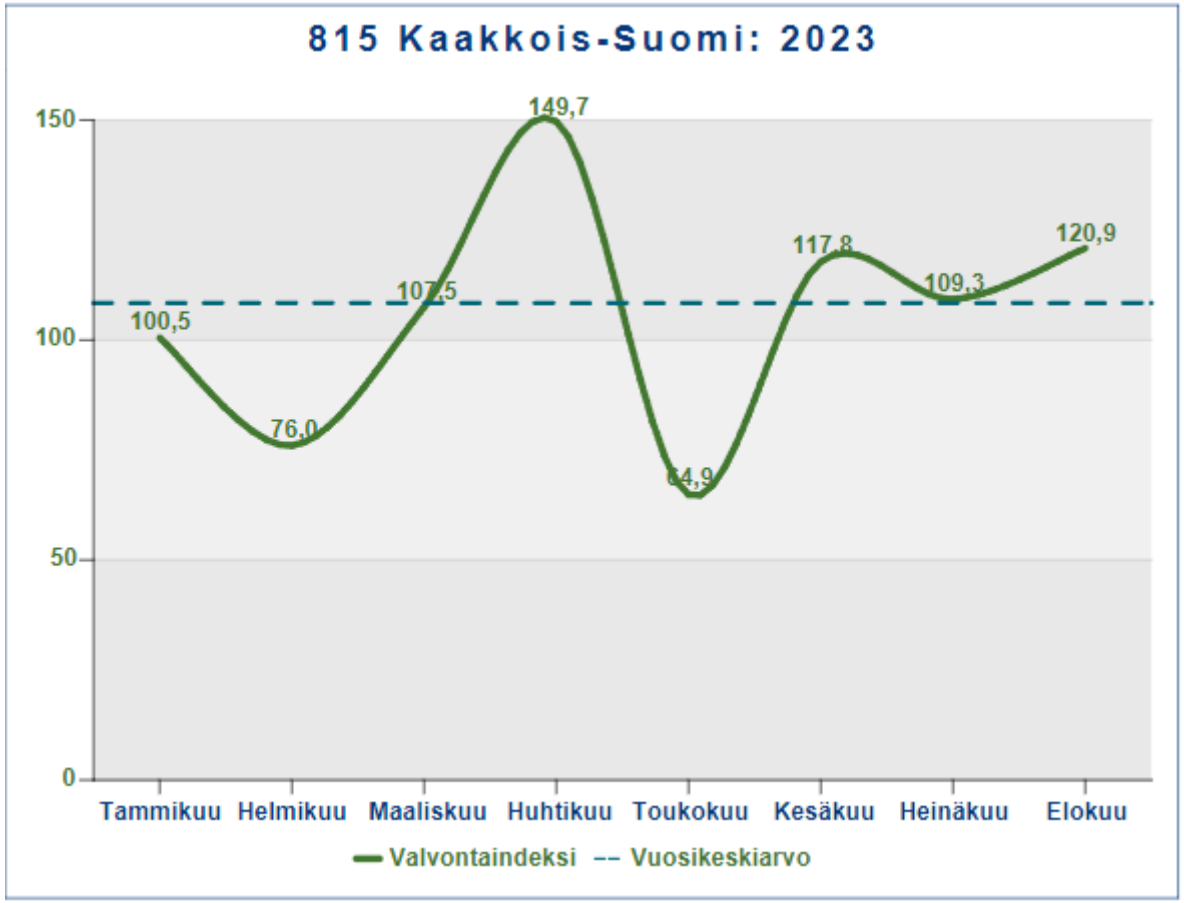
Häiriö – ja valvontaindeksit

- Aikaisemmin on puhuttu katuturvallisuusindekseistä
- Indeksit koko Kaakkois-Suomen poliisista lähteenä polstat
- Ei vertailtu edellisiin vuosiin, koska indekseissä käytetään nykyään uutta laskutapaa eli muuttujat on osaindeksoitu ja valittujen osatekijöiden painotuksia on muutettu.

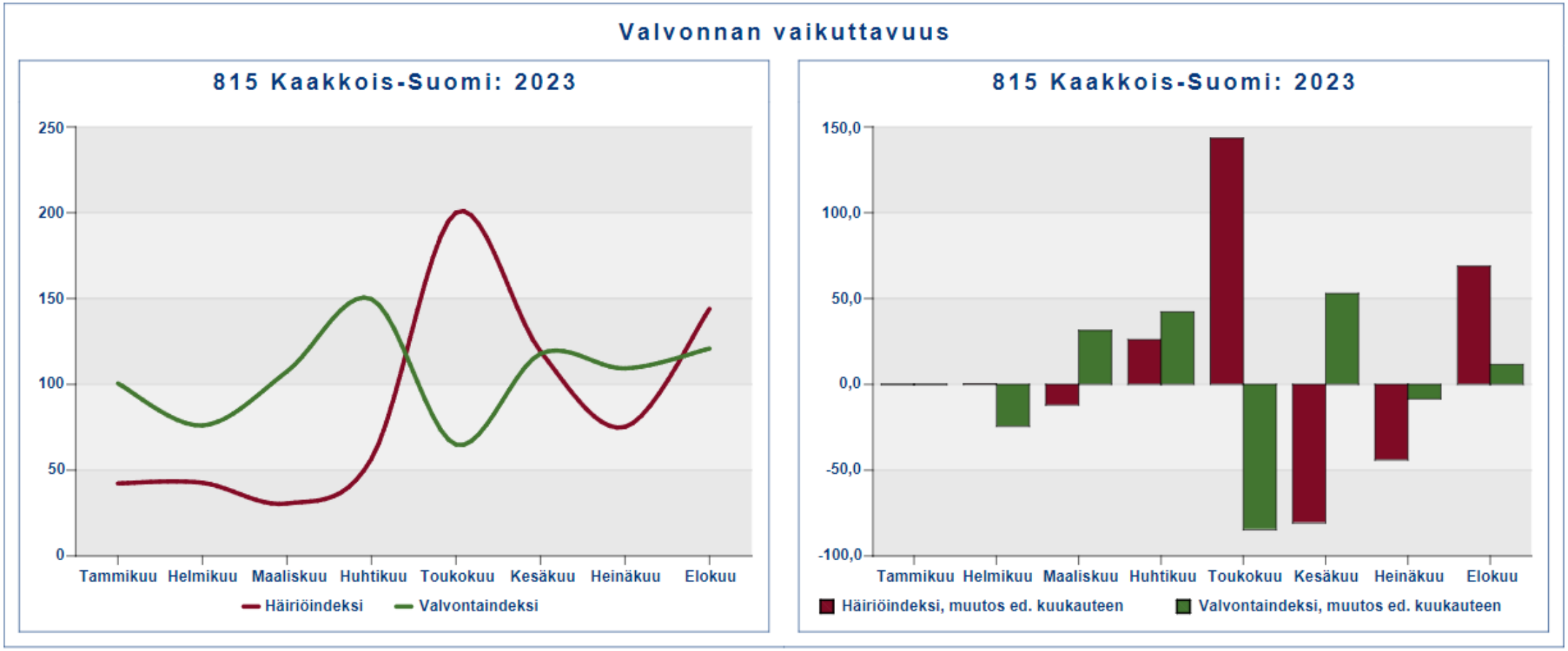
Häiriöindeksi

Valvontaindeksi

Häiriö- ja valvontaindeksit

Rikosuhripalvelut + poliisin tilastot

KAAKKOIS-SUOMI (Kotka, Kouvola)

Uudet ohjaukset etelasuomi@ -kanavaan

	*etelasuomi@ tulleet koko vuonna **2022***	Etelasuomi@ 1.1.-31.3.**2023**	Etelasuomi@ 1.4. – 30.6.23	Etelasuomi@ 1.7.-30.9.23	Etelasuomi@ 1.10.-31.12.23	**Vuoden 2023 ohjaukset yhteensä (juokseva luku)**
Kotka kenttä		1	0			1
Kotka tutkinta	*30*	10	6			16
Kotka ei tietoa yksiköstä	*6*		-			
Kotka yhteensä	***36***	**11**	**6**			**17**
Kouvola kenttä	*13*	3	4			7
Kouvola tutkinta	*33*	11	6			17
Kouvola ei tietoa yksiköstä	*8*		-			
Kouvola yhteensä	***54***	**14**	**10**			**24**
Kaakkois-Suomi, ei tietoa asemasta	*3*	6	1			7
Kaakkois-Suomi *yhteensä	*93*	25	16			**41**

***KAAKKOIS-SUOMI (Kotka, Kouvola)**

Nostoja tilastoista huumerikollisuus

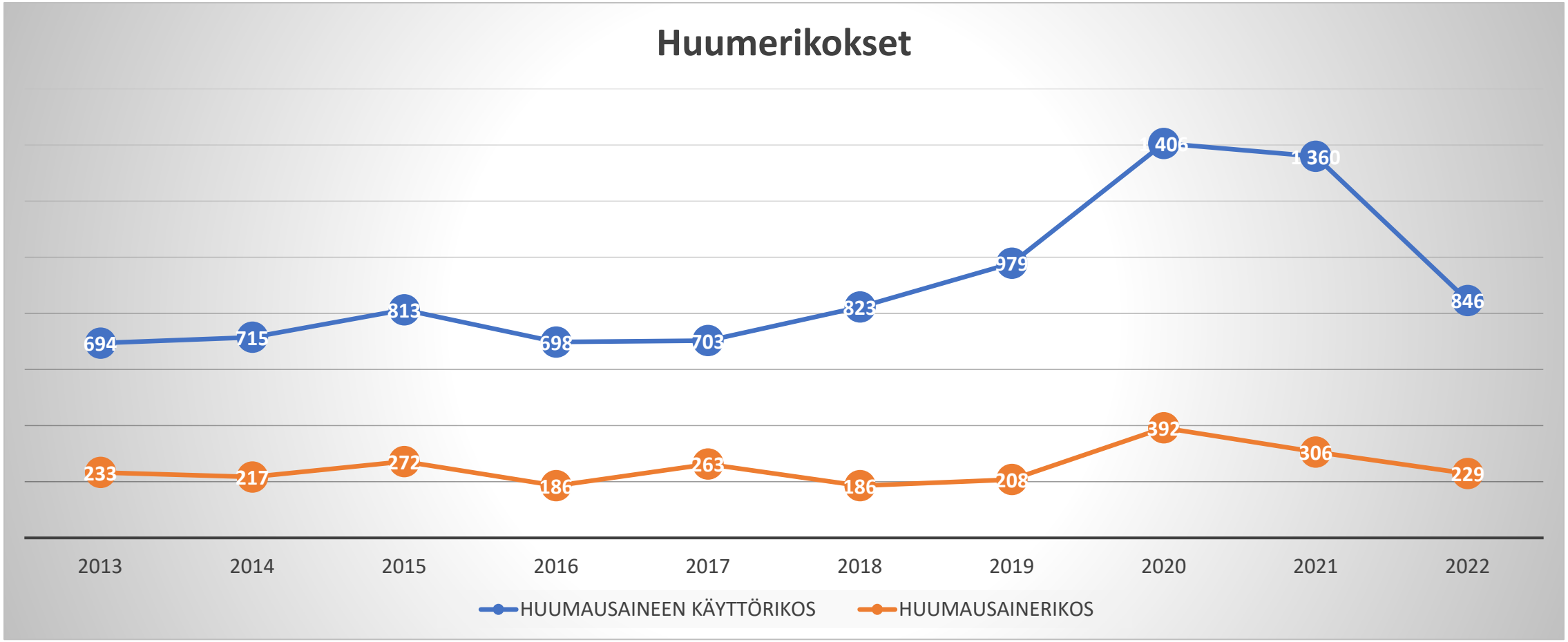
LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 139

Huumausainerikokset

Poliisin tietoon tulleet rikokset asukaslukuun suhteutettuna (rikokset / 10 000 as.)

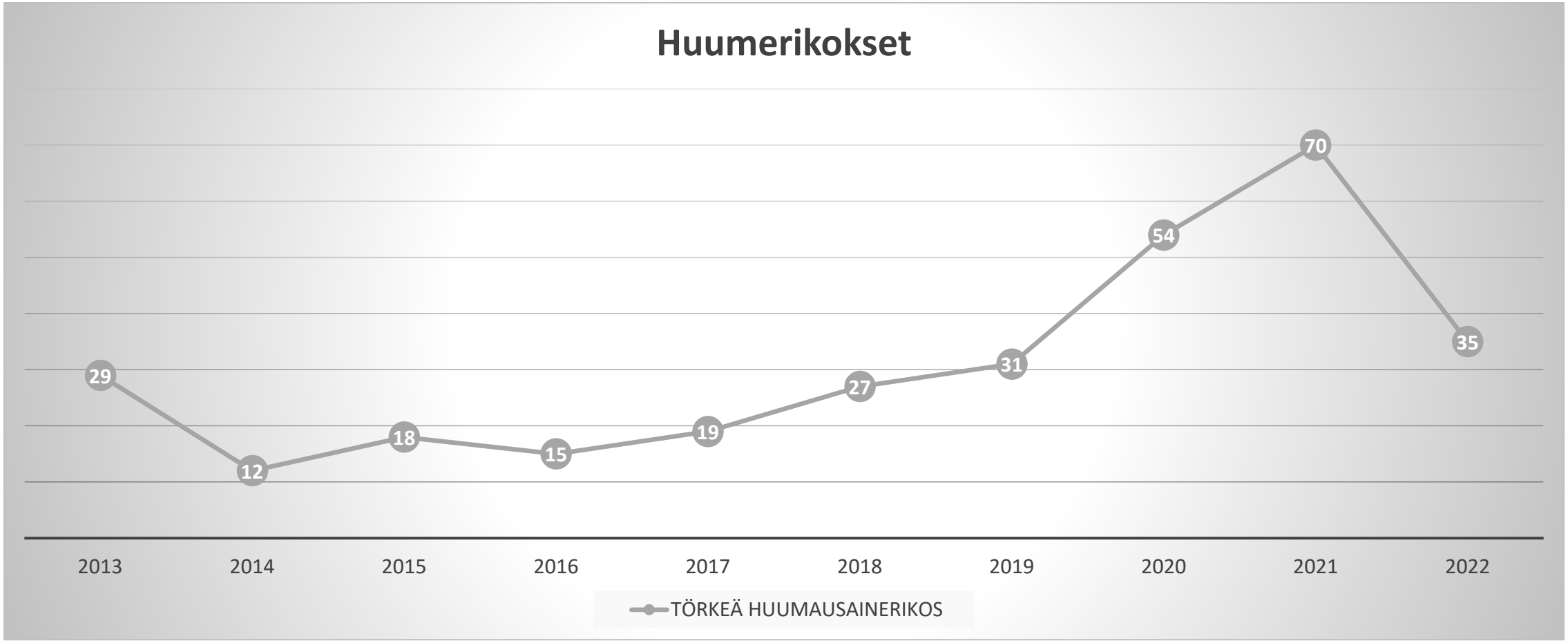
Ilmoitettuja rikoksia / 10 000 as	+ 2018	+ 2019	+ 2020	+ 2021	+ 2022	+ 2023
− 5620 Kaakkois-Suomi	33,86	40,9	61,53	60,99	38,68	41,34
+ 5622 Haminan poliisiasema	19,85	18,52	33,5	29,4	26,45	38,85
+ 5623 Imatran poliisiasema	28,12	28,56	41,75	44,23	28,52	19,01
+ 5624 Kotkan poliisiasema	46,43	56,66	98,49	81,7	55	57,6
+ 5621 Kouvolan pääpoliisiasema	34,09	54,22	71,97	84,99	51,71	61,19
+ 5625 Lappeenrannan poliisiasema	32,71	30,83	45,98	43,01	25,15	24,1
+ 5626 Parikkalan poliisiasema	16,1	14,46	16,9	21,48	8,76	3,38

Huumerikokset Kaakkois-Suomi

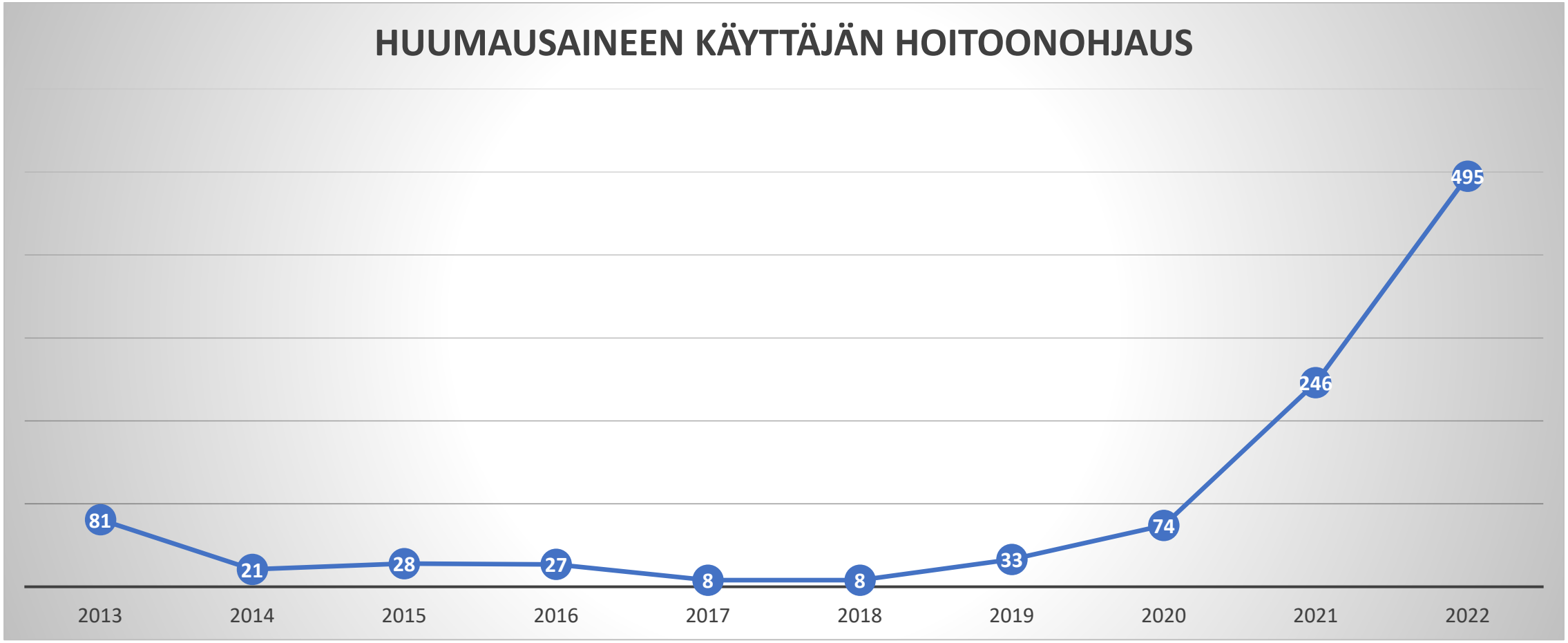
LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 139

Huumerikokset Kaakkois-Suomi

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 139

Hoitoonohjaukset Kaakkois-Suomi

LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 139

Nostoja tilastoista rikoslakirikokset

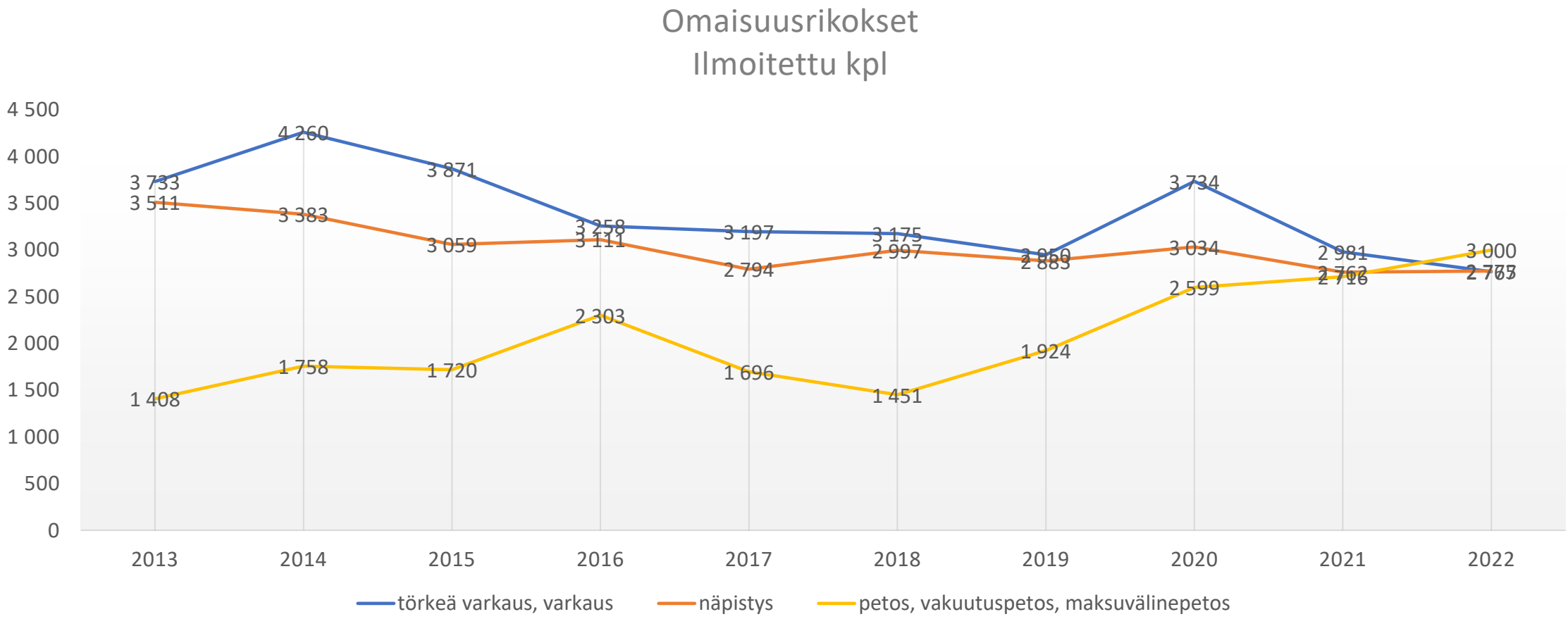
LIITE: Kaupunginhallitus 15.04.2024 / 139

Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset Kaakkois-Suomi

Poliisin tietoon tulleet rikokset asukaslukuun suhteutettuna (rikokset / 10 000 as.)

Ilmoitettuja rikoksia / 10 000 as	+ 2018	+ 2019	+ 2020	+ 2021	+ 2022	+ 2023
− 5620 Kaakkois-Suomi	58,95	64,19	57,94	55,78	64,52	69,67
+ 5622 Haminan poliisiasema	60,33	46,5	41,87	44,3	66,32	43,78
+ 5623 Imatran poliisiasema	67,92	91,05	76,02	72,34	82,59	85,99
+ 5624 Kotkan poliisiasema	73,64	63,89	57,63	55,82	63,52	73,74
+ 5621 Kouvolan pääpoliisiasema	58,91	64,32	63,21	60,85	64,01	80,07
+ 5625 Lappeenrannan poliisiasema	47,21	60,31	52,55	48,8	59,51	60,33
+ 5626 Parikkalan poliisiasema	24,15	33,04	23,24	38,67	39,41	37,18

Omaisuusrikosten kehitys Kaakkois-Suomi

Omaisuusrikokset Kaakkois-Suomi

Poliisin tietoon tulleet rikokset asukaslukuun suhteutettuna (rikokset / 10 000 as.)

Ilmoitettuja rikoksia / 10 000 as	+ 2018	+ 2019	+ 2020	+ 2021	+ 2022	+ 2023
− 5620 Kaakkois-Suomi	322,75	330,56	403,68	360,71	367,79	371,42
+ 5622 Haminan poliisiasema	235,48	209,25	317,42	238,8	270,58	247,89
+ 5623 Imatran poliisiasema	331,26	375,78	382,11	461	379,08	329,03
+ 5624 Kotkan poliisiasema	359	339,25	452,62	381,03	420,87	387,56
+ 5621 Kouvolan pääpoliisiasema	295,86	337,35	414,06	371	377,48	433,78
+ 5625 Lappeenrannan poliisiasema	351,57	345,69	408,63	344,18	357,53	365,21
+ 5626 Parikkalan poliisiasema	223,38	138,37	154,2	161,12	179,55	169

MITTARI 8b; VARSINAISET RATTIJUOPUMUSRIKOKSET

(rattijuopumusrikokset pl. kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle)

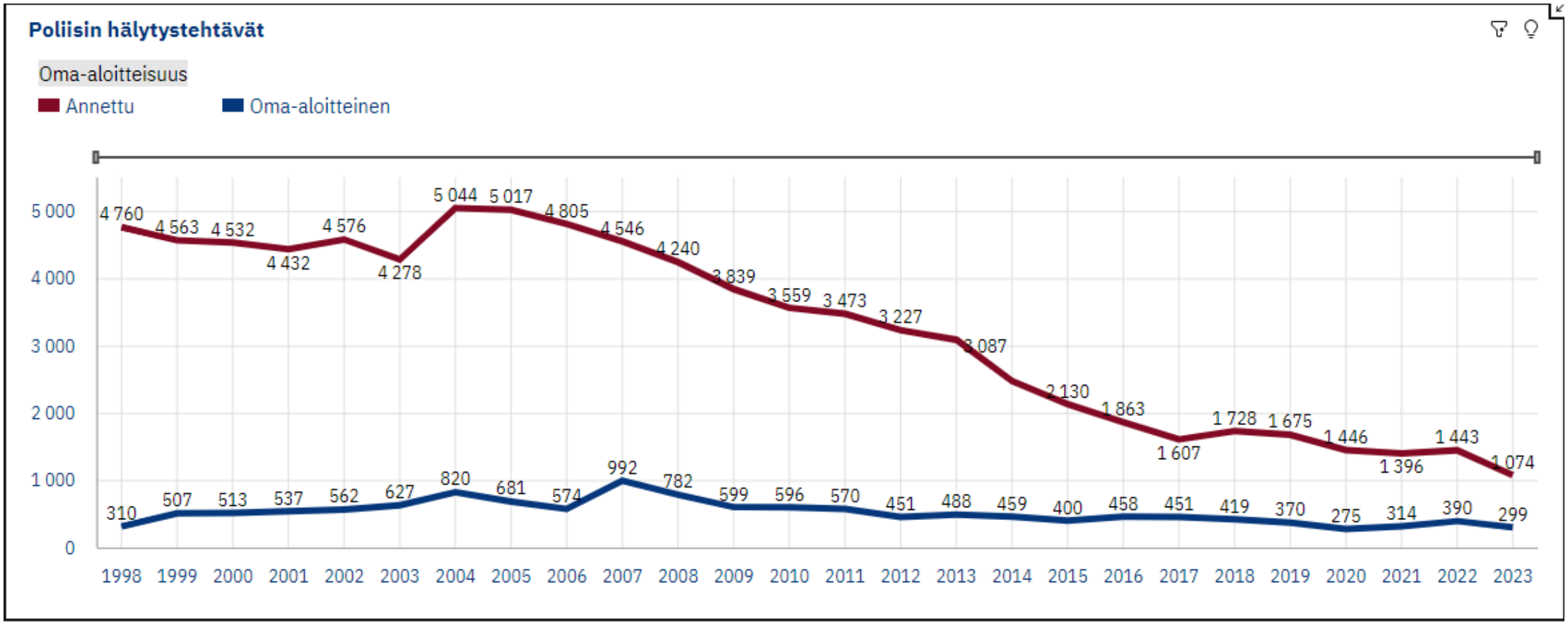
	TAMMI-ELOKUU											
	2022				2023				+/- %			
	Alkoholi	Alkoholi ja muu huumaava aine	Muu huumaava aine	Yhteensä KPL	Alkoholi	Alkoholi ja muu huumaava aine	Muu huumaava aine	Yhteensä KPL	Alkoholi	Alkoholi ja muu huumaava aine	Muu huumaava aine	Yhteensä KPL
Helsinki	39,1%	9,7%	51,2%	**1 018**	36,2%	10,2%	53,5%	**1 123**	-2,9	0,5	2,3	**10,3%**
Häme	52,9%	6,1%	41,0%	**1 025**	52,1%	7,8%	40,1%	**1 015**	-0,8	1,6	-0,9	**-1,0%**
Itä-Suomi	63,2%	6,8%	30,0%	**1 204**	63,3%	5,9%	30,8%	**1 117**	0,1	-0,9	0,8	**-7,2%**
Kaakkois-Suomi	53,1%	6,1%	40,8%	**719**	53,7%	6,0%	40,3%	**747**	0,6	-0,1	-0,5	**3,9%**

Rattijuopumus, huumaantuneena ajaminen, törkeä rattijuopumus, muu liikennejuopumus

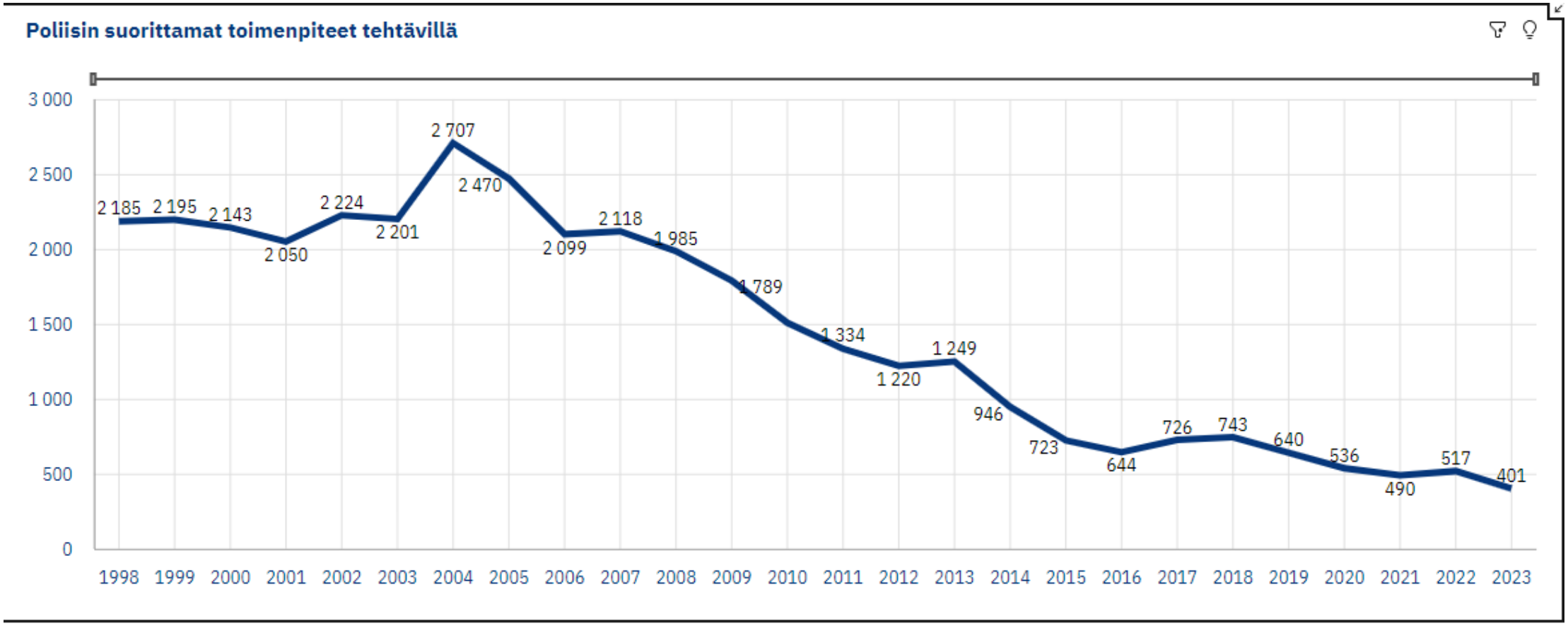
Poliisin tietoon tulleet rikokset asukaslukuun suhteutettuna (rikokset / 10 000 as.)

Ilmoitettuja rikoksia / 10 000 as	+ 2018	+ 2019	+ 2020	+ 2021	+ 2022	+ 2023
− 5620 Kaakkois-Suomi	40,33	48,38	54,48	51,32	35,44	39,29
+ 5622 Haminan poliisiasema	28,02	30,34	35,09	24,97	22,38	30,83
+ 5623 Imatran poliisiasema	45,65	60,51	63,93	60,63	45,75	38,92
+ 5624 Kotkan poliisiasema	44,39	58,72	82,42	63,21	40,81	48,18
+ 5621 Kouvolan pääpoliisiasema	45,01	47,85	57,36	61,96	42,26	51,56
+ 5625 Lappeenrannan poliisiasema	34,62	41,9	36,92	38,58	25,72	25,98
+ 5626 Parikkalan poliisiasema	40,25	57,83	27,46	34,37	30,65	20,28

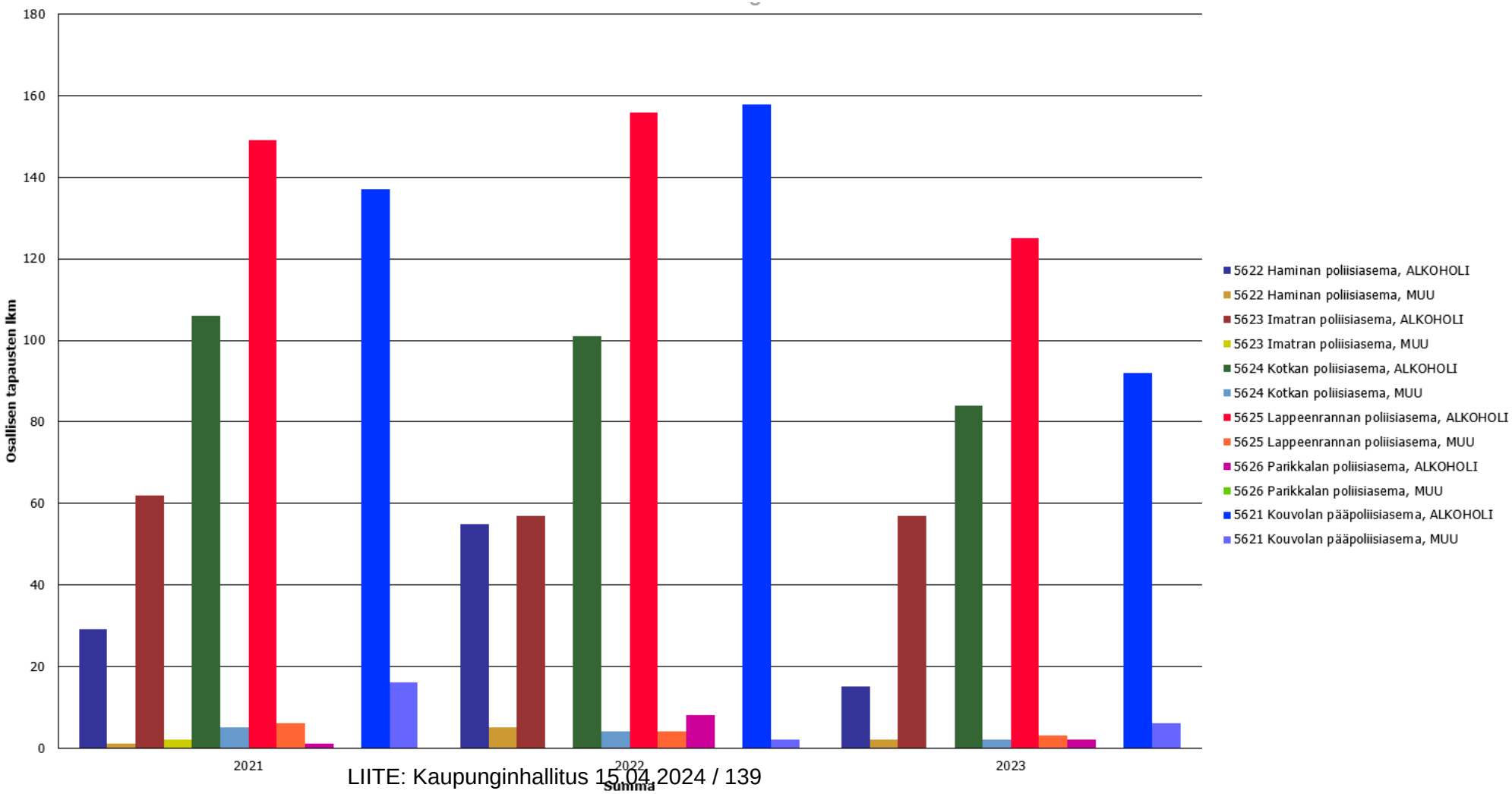
Päihtyneet Kaakkois-Suomi

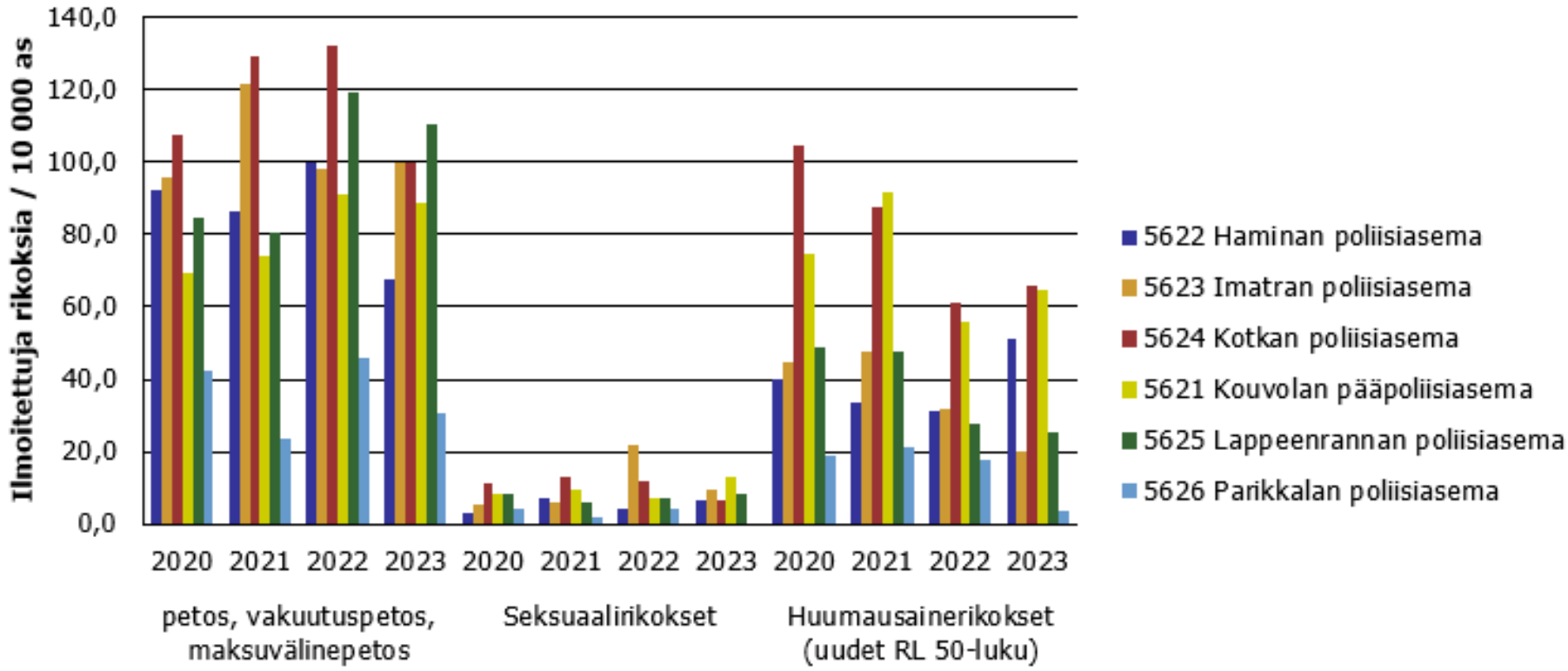
Kiinniotetut päihtyneet Kaakkois-Suomi

Väkivaltarikokset rikoksesta epäilty päihde, alkoholi tai muu

Petos, vakuutuspetos, maksuvälinepetos

KYMENLAAKSON ARJEN TURVALLISUUSOHJELMA 2024-2025

Lausuntokierroksen yhteenveto

Hanna-Kaisa Lähde

Kymen Turva

9.2.2024

Kymenlaakson hyvinvointialue

KYMEN TURVA- VERKOSTON LAUSUNOPYYNNÖT

Kymenlaakson kaikille kunnille ja HVA:n alla toimiville alueellisille vaikuttamistoimielimille lähetettiin lausuntopyynnöt kirjaamojen kautta marraskuussa 2023

Vastausten DL oli 31.1. 2024

Vastaukset saatiin määräaikaan mennessä kaikista alueen kunnista, sekä alueellisesta ikäihmisten neuvostosta ja vammaisneuvostosta

Kymenlaakson hyvinvointialue

YHTEENVETO LAUSUNNOISTA

- Pyhtään, Miehikkälän ja Virolahden kunnat lausuivat kaikki ettei kunnalla ole mitään lausuttavaa Kymenlaakson alueelliseen arjen turvallisuusohjelmaan 2024-2025.
- Vastauksen antaneet vaikuttamistoimielimet eivät ehtineet valmistella virallista lausuntoa, mutta heiltä kerättiin yksittäisten jäsenten erillisiä kommentteja kokouksessa.
- Työryhmän vetäjä kävi esittelemässä ohjelmaa näiden kokouksissa.
- Haminan kaupungin lausunto oli lyhyt, minkä mukaan kaupunginhallitus päättää todeta, että Kymen Turvan käynnistämä Kymenlaakson turvallisuusohjelma 2024-2025 vastaa alueellisiin ja paikallisiin arjen turvallisuuden kehittämistarpeisiin, sekä tukee kuntia ja kaupunkeja suunnitelmalliseen arjen turvallisuuden kehittämistyöhön.
- Kotkan ja Kouvolan kaupungeilta tuli molemmilta pidemmät lausunnot, joissa oli enemmän konkreettisia muutos- tai kehittämisehdotuksia mukana.
- Kaikki kuitenkin hyväksyivät ohjelman, eivätkä palauttaneet uudelleen valmisteluun.

KOUVOLAN KAUPUNGIN KESKEISET HUOMIOT

- Kouvolan kaupunki on tyytyväinen laajaan pohjatyöhön.
- Kouvolan kaupunki näkee hyvänä, että maakunnallinen Arjen turvallisuusohjelma on valmisteltu laajana verkostoyhteistyönä.
- Indikaattoripaketti on kattava ja sitä voidaan hyödyntää myös muussa kehittämis- ja ohjelmatyössä.
- Kouvolan kaupunki ei katso tarpeelliseksi valmistella erillistä omaa turvallisuusohjelmaa.
- Kouvolan kaupunki ehdottaa, että jatkossa ei tehtäisi erillistä arjen turvallisuusohjelmaa, vaan tavoitteet sisällytettäisiin alueelliseen hyvinvointisuunnitelmaan.
- Positiivista ohjelmassa on se, että seuranta on suunnitelmallista ja toteutuu erillisessä seurantaryhmässä.
- Arjen turvallisuusohjelmassa esitetyt tavoitteet ja haasteet ovat kunnan perustehtäviä.
- Kouvolan kaupunki näkee, että jatkossa ohjelmien tulisi ulottua pidemmälle aikavälille -vähintään valtuustokauden ajalle.

KOTKAN KAUPUNGIN KESKEISET HUOMIOT

- Arjen turvallisuuden kertomusosa 2022 on laaja ja siinä on kattavasti tuotu esille mistä osa-alueista arjen turvallisuus sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden yhteisjohtaminen koostuu.
- Alueella toimivien viranomaisten tehtävät on tuotu kattavasti esille.
- Kotkan kaupunki toteaa, että Kymenlaaksossa on lähdetty kunnianhimoisesti toteuttamaan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden toimeenpanosuunnitelmaa laajassa verkostossa.
- Kotkan kaupunki pitää kuntakortissa nostettuja paikallisia tavoitteita realistisina. Kaupunki lähtee kuntakortin pohjalta laatimaan omaa turvallisuusohjelmaa.
- Koska erilaisia tavoiteohjelmia ja strategioita on sisällytetty ohjelmaan paljon, Kotkan kaupunki katsoo, että toimenpiteiden vastuutahot ja tavoiteohjelmat, mihin toimenpiteet liittyvät tulee kirjata arjen tuvallisuusohjelman 2024–2025 toimenpiteiden yhteyteen selkeämmin näkyviin. → helpottaa seurantaa.
- Mikäli indikaattorit sisältävät erikseen varautumisindikaattoreita (kausaliteetti) ja erikseen niitä, joihin omalla toiminnalla voidaan vaikuttaa, tulisi ne erotella ohjelmaan ja kuntakortteihin.
- Indikaattoreiden ja tavoitteen yhteensovittamiseen tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Pääpainon tulisi olla siinä, että voidaanko valitulla indikaattorilla mitata tavoitteen toteutumisen kannalta relevatteja tuloksia. (Erityisesti hybridivaikuttaminen)
- Kaupunginhallitus toteaa, että alueellinen arjen turvallisuusohjelma vastaa alueellisiin ja paikallisiin arjen turvallisuuden kehittämistarpeisiin, sekä tukee kuntia ja kaupunkeja suunnitelmalliseen arjen turvallisuuden kehittämistyöhön.

ALUEELLISEN VAMMAISNEUVOSTON HUOMIOT

Tavoite 1:

- Esteettömyyskartoitus on hieno juttu.
- Miten jalkakäytävien talvikunnossapito on toteutunut?
- Pitää pitää huolta ja huomioida ne heikoimmassa asemassa olevat. Esimerkiksi lähisuhdeväkivalta huomioiden
- Turvallisuuteen vaikuttaa joissakin kunnissa pitkät matkat, jolloin poliisin ja ambulanssin tulo kestää. Poliisin ja ambulanssin pitäisi olla lähempänä.

Tavoite 2:

- Olisi tärkeää tavoittaa myös kotiinsa syrjäytyneet, joilla ei yhteydenottokanavaa.
- On hyvä, että alueellisen ehkäisevän päihdetyön henkilö on aloittanut.

Tavoite 3:

- Ei kommentteja

ALUEELLISEN IKÄIHMISTEN NEUVOSTON HUOMIOT

1. TAPATURMIEN JA LÄHISUHDEVÄKIVALLAN EHKÄISY

Huomiota kohdistettava:

- Myös kotona tapahtuviin tapaturmiin.
- Tapaturmien ehkäisyyn, sillä ikäihmisten määrä on kasvussa ja tätä myötä merkittävää.
- Lähisuhdeväkivallassa ikäihmisiin kohdistuva väkivalta mm. omien lasten taholta.
- Turvakotien vähäisyys Kymenlaaksossa, pitkät etäisyydet asioiden hoitoon kotipaikkakunnalle.

2. SYRJÄYTYMISEN EHKÄISY

- Ikäihmisten osuus syrjäytymisessä merkittävä, vaikuttavina tekijöinä oma kuntoisuus, asumispaikan sijainti ja liikkumisen vaikeus, mm. julkisen liikenteen vähyys.
- Eläkkeelle jäänti iso tapahtuma, syrjäytymisriski kasvaa, kun pudotaan pois yhteisöistä ja työterveydestä.
- Indikaattorilisäys -ehdotus: eläkeläisköyhyys. Lisää myös syrjäytymistä.

3. TURVALLINEN ELINYMPÄRISTÖ

- Ikääntymisestä/vammaisuudesta johtuvat riskit huomioitava, esimerkiksi kuulovamma ja yleisen hälytyksen kuuleminen.
- Liikenneturvallisuus Kymenlaaksossa: riskien kasvu sairaankuljetusten ja päivystysliikenteen lisääntyessä päivystysten/terveysasemien vähetessä (Kouvola-Kotka ja Virolahti-Hamina-Kotka -tieosuuksilla).
- Ikäihmisten turvallisuus maaseudulla ja syrjäkylillä: ambulanssi, poliisi ja palvelut kaukana, julkisen liikenteen puute/vähäisyys, verkkoyhteyksien tai tarvittavien laitteiden puute/toimimattomuus, myös osaamattomuus (digitaidot).
- Venäjä rajanaapurina.
- Syrjäkylät pidettävä asuttuna.

JATKOTYÖSTÖ ANNETTUJEN LAUSUNTOJEN POHJALTA

- Kuntien lausunnoissa esiin nostetut konkreettiset kehittämisehdotukset on huomioitu arjen turvallisuusohjelman rakenteissa.
- Lisätty vastuutahot turvallisuusohjelmaan toimenpiteiden perään.
- Kotkan kuntakorttitasolle nostettu ohjelmat/strategiat joihin tavoitteet liittyvät.
- Vaikuttamistoimielinten huomioista valtaosa on sellaisia, että ne olisi hyvä huomioida kuntakorttien pohjalta tapahtuvassa mahdollisessa jatkovalmistelussa kunnissa → toimitetaan kuntiin hyvinvointisuunnittelusta vastaaville viranhaltioille.
- Lisäksi toimitetaan ne ikäihmisten ja työikäisten palvelupoluista vastaaville työntekijöille hyvinvointialueella.
- Kouvolan huomiot koskien tulevaa hyvinvointisuunnitelmatyön ja arjen turvallisuussuunnitelmatyön yhdistämistä toimitetaan hyvinvointialueelle vastaavalle taholle (Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen päällikkö).

Ehdotukset Kymen Turvalle:

- Kun seurantatyöryhmä aloittaa toimintansa, lausuntojen sisällöt huomioidaan myös seurantatyössä.
- Seurantatyöryhmä seuraa saadaanko erityisesti hybridivaikuttamisen alle uusia alueellisia indikaattoreita (näissä eniten haastetta) ja päivittää kaikkia indikaattoreita uudempiin tarvittaessa.
- Ensimmäisen seurantajakson aikana päivitetään indikaattorit lähtötasolle vuodelta 2023. Nyt indikaattoritieto on osin vanhaa.
- Liitteenä oleva yksittäisen vanhusneuvoston jäsenen lausunto otetaan huomioon tarvittavin osin turvallisuustyön suunnittelussa eri viranomaisissa ja kuntien ja HVA:n toimialoilla.

Kymenlaakson hyvinvointialue

D/959/10.02.01/2024

140 § Kaavoituskatsaus 2023 ja kaavoitusohjelma 2024–2025

Kara 19.3.2024 § 42

Valmistelija: Kaavoituspäällikkö Patricia Broas, puh. 040 647 1539

Esittelyteksti: Maankäyttö- ja rakennuslain 7§:n mukaan kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia katsaus kunnassa ja maakunnan liitossa vireillä olevista ja lähiaikoina vireille tulevista kaava-asioista, jotka eivät ole merkitykseltään vähäisiä. Siinä selostetaan lyhyesti kaava-asiat ja niiden käsittelyvaiheet sekä sellaiset päätökset ja muut toimet, joilla on välitöntä vaikutusta kaavoituksen lähtökohtiin, tavoitteisiin, sisältöön ja toteuttamiseen. Kaavoituskatsauksessa tarkastellaan myös, miten kaavoituksen toimenpiteet vastaavat kaupunkistrategian ja Kotka-Hamina seudun strategisen osayleiskaavan toteuttamisohjelman tavoitteisiin.

Vuoden 2023 aikana tulivat voimaan Keskuskatu 43 (nro 0621), Kaukola pohjoinen (nro 0720), Sunilan tehdas (nro 0222) sekä Vanha merivartioasema (nro 0122) asemakaavat. Vuoden 2024 alussa valmistelussa on yhteensä 17 asemakaavaa.

Kaavoituskohteiden valinnoilla pyritään ensisijaisesti edistämään strategisesti tärkeiden kohteiden toteuttamista, mutta vastaamaan joustavasti myös vuoden mittaan esiin tuleviin tarpeisiin. Ennalta valittujen kohteiden lisäksi ohjelmaan otetaan esiin nousevia kaavoitushankkeita. Kaavoituksen vastuulla ovat myös kaupunkikuvan ja kaupunkirakenteen kehittäminen, kaupunkikehityshankkeiden toteuttamiseen osallistuminen, kulttuuriympäristöjen vaaliminen, rakennussuojelu sekä kaavoitukseen liittyvä liikenteen suunnittelu sekä poikkeamislupien ja suunnittelutarveratkaisujen valmistelu. Kaavoituksen keinoin halutaan myös varmistaa toteutuksen korkea laatutaso, joka on yksi kaupunkistrategian keskeisistä tavoitteista poijussa Upean elinympäristön Kotka.

Kotkan kaavoituskatsaus ja -ohjelma julkaistaan sähköisessä muodossa. Ohjelman kautta löytyvät linkit eri kaavahankkeisiin kaavoituksen sivuille lisätietoa varten. Kaavoituskatsaus ja -ohjelma esitellään kokouksessa ja se on luettavissa verkkosivuilla osoitteessa

https://storymaps.arcgis.com/stories/d3e16d642fef4bd0bf54dd41f84b211b?play=true&speed=medium

Kaavoituskatsaus ja -ohjelma -tarinakartan toimivuuden varmistamiseksi käytä viimeisintä versiota selaimesta Google Chrome, Microsoft Edge, Firefox tai Apple Safari.

Esittelijä: Kaupunkisuunnittelujohtaja Markku Hannonen

Ehdotus: Kaupunkirakennelautakunta merkitsee kaavoituskatsauksen 2023 tiedoksi ja hyväksyy kaavoitusohjelman 2024—2025 ohjeellisesti noudatettavaksi.

Asian käsittely: Kaavoituspäällikkö Patricia Broas esitteli kaavoituskatsauksen 2023 ja kaavoitusohjelman 2024–2025.
Esittelyn jälkeen puheenvuoron käytti Kai Savolainen.

Päätös: Kaupunkirakennelautakunta merkitsi kaavoituskatsauksen 2023 tiedoksi ja hyväksyi kaavoitusohjelman 2024–2025 ohjeellisesti noudatettavaksi.

———

Kh 15.4.2024 § 140

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus merkitsee kaavoituskatsauksen 2023 ja kaavoitusohjelman 2024—2025 tiedoksi ja lähettää sen edelleen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Asian käsittely: Puheenjohtajan avattua keskustelun asiassa, puheenvuoroja käyttivät ja kysymyksiä esittivät valtuuston puheenjohtaja Pasi Hirvonen, valtuuston 1. varapuheenjohtaja Jukka Lopperi, varajäsen Kai Savolainen sekä jäsenet Kari Niininen ja Mia Holmberg.

Kysymyksiin vastasi kaupunginjohtaja Esa Sirviö.

Päätös: Kaupunginhallitus merkitsi kaavoituskatsauksen 2023 ja kaavoitusohjelman 2024—2025 tiedoksi ja lähettää sen edelleen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

KV: Valitusosoitus

D/1292/00.00.01.00/2024

141 § Eron myöntäminen kaupunginhallituksen varajäsenen tehtävästä ja uuden varajäsenen valitseminen

Kh 15.4.2024 § 141

Valmistelija: Hallinto- ja kehittämispäällikkö Sanna Koskimies, puh. 040 484 3629

Esittelyteksti: Minna Suomi on pyytänyt eroa kaupunginhallituksen varajäsenen tehtävästä henkilökohtaisista syistä.

Kaupunginhallituksen kokoonpano:

Jäsen	Varajäsen
Virtanen Sami, pj	Kotola Tuomo
Rauhala Jouko, vpj	Eerola Lauri
Paananen Jani	Viitanen Kimmo
Hasu Johanna	Renlund Tarja
Heikkilä Anne	*Suomi Minna*
Holmberg Mia	Hyytiäinen Alisa
Hyyryläinen Antti	Joukainen Petri
Jäntti Carina	Suursoho Soile
Niininen Kari	Jaakkola Allan
Ristiniemi Sami	Savolainen Kai
Saikkonen Sanna	Lommi Maaret
Tuomela Milla	Harkko Mia
Vuorela Jarkko	Aalto Joy

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se myöntää Minna Suomelle eron kaupunginhallituksen varajäsenyydestä ja valitsee tämän tilalle uuden varajäsenen.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

KV:Toimeenpano: Ote: Minna Suomi
Valittu
Birgit Lempinen

KV: Valitusosoitus

D/1308/04.03.01/2024

142 § Virallinen vierailu ystävyyskaupunki Greifswaldiin 2. - 4.5.2024

Kh 15.4.2024 § 142

Valmistelija: Suhdetoimintakoordinaattori Nina Rauhala, p. 040 585 0254

Tiivistelmä: Kotkan saksalainen ystävyyskaupunki Greifswald on kutsunut vuosittain kaupungin edustajia kansainvälisen Nordischer Klang – tapahtuman avajaisiin toukokuussa. Tänä keväänä avajaiset pidetään perjantaina 3.5.2024.

Talousvaikutukset ym.

1. Kustannukset noin 880e osoitetaan kustannuspaikalle 1201, kaupunginvaltuusto
2. Päätös ei vaikuta talouden tasapainotusohjelmaan
3. Päätös on linjassa kaupunkistrategian mission ”Kotka on kansainvälinen meri- ja satamakaupunki, joka on vetovoimainen muuttajille, uusille yrityksille ja matkailijoille” kanssa.

Esittelyteksti: Ystävyyskaupunki Greifswaldin tapahtuma Nordischer Klang järjestetään vuosittain, ja tänä vuonna jo 33. kerran, toukokuussa. Tapahtuma tuo esiin pohjoismaista kulttuuria sen monissa eri muodoissa. Kotkalaisia ryhmiä on vieraillut tapahtumassa useana vuonna.
Kaupungin edustajat ovat saaneet virallisen kutsun Nordischer Klang -tapahtuman avajaisiin perjantaina 3.5.2024. Avajaisten lisäksi on ohjelmassa Greifswaldin johdon tapaamisia, joissa keskustellaan kaupunkien välisestä yhteistyöstä ja sen laajentamisesta edelleen.
Kaupungin edustajana Greifswaldiin matkustaa valtuuston puheenjohtaja Pasi Hirvonen. Viralliselle matkalle osallistuvat lisäksi kehitysjohtaja Toni Vanhala ja suhdetoimintakoordinaattori Nina Rauhala.
Valtuuston puheenjohtajan matkan kustannukset noin 880e koostuvat matkustuskustannuksista 680e ja päivärahoista 200e. Majoituksesta vastaa kutsuja.

Liitteet: kutsu

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää hyväksyä valtuuston puheenjohtaja Pasi Hirvosen virallisen vierailun ystävyyskaupunki Greifswaldiin 2. - 4.5.2024. Kustannukset noin 850 euroa kohdistetaan kustannuspaikalle 1201 kaupunginvaltuusto.

Asian käsittely: Valtuuston puheenjohtaja Pasi Hirvonen ilmoitti esteellisyydestä ja poistui kokoustilasta asian käsittelyn ajaksi.

Puheenjohtajan avattua keskustelun asiassa puheenvuoron käytti valtuuston 3. varapuheenjohtaja Eeva-Liisa Frilander-Paavilainen.

Päätös: Päätös ehdotuksen mukainen.

Toimeenpano: Ote: Suhdetoimintakoordinaattori Nina Rauhala
Valtuuston puheenjohtaja Pasi Hirvonen

Oikaisuvaatimusohje

Nordischer Klang e.V. / Ernst-Lohmeyer-Platz 3 / 17487 Greifswald

Kotkan Kaupunki
Kaupunginjohtaja
Esa Sirviö
Kustaankatu 2
FI-48100 Kotka
Finnland

Kulturverein Nordischer Klang e.V.
c/o Institut für Fennistik und Skandinavistik
der Universität Greifswald

1. Vorsitz: Prof. Dr. Clemens Räthel
2. Vorsitz: Prof. Dr. Marko Pantermöller
Künstlerische Leitung: Dr. Frithjof Strauß
Projektorganisation: Theresa Rist & Christine Nicke

Ernst-Lohmeyer-Platz 3
17487 Greifswald
Germany

Telefon 03834 420 3613
Fax 03834 420 3606
nokl@uni-greifswald.de
www.nordischerklang.de

Spendenkonto:
IBAN: DE59 1505 0500 0232 0043 90
BIC/SWIFT: NOLADE21GRW
Steuernummer 084-14-03635

Greifswaldissa 23.02.2024

Kutsu Nordischer Klang 2024 -festivaalin avajaisjuhlaan

Nordischer Klang -festivaalilla Koillis-Saksassa on jo yli kolmen vuosikymmenen ajan ollut kunnia järjestää suurin pohjoismainen kulttuurifestivaali Pohjoismaiden ulkopuolella. Alueen historian ja maantieteellisen sijainnin ansiosta pohjoismainen kulttuuri on juurtunut syvälle Greifswaldin yliopisto- ja hansakaupunkiin, jossa voi joka toukokuu nauttia Pohjois-Euroopan musiikin, kulttuurin, teatterin ja kirjallisuuden monipuolisesta tarjonnasta.

Odotamme jo innolla Klangin aikaa toukokuussa ja Nordischer Klangille aina ominaista monipuolista ja laadukasta kulttuurielämyksiä tarjoavaa ohjelmaa.

Sekä Greifswaldin kaupunki että Kulturverein Nordischer Klang e.V. haluavat kiittää pohjoiseurooppalaisia kumppanikaupunkejamme loistavasta yhteistyöstä vuosien varrella, anteliaasta avusta ja kaikista uusista ja jännittävistä kulttuurielämyksistä. Tänä vuonna olemme erittäin iloisia Kotkan musiikkikoulun osallistumisesta.

Kutsumme Teidät lämpimästi festivaalin avajaisjuhlaan perjantaina 3. toukokuuta 2024 klo 18.00 Greifswaldin kaupungin juhlasaliin (Stadthalle).

Lisätietoja festivaalista saatte verkkosivuiltamme www.nordischerklang.de.

Olisimme erittäin iloisia osallistumisestanne. Jos Te tai edustajasi voitte osallistua avajaisiin, ilmoittautukaa 1. huhtikuuta 2024 mennessä osoitteeseen international@greifswald.de.

Ystävällisesti

Prof. Dr. Marko Pantermöller,
Nordischer Klang e.V.

Dr. Stefan Fassbinder,
Greifswaldin kaupunginjohtaja

Universitäts- und Hansestadt Greifswald

D/1501/00.05.03/2024

143 § Kaatuneitten muistopäivän tilaisuudet 19.5.2024

Kh 15.4.2024 § 143

Valmistelija: Suhdetoimintakoordinaattori Nina Rauhala, p. 040 5850254

Tiivistelmä: Kaupunki ja Kotka-Kymin seurakunta järjestävät Kaatuneitten muistopäivän tilaisuudet sunnuntaina 19.5.2024.

Talousvaikutukset ym.

1. Sankarihaudoilla laskettavat seppeleet maksetaan kustannuspaikalta 1402
2. Päätöksellä ei ole vaikutusta talouden tasapainotusohjelmaan
3. Päätös on linjassa kaupunkistrategian poijun ”Yhteinen Kotka” kanssa

Esittelyteksti: Kaupunki ja Kotka-Kymin seurakunta järjestävät Kaatuneitten muistopäivän tilaisuudet sunnuntaina 19.5.2024 Kotkan sankarihaudoilla. Seppelten lasku Kotkan sankarihaudalla pidetään kello 14, minkä jälkeen on mahdollisuus tervehdyspuheeseen.

Kaatuneitten muistopäivän messu Kymin kirkossa on kello 13. Seppelten lasku Kymin sankarihaudalla on noin tuntia myöhemmin messun päätyttyä. Kirkkokahvit Helilän seurakuntakeskuksessa on seppelten laskun jälkeen.

Myös vakaumuksensa puolesta kaatuneitten haudoilla Parikalla, Vanhalla hautausmaalla ja Kymin kirkkomaalla järjestetään muistotilaisuudet.

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää
- hyväksyä Kaatuneitten muistopäivän 19.5.2024 järjestelyt
- valita seppeleen laskijat ja tervehdyksen esittäjän Kotkan sankarihaudalle
- valita seppeleen laskijat Kymin sankarihaudalle
- valita seppelten laskijat vakaumuksensa puolesta kaatuneitten haudoille Parikalla, Vanhalla hautausmaalla ja Kymin kirkkomaalla

Asian käsittely: Puheenjohtajan avattua keskustelun asiassa, ehdotuksia seppeleen laskijoiksi ja tervehdyksen esittäjäksi esittivät Antti Hyyryläinen, Jouko Rauhala, Kari Niininen, Carina Jäntti ja Sanna Saikkonen.

Päätös: Kaupunginhallitus päätti
- hyväksyä Kaatuneitten muistopäivän 19.5.2024 järjestelyt
- valita Joona Mielosen, Kai Savolaisen, Jukka Lopperin sekä A-P Klamin seppeleen laskijoiksi ja Jukka Lopperin tervehdyksen esittäjäksi Kotkan sankarihaudalle
- valita Pirjo Tujulan, Juha Eerolan, Jouko Rauhalan, Tiina Montosen ja Riitta Klemolan seppeleen laskijoiksi Kymin sankarihaudalle

- valita Antti Hyyryläisen, Ilari van der Stenin ja Riku Pirisen seppeleen laskijoiksi vakaumuksensa puolesta kaatuneitten haudalle Parikalla, Vanhalla hautausmaalla ja Kymin kirkkomaalla.

Toimeenpano: Ote: seppelten laskijat ja tervehdyksen esittäjä
vs. kirkkoherra Juha Ropponen/Kotka-Kymin seurakunta

Oikaisuvaatimusohje

D/1515/00.00.01.00/2024

144 § Vaalilautakuntien ja -toimikuntien asettaminen; europarlamenttivaalit 2024

Kh 15.4.2024 § 144

Valmistelija: Kansliapäällikkö Kristina Lönnfors, puh. 044 702 4222

Esittelyteksti: Kaupunginhallituksen on vaalilain 15 §:n mukaan hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava

1. kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme

2. laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Jäsenet ja varajäsenet on valittava vaalikelpoisista kunnan asukkaista, siten, että edellisissä (vuoden 2023) eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneet puoluerekisteriin merkityt puolueet mahdollisuuksien mukaan tulevat edustetuiksi kussakin vaalilautakunnassa ja vaalitoimikunnassa. Harkittaessa edellisten kuntavaalien edustavuutta vaalilautakunnissa ja –toimikunnissa tarkastellaan jäseniä ja varajäseniä erikseen. Näin tehdään myös tasa-arvolain soveltamisessa. Sekä varsinaisissa jäsenissä että varajäsenissä on siis oltava naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 %.

Vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Ehdotusten tekijöiden on varmistettava, että ao. henkilöt ovat todella käytettävissä tehtävään.

Jäsenehdotuksia tekevien tulee varmistua siitä, että ehdotetut henkilöt kykenevät kulkemaan ao. äänestyspaikalle omatoimisesti.

Europarlamenttivaalit järjestetään 9.6.2024. Vaalien ennakkoäänestys järjestetään 29.5. – 4.6.2024.

Vaalilautakunnat, äänestysalueet ja –paikat selviävät liitteestä.

Edelleen asetetaan entiseen tapaan viisi vaalitoimikuntaa.

Liitteet: Valtuustoryhmien ehdotukset vaalilautakuntien ja –toimikuntien kokoonpanoksi
Äänestyspaikkaluettelo

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää vuoden 2024 europarlamenttivaaleja varten

- asettaa vaalilautakunnat 24 äänestysalueelle ja valita kuhunkin vaalilautakuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellisen määrän varajäseniä (vähintään kolme)

- asettaa laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten viisi vaalitoimikuntaa sekä valita kuhunkin vaalitoimikuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja yhden muun jäsenen sekä tarpeellisen määrän varajäseniä (vähintään kolme)

- asettaa vaalilautakuntien varajäsenet sekä vaalitoimikuntien varajäsenet laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Asian käsittely: Puheenjohtajan avattua keskustelun asiassa muutosesityksiä tekivät:
- varajäsen Kai Savolainen: varajäsen Sandelin äänestysalueella 1 siirretään äänestysalueelle 17 ja varajäsen Ahlnäs äänestysalueella 17 siirretään äänestysalueelle 1
- hallituksen 1. varapuheenjohtaja Jouko Rauhala: varajäseneksi äänestysalueelle 10 esitetään Päivi Leijamaata ja varajäseneksi äänestysalueelle 24 Anni Erästä
- jäsen Jarkko Vuorela: jotta sukupuolikiintiöt täyttyvät äänestysalueella 20, siirretään Lyytikäinen Sirke jäseneksi ja Vesa Häkkinen varajäseneksi
- hallituksen puheenjohtaja Sami Virtanen: äänestysalue 8, korjataan puheenjohtajan sukunimen kirjoitusvirhe

Päätös: Kaupunginhallitus päätti vuoden 2024 europarlamenttivaaleja varten

- asettaa vaalilautakunnat 24 äänestysalueelle ja valita kuhunkin vaalilautakuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellisen määrän varajäseniä (vähintään kolme) liitteen mukaisesti seuraavat muutokset huomioiden:
    - äänestysalue 1: vj2: Sandelin Benedictin tilalle Ahlnäs Johannes
    - äänestysalue 08: kirjoitusvirheen korjaus (Havukainen)
    - äänestysalue 10: täydennetään Vj2: Päivi Leijamaa
    - äänestysalue 17: vj3: Ahlnäs Johanneksen tilalle Sandelin Benedict
    - äänestysalue 20: jäsen 3: Häkkinen Vesa tilalle Lyytikäinen Sirke ja vj3: Lyytikäinen Sirken tilalle Häkkinen Vesa
    - äänestysalue 24: täydennetään vj2: Anni Eränen

- asettaa laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten viisi vaalitoimikuntaa sekä valita kuhunkin vaalitoimikuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja yhden muun jäsenen sekä

tarpeellisen määrän varajäseniä (vähintään kolme) liitteen mukaisesti seuraavalla tarkennuksella:

- vaalitoimikunnan 1 puuttuva vj1 täydennetään hallituksen seuraavassa kokouksessa

- asettaa vaalilautakuntien varajäsenet sekä vaalitoimikuntien varajäsenet laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan liitteen mukaisesti.

Toimeenpano: Ote ja luettelo jäsenistä ja varajäsenistä: keskusvaalilautakunta
jäseniksi ja varajäseniksi nimetyt
valtuustoryhmien puheenjohtajat

Oikaisuvaatimusohje

	001	Kaupungintalo
1	PJ VAS/M	Labbas Antti-Veikko
2	VPJ SDP/M	Kuusela Marko
3	PS/N	Aalto Irmeli
4	KOK/MN	Renlund Tarja
5	VIHR/N	Komulainen Pirjo
vj1	SDP/N	Sievinen Ulla-Maija
vj2	KOK/M RKP	Sandelin Benedict
vj3	KD/N	Pusila Raisa
vj4	KESK/M	Vanhala Timo
vj5	PS/MN	Piirainen Sara

	002	Toivo Pekkasen koulu
1	PJ KOK/M	Tilli Juha
2	VPJ SDP M/N	Holopainen Raija
3	VIHR/N	Kinnunen Riikka
4	PS/M	Tanskanen Atte
5	KD/N	Aalto Seija
vj1	VAS/M	Mielonen Jari
vj2	KESK/M	Mattila Aarre
vj3	SDP/N	Suomi Minna
vj4	KOK/N	Pikkarainen Anu
vj5	PS/MN	Itkonen Iida

	003	Kirjastotalo, pääkirjasto
1	PJ VIHR/N	Heino Leena
2	VPJ KOK/M	Hauhia Mikko
3	PS/MN	Lehvonen Petri
4	SDP/M	Peltonen Ville
5	VAS/N	Ikävalko Kiira
vj1	KESK/N	Saikkonen Sanna
vj2	KD/M	Karttunen Rane
vj3	KOK/MN	Matikainen Heli
vj4	SDP/M	Hokkanen Risto
vj5	PS/N	Kurki Hanna

	004	Haukkavuoren koulu
1	PJ VAS/N	Vanhala Jaana
2	VPJ PS/MN	Kaurala Emma
3	KOK/M	Rask Imre
4	SDP/M	Hinkkanen Markku
5	VIHR/N	Ratia Nanna
vj1	SDP/N	Kurttila Miia
vj2	KD/N	Greijus Pia
vj3	KOK/MN	Tiilikainen Anu
vj4	PS/M	Luukkanen Kari
vj5	KESK/M	Skyttä Pertti

	005	Tiutinen, Tiutisen työväentalo
1	PJ SDP/M	Elo Jari
2	VPJ PS/MN	Stenholm Markku
3	KOK/M	Vikeväinen Leena
4	VAS/N	Phillips Sirpa
5	SDP/N	Elo Terttu
vj1	KOK/N	Vikeväinen Mauri
vj2	KESK/MN	Metso Annika
vj3	VIHR/N	Koskelainen Anne
vj4	PS/M	Rokka Mika
vj5	VIHR/M	Naski Heikki

	006	Hovinsaari, Ympäristötalo
1	PJ SDP/M	Pirinen Riku
2	VPJ VAS/N	Ruonala Anne
3	PS/M	Pakkanen Riku
4	VIHR/MN	Kiiskinen Niko
5	KOK/N	Kalema Helena
vj1	KESK/N	Rannanjärvi Pirjo
vj2	KOK/MN	Ojala Axel
vj3	SDP/M	Innanen Pertti
vj4	PS/N	Halinen Heljä
vj5	VIHR/M	Kivistö Eero

	007	Metsola ja Korela/Langinkosken koulu
1	PJ KOK/M	Tiainen Tuomas
2	VPJ PS/MN	Sorsa Saku
3	VIHR/N	Pylkkö Mari
4	SDP/M	Joukainen Ismo
5	KD/N	Hakulinen Sari
vj1	VAS/N	Silvala Suvi
vj2	KESK/N	Roikonen Anja
vj3	KOK/MN	Hovi Ilkka
vj4	SDP/M	Mäkelä Erkki
vj5	PS/M	Kolehmainen Risto

	008	Lankila / Aittakorven Koulu
1	PJ SDP/N	Havukaninen Elina
2	VPJ VIHR/M	Attenberg Juha
3	VAS/MN	Laakso Mikko
4	KESK/N	Koskivirta Ritva
5	KOK/M	Kekarainen Matti
vj1	PS/M	Itkonen Kari
vj2	PS/N	Rissanen Iina
vj3	KOK/N RKP	Öksnevad Susanne
vj4	SDP/M	Mäkinen Antti
vj5	KD/MN	Kömi Leena

	009	Ruonala / Ruonalan koulu
1	PJ KOK/M	Sainio Teppo
2	VPJ SDP/M	Paloneva Antti
3	PS/N	Nissinen Minna
4	KD/MN	Kilpeläinen Veijo
5	VIHR/N	Vainio-Utriainen Jaana
vj1	VAS/M	Lippo Jari
vj2	KOK/N	Sainio Kaija
vj3	SDP/N	Mussalo Pirjo
vj4	PS/M	Nissinen Tero
vj5	KESK/MN	Vanhala Risto

	010	Etukylä / Mussalon Koulu
1	PJ KOK/M	Rauhala Jouko
2	VPJ VIHR/N	Komulainen Rita
3	SDP/M	Ilmonen Seppo
4	VAS/N	Tujula Pirjo
5	KESK/MN	Vanhala Hannele
vj1	SDP/N	Rohkimainen Kati
vj2	KOK/N	
vj3	PS/M	Aalto Mauri
vj4	KD/M	Railo Petri
vj5	PS/MN	Suursoho Soile

	011	Takakylä ja Hirssaari/Mussalon koulu
1	PJ SDP/M	Lehtonen Olli
2	VPJ KOK/N	Rask Nina
3	KESK/N	Klemola Riitta
4	VAS/M	Hyyryläinen Antti
5	PS/MN	Seppänen Maria
vj1	SDP/N	Rasanen Kirsi
vj2	KOK/M	Kormi Hannu
vj3	PS/M	Nygren Janne
vj4	KD/N	Borodulin Katja
vj5	VIHR/MN	Luoto Suvi

	012	Karhuvuori / Karhuvuoren koulu
1	PJ KOK/M	Savolainen Kai
2	VPJ SDP/N	Keveri Raija
3	PS/M	Eerola Juho
4	KD/N	Hyvättinen Lotta
5	KESK/MN	Ilmasti Kimmo
vj1	VIHR/M	Remus Antti
vj2	SDP/M	Vangonen Iouri
vj3	KOK/N	Savolainen Helena
vj4	VAS/MN	Hodju Juhani
vj5	PS/N	Eerola Anna

	013	Aittakorpi / Aittakorven koulu
1	PJ SDP/N	Hurtta Pia
2	VPJ VAS/N	Halonen Anu
3	VIHR/M	Laakso Erkki
4	PS/M	Haaksluoto Mikko
5	KOK/MN	Rantaruikka Tarja
vj1	KOK/N	Rask Natalia
vj2	SDP/M	Lopperi Jukka
vj3	KESK/M	Pajari Antti
vj4	PS/MN	Dufva Kimmo
vj5	KD/N	Rihu Jaanet

	014	Karhula / Karhulan koulu
1	PJ PS/M	Kousa Ilkka
2	VPJ KOK/MN	Brunila Olli-Pekka
3	KESK/M	Salo Ville
4	KD/N	Karvonen Tuula
5	SDP/N	Kuisma Minni
vj1	KOK/N	Tervo Riitta
vj2	SDP/M	Kurki Ilmari
vj3	VAS/N	Vahvanen Jutta
vj4	PS/M	Pihlajisto Janne
vj5	VIHR/MN	Haarala Annina

	015	Eskola ja Helilä / Helilän koulu
1	PJ KOK/M	Raanti Seppo
2	VPJ PS/M	Vuorela Jarkko
3	SDP/MN	Tiilikka Jaani
4	KESK/N	Hinttula Outi
5	KD/N	Korpela Niina
vj1	KOK/N	Soares Sirpa
vj2	SDP/N	Ylivarvi Merja
vj3	VAS/MN	Ylä-Kotola Katja
vj4	PS/M	Matilainen Juha
vj5	VIHR/M	Haarala Antti

	016	Sunila ja Suulisniemi/Hakalan Koulu
1	PJ PS/M	Sibakoff Samuli
2	VPJ KOK/M	Kangas Jarmo
3	VIHR/N	Eloranta Sisko
4	SDP/MN	Lehtonen Anja
5	KD/N	Lommi Maaret
vj1	VAS/N	Hyyryläinen Inari
vj2	KOK/MN	Heino Samuel
vj3	SDP/M	Jaakkola Allan
vj4	KESK/M	Hannus Juha
vj5	PS/N	Kempi Tanja

Hovila, Kalliokoski ja Kierikkala

	017	Kyminkartanon koulu

Koivula

	018	Kyminkartanon koulu

1	PJ SDP/N	Eerola Aila
2	VPJ PS/M	Sven Tatu
3	KOK/N	Ojanen Pilvikki
4	KESK/M	Heikkilä Hannu
5	KD/MN	Korpela Pertti
vj1	VAS/N	Helve Taina
vj2	KOK/M	Härö Heikki
vj3	RKP/MN	Ahlnäs Johannes
vj4	PS/N	Kolehmainen Sointu
vj5	SDP/M	Laitinen Tapio

1	PJ SDP/N	Lehtonen Arja
2	VPJ KOK/N	Luotio Maria
3	PS/M	Bruce Veli-Matti
4	KD/M	Häkkinen Arto
5	VIHR/MN	Pikka Lauri
vj1	KESK/MN	Hannus Irmeli
vj2	SDP/M	Oksanen Heikki J.
vj3	VAS/N	Asplund Tove
vj4	KOK/M	Kolari Seppo
vj5	PS/N	Klami Heli

Korkeakoski ja Laajakoski

	019	**Korkeakosken koulu**
1	PJ PS/M	Kekkonen Olli
2	VPJ KOK/N	Eerola Sini
3	SDP/MN	Pöyhönen Olavi
4	VAS/N	Kiviranta-Korjus Kati
5	KESK/M	Silén Juho
vj1	KOK/M	Heino Tuomo
vj2	PS/N	Karjalainen Pirkko
vj3	SDP/N	Nieminen Tesma-Liisa
vj4	VIHR/MN	Lähde Hanna-Kaisa
vj5	KD/M	Högnabba Jary

	020	**Ristinkallio / Otsolan koulu**
1	PJ KOK/N	Järvikangas Noora
2	VPJ SDP/M	Kurttio Arto
3	PS/MN	Häkkinen Vesa
4	VAS/M	Mäkinen Antto
5	KD/N	Joensuu Enni
vj1	SDP/N	Säisä Eeva-Liisa
vj2	KOK/M	Ojala Timo
vj3	PS/M	Lyytikäinen Sirke
vj4	VIHR/N	Kuukka Nadja
vj5	KESK/MN	Kukkola Minttu

	021	**Otsola / Otsolan koulu**
1	PJ VIHR/M	Kouki Juhani
2	VPJ PS/MN	Koch Gerhard
3	SDP/N	Brask Nina
4	KOK/M	Marttila Olli
5	KESK/N	Mattila Maarit
vj1	KD/N	Heikkilä Eveliina
vj2	SDP/M	Koskikero Marko
vj3	KOK/M	Oksman Jose
vj4	PS/N	Okulov Jaana
vj5	VAS/MN	Markus Raimo

	022	**Tavastila / Tavastilan koulu**
1	PJ PS/M	Viitanen Kimmo
2	VPJ SDP/MN	Harkko Mia
3	KOK/M	Eränen Rami
4	KESK/N	Simola Eeva-Marjatta
5	VIHR/N	Jukkara-Lyytinen Ritva
vj1	KOK/MN	Eränen Riikka
vj2	SDP/N	Pajala-Kauranen Tuija
vj3	VAS/M	Nakari Petri
vj4	PS/N	Peltola Anu
vj5	KD/M	Backman Ismo

	023	**Länsi-Kymi / Pihkoon koulu**
1	PJ PS/N	Mustonen Nina
2	VPJ KOK/M	Penttilä Joonas
3	SDP/N	Nordberg Terttu
4	KESK/M	Olsen Antti
5	VAS/MN	Korhonen Osmo
vj1	VIHR/N	Ahlgren Aino
vj2	KOK/MN	Brofors Riina
vj3	SDP/M	Domander Timo
vj4	KD/N	Taipale Tanja
vj5	PS/M	Karttunen Jyri

	024	**Huruksela**
1	PJ PS/M	Koponen Juha-Pekka
2	VPJ SDP/N	Suuronen Pirkko
3	KESK/M	Ristola Jouni
4	KOK/MN	Eerola Lauri
5	VAS/N	Tiikkainen Jenna
vj1	PS/MN	Nikkinen Marja
vj2	KOK/N	
vj3	SDP/M	Mäki Timo
vj4	VIHR/M	Jack Jorma
vj5	VAS/N	Mantsinen Eeva

	001	Vaalitoimikunta 1
1	PJ SDP/M	Hyppönen Eero
2	VPJ KOK/N	Vikeväinen Leena
3	PS/MN	Tiusanen Kari
vj1	KD/N	
vj2	KOK/MN	Vikeväinen Mauri
vj3	SDP/M	Nikula Risto

	002	Vaalitoimikunta 2
1	PJ KOK/M	Savolainen Kai
2	VPJ SDP/M	Pakarinen Juha
3	PS/N	Suursoho Soile
vj1	KESK/N	Koskivirta Ritva
vj2	VAS/M	Toronen Pekka
vj3	KOK/MN	Raanti Seppo

	003	Vaalitoimikunta 3
1	PJ KOK/MN	Eränen Rami
2	VPJ SDP/M	Koskikero Marko
3	KD/N	Kömi Leena
vj1	PS/MN	Kekkonen Olli
vj2	VIHR/M	Remus Antti
vj3	SDP/N	Nieminen Tesma-Liisa

	004	Vaalitoimikunta 4
1	PJ SDP/M	Paloneva Antti
2	VPJ VIHR/N	Rosberg Tiina
3	KESK/MN	Tähtinen Birgit
vj1	PS/MN	Haaksluoto Mikko
vj2	VAS/M	Pekkola Petri
vj3	KOK/N	Ojanen Pilvikki

	005	Vaalitoimikunta 5
1	PJ VAS/N	Hoxha Saila
2	VPJ KOK/MN	Matikainen Heli
3	SDP/M	Hämäläinen Onni
vj1	PS/M	Kousa Ilkka
vj2	VIHR/MN	Naski Heikki
vj3	SDP/N	Ylivarvi Merja

KOTKAN KAUPUNGIN ÄÄNESTYSALUEJAKO 15.10.2017 ALKAEN

Äänestysalueen nimi		Äänestyspaikan käyntiosoite
001	Kaupungintalo	Kaupungintalo Kustaankatu 2, Kotkansaari
002	Toivo Pekkasen koulu	Toivo Pekkasen koulu Ruotsinsalmenkatu 13, Kotkansaari
003	Kirjastotalo	Kirjastotalo Kirkkokatu 24, Kotkansaari
004	Katariina	Haukkavuoren koulu Opintie 2, Kotkansaari
005	Tiutinen	Tiutisen Työväentalo Seuratie 4, Tiutisensaari
006	Hovinsaari	Ympäristötalo Kotkantie 6, Hovinsaari
007	Metsola ja Korela	Langinkosken koulu Allintie 20, Metsola
008	Lankila	Aittakorven koulu Vesantie 3, Aittakorpi
009	Ruonala	Ruonalan koulu Karhuvuorentie 1, Ruonala
010	Etukylä	Mussalon koulu Rajakalliontie 10, Mussalo
011	Takakylä ja Hirssaari	Mussalon koulu Rajakalliontie 10, Mussalo
012	Karhuvuori	Karhuvuoren koulu Tarinatie 1, Karhuvuori
013	Aittakorpi	Aittakorven koulu Vesantie 3, Aittakorpi
014	Karhula	Karhulan koulu Vesivallintie 16, Karhula
015	Eskola ja Helilä	Helilän koulu Suntionkatu 29, Helilä
016	Sunila ja Suulisniemi	Hakalan koulu Poikkikatu 7, Sunila
017	Hovila, Kalliokoski ja Kierikkala	Kyminkartanon koulu Temppelikatu 18, Kalliokoski

018	Koivula	Kyminkartanon koulu Temppelikatu 18, Kalliokoski
019	Korkeakoski ja Laajakoski	Korkeakosken koulu Veikkolantie 9, Korkeakoski
020	Ristinkallio	Otsolan koulu Hiidenkirnuntie 2, Otsola
021	Otsola	Otsolan koulu Hiidenkirnuntie 2, Otsola
022	Tavastila	Tavastilan koulu Tavastilantie 227, Tavastila
023	Länsi-Kymi	Pihkoon koulu Aartapolku 41, Pihkoo
024	Huruksela	Seuratalo Soihtula Hurukselantie 1953, Huruksela

D/1528/02.08.00/2024

145 § Sähköenergian hankinta

Kh 15.4.2024 § 145

Valmistelijat: toimitilapäällikkö Tero Huusko, puh. 040 631 8132
hankintapäällikkö Mervi Veini, puh. 040 182 8570

Esittelyteksti: Kotkan kaupunki on yhdessä Cursor Oy:n, HaminaKotka Satama Oy:n, Kiinteistö Oy Datariinan, Kiinteistö Oy Eaglen, Kiinteistö Oy Eagle 3:n, Kotka Maretarium Oy:n, Kotkan Asunnot Oy:n, Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy:n, Kotkan Kaupunginteatteri Oy:n, Kotkan Satamatalot Oy:n, Kymenlaakson Orkesteri Oy:n, Kymijoen Ravintopalvelut Oy:n, Sunilan Kantola Oy:n ja Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymän kanssa tehnyt hankintasopimuksen sähköenergiasta Kymenlaakson Sähkö Oy:n kanssa. Sähköenergian hankintasopimus on tehty ajalle 01.01.2022 - 31.12.2025.

Koska sähköenergian hankintaan liittyvät kiinnitykset on tehtävä tulevalle sopimuskumppanille jo ennen voimassa olevan sopimuksen päättymistä, oli tarpeen käynnistää uusi sähköenergian yhteishankintamenettely sopimuskaudelle 1.1.2026 -31.12.2029.

Sähköenergian yhteishankinnan kilpailuttamisprosessista vastasi ostopalveluna VENI Energia Oy. Yhteishankinnassa on mukana Kotkan kaupungin lisäksi Cursor Oy, HaminaKotka Satama Oy, Kiinteistö Oy Datariina, Kiinteistö Oy Eagle, Kiinteistö Oy Eagle 3, Kotka Maretarium Oy, Kotkan Asunnot Oy, Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy, Kotkan Kaupunginteatteri Oy, Kotkan Satamatalot Oy, Kymijoen Ravintopalvelut Oy, Sunilan Kantola Oy, Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä ja Backstaff Oy. Hankintaa ei ole jaettu osiin, sillä samanlaatuisten ja samalle aikajaksolle tehtävien hankintojen on katsottu kuuluvan luontevasti samaan hankintakokonaisuuteen.

1.1.2026 alkavalla sopimuskaudella sähkön hinta muodostuu myyjän marginaaleista, Tuntispot-toimituksesta ja hintariskin vähentämiseksi tehtyjen tehopohjaisten hinnankiinnitysten selvityksestä, kantaverkkoyhtiö Fingridin kulloinkin voimassa olevasta tuotannon ja kulutuksen volyymimaksusta sekä Datahubin kulloinkin voimassa olevista käyttöpaikkakohtaisista maksuista.

Hinnankiinnityksiä tehdään teho-osuuksina asiakkaan voimassa olevaa kulutusennustetta vastaan. Sähköenergian kiinnitysten hinnoittelussa käytetään referenssihintana Nasdaq Oslo ASA:n johdannaismarkkinoilla määriteltyjä kuukausi-, kvartaali- ja vuosituotteita (Systeemi ja EPAD).

Tarjouksiin sisältyy tarjouspyynnön mukaisesti CO2-vapaan sähkön alkuperätakuu.

VENI Energia Oy:n toteuttamassa sähköenergian yhteishankinnan kilpailutuksessa hankintamenettelynä käytettiin avointa menettelyä ja EU-kynnysarvon ylittävä hankintailmoitus lähetettiin julkaistavaksi 16.2.2024 julkisten hankintojen sähköisille ilmoituskanaville (HILMA ja TED).

Määräaikaan 21.3.2024 klo 12.00 mennessä tarjoukset saatiin seuraavilta yrityksiltä:

- Turku Energia Energiaratkaisut
- Lumme Energia Oy
- Vaasan Sähkö Oy

Kaikki tarjoajat täyttivät tarjouspyynnön kelpoisuusvaatimukset ja kaikki tarjoukset olivat tarjouspyynnön mukaisia.

Tarjousten valintaperuste oli kokonaistaloudellinen edullisuus ja vertailuperusteena oli halvin hinta. Hinnan vertailu tehtiin tarjouspyynnön kohdassa ”Hankinnan kohteen kriteerit” esitetyn mukaisesti, eli vertailussa käytettävä marginaali muodostettiin tarjoushinnoista seuraavasti: Kaupankäyntimarginaali (M, Q, YR) * 1,5 + Tuntispot-marginaali. Kaupankäyntimarginaalin tuli olla sama kaikille tuotteille (M, Q, YR).

Kokonaishintapisteet laskettiin vertailumarginaalista tarjouspyynnössä esitetyllä kaavalla (pienin annettu arvo / tarjottu arvo) *maksimipisteet. Halvin tarjous sai eniten pisteitä.

Tarjousvertailu

	Lumme Energia Oy	Turku Energia Energiaratkaisut	Vaasan Sähkö Oy
Kaupankäynti-marginaali (M, Q, YR)*1,5+Tuntispot-marginaali	4,025 EUR	3,075 EUR	4,290 EUR

Saapuneiden tarjousten ja tehdyn tarjousvertailun perusteella VENI Energian suositus sähköntoimittajaksi on Turku Energia Energiaratkaisut sen tarjouksen ollessa edullisin tarjouspyynnössä esitetyt valintaperusteet huomioiden.

Esitetään, että Kotkan kaupungin ja yhteishankinnassa mukana olevien tytäryhteisöjen sähköenergia hankitaan VENI Energia Oy:n suosituksen mukaisesti Turku Energia Energiaratkaisuilta 1.1.2026 -31.12.2029.

Liitteet: Vertailuraportti
Vertailutaulukko

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää, että Kotkan kaupungin ja mukana olevien tytäryhteisöjen sähköenergia hankitaan sopimuskaudella 1.1.2026 -31.12.2029 Turku Energia Energiaratkaisuilta.

Toimitilapäällikkö oikeutetaan allekirjoittamaan hankintasopimus Kotkan kaupungin puolesta lakisääteisen muutoksenhakuajan päätyttyä. Kukin tytäryhteisö allekirjoittaa oman hankintasopimuksensa lakisääteisen muutoksenhakuajan päätyttyä.

Sähkönhankintakustannukset kohdistetaan Kotkan kaupungin osalta kiinteistöjen kustannuspaikoille.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

Toimeenpano: Ote:
VENI Energia Oy (sanna.lehvonen@venienergia.fi) vastaa päätöksen tiedoksiannosta tarjoajille
toimitilapäällikkö Tero Huusko
talousjohtaja Pietu Mänttäri
Cursor Oy
HaminaKotka Satama Oy
Kiinteistö Oy Datariina
Kiinteistö Oy Eagle
Kiinteistö Oy Eagle 3
Kotka Maretarium Oy
Kotkan Asunnot Oy
Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy
Kotkan Kaupunginteatteri Oy
Kotkan Satamatalot Oy
Kymijoen Ravintopalvelut Oy
Sunilan Kantola Oy
Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä
Backstaff Oy
hankintapäällikkö Mervi Veini

Yleinen hankintaoikaisuohja ja valitusosoitus

D/967/08.00.02/2024

146 § Vastaus valtuustoaloitteisiin Karhulan kanjonin ympäriltä yöksi liikennevalot pois ja Karhulan alueen valo-opastetuista risteyksistä

Kara 19.3.2024 § 47

Valmistelija: Sähköinsinööri Ilpo Rinne, puh. 044 702 4958
Kunnossapitopäällikkö Anu Heinikoski, puh. 044 702 4386

Tiivistelmä: Keskustan valtuustoryhmä (Vesa Levonen) on tehnyt 13.11.2017 valtuustoaloitteen, että Karhulan kanjonin ympäriltä otetaan liikennevalot yöksi pois käytöstä klo 22–05 aikana, koska siellä on vähän liikennettä.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä (Samuli Sibakoff) on tehnyt 25.1.2021 valtuustoaloitteen Karhulan kanjonin alueen valo-opastetuista risteyksistä. Hän ehdottaa, että Karhulan, Jumalniemen sekä Rauhalan -alueilla valo-ohjattujen risteysten valo-opastimet (liikennevalot) olisivat pois käytöstä ilta- ja yöaikaan ja osittain myös viikonloppuisin/pyhäpäivinä, koska Karhulan keskustan liikennemäärät ovat todella pienet ilta- ja yöaikaan.

Esittelyteksti: Karhulan keskustan liikennevaloristeyksiin liittyy valtion hallinnassa oleva liikenneväylä. Väyläviraston ohjeiden mukaan liikennevalot pitää olla päällä ympäri vuorokauden. Em. syistä osaa liikennevaloista ei voida yöksi sammuttaa.

Ensi sijassa liikennevalojen päällä oloa ja tarpeellisuutta tulee tarkastella liikenneturvallisuuden kannalta. Nykyiset liikennevalot toimivat aikaohjatusti. Uuden tekniikan myötä liikennevalot saadaan liikenneohjatuksi ja siten paremmin huomioimaan liikennemäärät.

Kaupungin kokonaan hallinnoimien risteysten osalta yösammutusta voidaan tarkastella liikennevalojen iän, kunnon, toiminnan ja uusinnan tms. myötä, huomioiden myös mahdolliset säästöt sammutuksesta.

Karhulan keskustaan on tulossa katumuutoksia ja siinä yhteydessä uusitaan Vesitorninkadun liikennevalot sekä Ahlströmintien ja Ratakadun risteyksen liikennevalot korvataan liikenneympyrällä. Liikennevalojen uusimisen yhteydessä voidaan tarkastella niiden mahdollista sammuttamista yöksi.

Liitteet: Keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloite 13.11.2017
Perussuomalaisten valtuustoryhmän valtuustoaloite 25.1.2021

Esittelijä: Tekninen johtaja Päivi Ala-Vannesluoma

Ehdotus: Kaupunkirakennelautakunta päättää antaa kaupunginhallitukselle edellä esitetyn vastauksenaan

- Keskustan valtuustoryhmän (Vesa Levonen) valtuustoaloitteeseen 13.11.2017 Karhulan kanjonin ympäriltä otetaan liikennevalot yöksi pois

- Perussuomalaisten valtuustoryhmän (Samuli Sibakoff) valtuustoaloitteeseen 25.1.2021 Karhulan kanjonin alueen valo-opastetuista risteyksistä.

Päätös: Hyväksyttiin.

Kh 15.4.2023 § 146

Liitteet: Keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloite 13.11.2017
Perussuomalaisten valtuustoryhmän valtuustoaloite 25.1.2021

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää antaa kaupunginvaltuustolle kaupunkirakennelautakunnan käsittelyn mukaisen vastauksen valtuustoaloitteisiin Karhulan kanjonin ympäriltä otetaan liikennevalot yöksi pois sekä Karhulan kanjonin alueen valo-opastetuista risteyksistä.

Pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Asian käsittely: Puheenjohtajan avattua keskustelun asiassa puheenvuoroja käytti Antti Hyyryläinen.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

KV: Ei valitusosoitusta (KuntaL136 §)

Valtuustoaloite: Karhulan kanjonin ympäriltä yöksi liikennevalot pois

Esitän, että Karhulan kanjonin ympäriltä otetaan liikennevalot yöksi pois käytöstä klo 22–05 välisenä aikana, koska siellä on vähän liikennettä. Vältetään autojen turhaa tyhjäkäyntiä ja säästetään sähköä.

Kotkassa 13.11.2017

Vesa Levonen
Kaupunginvaltuutettu
Keskustan valtuustoryhmä

Valtuustoaloite Karhulan -alueen valo-opastetuista risteyksistä.

Karhulan, Jumalniemen sekä Rauhalan -alueilla sijaitsevien valo-ohjattujen risteysten valo-opastimet (liikennevalot) toimivat yötä päivää. Esimerkiksi Kotkan keskustassa valo-ohjattujen risteysten valo-opastimet ovat pois käytöstä, ainakin iltaisin ja osittain myös viikonloppuisin/pyhäpäivinä.

Ehdotankin, että myös Karhulan, Jumalniemen sekä Rauhalan -alueilla valo-ohjattujen risteysten valo-opastimet (liikennevalot) olisivat pois käytöstä ilta- ja yöaikaan ja osittain myös viikonloppuisin/pyhäpäivinä, koska Karhulan keskustan liikennemäärät ovat todella pienet ilta- ja yöaikaan.

Edellä ehdottamallani menettelyllä vähentäisimme selvästi turhaa liikennevaloissa odottelua, ja sitä kautta vähäinenkin liikenne sujuvoituisi entisestään, liikenteen päästöt vähenisivät sekä energian kulutus laskisi tältä osin.

Kotkassa 25.01.2021 Samuli Sibakoff / Kotkan kaupunginvaltuutettu (PS)

D/974/10.03.01.00/2024

147 § Vastaus valtuustoaloitteeseen töyssystä Mussalon Harjantauksentien ja Ruukkimaanpolun risteykseen

Kara 19.3.2024 § 48

Valmistelija: Liikenneinsinööri Minni Räsänen, puh. 040 484 5077

Tiivistelmä: Kotkan Vihreä valtuustoryhmä on tehnyt 27.5.2021 valtuustoaloitteen töyssyistä Mussalon Harjantauksentien ja Ruukkimaanpolun risteykseen.

Esittelyteksti: Kotkan kaupunki (Tela 21.4.2009 § 52) on hyväksynyt ajohidasteiden toteutusperiaatteet. Saapuneet hidastealoitteet pisteytetään ja toteutettavat hidastealoitteet valitaan hidastekokouksessa.

Harjantauksentien suojateiden turvallistamisen tarve on huomioitu myös Kotkan liikenneturvallisuussuunnitelmassa, jossa toimenpiteenä on harkita hidasteen rakentamista jonkin nykyisen suojatien kohdalle.

Hidasteiden vaikutusta tarkastellaan mm. joukkoliikenteen toimivuuden kannalta. Linja-auto reiteillä ei suositella hidasteiksi ajoradan korotuksia, soveltuvia ratkaisuja on mm. sivusiirtymät, kavennukset, suojatien tai pyörätien jatkeen keskisaarekkeet.

Mikäli määrärahoja esitetään investointiohjelmassa hidasteiden toteuttamiseksi vuodelle 2025, valitaan syksyllä hidastekokouksessa toteutettavat kohteet määrärahojen puitteissa.

Liitteet: Kotkan Vihreän valtuustoryhmän valtuustoaloite 27.5.2021

Esittelijä: Tekninen johtaja Päivi Ala-Vannesluoma

Ehdotus: Kaupunkirakennelautakunta päättää antaa kaupunginhallitukselle edellä esitetyn vastauksenaan Kotkan Vihreän valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen 27.5.2021 töyssyistä Mussalon Harjantauksentien ja Ruukkimaanpolun risteykseen.

Päätös: Hyväksyttiin.

———

Kh 15.4.2024 § 147

Liite: Kotkan Vihreän valtuustoryhmän valtuustoaloite 27.5.2021

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää antaa kaupunginvaltuustolle kaupunkirakennelautakunnan käsittelyn mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen töyssyistä Mussalon Harjantauksentien ja Ruukkimaanpolun risteykseen.

Pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

KV: Ei valitusosoitusta (KuntaL 136 §)

Valtuustoaloite / töyssy Mussalon Harjantauksentien ja Ruukkimaanpolun risteykseen.

Mussalossa Harjantauksentien ja Ruukkimaanpolun risteys on todettu asukkaiden keskuudessa vaaralliseksi kohdaksi ylittää ajotie. Vaikka tie on tässä kohtaa suora ja näkyvyys suhteellisen hyvä, (kesäisin puusto hankaloittaa näkyvyyttä mutkan taakse), eivät tietä ajavat autot pysähdy useinkaan suojatien kohdalle. Lisäksi autojen tilannenopeus on monesti yllättävänkin kova. Suojatien yhteydessä ei ole lapsista varoittavaa liikennemerkkiä.

Kyseinen suojatie on erityisesti pienten lasten ja koululaisten käytössä ja monen lapsen koulureitti kulkee sen kautta. Harjantauksentien ja Ruukkimaanpolun risteyksessä sijaitsee myös seurakuntakoti, jossa käy monia lapsia kerhoissa tai lähistöllä leikkimässä. Myös leikkipuisto on vieressä ja se on kovassa käytössä.

Aiheesta on kerätty adressi, se toimitetaan Vesa Vornaselle. Tämä töyssytoive menee muiden perään jonoon, mutta tilannetta toivottavasti saadaan paremmaksi ja pomput saadaan järjestykseen ja hinnoiteltua. Toivomme saavamme syksyllä kuulla tilanteen edistymisestä.

Kotkan Vihreä valtuustoryhmä
Kotka 27.5.2021

D/975/10.03.01.00/2024

148 § Vastaus valtuustoaloitteeseen Leppätien ja Urheilijankadun turvallisuuden parantamisesta

Kara 19.3.2024 § 49

Valmistelija: Liikenneinsinööri Minni Räsänen, puh. 040 484 5077

Tiivistelmä: Vasemmistoliiton valtuustoryhmä (Joona Mielonen) on tehnyt 17.6.2021 valtuustoaloitteen Leppätien ja Urheilijankadun turvallisuuden parantamisesta.

Esittelyteksti: Urheilijankadun ja Leppätien liikenneturvallisuuden parantamiseksi on käynnistetty suunnittelu jalkakäytävän jatkamisesta Saarnitien yli linja-autopysäkille ja suojatien toteuttamiseksi Urheilijankadun yhdistetyltä jalkakäytävältä ja pyörätieltä linja-autopysäkille. Linja-autopysäkin paikkaa tarkastellaan samalla.

Liitteet: Vasemmistoliiton valtuustoryhmän (Joona Mielonen) valtuustoaloite 17.6.2021

Esittelijä: Tekninen johtaja Päivi Ala-Vannesluoma

Ehdotus: Kaupunkirakennelautakunta päättää antaa kaupunginhallitukselle edellä esitetyn vastauksenaan Vasemmistoliiton valtuustoryhmän (Joona Mielonen) valtuustoaloitteeseen 17.6.2021 Leppätien ja Urheilijankadun turvallisuuden parantamisesta.

Päätös: Hyväksyttiin.

_____

Kh 15.4.2024 § 148

Liite: Vasemmistoliiton valtuustoryhmän (Joona Mielonen) valtuustoaloite 17.6.2021

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää antaa kaupunginvaltuustolle kaupunkirakennelautakunnan käsittelyn mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen Leppätien ja Urheilijankadun turvallisuuden parantamisesta.

Pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

KV: Ei valitusosoitusta (KuntaL 136 §)

Valtuustoaloite: Leppätien ja Urheilijankadun turvallisuuden parantaminen

Katariinan kaupunginosassa Leppätien ja Urheilijakadun risteymä on asukkaiden mielestä vaarallinen kulkea. Varsinkin alueella asuvat pienet lapset ovat useasti joutuneet lähellä piti tilanteeseen Urheilijakadulta Leppätielle kovaa vauhtia ajavien autojen takia. Leppätieltä puuttuu jalkakäytävä - mutkassa Urheilijankadulta on vaikea nähdä onko Leppätien suunnalta tulossa autoja tai jalankulkijoita.

Alueen asukkaat ovat useasti ottaneet kaupunkiin tuloksetta yhteyttä. On syytä tehdä suunnitelmat risteyksen turvallisuuden parantamiseksi.

Esitän, että kaupunginhallitus ryhtyy välittömästi toimiin Urheilijankadun ja Leppätien välisen risteyksen turvallisuuden parantamiseksi.

Kotkassa 17.6.2021

Joona Mielonen
kaupunginvaltuutettu
vasemmistoliitto

D/1004/10.03.05.04/2024

149 § Vastaus valtuustoaloitteeseen liikuntapaikkojen osoitteiden merkitsemisestä

Kara 19.3.2024 § 50

Valmistelija: Liikuntapäällikkö Mikko Rantala, puh. 040 565 9261
Toimitilapäällikkö Tero Huusko, puh. 040 631 8132
Huoltopäällikkö Sirpa Aalto, puh. 040 668 2162

Tiivistelmä: Perussuomalaisten valtuustoryhmä on tehnyt 29.1.2018 valtuustoaloitteen, että Kotkan asentaa viipymättä jokaisen koulun liikuntasaliin, aulaan sekä muihin tärkeisiin paikkoihin selvästi näkyvillä olevat osoitetiedot ja yleisen hätänumeron. Kotka asentaa myös muihin yleisiin liikuntapaikkoihin sekä virastoihin ja asiointipisteisiin samanlaiset osoitetiedot niin, että ne ovat hädän tullen helposti löydettävissä.

Esittelyteksti: Kotkan kaupungin kaikki liikuntapaikat, -hallit ja -kentät on merkitty kyltein vuosina 2014–2016.

Toimitilahallinto koordinoi kaikkiin kaupungin virastoihin ja asiointipisteisiin vastaavanlaiset kyltit kuin on liikuntapaikoilla.

Liitteet: Perussuomalaisten valtuustoryhmän valtuustoaloite 29.1.2018

Esittelijä: Tekninen johtaja Päivi Ala-Vannesluoma

Ehdotus: Kaupunkirakennelautakunta päättää antaa kaupunginhallitukselle edellä esitetyn vastauksenaan Perussuomalaisten valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen 29.1.2018 liikuntapaikkojen osoitteiden merkitsemisestä.

Päätös: Hyväksyttiin.

———

Kh 15.4.2024 § 149

Liite: Perussuomalaisten valtuustoryhmän valtuustoaloite 29.1.2018

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää antaa kaupunginvaltuustolle kaupunkirakennelautakunnan käsittelyn mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen liikuntapaikkojen osoitteiden merkitsemisestä.

Pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

KV: Ei valitusosoitusta (KuntaL 136 §)

Valtuustoaloite liikuntapaikkojen osoitteiden merkitsemisestä.

Hätäkeskuspäivystys on säästö-, kustannus-, sekä tehokkuussyistä nykyään keskitetty. Hätäkeskuksessa puheluihin vastataan eri paikkakunnalta ja tapaturman, tai onnettomuuden sattuessa, jos ilmoittaja ilmoittaa paikaksi vaikkapa paikallisen koulun liikuntasalin ei hätäkeskus tällä tiedolla saa välttämättä apua lähetettyä oikeaan paikkaan. Monesti ilmoittaja on lisäksi kiihtyneessä tai shokkitilassa ja osoitetietojen kaivaminen saattaa osoittautua vaikeaksi ellei jopa mahdottomaksi.

Perussuomalaiset toivovat, että Kotkan liikuntapaikoissa ei tällaisia haavereita satu mutta varmuuden varalle esitämme kuitenkin että:

Kotka asentaa viipymättä jokaisen koulun liikuntasaliin, aulaan, sekä muihin tärkeisiin paikkoihin selvästi näkyvillä olevat osoitetiedot ja yleisen hätänumeron.

Kotka asentaa myös muihin yleisiin liikuntapaikkoihin sekä virastoihin ja asiointipisteisiin samanlaiset osoitetiedot niin, että ne ovat hädän tullen helposti löydettävissä.

Perussuomalaisten valtuustoryhmän puolesta

150 § **Toimielimien pöytäkirjajäljennökset ja viranhaltijoiden päätökset**

Kh 15.4.2024 § 150

- Kaupunkirakennelautakunta 19.3.2024
- Elinvoimavaliokunta 20.3.2024
- Tarkastuslautakunta 21.3.2024
- Joukkoliikennejaosto 27.3.2024
- Työvoimapalveluiden jaosto 28.3.2024

Ikäihmisten neuvosto –
Vammaisneuvosto 14.3.2024

Nuorisovaltuusto 6.3.2024

Viranhaltijoiden 26.3. – 15.4.2024 välisenä aikana tekemät viranhaltijapäätökset ovat hallituksen jäsenten katsottavissa Luottamushenkilöportaalissa osoitteessa http://luottamushenkiloportaali.kotka.fi

Toimielinten pöytäkirjat ovat katsottavissa Kotkan kaupungin verkkosivuilla, osoitteessa www.kotka.fi/kotkan-kaupunki/paatoksenteko

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus toteaa, että edellä mainittujen toimielimien pöytäkirjojen ja viranhaltijoiden päätöspöytäkirjojen johdosta ei käytetä kuntalaissa tarkoitettua otto-oikeutta eikä muutoksenhakuoikeutta.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

151 § Kaupunginjohtajan ajankohtaiset asiat

Kh 15.4.2024 § 151

Päätös: Kaupunginjohtajan ajankohtaiset asiat merkittiin tiedoksi.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

D/874/01.01.00.00/2024

153 § Opetustoimen virka-apulaisrehtoreiden virkojen perustaminen

Kasko 13.3.2024 § 34

Valmistelija: vs. opetustoimenjohtaja Reijo Oksala, puh. 040 643 3207

Tiivistelmä: Kotkan opetustoimen alaisuudessa toimivien perusopetuksen yhtenäiskoulujen, ns. yläkoulujen ja päivälukioiden johtamisjärjestelyt ovat jo pitkään kaivanneet uudistusta rehtorien lisääntyneen työmäärän ja työn kasvaneiden vaatimusten sekä työn luonteen muututtua. Johtamisjärjestelyjä kehitetään perustamalla kuusi apulaisrehtorin virkaa.

Talousvaikutukset ym.

1. Päätöksen talousarviovaikutukset

   Vuoden 2024 osalta 47 000 euroa. Vuositasolla 112 000 euroa. Syksystä 2026 alkaen vuositasolla 128 000 euroa.

2. Miten päätös suhtautuu talouden tasapainotusohjelmaan

   Kompensoidaan muilla tasapainottamistoimenpiteillä oppilasmäärän laskiessa.

3. Onko päätös linjassa kaupunkistrategian kanssa

   Strateginen tavoite 2.

Esittelyteksti: Rehtorin työ on ollut jatkuvassa muutoksessa niin perusopetuksen kuin lukiokoulutuksenkin sekä toimintaympäristön jatkuvien muutosten myötä. Laajentunut tehtäväkenttä, haasteellisten oppilas- ja opiskelija-asioiden lisääntyminen, henkilökunnan määrän kasvu mm. koulunkäynninohjaajien määrän lisäännyttyä, nopean reagoinnin vaatimukset, kiristyneet taloudelliset vaatimukset sekä työelämän tarkentuneet vaatimukset ovat lisänneet paitsi rehtorien työn määrää myös sen laadullisia vaatimuksia jatkuvasti ja kiihtyvällä tahdilla. Oman lisänsä on tuonut laajennettu oppivelvollisuus, jonka vuoksi vaativat opiskelija-asiat ja niiden usein kuormittavakin hoitaminen ovat lisänneet lukioiden rehtoreiden työmäärää. Konkreettisena numeerisena esimerkkinä: Kotkansaaren koulussa rehtorilla on yli 70 alaista. Vaikka myös johtamiskulttuuri on muuttunut, ja sitä on pyritty entisestään kehittämään mm. jaetun johtajuuden suuntaan, johtamisjärjestelyiden hallinnollinen pohja ei saman aikaisesti ole kehittynyt; suurimmissakin yksiköissä on rehtorin työparina apulaisrehtori (apulaisjohtaja), jolle on opettajanviranhaltijana osoitettu tehtäviä, joilla on tuettu koulun johtamista. Järjestely on kankea sekä työajoiltaan että vastuunjaoltaan, eikä tue riittävästi myöskään rehtoreiden jaksamista työssään. Rehtorilla on suuri vastuu oppilaitoksen toiminnassa, ja hänellä on ratkaiseva osuus hyvän oppimisympäristön ja -ilmapiirin takaamisessa oppilaille ja opiskelijoille.

Laadukkaan kokonaisjohtamisen ja henkilöstön tukemiseksi työssään tarvitaan nykyistä parempaa johtamisratkaisua.

Useissa kunnissa ja Kotkan kouluihin verrattuna pienemmissäkin kouluyksiköissä on käytössä ollut pitkään johtamismalli, jossa rehtorin työparina toimii vakituisessa virassa oleva apulaisrehtori. Tällöin jo apulaisrehtorin tehtäväkuvassa voidaan osoittaa hänelle hallinnollisia tehtäviä, joista osa voi olla johtamistehtäviä. Virassa olevan apulaisrehtorin työaika vastaa rehtorin työaikaa, jolloin apulaisrehtori voi työskennellä myös koulun loma-aikoina ja kesäkeskeytyksen aikana joustavasti sekä kulloisenkin työtilanteen mukaan. Opetusalan työ- ja virkaehtosopimus määrittelee ns. virka-apulaisrehtorille myös pienemmän opetusvelvollisuuden, jolloin hallinnollisiin tehtäviin keskittyminen on paremmin mahdollista. Apulaisrehtorille on tällöin myös mahdollista osoittaa suurempia, omia tehtäväkokonaisuuksiaan. Malli tukee nykyaikaista johtamisen mallia, jossa työskennellään työparina.

Apulaisrehtorin virat sijoittuisivat Karhulan lukioon, Kotkan lyseoon, Karhuvuoren kouluun, Kotkansaaren kouluun ja Langinkosken kouluun sekä Helilän ja Karhulan koulut yhdistävän Karhulan koulukeskuksen perusopetukseen. Tavoitteena on, että viisi apulasirehtorin virkaa perustettaisiin kevään 2024 aikana ja avattaisiin täytettäväksi 1.8.2024 lukien, ja kuudes 1.8.2026 lukien Karhulan uuden koulukeskuksen toiminnan käynnistyessä.

Kustannusvaikutukset on laskettu ottaen huomioon nykyisen mallin kustannukset TVA-lisien ja opetusvelvollisuuden pienenemisen kautta, sekä vastaavasti virassa olevan apulaisrehtorin virkaehtosopimuksen mukainen peruspalkka kussakin kouluyksikössä sekä opetusvelvollisuuden muutokset työnantajakuluineen.

Esittelijä: vs. opetustoimenjohtaja Reijo Oksala

Ehdotus: Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta päättää esittää Kotkan kaupunginhallitukselle, että Kotkan opetustoimeen perustetaan kaksi lukion apulaisrehtorin virkaa ja neljä peruskoulun apulaisrehtorin virkaa siten, että viroista viisi voidaan täyttää 1.8.2024 alkaen, ja yksi peruskoulun apulaisrehtorin virka 1.8.2026 lukien.

Päätös: Päätettiin ehdotuksen mukaisesti.

_____

Kh 15.4.2024 § 153

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Esa Sirviö

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että Kotkan opetustoimeen perustetaan kaksi lukion apulaisrehtorin virkaa ja neljä peruskoulun apulaisrehtorin virkaa siten, että viroista viisi voidaan täyttää 1.8.2024 alkaen, ja yksi peruskoulun apulaisrehtorin virka 1.8.2026 lukien.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Asian käsittely: Puheenjohtajan avattua keskustelun asiassa puheenvuoron käyttivät jäsenet Anne Heikkilä ja Antti Hyyryläinen, valtuuston 1. varapuheenjohtaja Jouko Rauhala, jäsenet Mia Holmberg, Sanna Saikkonen sekä varajäsen Kai Savolainen.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

KV: Valitusosoitus

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Muutoksenhakukielto

Seuraavista päätöksistä ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: 128 – 141, 146 – 153

Seuraavista päätöksistä ei julkisista hankinnoista ja käyttöoikeus-sopimuksista annetun lain 146 §:n nojalla saa hakea muutosta kuntalain eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla, koska kyse on markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvista asioista.

Pykälät: 145

Koska seuraavista päätöksistä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus, niistä ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät: 142 – 144

Seuraaviin päätöksiin ei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 §:n 1 momentin tai muun lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja valituskieltojen perusteet

Oikaisuvaatimusohjeet

Asiat 142 – 144 §

Oikaisuvaatimusvi-ranomainen ja oi-kaisuvaatimus-oikeus Yllä mainittuihin päätöksiin voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksena **kaupunginhallitukselle.**

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:
- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimuksen maksu Oikaisuvaatimuksen käsittely on maksutonta.

Oikaisuvaatimusaika Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa, katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon **23.4.2024.**

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen muoto, sisältö ja liitteet

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:
- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- muutosvaatimuksen perusteet.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin sen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, ellei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikaisuvaatimus on sen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittaja, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa. Jos oikaisuvaatimusta koskevia ilmoituksia tai päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava kaupunginhallitukselle virka-aikana ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös sähköpostitse.

Sähköisen viestin katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.
Oikaisuvaatimus lähetetään aina omalla vastuulla.

Oikaisuvaatimusviranomaisen yhteystiedot

Kotkan kaupunki
Kaupunginhallitus
Kustaankatu 2, 48100 Kotka
(PL 205, 48101 Kotka)
Puhelin: 05 23450 (kirjaamo)
Sähköposti: kirjaamo@kotka.fi
Virka-aika: ma - pe klo 8.00 – 12.00 ja 13.00 – 16.00
Erikseen ilmoitettavana kesäaikana:
ma – pe klo 8.00 – 12.00 ja 13.00 – 15.00

VALITUSOSOITUS

Asiat **§**

Valitusviranomainen ja valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Itä-Suomen hallinto-oikeuteen.**

Valituksen saa tehdä
- asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy Tuomioistuinlaitoksen sivustolta. Oikeudenkäyntimaksut hallinto-oikeudessa - Tuomioistuinlaitos (oikeus.fi)
Lain 9 §:n mukaan maksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa; tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusaika

Valitus on jätettävä hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon. Pöytäkirja on asetettu nähtäväksi **xx.xx.xxxx**.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituksen muoto, sisältö ja liitteet

Valitus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on **ilmoitettava**:
- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan;
- valittajan nimi ja kotikunta;
- postiosoite, puhelinnumero tai sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valitukseen on **liitettävä:**
- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa.

Valituksen toimittaminen

Valitus on valittajan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi toimittaa myös faksina tai sähköpostitse. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet .

Sähköisen viestin katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus lähetetään aina omalla vastuulla.

Valitusviranomaisen yhteystiedot

Itä-Suomen hallinto-oikeus
Minna Canthin katu 64
70100 KUOPIO
(PL 1744, 70101 KUOPIO)
Puh. 029 564 2500
Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi
Faksi: 029 564 2501
Virka-aika: arkisin klo 8.00 – 16.15

OIKAISUOHJE JA VALITUSOSOITUS (yleinen)

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (hankintalaki) mukaan tehdä vaatimus hankintaoikaisusta. Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon[1].

I Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132-135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Hankintaoikaisun tekoaika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

---

[1] Kansallisen kynnysarvon suuruus on:
60 000 € tavarat ja palvelut
400 000 € terveydenhoito- ja sosiaalipalvelut
300 000 € erityiset palveluhankinnat
150 000 € rakennusurakat
500 000 € käyttöoikeussopimukset

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivat ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisuvaatimus toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikön yhteystiedot:

Kotkan kaupunki, Kaupunginhallitus
PL 205, 48101 Kotka
Kustaankatu 2
kirjaamo@kotka.fi

Hankintaoikaisuvaatimuksen vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 146 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:

1. asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai
2. siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän** kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden** kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut *olennaisesti* puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon

viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu-tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Valituskielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Tiedoksianto asianosaisille

Tiedoksianto päätöksestä on annettu sähköpostitse 23.4.2024.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi